

ព្រះ
ព្រៀតបិដកច្បាប់
និង
សេចក្តីប្រែជាភាសាខ្មែរ
សុត្តន្តបិដក
អង្គក្នុងនិកាយ ឆក្កនិច្ឆាត
សត្តបកាត

៤៦

ផ្សព្វផ្សាយដោយសម្តេចព្រះអភិសិរីសុភក្ខន្ធមហាសង្ឃរាជាធិបតី ប្តូរ ត្រី
សម្តេចព្រះមហាសង្ឃរាជនៃកណៈធម្មយុត្តិកនិកាយ
នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

ព. ស. ២៥៥៣

SUTTANTAPIṬAKA

AṄGUTTARANIKĀYA

CHAKKANIPĀTA

SATTAMABHĀGA

46

សម្តេចព្រះអភិសិរីសុគន្ធាមហាសច្ឆរាជានិបតិ ប្តូរ ត្រី
សម្តេចព្រះមហាសច្ឆរាជ នៃគណៈបច្ចុប្បន្និកនិកាយ នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

និយមវចនៈ

ព្រះត្រៃបិដកត្រូវបានបង្កើតឡើង ប្រមាណ៥០០ឆ្នាំប្លាយ ក្រោយអំពីការរំលត់ព្រះខន្ធ ចូលកាន់ ព្រះបរមនិព្វានរបស់សម្តេចព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធព្រះបរមគ្រូជាអម្ចាស់នៃយើងគ្រប់គ្នា ។ គ្រប់ប្រទេស អ្នកកាន់ព្រះពុទ្ធសាសនា និងប្រទេសខ្លះមួយចំនួនមិនមែនអ្នកកាន់ព្រះពុទ្ធសាសនា គ្រប់អង្គការ ពុទ្ធិកសមាគម និងតាមបណ្ណាល័យជាតិធំ ៗ តែងតែបានទទួលយកមកតម្កល់ ទុកធ្វើជាគ្រឹះ ដើម្បីធ្វើការស្រាវជ្រាវសិក្សាស្វែងយល់ តាមអ្វីដែលហៅថាព្រះពុទ្ធវាចា (ពុទ្ធជម៌) ។ កាលដើមឡើយគេនាំគ្នា កត់ត្រាលើស្លឹករឹត ព្រមទាំងសរសេរចារឹកលើផែនថ្ម និងលើផែនលោហៈ ក៏មាន លុះចំណេរតមក ក៏បាននាំគ្នាបោះពុម្ពលើក្រដាសចងក្រងជាសៀវភៅ (គម្ពីរ) រហូតបច្ចុប្បន្ន នេះ បច្ចេកវិជ្ជាកាន់តែ ចម្រើនឡើង គេបានវាយបញ្ចូលក្នុងកុំព្យូទ័រ តែទោះបីជាបច្ចេកទេស ម៉ាស៊ីនចម្រើនឡើងយ៉ាងណា ក៏នៅមិនអាចបោះបង់សៀវភៅចោលបានឡើយ ដូច្នេះហើយទើប យើងខ្ញុំបានខិតខំធ្វើឲ្យកើតមាន ឡើងនូវក្រុមអក្សរព្រះត្រៃបិដក ដើម្បីជួយធ្វើឲ្យអក្ខរៈខ្លះដែលរលុប មិនអាចអានច្បាស់បាន ឲ្យមាន ការច្បាស់តាមតួអក្ខរៈឡើងវិញ ។

ដោយសទ្ធាជ្រះថ្លាដ៏មុតមាំដែលមានចំពោះព្រះពុទ្ធសាសនា ហើយក៏ជាកាតព្វកិច្ចមួយដ៏ធំ ក្នុងតួនាទីជាពុទ្ធបរិស័ទ ដែលបានប្រគល់កាយថ្វាយជីវិត អ្នកធ្វើដំណើរតាមស្នាមព្រះបាទសម្តេច ព្រះពុទ្ធអង្គ រួមកម្លាំងទ្រទ្រង់ បានធ្វើការលះបង់កម្លាំងកាយ វាចា ចិត្ត ទ្រព្យធនផ្ទាល់ ព្រមទាំងបបួល ពុទ្ធបរិស័ទ ញាតិមិត្តជិតឆ្ងាយ ក្នុងនិងក្រៅប្រទេសធ្វើឡើង ដើម្បីជាពុទ្ធបូជា ធម្មបូជា សង្ឃបូជា ។

សូមសេចក្តីឧស្សាហ៍ក្នុងការជាកុសលនេះ សម្រេចប្រយោជន៍ជូនដល់ព្រះពុទ្ធសាសនាជូនដល់ ពុទ្ធបរិស័ទ សូមបានប្រកបតែនឹងសេចក្តីសុខចម្រើនរុងរឿង ក្នុងលោកនេះផង និងលោកដទៃខាងមុខ ទៀតផង ជាកិរិយាភាពតរៀងទៅ ។

រត្តបទុមធី. ថ្ងៃទី ០៨ ខែមិថុនា ឆ្នាំ ២០០៩

សេចក្តីណែនាំក្នុងការអាន

១) ប្រសិនបើលោកអ្នកអាន បានឃើញពាក្យទាំងឡាយណា ដែលមានសញ្ញាលេខបូកនៅពីខាងក្រោម ហើយបន្ទាប់មកបានឃើញព្យញ្ជនៈមួយត្រូវទៀតនៅខាងចុងពាក្យនោះ សូមមេត្តាកត់សម្គាល់ថា ព្យញ្ជនៈដែលនៅខាងចុងនោះ គឺជាដើមរបស់ព្យញ្ជនៈដែលមានសញ្ញាលេខបូកនៅពីខាងក្រោម ដោយកំហុសបច្ចេកទេសកុំព្យូទ័រ ។

ឧទាហរណ៍

-ពាក្យខ្មែរ: សមុល ក្នុងពាក្យនេះ ព្យញ្ជនៈ ល គឺជាដើមរបស់ព្យញ្ជនៈ ម ដូច្នេះពាក្យនេះគឺ សម្ម ។

-ពាក្យបាលី: តសុស គឺ តស្ស ។

២) ចំពោះពាក្យខ្មែរ យើងសម្រេចយកតាមវចនានុក្រមខ្មែរ របស់សម្តេចព្រះសង្ឃរាជជាតន្ត្រាណោ (ជួន-ណាត) ជាគោល ។ ប៉ុន្តែបើពាក្យទាំងឡាយណា ដែលអាចសរសេរតាមបែបបុរាណក៏ត្រឹមត្រូវដែរនោះ យើងខ្ញុំសូមរក្សានូវពាក្យទាំងនោះទុកដដែល ។

៣) ចំពោះ សន្និក្រាបពាក្យខុស-ត្រូវ ដែលមាននៅផ្នែកខាងចុងនៃព្រះត្រៃបិដកច្បាប់ដើម ក្រុមយើងខ្ញុំសូមមិនដាក់ទៀតទេ ព្រោះក្រុមការងារយើងបានកែតម្រូវតាមនោះរួចរាល់ហើយ ។

សុត្តន្តបិដក

អង្គត្ថរណិកាយ ឆក្កនិទាត

សត្តមភាគ

៤៦

ព. ស. ២៤៩៧

សុត្តន្តបិដកេ

អង្គត្តរនិកាយស្ស ឆក្កនិបាតោ

សត្តមោ ភាគោ

នមោ តស្ស ភកវតោ អរហតោ សម្មាសម្ពុទ្ធស្ស ។

បឋមបណ្ណាសកោ

អាហុនេយ្យវគ្គោ

[១] ឯវម្មេ សុតំ ។ ឯកំ សមយំ ភកវា សាវត្ថិយំ
វិហារតិ ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស អារាមេ ។ តត្រ
ខោ ភកវា ភិក្ខុ អាមន្តេសិ ភិក្ខុវោតិ ។ ភទន្តេតិ
តេ ភិក្ខុ ភកវតោ បច្ចុស្សោសុំ ។ ភកវា
ឯតទវោច ធម្មិ ភិក្ខុវេ ធម្មេហិ សមដ្ឋាកតោ ភិក្ខុ
អាហុនេយ្យា ហោតិ ចាហុនេយ្យា ទក្ខិណោយ្យា
អញ្ចុលិកវណិយោ អនុត្តរំ បុញ្ញក្ខេត្តំ លោកស្ស ។

សុត្តន្តបិដក

អង្គុត្តរនិកាយ ឆក្កនិបាត

សត្តមភាគ

សូមនមស្ការចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ជាអរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធព្រះអង្គនោះ ។

បឋមបណ្ណាសក

អាហុនេយ្យវគ្គ

[១] ខ្ញុំបានស្តាប់មកយ៉ាងនេះ ។ សម័យមួយ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅក្នុងវត្តជេតពន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់នឹងពួកភិក្ខុដែលនៅក្នុងទីនោះថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ។ ភិក្ខុទាំងនោះ បានទទួលស្តាប់ព្រះដ៏មានព្រះភាគថា ព្រះករុណាព្រះអង្គ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុប្រកបដោយធម៌ ៦ យ៉ាង ជាអ្នកគួរទទួលនូវចតុប្បថ្មីយដែលគេនាំមកបូជា គួរទទួលវត្ថុដែលគេរៀបចំដើម្បីភ្ញៀវ គួរទទួលទក្ខិណាទាន គួរដល់អញ្ញាលិកម្ម ជាបុញ្ញក្ខេត្តដ៏ប្រសើរ របស់សត្វលោក ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គត្តរនិកាយស្ស ឆក្កនិបាតោ

កតមេហិ ឆហិ ។ ឥធិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ចក្កុណា រូបំ
 ទិស្វា នេវ សុមនោ ហោតិ ន ទុម្មនោ ឧបេក្ខកោ
 វិហរតិ សតោ សម្បជានោ សោតេន សទ្ធិំ សុត្វា...
 ឃានេន កន្ធិំ ឃាយិត្វា... ឱវ្ហាយ រសំ សាយិត្វា...
 កាយេន ដោដ្ឋព្វំ ផុសិត្វា... មនសា ធម្មំ វិញ្ញាយ
 នេវ សុមនោ ហោតិ ន ទុម្មនោ ឧបេក្ខកោ វិហរតិ
 សតោ សម្បជានោ ។ ឥមេហិ ខោ ភិក្ខុវេ ឆហិ
 ធម្មេហិ សមន្នាកតោ ភិក្ខុ អាហុនេយ្យោ ហោតិ
 ចាហុនេយ្យោ ទត្ថិណេយ្យោ អញ្ញសិករណីយោ
 អនុត្តរំ បុញ្ញក្ខេត្តំ លោកស្សាតិ ។ ឥទមវោច
 ភកវា ។ អត្តមនា តេ ភិក្ខុ ភកវតោ ភាសិតំ
 អភិនន្ទុត្តិ ។

[២] ឆហិ ភិក្ខុវេ ធម្មេហិ សមន្នាកតោ ភិក្ខុ
 អាហុនេយ្យោ ហោតិ ។ បេ ។ អនុត្តរំ
 បុញ្ញក្ខេត្តំ លោកស្ស ។ កតមេហិ ឆហិ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គត្ថរនិកាយ ឆក្កនិបាត

ប្រកបដោយធម៌ ៦ យ៉ាង តើដូចម្តេចខ្លះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុង
សាសនានេះ ឃើញរូបដោយភ្នែក ជាអ្នកមិនត្រេកអរ មិនអាក់អន់
ជាអ្នកព្រងើយកន្តើយ ប្រកបដោយសតិសម្បជញ្ញៈ ឮសំឡេងដោយ
ត្រចៀក... ជុំក្លិនដោយច្រមុះ... ទទួលរសដោយអណ្តាត... ពាល់
ត្រូវដោដ្ឋព្វៈដោយកាយ... ដឹងច្បាស់នូវធម្មារម្មណ៍ដោយចិត្ត ជាអ្នកមិន
ត្រេកអរ មិនអាក់អន់ ជាអ្នកព្រងើយកន្តើយ ប្រកបដោយសតិសម្ប-
ជញ្ញៈ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុប្រកបដោយធម៌ ៦ យ៉ាងនេះឯង
ជាអ្នកគួរទទួលនូវចតុប្បថ្ម័យដែលគេនាំមកបូជា គួរទទួលវត្ថុដែលគេ
រៀបចំដើម្បីភ្ញៀវ គួរទទួលទក្ខិណាទាន គួរដល់អញ្ញាលិកម្ម ជាបុញ្ញ-
ក្ខេត្តដ៏ប្រសើរ របស់សត្វលោក ។ លុះព្រះដ៏មានព្រះភាគ សម្តែង
សូត្រនេះចប់ហើយ ។ ភិក្ខុទាំងនោះ ក៏មានចិត្តត្រេកអរ រីករាយចំពោះ
ភាសិត នៃព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។

[២] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុប្រកបដោយធម៌ ៦ យ៉ាង ជាអ្នក
គួរទទួលនូវចតុប្បថ្ម័យដែលគេនាំមកបូជា ។ បេ ។ ជាបុញ្ញក្ខេត្តដ៏ប្រសើរ
របស់សត្វលោក ។ ប្រកបដោយធម៌ ៦ យ៉ាង តើដូចម្តេចខ្លះ ។

បឋមបណ្ណាសកេ អាហុនេយ្យវគ្គោ

ឥធិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អនេកវិហិតំ ឥទ្ធិវិធំ បច្ចុនុកោតិ
 ឯកោមិ ហុត្វា ពហុធា ហោតិ ពហុធាមិ ហុត្វា
 ឯកោ ហោតិ អារិការំ តិរោការំ តិរោកុខំ
 តិរោចាការំ តិរោបព្វតំ អសដ្ឋមាណោ កច្ចតិ
 សេយ្យថាមិ អាគាសេ បបរិយាមិ ឧមុដ្ឋនិមុដ្ឋំ
 ករោតិ សេយ្យថាមិ ឧទកេ ឧទកេមិ អភិដ្ឋមាណេ
 កច្ចតិ សេយ្យថាមិ បបរិយំ អាគាសេមិ បល្ល័ង្កន
 កមតិ សេយ្យថាមិ បក្ខិ សកុណោ ឥមេមិ
 ចដ្ឋិមសុរិយេ ឯវមហិទ្ធិកេ ឯវមហានុកាវេ ចាណិណា
 បរាមសតិ បរិមដ្ឋតិ យាវ ព្រហ្មលោកាមិ កាយេន
 វសំ វត្តតិ ។ ទិញាយ សោតនាតុយា វិសុទ្ធាយ
 អតិក្កន្តមាណុសិកាយ ឧកោ សទ្ធេ សុណាតិ ទិព្វេ
 ច មាណុសេ ច យេ ទូវេ សន្តិកេ ច ។ បរសត្តានំ
 បរមុត្តលានំ ចេតសា ចេតោ បរិច្ច បជាណតិ
 សរាតំ វា ចិត្តំ សរាតំ ចិត្តន្តិ បជាណតិ
 វិតរាតំ វា ចិត្តំ... សនោសំ វា ចិត្តំ...
 វិតនោសំ វា ចិត្តំ ... សមោហំ វា ចិត្តំ...

បឋមបណ្ណសក អាហុនេយ្យវគ្គ

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ រមែងបាននូវការតាក់តែង ឬ
សម្តែងឬទ្ធិច្រើនប្រការបាន គឺមនុស្សម្នាក់ ធ្វើឲ្យទៅជាច្រើននាក់ក៏បាន
មនុស្សច្រើននាក់ ធ្វើឲ្យទៅជាម្នាក់ក៏បាន ធ្វើទីកំបាំងឲ្យទៅជាទីវាលក៏បាន
ធ្វើទីវាលឲ្យទៅជាទីកំបាំងក៏បាន ដើរ (ទម្ងន់) ទៅក្រៅជញ្ជាំង ក្រៅកំពែង
ក្រៅភ្នំ ឥតទើសទាល់ ដូចដើរទៅក្នុងអាកាសក៏បាន ធ្វើនូវការមុជលើបក្កង
ផែនដី ដូចមុជលើបក្កងទឹកក៏បាន ដើរទៅលើទឹក ឥតបែកជ្វាយទឹក ដូច
ជាដើរលើផែនដីក៏បាន អណ្តែតទៅឯអាកាសទាំងក្លែន ដូចជាសត្វស្លាប
ក៏បាន ចាប់ស្លាបអង្កែលព្រះចន្ទនិងព្រះអាទិត្យទាំងនេះ ដែលមានឫទ្ធិ
ច្រើនយ៉ាងនេះ មានអានុភាពច្រើនយ៉ាងនេះ ដោយដៃក៏បាន ញ៉ាំងអំ-
ណាចឲ្យប្រព្រឹត្តទៅ ដោយកាយរហូតដល់ព្រហ្មលោកក៏បាន ១ ។ ភិក្ខុមាន
សោតធាតុជាទិព្វដ៏បរិសុទ្ធ កន្លងសោតធាតុរបស់មនុស្សធម្មតា រមែងស្តាប់
សំឡេងពីរប្រការ គឺសំឡេងទិព្វនិងសំឡេងមនុស្ស ក្នុងទីព្រាយក៏បាន ជិតក៏
បាន ១ ។ ភិក្ខុរមែងកំណត់ដឹងច្បាស់នូវចិត្តរបស់សត្វដទៃ បុគ្គលដទៃដោយ
ចិត្តរបស់ខ្លួន គឺចិត្តដែលប្រកបដោយរាគៈក្តី ក៏ដឹងច្បាស់ថា ចិត្តប្រកប
ដោយរាគៈ ចិត្តដែលប្រាសចាករាគៈក្តី... ចិត្តដែលប្រកបដោយទោសៈ
ក្តី ... ចិត្តដែលប្រាសចាកទោសៈក្តី... ចិត្តដែលប្រកបដោយមោហៈក្តី ...

សុត្តន្តបិដកេ អង្គត្តរនិកាយស្ស ឆក្កនិបាតោ

វិតមោហំ វា ចិត្តំ... សង្ខតំ វា ចិត្តំ... វិក្ខតំ វា
 ចិត្តំ... មហាក្កតំ វា ចិត្តំ... អមហាក្កតំ វា ចិត្តំ... សឧត្តរំ
 វា ចិត្តំ... អនុត្តរំ វា ចិត្តំ... សមាហិតំ វា ចិត្តំ...
 អសមាហិតំ វា ចិត្តំ... វិមុត្តំ វា ចិត្តំ... អវិមុត្តំ
 វា ចិត្តំ អវិមុត្តំ ចិត្តន្តិ បជាធាតិ ។ អនេកវិហិតំ
 បុព្វេនិវាសំ អនុស្សរតិ សេយ្យដីទំ ឯកំបិ ជាតិ
 ទ្វេបិ ជាតិយោ តិស្ស្សបិ ជាតិយោ ចតស្ស្សបិ
 ជាតិយោ បញ្ចបិ ជាតិយោ ទសបិ ជាតិយោ វីសម្មិ
 ជាតិយោ តីសម្មិ ជាតិយោ ចត្តាធិសម្មិ ជាតិយោ
 បញ្ញាសម្មិ ជាតិយោ ជាតិសតម្មិ ជាតិសហស្សម្មិ
 ជាតិសតសហស្សម្មិ អនេកេបិ សំវដ្តកម្មេ អនេ-
 កេបិ វិវដ្តកម្មេ អនេកេបិ សំវដ្តវិវដ្តកម្មេ អមុត្រាសី
 ឯវំនាមោ ឯវំកោត្តោ ឯវំវណ្ណោ ឯវំមាហារោ
 ឯវំសុខទុក្ខប្បដិសំវេទី ឯវំមាយុបរិយន្តោ សោ តតោ
 ចុតោ អមុត្រិ ឧទទាទី តត្រាទាសី ឯវំនាមោ ឯវំ-
 កោត្តោ ឯវំ វណ្ណោ ឯវំមាហារោ ឯវំសុខទុក្ខប្បដិសំវេទី

សុត្តន្តបិដក អង្គត្ថរនិកាយ ឆក្កនិបាត

ចិត្តដែលប្រាសចាកមោហៈក្តី... ចិត្តដែលរួញរាក្តី... ចិត្តដែលរាយមាយ
 ក្តី... ចិត្តដែលជាមហគ្គតៈក្តី... ចិត្តដែលមិនមែនជាមហគ្គតៈក្តី...
 ចិត្តដែលជាសឧត្តរៈក្តី... ចិត្តដែលជាអនុត្តរៈក្តី... ចិត្តដែលតាំងមាំក្តី...
 ចិត្តដែលមិនតាំងមាំក្តី... ចិត្តដែលរួចចាកកិលេសក្តី... ចិត្តមិនរួច
 ចាកកិលេសក្តី ក៏ដឹងច្បាស់ថា ចិត្តមិនទាន់រួចចាកកិលេស ១ ។

ភិក្ខុរលឹកឃើញនូវជាតិដែលខ្លួនធ្លាប់នៅអាស្រ័យ ក្នុងកាលមុនជាច្រើន
 ជាតិ គឺរលឹកឃើញបាន ១ ជាតិ ២ ជាតិ ៣ ជាតិ ៤ ជាតិ ៥ ជាតិ
 ១០ ជាតិ ២០ ជាតិ ៣០ ជាតិ ៤០ ជាតិ ៥០ ជាតិ ១០០ ជាតិ មួយពាន់
 ជាតិ មួយសែនជាតិក៏បានខ្លះ រលឹកឃើញបានច្រើនសំវដ្តកប្ប ច្រើនវិវដ្ត-
 កប្ប ច្រើនសំវដ្តវិវដ្តកប្បក៏បាន ដូច្នោះថា អញ្ញបានកើត ក្នុងភពឯណោះ
 មានឈ្មោះយ៉ាងនេះ មានគោត្រយ៉ាងនេះ មានសម្បុរយ៉ាងនេះ មាន
 អាហារយ៉ាងនេះ បានទទួលសុខទុក្ខយ៉ាងនេះ មានកំណត់អាយុប៉ុណ្ណោះ
 លុះអញ្ញច្យុតចាកភពនោះហើយ បានទៅកើត ក្នុងភពឯណោះ ដែល
 អញ្ញបានទៅកើត ក្នុងភពនោះ មានឈ្មោះយ៉ាងនេះ មានគោត្រយ៉ាងនេះ
 មានសម្បុរយ៉ាងនេះ មានអាហារយ៉ាងនេះ បានទទួលសុខទុក្ខយ៉ាងនេះ

បឋមបណ្ណាសកេ អាហុនេយ្យវគ្គោ

ឯវមាយុបរិយន្តោ សោ តតោ ចុតោ ឥច្ចុបបន្នោតិ
 ឥតិ សាការំ សឧទ្ទេសំ អនេកវិហិតំ បុព្វេនិវាសំ
 អនុស្សវតិ ។ ទិព្វេន ចក្កុនា វិសុទ្ធន អតិក្កន្ត-
 មាណុសកេន សត្តេ បស្សតិ ចវមាណេ ឧបបជ្ជមាណេ
 ហីនេ បណីតេ សុវណ្ណោ ទុព្វណ្ណោ សុកតេ ទុក្កតេ
 យថាកម្មបកេ សត្តេ បជាណតិ ឥមេ វត កោន្តោ
 សត្តា កាយទុច្ចរិតេន សមដ្ឋាកតា វចីទុច្ចរិតេន
 សមដ្ឋាកតា មនោទុច្ចរិតេន សមដ្ឋាកតា អរិយានំ
 ឧបវាទកា មិច្ឆាទិដ្ឋិកា មិច្ឆាទិដ្ឋិកម្មសមាទាណ
 តេ កាយស្ស ភេទា បរម្មរណា អចាយំ ទុក្កតី
 វិនិចាតំ និរយំ ឧបបន្នា ឥមេ វា បន កោន្តោ
 សត្តា កាយសុចរិតេន សមដ្ឋាកតា វចីសុចរិតេន
 សមដ្ឋាកតា មនោសុចរិតេន សមដ្ឋាកតា អរិយានំ
 អនុបវាទកា សម្មាទិដ្ឋិកា សម្មាទិដ្ឋិកម្មសមាទាណ
 តេ កាយស្ស ភេទា បរម្មរណា សុកតី សក្កំ លោកំ
 ឧបបន្នាតិ ឥតិ ទិព្វេន ចក្កុនា វិសុទ្ធន អតិក្កន្ត-
 មាណុសកេន សត្តេ បស្សតិ ចវមាណេ ឧបបជ្ជមាណេ

បឋមបណ្ណាសក អាហុនេយ្យវគ្គ

មានកំណត់អាយុប៉ុណ្ណោះ លុះអញ្ញាច្យុតចាកភពនោះហើយក៏បានមកកើត
ក្នុងភពនេះ ភិក្ខុរលឹកឃើញនូវជាតិដែលខ្លួនធ្លាប់នៅអាស្រ័យ ក្នុងកាល
មុនបានច្រើនជាតិ ព្រមទាំងអាការទាំងឡាយ ដោយប្រការដូច្នោះ ១ ។
ភិក្ខុមានចក្ខុដូចជាទិព្វដ៏បរិសុទ្ធ កន្លងបង្អស់នូវចក្ខុរបស់មនុស្សធម្មតា ឃើញ
នូវសត្វទាំងឡាយដែលកំពុងច្យុតនិងកំពុងកើត មានសភាពថោកទាបនិង
ឧត្តម មានសម្បុរល្អ និងសម្បុរអាក្រក់ មានគតិល្អនិងគតិអាក្រក់ ដឹង
ច្បាស់នូវពួកសត្វដែលអន្ទោលទៅតាមកម្មរបស់ខ្លួនថា អើហ្ន៎ សត្វទាំងនេះ
ប្រកបដោយកាយទុច្ចរិត ប្រកបដោយវចីទុច្ចរិត ប្រកបដោយមនោទុច្ចរិត
ជាអ្នកតិះដៀលនូវព្រះអរិយៈទាំងឡាយ ជាមិច្ឆាទិដ្ឋិ ប្រកាន់មាំនូវអំពើជា
មិច្ឆាទិដ្ឋិ សត្វទាំងនោះ លុះបែកធ្លាយរាងកាយស្លាប់ទៅ ក៏ទៅកើត
ឯអបាយ ទុគ្គតិ វិនិបាត នរក អើហ្ន៎ ចំណែកឯសត្វទាំងនេះ ប្រកបដោយ
កាយសុចរិត ប្រកបដោយវចីសុចរិត ប្រកបដោយមនោសុចរិត ជាអ្នកមិន
តិះដៀលនូវព្រះអរិយៈទាំងឡាយ ជាសម្មាទិដ្ឋិ ប្រកាន់មាំនូវអំពើជាសម្មា-
ទិដ្ឋិ សត្វទាំងនោះ លុះបែកធ្លាយរាងកាយស្លាប់ទៅ ក៏ទៅកើតឯសុគតិ-
សួគ៌ទេវលោក ភិក្ខុមានចក្ខុដូចជាទិព្វដ៏បរិសុទ្ធ កន្លងបង្អស់នូវចក្ខុរបស់
មនុស្សធម្មតា បានឃើញនូវសត្វទាំងឡាយដែលច្យុត ដែលចាប់បដិសន្ធិ

សុត្តន្តបិដកេ អង្គត្តរនិកាយស្ស ឆក្កនិបាតោ

ហីនេ បណីតេ សុវណ្ណោ ទុព្វណ្ណោ សុភតេ ទុក្កតេ
 យថាកម្មបកេ សត្តេ បដាណតិ ។ អាសវានំ ខយា
 អនាសវញោតោវិមុត្តិំ បញ្ញាវិមុត្តិំ ទិដ្ឋេវ ធម្មេ សយំ
 អភិញ្ញា សច្ចិកត្វា ឧបសម្បជ្ជេ វិហារតិ ។ ឥមេហិ
 ខោ ភិក្ខុវេ ធម្មា ធម្មេហិ សមដ្ឋាកតោ ភិក្ខុ
 អាហុនេយ្យោ ហោតិ ។ បេ ។ អនុត្តរំ បុញ្ញក្ខេត្តំ
 លោកស្សាតិ ។

[៣] ធម្មា ភិក្ខុវេ ធម្មេហិ សមដ្ឋាកតោ ភិក្ខុ
 អាហុនេយ្យោ ហោតិ ។ បេ ។ អនុត្តរំ បុញ្ញក្ខេត្តំ
 លោកស្ស ។ កតមេហិ ធម្មា ។ សច្ចិទ្ធិយេន
 វិយិទ្ធិយេន សតិទ្ធិយេន សមាធិទ្ធិយេន
 បញ្ញិទ្ធិយេន អាសវានញោ ខយា អនាសវញោតោវិមុត្តិំ
 បញ្ញាវិមុត្តិំ ទិដ្ឋេវ ធម្មេ សយំ អភិញ្ញា សច្ចិកត្វា
 ឧបសម្បជ្ជេ វិហារតិ ។ ឥមេហិ ខោ ភិក្ខុវេ ធម្មា
 ធម្មេហិ សមដ្ឋាកតោ ភិក្ខុ អាហុនេយ្យោ ហោតិ
 ចាហុនេយ្យោ ទត្ថិណេយ្យោ អញ្ញាសិករណីយោ
 អនុត្តរំ បុញ្ញក្ខេត្តំ លោកស្សាតិ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គគ្រូនិកាយ ឆក្កនិបាត

មានសភាពថោកទាប និងឧត្តម មានសម្បុរល្អនិងសម្បុរអាក្រក់ មានគតិ
 ល្អនិងគតិអាក្រក់ ដឹងច្បាស់នូវសត្វទាំងឡាយ ដែលអន្ទោលទៅតាម
 កម្មរបស់ខ្លួនដោយប្រការដូច្នោះ ១ ។ ភិក្ខុបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ សម្រេចនូវ
 ចេតោវិមុត្តិ និងបញ្ញាវិមុត្តិ ដែលមិនមានអាសវៈ ព្រោះអស់អាសវៈ
 ទាំងឡាយ ដោយប្រាជ្ញាដ៏ឧត្តមដោយខ្លួនឯង ក្នុងបច្ចុប្បន្ន ១ ។ ម្នាលភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ ភិក្ខុប្រកបដោយធម៌ ៦ យ៉ាងនេះឯង ទើបគួរទទួលនូវចតុប្ប-
 ច្ច័យដែលគេនាំមកបូជា ។ បេ ។ ជាបុញ្ញក្ខេត្តដ៏ប្រសើរ របស់សត្វលោក ។

[៣] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុប្រកបដោយធម៌ ៦ យ៉ាង ជាអ្នក
 គួរទទួលនូវចតុប្បច្ច័យដែលគេនាំមកបូជា ។ បេ ។ ជាបុញ្ញក្ខេត្តដ៏ប្រសើរ
 របស់សត្វលោក ។ ប្រកបដោយធម៌ ៦ យ៉ាង តើដូចម្តេចខ្លះ ។ គឺភិក្ខុ
 ប្រកបដោយសទ្ធិន្ទ្រិយ ១ វិរិយន្ទ្រិយ ១ សតិទ្ធិន្ទ្រិយ ១ សមាធិន្ទ្រិយ ១ បញ្ញា-
 ន្ទ្រិយ ១ បានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ សម្រេចនូវចេតោវិមុត្តិ និងបញ្ញាវិមុត្តិដែល
 មិនមានអាសវៈ ព្រោះអស់អាសវៈទាំងឡាយ ដោយប្រាជ្ញាដ៏ឧត្តមដោយ
 ខ្លួនឯង ក្នុងបច្ចុប្បន្ន ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុប្រកបដោយធម៌ ៦ យ៉ាង
 នេះឯង ទើបគួរទទួលនូវចតុប្បច្ច័យដែលគេនាំមកបូជា គួរទទួលវត្ថុ
 ដែលគេរៀបចំទទួលភ្ញៀវ គួរទទួលទក្ខិណាទាន គួរដល់អញ្ញាលិកម្ម
 ជាបុញ្ញក្ខេត្តដ៏ប្រសើរ របស់សត្វលោក ។

បឋមបណ្ណាសកេ អាហុនេយ្យវគ្គោ

[៤] ឆហិ ភិក្ខុវេ ធម្មេហិ សមដ្ឋាកតោ ភិក្ខុ
 អាហុនេយ្យោ ហោតិ ។ បេ ។ អនុត្តរំ បុញ្ញកេត្តំ
 លោកស្ស ។ កតមេហិ ឆហិ ។ សទ្ធាពលេន
 វិយពលេន សតិពលេន សមាធិពលេន បញ្ញាពលេន
 អាសវានញ្ច ខយា អនាសវញ្ចោតោវិមុត្តិ បញ្ញាវិមុត្តិ
 ទិដ្ឋេវ ធម្មេ សយំ អភិញ្ញា សច្ចិកត្វា ឧបសម្បជ្ជ
 វិហរតិ ។ ឥមេហិ ខោ ភិក្ខុវេ ឆហិ ធម្មេហិ
 សមដ្ឋាកតោ ភិក្ខុ អាហុនេយ្យោ ហោតិ ។ បេ ។
 អនុត្តរំ បុញ្ញកេត្តំ លោកស្សាតិ ។

[៥] ឆហិ ភិក្ខុវេ អង្កេហិ សមដ្ឋាកតោ រញ្ញោ
 ភទ្រោ អស្សាជានិយោ រាជារហោ ហោតិ រាជភោក្តោ
 រញ្ញោ អង្កន្ទេវ សង្ខំ កច្ចតិ ។ កតមេហិ ឆហិ ។
 ឥធិ ភិក្ខុវេ រញ្ញោ ភទ្រោ អស្សាជានិយោ ខមោ
 ហោតិ រូបាណំ ខមោ សទ្ធាណំ ខមោ កម្មាណំ ខមោ
 រសាណំ ខមោ ដោដ្ឋព្វាណំ វណ្ណសម្បន្តោ ច ហោតិ ។

បឋមបណ្ណាសក អាហុនេយ្យវគ្គ

[៤] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុប្រកបដោយធម៌ ៦ យ៉ាង ជាអ្នក
 គួរទទួលនូវចតុប្បថ្មយដែលគេនាំមកបូជា ។ បេ ។ ជាបុញ្ញក្ខេត្តដ៏ប្រសើរ
 របស់សត្វលោក ។ ប្រកបដោយធម៌ ៦ យ៉ាង តើដូចម្តេចខ្លះ ។ គឺភិក្ខុ
 ប្រកបដោយសទ្ធាពលៈ ១ វិរិយពលៈ ១ សតិពលៈ ១ សមាធិពលៈ ១
 បញ្ញាពលៈ ១ បានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ សម្រេចនូវចេតោវិមុត្តិ និងបញ្ញា-
 វិមុត្តិ ដែលមិនមានអាសវៈ ព្រោះអស់អាសវៈទាំងឡាយ ដោយប្រាជ្ញា
 ដ៏ឧត្តមដោយខ្លួនឯង ក្នុងបច្ចុប្បន្ន ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុ
 ប្រកបដោយធម៌ ៦ យ៉ាងនេះឯង ទើបគួរទទួលនូវចតុប្បថ្មយដែលគេនាំ
 មកបូជា ។ បេ ។ ជាបុញ្ញក្ខេត្តដ៏ប្រសើរ របស់សត្វលោក ។

[៥] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សេះអាជានេយ្យដ៏ប្រសើររបស់ស្តេច
 ប្រកបដោយអង្គ ៦ យ៉ាង ជាសត្វគួរដល់ព្រះរាជា គួរជាវាជបម្រើ ដល់នូវ
 ការរាប់ថាជាអង្គរបស់ព្រះរាជា ។ ប្រកបដោយអង្គ ៦ យ៉ាង តើដូចម្តេចខ្លះ ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សេះអាជានេយ្យដ៏ប្រសើររបស់ស្តេច ក្នុងលោកនេះ
 ជាសត្វចេះអត់ធន់នឹងរូប ១ អត់ធន់នឹងសំឡេង ១ អត់ធន់នឹងក្លិន ១ អត់
 ធន់នឹងរស ១ អត់ធន់នឹងការពាល់ត្រូវ ១ បរិបូណ៌ដោយសម្បុរ ១ ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គកុរុនិកាយស្ស ឆក្កនិបាតោ

ឥមេហិ ខោ ភិក្ខុវេ ឆហិ អង្កេហិ សមន្នាគតោ
 រញ្ញោ ភិទ្រោ អស្សាជានិយោ រាជារហោ ហោតិ
 រាជភោក្តោ រញ្ញោ អង្កន្ទេវ សង្ខំ កច្ចតិ ឯវមេវ ខោ
 ភិក្ខុវេ ឆហិ ធម្មេហិ សមន្នាគតោ ភិក្ខុ អាហុនេយ្យោ
 ហោតិ ។ បេ ។ អនុត្តរំ បុញ្ញក្ខេត្តំ លោកស្ស ។
 កតមេហិ ឆហិ ។ ឥធិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ខមោ ហោតិ
 រូចានំ ខមោ សទ្ធានំ ខមោ កន្ធានំ ខមោ រសានំ
 ខមោ ដោដ្ឋព្វានំ ខមោ ធម្មានំ ។ ឥមេហិ ខោ
 ភិក្ខុវេ ឆហិ ធម្មេហិ សមន្នាគតោ ភិក្ខុ អាហុនេយ្យោ
 ហោតិ ។ បេ ។ អនុត្តរំ បុញ្ញក្ខេត្តំ លោកស្សាតិ ។

[៦] ឆហិ ភិក្ខុវេ អង្កេហិ សមន្នាគតោ រញ្ញោ
 ភិទ្រោ អស្សាជានិយោ រាជារហោ ហោតិ រាជភោក្តោ
 រញ្ញោ អង្កន្ទេវ សង្ខំ កច្ចតិ ។ កតមេហិ ឆហិ ។
 ឥធិ ភិក្ខុវេ រញ្ញោ ភិទ្រោ អស្សាជានិយោ ខមោ
 ហោតិ រូចានំ ខមោ សទ្ធានំ ខមោ កន្ធានំ ខមោ
 រសានំ ខមោ ដោដ្ឋព្វានំ ពលសម្មន្តោ ច ហោតិ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គុត្តរនិកាយ ឆក្កនិបាត

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សេះអាជានេយ្យដ៏ប្រសើររបស់ស្តេច ប្រកបដោយ
អង្គ ៦ យ៉ាងនេះឯង ទើបជាសត្វគួរដល់ព្រះរាជា គួរជាអាជ្ញាប្រើ ដល់
នូវការរាប់ថាជាអង្គរបស់ព្រះរាជា មានឧបមាដូចម្តេចមិញ ម្នាលភិក្ខុ
ទាំងឡាយ មានឧបមេយ្យដូចភិក្ខុប្រកបដោយធម៌ ៦ យ៉ាង ទើបគួរ
ទទួលនូវចតុប្បជ្ជ័យដែលគេនាំមកបូជា ។ បេ ។ ជាបុញ្ញក្ខេត្តដ៏ប្រសើរ
របស់សត្វលោក ។ ធម៌ ៦ យ៉ាង តើដូចម្តេចខ្លះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ជាអ្នកចេះអត់ធន់នឹងរូប ១ អត់ធន់នឹងសំឡេង ១
អត់ធន់នឹងក្លិន ១ អត់ធន់នឹងរស ១ អត់ធន់នឹងការពាល់ត្រូវ ១ អត់ធន់នឹង
ធម្មារម្មណ៍ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុប្រកបដោយធម៌ ៦ យ៉ាងនេះឯង
ទើបគួរទទួលនូវចតុប្បជ្ជ័យដែលគេនាំមកបូជា ។ បេ ។ ជាបុញ្ញក្ខេត្ត
ដ៏ប្រសើរ របស់សត្វលោក ។

[៦] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សេះអាជានេយ្យដ៏ប្រសើររបស់ស្តេច
ប្រកបដោយអង្គ ៦ យ៉ាង ជាសត្វគួរដល់ព្រះរាជា គួរជាអាជ្ញាប្រើ ដល់នូវ
ការរាប់ថាជាអង្គរបស់ព្រះរាជា ។ ប្រកបដោយអង្គ ៦ យ៉ាង តើដូចម្តេចខ្លះ ។
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សេះអាជានេយ្យដ៏ប្រសើររបស់ស្តេច ក្នុងលោកនេះ
ជាសត្វចេះអត់ធន់នឹងរូប ១ អត់ធន់នឹងសំឡេង ១ អត់ធន់នឹងក្លិន ១
អត់ធន់នឹងរស ១ អត់ធន់នឹងការពាល់ត្រូវ ១ បរិបូណ៌ដោយកម្លាំង ១ ។

បឋមបណ្ណាសកេ អាហុនេយ្យវគ្គោ

ឥមេហិ ខោ ភិក្ខុវេ ធម្មិ អង្កេហិ សមន្នាគតោ រញ្ញោ
 ភិទ្រោ អស្សាជានិយោ រាជារហោ ហោតិ រាជភោត្តោ
 រញ្ញោ អង្កេន្ទ្រេ សង្ខំ កច្ចតិ ឯវមេវ ខោ ភិក្ខុវេ ធម្មិ
 ធម្មេហិ សមន្នាគតោ ភិក្ខុ អាហុនេយ្យោ ហោតិ ។ បេ ។
 អនុត្តរំ បុញ្ញក្ខេត្តំ លោកស្ស ។ កតមេហិ ធម្មិ ។
 ឥធម ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ខមោ ហោតិ រូបាណំ ខមោ
 សទ្ធាណំ ខមោ កម្មាណំ ខមោ រសាណំ ខមោ
 ដោជ្ឈញ្ចាណំ ខមោ ធម្មាណំ ។ ឥមេហិ ខោ ភិក្ខុវេ ធម្មិ
 ធម្មេហិ សមន្នាគតោ ភិក្ខុ អាហុនេយ្យោ ហោតិ
 ។ បេ ។ អនុត្តរំ បុញ្ញក្ខេត្តំ លោកស្សាតិ ។

[៧] ធម្មិ ភិក្ខុវេ អង្កេហិ សមន្នាគតោ រញ្ញោ
 ភិទ្រោ អស្សាជានិយោ រាជារហោ ហោតិ រាជភោត្តោ
 រញ្ញោ អង្កេន្ទ្រេ សង្ខំ កច្ចតិ ។ កតមេហិ ធម្មិ ។
 ឥធម ភិក្ខុវេ រញ្ញោ ភិទ្រោ អស្សាជានិយោ ខមោ
 ហោតិ រូបាណំ ខមោ សទ្ធាណំ ខមោ កម្មាណំ ខមោ
 រសាណំ ខមោ ដោជ្ឈញ្ចាណំ ជវសម្មន្តោ ច ហោតិ ។

បឋមបណ្ណាសក អាហុនេយ្យវគ្គ

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សេះអាជានេយ្យដ៏ប្រសើរ របស់ស្តេចប្រកបដោយ
អង្គ ៦ យ៉ាងនេះឯង ជាសត្វគួរដល់ព្រះរាជា គួរជាអាជ្ញាប្រើ ដល់នូវការ
រាប់ថាជាអង្គរបស់ព្រះរាជា មានឧបមាដូចម្តេចមិញ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
មានឧបមេយ្យដូចភិក្ខុប្រកបដោយធម៌ ៦ យ៉ាង ទើបជាអ្នកគួរទទួលនូវចតុ-
ប្បថ្មយដែលគេនាំមកបូជា ។ លេ ។ ជាបុញ្ញក្ខេត្តដ៏ប្រសើរ របស់សត្វលោក ។
ធម៌ ៦ យ៉ាង តើដូចម្តេចខ្លះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ
ជាអ្នកអត់ធន់នឹងរូប ១ អត់ធន់នឹងសំឡេង ១ អត់ធន់នឹងក្លិន ១ អត់ធន់នឹង
រស ១ អត់ធន់នឹងការពាល់ត្រូវ ១ អត់ធន់នឹងធម្មារម្មណ៍ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំង-
ឡាយ ភិក្ខុប្រកបដោយធម៌ ៦ យ៉ាងនេះឯង ទើបជាអ្នកគួរទទួលនូវចតុប្ប-
ថ្មយដែលគេនាំមកបូជា ។ លេ ។ ជាបុញ្ញក្ខេត្តដ៏ប្រសើរ របស់សត្វលោក ។

[៧] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សេះអាជានេយ្យដ៏ប្រសើរ របស់ស្តេច
ប្រកបដោយអង្គ ៦ យ៉ាង ជាសត្វគួរដល់ព្រះរាជា គួរជាអាជ្ញាប្រើ ដល់នូវ
ការរាប់ថាជាអង្គរបស់ព្រះរាជា ។ ប្រកបដោយអង្គ ៦ យ៉ាង តើដូច
ម្តេចខ្លះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សេះអាជានេយ្យដ៏ប្រសើររបស់ស្តេចក្នុង
លោកនេះជាសត្វចេះអត់ធន់នឹងរូប ១ អត់ធន់នឹងសំឡេង ១ អត់ធន់នឹងក្លិន ១
អត់ធន់នឹងរស ១ អត់ធន់នឹងការពាល់ត្រូវ ១ បរិបូណ៌ដោយសន្ទុះ ១ ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គុត្តរនិកាយស្ស ឆក្កនិបាតោ

ឥមេហិ ខោ ភិក្ខុវេ ឆហិ អង្កេហិ សមន្នាគតោ រញ្ញោ

កន្ត្រោ អស្សាជានិយោ រាជារហោ ហោតិ រាជភោក្តោ

រញ្ញោ អង្កន្តេវ សង្ខំ កច្ចតិ វរមេវ ខោ ភិក្ខុវេ ឆហិ

ធម្មេហិ សមន្នាគតោ ភិក្ខុ អាហុនេយ្យោ ហោតិ

។ បេ ។ អនុត្តរំ បុញ្ញក្ខេត្តំ លោកស្ស ។ កតមេហិ

ឆហិ ។ ឥធិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ខមោ ហោតិ រូបាជំ

។ បេ ។ ខមោ ធម្មាជំ ។ ឥមេហិ ខោ ភិក្ខុវេ ឆហិ

ធម្មេហិ សមន្នាគតោ ភិក្ខុ អាហុនេយ្យោ ហោតិ

។ បេ ។ អនុត្តរំ បុញ្ញក្ខេត្តំ លោកស្សាតិ ។

[៨] ធិមាជិ ភិក្ខុវេ អនុត្តរិយាជិ ។ កតមាជិ

ឆ ។ ទស្សនានុត្តរិយំ សវនានុត្តរិយំ លាកានុត្តរិយំ

សិក្ខានុត្តរិយំ ចារិចរិយានុត្តរិយំ អនុស្សតានុត្តរិយំ ។

ឥមាជិ ខោ ភិក្ខុវេ ឆ អនុត្តរិយាជិតិ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គគ្រូនិកាយ ឆក្កនិបាត

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សេះអាជានេយ្យដ៏ប្រសើរ របស់ស្តេច ប្រកបដោយ
អង្គ ៦ យ៉ាងនេះឯង ជាសត្វគួរដល់ព្រះរាជា គួរជាអាជ្ញាប្រើ ដល់នូវការ
រាប់ថាជាអង្គរបស់ព្រះរាជា មានឧបមាដូចម្តេចមិញ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
មានឧបមេយ្យដូចភិក្ខុ ប្រកបដោយធម៌ ៦ យ៉ាង ទើបជាអ្នកគួរទទួលនូវ
ចតុប្បច្ច័យដែលគេនាំមកបូជា ។ លេ ។ ជាបុញ្ញក្ខេត្តដ៏ប្រសើររបស់សត្វ-
លោក ។ ប្រកបដោយធម៌ ៦ យ៉ាង តើដូចម្តេចខ្លះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំង-
ឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ជាអ្នកអត់ធន់នឹងរូប ១ ។ លេ ។ អត់ធន់
នឹងធម្មារម្មណ៍ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុប្រកបដោយធម៌ ៦ យ៉ាង
នេះឯង ជាអ្នកគួរទទួលនូវចតុប្បច្ច័យដែលគេនាំមកបូជា ។ លេ ។ ជា
បុញ្ញក្ខេត្តដ៏ប្រសើរ របស់សត្វលោក ។

[៨] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អនុត្តរិយៈ (ធម្មជាតិដ៏ប្រសើរ) នេះ
មាន ៦ យ៉ាង ។ អនុត្តរិយៈ ៦ យ៉ាង តើដូចម្តេចខ្លះ ។ គឺទស្សនា-
នុត្តរិយៈ ១ សវនានុត្តរិយៈ ១ លាភានុត្តរិយៈ ១ សិក្ខានុត្តរិយៈ ១ បារិ-
ចរិយានុត្តរិយៈ ១ អនុស្សតានុត្តរិយៈ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
អនុត្តរិយៈ មាន ៦ យ៉ាងនេះឯង ។

បឋមបណ្ណាសកេ អាហុនេយ្យវគ្គោ

[៩] ឆយិមាទិ ភិក្ខុវេ អនុស្សតិដ្ឋានាទិ ។
 កតមាទិ ឆ ។ ពុទ្ធានុស្សតិ ធម្មានុស្សតិ សង្ឃានុស្សតិ
 សីលានុស្សតិ ចាកានុស្សតិ ទេវតានុស្សតិ ។ ឥមាទិ
 ខោ ភិក្ខុវេ ឆ អនុស្សតិដ្ឋានាទិទិ ។

[១០] ឯកំ សមយំ ភកវា សក្កេសុ វិហារតិ
 កបិលវត្ថុស្មី និក្រោធារាមេ ។ អថខោ មហានាមោ
 សក្កោ យេន ភកវា តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា
 ភកវន្តំ អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ និសីទិ ។ ឯកមន្តំ និសិទ្ធា
 ខោ មហានាមោ សក្កោ ភកវន្តំ ឯតទរោច យោ សោ
 ភន្តេ អរិយស្សវកោ អាភតដលោ វិញ្ញាតសាសនោ
 សោ កតមេន វិហារេន ពហុលំ វិហារតីតិ ។ យោ សោ
 មហានាម អរិយស្សវកោ អាភតដលោ វិញ្ញាត-
 សាសនោ សោ ឥមិណ វិហារេន ពហុលំ វិហារតិ ។
 ឥធម មហានាម អរិយស្សវកោ តថាកតំ អនុស្សតិ

បឋមបណ្ណាសក អាហុនេយ្យវគ្គ

[៩] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អនុស្សតិដ្ឋាន (ហេតុជាទីតាំងនៃ សេចក្តីរលឹក) នេះមាន ៦ យ៉ាង ។ អនុស្សតិដ្ឋាន ៦ យ៉ាង តើដូចម្តេច ខ្លះ ។ គឺពុទ្ធានុស្សតិ ១ ធម្មានុស្សតិ ១ សង្ឃានុស្សតិ ១ សីលានុស្សតិ ១ ចាគានុស្សតិ ១ ទេវតានុស្សតិ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អនុស្សតិដ្ឋាន មាន ៦ យ៉ាងនេះឯង ។

[១០] សម័យមួយ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅក្នុងនិគ្រោធា- រាម ទៀបក្រុងកបិលវត្ត ក្នុងសក្តិជនបទ ។ គ្រានោះ មហានាម- សក្តិៈ ចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក្រាប ថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគ ហើយប្រថាប់ក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ លុះមហា- នាមសក្តិៈ ប្រថាប់ក្នុងទីសមគួរស៊ប់ហើយ បានក្រាបទូលសួរព្រះ ដ៏មានព្រះភាគដូច្នោះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន អរិយសាវ័កណាបាន សម្រេចអរិយផល ដឹងច្បាស់នូវសាសនាគឺត្រៃសិក្ខាហើយ តើអរិយ- សាវ័កនោះ ច្រើនតែនៅដោយវិហារធម៌ដូចម្តេច ។ ថ្វាយព្រះពរមហានាម អរិយសាវ័កណា បានសម្រេចអរិយផល ដឹងច្បាស់នូវសាសនាហើយ អរិយសាវ័កនោះ ច្រើនតែនៅដោយវិហារធម៌នេះ ។ បពិត្រមហា- នាម អរិយសាវ័កក្នុងសាសនានេះ រលឹករឿយ ។ នូវព្រះតថាគតថា

សុត្តន្តបិដកេ អង្គុត្តរនិកាយស្ស ឆក្កនិបាតោ

ឥតិបិ សោ ភក្កវា អរហំ សម្មាសម្ពុទ្ធា វិជ្ជាចរណា-
 សម្មុទ្ធា សុកតោ លោកវិទូ អនុត្តរោ បុរិសទម្មសារថិ
 សត្តា ទេវមនុស្សានំ ពុទ្ធា ភក្កវាតិ ។ យស្មី
 មហាណាម សមយេ អរិយស្សារកោ តថាកតំ អនុស្សរតិ
 ទេវស្ស តស្មី សមយេ រាគបរិយុទ្ធិតំ ចិត្តំ ហោតិ ន
 ទោសបរិយុទ្ធិតំ ចិត្តំ ហោតិ ន មោហាបរិយុទ្ធិតំ ចិត្តំ
 ហោតិ ឧដុកតមេវស្ស តស្មី សមយេ ចិត្តំ ហោតិ
 តថាកតំ អារព្ព ។ ឧដុកតចិត្តោ ខោ បន
 មហាណាម អរិយស្សារកោ លភតិ អត្តវេទំ លភតិ
 ធម្មវេទំ លភតិ ធម្មបសញ្ញាតំ ចាមុដ្ឋំ បមុទិតស្ស
 បីតិ ជាយតិ បីតិមនស្ស កាយោ បស្សម្ពតិ
 បស្សទ្ធកាយោ សុខំ វេទយតិ សុខិទោ ចិត្តំ
 សមាទិយតិ ។ អយំ វុច្ចតិ មហាណាម អរិយ-
 ស្សារកោ វិសមគតាយ បជាយ សមប្បត្តោ^(១) វិហារតិ

១ ឱ. សម្មុទ្ធា ។

សុត្តន្តបិដក អង្គត្ថរនិកាយ ឆក្កនិបាត

ព្រះដ៏មានព្រះភាគអង្គនោះ ព្រះអង្គឆ្ងាយចាករាគាទិក្ខិលេស ត្រាស់
ដឹងនូវញេយ្យធម៌ដោយប្រពៃចំពោះព្រះអង្គឯង ព្រះអង្គបរិបូណ៌ដោយ
វិជ្ជានិងចរណៈ ព្រះអង្គមានដំណើរល្អ ព្រះអង្គជ្រាបច្បាស់នូវត្រៃលោក
ព្រះអង្គជាបុគ្គលប្រសើរដោយសីលាទិគុណ ព្រះអង្គជាអ្នកទូន្មាននូវបុរស
ព្រះអង្គជាគ្រូនៃទេវតានិងមនុស្សទាំងឡាយ ព្រះអង្គត្រាស់ដឹងនូវចតុ-
រារិយសច្ច ព្រះអង្គលែងវិលមកកាន់ភពថ្មីទៀត ដោយហេតុនេះ ។ ។
បពិត្រមហានាម ក្នុងសម័យណា អរិយសាវ័ក រលឹករឿយ ។ នូវគុណនៃ
ព្រះតថាគត ក្នុងសម័យនោះ អរិយសាវ័កនោះ រមែងមិនត្រូវរាគៈរូបវិតចិត្ត
មិនត្រូវទោសៈរូបវិតចិត្ត មិនត្រូវមោហៈរូបវិតចិត្តបាន ក្នុងសម័យនោះ
ចិត្តរបស់អរិយសាវ័កនោះ ក៏រមែងជាចិត្តត្រង់បាន ព្រោះប្រារព្ធនូវគុណ
នៃព្រះតថាគត ។ បពិត្រមហានាម លុះអរិយសាវ័ក មានចិត្តត្រង់
រមែងបាននូវការដឹងនូវអត្ត បាននូវការដឹងនូវធម៌ បាននូវសេចក្តីរីករាយ
ប្រកបដោយធម៌ កាលបើមានសេចក្តីរីករាយហើយ បីតិក៏កើតឡើង កាល
បើចិត្តប្រកបដោយបីតិហើយ នាមកាយក៏ស្ងប់រម្ងាប់ លុះនាមកាយស្ងប់
រម្ងាប់ហើយ ក៏រមែងទទួលនូវសេចក្តីសុខ លុះប្រកបដោយសេចក្តីសុខ
ហើយ ចិត្តក៏រមែងតម្កល់មាំ ។ បពិត្រមហានាម អរិយសាវ័កនេះ ហៅថា
ជាអ្នកដល់នូវការស្ងប់រម្ងាប់ ក្នុងពួកសត្វដែលប្រាសចាកការស្ងប់រម្ងាប់

បឋមបណ្ណាសកេ អាហុនេយ្យវគ្គោ

សព្វាបជ្ឈាយ បដាយ អព្វាបជ្ឈោ វិហារតិ ធម្មស្សោតំ
 សមាបន្នោ ពុទ្ធានុស្សតី ភាវេតិ ។ បុន ចបំ
 មហាធាម អរិយស្សារកោ ធម្មំ អនុស្សរតិ ស្វាគ្ហាតោ
 ភក្កវតា ធម្មោ សន្និដ្ឋិកោ អកាលិកោ ឯហិបស្សិកោ
 ឱបនយិកោ បច្ចុតំ វេទិតព្វោ វិញ្ញហីតិ ។ យស្មី
 មហាធាម សមយេ អរិយស្សារកោ ធម្មំ អនុស្សរតិ
 ទេវស្ស តស្មី សមយេ រាគបរិយុដ្ឋិតំ ចិត្តំ ហោតិ
 ន ទោសបរិយុដ្ឋិតំ ចិត្តំ ហោតិ ន មោហាបរិយុដ្ឋិតំ
 ចិត្តំ ហោតិ ឧដុកតមេវស្ស តស្មី សមយេ ចិត្តំ
 ហោតិ ធម្មំ អារព្ព ។ ឧដុកតចិត្តោ ខោ បន
 មហាធាម អរិយស្សារកោ លភតិ អត្ថវេទំ លភតិ
 ធម្មវេទំ លភតិ ធម្មបសញ្ញាតំ ចាមុដ្ឋំ បមុទិតស្ស
 បីតិ ជាយតិ បីតិមនស្ស កាយោ បស្សម្កតិ
 បស្សទ្ធកាយោ សុខំ វេទយតិ សុខិទោ ចិត្តំ
 សមាធិយតិ ។ អយំ វុច្ចតិ មហាធាម អរិយស្សារកោ

បឋមបណ្ណាសក អាហុនេយ្យវគ្គ

ជាអ្នកមិនចង្អៀតចង្អល់ ក្នុងពួកសត្វដែលប្រកបដោយសេចក្តីចង្អៀត
 ចង្អល់ ជាអ្នកសម្រេចនូវធម្មស្សោតៈគឺវិបស្សនា ចម្រើននូវពុទ្ធានុស្សតិកម្ម-
 ដ្ឋាន ។ បពិត្រមហានាម មួយទៀត អរិយសាវ័ករលឹករឿយ ។ នូវគុណ
 ព្រះធម៌ថា ព្រះបរិយត្តិធម៌ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់សម្តែងហើយ
 ដោយប្រពៃ ព្រះនព្វលោកុត្តរធម៌ដែលបុគ្គលគប្បីឃើញដោយខ្លួនឯង
 ជាធម៌ឲ្យផលមិនរង់ចាំកាល ជាធម៌គួរដល់ឯហិបស្សវិធី ជាធម៌គួរបង្ហោរ
 ចូលមកទុកក្នុងខ្លួន ជាធម៌ដែលពួកវិញ្ញាជន គប្បីដឹងច្បាស់ចំពោះខ្លួន ។
 បពិត្រមហានាម ក្នុងសម័យណា អរិយសាវ័ករលឹករឿយ ។ នូវព្រះធម៌
 ក្នុងសម័យនោះ អរិយសាវ័កនោះ រមែងមិនត្រូវរាគៈរូបវិតចិត្ត មិនត្រូវ
 ទោសៈរូបវិតចិត្ត មិនត្រូវមោហៈរូបវិតចិត្តបាន ក្នុងសម័យនោះ ចិត្ត
 របស់អរិយសាវ័កនោះ រមែងជាចិត្តត្រង់ ព្រោះប្រារព្ធនូវគុណព្រះធម៌ ។
 បពិត្រមហានាម លុះ អរិយសាវ័កមានចិត្តត្រង់ហើយ រមែងបាននូវការ
 ដឹងនូវអត្ត បាននូវការដឹងនូវធម៌ បាននូវសេចក្តីរីករាយប្រកបដោយធម៌
 កាលបើមានសេចក្តីរីករាយហើយ បីតិក៏កើតឡើង កាលបើចិត្តប្រកប
 ដោយបីតិហើយ នាមកាយក៏ស្ងប់រម្ងាប់ លុះនាមកាយស្ងប់រម្ងាប់
 ហើយ រមែងទទួលនូវសេចក្តីសុខ កាលបើមានសេចក្តីសុខ ចិត្ត
 ក៏រមែងតម្កល់មាំ ។ បពិត្រមហានាម អរិយសាវ័កនេះ ហៅថា

សុត្តន្តបិដកេ អង្គត្តរនិកាយស្ស ឆក្កនិបាតោ

វិសមគតាយ បដាយ សមប្បត្តោ វិហារតិ សព្វាបជ្ឈាយ
 បដាយ អព្វាបជ្ឈោ វិហារតិ ធម្មស្សោតំ សមាបន្នោ
 ធម្មានុស្សតី កាវេតិ ។ បុន ចបំ មហានាម
 អរិយស្សាវកោ សង្ឃំ អនុស្សាតិ សុប្បដិបន្នោ ភកវតោ
 សាវ័កសង្ឃោ ឧដុប្បដិបន្នោ ភកវតោ សាវ័កសង្ឃោ
 ញាយប្បដិបន្នោ ភកវតោ សាវ័កសង្ឃោ សាមីចិប្ប-
 ដិបន្នោ ភកវតោ សាវ័កសង្ឃោ យទិទំ ចត្តារិ
 បុរិសយុកានិ អដ្ឋ បុរិសបុគ្គលា ឯស ភកវតោ សាវ័ក-
 សង្ឃោ អាហុនេយ្យោ ចាហុនេយ្យោ ទត្តិណេយ្យោ
 អញ្ញសិករណីយោ អនុត្តរំ បុញ្ញក្ខេត្តំ លោកស្សាតិ ។
 យស្មី មហានាម សមយេ អរិយស្សាវកោ សង្ឃំ
 អនុស្សាតិ នេវស្ស តស្មី សមយេ រាគបរិយុដ្ឋិតំ
 ចិត្តំ ហោតិ ន ទោសបរិយុដ្ឋិតំ ចិត្តំ ហោតិ
 ន មោហាបរិយុដ្ឋិតំ ចិត្តំ ហោតិ ឧដុកតមេវស្ស
 តស្មី សមយេ ចិត្តំ ហោតិ សង្ឃំ អារត្ត ។

សុត្តន្តបិដក អង្គត្តរនិកាយ ឆក្កនិបាត

ជាអ្នកដល់នូវការស្ងប់រម្ងាប់ ក្នុងពួកសត្វដែលប្រាសចាកការស្ងប់រម្ងាប់
 ជាអ្នកមិនចង្អៀតចង្អល់ ក្នុងពួកសត្វដែលមានសេចក្តីចង្អៀតចង្អល់ ជាអ្នក
 សម្រេចនូវធម្មស្សោតៈគឺវិបស្សនា ចម្រើននូវធម្មានុស្សតិកម្មដ្ឋាន ។ បពិត្រ
 មហានាម មួយទៀត អរិយសាវ័ករលឹករឿយ ។ នូវគុណនៃព្រះសង្ឃថា
 ព្រះសង្ឃសាវ័កនៃព្រះដ៏មានព្រះភាគ ប្រតិបត្តិល្អហើយ ព្រះសង្ឃ
 សាវ័កនៃព្រះដ៏មានព្រះភាគ ប្រតិបត្តិត្រង់ហើយ ព្រះសង្ឃសាវ័កនៃ
 ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ប្រតិបត្តិដើម្បីត្រាស់ដឹងព្រះនិព្វាន ព្រះសង្ឃសាវ័ក
 នៃព្រះដ៏មានព្រះភាគ ប្រតិបត្តិគួរដល់សាមីចិកម្ម បើរាប់ជាគូនៃបុរស
 បាន ៤ គូ បើរាប់រៀងជាបុរសបុគ្គលបាន ៨ ព្រះសង្ឃទាំងនុំ៖ជាសង្ឃ
 សាវ័កនៃព្រះដ៏មានព្រះភាគ គួរទទួលចតុប្បថ្មីយដែលគេនាំមកបូជា
 គួរទទួលនូវវត្ថុដែលគេរៀបចំដើម្បីភ្ញៀវ គួរទទួលនូវទក្ខិណាទាន
 គួរដល់អញ្ញាលិកម្ម ជាបុញ្ញក្ខេត្តដ៏ប្រសើរ របស់សត្វលោក ។ បពិត្រ
 មហានាម ក្នុងសម័យណា អរិយសាវ័ករលឹករឿយ ។ នូវគុណ
 ព្រះសង្ឃ ក្នុងសម័យនោះ អរិយសាវ័កនោះ ក៏មិនត្រូវរាគៈរូបវិតចិត្ត មិន
 ត្រូវទោសៈរូបវិតចិត្ត មិនត្រូវមោហៈរូបវិតចិត្តបាន ក្នុងសម័យនោះ ចិត្ត
 របស់អរិយសាវ័កនោះរមែងជាចិត្តត្រង់ ព្រោះប្រារព្ធនូវគុណព្រះសង្ឃ ។

បឋមបណ្ណាសកេ អាហុនេយ្យវគ្គោ

ឧដុកតចិត្តោ ខោ បន មហានាម អរិយស្សារកោ
 លភតិ អត្តវេទំ លភតិ ធម្មវេទំ លភតិ ធម្មបសញ្ញតំ
 ចាមុដ្ឋំ បមុទិតស្ស បីតិ ជាយតិ បីតិមនស្ស កាយោ
 បស្សម្ហតិ បស្សទ្ធកាយោ សុខំ វេទយតិ សុខិណោ
 ចិត្តំ សមាធិយតិ ។ អយំ វុច្ចតិ មហានាម
 អរិយស្សារកោ វិសមគតាយ បដាយ សមប្បត្តោ
 វិហារតិ សព្វាបជ្ឈាយ បដាយ អព្វាបជ្ឈោ
 វិហារតិ ធម្មស្មោតំ សមាបន្នោ សង្ឃានុស្សតិ
 កាវេតិ ។ បុន ចបរំ មហានាម អរិយស្សារកោ
 អត្តនោ សីលានិ អនុស្សរតិ អខណ្ឌានិ អច្ឆិទ្ធានិ
 អសពលានិ អកម្មាសានិ ភុទិស្សានិ វិញ្ញាប្បសង្ខានិ
 អបរាមជ្ជានិ សមាធិសំវត្តនិកានិ ។ យស្មី មហា-
 នាម សមយេ អរិយស្សារកោ អត្តនោ សីលានិ
 អនុស្សរតិ នេវស្ស តស្មី សមយេ រាគបរិយុដ្ឋិតំ
 ចិត្តំ ហោតិ ន នោសបរិយុដ្ឋិតំ ចិត្តំ ហោតិ ន
 មោហាបរិយុដ្ឋិតំ ចិត្តំ ហោតិ ឧដុកតមេវស្ស តស្មី
 សមយេ ចិត្តំ ហោតិ សីលំ អារព្ព ។

បឋមបណ្ណាសក អាហុនេយ្យវគ្គ

បពិត្រមហានាម លុះអរិយសាវ័កមានចិត្តត្រង់ហើយ រមែងបាននូវការ
ដឹងនូវអត្ត បាននូវការដឹងនូវធម៌ បាននូវសេចក្តីរីករាយប្រកបដោយធម៌
កាលបើមានសេចក្តីរីករាយហើយ បីតិក៏កើតឡើង កាលបើចិត្តប្រកប
ដោយបីតិហើយ នាមកាយក៏ស្ងប់រម្ងាប់ លុះនាមកាយស្ងប់រម្ងាប់ហើយ
រមែងទទួលនូវសេចក្តីសុខ កាលបើមានសេចក្តីសុខហើយ ចិត្តក៏រមែង
តម្កល់មាំ ។ បពិត្រមហានាម អរិយសាវ័កនេះ ហៅថាជាអ្នកដល់នូវ
ការស្ងប់រម្ងាប់ ក្នុងពួកសត្វដែលប្រាសចាកការស្ងប់រម្ងាប់ ជាអ្នកមិន
ចង្អៀតចង្អល់ ក្នុងពួកសត្វដែលមានសេចក្តីចង្អៀតចង្អល់ ជាអ្នកសម្រេច
នូវធម្មស្មោតៈគឺវិបស្សនា ចម្រើនសង្ឃានុស្សតិកម្មដ្ឋាន ។ បពិត្រ
មហានាម មួយទៀត អរិយសាវ័ករលឹករឿយ ។ នូវសីលរបស់ខ្លួន
ដែលមិនដាច់ មិនធ្លុះ មិនពពាល មិនពព្រុស ជាសីលរួចខ្លួន គឺ
មិនជាខ្ញុំតណ្ហា ដែលវិញ្ញាជនសរសើរហើយ មិនមានតណ្ហានិងទិដ្ឋិ
ប៉ះពាល់បាន ជាសីលប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីសមាធិ ។ បពិត្រមហានាម
ក្នុងសម័យណា អរិយសាវ័ករលឹករឿយ ។ នូវសីលរបស់ខ្លួន ក្នុង
សម័យនោះ អរិយសាវ័កនោះ រមែងមិនត្រូវរាគៈរូបវិតចិត្ត មិនត្រូវ
ទោសៈរូបវិតចិត្ត មិនត្រូវមោហៈរូបវិតចិត្តបាន ក្នុងសម័យនោះ ចិត្ត
របស់អរិយសាវ័កនោះ រមែងជាចិត្តត្រង់ ព្រោះប្រារព្ធនូវសីល ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គុត្តរនិកាយស្ស ឆក្កនិបាតោ

ឧដុកតចិត្តោ ខោ បន មហានាម អរិយស្សារកោ
 លភតិ អត្តវេទំ លភតិ ធម្មវេទំ លភតិ ធម្មបសញ្ញិតំ
 ចាមុដ្ឋំ បមុទិតស្ស បីតិ ជាយតិ បីតិមនស្ស
 កាយោ បស្សម្ហតិ បស្សទ្ធកាយោ សុខំ វេទយតិ
 សុខិនោ ចិត្តំ សមាធិយតិ ។ អយំ វុច្ចតិ
 មហានាម អរិយស្សារកោ វិសមគតាយ បដាយ
 សមប្បត្តោ វិហារតិ សព្វាបដ្ឋាយ បដាយ អព្វាបដ្ឋោ
 វិហារតិ ធម្មស្មោតំ សមាបន្នោ សីលានុស្សតិ
 ភាវេតិ ។ បុន ចបរំ មហានាម អរិយស្សារកោ
 អត្តនោ ចាតំ អនុស្សរតិ លាភា វត មេ សុលទ្ធិ
 វត មេ យោហំ មច្ឆេរមលបរិយុដ្ឋិតាយ បដាយ
 វិតតមលមច្ឆេរេន ចេតសា អការំ អដ្ឋារសាមិ
 មុត្តចាកោ បយតចាណិ វោស្សក្ករតោ យាចយោកោ
 ទានសំរិភាគរតោតិ ។ យស្មី មហានាម សមយេ
 អរិយស្សារកោ ចាតំ អនុស្សរតិ នេវស្ស
 តស្មី សមយេ រាគបរិយុដ្ឋិតំ ចិត្តំ ហោតិ

សុត្តន្តបិដក អង្គត្តរនិកាយ ឆក្កនិបាត

បពិត្រមហានាម លុះអរិយសាវ័កមានចិត្តត្រង់ហើយ រមែងបាននូវការ
ដឹងនូវអត្ត បាននូវការដឹងនូវធម៌ បាននូវសេចក្តីរីករាយប្រកបដោយធម៌
កាលបើមានសេចក្តីរីករាយហើយ បីតិក៏កើតឡើង កាលបើចិត្តប្រកប
ដោយបីតិហើយ នាមកាយក៏ស្ងប់រម្ងាប់ លុះនាមកាយស្ងប់រម្ងាប់ហើយ
ក៏រមែងទទួលនូវសេចក្តីសុខ កាលបើមានសេចក្តីសុខហើយ ចិត្តក៏
រមែងតម្កល់មាំ ។ បពិត្រមហានាម អរិយសាវ័កនេះ ហៅថាជាអ្នក
ដល់នូវការស្ងប់រម្ងាប់ ក្នុងពួកសត្វដែលប្រាសចាកការស្ងប់រម្ងាប់ ជាអ្នក
មិនចង្អៀតចង្អល់ ក្នុងពួកសត្វដែលមានសេចក្តីចង្អៀតចង្អល់ ជាអ្នក
សម្រេចនូវធម្មស្សោតៈគឺវិបស្សនា ចម្រើនសីលានុស្សតិកម្មដ្ឋាន ។ បពិត្រ
មហានាម មួយទៀត អរិយសាវ័ករលឹករឿយ ។ នូវចាតៈរបស់ខ្លួនថា
ឱហ្ន៎ អញពេញជាមានលាភហើយ ឱហ្ន៎ អត្តភាពជាមនុស្សអញពេញជា
បានល្អហើយ ព្រោះកាលពួកសត្វមានសេចក្តីកំណាញ់ជាមន្ទិលកំពុង
រូបវិត អញមានចិត្តប្រាសចាកសេចក្តីកំណាញ់ជាមន្ទិល ជាអ្នកមានការ
លះរួចផុតហើយ មានដៃលាងស្អាតហើយ ត្រេកអរក្នុងការលះបង់ ជា
បុគ្គលគួរគេសូម ត្រេកអរក្នុងការចែកចាយទាន នៅគ្រប់គ្រងផ្ទះ ។
បពិត្រមហានាម ក្នុងសម័យណា អរិយសាវ័ករលឹករឿយ ។ នូវ
ចាតៈ ក្នុងសម័យនោះ អរិយសាវ័កនោះ រមែងមិនត្រូវរាគៈ រូបវិតចិត្ត

បឋមបណ្ណាសកេ អាហុនេយ្យវគ្គោ

ន ទោសបរិយុដ្ឋិតំ ចិត្តំ ហោតិ ន មោហបរិយុដ្ឋិតំ
 ចិត្តំ ហោតិ ឧដុកតមេវស្ស តស្មី សមយេ ចិត្តំ
 ហោតិ ចាកំ អារត្ត ។ ឧដុកតចិត្តោ ខោ បន
 មហាធាម អរិយស្សវកោ លភតិ អត្ថវេទំ លភតិ
 ធម្មវេទំ លភតិ ធម្មបសញ្ញិតំ ចាមុដ្ឋំ បមុទិតស្ស
 បីតិ ជាយតិ បីតិមនស្ស កាយោ បស្សម្ពតិ
 បស្សទ្ធកាយោ សុខំ វេទយតិ សុខិទោ ចិត្តំ
 សមាធិយតិ ។ អយំ រុច្ចតិ មហាធាម
 អរិយស្សវកោ វិសមគតាយ បជាយ សមប្បត្តោ
 វិហារតិ សព្វាបជ្ឈាយ បជាយ អព្វាបជ្ឈោ វិហារតិ
 ធម្មស្មោតំ សមាបន្នោ ចាកានុស្សតី កាវេតិ ។ បុន
 ចបរំ មហាធាម អរិយស្សវកោ ទេវតានុស្សតី កាវេតិ
 សន្តិ ទេវា ចាតុម្ពហារាជិកា សន្តិ ទេវា តាវត្តីសា
 សន្តិ ទេវា យាមា សន្តិ ទេវា តុសិតា សន្តិ ទេវា
 ទិម្ពានវតិទោ សន្តិ ទេវា បរទិម្ពិតវសវត្តិទោ សន្តិ
 ទេវា ព្រហ្មកាយិកា សន្តិ ទេវា តទុត្តវ

បឋមបណ្ណាសក អាហុនេយ្យវគ្គ

មិនត្រូវទោសៈរូបវីតចិត្ត មិនត្រូវមោហៈរូបវីតចិត្តបាន ក្នុងសម័យនោះ ចិត្ត
 របស់អរិយសាវ័កនោះ ក៏រមែងជាចិត្តត្រង់ ព្រោះប្រារព្ធនូវចាតៈ ។ បពិត្រ
 មហានាម លុះអរិយសាវ័ក មានចិត្តត្រង់ហើយ រមែងបាននូវការដឹងនូវ
 អត្ត បាននូវការដឹងនូវធម៌ បាននូវសេចក្តីរីករាយប្រកបដោយធម៌ កាលបើ
 មានសេចក្តីរីករាយហើយ បីតិក៏កើតឡើង កាលបើចិត្តប្រកបដោយបីតិ
 ហើយ នាមកាយក៏ស្ងប់រម្ងាប់ លុះនាមកាយស្ងប់រម្ងាប់ហើយ ក៏រមែងទទួល
 នូវសេចក្តីសុខ កាលបើមានសេចក្តីសុខហើយ ចិត្តក៏រមែងតម្កល់មាំ ។
 បពិត្រមហានាម អរិយសាវ័កនេះ ហៅថាជាអ្នកដល់នូវការស្ងប់រម្ងាប់ ក្នុង
 ពួកសត្វដែលប្រាសចាកការស្ងប់រម្ងាប់ ជាអ្នកមិនចង្អៀតចង្អល់ ក្នុងពួកសត្វ
 ដែលមានសេចក្តីចង្អៀតចង្អល់ ជាអ្នកសម្រេចនូវធម្មស្សោតៈគឺវិបស្ស-
 នា ចម្រើននូវចាតានុស្សតិកម្មដ្ឋាន ។ បពិត្រមហានាម មួយវិញទៀត
 អរិយសាវ័ក ចម្រើននូវទេវតានុស្សតិថា ទេវតាទាំងឡាយជាន់ចាតុម្ពហារា-
 ជិកៈក៏មាន ទេវតាទាំងឡាយជាន់តាវត្តិជ្យក៏មាន ទេវតាទាំងឡាយជាន់
 យាមៈក៏មាន ទេវតាទាំងឡាយជាន់តុសិតក៏មាន ទេវតាទាំងឡាយជាន់
 និម្មានរតីក៏មាន ទេវតាទាំងឡាយជាន់បរនិម្មិតវសវត្តិក៏មាន ទេវតាទាំង-
 ឡាយជាព្រហ្មកាយិកៈក៏មាន ទេវតាទាំងឡាយខ្ពស់លើសជាងនោះក៏មាន

សុត្តន្តបិដកេ អង្គត្តរនិកាយស្ស ឆក្កនិបាតោ

យថាវុចាយ សទ្ធាយ សមន្នាកតា តា ទេវតា ឥតោ
 ចុតា តត្ថបបដ្ឋា មយ្ហំបិ តថាវុចា សទ្ធា សំវិជ្ជតិ
 យថាវុបេន សីលេន សមន្នាកតា តា ទេវតា ឥតោ
 ចុតា តត្ថបបដ្ឋា មយ្ហំបិ តថាវុបំ សីលំ សំវិជ្ជតិ
 យថាវុបេន សុតេន សមន្នាកតា តា ទេវតា
 ឥតោ ចុតា តត្ថបបដ្ឋា មយ្ហំបិ តថាវុបំ សុតំ
 សំវិជ្ជតិ យថាវុបេន ចាកេន សមន្នាកតា តា
 ទេវតា ឥតោ ចុតា តត្ថបបដ្ឋា មយ្ហំបិ តថាវុចា
 ចាកោ សំវិជ្ជតិ យថាវុចាយ បញ្ញាយ សមន្នាកតា
 តា ទេវតា ឥតោ ចុតា តត្ថបបដ្ឋា មយ្ហំបិ
 តថាវុចា បញ្ញា សំវិជ្ជតីតិ ។ យស្មី មហានាម
 សមយេ អរិយស្សាវកោ អត្តនោ ច តាសញ្ច
 ទេវតានំ សទ្ធាញ្ច សីលញ្ច សុតញ្ច ចាកញ្ច
 បញ្ញញ្ច អនុស្សាវតិ ទេវស្ស តស្មី សមយេ
 រាគបរិយុដ្ឋិតំ ចិត្តំ ហោតិ ន ទោសបរិយុដ្ឋិតំ ចិត្តំ
 ហោតិ ន មោហាបរិយុដ្ឋិតំ ចិត្តំ ហោតិ ឧដុកតមេវស្ស
 តស្មី សមយេ ចិត្តំ ហោតិ ទេវតា អារព្ព ។

សុត្តន្តបិដក អង្គត្តរនិកាយ ឆក្កនិបាត

ទេវតាទាំងនោះ ប្រកបដោយសទ្ធា មានសភាពយ៉ាងណា លុះច្បុត
 ចាកលោកនេះហើយ ទៅកើតក្នុងទីនោះ សទ្ធារបស់អញដែលមាន
 សភាពយ៉ាងនោះក៏មាន ទេវតាទាំងនោះ ប្រកបដោយសីល មានសភាព
 យ៉ាងណា លុះច្បុតចាកលោកនេះហើយ ទៅកើតក្នុងទីនោះ សីលរបស់
 អញដែលមានសភាពយ៉ាងនោះក៏មាន ពួកទេវតាទាំងនោះ ប្រកបដោយ
 សុតៈមានសភាពយ៉ាងណា លុះច្បុតចាកលោកនេះហើយ ទៅកើតក្នុង
 ទីនោះ សុតៈរបស់អញដែលមានសភាពយ៉ាងនោះក៏មាន ទេវតាទាំងនោះ
 ប្រកបដោយចាតៈមានសភាពយ៉ាងណា លុះច្បុតចាកលោកនេះហើយ
 ទៅកើតក្នុងទីនោះ ចាតៈរបស់អញដែលមានសភាពដូច្នោះក៏មាន ទេវតា
 ទាំងនោះ ប្រកបដោយបញ្ញាមានសភាពយ៉ាងណា លុះច្បុតចាកលោកនេះ
 ហើយ ទៅកើតក្នុងទីនោះ បញ្ញារបស់អញដែលមានសភាពដូច្នោះក៏មាន ។
 បពិត្រមហានាម ក្នុងសម័យណា អរិយសាវ័ក រលឹករឿយ ។ នូវសទ្ធា
 សីល សុតៈ ចាតៈ និងបញ្ញា របស់ខ្លួនផង របស់ទេវតាទាំងនោះផង ក្នុង
 សម័យនោះ អរិយសាវ័កនោះ រមែងមិនត្រូវរាគៈរូបវិតចិត្ត មិនត្រូវទោសៈ
 រូបវិតចិត្ត មិនត្រូវមោហៈរូបវិតចិត្តបាន ក្នុងសម័យនោះ ចិត្តរបស់
 អរិយសាវ័កនោះ រមែងជាចិត្តត្រង់ ព្រោះប្រារព្ធនូវពួកទេវតា ។

បឋមបណ្ណាសកេ អាហុនេយ្យវគ្គោ

ឧដុកតចិត្តោ ខោ បន មហានាម អរិយស្សារកោ
 លភតិ អត្ថវេទំ លភតិ ធម្មវេទំ លភតិ ធម្មបសញ្ញតំ
 ចាមុជ្ជំ បមុទិតស្ស បីតិ ជាយតិ បីតិមនស្ស
 កាយោ បស្សម្ពតិ បស្សទ្ធកាយោ សុខំ វេទយតិ
 សុខិណោ ចិត្តំ សមាធិយតិ ។ អយំ វុច្ចតិ
 មហានាម អរិយស្សារកោ វិសមគតាយ បដាយ
 សមប្បត្តោ វិហារតិ សព្វាបជ្ឈាយ បដាយ អព្វាបជ្ឈោ
 វិហារតិ ធម្មស្សោតំ សមាបន្នោ ទេវតានុស្សតិ
 កាវេតិ ។ យោ សោ មហានាម អរិយស្សារកោ
 អាកតដលោ វិញ្ញាតសាសនោ សោ ឥមិណ
 វិហារេន ពហុលំ វិហារតីតិ ។

អាហុនេយ្យវគ្គោ បឋមោ ។

តិស្សុទ្ធានំ

ទ្វេ អាហុនេយ្យា ឥន្ទ្រិយ-
 ពលានិ តយោ អាជានិយា
 អនុត្តរិយអនុស្សតា
 មហានាមេន តេ ទសាតិ ។

បឋមបណ្ណាសក អាហុនេយ្យវគ្គ

បពិត្រមហានាម លុះអរិយសាវ័កមានចិត្តត្រង់ហើយ រមែងបាននូវការដឹង
 នូវអត្ត បាននូវការដឹងនូវធម៌ បាននូវសេចក្តីរីករាយ ដែលប្រកបដោយធម៌
 កាលបើមានសេចក្តីរីករាយហើយ បីតិក៏កើតឡើង កាលបើចិត្តប្រកបដោយ
 បីតិហើយ នាមកាយក៏ស្ងប់រម្ងាប់ លុះនាមកាយស្ងប់រម្ងាប់ ក៏រមែងទទួល
 នូវសេចក្តីសុខ កាលបើមានសេចក្តីសុខហើយ ចិត្តក៏រមែងតម្កល់មាំ ។
 បពិត្រមហានាម អរិយសាវ័កនេះ ហៅថាជាអ្នកដល់នូវការស្ងប់រម្ងាប់ ក្នុង
 ពួកសត្វដែលប្រាសចាកការស្ងប់រម្ងាប់ ជាអ្នកមិនចង្អៀតចង្អល់ ក្នុង
 ពួកសត្វដែលមានសេចក្តីចង្អៀតចង្អល់ ជាអ្នកសម្រេចនូវធម្មស្មោតៈគឺ
 វិបស្សនា ចម្រើននូវទេវតានុស្សតិកម្មដ្ឋាន ។ បពិត្រមហានាម អរិយសាវ័ក
 ណា បានសម្រេចអរិយផល ដឹងច្បាស់នូវសាសនាហើយ អរិយសាវ័ក
 នោះ ច្រើនតែនៅដោយវិហារធម៌នេះ ។

ចប់ អាហុនេយ្យវគ្គ ទី ១ ។

ឧទ្ទាននៃអាហុនេយ្យវគ្គនោះគឺ

- និយាយអំពីអាហុនេយ្យបុគ្គល ២ លើក អំពីឥន្ទ្រិយ ១
- ពលៈ ១ សេះអាជានេយ្យ ៣ លើក អនុត្តរិយៈ ១
- អនុស្សតិ ១ មហានាមសក្កិៈ ១ រួមជា ១០ ។

សារាណីយាទិវគ្គោ

[១១] ឆយិមេ ភិក្ខុវេ ធម្មា សារាណីយោ ។

កតមេ ឆ ។ ឥធិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុនោ មេត្តំ កាយកម្មំ
 បច្ចុប្បដ្ឋិតំ ហោតិ សព្វហ្មចារីសុ អារិ ចេវ រហោ ច
 អយម្យិ ធម្មោ សារាណីយោ ។ បុន ចបរំ ភិក្ខុវេ
 ភិក្ខុនោ មេត្តំ វចីកម្មំ បច្ចុប្បដ្ឋិតំ ហោតិ សព្វហ្មចារីសុ
 អារិ ចេវ រហោ ច អយម្យិ ធម្មោ សារាណីយោ ។
 បុន ចបរំ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុនោ មេត្តំ មនោកម្មំ បច្ចុប្បដ្ឋិតំ
 ហោតិ សព្វហ្មចារីសុ អារិ ចេវ រហោ ច អយម្យិ
 ធម្មោ សារាណីយោ ។ បុន ចបរំ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ
 យេ តេ លាភា ធម្មិកា ធម្មលទ្ធា អន្តមសោ
 បត្តបរិយាបន្នមត្តម្យិ តថារូបេហិ លាកេហិ
 អប្បដិវិភត្តកោតី ហោតិ សីលវន្តេហិ សព្វហ្មចារីហិ
 សាធារណកោតី អយម្យិ ធម្មោ សារាណីយោ ។ បុន
 ចបរំ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ យានិ តានិ សីលានិ អខណ្ណានិ
 អច្ចិទ្ធានិ អសពលានិ អកម្មាសានិ ភុជិស្សានិ

សារាណីយាទិវគ្គ

[១១] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សារាណីយធម៌ (ធម៌គួររលឹក) នេះ មាន ៦ យ៉ាង ។ សារាណីយធម៌ ៦ យ៉ាង តើដូចម្តេចខ្លះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ តម្កល់នូវកាយកម្មប្រកបដោយមេត្តា ចំពោះសព្វហ្មតារីបុគ្គលទាំងឡាយ ទាំងទីចំពោះមុខ ទាំងទីកំបាំងមុខ នេះជាសារាណីយធម៌ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត ភិក្ខុតម្កល់នូវវេទិកាប្រកបដោយមេត្តាចំពោះសព្វហ្មតារីបុគ្គលទាំងឡាយ ទាំងទីចំពោះមុខ ទាំងទីកំបាំងមុខ នេះជាសារាណីយធម៌ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត ភិក្ខុតម្កល់នូវមនោកម្មប្រកបដោយមេត្តាចំពោះសព្វហ្មតារីបុគ្គលទាំងឡាយ ទាំងទីចំពោះមុខ ទាំងទីកំបាំងមុខ នេះជាសារាណីយធម៌ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត ភិក្ខុអ្នកបរិភោគ មិនញែកមុខដោយលាភទាំងឡាយ ដែលប្រកបដោយធម៌ បានមកដោយធម៌ ដោយហោចទៅសូម្បីលាភត្រឹមតែរបស់ដែលមានក្នុងបាត្រ ជាអ្នកបរិភោគជាសាធារណៈ ដោយសព្វហ្មតារីទាំងឡាយដែលមានសីល នេះជាសារាណីយធម៌ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត ភិក្ខុជាអ្នកមានសីលស្មើគ្នានឹងសព្វហ្មតារីទាំងឡាយ ក្នុងសីលទាំងឡាយ ដែលជាសីលមិនដាច់ មិនធ្លុះ មិនពពាល មិនពព្រុស ជាសីលរួចខ្លួន គឺមិនជាខ្ញុំតណ្ហា

បឋមបណ្ណាសកេ សារាណីយាទិវគ្គោ

វិញ្ញប្បសដ្ឋានិ អបរាមដ្ឋានិ សមាទិសំវត្តនិកានិ
តថារូបេហិ សីលេហិ សីលសាមញ្ញកតោ វិហារតិ
សព្វប្បចារីហិ អារិ ចេវ រហោ ច អយម្បិ ធម្មោ
សារាណីយោ ។ បុន ចបរំ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ យាយំ
ទិដ្ឋិ អរិយា និយ្យានិកា និយ្យាតិ តក្ករស្ស
សម្មាទុក្ខក្ខយាយ តថារូបាយ ទិដ្ឋិយា ទិដ្ឋិ-
សាមញ្ញកតោ វិហារតិ សព្វប្បចារីហិ អារិ ចេវ
រហោ ច អយម្បិ ធម្មោ សារាណីយោ ។ ឥមេ ខោ
ភិក្ខុវេ ឆ ធម្មា សារាណីយាតិ ។

[១២] ឆយិមេ ភិក្ខុវេ ធម្មា សារាណីយា
បិយករណា ករុករណា សង្កហាយ អរិវាទាយ
សាមគ្គិយា ឯកីកាវាយ សំវត្តនិ ។ កតមេ ឆ ។
ឥធម ភិក្ខុវេ ភិក្ខុនោ មេត្តំ កាយកម្មំ បច្ចុបដ្ឋិតំ
ហោតិ សព្វប្បចារីសុ អារិ ចេវ រហោ ច អយម្បិ
ធម្មោ សារាណីយោ បិយករណា ករុករណា សង្ក-
ហាយ អរិវាទាយ សាមគ្គិយា ឯកីកាវាយ សំវត្តតិ ។

បឋមបណ្ណាសក សារាណីយាទិវត្ត

ដែលវិញ្ញាជនសរសើរហើយ មិនមានតណ្ហានិងទិដ្ឋិប៉ះពាល់បាន ជាសីល
 ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីសមាធិ ទាំងទីចំពោះមុខ ទាំងទីកំបាំងមុខ នេះជា
 សារាណីយធម៌ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយវិញ្ញាទៀត ភិក្ខុមានសេចក្តី
 យល់ឃើញស្មើគ្នា នឹងសព្វហូចារីទាំងឡាយ ក្នុងទិដ្ឋិដ៏ប្រសើរ ជាទី
 ស្រោចស្រង់សត្វ ប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីអស់ទៅនៃកងទុក្ខដោយប្រពៃ ដល់
 អ្នកធ្វើតាមទិដ្ឋិនោះ ទាំងទីចំពោះមុខ ទាំងទីកំបាំងមុខ នេះជាសារាណីយ-
 ធម៌ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សារាណីយធម៌ ៦ យ៉ាងនេះឯង ។

[១២] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សារាណីយធម៌ ៦ យ៉ាងនេះ ជាធម៌
 ធ្វើសេចក្តីស្រឡាញ់ ធ្វើសេចក្តីគោរព ប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសេចក្តីសង្រ្គោះ
 ដើម្បីមិនទាស់គ្នា ដើម្បីព្រមព្រៀងគ្នា ដើម្បីមូលមិត្តគ្នា ។ សារាណីយ-
 ធម៌ ៦ យ៉ាង តើដូចម្តេចខ្លះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ
 តម្កល់កាយកម្មប្រកបដោយមេត្តា ចំពោះសព្វហូចារីទាំងឡាយ ទាំងទី
 ចំពោះមុខ ទាំងទីកំបាំងមុខ នេះជាសារាណីយធម៌ ជាធម៌ធ្វើសេចក្តី
 ស្រឡាញ់ ធ្វើសេចក្តីគោរព ប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសេចក្តីសង្រ្គោះ
 ដើម្បីមិនទាស់គ្នា ដើម្បីព្រមព្រៀងគ្នា ដើម្បីមូលមិត្តគ្នា ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គត្ថរនិកាយស្ស ឆក្កនិបាតោ

បុន ចបរំ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុនោ មេត្តំ វចីកម្មំ បច្ចុបដ្ឋិតំ
 ហោតិ ។ បេ ។ មេត្តំ មនោកម្មំ បច្ចុបដ្ឋិតំ ហោតិ
 សព្វហោរិសុ អារិ ចេវ រហោ ច អយម្បិ ធម្មោ
 សារាណីយោ បិយករណោ តរុករណោ សន្តិហាយ
 អរិវាទាយ សាមគ្គិយា ឯតីការាយ សំវត្តតិ ។

បុន ចបរំ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ យេ តេ លាភា ធម្មិកា
 ធម្មលទ្ធា អន្តមសោ បត្តបរិយាបន្នមត្តម្បិ តថារូបេហិ
 លាភេហិ អប្បជិវិត្តកោតី ហោតិ សីលវន្តេហិ
 សព្វហោរិហិ សាធារណកោតី អយម្បិ ធម្មោ
 សារាណីយោ បិយករណោ តរុករណោ សន្តិហាយ
 អរិវាទាយ សាមគ្គិយា ឯតីការាយ សំវត្តតិ ។

បុន ចបរំ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ យានិ តានិ សីលានិ
 អខណ្ឌានិ អច្ឆិទ្ធានិ អសពលានិ អកម្មាសានិ
 ភុទិស្សានិ វិញ្ញប្បសដ្ឋានិ អបរាមដ្ឋានិ សមាទិសំវត្តនិ-
 កានិ តថារូបេហិ សីលេហិ សីលសាមញ្ញកតោ
 វិហារតិ សព្វហោរិហិ អារិ ចេវ រហោ ច

សុត្តន្តបិដក អង្គត្ថរនិកាយ ឆក្កនិបាត

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត ភិក្ខុតម្កល់វចីកម្មប្រកបដោយមេត្តា ។ បេ ។
 តម្កល់មនោកម្មប្រកបដោយមេត្តា ចំពោះសព្វហូចារីទាំងឡាយ ទាំងទី
 ចំពោះមុខ ទាំងទីកំបាំងមុខ នេះជាសារាណីយធម៌ ជាធម៌ធ្វើសេចក្តី
 ស្រឡាញ់ ធ្វើសេចក្តីគោរព ប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសេចក្តីសង្គ្រោះ ដើម្បីមិន
 ទាស់គ្នា ដើម្បីព្រមព្រៀងគ្នា ដើម្បីមូលមិត្តគ្នា ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 មួយទៀត ភិក្ខុអ្នកបរិភោគ មិនញែកមុខ ដោយលាភទាំងឡាយ ដែលប្រកប
 ដោយធម៌ បានមកដោយធម៌ ដោយហោចទៅ សូម្បីលាភត្រឹមតែរបស់
 ដែលមានក្នុងបាត្រ ជាអ្នកបរិភោគជាសាធារណៈ ដោយសព្វហូចារីទាំង
 ឡាយ ដែលមានសីល នេះជាសារាណីយធម៌ ជាធម៌ធ្វើសេចក្តីស្រឡាញ់
 ធ្វើសេចក្តីគោរព ប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសេចក្តីសង្គ្រោះ ដើម្បីមិនទាស់គ្នា ដើម្បី
 ព្រមព្រៀងគ្នា ដើម្បីមូលមិត្តគ្នា ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត ភិក្ខុ
 ជាអ្នកមានសីលស្មើគ្នា នឹងសព្វហូចារីទាំងឡាយ ក្នុងសីលទាំងឡាយ
 ដែលជាសីលមិនដាច់ មិនធ្លុះ មិនពពាល មិនពព្រុស ជាសីលរួចខ្លួន គឺ
 មិនជាខ្ញុំតណ្ហា ដែលវិញ្ញាជនសរសើរហើយ មិនមានតណ្ហានិងទិដ្ឋិប៉ះពាល់
 បានជាសីលប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសមាធិទាំងទីចំពោះមុខ ទាំងទីកំបាំងមុខ

បឋមបណ្ណាសកេ សារាណីយាទិវគ្គោ

អយម្យំ ធម្មោ សារាណីយោ បិយករណោ ករុករណោ
 សង្កហាយ អរិវាទាយ សាមគ្គិយា ឯកីការាយ
 សំវត្តតិ ។ បុន ចបំ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ យាយំ ទិដ្ឋិ
 អរិយា និយ្យានិកា និយ្យាតិ តក្ករស្ស សម្មា-
 ទុក្ខក្ខយាយ តថាវុចាយ ទិដ្ឋិយា ទិដ្ឋិសាមញ្ញកតោ
 វិហរតិ សព្វប្បចារីហិ អារិ ចេវ រហោ ច អយម្យំ
 ធម្មោ សារាណីយោ បិយករណោ ករុករណោ
 សង្កហាយ អរិវាទាយ សាមគ្គិយា ឯកីការាយ
 សំវត្តតិ ។ ឥមេ ខោ ភិក្ខុវេ ឆ ធម្មា សារាណីយា
 បិយករណោ ករុករណោ សង្កហាយ អរិវាទាយ
 សាមគ្គិយា ឯកីការាយ សំវត្តន្តីតិ ។

[១៣] ឆយិមេ ភិក្ខុវេ និស្សារណីយា ធាតុយោ ។
 កតមា ឆ ។ ឥធិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ឯវំ រទេយ្យ មេត្តា
 ហិ ខោ មេ ចេតោវិមុត្តិ ការិតា ពហុសីកតា
 យានីកតា វត្តកតា អនុដ្ឋិតា បរិចិតា សុសមារទ្ធា

បឋមបណ្ណាសក សារាណីយាទិវគ្គ

នេះជាសារាណីយធម៌ ជាធម៌ធ្វើសេចក្តីស្រឡាញ់ ធ្វើសេចក្តីគោរព
 ប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសេចក្តីសង្គ្រោះ ដើម្បីមិនទាស់គ្នា ដើម្បីព្រម-
 ព្រៀងគ្នា ដើម្បីមូលមិត្តគ្នា ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយវិញទៀត
 ភិក្ខុមានសេចក្តីយល់ឃើញស្មើគ្នា នឹងសព្វហូចារីទាំងឡាយ ក្នុងទិដ្ឋិ
 ដ៏ប្រសើរជាទីស្រាចស្រង់សត្វ ប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីអស់ទៅនៃកងទុក្ខ
 ដោយប្រពៃ ដល់អ្នកធ្វើតាមទិដ្ឋិនោះ ទាំងទីចំពោះមុខ ទាំងទីកំបាំងមុខ
 នេះជាសារាណីយធម៌ ជាធម៌ដែលធ្វើសេចក្តីស្រឡាញ់ ធ្វើសេចក្តី
 គោរព ប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសេចក្តីសង្គ្រោះ ដើម្បីមិនទាស់គ្នា ដើម្បីព្រម-
 ព្រៀងគ្នា ដើម្បីមូលមិត្តគ្នា ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សារាណីយធម៌ ៦
 យ៉ាងនេះឯង ជាធម៌ធ្វើសេចក្តីស្រឡាញ់ ធ្វើសេចក្តីគោរព ប្រព្រឹត្តទៅ
 ដើម្បីសេចក្តីសង្គ្រោះ ដើម្បីមិនទាស់គ្នា ដើម្បីព្រមព្រៀងគ្នា ដើម្បីមូល-
 មិត្តគ្នា ។

[១៣] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ និស្សារណីយធាតុនេះ មាន ៦ យ៉ាង ។
 និស្សារណីយធាតុ ៦ យ៉ាង តើដូចម្តេចខ្លះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ និយាយយ៉ាងនេះថា ចេតោវិមុត្តិប្រកបដោយ
 មេត្តា ខ្ញុំបានអប់រំបន្តិច្រើនហើយ បានធ្វើឲ្យដូចជាយាន បាន
 តម្កល់ស៊ីប បានប្រព្រឹត្តរឿយ ។ បានសន្សំ បានប្រារព្ធឈ្នួលហើយ

សុត្តន្តបិដកេ អង្គត្ថវនិកាយស្ស ឆក្កនិបាតោ

អថ ច បន មេ ព្យាបាទោ ចិត្តំ បរិយាទាយ
 តិដ្ឋតីតិ ។ សោ មា ហោវន្តិស្ស វេជីយោ មា
 អាយស្មា ឯវំ អវច មា ភកវន្តំ អព្ពាចិត្តិ
 ន ហិ សាធុ ភកវតោ អព្ពក្ខានំ ន ហិ ភកវា
 ឯវំ វេយ្យ អដ្ឋានមេតំ អារុសោ អនវកាសោ យំ
 មេត្តាយ ចេតោវិមុត្តិយា ការិតាយ ពហុលីកតាយ
 យាជីកតាយ វត្ថុកតាយ អនុដ្ឋិតាយ បរិចិតាយ
 សុសមារទ្ធាយ អថ ច បនស្ស ព្យាបាទោ ចិត្តំ
 បរិយាទាយ បស្សតីតិ នេតំ ហានំ វិជ្ជតិ និស្សរ-
 ណាញោតំ អារុសោ ព្យាបាទស្ស យទិទំ មេត្តា
 ចេតោវិមុត្តិ ។ ឥធិ បន ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ឯវំ
 វេយ្យ ករុណា ហិ ខោ មេ ចេតោវិមុត្តិ
 ការិតា ពហុលីកតា យាជីកតា វត្ថុកតា
 អនុដ្ឋិតា បរិចិតា សុសមារទ្ធា អថ ច បន មេ
 វិហោសា ចិត្តំ បរិយាទាយ តិដ្ឋតីតិ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គត្ថរនិកាយ ឆក្កនិបាត

តែបើទុកជាដូច្នោះក៏ដោយ ព្យាបាទក៏គង់តែគ្របសង្កត់ចិត្តរបស់ខ្ញុំបាន ។
អ្នកផង គប្បីនិយាយឃាត់ភិក្ខុនោះថា លោក កុំនិយាយយ៉ាងនេះឡើយ
លោកដ៏មានអាយុ កុំនិយាយយ៉ាងនេះ កុំនិយាយបង្កាច់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ
ព្រោះការនិយាយបង្កាច់ព្រះដ៏មានព្រះភាគមិនល្អទេ តាមដែលពិតនោះ
ព្រះដ៏មានព្រះភាគ មិនបានត្រាស់យ៉ាងនេះទេ ម្នាលអារុសោ ដំណើរនេះ
មិនមែនជាហេតុ មិនមែនជាបច្ច័យ ត្រង់ពាក្យដែលថា ចេតោវិមុត្តិ
ប្រកបដោយមេត្តា ដែលគេបានអប់រំបន្តិឲ្យច្រើនហើយ បានធ្វើឲ្យដូច
ជាយាន បានតម្កល់ស៊ប់ បានប្រព្រឹត្តរឿយ ។ បានសន្សំ បានប្រារព្ធ
ល្អហើយ តែបើទុកជាដូច្នោះក៏ដោយ ព្យាបាទក៏គង់នៅគ្របសង្កត់ចិត្ត
របស់គេបាន ដូច្នោះ ហេតុនេះ មិនដែលមានឡើយ ម្នាលអារុសោ តាមដែល
ពិតនេះគឺចេតោវិមុត្តិដែលប្រកបដោយមេត្តាហ្នឹងឯង ជាធម៌សម្រាប់រលាស់
ចោលនូវព្យាបាទ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត ភិក្ខុក្នុងសាសនា
នេះ ពោលយ៉ាងនេះថា ចេតោវិមុត្តិប្រកបដោយករុណា ខ្ញុំបានអប់រំបន្តិ
ឲ្យច្រើនហើយ បានធ្វើឲ្យដូចជាយាន បានតម្កល់ស៊ប់ បានប្រព្រឹត្ត
រឿយ ។ បានសន្សំ បានប្រារព្ធល្អហើយ តែបើទុកជាដូច្នោះក៏ដោយ
វិហោសា (សេចក្តីបៀតបៀន) ក៏គង់តែគ្របសង្កត់ចិត្តរបស់ខ្ញុំបាន ។

បឋមបណ្ណាសកេ សារាណីយាទិវគ្គោ

សោ មា ហោវន្តិស្ស វចនីយោ មា អាយស្មា
 ឯវំ អវច មា ភកវន្តំ អញ្ញាចិត្តិ ន ហិ សាធុ
 ភកវតោ អញ្ញក្ខានំ ន ហិ ភកវា ឯវំ វទេយ្យ
 អដ្ឋានមេតំ អារុសោ អនវកាសោ យំ ករុណាយ
 ចេតោវិមុត្តិយា ការិតាយ ពហុលីកតាយ យានីក-
 តាយ វត្ថុកតាយ អនុដ្ឋិតាយ បរិចិតាយ
 សុសមារទ្ធាយ អថ ច បនស្ស វិហោសា ចិត្តំ
 បរិយាទាយ បស្សតីតិ នេតំ ហានំ វិជ្ជតិ និស្ស-
 រណញ្ចេតំ អារុសោ វិហោសាយ យទិទំ ករុណា
 ចេតោវិមុត្តិ ។ ឥធិ បន ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ឯវំ វទេយ្យ
 មុទិតា ហិ ខោ មេ ចេតោវិមុត្តិ ការិតា
 ពហុលីកតា យានីកតា វត្ថុកតា អនុដ្ឋិតា បរិចិតា
 សុសមារទ្ធា អថ ច បន មេ អរតិ ចិត្តំ បរិយា-
 ទាយ តិដ្ឋតីតិ ។ សោ មា ហោវន្តិស្ស វចនីយោ

បឋមបណ្ណាសក សារាណីយាទិវគ្គ

អ្នកផង គប្បីនិយាយឃាត់ភិក្ខុនោះថា លោក កុំនិយាយយ៉ាងនេះឡើយ
 លោកដ៏មានអាយុ កុំនិយាយយ៉ាងនេះ កុំនិយាយបង្កាច់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ
 ព្រោះការនិយាយបង្កាច់ព្រះដ៏មានព្រះភាគមិនល្អទេ តាមដែលពិតនោះ
 ព្រះដ៏មានព្រះភាគ មិនបានត្រាស់យ៉ាងនេះទេ ម្នាលអារុសោ
 ដំណើរនេះ មិនមែនជាហេតុ មិនមែនជាបច្ច័យ ត្រង់ពាក្យ
 ដែលថា ចេតោវិមុត្តិប្រកបដោយករុណា ដែលគេបានអប់រំបន្តិឲ្យច្រើន
 ហើយ បានធ្វើឲ្យដូចជាយាន បានតម្កល់ស៊ប់ បានប្រព្រឹត្តរឿយ ។
 បានសន្សំ បានប្រារព្ធល្អហើយ តែបើទុកជាធ្វើដូច្នោះក៏ដោយ
 វិហោសា ក៏គង់តែគ្របសង្កត់ចិត្តរបស់គេបាន ដូច្នោះ ហេតុនេះ មិនដែល
 មានឡើយ ម្នាលអារុសោ តាមដែលពិតនេះ គឺចេតោវិមុត្តិ ដែល
 ប្រកបដោយករុណាហ្នឹងឯង ជាធម៌សម្រាប់រលាស់ចោលនូវវិហោសា ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ពោលយ៉ាង
 នេះថា ចេតោវិមុត្តិ ប្រកបដោយមុទិតា ខ្ញុំបានអប់រំបន្តិឲ្យច្រើនហើយ
 បានធ្វើឲ្យដូចជាយាន បានតម្កល់ស៊ប់ បានប្រព្រឹត្តរឿយ ។ បាន
 សន្សំ បានប្រារព្ធល្អហើយ តែបើទុកជាធ្វើដូច្នោះក៏ដោយ អរតិ
 (សេចក្តីមិនត្រេកអរ) ក៏គង់តែគ្របសង្កត់ចិត្តរបស់ខ្ញុំបាន ។ អ្នក
 ផង គប្បីនិយាយឃាត់ភិក្ខុនោះថា លោក កុំនិយាយយ៉ាងនេះឡើយ

សុត្តន្តបិដកេ អង្គត្ថវនិកាយស្ស ឆក្កនិបាតោ

មា អាយស្មា ឃំ អវច មា ភកវន្តំ អញ្ញាចិត្តិ ន
 ហិ សាធុ ភកវតោ អញ្ញាត្ថានំ ន ហិ ភកវា ឃំ
 វទេយ្យ អជ្ជានមេតំ អារុសោ អនវកាសោ យំ
 មុទិតាយ ចេតោវិមុត្តិយា ភារិតាយ ពហុលីកតាយ
 យានីកតាយ វត្ថុកតាយ អនុដ្ឋិតាយ បរិចិតាយ
 សុសមារទ្ធាយ អថ ច បនស្ស អតិ ចិត្តំ
 បរិយាទាយ បស្សតីតិ នេតំ ហានំ វិជ្ជតិ
 និស្សរណញ្ញាតំ អារុសោ អតិយា យទិទំ មុទិតា
 ចេតោវិមុត្តិ ។ ឥធិ បន ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ឃំ វទេយ្យ
 ឧបេក្ខា ហិ ខោ មេ ចេតោវិមុត្តិ ភារិតា
 ពហុលីកតា យានីកតា វត្ថុកតា អនុដ្ឋិតា បរិចិតា
 សុសមារទ្ធា អថ ច បន មេ វាកោ ចិត្តំ បរិយា-
 ទាយ តិដ្ឋតីតិ ។ សោ មា ហោវន្តិស្ស វចនីយោ មា
 អាយស្មា ឃំ អវច មា ភកវន្តំ អញ្ញាចិត្តិ ន ហិ
 សាធុ ភកវតោ អញ្ញាត្ថានំ ន ហិ ភកវា ឃំ វទេយ្យ

សុត្តន្តបិដក អង្គគ្រូនិកាយ ឆក្កនិបាត

លោកដ៏មានអាយុ កុំនិយាយយ៉ាងនេះ កុំនិយាយបង្កាច់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ
 ព្រោះការនិយាយបង្កាច់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ មិនល្អទេ តាមដែលពិតនោះ
 ព្រះដ៏មានព្រះភាគមិនបានត្រាស់យ៉ាងនេះទេ ម្នាលអារុសោ ដំណើរនេះ
 មិនមែនជាហេតុ មិនមែនជាបច្ច័យ ត្រង់ពាក្យដែលថា ចេតោវិមុត្តិ
 ប្រកបដោយមុទិតា ដែលគេបានអប់រំបន្តិច្យច្រើនហើយ បានធ្វើឲ្យ
 ដូចជាយាន បានតម្កល់សិប បានប្រព្រឹត្តរឿយ ។ បានសន្សំ បាន
 ប្រារព្ធល្អហើយ តែបើទុកជាធ្វើដូច្នោះក៏ដោយ អរតិក៏គង់តែគ្របសង្កត់ចិត្ត
 របស់គេបាន ដូច្នោះ ហេតុនេះ មិនដែលមានឡើយ ម្នាលអារុសោ តាមដែល
 ពិតនោះ គឺចេតោវិមុត្តិ ដែលប្រកបដោយមុទិតាហ្នឹងឯង ជាធម៌រលាស់
 ចោលនូវអរតិ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត ភិក្ខុក្នុងសាសនាមនេះ
 ពោលយ៉ាងនេះថា ចេតោវិមុត្តិប្រកបដោយឧបេក្ខា ខ្ញុំបានអប់រំបន្តិច្យច្រើន
 ហើយ បានធ្វើឲ្យដូចជាយាន បានតម្កល់សិប បានប្រព្រឹត្តរឿយ ។ បាន
 សន្សំ បានប្រារព្ធល្អហើយ តែបើទុកជាធ្វើដូច្នោះក៏ដោយ រាគៈក៏គង់តែគ្រប
 សង្កត់ចិត្តរបស់ខ្ញុំបាន ។ អ្នកផង គួរនិយាយឃាត់ភិក្ខុនោះថា លោកកុំ
 និយាយយ៉ាងនេះឡើយ លោកដ៏មានអាយុ កុំនិយាយយ៉ាងនេះ កុំនិយាយ
 បង្កាច់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ព្រោះការនិយាយបង្កាច់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ មិន
 ល្អទេ តាមដែលពិតនោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ មិនបានត្រាស់យ៉ាងនេះទេ

បឋមបណ្ណាសកេ សារាណីយាទិវគ្គោ

អដ្ឋានមេតំ អារុសោ អនវកាសោ យំ ឧបេក្ខាយ
 ចេតោវិមុត្តិយា ការិតាយ ពហុលីកតាយ យាដីក-
 តាយ វត្តកតាយ អនុដ្ឋិតាយ បរិចិតាយ សុសមា-
 វទ្ធាយ អថ ច បនស្ស រាគោ ចិត្តំ បរិយាទាយ
 បស្សតីតិ នេតំ ហានំ វិជ្ជតិ និស្សរណញ្ចេតំ
 អារុសោ រាគស្ស យទិទំ ឧបេក្ខា ចេតោវិមុត្តិ ។
 ឥធិ បន ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ឯវំ វទេយ្យ អនិមិត្តា ហិ ខោ
 មេ ចេតោវិមុត្តិ ការិតា ពហុលីកតា យាដីកតា
 វត្តកតា អនុដ្ឋិតា បរិចិតា សុសមាវទ្ធា អថ ច
 បន មេ និមិត្តានុសារិ វិញ្ញាណំ ហោតីតិ ។ សោ
 មា ហោវន្តិស្ស វចនីយោ មា អាយស្មា ឯវំ
 អវច មា ភកវន្តំ អញ្ញាចិត្តិ ន ហិ សាធុ
 ភកវតោ អញ្ញក្ខានំ ន ហិ ភកវា ឯវំ
 វទេយ្យ អដ្ឋានមេតំ អារុសោ អនវកាសោ

បឋមបណ្ណាសក សារាណីយាទិវត្ត

ម្នាលអារុសោ ដំណើរនេះ មិនមែនជាហេតុ មិនមែនជាបច្ច័យ ត្រង់ពាក្យ
 ដែលថា ចេតោវិមុត្តិប្រកបដោយឧបេក្ខា ដែលគេបានអប់រំបន្តិឲ្យច្រើន
 ហើយ បានធ្វើឲ្យដូចជាយាន បានតម្កល់ស៊ប់ បានប្រព្រឹត្តរឿយ ។ បាន
 សន្សំ បានប្រារព្ធល្អហើយ បើទុកជាធ្វើដូច្នោះក៏ដោយ រាគៈក៏គង់តែគ្រប
 សង្កត់ចិត្តរបស់គេបាន ដូច្នោះ ហេតុនេះ មិនដែលមានឡើយ ម្នាលអារុសោ
 តាមដែលពិតនោះ គឺចេតោវិមុត្តិដែលប្រកបដោយឧបេក្ខាហ្នឹងឯង ជាធម៌
 សម្រាប់រលាស់ចោលនូវរាគៈ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត
 ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ពោលយ៉ាងនេះថា ចេតោវិមុត្តិ ប្រកបដោយអនិមិត្ត
 ខ្ញុំបានអប់រំបន្តិឲ្យច្រើនហើយ បានធ្វើឲ្យដូចជាយាន បានតម្កល់ស៊ប់
 បានប្រព្រឹត្តរឿយ ។ បានសន្សំ បានប្រារព្ធល្អហើយ តែបើទុកជាធ្វើ
 ដូច្នោះក៏ដោយ និមិត្តានុសារិញ្ញាណ គឺវិញ្ញាណដែលរលឹកឃើញ
 នូវនិមិត្តរបស់ខ្ញុំនៅតែមាន ។ អ្នកផង គប្បីនិយាយឃាត់ភិក្ខុនោះថា
 លោក កុំនិយាយយ៉ាងនេះឡើយ លោកដ៏មានអាយុ កុំនិយាយយ៉ាងនេះ
 កុំនិយាយបង្កាច់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ព្រោះការនិយាយបង្កាច់ព្រះដ៏មាន
 ព្រះភាគ មិនល្អទេ តាមដែលពិតនោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ មិនបានត្រាស់
 យ៉ាងនេះទេ ម្នាលអារុសោ ដំណើរនេះ មិនមែនជាហេតុ មិនមែនជាបច្ច័យ

សុត្តន្តបិដកេ អង្គត្តរនិកាយស្ស ឆក្កនិបាតោ

យំ អនិមិត្តាយ ចេតោវិមុត្តិយា ការិតាយ ពហុសី-
 កតាយ យាជីកតាយ វត្តកតាយ អនុដ្ឋិតាយ
 បរិចិត្តាយ សុសមារទ្ធាយ អថ ច បនស្ស
 និមិត្តានុសារិ វិញ្ញាណំ ភវិស្សតីតិ នេតំ ហានំ វិជ្ជតិ
 និស្សរណញ្ចេតំ អារុសោ សព្វនិមិត្តានំ យទិទំ
 អនិមិត្តា ចេតោវិមុត្តិ ។ ឥធិ បន ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ
 ឯវំ វេយ្យ អស្មីតិ ខោ មេ វិតតេ^(១) អយមហាម-
 ស្មីតិ ច ន សមនុបស្សាមិ អថ ច បន មេ
 វិចិត្តិក្ខាភក្ខំកថាសល្លំ ចិត្តំ បរិយាទាយ តិដ្ឋតីតិ ។
 សោ មា ហោវន្តិស្ស វេជីយោ មា អាយស្មា
 ឯវំ អវច មា ភកវន្តំ អញ្ញាចិត្តិ ន ហិ សាធុ
 ភកវតោ អញ្ញក្ខានំ ន ហិ ភកវា ឯវំ វេយ្យ
 អដ្ឋានមេតំ អារុសោ អនវកាសោ យំ អស្មីតិ
 វិតតេ អយមហាមស្មីតិ ច អសមនុបស្សតោ

១ ឱ. ម. វិតតំ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គុត្តរនិកាយ ឆក្កនិបាត

ត្រង់ពាក្យដែលថា ចេតោវិមុត្តិប្រកបដោយអនិមិត្ត ដែលគេបានអប់រំបន្តិ
 ឲ្យច្រើនហើយ បានធ្វើឲ្យដូចជាយាន បានតម្កល់ស៊ប់ បានប្រព្រឹត្ត
 រឿយ ។ បានសន្សំ បានប្រារព្ធឈ្នួលហើយ បើទុកជាដូច្នោះក៏ដោយ
 និមិត្តានុសារវិញ្ញាណរបស់គេគង់តែនៅមាន ដូច្នោះ ហេតុនេះ មិនដែល
 មានឡើយ ម្នាលអារុសោ តាមដែលពិតនោះ ចេតោវិមុត្តិ ដែលប្រកប
 ដោយអនិមិត្តហ្នឹងឯង ជាធម៌សម្រាប់រលាស់ចោលនូវនិមិត្តទាំងអស់ ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយវិញទៀត ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ពោលយ៉ាង
 នេះថា អស្មិមានៈរបស់ខ្ញុំនេះទៅប្រាសអស់ហើយ ខ្ញុំពិចារណាមិនឃើញ
 ថា អាត្មាអញមានអស្មិមានៈដូច្នោះឡើយ តែបើទុកជាដូច្នោះក៏ដោយ
 សរគឺសេចក្តីសង្ស័យនិងសេចក្តីជឿវិញច្បាស់ ក៏គង់តែគ្របសង្កត់ចិត្តរបស់
 ខ្ញុំបាន ។ អ្នកផង គប្បីនិយាយឃាត់ភិក្ខុនោះយ៉ាងនេះថា លោកកុំ
 និយាយយ៉ាងនេះឡើយ លោកដ៏មានអាយុ កុំនិយាយយ៉ាងនេះ លោក
 កុំនិយាយបង្ហាច់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ព្រោះការនិយាយបង្ហាច់ព្រះដ៏មាន
 ព្រះភាគ មិនល្អទេ តាមដែលពិតនោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ មិនបានត្រាស់
 យ៉ាងនេះទេ ម្នាលអារុសោ ដំណើរនេះ មិនមែនជាហេតុ មិនមែនជា
 បច្ច័យ ត្រង់ពាក្យដែលថា អស្មិមានៈ របស់គេនេះទៅប្រាសអស់
 ហើយ គេពិចារណាមិនឃើញថា អាត្មាអញមានអស្មិមានៈដូច្នោះឡើយ

បឋមបណ្ណាសកេ សារាណីយាទិវត្តោ

អថ ច បនស្ស វិចិត្តិច្ឆាកំកថាសល្លំ ចិត្តំ
 បរិយាទាយ បស្សតីតិ នេតំ ហានំ វិជ្ជតិ និស្សរណាញេតំ
 អារុសោ វិចិត្តិច្ឆាកំកថាសល្លស្ស យទិទំ អស្មីតិ
 មាណសម្មត្ត្យាតោ ។ ឥមា ខោ ភិក្ខុវេ ឆ និស្សា-
 រណីយា ធាតុយោតិ ។

[១៤] តត្រ ខោ អាយស្មា សារីបុត្តោ ភិក្ខុ
 អាមន្តេសិ អារុសោ ភិក្ខុវោតិ ។ អារុសោតិ ខោ តេ
 ភិក្ខុ អាយស្មតោ សារីបុត្តស្ស បច្ចុស្សោសុំ ។
 អាយស្មា សារីបុត្តោ ឯតទវោច តថា តថា អារុសោ
 ភិក្ខុ វិហារំ កេហ្មេតិ យថា យថាស្ស វិហារំ
 កេហ្មយតោ ន ភទ្ទកំ មរណំ ហោតិ ន ភទ្ទិកា
 កាលកិរិយា ។ កថញ្ញារុសោ ភិក្ខុ តថា តថា
 វិហារំ កេហ្មេតិ យថា យថាស្ស វិហារំ កេហ្មយតោ
 ន ភទ្ទកំ មរណំ ហោតិ ន ភទ្ទិកា កាល-
 កិរិយា ។ ឥធារុសោ ភិក្ខុ កម្មារាមោ ហោតិ

បឋមបណ្ណាសក សារាណីយាទិវគ្គ

តែបើទុកជាដូច្នោះ សរគឺសេចក្តីសង្ស័យ និងសេចក្តីជឿងឆ្ងល់ ក៏គង់តែ
គ្របសង្កត់ចិត្តរបស់គេបាន ដូច្នោះ ហេតុនេះ មិនដែលមានឡើយ ម្នាល
អារុសោ តាមដែលពិតនោះ ការដកឡើងនូវអស្មិមានៈបានហ្នឹងឯង ជា
ធម៌សម្រាប់រលាស់ចេញនូវសរគឺសេចក្តីសង្ស័យ និងសេចក្តីជឿងឆ្ងល់ ។
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ និស្សារណីយធាតុមាន ៦ យ៉ាងនេះឯង ។

[១២] ព្រះសារីបុត្តដ៏មានអាយុ ហៅពួកភិក្ខុក្នុងទីនោះថា ម្នាល
អារុសោភិក្ខុទាំងឡាយ ។ ភិក្ខុទាំងនោះទទួលស្តាប់ថេរវាចា ព្រះសារីបុត្ត
ដ៏មានអាយុថា ករុណាអារុសោ ។ ព្រះសារីបុត្តដ៏មានអាយុបាន
ពោលដូច្នោះថា ម្នាលអារុសោទាំងឡាយ គេកាលសម្រេចនូវការនៅយ៉ាង
ណា ។ មរណៈមិនល្អ^(១) កាលកិរិយាក៏មិនល្អ^(២) ភិក្ខុរមែងសម្រេចការ
នៅយ៉ាងនោះ ។ ។ ម្នាលអារុសោទាំងឡាយ គេកាលសម្រេចការ
នៅយ៉ាងណា ។ មរណៈមិនល្អ កាលកិរិយាក៏មិនល្អ ភិក្ខុរមែងសម្រេច
ការនៅយ៉ាងនោះ ។ តើដោយប្រការដូចម្តេច ។ ម្នាលអារុសោទាំង-
ឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ជាអ្នកមានសេចក្តីរីករាយក្នុងការងារ^(៣)

១ បុគ្គលដែលស្លាប់ទាំងសេចក្តីតក់ស្លុតភិតភ័យ ឈ្មោះថាមរណៈមិនល្អ ។
២ បុគ្គលដែលស្លាប់ហើយ ទៅកើតក្នុងអបាយ ឈ្មោះថាកាលកិរិយាមិនល្អ ។ អដ្ឋកថា ។
៣ ការងារមានធ្វើវិហារជាដើម ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គត្តវនិកាយស្ស ឆក្កនិបាតោ

កម្មរតោ កម្មារាមតំ អនុយុត្តោ ភស្សារាមោ ហោតិ

ភស្សរតោ ភស្សារាមតំ អនុយុត្តោ ជិញ្ញារាមោ ហោតិ

ជិញ្ញារតោ ជិញ្ញារាមតំ អនុយុត្តោ សង្កណិការាមោ

ហោតិ សង្កណិការតោ សង្កណិការាមតំ អនុយុត្តោ

សំសត្តារាមោ ហោតិ សំសត្តរតោ សំសត្តារាមតំ

អនុយុត្តោ បបញ្ចារាមោ ហោតិ បបញ្ចរតោ

បបញ្ចារាមតំ អនុយុត្តោ ។ ឯវំ ខោ អារុសោ

ភិក្ខុ តថា តថា វិហារំ កប្បេតិ យថា

យថាស្ស វិហារំ កប្បយតោ ន ភទ្ធកំ មរណំ

ហោតិ ន ភទ្ធិកា កាលកិរិយា ។ អយំ

វុច្ចតារុសោ ភិក្ខុ សក្កាយាភិរតោ ន បហាសិ

សក្កាយំ សម្មា ទុក្ខស្ស អន្តកិរិយាយ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គត្ថរនិកាយ ឆក្កនិបាត

ត្រេកអរ ក្នុងការងារ ប្រកបរឿយ ។ នូវសេចក្តីរីករាយ ក្នុងការងារ ជាអ្នក
 មានសេចក្តីរីករាយ ក្នុងការចរចា ត្រេកអរក្នុងការចរចា ប្រកបរឿយ ។
 នូវសេចក្តីរីករាយ ក្នុងការចរចា រមែងជាអ្នកមានសេចក្តីរីករាយនឹងការ
 ដេកលក់ ត្រេកអរ ក្នុងការដេកលក់ ប្រកបរឿយ ។ នូវសេចក្តីរីករាយនឹង
 ការដេកលក់ ជាអ្នកមានសេចក្តីរីករាយ ក្នុងពួកគណៈ ត្រេកអរ ក្នុងពួក
 គណៈ ប្រកបរឿយ ។ នូវសេចក្តីរីករាយនឹងពួកគណៈ ជាអ្នកមានសេចក្តី
 រីករាយ ក្នុងការច្រឡំច្រឡំ ត្រេកអរ ក្នុងការច្រឡំច្រឡំ ប្រកបរឿយ ។
 នូវសេចក្តីរីករាយនឹងការច្រឡំច្រឡំ ជាអ្នកមានសេចក្តីរីករាយ ក្នុង
 បបញ្ចធម៌គឺតណ្ហា ទិដ្ឋិ មានៈ ត្រេកអរ ក្នុងបបញ្ចធម៌ ប្រកបរឿយ ។
 នូវសេចក្តីរីករាយនឹងបបញ្ចធម៌ ។ ម្នាលអារុសោទាំងឡាយ គេកាល
 សម្រេចការនៅយ៉ាងណា ។ មរណៈមិនល្អ កាលកិរិយា ក៏មិនល្អ ភិក្ខុ
 រមែងសម្រេចការនៅយ៉ាងនោះ ។ យ៉ាងនេះឯង ។ ម្នាលអារុសោ
 ទាំងឡាយ នេះហៅថា ភិក្ខុអ្នកត្រេកអរ ចំពោះសក្តាយគឺវដ្តៈក្នុងត្រៃភូមិ
 មិនលះបង់សក្តាយ ដើម្បីធ្វើនូវទីបំផុតនៃទុក្ខ ដោយប្រពៃឡើយ ។

បឋមបណ្ណាសកេ សារាណីយាទិវគ្គោ

តថា តថា អារុសោ ភិក្ខុ វិហារំ កហ្មេតិ យថា
 យថាស្ស វិហារំ កហ្មយតោ ភទ្ទកំ មរណំ
 ហោតិ ភទ្ទិកា កាលកិរិយា ។ កថញ្ញារុសោ ភិក្ខុ
 តថា តថា វិហារំ កហ្មេតិ យថា យថាស្ស វិហារំ
 កហ្មយតោ ភទ្ទកំ មរណំ ហោតិ ភទ្ទិកា កាល-
 កិរិយា ។ ឥធារុសោ ភិក្ខុ ន កម្មារាមោ ហោតិ ន
 កម្មរតោ ន កម្មារាមតំ អនុយុត្តោ ន ភស្សារាមោ
 ហោតិ ន ភស្សរតោ ន ភស្សារាមតំ អនុយុត្តោ
 ន និច្ចារាមោ ហោតិ ន និច្ចារតោ ន និច្ចារាមតំ
 អនុយុត្តោ ន សង្កណិការាមោ ហោតិ ន
 សង្កណិការតោ ន សង្កណិការាមតំ អនុយុត្តោ
 ន សំសក្ការាមោ ហោតិ ន សំសក្ករតោ ន
 សំសក្ការាមតំ អនុយុត្តោ ន បបញ្ញារាមោ ហោតិ
 ន បបញ្ញរតោ ន បបញ្ញារាមតំ អនុយុត្តោ ។

បឋមបណ្ណាសក សារាណីយាទិវគ្គ

ម្នាលអារុសោទាំងឡាយ គេកាលសម្រេចការនៅយ៉ាងណា ។ មរណៈល្អ
 កាលកិរិយាក៏ល្អ ភិក្ខុរមែងសម្រេចការនៅយ៉ាងនោះ ។ ។ ម្នាលអារុសោ
 គេកាលសម្រេចការនៅយ៉ាងណា ។ មរណៈល្អ កាលកិរិយាល្អ ភិក្ខុ
 រមែងសម្រេចការនៅយ៉ាងនោះ ។ តើដោយប្រការដូចម្តេច ។ ម្នាល
 អារុសោទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ជាអ្នកមិនមានសេចក្តីរីករាយ
 ក្នុងការងារ មិនត្រេកអរក្នុងការងារ មិនប្រកបរឿយ ។ នូវសេចក្តីរីករាយ
 ក្នុងការងារ ជាអ្នកមិនមានសេចក្តីរីករាយ ក្នុងការចរចា មិន
 ត្រេកអរ ក្នុងការចរចា មិនប្រកបរឿយ ។ នូវសេចក្តីរីករាយ ក្នុងការចរចា
 ជាអ្នកមិនមានសេចក្តីរីករាយ ក្នុងការដេកលក់ មិនត្រេកអរក្នុងការ
 ដេកលក់ មិនប្រកបរឿយ ។ នូវសេចក្តីរីករាយ ក្នុងការដេកលក់ ជាអ្នកមិន
 រីករាយ ក្នុងពួកគណៈ មិនត្រេកអរ ក្នុងពួកគណៈ មិនប្រកបរឿយ ។ នូវ
 សេចក្តីរីករាយ ក្នុងពួកគណៈ ជាអ្នកមិនរីករាយ ក្នុងការច្រឡកច្រឡំ មិន
 ត្រេកអរ ក្នុងការច្រឡកច្រឡំ មិនប្រកបរឿយ ។ នូវសេចក្តីរីករាយ ក្នុង
 ការច្រឡកច្រឡំ ជាអ្នកមិនមានសេចក្តីរីករាយ ក្នុងបបញ្ចធម៌ មិនត្រេកអរ
 ក្នុងបបញ្ចធម៌ មិនប្រកបរឿយ ។ នូវសេចក្តីរីករាយក្នុងបបញ្ចធម៌ ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គុត្តរនិកាយស្ស ឆក្កនិបាតោ

ឯវំ ខោ អារុសោ ភិក្ខុ តថា តថា វិហារំ កហ្មេតិ
យថា យថាស្ស វិហារំ កហ្មយតោ ភន្ទកំ មរណំ
ហោតិ ភទ្ធិកា កាលកិរិយា ។ អយំ វុច្ចតារុសោ
ភិក្ខុ និព្វានភិរតោ បហាសិ សក្កាយំ សម្មា
ទុក្ខស្ស អន្តកិរិយាយាតិ ។

យោ បបព្វំ អនុយុត្តោ បបញ្ចាភិរតោ មតោ
វិរាជយិ សោ និព្វានំ យោកក្ខេមំ អនុត្តរំ ។
យោ ច បបព្វំ ហិត្វាន និប្បបញ្ចបទេ រតោ
អារាជយិ សោ និព្វានំ យោកក្ខេមំ អនុត្តរន្តិ ។

[១៥] តត្រិ ខោ អាយស្មា សារីបុត្តោ ភិក្ខុ
អាមន្តេសិ តថា តថារុសោ ភិក្ខុ វិហារំ កហ្មេតិ
យថា យថាស្ស វិហារំ កហ្មយតោ កាលកិរិយា
អនុតប្បា ហោតិ ។ កថញ្ចារុសោ ភិក្ខុ តថា
តថា វិហារំ កហ្មេតិ យថា យថាស្ស វិហារំ
កហ្មយតោ កាលកិរិយា អនុតប្បា ហោតិ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គគ្រូនិកាយ ឆក្កនិបាត

ម្នាលអារុសោទាំងឡាយ គេកាលសម្រេចការនៅយ៉ាងណា ។ មរណៈល្អ
កាលកិរិយាក៏ល្អ ភិក្ខុរមែងសម្រេចការនៅយ៉ាងនោះ ។ យ៉ាងនេះឯង ។
ម្នាលអារុសោទាំងឡាយ នេះហៅថា ភិក្ខុអ្នកត្រេកអរចំពោះព្រះនិព្វាន
លះបង់ហើយនូវសក្កាយ ដើម្បីធ្វើនូវទីបំផុតនៃទុក្ខដោយប្រពៃ ។

បុគ្គលណា ប្រកបរឿយ ។ នូវបបញ្ចធម៌ ត្រេកអរក្នុង
បបញ្ចធម៌ដូចជាម្រឹគ បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថា រៀននូវ
ព្រះនិព្វាន ជាទីក្សេមចាកយោគៈដ៏ប្រសើរ ។ លុះតែបុគ្គល
ណាលះបង់នូវបបញ្ចធម៌ ត្រេកអរក្នុងព្រះនិព្វាន ដែល
មិនមានបបញ្ចធម៌ បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថា ញ៉ាំងព្រះនិព្វាន
ជាទីក្សេមចាកយោគៈ ដ៏ប្រសើរឲ្យសម្រេចបាន ។

[១៥] ព្រះសារីបុត្រដ៏មានអាយុ មានថេរវាចានឹងពួកភិក្ខុក្នុងទីនោះថា
ម្នាលអារុសោទាំងឡាយ គេកាលសម្រេចការនៅយ៉ាងណា ។ កាលកិរិយា
ក៏រមែងក្តៅក្រហាយរឿយ ។ ភិក្ខុរមែងសម្រេចការនៅយ៉ាងនោះ ។ ម្នាល
អារុសោទាំងឡាយ ចុះគេសម្រេចការនៅយ៉ាងណា ។ កាលកិរិយា ក៏រមែង
ក្តៅក្រហាយរឿយ ។ ភិក្ខុរមែងសម្រេចការនៅយ៉ាងនោះ ។ តើដូចម្តេច ។

បឋមបណ្ណាសកេ សារាណីយាទិវគ្គោ

ឥធារុសោ ភិក្ខុ កម្មារាមោ ហោតិ កម្មរតោ
 កម្មារាមតំ អនុយុត្តោ ភិស្សារាមោ ហោតិ...
 ជិទ្ធារាមោ ហោតិ... សង្កណិការាមោ ហោតិ...
 សំសក្ការាមោ ហោតិ... បបញ្ចារាមោ ហោតិ
 បបញ្ចរតោ បបញ្ចារាមតំ អនុយុត្តោ ។ ឯវំ ខោ
 អារុសោ ភិក្ខុ តថា តថា វិហារំ កប្បេតិ យថា
 យថាស្ស វិហារំ កប្បយតោ កាលកិរិយា
 អនុតប្បា ហោតិ ។ អយំ វុច្ចតារុសោ ភិក្ខុ
 សក្កាយាភិរតោ ន បហាសិ^(១) សក្កាយំ សម្មា
 ទុក្ខស្ស អន្តកិរិយាយ ។ តថា តថា អារុសោ ភិក្ខុ
 វិហារំ កប្បេតិ យថា យថាស្ស វិហារំ កប្បយតោ
 កាលកិរិយា អនុតប្បា ហោតិ ។ កថញ្ចារុសោ
 ភិក្ខុ តថា តថា វិហារំ កប្បេតិ យថា យថាស្ស
 វិហារំ កប្បយតោ កាលកិរិយា អនុតប្បា ហោតិ ។

១ ម. ន បដ្ឋហាសិ ។

បឋមបណ្ណាសក សារាណីយាទិវគ្គ

ម្នាលអារុសោទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះជាអ្នកមានសេចក្តីរីករាយក្នុង
 ការងារ ត្រេកអរក្នុងការងារ ប្រកបរឿយ ។ នូវសេចក្តីត្រេកអរក្នុងការងារ
 ជាអ្នកមានសេចក្តីរីករាយក្នុងការចរចា... ជាអ្នកមានសេចក្តីរីករាយក្នុងការ
 ដេកលក់... ជាអ្នកមានសេចក្តីរីករាយក្នុងពួកគណៈ... ជាអ្នកមានសេចក្តី
 រីករាយក្នុងការច្រឡំច្រឡំ... ជាអ្នកមានសេចក្តីរីករាយក្នុងបបញ្ចធម៌
 ត្រេកអរក្នុងបបញ្ចធម៌ ប្រកបរឿយ ។ នូវសេចក្តីត្រេកអរក្នុងបបញ្ចធម៌ ។
 ម្នាលអារុសោទាំងឡាយ គេកាលសម្រេចការនៅយ៉ាងណា ។ កាលកិរិយា
 ក៏ក្តៅក្រហាយរឿយ ។ ភិក្ខុសម្រេចការនៅយ៉ាងនោះ ។ យ៉ាងនេះឯង ។
 ម្នាលអារុសោទាំងឡាយ នេះហៅថា ភិក្ខុអ្នកត្រេកអរចំពោះសក្កាយ មិន
 លះបង់សក្កាយ ដើម្បីធ្វើនូវទីបំផុតនៃទុក្ខដោយប្រពៃឡើយ ។ ម្នាល
 អារុសោទាំងឡាយ គេកាលសម្រេចការនៅយ៉ាងណា ។ កាលកិរិយាក៏មិន
 ក្តៅក្រហាយរឿយ ។ ភិក្ខុរមែងសម្រេចការនៅយ៉ាងនោះ ។ ម្នាលអារុ-
 សោទាំងឡាយ ចុះគេកាលសម្រេចការនៅយ៉ាងណា ។ កាលកិរិយាក៏មិន
 ក្តៅក្រហាយរឿយ ។ ភិក្ខុរមែងសម្រេចការនៅយ៉ាងនោះ ។ តើដូចម្តេច ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គត្តរនិកាយស្ស ឆក្កនិបាតោ

ឥធារុសោ ភិក្ខុ ន កម្មារាមោ ហោតិ ន កម្មរតោ
 ន កម្មារាមតំ អនុយុត្តោ ន ភស្សារាមោ ហោតិ ។ បេ ។
 ន ជិញ្ញារាមោ ហោតិ ន សង្កណិការាមោ ហោតិ ន
 សំសត្តារាមោ ហោតិ ។ បេ ។ ន បបញ្ចារាមោ ហោតិ
 ន បបញ្ចរតោ ន បបញ្ចារាមតំ អនុយុត្តោ ។ ឯវំ ខោ
 អារុសោ ភិក្ខុ តថា តថា វិហារំ កម្សេតិ យថា
 យថាស្ស វិហារំ កម្សយតោ កាលកិរិយា
 អននុតប្បា ហោតិ ។ អយំ វុច្ចតារុសោ ភិក្ខុ
 ជិញ្ញាណកិរតោ បហាសិ សក្កាយំ សម្មា ទុក្ខស្ស
 អន្តកិរិយាយាតិ ។

យោ បបញ្ចំ អនុយុត្តោ បបញ្ចាកិរតោ មតោ
 វិរាជយិ សោ ជិញ្ញាណំ យោកក្ខេម្នំ អនុត្តរំ ។
 យោ ច បបញ្ចំ ហិត្វាន ជិប្បបញ្ចបទេ រតោ
 អារាជយិ សោ ជិញ្ញាណំ យោកក្ខេមំ អនុត្តរន្តិ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គត្ថរនិកាយ ឆក្កនិបាត

ម្នាលអារុសោទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ជាអ្នកមិនមានសេចក្តី
 រីករាយក្នុងការងារ មិនត្រេកអរក្នុងការងារ មិនប្រកបរឿយ ។ នូវសេចក្តីរីក-
 រាយក្នុងការងារ ជាអ្នកមិនមានសេចក្តីរីករាយក្នុងការចរចា ។ បេ ។ ជា
 អ្នកមិនមានសេចក្តីរីករាយក្នុងការដេកលក់ ជាអ្នកមិនមានសេចក្តីរីករាយ
 ក្នុងពួកគណៈ ជាអ្នកមិនមានសេចក្តីរីករាយក្នុងការច្រឡំច្រឡំ ។ បេ ។
 ជាអ្នកមិនមានសេចក្តីរីករាយក្នុងបបញ្ចធម៌ មិនត្រេកអរក្នុងបបញ្ចធម៌
 មិនប្រកបរឿយ ។ នូវសេចក្តីត្រេកអរក្នុងបបញ្ចធម៌ ។ ម្នាលអារុសោទាំង-
 ឡាយ គេកាលសម្រេចការនៅយ៉ាងណា ។ កាលកិរិយា ក៏មិនក្តៅ
 ក្រហាយរឿយ ។ ភិក្ខុរមែងសម្រេចការនៅយ៉ាងនោះ ។ យ៉ាងនេះឯង ។
 ម្នាលអារុសោទាំងឡាយ នេះហៅថា ភិក្ខុអ្នកត្រេកអរចំពោះព្រះនិព្វាន
 លះបង់នូវសក្តាយ ដើម្បីធ្វើនូវទីបំផុតនៃទុក្ខដោយប្រពៃបាន ។
 បុគ្គលណា ប្រកបរឿយ ។ នូវបបញ្ចធម៌ ត្រេកអរក្នុង
 បបញ្ចធម៌ ប្រាកដដូចជាម្រឹគ បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថា រៀវ
 នូវព្រះនិព្វាន ជាទីក្សេមចាកយោគៈ ដ៏ប្រសើរ ។ លុះតែ
 បុគ្គលណា លះបង់នូវបបញ្ចធម៌ ត្រេកអរក្នុងព្រះនិព្វាន
 ដែលមិនមាន បបញ្ចធម៌ បុគ្គលនោះ ទើបឈ្មោះថា
 ញ៉ាំងព្រះនិព្វានជាទីក្សេមចាកយោគៈដ៏ប្រសើរឲ្យសម្រេចបាន ។

បឋមបណ្ណាសកេ សារាណីយាទិវគ្គោ

[១៦] ឯកំ សមយំ ភក្កវា ភក្កេសុ វិហរតិ
សុំសុមារតីវេ ភេសកឡារនេ មិតទាយេ ។ តេន
ខោ បន សមយេន នកុលបិតា កហាបតិ
អាពាធិកោ ហោតិ ទុក្ខិតោ ពាឡ្ហិតិលាដោ ។
អថខោ នកុលមាតា កហាបតាដី នកុលបិតរំ
កហាបតី ឯតទវោច មា ខោ តំ កហាបតិ
សាបេក្ខោ កាលមកាសិ ទុក្ខា កហាបតិ
សាបេក្ខុស្ស កាលកិរិយា ករហិតា ច ភក្កវតា
សាបេក្ខុស្ស កាលកិរិយា សិយា ខោ បន តេ
កហាបតិ ឯវមស្ស នកុលមាតា កហាបតាដី
មមច្ចយេន ន សក្ខិតិស្សតិ^(១) ទារកេ ទោសេតុំ
យរាវាសំ សណ្ឋារិតុន្តិ ន ខោ បនេតំ កហាបតិ
ឯវំ នដ្ឋតំ កុសលាហំ កហាបតិ កហ្មាសំ កត្តិតុំ^(២)
វេណី ឱលិទិតុំ សក្កោមហំ កហាបតិ តវច្ចយេន
ទារកេ ទោសេតុំ យរាវាសំ សណ្ឋារិតុំ តស្មាតិហ
តំ កហាបតិ មា សាបេក្ខោ កាលមកាសិ

១ ឱ. ន សក្កោតិ ។ ម. សក្កោតិ ។ ២ ម. កតុំ ។

បឋមបណ្ណសក សារាណីយាទិវគ្គ

[១៦] សម័យមួយ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់គង់នៅ ក្នុង
 ភេសកឡារ័ន ជាទីឲ្យនូវអភ័យដល់ម្រឹគ ជិតក្រុងឈ្មោះសុំសុមារគីរៈ
 ក្នុងភគ្គជនបទ ។ សម័យនោះឯង នកុលបិតាគហបតី មាន
 អាពាធ ដល់នូវទុក្ខ ឈឺធ្ងន់ ។ គ្រានោះ នកុលមាតាគហបតានី
 បាននិយាយនឹងនកុលបិតាគហបតីដូច្នោះថា បពិត្រគហបតី អ្នកកុំធ្វើ
 មរណកាលទាំងសេចក្តីអាល័យឡើយ បពិត្រគហបតី (ព្រោះ) កាល-
 កិរិយារបស់បុគ្គល ដែលប្រកបដោយសេចក្តីអាល័យ រមែងនាំមក
 នូវទុក្ខផង កាលកិរិយារបស់បុគ្គល ដែលប្រកបដោយសេចក្តីអាល័យ
 ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់តិះដៀលផង បពិត្រគហបតី អ្នកប្រហែល
 ជាមានសេចក្តីត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា អំណឹះអំពីអញទៅ នកុលមាតាគហ-
 បតានី នឹងមិនអាចដើម្បីចិញ្ចឹមនូវទារកទាំងឡាយ ទាំងគ្រប់គ្រងនូវយរា-
 វាសបានឡើយ បពិត្រគហបតី ដំណើរនុ៎ះ អ្នកមិនត្រូវយល់ឃើញយ៉ាងនុ៎ះ
 ឡើយ បពិត្រគហបតី ខ្ញុំជាស្រ្តីប្រសប់រវៃកប្បាស ធ្វើវត្វាសប្បងក្នុង
 សក់ បពិត្រគហបតី អំណឹះអំពីអ្នកទៅ ខ្ញុំអាចដើម្បីចិញ្ចឹម
 នូវទារកទាំងឡាយ ទាំងគ្រប់គ្រងនូវយរាវាសបាន បពិត្រគហបតី
 ព្រោះហេតុដូច្នោះ អ្នកកុំធ្វើមរណកាលទាំងសេចក្តីអាល័យឡើយ

សុត្តន្តបិដកេ អង្គត្តរនិកាយស្ស ឆក្កនិបាតោ

ទុក្ខា កហាបតិ សាមេក្ខស្ស កាលកិរិយា ករហិតា ច
 ភកវតា សាមេក្ខស្ស កាលកិរិយា ។ សិយា ខោ
 បន តេ កហាបតិ ឯវមស្ស នកុលមាតា កហាបតាជី
 មមច្ចយេន អញ្ញំ^(១) ភត្តារំ កមិស្សតីតិ ន ខោ
 បនេតំ កហាបតិ ឯវំ ទដ្ឋព្វំ តូញោវ ខោ កហាបតិ
 ជាតាសិ អហញ្ញោ យថា^(២) សោឡសវស្សានិ
 កហាដ្ឋព្រហ្មចរិយំ^(៣) សមាចិណ្ណំ តស្មាតិហា តំ
 កហាបតិ មា សាមេក្ខោ កាលមកាសិ ទុក្ខា
 កហាបតិ សាមេក្ខស្ស កាលកិរិយា ករហិតា ច
 ភកវតា សាមេក្ខស្ស កាលកិរិយា ។ សិយា
 ខោ បន តេ កហាបតិ ឯវមស្ស នកុលមាតា
 កហាបតាជី មមច្ចយេន ន ទស្សនកាមា ភវិស្សតិ
 ភកវតោ ន ទស្សនកាមា ភិក្ខុសង្ឃស្សាតិ ន
 ខោ បនេតំ កហាបតិ ឯវំ ទដ្ឋព្វំ អហំ ហិ
 កហាបតិ^(៤) ទស្សនកាមតរា ច ភវិស្សាមិ
 ភកវតោ ទស្សនកាមតរា ច ភិក្ខុសង្ឃស្ស

១ ឱ. អញ្ញំ យរំ ។ ម. អញ្ញំ ទានំ ។ ២ ឱ. យថា នោ ។ ម. យំ នោ ។ ៣ ឱ. ម.
 គហដ្ឋកំ ព្រហ្មចរិយំ ។ ៤ ឱ. ម. ឯត្តន្តេ តវច្ចយេនាតិ ទិស្សតិ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គត្ថរនិកាយ ឆក្កនិបាត

បពិត្រគហបតី កាលកិរិយារបស់បុគ្គល ដែលប្រកបដោយសេចក្តីអាល័យ
 នាំមកនូវទុក្ខផង កាលកិរិយារបស់បុគ្គល ដែលប្រកបដោយសេចក្តី
 អាល័យ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់តិះដៀលផង ។ បពិត្រគហបតី អ្នក
 ប្រហែលជាមានសេចក្តីត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា អំណឹះអំពីអញទៅ នកុល-
 មាតាគហបតានី ថប់តែយកប្តីទៀត បពិត្រគហបតី ដំណើរនុ៎ះ អ្នកមិន
 ត្រូវយល់ឃើញយ៉ាងនុ៎ះឡើយ បពិត្រគហបតី អ្នកក្តី ខ្ញុំក្តី ក៏ដឹងថា ព្រហ្ម-
 ចរិយធម៌របស់គ្រហស្ថ យើងធ្លាប់សន្សំមកអស់ ១៦ ឆ្នាំហើយ បពិត្រ
 គហបតី ព្រោះហេតុនោះ អ្នកកុំធ្វើមរណកាលទាំងសេចក្តីអាល័យឡើយ
 បពិត្រគហបតី (ព្រោះ) កាលកិរិយារបស់បុគ្គល ដែលប្រកបដោយសេចក្តី
 អាល័យ រមែងនាំមកនូវទុក្ខផង កាលកិរិយារបស់បុគ្គល ដែលប្រកប
 ដោយសេចក្តីអាល័យ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់តិះដៀលផង ។ បពិត្រ
 គហបតី អ្នកប្រហែលជាមានសេចក្តីត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា អំណឹះអំពីអញ
 ទៅ នកុលមាតាគហបតានី ថប់តែមិនចង់ឃើញព្រះដ៏មានព្រះភាគ មិន
 ចង់ឃើញព្រះភិក្ខុសង្ឃ បពិត្រគហបតី ដំណើរនុ៎ះអ្នកមិនត្រូវយល់ឃើញ
 យ៉ាងនុ៎ះឡើយ បពិត្រគហបតី ជឿចុះអំណឹះអំពីអ្នកទៅ ខ្ញុំនឹងរឹងរិត
 តែចង់ឃើញព្រះដ៏មានព្រះភាគផង នឹងរឹងរិតតែចង់ឃើញព្រះភិក្ខុសង្ឃផង

បឋមបណ្ណាសកេ សារាណីយាទិវគ្គោ

តស្មាតិហ ត្ថំ កហាបតិ មា សាបេក្ខោ កាលមកាសិ
 ទុក្ខា កហាបតិ សាបេក្ខុស្ស កាលកិរិយា
 ករហិតា ច ភកវតា សាបេក្ខុស្ស កាលកិរិយា ។
 សិយា ខោ បន តេ កហាបតិ ឯវមស្ស ន
 នកុលមាតា កហាបតាដី មមច្ចយេន សីលេសុ
 បរិប្បកាវិជិតិ ន ខោ បនេតំ កហាបតិ ឯវំ ទដ្ឋព្វំ
 យាវតា ខោ កហាបតិ តស្ស ភកវតោ សាវិកា តិហិ
 ឱនាតវសនា សីលេសុ បរិប្បកាវិជិយោ អហន្តាសំ
 អញ្ញតវា យស្ស ខោ បនស្ស កដ្ឋា វា វិមតិ
 វា អយំ សោ ភកវា អរហំ សម្មាសម្ពុទ្ធា
 ភក្កេសុ វិហារតិ សុំសុមារតីវេ ភេសកឡាវនេ មិតនាយេ
 តំ ភកវន្តំ ឧបសង្កមិត្វា បុច្ឆតុ តស្មាតិហ
 ត្ថំ កហាបតិ មា សាបេក្ខោ កាលមកាសិ
 ទុក្ខា កហាបតិ សាបេក្ខុស្ស កាលកិរិយា

បឋមបណ្ណាសក សារាណីយាទិវគ្គ

បពិត្រគហបតី ព្រោះហេតុនោះ អ្នកកុំធ្វើមរណកាលទាំងសេចក្តីអាល័យ
 ឡើយ បពិត្រគហបតី (ព្រោះ) កាលកិរិយារបស់បុគ្គល ដែលប្រកបដោយ
 សេចក្តីអាល័យ នាំមកនូវទុក្ខផង កាលកិរិយារបស់បុគ្គល ដែលប្រកប
 ដោយសេចក្តីអាល័យ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់តិះដៀលផង ។ បពិត្រគហ-
 បតី អ្នកប្រហែលជាមានសេចក្តីត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា អំណឹះអំពីអញទៅ
 នកុលមាតាគហបតានី ថប់តែលែងបំពេញសីលទាំងឡាយ បពិត្រគហបតី
 ដំណើរនុ៎ះ អ្នកមិនត្រូវយល់ឃើញយ៉ាងនុ៎ះឡើយ បពិត្រគហបតី ពួកស្រ្តី
 គ្រហស្ថជាសារិការបស់ព្រះដ៏មានព្រះភាគអង្គនោះ ទាំងប៉ុន្មាននាក់ ជា
 ស្រ្តីស្ងៀកដណ្តប់សំពត់ស បំពេញសីលទាំងឡាយ បណ្តាពួកសារិកា
 ទាំងនោះ ខ្ញុំជាសារិកាមួយដែរ (រឿងនេះ) បើបុគ្គលណាមានសេចក្តី
 សង្ស័យក្តី មានសេចក្តីជឿងឆ្ងល់ក្តី ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ជាព្រះអរហន្ត-
 សម្មាសម្ពុទ្ធព្រះអង្គនោះ ទ្រង់គង់នៅភេសកឡាវ៉ែន ជាទីឲ្យនូវអភ័យដល់
 ម្រឹគ ជិតក្រុងសុសុមារគីរៈ ក្នុងភគ្គជនបទ បុគ្គលនោះចូរចូលទៅគាល់ព្រះ
 ដ៏មានព្រះភាគនោះហើយសួរល្បួងចុះ បពិត្រគហបតី ព្រោះហេតុនោះអ្នក
 កុំធ្វើមរណកាលទាំងសេចក្តីអាល័យឡើយ បពិត្រគហបតី (ព្រោះ) កាល
 កិរិយារបស់បុគ្គល ដែលប្រកបដោយសេចក្តីអាល័យ នាំមកនូវទុក្ខផង

សុត្តន្តបិដកេ អង្គុត្តរនិកាយស្ស ឆក្កនិបាតោ

ករហិតា ច ភកវតា សាមេក្ខស្ស កាលតិរិយា ។
 សិយា ខោ បន តេ កហាបតិ វាមស្ស ន
 នកុលមាតា កហាបតានី លាភិនី អជ្ឈត្តញ្ចោតោ-
 សមថស្សាតិ ន ខោ បនេតំ កហាបតិ វា ទដ្ឋព្វំ
 យាវតា ខោ កហាបតិ តស្ស ភកវតោ សាវិកា
 តិហី ឱនាតវសនា លាភិនិយោ អជ្ឈត្តញ្ចោតោ-
 សមថស្ស អហាណ្តាសំ អញ្ញតរា យស្ស ខោ បនស្ស
 កង្ខំ វា វិមតិ វា អយំ សោ ភកវា អរហំ
 សម្មាសម្ពុទ្ធា ភក្កេសុ វិហារតិ សុំសុមារតីវេ ភេស-
 កឡារនេ មិតទាយេ តំ ភកវន្តំ ឧបសង្កមិត្វា បុច្ឆតុ
 តស្មាតិហា ត្ថំ កហាបតិ មា សាមេក្ខោ កាល-
 មកាសិ ទុក្ខា កហាបតិ សាមេក្ខស្ស កាលតិរិយា
 ករហិតា ច ភកវតា សាមេក្ខស្ស កាលតិរិយា ។

សុត្តន្តបិដក អង្គត្ថរនិកាយ ឆក្កនិបាត

កាលកិរិយារបស់បុគ្គល ដែលប្រកបដោយសេចក្តីអាល័យ ព្រះដ៏មាន
 ព្រះភាគទ្រង់តិះដៀលផង ។ បពិត្រគហបតី អ្នកប្រហែលជាមាន
 សេចក្តីត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា នកុលមាតាគហបតានី ជាស្ត្រីមិនបាននូវចេតោ-
 សមថ ក្នុងសន្តាន បពិត្រគហបតី ដំណើរនុ៎ះ អ្នកមិនត្រូវយល់ឃើញយ៉ាង
 នុ៎ះឡើយ បពិត្រគហបតី ពួកស្ត្រីគ្រហស្ថ ជាសាវិកា របស់ព្រះដ៏មានព្រះ
 ភាគទាំងប៉ុន្មាននាក់ ជាស្ត្រីស្ងៀកដណ្តប់សំពត់ស បាននូវចេតោសមថៈ
 ក្នុងសន្តាន បណ្តាពួកសាវិកាទាំងនុ៎ះ ខ្ញុំក៏ជាសាវិកាមួយដែរ (រឿងនេះ)
 បើបុគ្គលណាមានសេចក្តីសង្ស័យក្តី មានសេចក្តីជឿងច្ងល់ក្តី ព្រះដ៏
 មានព្រះភាគជាព្រះអរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធព្រះអង្គនោះ ទ្រង់គង់នៅក្នុងភេស-
 កឡារ៉ែន ជាទីឲ្យនូវអភ័យដល់ម្រឹគ ជិតក្រុងសុសុមារគីរៈ ក្នុងកត្តជនបទ
 បុគ្គលនោះ ចូរចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគនោះ ហើយសួរល្បួងចុះ
 បពិត្រគហបតី ព្រោះហេតុនោះ អ្នកកុំធ្វើមរណកាលទាំងសេចក្តីអាល័យ
 ឡើយ បពិត្រគហបតី (ព្រោះ) កាលកិរិយារបស់បុគ្គល ដែលប្រកបដោយ
 សេចក្តីអាល័យ នាំមកនូវទុក្ខផង កាលកិរិយារបស់បុគ្គល ដែល
 ប្រកបដោយសេចក្តីអាល័យ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់តិះដៀលផង ។

បឋមបណ្ណាសកេ សារាណីយាទិវគ្គោ

សិយា ខោ បន តេ កហាបតិ ឯវមស្ស ន នកុល-
 មាតា កហាបតាដី ឥមស្មី ធម្មវិនយេ ឱកាធិប្បត្តា
 បដិកាធិប្បត្តា អស្សាសប្បត្តា តិណ្ណវិចិត្តិច្ឆា
 វិតតកចំកថា វេសារជ្ជប្បត្តា អបរហ្មច្ចុយា សត្តុ
 សាសនេ វិហារតីតិ ន ខោ បនេតំ កហាបតិ
 ឯវំ ទដ្ឋព្វំ យាវតា ខោ កហាបតិ តស្ស
 ភកវតោ សាវិកា តិហី ឱនាតវសនា ឥមស្មី
 ធម្មវិនយេ ឱកាធិប្បត្តា បដិកាធិប្បត្តា អស្សាសប្បត្តា
 តិណ្ណវិចិត្តិច្ឆា វិតតកចំកថា វេសារជ្ជប្បត្តា
 អបរហ្មច្ចុយា សត្តុ សាសនេ វិហារន្តិយោ អហាណ្តាសំ
 អញ្ញតវា យស្ស ខោ បនស្ស កដ្ឋា វា វិមតិ
 វា អយំ សោ ភកវា អរហំ សម្មាសម្ពុទ្ធា
 ភក្កេសុ វិហារតិ សុំសុរមាតីវេ ភេសកក្សារនេ
 មិតទាយេ តំ ភកវន្តំ ឧបសង្កមិត្តា បុច្ឆតុ

បឋមបណ្ណាសក សារាណីយាទិវគ្គ

បពិត្រគហបតី ប្រហែលជាអ្នកមានសេចក្តីត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា នកុលមា-
តាគហបតានី មិនទាន់ដល់នូវការចុះចិត្តស៊ប់ មិនទាន់ដល់នូវទីពឹង មិន
ទាន់ដល់នូវការរកកំក្តៅ មិនទាន់ផុតសេចក្តីសង្ស័យ មិនទាន់ប្រាស
ចាកសេចក្តីជឿងឆ្ងល់ មិនទាន់ដល់នូវសេចក្តីក្លៀវក្លា ក្នុងធម្មវិន័យនេះ
មិនទាន់លែងជឿតាមបុគ្គលដទៃ ក្នុងសាសនានៃព្រះសាស្តា បពិត្រ
គហបតី ដំណើរនេះ អ្នកមិនត្រូវយល់ឃើញយ៉ាងនេះឡើយ បពិត្រ
គហបតី ពួកស្ត្រីគ្រហស្ថជាសារិកា របស់ព្រះដ៏មានព្រះភាគទាំងប៉ុន្មាន
នាក់ ជាស្ត្រីស្ងៀកដណ្តាប់សំពត់ស ដល់នូវការចុះចិត្តស៊ប់ ដល់នូវទី
ពឹង ដល់នូវការរកកំក្តៅ មានសេចក្តីសង្ស័យធ្ងន់ផុតហើយ ប្រាសចាក
សេចក្តីជឿងឆ្ងល់ ដល់នូវសេចក្តីក្លៀវក្លា ក្នុងធម្មវិន័យនេះ មិនជឿតាម
បុគ្គលដទៃ ក្នុងសាសនានៃព្រះសាស្តា បណ្ណាសារិកាទាំងនេះ ខ្ញុំជា
សារិកាមួយដែរ (រឿងនេះ) បើបុគ្គលណា មានសេចក្តីសង្ស័យ
ក្តី មានសេចក្តីជឿងឆ្ងល់ក្តី ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ជាព្រះអរហន្តសម្មា-
សម្ពុទ្ធ ព្រះអង្គនោះ ទ្រង់គង់នៅក្នុងភេសកឡារ៉ែន ជាទីឲ្យនូវ
អភ័យដល់ម្រឹគ ជិតក្រុងសុំសុមារគីរៈ ក្នុងភគ្គជនបទ បុគ្គលនោះ
ចូរចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគអង្គនោះ ហើយសួរល្បួងចុះ ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គក្កវនិកាយស្ស ឆក្កនិបាតោ

តស្មាតិហា ត្ថំ កហាបតិ មា សាខេក្ខោ កាលមកាសិ
 ទុក្ខា កហាបតិ សាខេក្ខុស្ស កាលកិរិយា
 ករហិតា ច ភកវតា សាខេក្ខុស្ស កាលកិរិយាតិ ។
 អថខោ នកុលបិតុនោ កហាបតិស្ស នកុលមាតាយ
 កហាបតានិយា ឥមិណា ឱវាទេន ឱវទិយមាទស្ស
 សោ អាពាដោ ហានសោ បដិប្បស្សមិ វុដ្ឋហិ ច
 នកុលបិតា កហាបតិ តម្ហា អាពាដា ។ តថា បហីនោ
 ច បន នកុលបិតុនោ កហាបតិស្ស សោ អាពាដោ
 អហោសិ ។ អថខោ នកុលបិតា កហាបតិ តិលាដា
 វុដ្ឋិតោវ អចិវុដ្ឋិតោ កេលញ្ញា នណ្ហាមោលុត្ត
 យេន ភកវា តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា ភកវន្តំ
 អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ និសីទិ ។ ឯកមន្តំ
 និសីទ្តំ ខោ នកុលបិតវំ កហាបតី ភកវា
 ឯតទរោច លាកា តេ កហាបតិ សុលទ្ធិំ តេ
 កហាបតិ យស្ស តេ នកុលមាតា កហាបតានី
 អនុកម្មិកា អត្តកាមា ឱវាទិកា អនុសាសិកា

សុត្តន្តបិដក អង្គុត្តរនិកាយ ឆក្កនិបាត

បពិត្រគហបតី ព្រោះហេតុនោះ អ្នកកុំធ្វើមរណកាលទាំងសេចក្តីអាល័យ
 ឡើយ បពិត្រគហបតី (ព្រោះ) កាលកិរិយារបស់បុគ្គល ដែលប្រកបដោយ
 សេចក្តីអាល័យ នាំមកនូវទុក្ខផង កាលកិរិយារបស់បុគ្គល ដែលប្រកប
 ដោយសេចក្តីអាល័យ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់តិះដៀលផង ។ លំដាប់
 នោះ នកុលបិតាគហបតី ដែលនកុលមាតាគហបតានីទូន្មានដោយឱវាទ
 នេះ អាពាធនោះក៏ស្ងប់រម្ងាប់ ដោយឋានៈ ទាំងនកុលបិតាគហបតី ក៏សៈ
 ស្បើយចាកអាពាធនោះ ។ អាពាធនោះជាស្រឡះអំពីនកុលបិតាគហបតី
 ហើយ ។ លុះនកុលបិតាគហបតី ស្បើយចាកដំងី ក្រោកចាកដំងី
 មិនយូរប៉ុន្មាន ក៏ច្រត់នូវឈើច្រត់ចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះ
 ចូលទៅដល់ហើយ ក៏ថ្វាយបង្គំព្រះមានព្រះភាគ ហើយអង្គុយក្នុងទី
 ដ៏សមគួរ ។ លុះនកុលបិតាគហបតី អង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ
 ទើបព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់ដូច្នោះថា ម្ចាស់គហបតី អ្នក
 ពេញជាមានលាភហើយ ម្ចាស់គហបតី អត្តភាពជាមនុស្ស អ្នក
 ពេញជាបានល្អហើយ ត្រង់ដែលអ្នកបាននកុលមាតាគហបតានី មក
 ជាអ្នកអនុគ្រោះ ប្រាថ្នានូវប្រយោជន៍ ជាអ្នកទូន្មានប្រៀនប្រដៅ

បឋមបណ្ណសកេ សារាណីយាទិវគ្គោ

យាវតា ខោ កហាបតិ មម សារិកា តិហី
 ឱទាតវសនា សីលេសុ បរិបូរការិទិយោ នកុល-
 មាតា កហាបតានី តាសំ អញ្ញតរា យាវតា ខោ
 កហាបតិ មម សារិកា តិហី ឱទាតវសនា
 លាភិទិយោ អជ្ឈត្តព្វោតោសមថស្ស នកុលមាតា
 កហាបតានី តាសំ អញ្ញតរា យាវតា ខោ កហាបតិ
 មម សារិកា តិហី ឱទាតវសនា ឥមស្មី ធម្មវិទយេ
 ឱកាធម្មត្តា បដិកាធម្មត្តា អស្សាសម្មត្តា
 តិណ្ណវិចិត្តិកា វិតតកម៌កថា វេសារជ្ជម្មត្តា
 អបរម្មច្ចុយា សត្តុ សាសនេ វិហារន្តិយោ នកុល-
 មាតា កហាបតានី តាសំ អញ្ញតរា លាភា តេ
 កហាបតិ សុលទ្ធិំ តេ កហាបតិ យស្ស តេ
 នកុលមាតា កហាបតានី អនុកម្មិកា អត្តកាមា
 ឱវាទិកា អនុសាសិកាតិ ។

បឋមបណ្ណាសក សារាណីយាទិវគ្គ

ម្នាលគហបតី ពួកស្រ្តីគ្រហស្ថជាសារិកា របស់តថាគតទាំងប៉ុន្មាននាក់
 ជាអ្នកស្ងៀកដណ្តាប់សំពត់ស បំពេញសីលទាំងឡាយ បណ្តាពួក
 សារិកាទាំងនុ៎ះ នកុលមាតាគហបតានី ជាសារិកាមួយដែរ ម្នាលគហបតី
 ពួកស្រ្តីគ្រហស្ថជាសារិកា របស់តថាគតទាំងប៉ុន្មាននាក់ ជាអ្នកស្ងៀក
 ដណ្តាប់សំពត់ស បាននូវចេតោសមថៈក្នុងសន្តាន បណ្តាពួកសារិកាទាំងនុ៎ះ
 នកុលមាតាគហបតានី ជាសារិកាមួយដែរ ម្នាលគហបតី ពួកស្រ្តីគ្រហស្ថ
 ជាសារិកា របស់តថាគតទាំងប៉ុន្មាននាក់ ជាអ្នកស្ងៀកដណ្តាប់សំពត់ស
 ដល់នូវការចុះចិត្តស៊ប់ ដល់នូវទីពឹងមាំ ដល់នូវការរកកំភ្លៅ មានសេចក្តី
 សង្ស័យធ្ងន់ផុតហើយ ប្រាសចាកសេចក្តីជឿជំនឿ ដល់នូវសេចក្តីភ្ញៀវ-
 ភ្ញាភ្ញាផ្ទុយនៃនេះ មិនជឿតាមបុគ្គលដទៃ ក្នុងសាសនានៃព្រះសាស្តា
 បណ្តាពួកសារិកាទាំងនុ៎ះ នកុលមាតាគហបតានី ជាសារិកាមួយដែរ
 ម្នាលគហបតី អ្នកពេញជាមានលាភហើយ ម្នាលគហបតី អត្តភាព
 ជាមនុស្ស អ្នកពេញជាបានល្អហើយ ត្រង់ដែលអ្នកបាន នកុលមាតាគហ-
 បតានី មកជាអ្នកអនុគ្រោះ ប្រាថ្នានូវប្រយោជន៍ទូន្មានប្រៀនប្រដៅ ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គត្តវនិកាយស្ស ឆក្កនិបាតោ

[១៧] ឯកំ សមយំ ភក្កវា សាវត្ថិយំ
វិហារតិ ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស អាវាមេ ។
អថខោ ភក្កវា សាយណ្ណាសមយំ បដិសល្លាណ
វុដ្ឋិតោ យេនុបដ្ឋានសាលា តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា
បញ្ញត្តេ អាសនេ និសីទិ ។ អាយស្មាបិ ខោ
សារីបុត្តោ សាយណ្ណាសមយំ បដិសល្លាណ វុដ្ឋិតោ
យេនុបដ្ឋានសាលា តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា
ភក្កវន្តំ អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ និសីទិ ។
អាយស្មាបិ ខោ មហាមោក្កល្លាណោ អាយស្មាបិ ខោ
មហាកស្សនោ អាយស្មាបិ ខោ មហាកត្វាណោ
អាយស្មាបិ ខោ មហាកោដ្ឋិកោ អាយស្មាបិ
ខោ មហាចុន្ទោ អាយស្មាបិ ខោ មហាកប្បិណោ
អាយស្មាបិ ខោ អនុវុទ្ធា អាយស្មាបិ ខោ
វេរតោ អាយស្មាបិ ខោ អានន្ទោ សាយណ្ណា-
សមយំ បដិសល្លាណ វុដ្ឋិតោ យេនុបដ្ឋានសាលា
តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា ភក្កវន្តំ អភិវាទេត្វា
ឯកមន្តំ និសីទិ ។ អថខោ ភក្កវា

សុត្តន្តបិដក អង្គក្ករនិកាយ ឆក្កនិបាត

[១៧] សម័យមួយ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅ ក្នុងវត្តជេតពន
 របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ជិតក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ
 ទ្រង់ចេញអំពីទីសម្ងំ ក្នុងសាយណ្តសម័យ ចូលទៅឯឧបដ្ឋានសាលា
 លុះចូលទៅដល់ហើយ ទ្រង់គង់លើអាសនៈដែលគេក្រាលថ្វាយ ។
 ចំណែកព្រះសាវីបុត្រដ៏មានអាយុ ក៏ចេញអំពីទីសម្ងំ ក្នុងសាយណ្តសម័យ
 ហើយចូលទៅឯឧបដ្ឋានសាលាដែរ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ថ្វាយបង្គំ
 ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ហើយអង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរ ទាំងព្រះមោគ្គល្លាន
 ដ៏មានអាយុ ព្រះមហាកស្សបដ៏មានអាយុ ព្រះមហាកច្ចានៈដ៏មានអាយុ
 ព្រះមហាកោដ្ឋិកៈដ៏មានអាយុ ព្រះមហាចុន្ទដ៏មានអាយុ ព្រះមហាកប្បិន
 ដ៏មានអាយុ ព្រះអនុរុទ្ធដ៏មានអាយុ ព្រះវេរតៈដ៏មានអាយុ ព្រះអានន្ទ
 ដ៏មានអាយុ ក៏ចេញអំពីទីសម្ងំក្នុងសាយណ្តសម័យ ហើយចូលទៅ
 ឯឧបដ្ឋានសាលាដែរ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មាន
 ព្រះភាគហើយអង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ លំដាប់នោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ

បឋមបណ្ណាសកេ សារាណីយាទិវគ្គោ

ពហុនេវ រត្តិ និសង្ខាយ វិតិណមេត្វា ឧដ្ឋាយាសនា
 វិហារំ ចារិសិ ។ តេបិ ខោ អាយស្មន្តោ
 អចិរយ្យក្កន្តស្ស ភកវតោ ឧដ្ឋាយាសនា យថាវិហារំ
 អភម៌សុ ។ យេ បន តត្ថ ភិក្ខុ ណវ
 អចិរយ្យព្វជិតា អធុនាគតា ឥមំ ធម្មវិនយំ តេ
 យាវ សុរិយស្សក្កមនា កាកាគច្ឆមនា សុប៌សុ ។
 អន្ធិសា ខោ ភកវា ទិព្វេន ចក្កុនា វិសុទ្ធន
 អតិក្កន្តមនុសកេន តេ ភិក្ខុ យាវ សុរិយស្សក្កមនា
 កាកាគច្ឆមនេ សុបន្តេ ទិស្វា យេនុបដ្ឋានសាលា
 តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា បញ្ញត្តេ អាសនេ
 និសីទិ ។ និសង្ខ ខោ ភកវា ភិក្ខុ អាមន្តេសិ
 កហំ នុ ខោ ភិក្ខុវេ សារីបុត្តោ កហំ មោត្តល្វានោ
 កហំ មហាកស្សរោ កហំ មហាកត្វានោ កហំ
 មហាកោដ្ឋិកោ កហំ មហាចុន្តោ កហំ មហាកប្បិរោ
 កហំ អនុរុទ្ធា កហំ វេរតោ កហំ អានន្តោ កហំ
 នុ ខោ តេ ភិក្ខុវេ ថេរា សាវកា គតាតិ ។

បឋមបណ្ណាសក សារាណីយាទិវគ្គ

ទ្រង់គង់កន្លងវេលា រហូតយប់ជ្រៅ ហើយក៏ទ្រង់ក្រោកចាកអាសនា
 ស្តេចទៅកាន់វិហារ ។ ពួកព្រះថេរៈដ៏មានអាយុទាំងនោះ កាលដែលព្រះ
 ដ៏មានព្រះភាគ ស្តេចចេញទៅមិនយូរប៉ុន្មាន ក៏ក្រោកចាកអាសនៈ
 ទៅកាន់លំនៅនៃខ្លួន ។ ចំណែកពួកភិក្ខុណា ដែលនៅក្នុងឧបដ្ឋាន-
 សាលានោះ ជាភិក្ខុថ្មី ឬសមិទាន់អស់កាលយូរប៉ុន្មាន ទើបនឹងមកកាន់
 ធម្មវិន័យនេះ ពួកភិក្ខុទាំងនោះ ក៏សឹងស្រមុកលន់លក់ ដរាបដល់ព្រះអាទិត្យ
 រះឡើង ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគបានឃើញ ពួកភិក្ខុទាំងនោះ កំពុងសឹង
 ស្រមុកលន់លក់ ដរាបដល់ព្រះអាទិត្យរះឡើង ដោយទិព្វចក្ខុដ៏បរិសុទ្ធ
 កន្លងបង់ចក្ខុរបស់មនុស្សសាមញ្ញ លុះឃើញហើយ ក៏យាងចូលទៅ
 ឯឧបដ្ឋានសាលា លុះយាងចូលទៅដល់ហើយ ក៏គង់លើអាសនៈដែល
 គេក្រាលថ្វាយ ។ លុះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់គង់ស៊ប់ហើយ ក៏ត្រាស់
 សួរពួកភិក្ខុថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ សារីបុត្រទៅក្នុងទីណា មោគ្គល្លាន
 ទៅក្នុងទីណា មហាកស្សបទៅក្នុងទីណា មហាកច្ចានៈទៅក្នុងទីណា
 មហាកោដ្ឋិកៈទៅក្នុងទីណា មហាចុន្ទទៅក្នុងទីណា មហាកប្បិនទៅក្នុងទី
 ណា អនុរុទ្ធទៅក្នុងទីណា វេរតៈទៅក្នុងទីណា អានន្ទទៅក្នុងទីណា ម្ចាស់
 ភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកសារីកជាថេរៈទាំងនោះ ទៅក្នុងទីណាបាត់អស់អេះ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គត្ថវនិកាយស្ស ឆក្កនិបាតោ

តេបិ ខោ ភន្តោ អាយស្មន្តោ អចិរយ្យក្កន្តស្ស ភកវតោ
 ឧដ្ឋាយាសនា យថាវិហារំ អកមំសូតិ ។ តេន នោ
 តុម្ភេ ភិក្ខុវេ ថេវា ភិក្ខុ នវា យាវ សុរិយស្សក្កមនា
 កាកាច្ឆមាណា សុបថ ។ តំ កី មញ្ញថ ភិក្ខុវេ អបិ
 នុ តុម្ភេហិ ទិដ្ឋំ វា សុតំ វា វាជា ខត្តិយោ មុទ្ធាវសិត្តោ
 យាវទត្ថំ សេយ្យសុខំ បស្សសុខំ មិទ្ធសុខំ អនុយុត្តោ
 វិហារន្តោ យាវដីរំ រដ្ឋំ កាវេន្តោ ជនបទស្ស វា បិយោ
 មនាទោតិ ។ នោ ហេតំ ភន្តោ ។ សាធុ ភិក្ខុវេ
 មយាបិ ខោ ឯតំ ភិក្ខុវេ នេវ ទិដ្ឋំ ន សុតំ វាជា
 ខត្តិយោ មុទ្ធាវសិត្តោ យាវទត្ថំ សេយ្យសុខំ
 បស្សសុខំ មិទ្ធសុខំ អនុយុត្តោ វិហារន្តោ យាវដីរំ
 រដ្ឋំ កាវេន្តោ ជនបទស្ស វា បិយោ មនាទោតិ ។
 តំ កី មញ្ញថ ភិក្ខុវេ អបិ នុ តុម្ភេហិ
 ទិដ្ឋំ វា សុតំ វា រដ្ឋិកោ បេត្តនិកោ^(១)

១ ឱ. ឯត្តន្តវេ សេនាយាតិ អត្ថិ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គត្តរនិកាយ ឆក្កនិបាត

ពួកភិក្ខុទាំងនោះ ក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន កាលព្រះអង្គស្តេច
 ចេញទៅមិនយូរប៉ុន្មាន ពួកលោកទាំងនោះ ក៏ក្រោកចាកអាសនៈ
 ហើយទៅកាន់លំនៅនៃខ្លួន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះអ្នកទាំងឡាយ
 ជាថេរៈ ឬជាភិក្ខុថ្មី សុទ្ធតែដេកស្រមុកលន់លក់ ដរាបដល់ព្រះអាទិត្យ
 រះឡើង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ យល់នូវហេតុនោះ
 ថាដូចម្តេច អ្នកទាំងឡាយធ្លាប់ឃើញ ឬធ្លាប់ឮថា ព្រះរាជាជាក្សត្រិយ៍
 ដែលបានមុទ្ធាភិសេកហើយ ទ្រង់សព្វព្រះរាជហឫទ័យ តែខាងសុខអំពីការ
 ធំ សុខអំពីការផ្អែក សុខអំពីផ្ទះលក់ទាល់តែស្តប់ស្តល់ សោយរាជ្យដរាប
 ដល់អស់ព្រះជន្មហើយ បានជាទីស្រឡាញ់ពេញចិត្ត នៃអ្នកជនបទដូច្នោះ
 ដែរឬទេ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន មិនដូច្នោះទេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ត្រូវ
 ហើយ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដំណើរនុ៎ះ សូម្បីតថាគត ក៏មិនដែលឃើញ
 មិនដែលឮថា ព្រះរាជាជាក្សត្រិយ៍ ដែលបានមុទ្ធាភិសេកហើយ ទ្រង់
 សព្វព្រះរាជហឫទ័យតែខាងសុខអំពីការធំ សុខអំពីការផ្អែក សុខអំពីផ្ទះ
 លក់ទាល់តែស្តប់ស្តល់ សោយរាជ្យដរាបដល់អស់ព្រះជន្ម ហើយបាន
 ជាទីស្រឡាញ់ពេញចិត្ត នៃអ្នកជនបទដូច្នោះដែរ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 អ្នកទាំងឡាយ យល់នូវហេតុនោះ ថាដូចម្តេច អ្នកទាំងឡាយធ្លាប់
 ឃើញ ឬធ្លាប់ឮថា អ្នកជំក្នុងដែន អ្នកប្រើប្រាស់ទ្រព្យជាដំណែលបិតា

បឋមបណ្ណសកេ សារាណីយាទិវត្តោ

សេនាបតិកោ តាមតាមណីកោ បូកតាមណីកោ
 យាវទត្ថំ សេយ្យសុខំ បស្សសុខំ មិទ្ធសុខំ អនុយុត្តោ
 វិហារន្តោ យាវដីវំ បូកតាមណីកត្ថំ កាវេន្តោ បូកស្ស
 វា បិយោ មនាចោតិ ។ នោ ហោតំ ភន្តេ ។ សាធុ
 ភិក្ខុវេ មយាបិ ខោ ឯតំ ភិក្ខុវេ នេវ ទិដ្ឋំ ន
 សុតំ បូកតាមណីកោ យាវទត្ថំ សេយ្យសុខំ
 បស្សសុខំ មិទ្ធសុខំ អនុយុត្តោ វិហារន្តោ យាវដីវំ
 បូកតាមណីកត្ថំ កាវេន្តោ បូកស្ស វា បិយោ
 មនាចោតិ ។ តំ កី មញ្ញុថ ភិក្ខុវេ អបិ នុ តុម្ពហិ
 ទិដ្ឋំ វា សុតំ វា សមណោ វា ព្រាហ្មណោ វា យាវទត្ថំ
 សេយ្យសុខំ បស្សសុខំ មិទ្ធសុខំ អនុយុត្តោ ឥន្ទ្រិយេសុ
 អតុត្តទ្វារោ កោជនេ អមត្តញ្ញូ ជាករិយំ អននុយុត្តោ
 អរិបស្សកោ កុសលានំ ធម្មានំ បុព្វត្តាបរត្ថំ
 ពោធិបក្ខិយានំ ធម្មានំ ការណនុយោកំ អននុយុត្តោ

បឋមបណ្ណាសក សារាណីយាទិវគ្គ

ជាសេនាបតី ជាចៅហ្វាយស្រុក អ្នកជាធំលើប្រជាជន ចូលចិត្តតែខាង
សុខអំពីការដេក សុខអំពីការផ្អែក សុខអំពីការដេកលក់ទាល់តែស្តប់ស្តល់
គ្រាន់តែទទួលតំណែង ជាចៅហ្វាយស្រុកនៃប្រជាជន ដរាបដល់អស់ជីវិត
ហើយបានជាទីស្រឡាញ់ពេញចិត្តនៃប្រជាជនដូច្នោះដែរឬ ។ បពិត្រ
ព្រះអង្គដ៏ចម្រើន មិនដូច្នោះទេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ត្រូវហើយ ម្នាលភិក្ខុ
ទាំងឡាយ ហេតុនេះ សូម្បីតថាគត ក៏មិនដែលឃើញ មិនដែលឮថា
អ្នកជាធំលើប្រជាជន ចូលចិត្តតែខាងសុខអំពីការដេក សុខអំពីការផ្អែក
សុខអំពីការដេកលក់ទាល់តែស្តប់ស្តល់ ទទួលតំណែងជាចៅហ្វាយស្រុក
នៃប្រជាជន ដរាបដល់អស់ជីវិត ហើយបានជាទីស្រឡាញ់ ជាទីពេញចិត្ត
នៃប្រជាជនដូច្នោះដែរ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ យល់នូវ
ហេតុនោះថាដូចម្តេច អ្នកទាំងឡាយធ្លាប់ឃើញ ឬធ្លាប់ឮថា សមណៈក្តី
ព្រាហ្មណ៍ក្តី ខ្វល់ខ្វាយតែខាងសុខអំពីការដេក សុខអំពីការផ្អែក សុខអំពី
ដេកលក់ទាល់តែស្តប់ស្តល់ ជាអ្នកមិនគ្រប់គ្រងទ្វារ ក្នុងឥន្ទ្រិយទាំងឡាយ
មិនដឹងប្រមាណក្នុងភោជន មិនប្រកបនូវការភ្ញាក់រលឹក មិនពិចារណា
រកកុសលធម៌ទាំងឡាយ ក្នុងកាលជាខាងដើមរាត្រី និងកាលជាខាងចុង
រាត្រី មិនខ្វល់ខ្វាយនូវការព្យាយាម ចម្រើនពោធិបក្ខិយធម៌ទាំងឡាយទេ

សុត្តន្តបិដកេ អង្គុត្តរនិកាយស្ស ឆក្កនិបាតោ

អាសវានំ ខយា អនាសវំ ចេតោវិមុត្តិ បញ្ញាវិមុត្តិ
 ទិដ្ឋេវ ធម្មេ សយំ អភិញ្ញា សច្ចិកត្វា ឧបសម្បជ្ជ
 វិហារន្តោតិ ។ នោ ហោតំ ភន្តេ ។ សាធុ ភិក្ខុវេ
 មយាបិ ខោ ឯតំ ភិក្ខុវេ នេវ ទិដ្ឋំ ន សុតំ សមណោ
 វា ព្រាហ្មណោ វា យាវទត្តំ សេយ្យសុខំ បស្សសុខំ
 មិទ្ធសុខំ អនុយុត្តោ ឥន្ទ្រិយេសុ អតុត្តទ្វារោ កោជនេ
 អមត្តញ្ញ ជាតវិយំ អននុយុត្តោ អវិបស្សកោ កុសលានំ
 ធម្មានំ បុព្វត្តាបរវត្តំ ពោធិបក្ខិយានំ ធម្មានំ
 ការនានុយោកំ អននុយុត្តោ អាសវានំ ខយា អនាសវំ
 ចេតោវិមុត្តិ បញ្ញាវិមុត្តិ ទិដ្ឋេវ ធម្មេ សយំ អភិញ្ញា
 សច្ចិកត្វា ឧបសម្បជ្ជ វិហារន្តោតិ ។ តស្មាតិហ
 ភិក្ខុវេ ឯវំ សិក្ខិតព្វំ ឥន្ទ្រិយេសុ តុត្តទ្វារោ
 ភវិស្សាម កោជនេ មត្តញ្ញនោ ជាតវិយំ អនុយុត្តោ

សុត្តន្តបិដក អង្គគ្រូនិកាយ ឆក្កនិបាត

ហើយអាចធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ សម្រេចនូវចេតោវិមុត្តិនិងបញ្ញាវិមុត្តិ ដែល
មិនមានអាសវៈ ព្រោះអស់អាសវៈ ដោយប្រាជ្ញាជំនុំត្រូវរបស់ខ្លួនឯង
ដូច្នោះដែរឬទេ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន មិនដូច្នោះទេ ។ ម្នាលភិក្ខុ
ទាំងឡាយ ត្រូវហើយ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ហេតុនេះ សូម្បីតែថាគត
ក៏មិនដែលឃើញ មិនដែលឮថា សមណៈក្តី ព្រាហ្មណ៍ក្តី ខ្វល់ខ្វាយ
តែខាងសុខអំពីការដេក សុខអំពីការផ្អែក សុខអំពីការដេកលក់ទាល់តែ
ស្តប់ស្តល់ ជាអ្នកមិនគ្រប់គ្រងទ្វារ ក្នុងឥន្ទ្រិយទាំងឡាយ មិនស្គាល់
ប្រមាណក្នុងភោជន មិនប្រកបរឿយ ។ នូវការភ្ញាក់រលឹក មិនពិចារណា
រកកុសលធម៌ទាំងឡាយ ក្នុងកាលជាខាងដើមរាត្រី និងកាលខាង
ចុងរាត្រី មិនខ្វល់ខ្វាយនូវការព្យាយាមចម្រើនពោធិបក្ខិយធម៌ទាំងឡាយទេ
ហើយអាចធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ សម្រេចនូវចេតោវិមុត្តិ និងបញ្ញាវិមុត្តិ ដែល
មិនមានអាសវៈ ព្រោះអស់អាសវៈ ដោយប្រាជ្ញាជំនុំត្រូវរបស់ខ្លួនឯង
ដូច្នោះដែរ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះហេតុនោះ អ្នកទាំងឡាយ
គប្បីសិក្សាយ៉ាងនេះថា យើងគួរជាអ្នកគ្រប់គ្រងទ្វារ ក្នុងឥន្ទ្រិយ
ទាំងឡាយ ស្គាល់ប្រមាណក្នុងភោជន ប្រកបរឿយៗនូវការភ្ញាក់រលឹក

សុត្តន្តបិដកេ អង្គត្តនិកាយស្ស ឆក្កនិបាតោ

វិបស្សកា កុសលានំ ធម្មានំ បុព្វត្តាបរវត្ថំ
ពោធិបក្ខិយានំ ធម្មានំ ការណនុយោគមនុយុត្តា
វិហារិស្សាមាតិ ។ ឯវញ្ញំ វោ ភិក្ខុវេ សិក្ខិតព្វន្តិ ។

[១៨] ឯកំ សមយំ ភកវា កោសលេសុ ចារិកំ
ចរតិ មហាតា ភិក្ខុសង្ឃេន សទ្ធិ ។ អទ្ធិសា ខោ
ភកវា អន្ធានមត្តំ បដិបន្នោ អញ្ញាតវស្មី បទេសេ
មច្ឆិកំ មច្ឆពន្ធនំ មច្ឆេ វេទិត្វា វេទិត្វា វិក្កិណាមាណំ
ទិស្វា មក្កា ឱក្កម្ម អញ្ញាតវស្មី រុក្ខមូលេ បញ្ញត្តេ
អាសនេ និសីទិ ។ និសទ្ធិ ខោ ភកវា ភិក្ខុ
អាមន្តេសិ បស្សេ វោ តុម្ភេ ភិក្ខុវេ អសុ^(១)
មច្ឆិកំ មច្ឆពន្ធនំ មច្ឆេ វេទិត្វា វេទិត្វា វិក្កិណាមាណន្តិ ។
ឯវំ ភន្តេ ។ តំ កី មញ្ញេ ភិក្ខុវេ អបិទុ តុម្ភេហិ
ទិដ្ឋំ វា សុតំ វា មច្ឆិកោ មច្ឆពន្ធនោ មច្ឆេ វេទិត្វា
វេទិត្វា វិក្កិណាមាណោ តេន កម្មេន តេន អាដីវេន
ហត្ថិយាយី វា អស្សយាយី វា វេយាយី វា
យានយាយី វា កោកកោតី វា មហាន្តំ វា កោកក្ខន្ធន្តំ
អជ្ឈាវសន្តោតិ ។ វោ ហេតំ ភន្តេ ។

១ ឱ. ម. អមុំ ។

បឋមបណ្ណាសក សារាណីយាទិវគ្គ

ជាអ្នកពិចារណានូវកុសលធម៌ទាំងឡាយ ក្នុងកាលជាខាងដើមរាត្រីនិង
កាលខាងចុងរាត្រី គួរខ្វល់ខ្វាយនូវការព្យាយាមចម្រើនពោធិបក្ខិយធម៌
ទាំងឡាយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយត្រូវសិក្សាយ៉ាងនេះឯង ។

[១៨] សម័យមួយ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ស្តេចទៅកាន់ចារិក ក្នុង
ដែនកោសល មួយអន្លើដោយភិក្ខុសង្ឃច្រើនរូប ។ កាលព្រះដ៏មានព្រះ
ភាគ ស្តេចទៅកាន់ផ្លូវឆ្ងាយ បានឃើញព្រានត្រី អ្នកចាប់ត្រី កំពុងកាប់
សម្លាប់ត្រីលក់ ក្នុងប្រទេសមួយ លុះទតឃើញហើយ ស្តេចចេញអំពីផ្លូវ
ទៅគង់លើអាសនៈដែលគេក្រាលទុក ទៀបគល់ឈើមួយដើម ។ លុះ
ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់គង់ហើយ បានត្រាស់នឹងពួកភិក្ខុថា ម្នាលភិក្ខុ
ទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយឃើញព្រានត្រី អ្នកចាប់ត្រីឯណោះ កំពុង
កាប់សម្លាប់ត្រីលក់ដែរឬ ។ ព្រះករុណាព្រះអង្គ ។ ម្នាលភិក្ខុ
ទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ យល់នូវហេតុនោះដូចម្តេច អ្នកទាំងឡាយ
ធ្លាប់ឃើញ ឬធ្លាប់ឮថា បុគ្គលជាព្រានត្រី អ្នកចាប់ត្រី សម្លាប់ត្រី
លក់ បានជាអ្នកទៅដោយដំរី ទៅដោយសេះ ទៅដោយរថ ទៅ
ដោយយាន ឬបានជាអ្នកបរិភោគនូវភោគសម្បត្តិ ឬនៅគ្រប់គ្រងនូវ
គំនរភោគសម្បត្តិដ៏ច្រើន ព្រោះអំពើបែបនេះ ព្រោះការចិញ្ចឹមជីវិត
បែបនោះដូច្នោះដែរឬ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន មិនដូច្នោះទេ ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គកុរិកាយស្ស ឆក្កនិបាតោ

សាធុ ភិក្ខុវេ មយាមិ ខោ ឯតំ ភិក្ខុវេ នេវ ទិដ្ឋំ ន សុតំ
មច្ឆិកោ មច្ឆពន្លោ មច្ឆេ វេទិត្វា វេទិត្វា វិក្កិណាមាណោ
តេន កម្មេន តេន អាដិវេន ហត្ថិយាយី វា អស្សយាយី
វា វេយាយី វា យានយាយី វា កោកកោកី វា
មហាន្តំ វា កោកក្ខន្ធី អជ្ឈាវសន្តោតិ ។ តំ កិស្ស
ហេតុ ។ តេ ហិ សោ ភិក្ខុវេ មច្ឆេ វេជ្ឈេ
វេទាយាដិតេ ចាបកេន មនសានុបេក្ខតិ តស្មា
សោ នេវ ហត្ថិយាយី ហោតិ ន អស្សយាយី
ន វេយាយី ន យានយាយី ន កោកកោកី ន
មហាន្តំ កោកក្ខន្ធី អជ្ឈាវសតិ ។ តំ កិ មញ្ញថ
ភិក្ខុវេ អបិណុ តុម្ភេហិ ទិដ្ឋំ វា សុតំ វា កោយាតកោ
តាវោ វេទិត្វា វេទិត្វា វិក្កិណាមាណោ តេន កម្មេន តេន
អាដិវេន ហត្ថិយាយី វា អស្សយាយី វា វេយាយី វា
យានយាយី វា កោកកោកី វា មហាន្តំ វា កោកក្ខន្ធី
អជ្ឈាវសន្តោតិ ។ នោ ហេតំ កន្តេ ។ សាធុ
ភិក្ខុវេ មយាមិ ខោ ឯតំ ភិក្ខុវេ នេវ ទិដ្ឋំ

សុត្តន្តបិដក អង្គុត្តរនិកាយ ឆក្កនិបាត

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ត្រូវហើយ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ហេតុនេះ សូម្បី
តថាគត ក៏មិនធ្លាប់ឃើញមិនធ្លាប់ឮថា បុគ្គលជាព្រានត្រី អ្នកចាប់ត្រី
សម្លាប់ត្រីលក់ បានជាអ្នកទៅដោយដំរី ទៅដោយសេះ ទៅដោយរថ
ទៅដោយយាន ឬបានជាអ្នកបរិភោគនូវភោគសម្បត្តិ នៅគ្រប់គ្រងនូវគំនរ
ភោគសម្បត្តិច្រើន ព្រោះអំពើបែបនោះ ព្រោះការចិញ្ចឹមជីវិតបែបនោះ
ដូច្នោះដែរ ។ ដំណើរនោះ ព្រោះហេតុអ្វី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
ព្រោះថា ព្រានត្រីនោះតែងរំពៃរកត្រី ដែលខ្លួនត្រូវសម្លាប់ នាំមកដើម្បី
សម្លាប់នោះ ដោយចិត្តអាក្រក់ ព្រោះហេតុនោះ ព្រាននោះ ទើបជា
អ្នកមិនបានទៅដោយដំរី មិនបានទៅដោយសេះ មិនបានទៅដោយរថ
មិនបានទៅដោយយាន មិនបានជាអ្នកបរិភោគនូវភោគសម្បត្តិ មិន
បានគ្រប់គ្រងនូវគំនរភោគសម្បត្តិច្រើនឡើយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
អ្នកទាំងឡាយ យល់ហេតុនោះ ដូចម្តេច អ្នកទាំងឡាយ ធ្លាប់ឃើញ
ឬធ្លាប់ឮថា អ្នកពិឃាតគោ សម្លាប់គោលក់ បានជាអ្នកទៅ
ដោយដំរី ទៅដោយសេះ ទៅដោយរថ ទៅដោយយាន ឬបាន
ជាអ្នកបរិភោគនូវភោគសម្បត្តិ នៅគ្រប់គ្រងគំនរភោគសម្បត្តិដ៏ច្រើន
ព្រោះអំពើបែបនោះ ព្រោះការចិញ្ចឹមជីវិតបែបនោះ ដូច្នោះដែរឬ ។ បពិត្រ
ព្រះអង្គដ៏ចម្រើន មិនដូច្នោះទេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ត្រូវហើយ ម្នាល
ភិក្ខុទាំងឡាយ ហេតុនេះ សូម្បីតថាគត ក៏មិនធ្លាប់ឃើញ មិនធ្លាប់ឮថា

បឋមបណ្ណាសកេ សារាណីយាទិវគ្គោ

ន សុតំ កោយាតកោ កាវោ វេទិត្វា វេទិត្វា វិក្កិណា-
 មាដោ តេន កម្មេន តេន អាជីវេន ហត្ថិយាយី វា
 អស្សយាយី វា វេយាយី វា យានយាយី វា
 កោតកោតី វា មហាន្តំ វា កោតក្ខន្ធី អដ្ឋាវសន្តោតិ ។
 តំ កិស្ស ហេតុ ។ តេ ហិ សោ ភិក្ខុវេ កាវោ វេជ្ឈ
 វេយាយីតេ ចាបកេន មនសានុបេក្ខតិ តស្មា សោ
 លេវ ហត្ថិយាយី ហោតិ ន អស្សយាយី ន វេយាយី
 ន យានយាយី ន កោតកោតី ន មហាន្តំ កោតក្ខន្ធី
 អដ្ឋាវសតិ ។ តំ កិ មញ្ញុម ភិក្ខុវេ អបិណ្ឌុ តុម្ហហិ
 ទិដ្ឋំ វា សុតំ វា ឱវត្តិកោ ។ បេ ។ សោកវិកោ
 សាកុណិកោ មាតវិកោ មិតេ វេទិត្វា វេទិត្វា វិក្កិណា-
 មាដោ តេន កម្មេន តេន អាជីវេន ហត្ថិយាយី វា
 អស្សយាយី វា វេយាយី វា យានយាយី វា
 កោតកោតី វា មហាន្តំ វា កោតក្ខន្ធី អដ្ឋាវសន្តោតិ ។
 ដោ ហេតំ កន្តេ ។ សានុ ភិក្ខុវេ មយាបិ
 ខោ ឯតំ ភិក្ខុវេ លេវ ទិដ្ឋំ ន សុតំ

បឋមបណ្ណាសក សារាណីយាទិវគ្គ

អ្នកពិឃាតគោ សម្លាប់គោលក៏ បានជាអ្នកទៅដោយដំរី ទៅដោយសេះ
 ទៅដោយរថ ទៅដោយយាន ឬបានជាអ្នកបរិភោគនូវភោគសម្បត្តិ
 នៅគ្រប់គ្រងគំនរភោគសម្បត្តិ ដ៏ច្រើនដូច្នោះដែរ ។ ដំណើរនោះ ព្រោះ
 ហេតុអ្វី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះថា អ្នកពិឃាតគោនោះ រមែងរំពៃ
 រកគោ ដែលខ្លួនត្រូវសម្លាប់ ដែលខ្លួននាំមកដើម្បីសម្លាប់នោះ ដោយ
 ចិត្តអាក្រក់ ព្រោះហេតុនោះ អ្នកពិឃាតគោនោះ ទើបមិនបានជាអ្នកទៅ
 ដោយដំរី មិនបានទៅដោយសេះ មិនបានទៅដោយរថ មិនបានទៅ
 ដោយយាន មិនបានជាអ្នកបរិភោគនូវភោគសម្បត្តិ មិននៅគ្រប់គ្រងគំនរ
 ភោគសម្បត្តិ ដ៏ច្រើន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ យល់
 ហេតុនោះ ដូចម្តេច អ្នកទាំងឡាយ ធ្លាប់ឃើញ ឬ ធ្លាប់ឮថា អ្នកសម្លាប់
 កែវ ។ បេ ។ អ្នកសម្លាប់ជ្រូក អ្នកសម្លាប់សត្វស្លាប អ្នកសម្លាប់ម្រឹគ
 ដែលសម្លាប់ម្រឹគលក់ បានជាអ្នកទៅដោយដំរី ទៅដោយសេះ ទៅដោយ
 រថ ទៅដោយយាន ឬជាអ្នកបរិភោគនូវភោគសម្បត្តិ នៅគ្រប់គ្រងគំនរ
 ភោគសម្បត្តិ ដ៏ច្រើន ដោយអំពើបែបនោះ ដោយការចិញ្ចឹមជីវិតបែប
 នោះ ដូច្នោះដែរ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន មិនដូច្នោះទេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំង
 ឡាយ ត្រូវហើយ ហេតុនេះ សូម្បីតថាគតក៏មិនដែលឃើញ មិនដែលឮថា

សុត្តន្តបិដកេ អង្គុត្តរនិកាយស្ស ឆក្កនិបាតោ

មាតវិកោ មិកេ វេទិត្វា វេទិត្វា វិក្កិណាមាណោ តេន
 កម្មេន តេន អាជីវេន ហត្ថិយាយី វា អស្សយាយី វា
 វេយាយី វា យានយាយី វា កោតកោតី វា មហាន្នំ
 វា កោតក្ខន្ធន្នំ អជ្ឈាវសន្តោតិ ។ តំ កិស្ស ហេតុ ។
 តេ ហិ សោ ភិក្ខុវេ មិកេ វេជ្ឈេ វេធាយានីតេ
 ចាបកេន មនសានុបេក្ខតិ តស្មា សោ នេវ
 ហត្ថិយាយី ហោតិ ន អស្សយាយី ន វេយាយី
 ន យានយាយី ន កោតកោតី ន មហាន្នំ កោតក្ខន្ធន្នំ
 អជ្ឈាវសតិ ។ តេ ហិ សោ ភិក្ខុវេ តិរច្ឆានកតេ
 ចាលោ វេជ្ឈេ វេធាយានីតេ ចាបកេន មនសានុបេក្ខតិ
 តស្មា សោ នេវ ហត្ថិយាយី ហោតិ ន អស្សយាយី
 ន វេយាយី ន យានយាយី ន កោតកោតី ន មហាន្នំ
 កោតក្ខន្ធន្នំ អជ្ឈាវសតិ ។ កោ បន វាណោ យំ មនុស្ស-
 ភូតំ វេជ្ឈេ វេធាយានីតំ ចាបកេន មនសានុបេក្ខតិ

សុត្តន្តបិដក អង្គត្ថរនិកាយ ឆក្កនិបាត

អ្នកសម្លាប់ម្រឹគ ដែលសម្លាប់ម្រឹគលក់ បានជាអ្នកទៅដោយដំរី ទៅ
ដោយសេះ ទៅដោយរថ ទៅដោយយាន ឬ ជាអ្នកបរិភោគនូវភោគ-
សម្បត្តិ នៅគ្រប់គ្រងគំនរភោគសម្បត្តិ ដ៏ច្រើនដូច្នោះដែរ ។ ដំណើរនោះ
ព្រោះហេតុអ្វី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះថា ព្រានម្រឹគនោះ រមែង
រំពៃរកម្រឹគ ដែលខ្លួនត្រូវសម្លាប់ ដែលខ្លួននាំមក ដើម្បីសម្លាប់នោះ
ដោយចិត្តអាក្រក់ ព្រោះហេតុនោះ ព្រានម្រឹគនោះ មិនបានជាអ្នកទៅ
ដោយដំរី មិនបានទៅដោយសេះ មិនបានទៅដោយរថ មិនបានទៅ
ដោយយាន មិនបានជាអ្នកបរិភោគនូវភោគសម្បត្តិ មិនបាននៅគ្រប់-
គ្រងគំនរភោគសម្បត្តិ ដ៏ច្រើន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះ ព្រាននោះ
រមែងរំពៃរកសត្វតិរច្ឆានទាំងនោះ ដែលខ្លួនត្រូវសម្លាប់ ដែល
ខ្លួននាំមកដើម្បីសម្លាប់ ដោយចិត្តអាក្រក់ ព្រោះហេតុនោះ បាន
ជាព្រានម្រឹគនោះ មិនបានជាអ្នកទៅដោយដំរី មិនបានទៅដោយ
សេះ មិនបានទៅដោយរថ មិនបានទៅដោយយាន មិនបានជា
អ្នកបរិភោគនូវភោគសម្បត្តិ មិនបាននៅគ្រប់គ្រងគំនរភោគសម្បត្តិ
ដ៏ច្រើន ចាំចាច់និយាយថ្វីដល់បុគ្គល ដែលសម្លឹងរកមនុស្សដែល
ខ្លួនត្រូវសម្លាប់ ដែលខ្លួននាំមកដើម្បីសម្លាប់ ដោយចិត្តអាក្រក់

បឋមបណ្ណាសកេ សារាណីយាទិវគ្គោ

តំ ហិ តស្ស ភិក្ខុវេ ហោតិ ជីយវត្ថំ អហិតាយ
ទុក្ខាយ កាយស្ស ភេទា បរម្មណា អចាយំ
ទុក្ខតី វិនិចាតំ និរយំ ឧបបជ្ជតីតិ ។

[១៩] ឯកំ សមយំ ភកវា នាទិកេ វិហរតិ
តិជ្ឈការសថេ ។ តត្រ ខោ ភកវា ភិក្ខុ អាមន្តេសិ
ភិក្ខុវេតិ ។ ភទន្តេតិ តេ ភិក្ខុ ភកវតោ បច្ចុស្សោសុំ ។
ភកវា ឯតទវោច មរណាស្សតិ ភិក្ខុវេ ការិតា
ពហុសីកតា មហាប្បលា ហោតិ មហានិសំសា
អមតោកទា អមតបរិយោសាណា ភាវេថ នោ តុម្ភេ
ភិក្ខុវេ មរណាស្សតិន្ទិ ។ ឯវំ វុត្តេ អញ្ញតហោ ភិក្ខុ
ភកវន្តំ ឯតទវោច អហំបិ ខោ ភន្តេ ភាវេមិ
មរណាស្សតិន្ទិ ។ យថាកចំ បន តំ ភិក្ខុ ភាវេសិ
មរណាស្សតិន្ទិ ។ ឥធិ មយ្ហំ ភន្តេ ឯវំ ហោតិ

បឋមបណ្ណាសក សារាណីយាទិវគ្គ

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដ្បិតការសម្លឹងរកបែបនោះ រមែងប្រព្រឹត្តទៅ មិន
ជាប្រយោជន៍ ជាទុក្ខអស់កាលយូរអង្វែងដល់បុគ្គលនោះ លុះបុគ្គលនោះ
បែកធ្លាយរាងកាយស្លាប់ទៅ តែងទៅកើតឯអបាយទុគ្គតិ វិនិបាត នរក ។

[១៧] សម័យមួយ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅក្នុងប្រាសាទ
តដ្ឋ ទៀបនាទិកគ្រាម ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់ នឹងពួក
ភិក្ខុដែលនៅក្នុងទីនោះថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ។ ភិក្ខុទាំងនោះ
ទទួលតបព្រះពុទ្ធដីការរបស់ព្រះដ៏មានព្រះភាគថា ព្រះករុណាព្រះអង្គ ។
ទើបព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់ដូច្នោះថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
មរណស្សតិ ដែលបុគ្គលចម្រើនហើយ ធ្វើឲ្យច្រើនហើយ រមែងជាគុណ-
ជាតិ មានផលច្រើន មានអានិសង្សច្រើន ជាគុណជាតិ ឈមទៅរក
ព្រះនិព្វាន មានព្រះនិព្វានជាទីបំផុត ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះអ្នក
ទាំងឡាយ ចម្រើននូវមរណស្សតិដែរឬ ។ និមិត្តតែព្រះដ៏មានព្រះភាគ
ត្រាស់សួរយ៉ាងនេះហើយ ភិក្ខុមួយរូប ក៏ក្រាបបង្គំទូល ព្រះដ៏មាន
ព្រះភាគដូច្នោះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ខ្ញុំព្រះករុណា ចម្រើននូវ
មរណស្សតិដែរ ។ ម្នាលភិក្ខុ ចុះអ្នកចម្រើនមរណស្សតិបែបណា ។ បពិត្រ
ព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ក្នុងទីឯណោះ ខ្ញុំព្រះអង្គបានតាំងចិត្តទុកយ៉ាងនេះថា

សុត្តន្តបិដកេ អង្គត្ថវនិកាយស្ស ឆក្កនិបាតោ

អហោ វតាហំ វត្តិទ្ធិរំ ដីវេយ្យំ ភកវតោ សាសនំ
មនសិ កវេយ្យំ ពហុ វត មេ កតំ អស្សាតិ
ឯវំ ខោ អហំ ភន្តេ ភាវេមិ មរណាស្សតិទ្ធិ ។
អញ្ញតហេមិ ខោ ភិក្ខុ ភកវន្តំ ឯតទរោច អហំមិ ខោ
ភន្តេ ភាវេមិ មរណាស្សតិទ្ធិ ។ យថាកចំ បន
តំ ភិក្ខុ ភាវេសិ មរណាស្សតិទ្ធិ ។ ឥធម មយ្ហំ
ភន្តេ ឯវំ ហោតិ អហោ វតាហំ ទិវសំ ដីវេយ្យំ
ភកវតោ សាសនំ មនសិ កវេយ្យំ ពហុ វត មេ
កតំ អស្សាតិ ឯវំ ខោ អហំ ភន្តេ ភាវេមិ
មរណាស្សតិទ្ធិ ។ អញ្ញតហេមិ ខោ ភិក្ខុ ភកវន្តំ
ឯតទរោច អហំមិ ខោ ភន្តេ ភាវេមិ មរណា-
ស្សតិទ្ធិ ។ យថាកចំ បន តំ ភិក្ខុវេ ភាវេសិ
មរណាស្សតិទ្ធិ ។ ឥធម មយ្ហំ ភន្តេ ឯវំ
ហោតិ អហោ វតាហំ តទន្តរំ ដីវេយ្យំ យទន្តរំ ឯកំ
បិណ្ឌាចាតំ ភុញ្ញាមិ ភកវតោ សាសនំ មនសិ

សុត្តន្តបិដក អង្គត្ថវនិកាយ ឆក្កនិបាត

ឱហ្មំ អញមុខជានឹងរស់នៅ តែត្រឹមមួយយប់មួយថ្ងៃ (ដូច្នោះ) អញ
 គប្បីយកចិត្តទុកដាក់នូវសាសនារបស់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ អញគប្បីធ្វើ
 នូវកិច្ច (ក្នុងសាសនារបស់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ) ឲ្យបានច្រើន បពិត្រ
 ព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ខ្ញុំព្រះអង្គចម្រើនមរណស្សតិ យ៉ាងនេះឯង ។ ភិក្ខុ
 មួយរូបទៀត ក្រាបបង្គំទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគដូច្នោះថា បពិត្រ
 ព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ខ្ញុំព្រះអង្គចម្រើនមរណស្សតិដែរ ។ ម្នាលភិក្ខុ ចុះអ្នក
 ចម្រើនមរណស្សតិបែបណា ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ក្នុងទីឯណោះ
 ខ្ញុំព្រះអង្គបានតាំងចិត្តទុកយ៉ាងនេះថា ឱហ្មំ អញមុខជានឹងរស់នៅ តែ
 ត្រឹមមួយថ្ងៃ (ដូច្នោះ) អញគប្បីយកចិត្តទុកដាក់នូវសាសនារបស់
 ព្រះដ៏មានព្រះភាគ អញគប្បីធ្វើនូវកិច្ច (ក្នុងសាសនារបស់ព្រះដ៏មាន
 ព្រះភាគ) ឲ្យបានច្រើន បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ខ្ញុំព្រះអង្គចម្រើនមរណ-
 ស្សតិយ៉ាងនេះឯង ។ ភិក្ខុមួយរូបទៀត ក្រាបបង្គំទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគ
 ដូច្នោះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ខ្ញុំព្រះអង្គក៏ចម្រើនមរណស្សតិដែរ ។
 ម្នាលភិក្ខុ ចុះអ្នកចម្រើនមរណស្សតិបែបណា ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន
 ក្នុងទីឯណោះ ខ្ញុំព្រះអង្គបានតាំងចិត្តទុកយ៉ាងនេះថា ឱហ្មំ អញ
 មុខជានឹងរស់នៅ តែក្នុងខណៈ ដែលអញបរិភោគបិណ្ឌបាតមួយ
 (ដូច្នោះ) អញគប្បីយកចិត្តទុកដាក់នូវសាសនារបស់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ

បឋមបណ្ណាសកេ សារាណីយាទិវគ្គោ

ករេយ្យំ ពហុ វត មេ កតំ អស្សាតិ ឯវំ ខោ
អហំ ភន្តេ ភាវេមិ មរណាស្សតិទ្ធិ ។ អញ្ញតរោបិ
ខោ ភិក្ខុ ភកវន្តំ ឯតទរោច អហំបិ ខោ ភន្តេ ភាវេមិ
មរណាស្សតិទ្ធិ ។ យថាកចំ បន តំ ភិក្ខុ ភាវេសិ
មរណាស្សតិទ្ធិ ។ ឥធម មយ្ហំ ភន្តេ ឯវំ ហោតិ អហោ
វតាហំ តទន្តរំ ដីវេយ្យំ យទន្តរំ ចត្តារោ អាណោបេ^(១)
សដ្ឋានិក្ខា អន្ន្យោហារមិ ភកវតោ សាសនំ មនសិ
ករេយ្យំ ពហុ វត មេ កតំ អស្សាតិ ឯវំបិ ខោ
អហំ ភន្តេ ភាវេមិ មរណាស្សតិទ្ធិ ។ អញ្ញតរោបិ ខោ
ភិក្ខុ ភកវន្តំ ឯតទរោច អហំបិ ខោ ភន្តេ ភាវេមិ
មរណាស្សតិទ្ធិ ។ យថាកចំ បន តំ ភិក្ខុ ភាវេសិ
មរណាស្សតិទ្ធិ ។ ឥធម មយ្ហំ ភន្តេ ឯវំ ហោតិ
អហោ វតាហំ តទន្តរំ ដីវេយ្យំ យទន្តរំ ឯកំ
អាណោបំ សដ្ឋានិក្ខា អន្ន្យោហារមិ ភកវតោ សាសនំ
មនសិ ករេយ្យំ ពហុ វត មេ កតំ អស្សាតិ
ឯវំបិ ខោ អហំ ភន្តេ ភាវេមិ មរណាស្សតិទ្ធិ ។

១ ឱ. ម. ចត្តារោ បញ្ច អាណោបេ ។

បឋមបណ្ណាសក សារាណីយាទិវត្ត

អញ្ញគប្បីធ្វើកិច្ច (ក្នុងសាសនារបស់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ) ឲ្យបានច្រើន
 បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ខ្ញុំព្រះអង្គចម្រើនមរណស្សតិយ៉ាងនេះឯង ។ ភិក្ខុ
 មួយរូបទៀត ក្រាបបង្គំទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគដូច្នោះថា បពិត្រព្រះអង្គ
 ដ៏ចម្រើន ខ្ញុំព្រះអង្គចម្រើនមរណស្សតិដែរ ។ ម្នាលភិក្ខុ ចុះអ្នកចម្រើនមរណ-
 ស្សតិបែបណា ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ក្នុងទីឯណោះ ខ្ញុំព្រះអង្គបានតាំង
 ចិត្តទុកយ៉ាងនេះថា ឱហ្ន៎ អញមុខជានឹងរស់នៅ តែក្នុងខណៈ ដែលអញ
 ទំពាលេបពំនូតបាយ ៤ ពំនូត (ដូច្នោះ) អញគប្បីយកចិត្តទុកដាក់នូវ
 សាសនារបស់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ អញគប្បីធ្វើកិច្ច (ក្នុងសាសនារបស់
 ព្រះដ៏មានព្រះភាគ) ឲ្យបានច្រើន បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ខ្ញុំព្រះអង្គចម្រើន
 មរណស្សតិយ៉ាងនេះឯង ។ ភិក្ខុមួយរូបទៀត ក្រាបបង្គំទូលព្រះដ៏មាន
 ព្រះភាគដូច្នោះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ខ្ញុំព្រះអង្គចម្រើនមរណស្សតិដែរ ។
 ម្នាលភិក្ខុ ចុះអ្នកចម្រើនមរណស្សតិបែបណា ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ក្នុងទី
 ឯណោះ ខ្ញុំព្រះអង្គបានតាំងចិត្តទុកយ៉ាងនេះថា ឱហ្ន៎ អញមុខជានឹងរស់
 នៅ តែក្នុងខណៈ ដែលអញទំពាលេបពំនូតបាយមួយពំនូត (ដូច្នោះ)
 អញគប្បីយកចិត្តទុកដាក់នូវសាសនារបស់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ អញ
 គប្បីធ្វើកិច្ច (ក្នុងសាសនារបស់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ) ឲ្យបានច្រើន
 បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ខ្ញុំព្រះអង្គចម្រើនមរណស្សតិយ៉ាងនេះឯង ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គុត្តរនិកាយស្ស ឆក្កនិបាតោ

អញ្ញតោបិ ខោ ភិក្ខុ ភកវន្តំ ឯតទោច អហំបិ ខោ
 ភន្តេ ភាវេមិ មរណស្សតិទ្ធិ ។ យថាកចំ បន ត្វំ
 ភិក្ខុ ភាវេសិ មរណស្សតិទ្ធិ ។ ឥធម មយ្ហំ ភន្តេ ឯវំ
 ហោតិ អហោ វតាហំ តទន្តំ ដីវេយ្យំ យទន្តំ
 អស្សសិត្វា វា បស្សសាមិ បស្សសិត្វា វា អស្សសាមិ
 ភកវតោ សាសនំ មនសិ កេវេយ្យំ ពហុ វត មេ
 កតំ អស្សាតិ ឯវំ ខោ អហំ ភន្តេ ភាវេមិ
 មរណស្សតិទ្ធិ ។ ឯវំ វុត្តេ ភកវា ភិក្ខុ ឯតទោច
 យោចាយំ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ឯវំ មរណស្សតិ ភាវេតិ
 អហោ វតាហំ វត្តិទ្ធិវំ ដីវេយ្យំ ភកវតោ សាសនំ
 មនសិ កេវេយ្យំ ពហុ វត មេ កតំ អស្សាតិ
 យោចាយំ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ឯវំ មរណស្សតិ ភាវេតិ
 អហោ វតាហំ ទិវសំ ដីវេយ្យំ ភកវតោ សាសនំ
 មនសិ កេវេយ្យំ ពហុ វត មេ កតំ អស្សាតិ

សុត្តន្តបិដក អង្គត្តរនិកាយ ឆក្កនិបាត

ភិក្ខុមួយរូបទៀត ក្រាបបង្គំទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគដូច្នោះថា បពិត្រ
 ព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ខ្ញុំព្រះអង្គចម្រើននូវមរណស្សតិដែរ ។ ម្នាលភិក្ខុ ចុះអ្នក
 ចម្រើនមរណស្សតិបែបណា ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ក្នុងទីឯណោះ
 ខ្ញុំព្រះអង្គបានតាំងចិត្តទុកយ៉ាងនេះថា ឱហ្ន៎ អញមុខជានឹងរស់នៅ តែក្នុង
 ខណៈ ដែលអញដកដង្ហើមចេញ ហើយដកដង្ហើមចូលវិញ ឬដក
 ដង្ហើមចូល ហើយដកដង្ហើមចេញវិញ (ដូច្នោះ) អញគប្បីយកចិត្តទុកដាក់
 នូវសាសនារបស់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ អញគប្បីធ្វើកិច្ច (ក្នុងសាសនា
 របស់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ) ឲ្យបានច្រើន បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ខ្ញុំ
 ព្រះអង្គចម្រើនមរណស្សតិយ៉ាងនេះឯង ។ កាលដែលភិក្ខុនោះក្រាបបង្គំ
 ទូលយ៉ាងនេះហើយ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ បានត្រាស់នឹងពួកភិក្ខុដូច្នោះថា
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុណាចម្រើនមរណស្សតិយ៉ាងនេះថា ឱហ្ន៎ អញមុខ
 ជានឹងរស់នៅ តែត្រឹមមួយយប់មួយថ្ងៃ (ដូច្នោះ) អញគប្បីយកចិត្តទុកដាក់
 នូវសាសនារបស់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ អញគប្បីធ្វើកិច្ច (ក្នុងសាសនា
 របស់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ) ឲ្យបានច្រើនក្តី ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុណា
 ចម្រើនមរណស្សតិយ៉ាងនេះថា ឱហ្ន៎ អញមុខជានឹងរស់នៅ តែត្រឹមមួយថ្ងៃ
 (ដូច្នោះ) អញគប្បីយកចិត្តទុកដាក់ នូវសាសនារបស់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ
 អញគប្បីធ្វើកិច្ច (ក្នុងសាសនារបស់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ) ឲ្យបានច្រើនក្តី

បឋមបណ្ណាសកេ សារាណីយាទិវគ្គោ

យោចាយំ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ឯវំ មរណាស្សតី ភាវេតិ
 អហោ វតាហំ តទន្តំ ដីវេយ្យំ យទន្តំ ឯកំ
 បិណ្ឌាចាតំ ភុញ្ញាមិ ភកវតោ សាសនំ មនសិ
 កវេយ្យំ ពហុ វត មេ កតំ អស្សាតិ យោចាយំ
 ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ឯវំ មរណាស្សតី ភាវេតិ អហោ
 វតាហំ តទន្តំ ដីវេយ្យំ យទន្តំ ចត្តារោ បញ្ច
 អាណោបេ សង្ខាទិត្វា អន្ន្យោហារាមិ ភកវតោ
 សាសនំ មនសិ កវេយ្យំ ពហុ វត មេ កតំ
 អស្សាតិ ឥមេ វុច្ឆន្តិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ បមត្តា
 វិហារន្តិ ទន្ធិ មរណាស្សតី ភាវេន្តិ អាសវានំ
 ខយាយ ។ យោចាយំ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ឯវំ មរណាស្សតី
 ភាវេតិ អហោ វតាហំ តទន្តំ ដីវេយ្យំ យទន្តំ
 ឯកំ អាណោបំ សង្ខាទិត្វា អន្ន្យោហារាមិ ភកវតោ
 សាសនំ មនសិ កវេយ្យំ ពហុ វត មេ កតំ
 អស្សាតិ យោចាយំ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ឯវំ មរណាស្សតី
 ភាវេតិ អហោ វតាហំ តទន្តំ ដីវេយ្យំ យទន្តំ
 អស្សសិត្វា វា បស្សសាមិ បស្សសិត្វា វា អស្សសាមិ

បឋមបណ្ណាសក សារាណិយាទិវគ្គ

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុណាចម្រើនមរណស្សតិយ៉ាងនេះថា ឱហ្ន៎ អញ
មុខជានឹងរស់នៅ តែក្នុងខណៈដែលអញបរិភោគបិណ្ឌបាតមួយ (ដូច្នោះ)
អញគប្បីយកចិត្តទុកដាក់នូវសាសនារបស់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ អញ
គប្បីធ្វើកិច្ច (ក្នុងសាសនារបស់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ) ឲ្យបានច្រើនក្តី
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុណាចម្រើនមរណស្សតិយ៉ាងនេះថា ឱហ្ន៎ អញមុខ
ជានឹងរស់នៅ តែក្នុងខណៈដែលអញទំពាលេបពំនូតបាយបួន ឬ ៥ ពំនូត
(ដូច្នោះ) អញគប្បីយកចិត្តទុកដាក់នូវសាសនារបស់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ
អញគប្បីធ្វើកិច្ច (ក្នុងសាសនារបស់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ) ឲ្យបានច្រើន
ក្តី ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកភិក្ខុទាំងនេះ ហៅថាជាអ្នកប្រមាទ ចម្រើន
មរណស្សតិយ៉ាងទន់ខ្សោយ ដើម្បីឲ្យអស់អាសវៈ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
ភិក្ខុណាចម្រើនមរណស្សតិយ៉ាងនេះថា ឱហ្ន៎ អញមុខជានឹងរស់នៅ តែ
ក្នុងខណៈដែលអញទំពាលេបពំនូតបាយមួយពំនូត (ដូច្នោះ) អញ
គប្បីយកចិត្តទុកដាក់នូវសាសនារបស់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ អញគប្បីធ្វើ
កិច្ច (ក្នុងសាសនារបស់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ) ឲ្យបានច្រើនក្តី ម្នាលភិក្ខុ
ទាំងឡាយ ភិក្ខុណាចម្រើនមរណស្សតិយ៉ាងនេះថា ឱហ្ន៎ អញមុខ
ជានឹងរស់នៅ តែក្នុងខណៈដែលអញដកដង្ហើមចេញ ហើយដកដង្ហើម
ចូលវិញ ឬ ដកដង្ហើមចូល ហើយដកដង្ហើមចេញវិញដូច្នោះ

សុត្តន្តបិដកេ អង្គត្តរនិកាយស្ស ឆក្កនិបាតោ

ភក្កវតោ សាសនំ មនសិករេយ្យំ ពហុ វត មេ
 កតំ អស្សាតិ ឥមេ វុច្ចន្តិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អប្បមត្តា
 វិហារន្តិ តិក្ខុំ មរណាស្សតិ ភាវេន្តិ អាសវានំ
 ខយាយ ។ តស្មាតិហា ភិក្ខុវេ ឯវំ សិក្ខិតព្វំ
 អប្បមត្តា វិហារិស្សាម តិក្ខុំ មរណាស្សតិ ភាវេស្សាម
 អាសវានំ ខយាយាតិ ឯវំ ហិ វោ ភិក្ខុវេ
 សិក្ខិតព្វន្តិ ។

[២០] ឯកំ សមយំ ភក្កវា នាទិកេ
 វិហារតិ តិជ្ឈការសថេ ។ តត្រ ខោ ភក្កវា
 ភិក្ខុ អាមន្តេសិ មរណាស្សតិ ភិក្ខុវេ ភារិតា
 ពហុលីកតា មហាប្បលា ហោតិ មហានិសំសា
 អមតោកជា អមតបរិយោសាណា ។ កតំ ភារិតា
 ច ភិក្ខុវេ មរណាស្សតិ កតំ ពហុលីកតា
 មហាប្បលា ហោតិ មហានិសំសា អមតោកជា
 អមតបរិយោសាណា ។ ឥធិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ទិវសេ
 ទិក្ខុន្តេ វត្តិយា បដិហិតាយ^(១) ឥតិ បដិសញ្ញិត្តតិ

១ ម. បដិគតាយ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គគ្រូនិកាយ ឆក្កនិបាត

អញ្ញគប្បីយកចិត្តទុកដាក់នូវសាសនារបស់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ អញ្ញគប្បីធ្វើ
 កិច្ច (ក្នុងសាសនារបស់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ) ឲ្យបានច្រើនក្តី ម្នាលភិក្ខុទាំង-
 ឡាយ ពួកភិក្ខុទាំងនេះ ទើបហៅថាជាអ្នកមិនប្រមាទ ចម្រើននូវមរណស្សតិ
 យ៉ាងក្លៀវក្លា ដើម្បីឲ្យអស់អាសវៈ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះហេតុនោះ
 អ្នកទាំងឡាយ គប្បីសិក្សាយ៉ាងនេះថា យើងទាំងឡាយ គួរជាអ្នកមិន
 ប្រមាទ គួរចម្រើនមរណស្សតិយ៉ាងក្លៀវក្លា ដើម្បីឲ្យអស់អាសវៈ ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ ត្រូវសិក្សាយ៉ាងនេះឯង ។

[២០] សម័យមួយ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅក្នុងប្រាសាទ
 ៧ដួង ទៀបនាទិកគ្រាម ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់នឹងពួកភិក្ខុ
 ដែលនៅក្នុងទីនោះថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មរណស្សតិដែលភិក្ខុចម្រើន
 ហើយ ធ្វើឲ្យច្រើនហើយ រមែងជាគុណជាតិ មានផលច្រើន មាន
 អានិសង្សច្រើន ជាគុណជាតិ ឈមទៅរកព្រះនិព្វាន មានព្រះនិព្វានជាទី
 បំផុត ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះមរណស្សតិ ដែលភិក្ខុចម្រើនហើយ
 ដោយប្រការដូចម្តេច ធ្វើឲ្យច្រើនហើយ ដោយប្រការដូចម្តេច ទើបជា
 គុណជាតិ មានផលច្រើន មានអានិសង្សច្រើន ជាគុណជាតិ ឈមទៅរក
 ព្រះនិព្វាន មានព្រះនិព្វានជាទីបំផុត ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើថ្ងៃ
 អស្តង្គតហើយ រាត្រីក៏ដល់មក ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ពិចារណាដូច្នោះថា

បឋមបណ្ណាសកេ សារាណីយាទិវគ្គោ

ពហុកា ខោ មេ បច្ចុយា មរណាស្ស អហិ វា មំ
 ខំសេយ្យ វិច្ឆិកោ វា មំ ខំសេយ្យ សតបដី វា
 មំ ខំសេយ្យ តេន មេ អស្ស កាលកិរិយា
 សោ មមស្ស អន្តរាយោ ឧបក្ខុលិត្វា វា បបតេយ្យំ
 ភត្តំ វា មេ ភត្តំ ព្យាបដ្ឋេយ្យ មិត្តំ វា មេ
 កុប្បេយ្យ សេម្ហំ វា មេ កុប្បេយ្យ សត្តកា
 វា មេ វាតា កុប្បេយ្យំ តេន មេ អស្ស
 កាលកិរិយា សោ មមស្ស អន្តរាយោតិ ។
 តេន ភិក្ខុវេ ភិក្ខុនា ឥតិ បដិសព្វោក្ខិតតព្វំ
 អត្ថិ នុខោ មេ ចាបកា អកុសលា ធម្មា
 អប្បហីនា យេ មេ អស្ស រត្ថិ កាលំ
 ករោន្តស្ស អន្តរាយាយាតិ ។ សចេ ភិក្ខុវេ
 ភិក្ខុ បច្ចុវេក្ខមាណោ ឯវំ ជានាតិ អត្ថិ
 មេ ចាបកា អកុសលា ធម្មា អប្បហីនា យេ
 មេ អស្ស រត្ថិ កាលំ ករោន្តស្ស អន្តរាយាយាតិ

បឋមបណ្ណាសក សារាណីយាទិវគ្គ

បច្ច័យនៃសេចក្តីស្លាប់របស់អញ មានច្រើនណាស់ គឺពស់នឹងចឹកអញ ឬ
 ខ្ទុយនឹងទិចអញ ក្អែបនឹងខាំអញ អញគប្បីធ្វើមរណកាល ដោយហេតុ
 នោះ សេចក្តីអន្តរាយនោះ នឹងមានដល់អញ អញនឹងភ្ញាក់ដួល ឬបាយ
 ដែលអញបរិភោគហើយនឹងឲ្យទោស ប្រមាត់របស់អញ នឹងកម្រើក
 ស្មៅស្មូរបស់អញនឹងកម្រើក ខ្យល់មានអាការដូចកាំបិតការរបស់អញនឹង
 កម្រើក អញគប្បីធ្វើមរណកាល ដោយហេតុនោះ សេចក្តីអន្តរាយនោះ
 នឹងមានដល់អញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនោះគួរពិចារណាដូច្នោះថា
 អកុសលធម៌ដ៏លាមកទាំងឡាយ ដែលអញមិនទាន់លះបង់ ជាធម៌ដែល
 នឹងនាំឲ្យអន្តរាយដល់អញ កាលធ្វើមរណភាពក្នុងវេលារាត្រី តើមាន
 ឬទេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ប្រសិនបើ ភិក្ខុកាលពិចារណាទៅ ដឹងយ៉ាង
 នេះថា អកុសលធម៌ដ៏លាមកទាំងឡាយ ដែលអញមិនទាន់លះបង់ ជា
 ធម៌ដែលនឹងនាំឲ្យអន្តរាយដល់អញ កាលធ្វើមរណភាព ក្នុងវេលារាត្រី

សុត្តន្តបិដកេ អង្គត្តរនិកាយស្ស ឆក្កនិបាតោ

តេន ភិក្ខុវេ ភិក្ខុនា តេសំ យេវ ចាបកានំ
 អកុសលានំ ធម្មានំ បហានាយ អធិមត្តោ ឆន្ទោ ច
 វាយាមោ ច ឧស្សាហោ ច ឧស្សោទ្ឋិញ្ញំ ច អប្បដិវាទិ
 ច សតិ ច សម្មជញ្ញញ្ច ករណីយំ ។ សេយ្យថាបិ
 ភិក្ខុវេ អាទិត្តចេលោ វា អាទិត្តសីសោ វា តស្សេវ
 ចេលស្ស វា សីសស្ស វា និព្វាបនាយ អធិមត្តំ
 ឆន្ធពុ វាយាមពុ ឧស្សាហពុ ឧស្សោទ្ឋិញ្ញពុ
 អប្បដិវាទិពុ សតិពុ សម្មជញ្ញញ្ចពុ ករេយ្យ ឯវមេវ
 ខោ ភិក្ខុវេ តេន ភិក្ខុនា តេសំ យេវ ចាបកានំ
 អកុសលានំ ធម្មានំ បហានាយ អធិមត្តោ ឆន្ទោ
 ច វាយាមោ ច ឧស្សាហោ ច ឧស្សោទ្ឋិញ្ញំ ច អប្បដិវាទិ
 ច សតិ ច សម្មជញ្ញញ្ចពុ ករណីយំ ។ សចេ បន
 ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ បច្ចវេក្ខមាណោ ឯវំ ជាតតិ នត្តិ មេ
 ចាបកា អកុសលា ធម្មា អប្បហីនា យេ មេ
 អស្ស រត្តិ កាលំ ករោន្តស្ស អន្តវាយាយាតិ

សុត្តន្តបិដក អង្គត្ថរនិកាយ ឆក្កនិបាត

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនោះ គប្បីធ្វើនូវសេចក្តីប៉ុនប៉ងផង សេចក្តី
ព្យាយាមផង សេចក្តីខ្ចីឃ្មាតផង សេចក្តីប្រឹងប្រែងផង ការប្រព្រឹត្តមិនថយ
ក្រោយផង សតិផង សម្បជញ្ញៈផង ឲ្យមាំមួន ដើម្បីលះបង់នូវអកុសល-
ធម៌ដ៏លាមកទាំងនោះចេញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលដែលត្រូវភ្លើង
ឆេះសំពត់ក្តី ឆេះក្បាលក្តី ធ្វើនូវសេចក្តីប៉ុនប៉ងផង សេចក្តីព្យាយាមផង
សេចក្តីខ្ចីឃ្មាតផង សេចក្តីប្រឹងប្រែងផង ការប្រព្រឹត្តមិនថយក្រោយផង
សតិផង សម្បជញ្ញៈផង ឲ្យមាំមួន ដើម្បីលត់ភ្លើង (ដែលឆេះ) សំពត់
ឬក្បាលនោះចេញ សេចក្តីនេះ មានឧបមាយ៉ាងណា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
ភិក្ខុនោះគប្បីធ្វើនូវសេចក្តីប៉ុនប៉ងផង សេចក្តីព្យាយាមផង សេចក្តី
ខ្ចីឃ្មាតផង សេចក្តីប្រឹងប្រែងផង ការប្រព្រឹត្តមិនថយក្រោយផង
សតិផង សម្បជញ្ញៈផង ឲ្យមាំមួន ដើម្បីលះបង់នូវអកុសលធម៌
ដ៏លាមកទាំងនោះចេញ មានឧបមេយ្យយ៉ាងនោះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុ
ទាំងឡាយ តែបើ ភិក្ខុកាលពិចារណាទៅដឹងយ៉ាងនេះវិញថា អកុសល-
ធម៌ដ៏លាមកទាំងឡាយ ដែលអញមិនទាន់លះបង់ ជាធម៌ដែលនឹង
នាំឲ្យអន្តរាយដល់អញ កាលធ្វើមរណភាព ក្នុងវេលារាត្រីមិនមានទេ

បឋមបណ្ណាសកេ សារាណីយាទិវគ្គោ

តេន ភិក្ខុវេ ភិក្ខុនា តេនេវ បីតិប្បាមោដ្ឋេន
 វិហាតព្វំ អហោរត្តានុសិក្ខុនា កុសលេសុ ធម្មេសុ ។
 ឥធិ បន ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ វត្តិយា និក្ខុញ្ញាយ ទិវសេ
 បដិហិតេ ឥតិ បដិសញ្ចិក្ខុតិ ពហុកា ខោ មេ បច្ចុយា
 មរណាស្ស អហិ វា មំ ខំសេយ្យ វិច្ឆិកោ វា មំ
 ខំសេយ្យ សតបដិ វា មំ ខំសេយ្យ តេន មេ អស្ស
 កាលកិរិយា សោ មមស្ស អន្តរាយោ
 ឧបក្ខុលិត្វា វា បបតេយ្យំ ភត្តំ វា មេ ភុត្តំ
 ព្យាបដ្ឋេយ្យ បិត្តំ វា មេ កុប្បេយ្យ សេម្ហំ វា
 មេ កុប្បេយ្យ សត្តកា វា មេ វាតា កុប្បេយ្យំ
 តេន មេ អស្ស កាលកិរិយា សោ មមស្ស
 អន្តរាយោតិ ។ តេន ភិក្ខុវេ ភិក្ខុនា ឥតិ
 បដិសញ្ចិក្ខុតព្វំ អត្តិ នុ ខោ មេ ចាបកា
 អកុសលា ធម្មា អប្បហិណ យេ មេ អស្ស
 ទិវា^(១) កាលំ កហេន្តស្ស អន្តរាយាយាតិ ។

១ ម. វត្តិ ។

បឋមបណ្ណាសក សារណីយាទិវគ្គ

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនោះគប្បីជាអ្នកសិក្សារឿយ ។ ក្នុងកុសលធម៌
 ទាំងឡាយ ទាំងវេលាថ្ងៃ និងវេលាយប់ ដោយបីតិរិច្ចបាមោជ្ជៈនោះឯង ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត កាលបើវេលាយប់កន្លងផុតទៅ វេលាថ្ងៃ
 ក៏ដើរមកដល់ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ រមែងពិចារណាដូច្នោះថា បច្ច័យនៃ
 សេចក្តីស្លាប់របស់អញ មានច្រើនណាស់ គឺពស់នឹងចឹកអញ ឬ ខ្លួននឹង
 ទិចអញ ក្តែបនឹងខាំអញ អញគប្បីធ្វើមរណកាល ដោយហេតុនោះ សេចក្តី
 អន្តរាយនោះនឹងមានដល់អញ អញនឹងភ្លាត់ដួល ឬ បាយដែលអញ
 បរិភោគហើយនឹងឲ្យទោស ប្រម៉ាត់របស់អញនឹងកម្រើក ស្មៅស្មរបស់
 អញនឹងកម្រើក ខ្យល់មានអាការដូចកាំបិតកោររបស់អញនឹងកម្រើក
 អញគប្បីធ្វើមរណកាល ដោយហេតុនោះ សេចក្តីអន្តរាយនោះ នឹងមាន
 ដល់អញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនោះ គប្បីពិចារណាដូច្នោះថា
 អកុសលធម៌ដ៏លាមកទាំងឡាយ ដែលអញមិនទាន់លះបង់ ជាធម៌ដែល
 នឹងនាំឲ្យអន្តរាយដល់អញ កាលធ្វើមរណកាល ក្នុងវេលាថ្ងៃ តើមានឬទេ ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គក្កវនិកាយស្ស ឆក្កនិបាតោ

សចេ បន ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ បច្ចវេក្ខមាណោ ឯវំ
ជាតាតិ អត្ថិ មេ ចាបកា អកុសលា ធម្មា
អប្បហីនា យេ មេ អស្ស ទិវា កាលំ
ករោន្តស្ស អន្តរាយាយាតិ តេន ភិក្ខុវេ ភិក្ខុនា
តេសំ យេវ ចាបកានំ អកុសលានំ ធម្មានំ
បហានាយ អធិមត្តោ ឆន្ទោ ច វាយាមោ ច
ឧស្សាហោ ច ឧស្សោឡិញ្ចី ច អប្បទិវានី ច
សតិ ច សម្មជញ្ញញ្ចុ ករណីយំ ។ សេយ្យថាបិ
ភិក្ខុវេ អាទិត្តចេលោ វា អាទិត្តសីសោ វា
តស្សេវ ចេលស្ស វា សីសស្ស វា និព្វាបនាយ
អធិមត្តំ ឆន្ធិញ្ចុ វាយាមញ្ចុ ឧស្សាហញ្ចុ ឧស្សោឡិញ្ចុ
អប្បទិវានិញ្ចុ សតិញ្ចុ សម្មជញ្ញញ្ចុ ករេយ្យ ឯវមេវ
ខោ ភិក្ខុវេ តេន ភិក្ខុនា តេសំ យេវ ចាបកានំ
អកុសលានំ ធម្មានំ បហានាយ អធិមត្តោ ឆន្ទោ
ច វាយាមោ ច ឧស្សាហោ ច ឧស្សោឡិញ្ចី ច
អប្បទិវានី ច សតិ ច សម្មជញ្ញញ្ចុ ករណីយំ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គគ្រូនិកាយ ឆក្កនិបាត

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ប្រសិនបើ ភិក្ខុកាលពិចារណាទៅដឹងយ៉ាងនេះថា អកុសលធម៌ដ៏លាមកទាំងឡាយ ដែលអញមិនទាន់លះបង់ ជាធម៌ដែល នឹងនាំឲ្យអន្តរាយដល់អញ កាលធ្វើមរណភាព ក្នុងវេលាថ្ងៃមាន ម្នាល ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនោះគប្បីធ្វើនូវសេចក្តីប៉ុនប៉ងផង សេចក្តីព្យាយាមផង សេចក្តីខ្ចីឃ្នាតផង សេចក្តីប្រឹងប្រែងផង ការប្រព្រឹត្តមិនថយក្រោយផង សតិផង សម្បជញ្ញៈផង ឲ្យមាំមួន ដើម្បីលះបង់អកុសលធម៌ដ៏លាមក ទាំងនោះចេញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលដែលត្រូវភ្លើងឆេះ សំពត់ក្តី ឆេះក្បាលក្តី គប្បីធ្វើនូវសេចក្តីប៉ុនប៉ងផង សេចក្តីព្យាយាមផង សេចក្តីខ្ចីឃ្នាតផង សេចក្តីប្រឹងប្រែងផង ការប្រព្រឹត្តមិនថយក្រោយផង សតិផង សម្បជញ្ញៈផង ឲ្យមាំមួន ដើម្បីលត់ភ្លើងដែលឆេះសំពត់ ឬក្បាលនោះចេញ សេចក្តីនេះ មានឧបមាយ៉ាងណា ម្នាលភិក្ខុ ទាំងឡាយ ភិក្ខុនោះគប្បីធ្វើនូវសេចក្តីប៉ុនប៉ងផង សេចក្តីព្យាយាម ផង សេចក្តីខ្ចីឃ្នាតផង សេចក្តីប្រឹងប្រែងផង ការប្រព្រឹត្តមិនថយ ក្រោយផង សតិផង សម្បជញ្ញៈផង ឲ្យមាំមួន ដើម្បីលះបង់នូវ អកុសលធម៌ដ៏លាមកទាំងនោះចេញ មានឧបមេយ្យយ៉ាងនោះឯង ។

បឋមបណ្ណាសកេ សារាណីយាទិវគ្គោ

សចេ បន ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ បច្ចវេក្ខមាណោ ឯវំ
 ជាតាតិ នត្តិ មេ ចាបកា អកុសលា ធម្មា
 អប្បហីនា យេ មេ អស្សុ ទិវា កាលំ
 ករោន្តស្ស អន្តរាយាយាតិ តេន ភិក្ខុវេ ភិក្ខុនា
 តេនេវ បីតិប្បាមោដ្ឋេន វិហាតព្វំ អហោរត្តានុសិក្ខិតា
 កុសលេសុ ធម្មេសុ ។ ឯវំ ភាវិតា ច ខោ
 ភិក្ខុវេ មរណាស្សតិ ឯវំ ពហុលីកតា មហាប្បលា ហោតិ
 មហានិសំសា អមតោកជា អមតបរិយោសាណាតិ ។

សារាណីយាទិវគ្គោ ទុតិយោ ។

តស្សុទ្ធានំ

ទ្វេ សារាណីយា មេត្តំ
 ភទ្ធកំ អនុតប្បិយំ
 នកុលកុសលា មច្ចំ
 ទ្វេ ច ហោត្តិ មរណាស្សតិណា ទសាតិ ។

បឋមបណ្ណាសក សារាណីយាទិវគ្គ

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តែបើ ភិក្ខុកាលពិចារណាទៅដឹងយ៉ាងនេះវិញថា
 អកុសលធម៌ដ៏លាមកទាំងឡាយ ដែលអញមិនទាន់លះបង់ ជាធម៌
 ដែលនឹងនាំឲ្យអន្តរាយដល់អញ កាលធ្វើមរណភាព ក្នុងវេលាថ្ងៃ
 មិនមានទេ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនោះគប្បីជាអ្នកសិក្សារឿយ ។ ក្នុង
 កុសលធម៌ទាំងឡាយ ទាំងវេលាថ្ងៃ និងវេលាយប់ ដោយបីតិនិងបាមោជ្ជៈ
 នោះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មរណសូត្រិដែលបុគ្គលចម្រើនយ៉ាងនេះ
 ធ្វើឲ្យច្រើនយ៉ាងនេះ ទើបជាគុណជាតិ មានផលច្រើន មានអានិសង្ស
 ច្រើន ជាគុណជាតិ ឈមទៅរកព្រះនិព្វាន មានព្រះនិព្វានជាទីបំផុត ។

ចប់ សារាណីយាទិវគ្គទី ២ ។

ឧទ្ទាននៃសារាណីយាទិវគ្គនោះគឺ

- និយាយអំពីសារាណីយធម៌ពីរលើក អំពីមេត្តា ១ អំពី
- កាលកិរិយាល្អ ១ អំពីកាលកិរិយាក្តៅក្រហាយ ១ អំពីរឿង
- នកុលបិតា ១ អំពីការមិនពិចារណានូវកុសលធម៌ ១ អំពីអ្នក
- សម្លាប់ត្រី ១ អំពីមរណសូត្រិពីរលើក ត្រូវជា ១០ រឿង ។

អនុត្តរិយវគ្គោ

[២០] ឯកំ សមយំ ភក្កវា សក្កេសុ វិហរតិ
សាមតាមកេ ចោក្ខវណិយាយំ ។ អថខោ អញ្ញត្តវា
ទេវតា អភិក្កន្តាយ រត្តិយា អភិក្កន្តវណ្ណា កេវលកប្បំ
ចោក្ខវណិយំ ឱកាសេត្វា យេន ភក្កវា តេនុបសង្កមិ
ឧបសង្កមិត្វា ភក្កវន្តំ អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ អដ្ឋាសិ ។
ឯកមន្តំ បិតា ខោ សា ទេវតា ភក្កវន្តំ ឯតទវោច
តយោមេ ភន្តេ ធម្មា ភិក្ខុនោ បរិហានាយ សំវត្តន្តិ ។
កតមេ តយោ ។ កម្មារាមតា ភស្សារាមតា
និទ្ធារាមតា ។ ឥមេ ខោ ភន្តេ តយោ ធម្មា
ភិក្ខុនោ បរិហានាយ សំវត្តន្តិ ។ ឥទមវោច សា
ទេវតា ។ សមនុញ្ញោ សត្វា អហោសិ ។ អថខោ
សា ទេវតា សមនុញ្ញោ មេ សត្វាតិ ភក្កវន្តំ
អភិវាទេត្វា បទក្ខិណំ កត្វា តត្ថេវន្តវាយិ ។ អថខោ
ភក្កវា តស្សា រត្តិយា អច្ចយេន ភិក្ខុ អាមន្តេសិ

អនុត្តិវិយវគ្គ

[២១] សម័យមួយ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ប្រថាប់នៅក្នុងវិហារឈ្មោះ បោក្ខរណិយា ជិតសាមគ្រាម ក្នុងដែនសក្កៈ ។ គ្រានោះ ទេវតាមួយអង្គ មានរស្មីរុងរឿង កាលរាត្រីបឋមយាមកន្ទង់ហើយ បណ្តាលវិហារ ឈ្មោះបោក្ខរណិយាទាំងមូលឲ្យភ្លឺច្រាល ហើយចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មាន ព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគ ហើយ ឈរនៅក្នុងទីសមគួរ ។ លុះទេវតានោះ ឈរនៅក្នុងទីសមគួរហើយ បានក្រាបបង្គំទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគយ៉ាងនេះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ធម៌ ព យ៉ាងនេះ តែងប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសេចក្តីសាបសូន្យដល់ភិក្ខុ ។ ធម៌ ព យ៉ាង តើដូចម្តេច ។ គឺសេចក្តីត្រេកអរក្នុងការងារ ១ សេចក្តី ត្រេកអរក្នុងការចរចា ១ សេចក្តីត្រេកអរក្នុងការដេកលក់ ១ ។ បពិត្រ ព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ធម៌ ព យ៉ាងនេះឯង តែងប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសេចក្តី សាបសូន្យដល់ភិក្ខុ ។ លុះទេវតានោះ ក្រាបបង្គំទូលដូច្នោះហើយ ។ ព្រះសាស្តាភ័ក្ត្រទ័ពពេញព្រះហឫទ័យ ។ ទើបទេវតានោះ ដឹងថា ព្រះសាស្តារបស់អញ ទ្រង់ពេញព្រះហឫទ័យហើយ ក៏ថ្វាយបង្គំព្រះដ៏ មានព្រះភាគ ធ្វើប្រទក្សិណ បាត់ទៅក្នុងទីនោះឯង ។ លុះកន្ទង់រាត្រីនោះ ទៅហើយ ទើបព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយថា

បឋមបណ្ណាសកេ អនុត្តរិយវគ្គោ

ឥមំ ភិក្ខុវេ វត្ថី អញ្ញតរា ទេវតា អភិក្កន្តាយ
 វត្ថិយា អភិក្កន្តវណ្ណា កេវលកប្បំ ចោក្ខរណិយំ
 ឱកាសេត្វា យេនាហំ តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា មំ
 អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ អជ្ជាសិ ឯកមន្តំ បិតា ខោ
 ភិក្ខុវេ សា ទេវតា មំ ឯតទរោច តយោ មេ ភន្ត
 ធម្មា ភិក្ខុនោ បរិហានាយ សំវត្តន្តិ ។ កតមេ
 តយោ ។ កម្មារាមតា ភស្សារាមតា ជិច្ចារាមតា ។
 ឥមេ ខោ ភន្ត តយោ ធម្មា ភិក្ខុនោ បរិហានាយ
 សំវត្តន្តិតិ ។ ឥទមរោច ភិក្ខុវេ សា ទេវតា ឥទំ វត្វា
 មំ អភិវាទេត្វា បទក្ខិណំ កត្វា តត្តេវន្តរាយិ ។ តេសំ
 រោ ភិក្ខុវេ អលាភា តេសំ ទុល្លទ្ធិំ យេ រោ ទេវតាបិ
 ជានន្តិ កុសលេហិ ធម្មេហិ បរិហាយមារេ^(១) ។
 អបរេបិ ភិក្ខុវេ តយោ បរិហានិយេ ធម្មេ ទេសេស្សាមិ
 តំ សុណាថ សាធុកំ មនសិករោច ភាសិស្សាមីតិ ។

១ ឱ. បរិហានាយ សំវត្តមារេ ។

បឋមបណ្ណាសក អនុត្តរិយវគ្គ

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលរាត្រីបឋមយាមយប់មិញកន្លងទៅហើយ ទេវតា
មួយអង្គ មានរស្មីរុងរឿង បណ្តាលវិហារឈ្មោះ បោក្ខរណិយាទាំងមូល
ឲ្យភ្លឺច្រាល ហើយចូលមកគាល់តថាគត លុះចូលមកដល់ហើយ ក៏ថ្វាយ
បង្គំតថាគត ហើយឈរនៅក្នុងទីសមគួរ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ លុះទេវតា
នោះ ឈរនៅក្នុងទីសមគួរហើយ ក៏ក្រាបបង្គំទូលតថាគតយ៉ាងនេះថា
បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ធម៌ ៣ យ៉ាងនេះ តែងប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសេចក្តី
សាបសូន្យដល់ភិក្ខុ ។ ៣ យ៉ាង តើដូចម្តេច ។ គឺសេចក្តីត្រេកអរក្នុង
ការងារ ១ សេចក្តីត្រេកអរក្នុងការចរចា ១ សេចក្តីត្រេកអរក្នុងការដេក
លក់ ១ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ធម៌ ៣ យ៉ាងនេះឯង តែងប្រព្រឹត្ត
ទៅ ដើម្បីសេចក្តីសាបសូន្យដល់ភិក្ខុ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ទេវតានោះ
បាននិយាយយ៉ាងនេះ លុះនិយាយយ៉ាងនេះហើយ ក៏ថ្វាយបង្គំតថាគត
ធ្វើប្រទក្សិណហើយបាត់ទៅក្នុងទីនោះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួក
ទេវតា ដឹងលោកទាំងឡាយណាដែលកំពុងសាបសូន្យចាកកុសលធម៌
ទាំងឡាយ លោកទាំងនោះឈ្មោះថាឥតលោក លោកទាំងនោះឈ្មោះថា
បានដោយអាក្រក់ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតនឹងសម្តែងនូវ
បរិហានិយធម៌ (ធម៌ជាគ្រឿងសាបសូន្យ) ៣ ដទៃទៀត អ្នកទាំងឡាយចូរ
ស្តាប់ធម៌នោះ ចូរធ្វើទុកក្នុងចិត្តឲ្យស្រួលបួល តថាគតនឹងសម្តែងប្រាប់ ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គុត្តរនិកាយស្ស ឆក្កនិបាតោ

ឯវំ ភន្តេតិ ខោ តេ ភិក្ខុ ភកវតោ បច្ចុស្សោសុំ ។
 ភកវា ឯតទរោច ។ កតមេ ច ភិក្ខុវេ តយោ
 បរិហានិយា ធម្មា ។ សង្កណិកាវាមតា ទោវចស្សតា
 ចាបមិត្តតា ។ ឥមេ ខោ ភិក្ខុវេ តយោ បរិហានិយា
 ធម្មា ។ យេ ហិ កេចិ ភិក្ខុវេ អតីតមទ្ធានំ
 បរិហាយីសុ កុសលេហិ ធម្មេហិ សព្វេ តេ
 ឥមេហោវ ធម្មិ ធម្មេហិ បរិហាយីសុ កុសលេហិ
 ធម្មេហិ ។ យេ ហិ កេចិ ភិក្ខុវេ អនាគតមទ្ធានំ
 បរិហាយីស្សន្តិ កុសលេហិ ធម្មេហិ សព្វេ តេ
 ឥមេហោវ ធម្មិ ធម្មេហិ បរិហាយីស្សន្តិ កុសលេហិ
 ធម្មេហិ ។ យេ ហិ កេចិ ភិក្ខុវេ ឯតហិ បរិហាយន្តិ
 កុសលេហិ ធម្មេហិ សព្វេ តេ ឥមេហោវ ធម្មិ
 ធម្មេហិ បរិហាយន្តិ កុសលេហិ ធម្មេហិតិ ។

[២២] ធមិមេ ភិក្ខុវេ អបរិហានិយេ ធម្មេ
 ទេសេស្សាមិ តំ សុណាថ ។ បេ ។ កតមេ
 ច ភិក្ខុវេ ឆ អបរិហានិយា ធម្មា ។

សុត្តន្តបិដក អង្គត្តរនិកាយ ឆក្កនិបាត

ភិក្ខុទាំងនោះ បានទទួលស្តាប់ព្រះដ៏មានព្រះភាគថា ព្រះករុណាព្រះអង្គ ។
 ព្រះដ៏មានព្រះភាគ បានត្រាស់យ៉ាងនេះថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
 បរិហានិយធម៌ ៣ យ៉ាង តើដូចម្តេច ។ គឺសេចក្តីត្រេកអរនិងការរីករវ
 ដោយគ្នា ១ ភាពជាអ្នកដែលគេប្រដៅបានដោយក្រ ១ ភាពជាអ្នកមាន
 មិត្តអាក្រក់ ១ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ នេះឯងបរិហានិយធម៌ ៣ យ៉ាង ។
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកបុគ្គលណាមួយ សាបសូន្យហើយចាកកុសលធម៌
 ទាំងឡាយ ក្នុងអតីតកាល បុគ្គលទាំងអស់នោះ សាបសូន្យហើយចាក
 ពួកកុសលធម៌ដោយធម៌ទាំង ៦ នេះឯង ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ទោះពួក
 បុគ្គលណាមួយ នឹងសាបសូន្យចាកកុសលធម៌ទាំងឡាយ ក្នុងអនាគត-
 កាល បុគ្គលទាំងអស់នោះ គង់នឹងសាបសូន្យចាកពួកកុសលធម៌ ដោយ
 ធម៌ទាំង ៦ នេះឯង ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកបុគ្គលណាមួយ កំពុងសាប
 សូន្យចាកកុសលធម៌ទាំងឡាយ ក្នុងកាលឥឡូវនេះ បុគ្គលទាំងអស់នោះ
 គង់សាបសូន្យចាកពួកកុសលធម៌ដោយធម៌ទាំង ៦ នេះឯង ។

[២២] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតនឹងសម្តែង អបរិហានិយធម៌
 (ធម៌ដែលមិនសាបសូន្យ) ៦ យ៉ាងនេះ អ្នកទាំងឡាយ ចូរស្តាប់ធម៌នោះ
 ចុះ ។ បេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អបរិហានិយធម៌ ៦ យ៉ាង តើដូចម្តេច ។

បឋមបណ្ណាសកេ អនុត្តរិយវគ្គោ

ន កម្មារាមតា ន ភស្សារាមតា ន និទ្ធារាមតា ន
 សង្កណិការាមតា សោវចស្សតា កល្យាណមិត្តតា ។
 ឥមេ ខោ ភិក្ខុវេ ន អបរិហានិយា ធម្មា ។ យេ ហិ
 កេចិ ភិក្ខុវេ អតីតមទ្ធានំ ន បរិហាយីសុ កុសលេហិ
 ធម្មេហិ សព្វេ តេ ឥមេហោវេ ធម្មិ ធម្មេហិ ន
 បរិហាយីសុ កុសលេហិ ធម្មេហិ ។ យេ ហិ កេចិ
 ភិក្ខុវេ អនាគតមទ្ធានំ ន បរិហាយីស្សន្តិ កុស-
 លេហិ ធម្មេហិ សព្វេ តេ ឥមេហោវេ ធម្មិ ធម្មេហិ ន
 បរិហាយីស្សន្តិ កុសលេហិ ធម្មេហិ ។ យេ ហិ
 កេចិ ភិក្ខុវេ ឯតរហិ ន បរិហាយន្តិ កុសលេហិ
 ធម្មេហិ សព្វេ តេ ឥមេហោវេ ធម្មិ ធម្មេហិ ន
 បរិហាយន្តិ កុសលេហិ ធម្មេហិតិ ។

[២៣]	ភយន្តិ	ភិក្ខុវេ	កាមាណមេតំ
អធិវចនំ	ទុក្ខន្តិ	ភិក្ខុវេ	កាមាណមេតំ អធិវចនំ
ហោតោតិ	ភិក្ខុវេ	កាមាណមេតំ	អធិវចនំ
តល្លោតិ	ភិក្ខុវេ	កាមាណមេតំ	អធិវចនំ

បឋមបណ្ណាសក អនុត្តរិយវគ្គ

គឺសេចក្តីមិនត្រេកអរក្នុងការងារ ១ សេចក្តីមិនត្រេកអរក្នុងការចរចា ១
 សេចក្តីមិនត្រេកអរក្នុងការដេកលក់ ១ សេចក្តីមិនត្រេកអរក្នុងការរីករវ
 ដោយគ្នា ១ ភាពជាអ្នកដែលគេប្រដៅងាយ ១ ភាពជាអ្នកមាន
 កល្យាណមិត្ត ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះឯងអបរិហានិយធម៌ទាំង
 ៦ យ៉ាង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ទោះពួកបុគ្គលណាមួយ មិនសាបសូន្យ
 ហើយចាកកុសលធម៌ទាំងឡាយ ក្នុងអតីតកាល បុគ្គលទាំងអស់នោះ
 មិនសាបសូន្យហើយចាកពួកកុសលធម៌ ដោយធម៌ទាំង ៦ នេះឯង ។ ម្នាល
 ភិក្ខុទាំងឡាយ ទោះពួកបុគ្គលណាមួយ នឹងមិនសាបសូន្យចាកកុសល-
 ធម៌ទាំងឡាយ ក្នុងអនាគតកាល បុគ្គលទាំងអស់នោះនឹងមិនសាបសូន្យ
 ចាកពួកកុសលធម៌ ដោយធម៌ទាំង៦នេះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 ទោះពួកបុគ្គលណាមួយ មិនសាបសូន្យចាកកុសលធម៌ទាំងឡាយ ក្នុង
 កាលឥឡូវនេះ បុគ្គលទាំងអស់នោះ មិនសាបសូន្យចាកពួកកុសលធម៌
 ដោយធម៌ ៦ យ៉ាងនេះឯង ។

[២៣] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ត្រង់ពាក្យថា ភ័យនុ៎ះ ជាឈ្មោះនៃកាម
 ទាំងឡាយ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពាក្យថា ទុក្ខនុ៎ះ ជាឈ្មោះនៃកាមទាំង-
 ឡាយ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពាក្យថា រោគនុ៎ះ ជាឈ្មោះនៃកាមទាំងឡាយ
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពាក្យថា គណៈ (ពក) នុ៎ះជាឈ្មោះនៃកាមទាំងឡាយ

សុត្តន្តបិដកេ អង្គុត្តរនិកាយស្ស ឆក្កនិបាតោ

សង្កាតិ ភិក្ខុវេ កាមាណមេតំ អធិវចនំ បង្កោតិ
ភិក្ខុវេ កាមាណមេតំ អធិវចនំ ។ កស្មា ច ភិក្ខុវេ
ភយន្តិ កាមាណមេតំ អធិវចនំ កាមរាគវត្តាយំ
ភិក្ខុវេ ឆន្ទរាគវិនិពទ្ធោ ទិដ្ឋជម្មិកាបិ ភយា ន
បរិមុច្ចតិ សម្បរាយិកាបិ ភយា ន បរិមុច្ចតិ តស្មា
ភយន្តិ កាមាណមេតំ អធិវចនំ ។ កស្មា ច ភិក្ខុវេ
ទុក្ខន្តិ... ហោកោតិ... កល្នោកាតិ... សង្កោតិ... បង្កោតិ
កាមាណមេតំ អធិវចនំ កាមរាគវត្តាយំ ភិក្ខុវេ
ឆន្ទរាគវិនិពទ្ធោ ទិដ្ឋជម្មិកាបិ បង្កោ ន បរិមុច្ចតិ
សម្បរាយិកាបិ បង្កោ ន បរិមុច្ចតិ តស្មា បង្កោតិ
កាមាណមេតំ អធិវចនន្តិ ។

ភយំ ទុក្ខញ្ច ហោកោ ច សង្កោ បង្កោ ច ឧភយំ
ឯតេ កាមា បុរុច្ចន្តិ យត្ថ សត្តោ បុប្ផដ្ឋនោ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គត្ថរនិកាយ ឆក្កនិបាត

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពាក្យថា សង្កៈ (ការជាប់ចំពាក់ចិត្ត) នុ៎ះ ជាឈ្មោះ
 នៃកាមទាំងឡាយ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពាក្យថា បង្កៈ (ភក់) នុ៎ះ
 ជាឈ្មោះនៃកាមទាំងឡាយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពាក្យថា ភ័យនុ៎ះ
 ជាឈ្មោះនៃកាមទាំងឡាយ ព្រោះហេតុអ្វី ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 (ព្រោះថា) បុគ្គលដែលត្រេកអរដោយកាមភាគនេះ រមែងជាប់ចំពាក់
 ដោយឆន្ទភាគ មិនរួចអំពីភ័យក្នុងបច្ចុប្បន្នផង មិនរួចអំពីភ័យក្នុងបរលោក
 ផង ព្រោះហេតុនោះបានជា ពាក្យថា ភ័យនុ៎ះ ជាឈ្មោះនៃកាម
 ទាំងឡាយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពាក្យថា ទុក្ខ... រោគ... គណ្ណា...
 សង្កៈ... បង្កៈ នុ៎ះ ជាឈ្មោះនៃកាមទាំងឡាយ ព្រោះហេតុអ្វី ម្នាល
 ភិក្ខុទាំងឡាយ (ព្រោះថា) បុគ្គលដែលត្រេកអរដោយកាមនេះ រមែង
 ជាប់ចំពាក់ដោយឆន្ទភាគ មិនរួចអំពីបង្កៈក្នុងបច្ចុប្បន្នផង មិនរួចអំពីបង្កៈ
 ក្នុងបរលោកផង ហេតុនោះបានជា ពាក្យថា បង្កៈនុ៎ះ ទើបជាឈ្មោះ
 នៃកាមទាំងឡាយ ។

កាមទាំងឡាយ ដែលជាទីជាប់នៅរបស់បុប្ផជននុ៎ះ លោកតែងហៅថា
 ភ័យផង ទុក្ខផង រោគផង និងធម្មជាតិទាំង ២ គឺសង្កៈផង បង្កៈផង ។

បឋមបណ្ណាសកេ អនុត្តរិយវគ្គោ

ឧបាទានេ ភយំ ទិស្វា ជាតិមរណាសម្ភវេ
 អនុបាទា វិមុច្ចន្តិ ជាតិមរណាសដ្ឋយេ ។
 តេ ខេមប្បត្តា សុខិណោ ទិដ្ឋជម្មាភិទិព្ភតា
 សព្វេ វេរកយាតីតា សព្វទុក្ខំ ឧបច្ចុក្កន្តិ ។

[២៤] ធម្មិ ភិក្ខុវេ ធម្មេហិ សមដ្ឋាកតោ ភិក្ខុ
 ហិមវន្តំ បព្វតរាជំ បទាលេយ្យ កោ បន វាទោ
 ឆវាយ អវិជ្ជាយ ។ កតមេហិ ធម្មិ ។ ឥធម ភិក្ខុវេ
 ភិក្ខុ សមាធិស្ស វិចិត្តិកុសលោ ហោតិ សមាធិស្ស
 វិចិត្តិកុសលោ ហោតិ សមាធិស្ស វុដ្ឋានកុសលោ
 ហោតិ សមាធិស្ស កល្យាណកុសលោ ហោតិ
 សមាធិស្ស កោចរកុសលោ ហោតិ សមាធិស្ស
 អភិទិហារកុសលោ ហោតិ ។ ឥមេហិ ខោ ភិក្ខុវេ
 ធម្មិ ធម្មេហិ សមដ្ឋាកតោ ភិក្ខុ ហិមវន្តំ បព្វតរាជំ
 បទាលេយ្យ កោ បន វាទោ ឆវាយ អវិជ្ជាយាតិ ។

បឋមបណ្ណាសក អនុត្តិយវគ្គ

អរិយសាវ័កទាំងឡាយ ឃើញភ័យ ក្នុងឧបាទានដែលជា
 ហេតុឲ្យកើតជាតិនិងមរណៈ លុះមិនប្រកាន់ហើយ រមែងរួច
 ស្រឡះ ព្រោះការអស់ជាតិនិងមរណៈ ។ អរិយសាវ័កនោះ
 ដល់នូវសេចក្តីក្សេមក្សាន្ត មានសេចក្តីសុខ រំលត់កិលេសក្នុង
 អត្តភាពនេះ ប្រព្រឹត្តកន្លងវេរានិងភ័យទាំងអស់ ហើយ
 លះបង់នូវទុក្ខទាំងអស់បាន ។

[២២] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុប្រកបដោយធម៌ ៦ យ៉ាង គប្បី
 ទម្លាយភ្នំហិមពាន្តជាស្តេចភ្នំបាន មិនបាច់និយាយ (ដល់ការទម្លាយ)
 អវិជ្ជាដែលលាមកទេ ។ ធម៌ ៦ យ៉ាង តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំង-
 ឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ឈ្លាសក្នុងការចូលសមាធិ ១ ឈ្លាសក្នុង
 ការធ្វើសមាធិឲ្យតាំងនៅតាមកំណត់ ១ ឈ្លាសក្នុងការចេញចាកសមាធិ ១
 ឈ្លាសក្នុងការបែងចំណែកសមាធិ ១ ឈ្លាសក្នុងគោចររបស់សមាធិ ១
 ឈ្លាសក្នុងការសាងសន្សំនូវសមាធិ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុ
 ប្រកបដោយធម៌ទាំង ៦ នេះឯង គប្បីទម្លាយភ្នំហិមពាន្តជាស្តេចភ្នំបាន
 មិនបាច់និយាយដល់អវិជ្ជាដែលលាមកទេ ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គក្កវនិកាយស្ស ឆក្កនិបាតោ

[២៥] ឆយិមាជិ ភិក្ខុវេ អនុស្សតិដ្ឋាជានិ ។
 កតមាជិ ឆ ។ ឥធិ ភិក្ខុវេ អរិយស្សារកោ
 តថាគតំ អនុស្សតិ ឥតិបិ សោ ភក្កវា ។ បេ ។ សត្តា
 ទេវមនុស្សានំ ពុទ្ធា ភក្កវាតិ ។ យស្មី ភិក្ខុវេ
 សមយេ អរិយស្សារកោ តថាគតំ អនុស្សតិ ទេវស្ស
 តស្មី សមយេ រាគបរិយុដ្ឋិតំ ចិត្តំ ហោតិ ន
 ទោសបរិយុដ្ឋិតំ ចិត្តំ ហោតិ ន មោហាបរិយុដ្ឋិតំ
 ចិត្តំ ហោតិ ឧដុកតមេវស្ស តស្មី សមយេ ចិត្តំ
 ហោតិ និក្ខន្តំ មុត្តំ រុដ្ឋិតំ កេធម្មា កេធាតិ ខោ
 ភិក្ខុវេ បញ្ចន្នេតំ^(១) កាមតុណ្ហានំ អជិវចនំ ។ ឥទម្បិ
 ខោ ភិក្ខុវេ អារម្មណំ ករិត្វា ឯវមិធកក្ខេ សត្តា
 វិសុដ្ឋន្តិ ។ បុន ចបរំ ភិក្ខុវេ អរិយស្សារកោ
 ធម្មំ អនុស្សតិ ស្វាក្ខាតោ ភក្កវតា ធម្មោ ។ បេ ។
 បច្ចត្តំ វេទិតព្វោ វិញ្ញហិតិ ។ យស្មី ភិក្ខុវេ
 សមយេ អរិយស្សារកោ ធម្មំ អនុស្សតិ

១ បញ្ចន្ធមេតន្តិ យុត្តតរំ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គត្តរនិកាយ ឆក្កនិបាត

[២៥] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អនុស្សតិដ្ឋាន (ហេតុជាទីតាំងនៃសេចក្តីរព្វក) នេះមាន ៦ យ៉ាង ។ ៦ យ៉ាង តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អរិយសាវ័កក្នុងសាសនានេះ រព្វកនូវព្រះតថាគតថា ព្រះដ៏មានព្រះភាគអង្គនោះ ដោយប្រការដូច្នោះ ។ បេ ។ ជាសាស្ត្រានៃទេវតានិងមនុស្សទាំងឡាយ ជ្រាបច្បាស់នូវសច្ចៈទាំង ៤ លែងវិលត្រឡប់មកកាន់ភពថ្មីទៀត ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សម័យណា អរិយសាវ័ក កំពុងរព្វកព្រះតថាគត សម័យនោះ អរិយសាវ័កនោះ មិនមានចិត្តដែលរាគៈគ្របសង្កត់ មិនមានចិត្តដែលទោសៈគ្របសង្កត់ មិនមានចិត្តដែលមោហៈគ្របសង្កត់ សម័យនោះ អរិយសាវ័កនោះ មានចិត្តប្រព្រឹត្តទៅត្រង់តែមួយយ៉ាង ជាចិត្តចេញរួចឃ្នាត អំពីគេធុបាន ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពាក្យថា គេធុ នោះជាឈ្មោះនៃកាមគុណទាំង ៥ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សត្វពួកខ្លះ ក្នុងសាសនានេះ តែងបរិសុទ្ធបានយ៉ាងនេះ ព្រោះធ្វើនូវពុទ្ធានុស្សតិកម្មដ្ឋាននេះ ឲ្យជាអារម្មណ៍ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត អរិយសាវ័ករព្វកនូវព្រះធម៌ថា ព្រះធម៌ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគសម្តែងល្អហើយ ។ បេ ។ ជាធម៌ដែលអ្នកប្រាជ្ញទាំងឡាយគប្បីដឹងច្បាស់ចំពោះខ្លួន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សម័យណា អរិយសាវ័ក កំពុងរព្វកនូវព្រះធម៌

បឋមបណ្ណាសកេ អនុត្តរិយវគ្គោ

នេវស្ស តស្មី សមយេ រាគបរិយុដ្ឋិតំ ចិត្តំ ហោតិ
 ន ទោសបរិយុដ្ឋិតំ ចិត្តំ ហោតិ ន មោហាបរិយុដ្ឋិតំ
 ចិត្តំ ហោតិ ឧដុកតមេវស្ស តស្មី សមយេ ចិត្តំ ហោតិ
 និក្ខន្តំ មុត្តំ រុដ្ឋិតំ កេធម្មា កេណោតិ ខោ ភិក្ខុវេ
 បញ្ចន្នតំ កាមគុណានំ អធិវចនំ ។ ឥទម្បិ ខោ
 ភិក្ខុវេ អារម្មណំ ករិត្វា ឯវមិទេកកថេ សត្តា
 វិសុដ្ឋន្តិ ។ បុន ចបរំ ភិក្ខុវេ អរិយស្សាវកោ
 សដ្ឋំ អនុស្សតិ សុប្បដិបន្នោ ភកវតោ សាវកសដ្ឋោ
 ។ ខេ ។ អនុត្តរំ បុញ្ញក្ខេត្តំ លោកស្សាតិ ។ យស្មី
 ភិក្ខុវេ សមយេ អរិយស្សាវកោ សដ្ឋំ អនុស្សតិ
 នេវស្ស តស្មី សមយេ រាគបរិយុដ្ឋិតំ ចិត្តំ ហោតិ ន
 ទោសបរិយុដ្ឋិតំ ចិត្តំ ហោតិ ន មោហាបរិយុដ្ឋិតំ ចិត្តំ
 ហោតិ ឧដុកតមេវស្ស តស្មី សមយេ ចិត្តំ ហោតិ
 និក្ខន្តំ មុត្តំ រុដ្ឋិតំ កេធម្មា កេណោតិ ខោ ភិក្ខុវេ
 បញ្ចន្នតំ កាមគុណានំ អធិវចនំ ។ ឥទម្បិ ខោ ភិក្ខុវេ
 អារម្មណំ ករិត្វា ឯវមិទេកកថេ សត្តា វិសុដ្ឋន្តិ ។

បឋមបណ្ណាសក អនុត្តរិយវគ្គ

សម័យនោះ អរិយសាវ័កនោះ មិនមានចិត្តដែលរាគៈគ្របសង្កត់ មិន
មានចិត្តដែលទោសៈគ្របសង្កត់ មិនមានចិត្តដែលមោហៈគ្របសង្កត់ទេ
សម័យនោះ អរិយសាវ័កនោះ មានចិត្តប្រព្រឹត្តទៅត្រង់តែមួយយ៉ាង
ជាចិត្តចេញរួចឃ្នាតអំពីគេធុបាន ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពាក្យថាគេធុ
នេះជាឈ្មោះនៃកាមគុណទាំង ៥ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សត្វពួកខ្លះក្នុង
សាសនានេះ តែងបរិសុទ្ធបានយ៉ាងនេះ ព្រោះធ្វើនូវធម្មានុស្សតិកម្មដ្ឋាន
នេះ ឲ្យជាអារម្មណ៍ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត អរិយសាវ័ករព្វក
នូវព្រះសង្ឃថា ព្រះសង្ឃជាសាវ័ករបស់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ប្រតិបត្តិ
ដោយប្រពៃ ។ បេ ។ ជាបុញ្ញក្ខេត្តដ៏ប្រសើររបស់សត្វលោក ។ ម្នាលភិក្ខុ
ទាំងឡាយ សម័យណា អរិយសាវ័កកំពុងរព្វកព្រះសង្ឃ សម័យនោះ
អរិយសាវ័កនោះ មិនមានចិត្តដែលរាគៈគ្របសង្កត់ មិនមានចិត្តដែល
ទោសៈគ្របសង្កត់ មិនមានចិត្តដែលមោហៈគ្របសង្កត់ទេ សម័យនោះ
អរិយសាវ័កនោះ មានចិត្តប្រព្រឹត្តទៅត្រង់តែមួយយ៉ាង ជាចិត្តចេញរួច
ឃ្នាតអំពីគេធុបាន ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពាក្យថា គេធុនេះ ជាឈ្មោះនៃ
កាមគុណ ៥ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សត្វពួកខ្លះក្នុងលោកនេះ តែងបរិសុទ្ធ
បានយ៉ាងនេះ ព្រោះធ្វើនូវសង្ឃានុស្សតិកម្មដ្ឋាននេះ ឲ្យជាអារម្មណ៍ ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គត្តរនិកាយស្ស ឆក្កនិបាតោ

បុន ចបរំ ភិក្ខុវេ អរិយស្សារកោ អត្តនោ សីលានិ
 អនុស្សរតិ អខណ្ឌានិ ។ បេ ។ សមាធិសំវត្តនិកានិ ។
 យស្មី ភិក្ខុវេ សមយេ អរិយស្សារកោ សីលំ
 អនុស្សរតិ នេវស្ស តស្មី សមយេ រាគបរិយុដ្ឋិតំ
 ចិត្តំ ហោតិ ន ទោសបរិយុដ្ឋិតំ ចិត្តំ ហោតិ
 ន មោហបរិយុដ្ឋិតំ ចិត្តំ ហោតិ ឧដុកតមេវស្ស
 តស្មី សមយេ ចិត្តំ ហោតិ និក្ខន្តំ មុត្តំ វុដ្ឋិតំ
 កេធម្មា កេធាតិ ខោ ភិក្ខុវេ បញ្ចន្នេតំ កាមគុណានំ
 អធិវចនំ ។ ឥទម្បិ ខោ ភិក្ខុវេ អារម្មណំ ករិត្តា
 ឯវមិធកកច្ចេ សត្តា វិសុដ្ឋន្តិ ។ បុន ចបរំ ភិក្ខុវេ
 អរិយស្សារកោ អត្តនោ ចាកំ អនុស្សរតិ លាភា
 វត មេ សុលទ្ធិំ វត មេ យោហំ ។ បេ ។
 យាចយោកោ ទានសំវិភាគរតោតិ ។ យស្មី
 ភិក្ខុវេ សមយេ អរិយស្សារកោ ចាកំ អនុស្សរតិ
 នេវស្ស តស្មី សមយេ រាគបរិយុដ្ឋិតំ ចិត្តំ
 ហោតិ ន ទោសបរិយុដ្ឋិតំ ចិត្តំ ហោតិ

សុត្តន្តបិដក អង្គគ្រូនិកាយ ឆក្កនិបាត

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត អរិយសាវ័ករព្វកន្ធវសីលទាំងឡាយ
 របស់ខ្លួនជាសីលមិនដាច់ ។ បេ ។ ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីសមាធិ ។ ម្នាលភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ សម័យណា អរិយសាវ័ក កំពុងរព្វកន្ធវសីល សម័យនោះ
 អរិយសាវ័ក មិនមានចិត្តដែលរាគៈគ្របសង្កត់ មិនមានចិត្តដែលទោសៈ
 គ្របសង្កត់ មិនមានចិត្តដែលមោហៈគ្របសង្កត់ទេ សម័យនោះ អរិយសាវ័ក
 នោះ មានចិត្តប្រព្រឹត្តទៅត្រង់តែមួយយ៉ាង ជាចិត្តចេញរួចឃ្នាតអំពីគេធៈ
 បាន ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពាក្យថា គេធៈនេះ ជាឈ្មោះនៃកាមគុណ ៥ ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សត្វពួកខ្លះក្នុងលោកនេះ តែងបរិសុទ្ធបានយ៉ាងនេះ
 ព្រោះធ្វើសីលានុស្សតិកម្មដ្ឋាននេះ ឲ្យជាអារម្មណ៍ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 មួយទៀត អរិយសាវ័ក រព្វកន្ធវចាគៈរបស់ខ្លួនថា ជាលាភរបស់អញ
 ហើយ អញឈ្នោះថាបានស្រួលហើយ ព្រោះអាត្មាអញ ។ បេ ។ គួរគេ
 សូមបាន ត្រេកអរក្នុងការឲ្យ និងការចែករំលែក ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 សម័យណា អរិយសាវ័ក កំពុងរព្វកន្ធវចាគៈ សម័យនោះ អរិយសាវ័ក
 នោះ មិនមានចិត្តដែលរាគៈគ្របសង្កត់ មិនមានចិត្តដែលទោសៈគ្របសង្កត់

បឋមបណ្ណាសកេ អនុត្តរិយវគ្គោ

ន មោហបរិយុដ្ឋិតំ ចិត្តំ ហោតិ ឧដុកតមេវស្ស តស្មី
 សមយេ ចិត្តំ ហោតិ និក្ខន្តំ មុត្តំ រុដ្ឋិតំ កេធម្មា
 កេណោតិ ខោ ភិក្ខុវេ បញ្ចន្នេតំ កាមគុណានំ
 អធិវចនំ ។ ឥទម្បិ ខោ ភិក្ខុវេ អារម្មណំ ករិត្វា
 ឯវមិធកកេច្ចេ សត្តា វិសុជ្ឈន្តិ ។ បុន ចបរំ ភិក្ខុវេ
 អរិយស្សារកោ ទេវតា អនុស្សរតិ សន្តិ ទេវា ចាតុម្ម-
 ហារាជិកា សន្តិ ទេវា ភារត្តីសា សន្តិ ទេវា យាមា សន្តិ
 ទេវា តុសិតា សន្តិ ទេវា និម្មានតិទោ សន្តិ ទេវា បរ-
 និម្មិតវសវត្តិទោ សន្តិ ទេវា ព្រហ្មកាយិកា សន្តិ ទេវា
 តទុត្តរិ យថារូបាយ សទ្ធាយ សមន្នាកតា តា ទេវតា
 ឥតោ ចុតា តត្ថ ឧបបន្នា មយ្ហម្បិ តថារូបា សទ្ធា
 សំវិជ្ជតិ យថារូបេន សីលេន សុតេន ចាកេន បញ្ញាយ
 សមន្នាកតា តា ទេវតា ឥតោ ចុតា តត្ថ ឧបបន្នា
 មយ្ហម្បិ តថារូបា បញ្ញា សំវិជ្ជតីតិ ។ យស្មី ភិក្ខុវេ
 សមយេ អរិយស្សារកោ អត្តនោ ច តាសញ្ច ទេវតានំ
 សទ្ធស្សាច សីលញ្ច សុតញ្ច ចាកញ្ច បញ្ញញ្ច អនុស្សរតិ
 ទេវស្ស តស្មី សមយេ រាគបរិយុដ្ឋិតំ ចិត្តំ ហោតិ

បឋមបណ្ណាសក អនុត្តរិយវគ្គ

មិនមានចិត្តដែលមោហៈគ្របសង្កត់ទេ សម័យនោះ អរិយសាវ័កនោះ
 មានចិត្តប្រព្រឹត្តទៅត្រង់តែមួយយ៉ាង ជាចិត្តចេញរួចឃ្នាតអំពីគេធាន
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពាក្យថា គេធានេះ ជាឈ្មោះនៃកាមគុណ ៥ ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សត្វពួកខ្លះក្នុងលោកនេះ តែងបរិសុទ្ធបាន
 យ៉ាងនេះ ព្រោះធ្វើនូវចាតានុស្សតិកម្មដ្ឋាន ឲ្យជាអារម្មណ៍ ។ ម្នាល
 ភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត អរិយសាវ័ក រព្វកន្លះពួកទេវតាថា មាន
 ពួកទេវតាជាន់ចាតុម្មហារាជិកៈ ទេវតាជាន់តាវត្តិជ័រ ទេវតាជាន់
 យាមៈ ទេវតាជាន់តុសិតៈ ទេវតាជាន់និម្មានរតី ទេវតាជាន់បរនិម្មិត-
 វសវត្តិ មានទេវតាជាពួករបស់ព្រហ្ម មានទេវតាជាន់ខ្ពស់ជាងនោះទៀត
 ទេវតាទាំងនោះ ដែលប្រកបដោយសទ្ធាយ៉ាងណា ច្យុតអំពីទីនេះហើយ
 ទៅកើតក្នុងទីនោះ យើងសោតក៏មានសទ្ធាដូច្នោះដែរ ទេវតាទាំងនោះ
 ប្រកបដោយសីលៈ សុតៈ ចាតៈ បញ្ញា យ៉ាងណា ច្យុតអំពីទីនេះ
 ហើយ ទៅកើតក្នុងទីនោះ យើងសោតក៏មានបញ្ញាដូច្នោះដែរ ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សម័យណា អរិយសាវ័ក កំពុងរព្វកន្លះសទ្ធា
 សីលៈ សុតៈ ចាតៈនិងបញ្ញារបស់ខ្លួនផង របស់ទេវតាទាំងនោះផង
 សម័យនោះ អរិយសាវ័កនោះ មិនមានចិត្តដែលរាគៈ គ្របសង្កត់

សុត្តន្តបិដកេ អង្គត្តវនិកាយស្ស ឆក្កនិបាតោ

ន ទោសបរិយុដ្ឋិតំ ចិត្តំ ហោតិ ន មោហាបរិយុដ្ឋិតំ
 ចិត្តំ ហោតិ ឧជុកតមេវស្ស តស្មី សមយេ ចិត្តំ
 ហោតិ និក្ខន្តំ មុត្តំ រុដ្ឋិតំ កេធម្មា កេនោតិ ខោ
 ភិក្ខុវេ បញ្ចន្នេតំ កាមគុណានំ អជិវចនំ ។ ឥទម្បិ
 ខោ ភិក្ខុវេ អារម្មណំ ករិត្វា ឯវមិធកេច្ចេ សត្តា
 វិសុដ្ឋន្តិ ។ ឥមាជិ ខោ ភិក្ខុវេ ឆ
 អនុស្សតិដ្ឋានាជិតិ ។

[២៦] តត្រ ខោ អាយស្មា មហាកច្ចាណោ ភិក្ខុ
 អាមន្តេសិ អារុសោ ភិក្ខុវេតិ ។ អារុសោតិ ខោ តេ
 ភិក្ខុ អាយស្មតោ មហាកច្ចានស្ស បច្ចុស្សោសុំ ។
 អាយស្មា មហាកច្ចាណោ ឯតទវោច អច្ឆរិយំ អារុសោ
 អព្ពតំ អារុសោ យាវព្វំនំ តេន ភកវតា ជានតា
 បស្សតា អរហតា សម្មាសម្ពុទ្ធន វិសុដ្ឋិយា
 ឱកាសាធិតមោ អនុពុទ្ធា សត្តានំ វិសុដ្ឋិយា
 សោកបរិទេវានំ សមតិក្កមាយ ទុក្ខទោមនស្សានំ
 អត្ថដ្ឋមាយ ញាយស្ស អតិកមាយ និព្វានស្ស
 សច្ចិកិរិយាយ យទិនំ ឆ អនុស្សតិដ្ឋានាជិតិ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គត្ថរនិកាយ ឆក្កនិបាត

មិនមានចិត្តដែលទោសគ្របសង្កត់ មិនមានចិត្តដែលមោហាគ្របសង្កត់ទេ
 សម័យនោះ អរិយសាវ័កនោះ មានចិត្តប្រព្រឹត្តទៅត្រង់តែមួយយ៉ាង ជា
 ចិត្តចេញរួចឃ្នាតអំពីគេធុបាន ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពាក្យថាគេធុនេះ
 ជាឈ្មោះរបស់កាមគុណ ៥ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សត្វពួកខ្លះក្នុង
 លោកនេះ តែងបរិសុទ្ធបានយ៉ាងនេះ ព្រោះធ្វើនូវទេវតានុស្សតិកម្មដ្ឋាននេះ
 ឲ្យជាអារម្មណ៍ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះឯងអនុស្សតិដ្ឋានទាំង ៦ ។

[២៦] ក្នុងទីនោះឯង ព្រះមហាកថានៈដ៏មានអាយុ បានហៅ
 ពួកភិក្ខុថា ម្នាលអារុសោភិក្ខុទាំងឡាយ ។ ភិក្ខុទាំងនោះ បានទទួល
 ស្តាប់ព្រះមហាកថានៈដ៏មានអាយុថា អារុសោដូច្នោះ ។ ទើបព្រះមហា-
 កថានៈដ៏មានអាយុ បាននិយាយយ៉ាងនេះថា ម្នាលអារុសោទាំងឡាយ
 ហេតុគួរឲ្យអស្ចារ្យ ម្នាលអារុសោទាំងឡាយ ហេតុមិនធ្លាប់កើត ក៏កើត
 ឡើងបាន ព្រោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ជាអរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធនោះ
 ទ្រង់ជ្រាប ទ្រង់ឃើញ បានត្រាស់ដឹងនូវការបានឱកាសក្នុងទីដ៏ចង្អៀត
 ដើម្បីសេចក្តីបរិសុទ្ធដល់សត្វ ដើម្បីប្រព្រឹត្តកន្លងនូវសេចក្តីសោកនិងឱកាស
 ខ្យល ដើម្បីឲ្យអស់ទៅនៃទុក្ខនិងទោមនស្ស ដើម្បីត្រាស់ដឹងនូវមគ្គ ដើម្បី
 ធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវព្រះនិព្វាន ការត្រាស់ដឹងនេះ គឺអនុស្សតិដ្ឋានទាំង ៦ ។

បឋមបណ្ណាសកេ អនុត្តរិយវគ្គោ

កតមាទិ ឆ ។ ឥធារុសោ អរិយស្សារកោ តថាភតំ
 អនុស្សរតិ ឥតិបិ សោ ភកវា ។ បេ ។ សត្តា
 ទេវមនុស្សានំ ពុទ្ធា ភកវាតិ ។ យស្មី អារុសោ
 សមយេ អរិយស្សារកោ តថាភតំ អនុស្សរតិ ទេវស្ស
 តស្មី សមយេ រាគបរិយុទ្ធិតំ ចិត្តំ ហោតិ ន
 ទោសបរិយុទ្ធិតំ ចិត្តំ ហោតិ ន មោហបរិយុទ្ធិតំ
 ចិត្តំ ហោតិ ឧដុកតមេវស្ស តស្មី សមយេ ចិត្តំ
 ហោតិ និក្ខន្តំ មុត្តំ រុទ្ធិតំ កេធម្មា កេណោតិ ខោ
 អារុសោ បញ្ចន្នេតំ កាមគុណានំ អដិវចនំ ។
 សខោសោ អារុសោ អរិយស្សារកោ សព្វសោ
 អាណាសសមេន ចេតសា វិហារតិ វិបុលេន មហាគ្គតេន
 អប្បមាលោន អវេរេន អព្យាបដ្ឋេន ។ ឥទម្បិ
 ខោ អារុសោ អារម្មណំ ករិត្តា ឯវមិទេកច្ចេ សត្តា
 វិសុទ្ធិធម្មា ករត្តិ ។ បុន ចបរំ អារុសោ
 អរិយស្សារកោ ធម្មំ អនុស្សរតិ ស្វាគ្គាតោ ភកវតា
 ធម្មោ ។ បេ ។ បច្ចត្តំ វេទិតព្វោ វិញ្ញហិតិ ។

បឋមបណ្ណាសក អនុត្តរិយវគ្គ

អនុស្សតិដ្ឋានទាំង ៦ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលអារុសោទាំងឡាយ អរិយសាវ័ក ក្នុងសាសនានេះ រព្វកន្លះព្រះតថាគតថា ព្រះដ៏មានព្រះភាគអង្គនោះ ដោយប្រការដូច្នោះ ។ បេ ។ ជាសាស្ត្រានៃទេវតានិងអនុស្សទាំងឡាយ ទ្រង់ ត្រាស់ដឹងនូវសច្ចៈទាំង ៤ ទ្រង់លែងវិលត្រឡប់មកកាន់ភពថ្មីទៀត ។ ម្នាល អារុសោទាំងឡាយ សម័យណា អរិយសាវ័ក កំពុងរព្វកន្លះព្រះតថាគត សម័យនោះ អរិយសាវ័កនោះ មិនមានចិត្តដែលរាគៈគ្របសង្កត់ មិនមាន ចិត្តដែលទោសៈគ្របសង្កត់ មិនមានចិត្តដែលមោហៈគ្របសង្កត់ទេ សម័យ នោះអរិយសាវ័កនោះ មានចិត្តប្រព្រឹត្តទៅត្រង់តែមួយយ៉ាង ជាចិត្តចេញរួច ឃ្នាតអំពីគេធុបាន ម្នាលអារុសោទាំងឡាយ ពាក្យថាគេធុនេះ ជាឈ្មោះ នៃកាមគុណ ៥ ។ ម្នាលអារុសោទាំងឡាយ អរិយសាវ័កនោះ មានចិត្ត ស្មើដោយអាកាសទាំងមូល ជាចិត្តដ៏ទូលាយ ធំ ប្រមាណមិនបាន មិនមាន ពៀរមិនមានព្យាបាទ ។ ម្នាលអារុសោទាំងឡាយ សត្វពួកខ្លះក្នុងលោកនេះ មានសេចក្តីបរិសុទ្ធជាធម្មតាបានយ៉ាងនេះ ព្រោះធ្វើនូវពុទ្ធានុស្សតិកម្មដ្ឋាន នេះ ឲ្យជាអារម្មណ៍ ។ ម្នាលអារុសោទាំងឡាយ មួយទៀត អរិយសាវ័ក រព្វកន្លះព្រះធម៌ថា ព្រះធម៌ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់សម្តែងហើយ ដោយល្អ ។ បេ ។ ជាធម៌ដែលអ្នកប្រាជ្ញទាំងឡាយ គប្បីដឹងចំពោះខ្លួន ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គត្តរនិកាយស្ស ឆក្កនិបាតោ

យស្មី អារុសោ សមយេ អរិយស្សារកោ ធម្មំ
អនុស្សរតិ នេវស្ស តស្មី សមយេ រាគបរិយុដ្ឋិតំ
ចិត្តំ ហោតិ ន ទោសបរិយុដ្ឋិតំ ចិត្តំ ហោតិ
ន មោហបរិយុដ្ឋិតំ ចិត្តំ ហោតិ ឧដុកតមេវស្ស តស្មី
សមយេ ចិត្តំ ហោតិ និក្ខន្តំ មុត្តំ រុដ្ឋិតំ កេធម្មា
កេណោតិ ខោ អារុសោ បញ្ចន្នេតំ កាមកុណានំ
អធិវចនំ ។ សខោសោ អារុសោ អរិយស្សារកោ
សព្វសោ អាកាសសមេន ចេតសា វិហារតិ វិបុលេន
មហាក្កតេន អប្បមាលោន អវេរេន អព្យាបដ្ឋេន ។
ឥទម្បិ ខោ អារុសោ អារម្មណំ ករិត្វា វាមិធកេច្ចេ
សត្តា វិសុទ្ធិធម្មា កវន្តិ ។ បុន ចបរំ អារុសោ
អរិយស្សារកោ សដ្ឋិំ អនុស្សរតិ សុប្បដិបន្នោ ភកវតោ
សារកេសដ្ឋេន ។ បេ ។ អនុត្តរំ បុញ្ញក្ខេត្តំ លោក-
ស្សាតិ ។ យស្មី អារុសោ សមយេ អរិយស្សារកោ
សដ្ឋិំ អនុស្សរតិ នេវស្ស តស្មី សមយេ
រាគបរិយុដ្ឋិតំ ចិត្តំ ហោតិ ន ទោសបរិយុដ្ឋិតំ
ចិត្តំ ហោតិ ន មោហបរិយុដ្ឋិតំ ចិត្តំ ហោតិ

សុត្តន្តបិដក អង្គត្ថរនិកាយ ឆក្កនិបាត

ម្នាលអារុសោទាំងឡាយ សម័យណា អរិយសាវ័ក កំពុងរព្វកន្ធុព្រះធម៌
សម័យនោះ អរិយសាវ័កនោះ មិនមានចិត្តដែលរាគៈគ្របសង្កត់ មិនមាន
ចិត្តដែលទោសៈគ្របសង្កត់ មិនមានចិត្តដែលមោហៈគ្របសង្កត់ទេ
សម័យនោះ អរិយសាវ័កនោះ មានចិត្តប្រព្រឹត្តទៅត្រង់តែមួយយ៉ាង
ជាចិត្តចេញរួចឃ្នាតអំពីគេធាន ម្នាលអារុសោទាំងឡាយ ពាក្យថា
គេធាននេះ ជាឈ្មោះនៃកាមគុណ ៥ ។ ម្នាលអារុសោទាំងឡាយ អរិយ-
សាវ័កនោះ មានចិត្តស្មើដោយអាកាសទាំងមូល ជាចិត្តដ៏ទូលាយ ធំ
ប្រមាណមិនបាន មិនមានពៀរ មិនមានព្យាបាទ ។ ម្នាលអារុសោ
ទាំងឡាយ សត្វពួកខ្លះក្នុងលោកនេះ មានសេចក្តីបរិសុទ្ធជាធម្មតា
បានយ៉ាងនេះ ព្រោះធ្វើនូវធម្មានុស្សតិកម្មដ្ឋាននេះ ឲ្យជាអារម្មណ៍ ។
ម្នាលអារុសោទាំងឡាយ មួយទៀត អរិយសាវ័ក រព្វកន្ធុព្រះសង្ឃថា
ព្រះសង្ឃជាសាវ័ករបស់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លោកប្រតិបត្តិហើយដោយ
ល្អ ។ បេ ។ លោកជាបុញ្ញក្ខេត្តដ៏ប្រសើរបំផុតរបស់សត្វលោក ។ ម្នាល
អារុសោទាំងឡាយ សម័យណា អរិយសាវ័ក កំពុងរព្វកន្ធុព្រះសង្ឃ
សម័យនោះ អរិយសាវ័កនោះ មិនមានចិត្តដែលរាគៈគ្របសង្កត់ មិន
មានចិត្តដែលទោសៈគ្របសង្កត់ មិនមានចិត្តដែលមោហៈគ្របសង្កត់ទេ

បឋមបណ្ណាសកេ អនុត្តរិយវគ្គោ

ឧដុកតមេវស្ស តស្មី សមយេ ចិត្តំ ហោតិ និក្ខន្តំ
 មុត្តំ វុដ្ឋិតំ ភេទម្ហា ភេទោតិ ខោ អារុសោ បញ្ចន្នេត្តំ
 កាមកុណានំ អធិវចនំ ។ សខោសោ អារុសោ
 អរិយស្សារកោ សព្វសោ អាកាសសមេន ចេតសា
 វិហារតិ វិបុលេន មហាគូតេន អប្បមាលោន អវេរេន
 អព្យាបដ្ឋេន ។ ឥទម្បិ ខោ អារុសោ អារម្មណំ
 ករិត្វា ឯវមិទេកច្ចេ សត្តា វិសុទ្ធិធម្មា កវុដ្ឋិ ។
 បុន ចបរំ អារុសោ អរិយស្សារកោ អត្តនោ
 សីលានិ អនុស្សរតិ អខណ្ឌានិ ។ បេ ។ សមាធិ-
 សំវត្តនិកានិ ។ យស្មី អារុសោ សមយេ
 អរិយស្សារកោ សីលំ អនុស្សរតិ នេវស្ស តស្មី
 សមយេ រាគបរិយុដ្ឋិតំ ចិត្តំ ហោតិ ន
 ទោសបរិយុដ្ឋិតំ ចិត្តំ ហោតិ ន មោហបរិយុដ្ឋិតំ ចិត្តំ
 ហោតិ ឧដុកតមេវស្ស តស្មី សមយេ ចិត្តំ ហោតិ
 និក្ខន្តំ មុត្តំ វុដ្ឋិតំ ភេទម្ហា ភេទោតិ ខោ
 អារុសោ បញ្ចន្នេត្តំ កាមកុណានំ អធិវចនំ ។

បឋមបណ្ណាសក អនុត្តិយវគ្គ

សម័យនោះ អរិយសាវ័កនោះ មានចិត្តប្រព្រឹត្តទៅត្រង់តែមួយយ៉ាង ជាចិត្ត
 ចេញរួចឃ្នាតអំពីគេធុបាន ម្នាលអារុសោទាំងឡាយ ពាក្យថាគេធុនេះ
 ជាឈ្មោះនៃកាមគុណ ៥ ។ ម្នាលអារុសោទាំងឡាយ អរិយសាវ័កនោះ
 មានចិត្តស្នើដោយអាកាសទាំងមូល ជាចិត្តដ៏ទូលាយ ធំ ប្រមាណមិនបាន
 មិនមានពៀរ មិនមានព្យាបាទ ។ ម្នាលអារុសោទាំងឡាយ សត្វពួក
 ខ្លះក្នុងលោកនេះ មានសេចក្តីបរិសុទ្ធជាធម្មតាបានយ៉ាងនេះ ព្រោះធ្វើនូវ
 សង្ឃានុស្សតិកម្មដ្ឋាននេះ ឲ្យជាអារម្មណ៍ ។ ម្នាលអារុសោទាំងឡាយ
 មួយទៀត អរិយសាវ័ក រព្វកន្ធវសីលរបស់ខ្លួន ជាសីលមិនដាច់ ។ បេ ។
 ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីបាននូវសមាធិ ។ ម្នាលអារុសោទាំងឡាយ សម័យណា
 អរិយសាវ័ក កំពុងរព្វកន្ធវសីល សម័យនោះ អរិយសាវ័កនោះ មិនមាន
 ចិត្តដែលរាគៈគ្របសង្កត់ មិនមានចិត្តដែលទោសៈគ្របសង្កត់ មិនមាន
 ចិត្តដែលមោហៈគ្របសង្កត់ទេ សម័យនោះ អរិយសាវ័កនោះ មានចិត្ត
 ប្រព្រឹត្តទៅត្រង់តែមួយយ៉ាង ជាចិត្តចេញរួចឃ្នាតអំពីគេធុបាន ម្នាល
 អារុសោទាំងឡាយ ពាក្យថា គេធុនេះ ជាឈ្មោះនៃកាមគុណ ៥ ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គត្តរនិកាយស្ស ឆក្កនិបាតោ

សខោសោ អារុសោ អរិយស្សារកោ សព្វសោ អាកា-
សសមេន ចេតសា វិហារតិ វិបុលេន មហាគ្គតេន អប្ប-
មាលោន អវេរេន អព្យាបជ្ឈេន ។ ឥទម្បី ខោ អារុសោ
អារម្មណំ ករិត្វា ឯវមិជេកកថេ សត្តា វិសុទ្ធិធម្មា កវន្តិ ។
បុន ចបរំ អារុសោ អរិយស្សារកោ អត្តនោ ចាតំ
អនុស្សរតិ លាភា វត មេ សុលទ្ធិំ វត មេ យោហំ ។ បេ ។
យាចយោកោ ទានសំវិភាគរតោតិ ។ យស្មី អារុសោ
សមយេ អរិយស្សារកោ ចាតំ អនុស្សរតិ នេវស្ស
តស្មី សមយេ រាគបរិយុទ្ធិតំ ចិត្តំ ហោតិ ន ទោស-
បរិយុទ្ធិតំ ចិត្តំ ហោតិ ន មោហបរិយុទ្ធិតំ ចិត្តំ
ហោតិ ឧដុកតមេវស្ស តស្មី សមយេ ចិត្តំ ហោតិ
និក្ខន្តំ មុត្តំ វុទ្ធិតំ កេធម្មា កេទោតិ ខោ អារុសោ
បញ្ចន្នេតំ កាមកុណានំ អធិវចនំ ។ សខោសោ អារុសោ
អរិយស្សារកោ សព្វសោ អាកាសសមេន ចេតសា
វិហារតិ វិបុលេន មហាគ្គតេន អប្បមាលោន អវេរេន
អព្យាបជ្ឈេន ។ ឥទម្បី ខោ អារុសោ អារម្មណំ
ករិត្វា ឯវមិជេកកថេ សត្តា វិសុទ្ធិធម្មា កវន្តិ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គត្តរនិកាយ ឆក្កនិបាត

ម្នាលអារុសោទាំងឡាយ អរិយសាវ័កនោះ មានចិត្តស្មើដោយអាកាស
 ទាំងមូល ជាចិត្តដ៏ទូលាយ ធំ ប្រមាណមិនបាន មិនមានពៀរ មិនមាន
 ព្យាបាទ ។ ម្នាលអារុសោទាំងឡាយ សត្វពួកខ្លះក្នុងលោកនេះ មាន
 សេចក្តីបរិសុទ្ធជាធម្មតាបានយ៉ាងនេះ ព្រោះធ្វើនូវសីលានុស្សតិកម្មដ្ឋាន
 នេះ ឲ្យជាអារម្មណ៍ ។ ម្នាលអារុសោទាំងឡាយ មួយទៀត អរិយសាវ័ក
 រព្វកន្លះចាតៈរបស់ខ្លួនថា ជាលាភរបស់អញហើយ អញឈ្មោះថាបាន
 ស្រួលហើយ ព្រោះអាត្មាអញ ។ បេ ។ គួរគេសូមបាន ត្រេកអរក្នុងការឲ្យ
 និងការចែករំលែក ។ ម្នាលអារុសោទាំងឡាយ សម័យណា អរិយសាវ័ក
 កំពុងរព្វកន្លះចាតៈ សម័យនោះ អរិយសាវ័កនោះ មិនមានចិត្តដែលរាគៈ
 គ្របសង្កត់ មិនមានចិត្តដែលទោសៈគ្របសង្កត់ មិនមានចិត្តដែលមោហៈ
 គ្របសង្កត់ទេ សម័យនោះ អរិយសាវ័កនោះ មានចិត្តប្រព្រឹត្តទៅត្រង់
 តែមួយយ៉ាង ជាចិត្តចេញរួចឃ្នាតអំពីគេធាន ម្នាលអារុសោទាំងឡាយ
 ពាក្យថាគេធាននេះ ជាឈ្មោះនៃកាមគុណ ៥ ។ ម្នាលអារុសោទាំងឡាយ
 អរិយសាវ័កនោះ មានចិត្តស្មើដោយអាកាសទាំងមូល ជាចិត្តដ៏ទូលាយ
 ធំ ប្រមាណមិនបាន មិនមានពៀរ មិនមានព្យាបាទ ។ ម្នាលអារុសោ
 ទាំងឡាយ សត្វពួកខ្លះក្នុងលោកនេះ មានសេចក្តីបរិសុទ្ធជាធម្មតា
 បានយ៉ាងនេះ ព្រោះធ្វើនូវចាតានុស្សតិកម្មដ្ឋាននេះ ឲ្យជាអារម្មណ៍ ។

បឋមបណ្ណាសកេ អនុត្តរិយវគ្គោ

បុន ចបំ អារុសោ អរិយស្សវកោ ទេវតា អនុស្សវតិ
 សន្តិ ទេវា ចាតុម្ពហារាជិកា ។ បេ ។ សន្តិ ទេវា
 តទុត្តរិ យថារូចាយ សទ្ធាយ សមដ្ឋាកតា តា
 ទេវតា ឥតោ ចុតា តត្ថ ឧបបន្នា មយ្ហម្បិ
 តថារូចា សទ្ធា សំវិជ្ជតិ យថារូបេន សីលេន
 ។ បេ ។ សុតេន ចាកេន បញ្ញាយ សមដ្ឋាកតា
 តា ទេវតា ឥតោ ចុតា តត្ថ ឧបបន្នា មយ្ហម្បិ
 តថារូចា បញ្ញា សំវិជ្ជតិ ។ យស្មី អារុសោ សមយេ
 អរិយស្សវកោ អត្តនោ ច តាសញ្ច ទេវតានំ
 សទ្ធាញ្ច សីលញ្ច សុតញ្ច ចាកញ្ច បញ្ញញ្ច អនុស្សវតិ
 ទេវស្ស តស្មី សមយេ រាគបរិយុដ្ឋិតំ ចិត្តំ ហោតិ
 ន ទោសបរិយុដ្ឋិតំ ចិត្តំ ហោតិ ន មោហាបរិយុដ្ឋិតំ
 ចិត្តំ ហោតិ ឧដុកតមេវស្ស តស្មី សមយេ ចិត្តំ ហោតិ
 និក្ខន្តំ មត្តំ វុដ្ឋិតំ កេធម្មា កេធាតិ ខោ អារុសោ
 បញ្ចន្នេតំ កាមកុណានំ អធិវចនំ ។ សខោសោ
 អារុសោ អរិយស្សវកោ សព្វសោ អាកាសសមេន
 ចេតសា វិហារតិ វិបុលេន មហាក្កតេន អប្បមាលោន

បឋមបណ្ណាសក អនុត្តរិយវគ្គ

ម្នាលអារុសោទាំងឡាយ មួយទៀត អរិយសាវ័ក រព្វកន្ធវ្សឹកទេវតាថា
 ទេវតាជាន់ចាតុម្មហារាជិកៈក៏មាន ។ បេ ។ ទេវតាជាន់ខ្ពស់ជាងនោះទៀត
 ក៏មាន ទេវតាទាំងនោះប្រកបដោយសទ្ធាយ៉ាងណា ច្បាតអំពីទីនេះហើយ
 ទៅកើតក្នុងទីនោះ អាត្មាអញតែងមានសទ្ធាដូច្នោះដែរ ទេវតាទាំងនោះ
 ប្រកបដោយសីលយ៉ាងណា ។ បេ ។ ដោយសុតៈ ចាគៈ បញ្ញា ច្បាតអំពី
 ទីនេះហើយ ទៅកើតក្នុងទីនោះ អាត្មាអញតែងមានបញ្ញាដូច្នោះដែរ ។
 ម្នាលអារុសោទាំងឡាយ សម័យណា អរិយសាវ័ក កំពុងរព្វកន្ធវ្សឹកុណា
 គឺសទ្ធា សីលៈ សុតៈ ចាគៈ បញ្ញា របស់ខ្លួនផង របស់ទេវតាទាំង
 នោះផង សម័យនោះ អរិយសាវ័កនោះ មិនមានចិត្តដែលរាគៈគ្របសង្កត់
 មិនមានចិត្តដែលទោសៈគ្របសង្កត់ មិនមានចិត្តដែលមោហៈគ្របសង្កត់ទេ
 សម័យនោះ អរិយសាវ័កនោះ មានចិត្តប្រព្រឹត្តទៅត្រង់តែមួយយ៉ាង ជាចិត្ត
 ចេញរួចឃ្នាតអំពីគេធុបាន ម្នាលអារុសោទាំងឡាយ ពាក្យថា គេធុនេះ
 ជាឈ្មោះនៃកាមគុណ ៥ ។ ម្នាលអារុសោទាំងឡាយ អរិយសាវ័កនោះមាន
 ចិត្តស្មើដោយអាកាសទាំងមូល ជាចិត្តដ៏ទូលាយ ធំ ប្រមាណមិនបាន

សុត្តន្តបិដកេ អង្គត្តវនិកាយស្ស ឆក្កនិបាតោ

អវេរេន អព្យាបន្នេន ។ ឥទម្បិ ខោ អារុសោ អារម្មណំ
 កវិត្តា ឯវមិទេកច្ចេ សត្តា វិសុទ្ធិធម្មា ភវន្តិ ។
 អច្ចរិយំ អារុសោ អត្តតំ អារុសោ យាវញ្ចំ តេន
 ភកវតា ជានតា បស្សតា អរហតា សម្មាសម្ពុទ្ធន
 សម្មាទេ ឱកាសាទិតមោ អនុពុទ្ធា សត្តានំ
 វិសុទ្ធិយា សោកបរិទេវានំ សមតិក្កមាយ ទុក្ខ-
 ទោមនស្សានំ អត្តង្គមាយ ញាយស្ស អទិតមាយ
 ទិញានស្ស សច្ចិកិរិយាយ យទិទំ ឥមាទិ ឆ
 អនុស្សតិដ្ឋាណទីតិ ។

[២៧] អថខោ អញ្ញតរោ ភិក្ខុ យេន ភកវា
 តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្តា ភកវន្តំ អភិវាទេត្តា
 ឯកមន្តំ ទិសីទិ ។ ឯកមន្តំ ទិសិទ្នោ ខោ សោ
 ភិក្ខុ ភកវន្តំ ឯតទរោច កតិ ទុ ខោ ភន្តេ
 សមយា មនោការនិយស្ស ភិក្ខុនោ ទស្សនាយ
 ឧបសង្កមិត្តិ ។ ឆយិមេ ភិក្ខុ សមយា
 មនោការនិយស្ស ភិក្ខុនោ ទស្សនាយ ឧបសង្កមិត្តំ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គគ្រូនិកាយ ឆក្កនិបាត

មិនមានពៀរ មិនមានព្យាបាទ ។ ម្នាលអារុសោទាំងឡាយ សត្វពួក
 ខ្លះក្នុងលោកនេះ មានសេចក្តីបរិសុទ្ធជាធម្មតាបានយ៉ាងនេះ ព្រោះធ្វើ
 នូវទេវតានុស្សតិកម្មដ្ឋាននេះ ឲ្យជាអារម្មណ៍ ។ ម្នាលអារុសោទាំងឡាយ
 ហេតុគួរឲ្យអស្ចារ្យ ម្នាលអារុសោទាំងឡាយ ហេតុមិនធ្លាប់កើត
 ក៏កើតឡើងបាន ត្រង់ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគ ជាអរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធ
 នោះ ទ្រង់ជ្រាប ទ្រង់ឃើញ បានត្រាស់ដឹងនូវការបានឱកាស ក្នុងទី
 ចង្អៀតនេះ ដើម្បីសេចក្តីបរិសុទ្ធដល់ពួកសត្វ ដើម្បីប្រព្រឹត្តកន្លង
 នូវសេចក្តីសោកនិងខ្សឹកខ្សួលទាំងឡាយ ដើម្បីឲ្យអស់ទៅនៃទុក្ខនិង
 ទោមនស្ស ដើម្បីត្រាស់ដឹងនូវមគ្គ ដើម្បីធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវព្រះនិព្វាន
 ការត្រាស់ដឹងនេះ គឺអនុស្សតិដ្ឋានទាំង ៦ នេះ ។

[២៧] គ្រានោះ ភិក្ខុ ១ រូប ចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះ
 ចូលទៅដល់ហើយ ក៏ថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគ ហើយអង្គុយក្នុងទី
 សមគួរ ។ លុះភិក្ខុនោះអង្គុយក្នុងទីសមគួរស៊ប់ហើយ បានក្រាបបង្គំទូល
 ព្រះដ៏មានព្រះភាគដូច្នោះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន សម័យដែលគួរចូល
 ទៅឃើញ ភិក្ខុជាអ្នកមានចិត្តចម្រើនហើយ តើមានប៉ុន្មាន ។ ម្នាលភិក្ខុ
 សម័យដែលគួរចូលទៅឃើញ ភិក្ខុមានចិត្តចម្រើនហើយ នេះមាន ៦ យ៉ាង ។

បឋមបណ្ណាសកេ អនុត្តរិយវគ្គោ

កតមេ ឆ ។ ឥធិ ភិក្ខុវេ យស្មី សមយេ ភិក្ខុ
 កាមរាគបរិយុដ្ឋិតេន ចេតសា វិហារតិ កាមរាគបរេតេន
 ឧប្បន្នស្ស ច កាមរាគស្ស និស្សរណំ យថាក្ខតំ
 នប្បជាតិ តស្មី សមយេ មនោការនិយោ ភិក្ខុ
 ឧបសង្កមិត្តា ឯវមស្ស វចនីយោ អហំ ខោ អារុសោ
 កាមរាគបរិយុដ្ឋិតេន ចេតសា វិហារមិ កាមរាគបរេតេន
 ឧប្បន្នស្ស ច កាមរាគស្ស និស្សរណំ យថាក្ខតំ
 នប្បជាតិ ភិក្ខុ វត មេ អាយស្មា កាមរាគស្ស
 បហាណាយ ធម្មំ ទេសេត្តិ តស្ស មនោការនិយោ
 ភិក្ខុ កាមរាគស្ស បហាណាយ ធម្មំ ទេសេតិ ។
 អយំ ភិក្ខុ បឋមោ សមយោ មនោការនិយសុស
 ភិក្ខុនោ ទស្សនាយ ឧបសង្កមិត្តំ ។ បុន ចបរំ ភិក្ខុ
 យស្មី សមយេ ភិក្ខុ ព្យាចាទបរិយុដ្ឋិតេន ចេតសា
 វិហារតិ ព្យាចាទបរេតេន ឧប្បន្នស្ស ច ព្យាចាទស្ស
 និស្សរណំ យថាក្ខតំ នប្បជាតិ តស្មី សមយេ
 មនោការនិយោ ភិក្ខុ ឧបសង្កមិត្តា ឯវមស្ស វចនីយោ

បឋមបណ្ណាសក អនុត្តរិយវគ្គ

៦ តើអ្វីខ្លះ ។ ម្នាលភិក្ខុ សម័យណា ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ មានចិត្ត
 ដែលកាមរាគគ្របសង្កត់ហើយ រវើរវាយ ដោយកាមរាគ ទាំងមិនដឹងនូវ
 ការលះកាមរាគ ដែលកើតឡើងហើយ ឲ្យពិតប្រាកដបាន សម័យនោះ
 ត្រូវចូលទៅរកភិក្ខុជាអ្នកមានចិត្តចម្រើនហើយ និយាយយ៉ាងនេះថា ម្នាល
 អារុសោ ខ្ញុំមានចិត្តត្រូវកាមរាគគ្របសង្កត់ហើយ រវើរវាយដោយកាម-
 រាគ ទាំងមិនដឹងនូវការលះកាមរាគ ដែលកើតឡើងហើយ ឲ្យពិត
 ប្រាកដបានទេ សូមលោកដ៏មានអាយុ អាណិតសម្តែងធម៌ ដើម្បីលះកាម-
 រាគដល់ខ្ញុំ ភិក្ខុដែលមានចិត្តចម្រើន គង់នឹងសម្តែងធម៌ ដើម្បីលះកាមរាគ
 ដល់ភិក្ខុនោះ ។ ម្នាលភិក្ខុ នេះជាសម័យដែលគួរចូលទៅ ឃើញភិក្ខុ
 ដែលមានចិត្តចម្រើនទី ១ ។ ម្នាលភិក្ខុ មួយទៀត សម័យណា បើភិក្ខុមាន
 ចិត្ត ត្រូវព្យាបាទគ្របសង្កត់ហើយ រវើរវាយ ដោយព្យាបាទ ទាំងមិនដឹង
 នូវការលះព្យាបាទ ដែលកើតឡើងហើយ ឲ្យពិតប្រាកដ សម័យនោះ
 ទើបត្រូវចូលទៅរកភិក្ខុ ដែលមានចិត្តចម្រើនហើយ និយាយយ៉ាងនេះថា

សុត្តន្តបិដកេ អង្គត្តរនិកាយស្ស ឆក្កនិបាតោ

អហំ ខោ អារុសោ ព្យាចាទបរិយុដ្ឋិតេន ចេតសា
 វិហារមិ ព្យាចាទបរេតេន ឧប្បន្នស្ស ច ព្យាចាទស្ស
 និស្សរណំ យថាក្ខតំ នប្បជាតាមិ សាធុ វត មេ
 អាយស្មា ព្យាចាទស្ស បហាឆាយ ធម្មំ ទេសេត្តតិ
 តស្ស មនោការនិយោ ភិក្ខុ ព្យាចាទស្ស បហាឆាយ
 ធម្មំ ទេសេតិ ។ អយំ ភិក្ខុ ទុតិយោ សមយោ
 មនោការនិយស្ស ភិក្ខុនោ ទស្សឆាយ ឧបសង្កមិតុំ ។
 បុន ចបរំ ភិក្ខុ យស្មី សមយេ ភិក្ខុ បីនមិទ្ធិ-
 បរិយុដ្ឋិតេន ចេតសា វិហារតិ បីនមិទ្ធិបរេតេន
 ឧប្បន្នស្ស ច បីនមិទ្ធិស្ស និស្សរណំ យថាក្ខតំ
 នប្បជាតាតិ តស្មី សមយេ មនោការនិយោ ភិក្ខុ
 ឧបសង្កមិត្វា ឯវមស្ស វចនីយោ អហំ ខោ អារុសោ
 បីនមិទ្ធិបរិយុដ្ឋិតេន ចេតសា វិហារមិ បីនមិទ្ធិបរេតេន
 ឧប្បន្នស្ស ច បីនមិទ្ធិស្ស និស្សរណំ យថាក្ខតំ
 នប្បជាតាមិ សាធុ វត មេ អាយស្មា បីនមិទ្ធិស្ស
 បហាឆាយ ធម្មំ ទេសេត្តតិ តស្ស មនោការនិយោ
 ភិក្ខុ បីនមិទ្ធិស្ស បហាឆាយ ធម្មំ ទេសេតិ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គគ្រូរនិកាយ ឆក្កនិបាត

ថា ម្នាលអារុសោ ខ្ញុំមានចិត្តត្រូវព្យាបាទគ្របសង្កត់ហើយ រវើរវាយ
ដោយព្យាបាទ ទាំងមិនដឹងនូវការលះព្យាបាទ ដែលកើតឡើងហើយ
ឲ្យពិតប្រាកដទេ សូមលោកដ៏មានអាយុ អាណិតសម្តែងធម៌ ដើម្បីលះ
ព្យាបាទដល់ខ្ញុំ ។ ភិក្ខុដែលមានចិត្តចម្រើន គង់នឹងសម្តែងធម៌ ដើម្បីលះ
ព្យាបាទដល់ភិក្ខុនោះ ។ ម្នាលភិក្ខុ នេះជាសម័យ ដែលគួរចូលទៅឃើញ
ភិក្ខុដែលមានចិត្តចម្រើនទី ២ ។ ម្នាលភិក្ខុ មួយទៀត សម័យណា ភិក្ខុ
មានចិត្តត្រូវបីនមិទ្ធុគ្របសង្កត់ រវើរវាយដោយបីនមិទ្ធុ ទាំងមិនដឹង
នូវការលះបីនមិទ្ធុ ដែលកើតឡើងឲ្យពិតប្រាកដ សម័យនោះ ត្រូវ
ចូលទៅរកភិក្ខុដែលមានចិត្តចម្រើន ហើយនិយាយយ៉ាងនេះថា ម្នាល
អារុសោ ខ្ញុំមានចិត្តត្រូវបីនមិទ្ធុគ្របសង្កត់ ហើយរវើរវាយដោយបីនមិទ្ធុ
ទាំងមិនដឹងនូវការលះបីនមិទ្ធុ ដែលកើតឡើងហើយ ឲ្យពិតប្រាកដទេ សូម
លោកដ៏មានអាយុ អាណិតសម្តែងធម៌ ដើម្បីលះបីនមិទ្ធុដល់ខ្ញុំ ភិក្ខុ
ដែលមានចិត្តចម្រើន គង់នឹងសម្តែងធម៌ដើម្បីលះបីនមិទ្ធុ ដល់ភិក្ខុនោះ ។

បឋមបណ្ណាសកេ អនុត្តរិយវគ្គោ

អយំ ភិក្ខុ តតិយោ សមយោ មនោការនិយស្ស
 ភិក្ខុនោ ទស្សនាយ ឧបសង្កមិតំ ។ បុន ចបំ
 ភិក្ខុ យស្មី សមយេ ភិក្ខុ ឧទ្ធចកុក្កច្ចបរិយុដ្ឋិតេន
 ចេតសា វិហារតិ ឧទ្ធចកុក្កច្ចបរេតេន ឧប្បន្នស្ស ច
 ឧទ្ធចកុក្កច្ចស្ស និស្សរណំ យថាក្ខតំ នប្បជាតាតិ
 តស្មី សមយេ មនោការនិយោ ភិក្ខុ ឧបសង្កមិត្វា
 ឯវមស្ស រចនីយោ អហំ ខោ អារុសោ
 ឧទ្ធចកុក្កច្ចបរិយុដ្ឋិតេន ចេតសា វិហារមិ ឧទ្ធច-
 កុក្កច្ចបរេតេន ឧប្បន្នស្ស ច ឧទ្ធចកុក្កច្ចស្ស
 និស្សរណំ យថាក្ខតំ នប្បជាតាមិ សាធុ វត មេ
 អាយស្មា ឧទ្ធចកុក្កច្ចស្ស បហានាយ ធម្មំ ទេសេត្តតិ
 តស្ស មនោការនិយោ ភិក្ខុ ឧទ្ធចកុក្កច្ចស្ស បហា-
 នាយ ធម្មំ ទេសេតិ ។ អយំ ភិក្ខុ ចតុត្តោ សមយោ
 មនោការនិយស្ស ភិក្ខុនោ ទស្សនាយ ឧបសង្កមិតំ ។
 បុន ចបំ ភិក្ខុ យស្មី សមយេ ភិក្ខុ វិចិត្តិច្ឆាយ-
 រិយុដ្ឋិតេន ចេតសា វិហារតិ វិចិត្តិច្ឆាយរេតេន ឧប្បន្នាយ
 ច វិចិត្តិច្ឆាយ និស្សរណំ យថាក្ខតំ នប្បជាតាតិ

បឋមបណ្ណាសក អនុត្តរិយវគ្គ

ម្នាលភិក្ខុ នេះជាសម័យ ដែលគួរចូលទៅឃើញ ភិក្ខុដែលមានចិត្តចម្រើន
 ទី ៣ ។ ម្នាលភិក្ខុ មួយទៀត សម័យណា ភិក្ខុមានចិត្តត្រូវឧទ្ធចក្កក្កច្នះ
 គ្របសង្កត់ រវើរវាយដោយឧទ្ធចក្កក្កច្នះ ទាំងមិនដឹងនូវការលះឧទ្ធចក្កក្កច្នះ
 ដែលកើតឡើងហើយឲ្យពិតប្រាកដទេ សម័យនោះ ត្រូវចូលទៅរកភិក្ខុ
 មានចិត្តចម្រើន ហើយនិយាយយ៉ាងនេះថា ម្នាលអារុសោ ខ្ញុំមានចិត្តត្រូវ
 ឧទ្ធចក្កក្កច្នះគ្របសង្កត់ហើយ រវើរវាយដោយឧទ្ធចក្កក្កច្នះ ទាំងមិន
 ដឹងនូវការលះឧទ្ធចក្កក្កច្នះ ដែលកើតឡើងហើយឲ្យពិតប្រាកដទេ សូម
 លោកដ៏មានអាយុ អាណិតសម្តែងធម៌ដល់ខ្ញុំ ដើម្បីលះនូវឧទ្ធចក្កក្កច្នះ
 ភិក្ខុជាអ្នកមានចិត្តចម្រើន គង់នឹងសម្តែងធម៌ដល់ភិក្ខុនោះ ដើម្បីលះ
 ឧទ្ធចក្កក្កច្នះ ។ ម្នាលភិក្ខុ នេះជាសម័យ ដែលគួរចូលទៅឃើញ ភិក្ខុ
 ដែលមានចិត្តចម្រើនទី ៤ ។ ម្នាលភិក្ខុ មួយទៀត សម័យណា
 ភិក្ខុមានចិត្ត ត្រូវវិចិកិច្ចាគ្របសង្កត់ រវើរវាយដោយវិចិកិច្ចា ទាំង
 មិនដឹងនូវការលះវិចិកិច្ចា ដែលកើតឡើងហើយ ឲ្យពិតប្រាកដទេ

សុត្តន្តបិដកេ អង្គត្តវនិកាយស្ស ឆក្កនិបាតោ

តស្មី សមយេ មនោការនិយោ ភិក្ខុ ឧបសង្កមិត្តា
 ឯវមស្ស វចនីយោ អហំ ខោ អារុសោ វិចិត្តិច្ឆាប-
 វិយុដ្ឋិតេន ចេតសា វិហារមិ វិចិត្តិច្ឆាបរេតេន ឧប្បន្ទាយ
 ច វិចិត្តិច្ឆាយ និស្សរណំ យថាក្ខតំ នប្បជាតាមិ
 សាធុ វត មេ អាយស្មា វិចិត្តិច្ឆាយ បហាណាយ ធម្មំ
 ទេសេត្តិ តស្ស មនោការនិយោ ភិក្ខុ វិចិត្តិច្ឆាយ
 បហាណាយ ធម្មំ ទេសេតិ ។ អយំ ភិក្ខុ បញ្ចមោ
 សមយោ មនោការនិយស្ស ភិក្ខុនោ ទស្សនាយ
 ឧបសង្កមិត្តំ ។ បុន ចបរំ ភិក្ខុ យស្មី សមយេ
 ភិក្ខុ យំ និមិត្តំ អាភម្ម យំ និមិត្តំ មនសិករោតោ
 អនន្តរា អាសវានំ ខយោ ហោតិ តំ និមិត្តំ ន ជាតាតិ
 ន បស្សតិ តស្មី សមយេ មនោការនិយោ ភិក្ខុ ឧបសង្ក-
 មិត្តា ឯវមស្ស វចនីយោ អហំ ខោ អារុសោ យំ និមិត្តំ
 អាភម្ម យំ និមិត្តំ មនសិករោតោ អនន្តរា អាសវានំ
 ខយោ ហោតិ តំ និមិត្តំ ន ជាតាមិ ន បស្សាមិ សាធុ វត
 មេ អាយស្មា អាសវានំ ខយាយ ធម្មំ ទេសេត្តិ តស្ស
 មនោការនិយោ ភិក្ខុ អាសវានំ ខយាយ ធម្មំ ទេសេតិ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គត្ថរនិកាយ ឆក្កនិបាត

សម័យនោះ ត្រូវចូលទៅរកភិក្ខុដែលមានចិត្តចម្រើន ហើយនិយាយ
 យ៉ាងនេះថា ម្ចាស់អារុសោ ខ្ញុំមានចិត្តត្រូវវិចិត្តិកិច្ចាគ្របសង្កត់ហើយ
 រវើរវាយដោយវិចិត្តិកិច្ចា ទាំងមិនដឹងនូវការលះវិចិត្តិកិច្ចា ដែលកើតឡើង
 ហើយឲ្យពិតប្រាកដទេ សូមលោកដ៏មានអាយុ អាណិតសម្តែងធម៌
 ដល់ខ្ញុំ ដើម្បីលះវិចិត្តិកិច្ចា ភិក្ខុដែលមានចិត្តចម្រើន គង់នឹងសម្តែងធម៌ដល់
 ភិក្ខុនោះ ដើម្បីលះនូវវិចិត្តិកិច្ចា ។ ម្ចាស់ភិក្ខុ នេះជាសម័យដែលគួរចូលទៅ
 ឃើញភិក្ខុដែលមានចិត្តចម្រើនទី ៥ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុ មួយទៀត សម័យណា
 ភិក្ខុមិនដឹង មិនឃើញនូវនិមិត្ត ដែលខ្លួនអាស្រ័យនិមិត្តណា ធ្វើទុកក្នុង
 ចិត្តនូវនិមិត្តណា ហើយអស់អាសវៈទាំងឡាយ ដោយឥតអន្តរាយនោះ
 សម័យនោះ ត្រូវចូលទៅរកភិក្ខុដែលមានចិត្តចម្រើន ហើយនិយាយ
 យ៉ាងនេះថា ម្ចាស់អារុសោ ខ្ញុំមិនដឹង មិនឃើញនូវនិមិត្ត (ដែលខ្ញុំ)
 អាស្រ័យនិមិត្តណា ធ្វើទុកក្នុងចិត្តនូវនិមិត្តណា ហើយអស់អាសវៈ
 ទាំងឡាយ ដោយឥតអន្តរាយនោះ សូមលោកដ៏មានអាយុ អាណិត
 សម្តែងធម៌ដល់ខ្ញុំ ដើម្បីឲ្យអស់អាសវៈទាំងឡាយ ភិក្ខុដែលមានចិត្ត
 ចម្រើន គង់នឹងសម្តែងធម៌ដល់ភិក្ខុនោះ ដើម្បីឲ្យអស់អាសវៈទាំងឡាយ ។

បឋមបណ្ណាសកេ អនុត្តរិយវគ្គោ

អយំ ភិក្ខុ ឆដ្ឋោ សមយោ មនោការនិយស្ស
ភិក្ខុនោ ទស្សនាយ ឧបសង្កមិត្តំ ។ ឥមេ ខោ
ភិក្ខុ ឆ សមយា មនោការនិយស្ស ភិក្ខុនោ
ទស្សនាយ ឧបសង្កមិត្តន្តិ ។

[២៨] ឯកំ សមយំ សម្ពហុលា ថេរា ភិក្ខុ
ពារាណសិយំ វិហារន្តិ ឥសិបតនេ មិតទាយេ ។
អថខោ តេសំ ថេរានំ ភិក្ខុនំ បច្ឆាកត្តំ បិណ្ឌាចាតប្ប-
ជិក្កន្តានំ មណ្ឌាលមារៀ សន្និសិទ្ធានំ សន្និបតិកានំ
អយមន្តរា កថា ឧទទាទិ កោ នុ ខោ អារុសោ
សមយោ មនោការនិយស្ស ភិក្ខុនោ ទស្សនាយ
ឧបសង្កមិត្តន្តិ ។ ឯវំ វុត្តេ អញ្ញតរោ ភិក្ខុ ថេរេ ភិក្ខុ
ឯតទរោច យស្មី អារុសោ សមយេ មនោការនិយោ
ភិក្ខុ បច្ឆាកត្តំ បិណ្ឌាចាតប្បជិក្កន្តោ ចានេ បក្ខាលេត្វា
និសិទ្ធា ហោតិ បល្លង្គំ អាកុទិត្វា ឧដំ កាយំ
បណិជាយ បរិមុខំ សតី ឧបដ្ឋបេត្វា សោ សមយោ
មនោការនិយស្ស ភិក្ខុនោ ទស្សនាយ ឧបសង្កមិត្តន្តិ ។
ឯវំ វុត្តេ អញ្ញតរោ ភិក្ខុ តំ ភិក្ខុ ឯតទរោច

បឋមបណ្ណាសក អនុត្តរិយវគ្គ

ម្នាលភិក្ខុ នេះជាសម័យ ដែលគួរចូលទៅឃើញនូវភិក្ខុដែលមានចិត្ត
ចម្រើនទី ៦ ។ ម្នាលភិក្ខុ នេះឯងជាសម័យទាំង ៦ ដែលគួរចូលទៅ
ឃើញភិក្ខុមានចិត្តចម្រើន ។

[២៨] សម័យមួយ ភិក្ខុជាថេរៈច្រើនអង្គ នៅក្នុងឥសិបតន-
មិតទាយវ័ន ជិតក្រុងពារាណសី ។ គ្រានោះ ភិក្ខុជាថេរៈអម្បាលនោះ
ផុតកិច្ចដោយបិណ្ឌបាត ក្នុងកាលជាខាងក្រោយពេលចង្ហាន់ហើយ បាន
អង្គុយប្រជុំគ្នា ក្នុងរោងនៅក្នុងមណ្ឌលទី (កោជនសាលា) ហើយនិយាយ
ឡើងក្នុងចន្លោះយ៉ាងនេះថា ម្នាលអារុសោទាំងឡាយ សម័យដែលគួរ
ចូលទៅឃើញ ភិក្ខុដែលមានចិត្តចម្រើន តើសម័យណា ។ កាលបើពួក
ព្រះថេរៈនិយាយយ៉ាងនេះហើយ ភិក្ខុ ១ រូប បាននិយាយនឹងពួកភិក្ខុជាថេរៈ
យ៉ាងនេះថា ម្នាលអារុសោទាំងឡាយ សម័យណា ភិក្ខុដែលមានចិត្តចម្រើន
ផុតកិច្ចដោយបិណ្ឌបាត ក្នុងកាលជាខាងក្រោយពេលចង្ហាន់ លោកលាង
ជើងហើយអង្គុយផ្គត់ភ្លើន តម្រង់កាយឲ្យត្រង់ តាំងសតិចំពោះមុខ សម័យ
នោះ ទើបគួរចូលទៅឃើញភិក្ខុដែលមានចិត្តចម្រើន ។ កាលបើភិក្ខុនោះ
និយាយយ៉ាងនេះហើយ ភិក្ខុ ១ រូបទៀត និយាយនឹងភិក្ខុនោះយ៉ាងនេះថា

សុត្តន្តបិដកេ អង្គត្តរនិកាយស្ស ឆក្កនិបាតោ

ន ខោ អារុសោ សមយោ មនោការនិយស្ស ភិក្ខុនោ
 ទស្សនាយ ឧបសង្កម្ពិតំ ។ យស្មី អារុសោ សមយេ
 មនោការនិយោ ភិក្ខុ បច្ឆាកត្តំ បិណ្ឌាចាតប្បដិក្កន្តោ
 ចានេ បក្ខាលេត្វា និសិទ្ធោ ហោតិ បល្លង្គំ អាកុជិត្វា
 ឧដំ កាយំ បណិជាយ បរិមុខំ សតី ឧបដ្ឋបេត្វា
 ចារិត្តកិលមថោបិស្ស តស្មី សមយេ អប្បដិប្បស្សន្តោ
 ហោតិ ភត្តកិលមថោបិស្ស តស្មី សមយេ អប្ប-
 ដិប្បស្សន្តោ ហោតិ តស្មា សោ អសមយោ មនោ-
 ការនិយស្ស ភិក្ខុនោ ទស្សនាយ ឧបសង្កម្ពិតំ ។
 យស្មី អារុសោ សមយេ មនោការនិយោ ភិក្ខុ
 សាយណ្ណាសមយំ បដិសល្លាណ រុដ្ឋិតោ វិហារបច្ឆាយាយំ
 និសិទ្ធោ ហោតិ បល្លង្គំ អាកុជិត្វា ឧដំ កាយំ
 បណិជាយ បរិមុខំ សតី ឧបដ្ឋបេត្វា សោ
 សមយោ មនោការនិយស្ស ភិក្ខុនោ ទស្សនាយ
 ឧបសង្កម្ពិតុន្តិ ។ ឯវំ រុត្តេ អញ្ញតរោ ភិក្ខុ តំ ភិក្ខុ
 ឯតទរោច ន ខោ អារុសោ សមយោ មនោការនិ-
 យស្ស ភិក្ខុនោ ទស្សនាយ ឧបសង្កម្ពិតំ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គត្ថរនិកាយ ឆក្កនិបាត

ម្នាលអារុសោ មិនមែនជាសម័យ គួរចូលទៅឃើញភិក្ខុដែលមានចិត្ត
 ចម្រើនទេ ។ ម្នាលអារុសោ ព្រោះថា សម័យណា ភិក្ខុដែល
 មានចិត្តចម្រើន ផុតកិច្ចដោយបិណ្ឌបាត ក្នុងកាលក្រោយពេលចង្ហាន់
 លោកលាងជើង ហើយអង្គុយផ្គត់ភ្នែក តម្រង់កាយឲ្យត្រង់ តាំងសតិ
 ចំពោះមុខ លោកកំពុងមានសេចក្តីលំបាកនឹងការត្រេចទៅ (បិណ្ឌបាត)
 មិនទាន់ស្ងប់រម្ងាប់ ក្នុងសម័យនោះនៅឡើយ សូម្បីសេចក្តីលំបាក
 ព្រោះភត្ត ក៏មិនទាន់ស្ងប់រម្ងាប់ ក្នុងសម័យនោះនៅឡើយដែរ ហេតុនោះ
 បានជាសម័យនោះ មិនមែនជាសម័យ គួរចូលទៅឃើញភិក្ខុដែល
 មានចិត្តចម្រើនទេ ។ ម្នាលអារុសោ សម័យណា ភិក្ខុដែលមាន
 ចិត្តចម្រើន ចេញអំពីទីសម្ងំ ក្នុងសាយណ្តាសម័យ ហើយអង្គុយក្នុង
 ម្លប់ខាងក្រោយវិហារ ផ្គត់ភ្នែក តម្រង់កាយឲ្យត្រង់ តាំងសតិចំពោះមុខ
 សម័យនោះ ទើបជាសម័យ គួរចូលទៅឃើញភិក្ខុ ដែលមានចិត្ត
 ចម្រើនបាន ។ កាលបើភិក្ខុនោះ និយាយយ៉ាងនេះហើយ ភិក្ខុ
 ដទៃទៀត និយាយនឹងភិក្ខុនោះយ៉ាងនេះថា ម្នាលអារុសោ មិនមែន
 ជាសម័យ ដែលគួរចូលទៅឃើញភិក្ខុដែលមានចិត្តចម្រើន (នោះទេ) ។

បឋមបណ្ណាសកេ អនុត្តរិយវគ្គោ

យស្មី អារុសោ សមយេ មនោការនិយោ ភិក្ខុ
 សាយណ្ណាសមយំ បដិសល្លាណ វុដ្ឋិតោ វិហារបច្ឆា-
 យាយំ និសិទ្ធោ ហោតិ បល្ល័ង្កំ អាកុជិត្វា ឧដ្ឋិ
 កាយំ បណិទាយ បរិមុខំ សតី ឧបដ្ឋបេត្វា
 យទេវស្ស ទិវា សមាធិនិមិត្តំ មនសិកតំ ហោតិ
 តទេវស្ស តស្មី សមយេ សមុទាចរតិ ។ តស្មា សោ
 អសមយោ មនោការនិយស្ស ភិក្ខុនោ ទស្សនាយ
 ឧបសង្កមិត្តំ ។ យស្មី អារុសោ សមយេ មនោការនិ-
 យោ ភិក្ខុ វត្តិយា បច្ចុសសមយំ បច្ចុដ្ឋាយ និសិទ្ធោ
 ហោតិ បល្ល័ង្កំ អាកុជិត្វា ឧដ្ឋិ កាយំ បណិទាយ
 បរិមុខំ សតី ឧបដ្ឋបេត្វា សោ សមយោ មនោការនិ-
 យស្ស ភិក្ខុនោ ទស្សនាយ ឧបសង្កមិត្តន្តិ ។ ឯវំ
 វុត្តេ អញ្ញតោ ភិក្ខុ តំ ភិក្ខុំ ឯតទរោច ន ខោ អារុសោ
 សមយោ មនោការនិយស្ស ភិក្ខុនោ ទស្សនាយ
 ឧបសង្កមិត្តំ ។ យស្មី អារុសោ សមយេ មនោការនិយោ
 ភិក្ខុ វត្តិយា បច្ចុសសមយំ បច្ចុដ្ឋាយ និសិទ្ធោ
 ហោតិ បល្ល័ង្កំ អាកុជិត្វា ឧដ្ឋិ កាយំ បណិទាយ

បឋមបណ្ណាសក អនុត្តរិយវគ្គ

ម្នាលអារុសោ ព្រោះថា សម័យណា ភិក្ខុមានចិត្តចម្រើនចេញអំពីទីសម្ងំ
 ក្នុងសាយណ្ណសម័យ អង្គុយក្នុងម្លប់ខាងក្រោយវិហារ ផ្គត់ភ្នែន តម្រង់
 កាយឲ្យត្រង់ តាំងសតិចំពោះមុខ ហើយធ្វើទុកក្នុងចិត្តនូវសមាធិនិមិត្ត
 ណាក្នុងវេលាថ្ងៃ សមាធិនិមិត្តរបស់លោកនោះឯង រមែងកម្រើក (ក្នុង
 មនោទ្វារ) ក្នុងសម័យនោះ ។ ហេតុនោះ បានជាសម័យនោះ មិនមែនជា
 សម័យ ដែលគួរចូលទៅឃើញភិក្ខុដែលមានចិត្តចម្រើនទេ ។ ម្នាលអារុសោ
 លុះតែសម័យណា ភិក្ខុដែលមានចិត្តចម្រើន ក្រោកឡើងក្នុងបច្ចូសសម័យ
 នៃរាត្រី ហើយអង្គុយផ្គត់ភ្នែន តម្រង់កាយឲ្យត្រង់ តាំងសតិចំពោះមុខ
 សម័យនោះ ទើបគួរចូលទៅឃើញភិក្ខុដែលមានចិត្តចម្រើន ។ កាលបើភិក្ខុ
 នោះ និយាយយ៉ាងនេះហើយ ភិក្ខុឯទៀត និយាយនឹងភិក្ខុនោះយ៉ាងនេះថា
 ម្នាលអារុសោ មិនមែនជាសម័យ ដែលគួរចូលទៅឃើញភិក្ខុដែលមានចិត្ត
 ចម្រើនទេ ។ ម្នាលអារុសោ លុះតែសម័យណា ភិក្ខុដែលមានចិត្តចម្រើនក្រោក
 ឡើងក្នុងបច្ចូសសម័យនៃរាត្រីហើយអង្គុយផ្គត់ភ្នែន តម្រង់ កាយឲ្យត្រង់

សុត្តន្តបិដកេ អង្គក្កវនិកាយស្ស ឆក្កនិបាតោ

បរិមុខំ សតី ឧបជ្ឈបេត្វា ឌីជជ្ជាយិស្ស តស្មី សមយេ
 កាយោ ហោតិ ជាសុកស្ស ហោតិ ពុទ្ធានំ សាសនំ
 មនសិកាតំ ។ តស្មា សោ សមយោ មនោការ-
 និយស្ស ភិក្ខុនោ ទស្សនាយ ឧបសង្កមិត្តន្តិ ។ ឯវ
 វុត្តេ អាយស្មា មហាកច្ចាណោ ថេវ ភិក្ខុ ឯតទវោច
 សមុខា មេ តំ អារុសោ ភកវតោ សុតំ សមុខា
 បដិក្កហិតំ ឆយិមេ ភិក្ខុ សមយា មនោការនិយស្ស
 ភិក្ខុនោ ទស្សនាយ ឧបសង្កមិត្តំ ។ កតមេ ឆ ។
 ឥធិ ភិក្ខុវេ យស្មី សមយេ ភិក្ខុ កាមរាគបរិយុដ្ឋិតេន
 ចេតសា វិហារតិ កាមរាគបរេតេន ឧប្បន្នស្ស ច
 កាមរាគស្ស និស្សរណំ យថាក្ខតំ នប្បជាណតិ តស្មី
 សមយេ មនោការនិយោ ភិក្ខុ ឧបសង្កមិត្តា ឯវមស្ស
 វេនិយោ អហំ ខោ អារុសោ កាមរាគបរិយុដ្ឋិតេន
 ចេតសា វិហារមិ កាមរាគបរេតេន ឧប្បន្នស្ស ច កាម-
 រាគស្ស និស្សរណំ យថាក្ខតំ នប្បជាណមិ សាធុ វត មេ
 អាយស្មា កាមរាគស្ស បហានាយ ធម្មំ ទេសេត្តតិ

សុត្តន្តបិដក អង្គត្ថរនិកាយ ឆក្កនិបាត

តាំងសតិចំពោះមុខ សម័យនោះ កាយរបស់លោក កំពុងតាំងនៅ
ក្នុងឱជារស (អាហារ) លោកកំពុងសប្បាយនឹងធ្វើតាមពាក្យប្រៀន
ប្រដៅរបស់ព្រះពុទ្ធ ។ ព្រោះហេតុនោះ សម័យនោះ ទើបជាសម័យ
គួរចូលទៅឃើញភិក្ខុដែលមានចិត្តចម្រើន ។ កាលបើភិក្ខុនោះ និយាយ
យ៉ាងនេះហើយ ទើបព្រះមហាក្សត្រៈដ៏មានអាយុ បាននិយាយនឹងពួក
ភិក្ខុជាច្រើនយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់អាវុសោទាំងឡាយ ការនោះ ខ្ញុំបានស្តាប់
ចំពោះព្រះភក្ត្រ ខ្ញុំបានរៀនចំពោះព្រះភក្ត្រ នៃព្រះដ៏មានព្រះភាគយ៉ាង
នេះថា ម្ចាស់ភិក្ខុ សម័យដែលគួរចូលទៅឃើញភិក្ខុដែលមានចិត្តចម្រើន
នេះមាន ៦ ។ ៦ តើអ្វីខ្លះ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុ សម័យណា ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ
មានចិត្តត្រូវកាមរាគគ្របសង្កត់ហើយ រវើរវាយដោយកាមរាគ ទាំងមិន
ដឹងនូវការលះកាមរាគដែលកើតឡើងហើយឲ្យពិតប្រាកដទេ សម័យនោះ
ត្រូវចូលទៅរកភិក្ខុដែលមានចិត្តចម្រើន ហើយនិយាយយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់
អាវុសោ ខ្ញុំមានចិត្តត្រូវកាមរាគគ្របសង្កត់ហើយ រវើរវាយ ដោយកាម-
រាគ ទាំងមិនដឹងនូវការលះកាមរាគដែលកើតឡើងហើយឲ្យពិតប្រាកដទេ
សូមលោកដ៏មានអាយុ អាណិតសម្តែងធម៌ដល់ខ្ញុំ ដើម្បីលះកាមរាគ

បឋមបណ្ណាសកេ អនុត្តរិយវគ្គោ

តស្ស មនោការនិយោ ភិក្ខុ កាមរាតស្ស បហានាយ
 ធម្មំ ទេសេតិ ។ អយំ ភិក្ខុ បឋមោ សមយោ
 មនោការនិយស្ស ភិក្ខុនោ ទស្សនាយ ឧបសង្កមិត្តំ ។
 បុន ចបំ ភិក្ខុ យស្មី សមយេ ភិក្ខុ ព្យាបាទ-
 បរិយុដ្ឋិតេន ចេតសា វិហារតិ ។ បេ ។ ដីនមិទ្ធិបរិយុដ្ឋិ-
 តេន ចេតសា វិហារតិ ឧទ្ធចកុក្កច្ចបរិយុដ្ឋិតេន
 ចេតសា វិហារតិ វិចិត្តិញ្ញាបរិយុដ្ឋិតេន ចេតសា
 វិហារតិ ។ បេ ។ យំ និមិត្តំ អាកម្ម យំ និមិត្តំ មនសិ-
 ករោតោ អនន្តរា អាសវានំ ខយោ ហោតិ តំ និមិត្តំ
 ន ជាតាតិ ន បស្សតិ តស្មី សមយេ មនោការនិយោ
 ភិក្ខុ ឧបសង្កមិត្តា ឯវមស្ស វេនិយោ អហំ ខោ
 អារុសោ យំ និមិត្តំ អាកម្ម យំ និមិត្តំ មនសិករោតោ
 អនន្តរា អាសវានំ ខយោ ហោតិ តំ និមិត្តំ ន
 ជាតាមិ ន បស្សាមិ សាធុ វត មេ អាយស្មា
 អាសវានំ ខយាយ ធម្មំ ទេសេត្តិ តស្ស មនោការ-
 និយោ ភិក្ខុ អាសវានំ ខយាយ ធម្មំ ទេសេតិ ។

បឋមបណ្ណាសក អនុត្តរិយវគ្គ

ភិក្ខុដែលមានចិត្តចម្រើន គង់នឹងសម្តែងធម៌ដល់ភិក្ខុនោះ ដើម្បីលះកាមរាគ ។

ម្នាលភិក្ខុ នេះជាសម័យ ដែលគួរចូលទៅឃើញភិក្ខុដែលមានចិត្តចម្រើន

ទី ១ ។ ម្នាលភិក្ខុ មួយទៀត សម័យណា ភិក្ខុមានចិត្តត្រូវព្យាបាទគ្រប

សង្កត់ ។ បេ ។ មានចិត្តត្រូវបីនមិទ្ធគ្របសង្កត់ មានចិត្តត្រូវឧទ្ធចក្កក្នុង

គ្របសង្កត់ មានចិត្តត្រូវវិចិកិច្ចាគ្របសង្កត់ ។ បេ ។ មិនដឹង មិនឃើញ

នូវនិមិត្តដែលខ្លួនអាស្រ័យនិមិត្តណា ធ្វើទុកក្នុងចិត្តនូវនិមិត្តណា ហើយ

អស់អាសវៈទាំងឡាយ ដោយឥតអន្តរាយនោះ សម័យនោះ ទើប

ជាសម័យគួរចូលទៅរកភិក្ខុដែលមានចិត្តចម្រើន ហើយនិយាយយ៉ាងនេះ

នឹងភិក្ខុនោះថា ម្នាលអារុសោ ខ្ញុំមិនដឹង មិនឃើញនិមិត្ត (ដែលខ្ញុំ)

អាស្រ័យនិមិត្តណា ធ្វើទុកក្នុងចិត្តនូវនិមិត្តណា ហើយអស់អាសវៈ

ទាំងឡាយ ដោយឥតអន្តរាយនោះ សូមលោកដ៏មានអាយុ អាណិត

សម្តែងធម៌ដល់ខ្ញុំ ដើម្បីឲ្យអស់អាសវៈទាំងឡាយ ភិក្ខុដែលមានចិត្តចម្រើន

គង់នឹងសម្តែងធម៌ដល់ភិក្ខុនោះ ដើម្បីធ្វើឲ្យអស់អាសវៈទាំងឡាយ ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គក្កវនិកាយស្ស ឆក្កនិបាតោ

អយំ ភិក្ខុ ឆដ្ឋោ សមយោ មនោការនិយស្ស ភិក្ខុនោ
ទស្សនាយ ឧបសង្កម្ពិតំ ។ សម្មា មេ តំ អារុសោ
ភកវតោ សុតំ សម្មា បដិក្កហិតំ ឥមេ ខោ ភិក្ខុ
ឆ សមយោ មនោការនិយស្ស ភិក្ខុនោ ទស្សនាយ
ឧបសង្កម្ពិតុន្តិ ។

[២៩] អថខោ ភកវា អាយស្មន្តំ ឧទាយី
អាមន្តេសិ កតិ នុ ខោ ឧទាយី អនុស្សតិដ្ឋានាជីតិ ។
ឯវំ វុត្តេ អាយស្មា ឧទាយី តុណ្ហិ អហោសិ ។
ទុតិយម្បិ ខោ ភកវា អាយស្មន្តំ ឧទាយី អាមន្តេសិ
កតិ នុ ខោ ឧទាយី អនុស្សតិដ្ឋានាជីតិ ។ ឯវំ វុត្តេ
អាយស្មា ឧទាយី តុណ្ហិ អហោសិ ។ តតិយម្បិ
ខោ ភកវា អាយស្មន្តំ ឧទាយី អាមន្តេសិ កតិ នុ ខោ
ឧទាយី អនុស្សតិដ្ឋានាជីតិ ។ តតិយម្បិ ខោ អាយស្មា
ឧទាយី តុណ្ហិ អហោសិ ។ អថខោ អាយស្មា អានន្តោ
អាយស្មន្តំ ឧទាយី ឯតទពោច សត្តា តំ អារុសោ
ឧទាយី អាមន្តេសិតិ ។ សុណាមហំ អារុសោ អានន្ត

សុត្តន្តបិដក អង្គត្ថរនិកាយ ឆក្កនិបាត

ម្នាលភិក្ខុ នេះជាសម័យ ដែលគួរចូលទៅឃើញភិក្ខុដែលមានចិត្តចម្រើន
ទី ៦ ។ ម្នាលអារុសោទាំងឡាយ ការនោះ ខ្ញុំបានស្តាប់ចំពោះព្រះភក្ត្រ
ខ្ញុំបានរៀនហើយចំពោះព្រះភក្ត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគថា ម្នាលភិក្ខុ នេះឯង
ជាសម័យទាំង ៦ នេះ ដែលគួរចូលទៅឃើញភិក្ខុដែលមានចិត្តចម្រើន ។

[២៧] គ្រានោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគត្រាស់ហៅព្រះឧទាយិដ៏មាន
អាយុថា ម្នាលឧទាយិ អនុស្សតិដ្ឋាន តើមានប៉ុន្មានយ៉ាង ។ កាលបើ
ព្រះដ៏មានព្រះភាគត្រាស់យ៉ាងនេះហើយ ព្រះឧទាយិដ៏មានអាយុ ក៏នៅ
ស្ងៀម ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់នឹងព្រះឧទាយិដ៏មានអាយុ
អស់វារៈពីរដងថា ម្នាលឧទាយិ អនុស្សតិដ្ឋាន តើមានប៉ុន្មានយ៉ាង ។
កាលបើព្រះដ៏មានព្រះភាគត្រាស់យ៉ាងនេះហើយ ព្រះឧទាយិដ៏មានអាយុ
ក៏នៅស្ងៀមទៀត ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់នឹងព្រះឧទាយិដ៏
មានអាយុ ជាគម្រប់ ៣ ដងថា ម្នាលឧទាយិ អនុស្សតិដ្ឋាន តើមានប៉ុន្មាន
យ៉ាង ។ ព្រះឧទាយិដ៏មានអាយុ ក៏នៅស្ងៀមអស់វារៈ ៣ ដងទៀត ។
គ្រានោះ ព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុ បាននិយាយនឹងព្រះឧទាយិដ៏មាន
អាយុយ៉ាងនេះថា ម្នាលអារុសោឧទាយិ ព្រះសាស្តាទ្រង់ត្រាស់
ហៅអ្នក ។ ម្នាលអារុសោ អានន្ទ ខ្ញុំបានឮ ព្រះដ៏មានព្រះភាគហើយ

បឋមបណ្ណាសកេ អនុត្តិយវគ្គោ

ភកវតោ ឥធិ ភន្តេ ភិក្ខុ អនេកវិហិតំ បុព្វេនិវាសំ
 អនុស្សតិ សេយ្យដីទំ ឯកម្មិ ជាតិ ទ្វេបិ ជាតិយោ
 ។ បេ ។ ឥតិ សាការំ សឧទ្ទេសំ អនេកវិហិតំ
 បុព្វេនិវាសំ អនុស្សតិ ឥទំ ភន្តេ អនុស្សតិដ្ឋានន្តិ ។
 អថខោ ភកវា អាយស្មន្តំ អានន្តំ អាមន្តេសិ អញ្ញាសី
 ខោ អហំ អានន្ត លោយំ ឧទាយិ មោឃបុរិសោ
 អធិចិត្តមនុយុត្តោ វិហារតីតិ ។ កតិ នុ ខោ អានន្ត
 អនុស្សតិដ្ឋានាជីតិ ។ បញ្ច ភន្តេ អនុស្សតិដ្ឋានាជិ ។
 កតមាជិ បញ្ច ។ ឥធិ ភន្តេ ភិក្ខុ វិវិច្ឆេវ កាមេហិ
 ។ បេ ។ តតិយំ ឈានំ ឧបសម្បជ្ជ វិហារតិ ។ ឥទំ
 ភន្តេ អនុស្សតិដ្ឋានំ ឯវំ ការិតំ ឯវំ ពហុសីកតំ
 ទិដ្ឋធម្មសុខវិហារាយ សំវត្តតិ ។ បុន ចបរំ ភន្តេ ភិក្ខុ
 អាណោកសញ្ញំ មនសិកោតិ ទិវាសញ្ញំ អធិដ្ឋាតិ
 យថា ទិវា តថា រត្តិ យថា រត្តិ តថា ទិវា ឥតិ វិវេជន
 ចេតសា អបរិយោនទ្ធលន សម្មកាសំ ចិត្តំ កាវេតិ ។

បឋមបណ្ណាសក អនុត្តរិយវគ្គ

បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ រព្វកឃើញនូវបុព្វេនិវាសបាន
 ច្រើនប្រការគឺ ១ ជាតិខ្លះ ២ ជាតិខ្លះ ។ បេ ។ រព្វកឃើញនូវបុព្វេនិវាស
 បានច្រើនប្រការព្រមទាំងអាការៈ ព្រមទាំងឧទ្ទេស ដោយប្រការដូច្នោះ
 បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ការរព្វកឃើញជាតិនេះឈ្មោះថាអនុស្សតិដ្ឋាន ។
 ទើបព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់នឹងព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុថា ម្ចាស់
 អានន្ទ តថាគតដឹងច្បាស់ថា ឧទាយិនេះ ជាមោឃបុរស មិនមែនជា
 ប្រកបរឿយ ។ នូវអធិចិត្ត (សមាធិវិបស្សនា) ទេ ។ ម្ចាស់អានន្ទ អនុ-
 ស្សតិដ្ឋាន តើមានប៉ុន្មានយ៉ាង ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន អនុស្សតិដ្ឋាន
 មាន ៥ ។ ៥ យ៉ាង តើដូចម្តេច ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ
 ស្ងាត់ស្រឡះចាកកាមទាំងឡាយ ។ បេ ។ ចូលតតិយជ្ឈាន ។ បពិត្រ
 ព្រះអង្គដ៏ចម្រើន នេះជាអនុស្សតិដ្ឋាន ដែលភិក្ខុចម្រើនយ៉ាងនេះហើយ
 បានធ្វើរឿយ ។ យ៉ាងនេះហើយ តែងប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីជាសុខក្នុង
 បច្ចុប្បន្ន ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន មួយទៀត ភិក្ខុធ្វើទុកក្នុងចិត្តនូវសេចក្តី
 សម្គាល់នូវពន្លឺ អធិដ្ឋាននូវសេចក្តីសម្គាល់ថាថ្ងៃ គឺតាំងចិត្តក្នុងវេលាថ្ងៃ
 យ៉ាងណា ក្នុងវេលាយប់ក៏យ៉ាងនោះ ក្នុងវេលាយប់យ៉ាងណា ក្នុង
 វេលាថ្ងៃក៏យ៉ាងនោះ ជាបុគ្គលមានចិត្តជាប្រក្រតី ដែលនិរវណៈរូបវិត
 មិនបាន តែងចម្រើនចិត្តប្រកបដោយពន្លឺ (ដើម្បីបានទិព្វចក្ខុ) ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គក្ករនិកាយស្ស ឆក្កនិបាតោ

ឥទំ ភន្តេ អនុស្សតិជ្ជានំ ឯវំ ភារិតំ ឯវំ ពហុលីកតំ
 ញាណានុស្សនប្បដិលាកាយ សំវត្តតិ ។ បុន ចបំ
 ភន្តេ ភិក្ខុ ឥមមេវ កាយំ ឧទ្ធុំ ចានតលា អនោ
 កេសមត្តកា តចបរិយន្តំ បូរន្ទានប្បការស្ស អសុចិណោ
 បច្ចវេក្ខតិ អត្តិ ឥមស្មី កាយេ កេសា លោមា នខា
 ទន្តា តចោ មំសំ នហារូ អដ្ឋិ អដ្ឋិមិញ្ចំ វក្កំ ហទយំ
 យកនំ កិលោមកំ បិហកំ បច្ឆាសំ អន្តំ អន្តកុណំ
 ឧទរិយំ ករិសំ បិត្តំ សេម្ហំ បុព្វោ លោហិតំ សេនោ
 មេនោ អស្សុ វសា ខេលោ សិជ្ឈាណិកា លសិកា
 មុត្តន្តិ ។ ឥទំ ភន្តេ អនុស្សតិជ្ជានំ ឯវំ ភារិតំ ឯវំ
 ពហុលីកតំ កាមរាគស្ស បហានាយ សំវត្តតិ ។
 បុន ចបំ ភន្តេ ភិក្ខុ សេយ្យថាបិ បស្សេយ្យ
 សរិរិ សីរិកាយ ឆត្តិតំ ឯកាហមតំ វា ទ្វីហមតំ វា
 តីហមតំ វា ឧទ្ធុមាតកំ វិដិលកំ វិបុព្វកដាតំ សោ
 ឥមមេវ កាយំ ឯវំ ឧបសំហរតិ អយម្បិ ខោ
 កាយោ ឯវំធម្មោ ឯវំភារី ឯវំអនតីតោតិ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គត្ថនិកាយ ឆក្កនិបាត

បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន នេះជាអនុស្សតិដ្ឋានដែលភិក្ខុបានចម្រើនយ៉ាងនេះ ហើយ បានធ្វើរឿយ ។ យ៉ាងនេះហើយ តែងប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីបាន ញាណទស្សនៈ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន មួយទៀត ភិក្ខុពិចារណា ឃើញច្បាស់នូវកាយនេះ ខាងលើតាំងអំពីបាទជើង ខាងក្រោមតាំង អំពីចុងសក់ ទីបំផុតជុំវិញអំពីត្រឹមស្បែក ដែលពេញដោយវត្ថុមិនស្អាត មានប្រការផ្សេង ។ ដូច្នោះថា ក្នុងកាយនេះមានសក់ រោម ក្រូចក ធ្មេញ ស្បែក សាច់ សរសៃ ឆ្អឹង ខួរក្នុងឆ្អឹង តម្រង់បស្សាវៈ បេះដូង ថ្លើម វាវ ក្រពះ^(១) សួត ពោះវៀនធំ ពោះវៀនតូច អាហារថ្មី អាហារចាស់ ប្រមាត់ ស្មៅស្ម ខ្ទុះ ឈាម ញើស ខ្លាញ់ខាប់ ទឹកភ្នែក ខ្លាញ់រាវ ទឹកមាត់ ទឹកសម្បុរ ទឹករំអិល ទឹកមូត្រ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន នេះជាអនុស្សតិដ្ឋាន ដែលភិក្ខុបានចម្រើនយ៉ាងនេះហើយ បានធ្វើរឿយ ។ យ៉ាងនេះ ហើយ តែងប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីលះនូវកាមរាគ ។ បពិត្រព្រះអង្គ ដ៏ចម្រើន មួយទៀត ដូចភិក្ខុណា ឃើញនូវសរីរៈ ដែលគេចោលទៅក្នុង ព្រៃស្មសាន ទោះស្លាប់ ១ ថ្ងៃក្តី ស្លាប់ ២ ថ្ងៃក្តី ស្លាប់ ៣ ថ្ងៃក្តី ជាសាកសព ហើមប៉ោងមានសម្បុរខៀវដោយច្រើន មានខ្ទុះចេញតាមទ្វារផ្សេង ។ ភិក្ខុ នោះប្រៀបផ្ទឹមនឹងកាយ (ខ្លួន) នេះ យ៉ាងនេះថា សូម្បីកាយនេះសោត ក៏មានសភាពដូច្នោះ គង់នឹងក្លាយទៅដូច្នោះ កន្លងមិនផុតដូច្នោះដែរ ។

១. ខ្លះថា តម្រង់បស្សាវៈ ២ ថា សន្ទះខ្យល់ខ្លះ ។

បឋមបណ្ណាសកេ អនុត្តរិយវគ្គោ

សេយ្យថា វា បន បស្សេយ្យ សរីរំ សីរិទិកាយ
 ឆឌ្ឍិតំ កាកោហិ វា ខន្ធមានំ កុលលេហិ វា
 ខន្ធមានំ តិជ្ឈេហិ វា ខន្ធមានំ សុវាលោហិ វា
 ខន្ធមានំ សិដ្ឋាលេហិ វា ខន្ធមានំ រិទេហិ វា
 ចាលាកជាតេហិ ខន្ធមានំ សោ ឥមមេវ កាយំ ឯវំ
 ឧបសំហរតិ អយម្យិ ខោ កាយោ ឯវំធម្មោ ឯវំការី
 ឯវំអនតីតោតិ ។ សេយ្យថា វា បន បស្សេយ្យ
 សរីរំ សីរិទិកាយ ឆឌ្ឍិតំ អដ្ឋិកសដ្ឋុលិកំ
 សមំសលោហិតំ នហារុសម្ពុន្ធី អដ្ឋិកសដ្ឋុលិកំ និម្មុ-
 សលោហិតមក្ខិតំ នហារុសម្ពុន្ធី អដ្ឋិកសដ្ឋុលិកំ
 អបកតមំសលោហិតំ នហារុសម្ពុន្ធី អដ្ឋិកានិ អបក-
 តសម្ពុន្ធានិ ទិសា វិទិសា វិត្តិត្តានិ អញ្ញោន ហត្ថដ្ឋិកំ
 អញ្ញោន ចាទដ្ឋិកំ អញ្ញោន ជដ្ឋ្យដ្ឋិកំ អញ្ញោន ឡុដ្ឋិកំ
 អញ្ញោន កដិដ្ឋិកំ អញ្ញោន បិដ្ឋិកណ្ណាកដ្ឋិកំ អញ្ញោន
 សីសកជាហំ សោ ឥមមេវ កាយំ ឯវំ ឧបសំហរតិ
 អយម្យិ ខោ កាយោ ឯវំធម្មោ ឯវំការី ឯវំអនតីតោតិ

បឋមបណ្ណាសក អនុត្តរិយវគ្គ

ពុំនោះសោតដូចភិក្ខុណា ឃើញសរីរៈដែលគេចោលនៅក្នុងព្រៃសួសាន
ត្រូវពួកក្អែកជញ្ជាំងក្តី ពួកត្រជក់គម្រង់ជញ្ជាំងក្តី ពួកគ្នាតជញ្ជាំងក្តី
ពួកស្មានជញ្ជាំងក្តី ពួកចចកកកេរស៊ីក្តី បាណកជាតិ (ពួកដង្កូវ) ផ្សេង ៗ
រុងរឿងស៊ីក្តី ភិក្ខុនោះ ប្រៀបផ្ទឹមនឹងកាយនេះយ៉ាងនេះថា ទោះកាយ
នេះសោត ក៏មានសភាពដូច្នោះ គង់នឹងក្លាយទៅដូច្នោះ មិនកន្លងយ៉ាង
នោះទៅបានឡើយ ។ ឬថា ដូចភិក្ខុឃើញសរីរៈ ដែលគេចោលក្នុងព្រៃ
សួសានជារាងឆ្អឹង ប្រកបដោយសាច់និងឈាម មានសរសៃជាគ្រឿង
ចងរាងឆ្អឹងឥតមានសាច់ គ្រាន់តែនៅប្រឡាក់ដោយឈាម ដែលជាប់គ្នា
ដោយសរសៃ រាងឆ្អឹងឥតមានសាច់និងឈាមជាប់គ្នា ដោយសរសៃជា
គ្រឿងចងឆ្អឹងដែលជាប់ចេញហើយ ខ្ចាត់ខ្ចាយរាត់រាយ ទៅក្នុងទិសតូច
និងទិសធំ គឺឆ្អឹងដៃទៅដោយឡែក ឆ្អឹងជើងទៅដោយឡែក ឆ្អឹងស្មង់
ទៅដោយឡែក ឆ្អឹងភ្នែកទៅដោយឡែក ឆ្អឹងចង្កេះទៅដោយឡែក
ឆ្អឹងទ្រនុងខ្នងទៅដោយឡែក រលាក្សាលទៅដោយឡែក ភិក្ខុនោះ
ប្រៀបផ្ទឹមនឹងកាយនេះយ៉ាងនេះថា កាយនេះសោត ក៏មានសភាព
ដូច្នោះ គង់នឹងក្លាយទៅដូច្នោះ នឹងកន្លងនូវការដូច្នោះពុំបានឡើយ

សុត្តន្តបិដកេ អង្គត្តវនិកាយស្ស ឆក្កនិបាតោ

សេយ្យថា វា បន បស្សេយ្យ សរីរំ សីរិយិកាយ
 ឆឌ្ឍិតំ អដ្ឋិកានិ សេតានិ សង្ខរណ្ណបនិកានិ អដ្ឋិកានិ
 បុញ្ញកិកានិ តេហេវស្សិកានិ បូតីនិ ចុណ្ណកជាតានិ
 សោ ឥមមេវ កាយំ វរំ ឧបសំហារតិ អយម្យិ ខោ
 កាយោ វរំធម្មោ វរំការី វរំអនតីតោតិ ។ ឥទំ
 ភន្តេ អនុស្សតិដ្ឋានំ វរំ ការិតំ វរំ ពហុលីកតំ
 អស្មិមានសមុក្សាតាយ សំវត្តតិ ។ បុន ចបរំ ភន្តេ
 ភិក្ខុ សុខស្ស ច បហានា ។ មេ ។ ចតុត្ថំ ឈានំ
 ឧបសម្បជ្ជ វិហារតិ ។ ឥទំ ភន្តេ អនុស្សតិដ្ឋានំ
 វរំ ការិតំ វរំ ពហុលីកតំ អនេកធាតុប្បដិវេទាយ
 សំវត្តតិ ។ ឥមាទិ ខោ ភន្តេ បញ្ច អនុស្សតិដ្ឋានានីតិ ។
 សាធុ សាធុ អានន្ទ តេនហិ ត្ថំ អានន្ទ ឥទម្យិ
 ឆដ្ឋំ អនុស្សតិដ្ឋានំ ជាវេហិ ឥទានន្ទ ភិក្ខុ សតោ វ
 អភិក្កមតិ សតោ វ បដិក្កមតិ សតោ វ តិដ្ឋតិ
 សតោ វ និសីទតិ សតោ វ សេយ្យំ កហ្មេតិ សតោ វ
 កម្មំ អនិដ្ឋាតិ ។ ឥទំ អានន្ទ អនុស្សតិដ្ឋានំ វរំ ការិតំ
 វរំ ពហុលីកតំ សតិសម្បជញ្ញាយ សំវត្តតិ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គត្តរនិកាយ ឆក្កនិបាត

មួយទៀត ឬថា ដូចភិក្ខុឃើញនូវសរីរៈដែលគេចោលក្នុងព្រៃស្នូសាន សល់នៅតែផ្លឹងទទេ មានសម្បុរសដូចសង្ខ រាងផ្លឹងដែលគរជាពំនូក កន្លងហួស ១ ឆ្នាំហើយ ពុកផុយខ្លួនខ្លីជាកម្ទេច ភិក្ខុនោះ ប្រៀបផ្ទឹម នឹងកាយនេះយ៉ាងនេះថា ទោះជាកាយនេះក៏ដោយ ក៏មានសភាពយ៉ាង ដូច្នោះ គង់នឹងក្លាយទៅដូច្នោះ នឹងកន្លងនូវការដូច្នោះពុំបានឡើយ ។

បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន នេះជាអនុស្សតិដ្ឋាន ដែលភិក្ខុបានចម្រើនយ៉ាងនេះ បានធ្វើរឿយ ។ យ៉ាងនេះហើយ តែងប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីដកចោលនូវ អស្មិមានៈ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន មួយទៀត ភិក្ខុលះបង់សេចក្តីសុខ ផង ។ លេ ។ ចូលចតុត្ថជ្ឈាន ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន នេះជាអនុស្សតិដ្ឋាន ដែលភិក្ខុបានចម្រើនយ៉ាងនេះ បានធ្វើរឿយ ។ យ៉ាងនេះហើយ តែង ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីត្រាស់ដឹងនូវធាតុច្រើនប្រការ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន នេះឯងជាអនុស្សតិដ្ឋានទាំង ៥ ។ ម្នាលអានន្ទ ត្រូវហើយ ។ ម្នាលអានន្ទ បើដូច្នោះ អ្នកចូរចាំនូវអនុស្សតិដ្ឋានទី ៦ នេះថែមទៀតចុះ ម្នាលអានន្ទ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ប្រុងស្មារតីឈានដើរទៅមុខ ប្រុងស្មារតីត្រឡប់ មកវិញ ប្រុងស្មារតីឈរ ប្រុងស្មារតីដេក ប្រុងស្មារតីអធិដ្ឋានការងារ ។ ម្នាលអានន្ទ នេះជាអនុស្សតិដ្ឋាន ដែលភិក្ខុបានចម្រើនយ៉ាងនេះ បាន ធ្វើរឿយ ។ យ៉ាងនេះ តែងប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីបាននូវសតិសម្បជញ្ញៈ ។

បឋមបណ្ណាសកេ អនុត្តិយវគ្គោ

[៣០] ឆយិមាទិ ភិក្ខុវេ អនុត្តិយាទិ ។

កតមាទិ ឆ ។ ទស្សនានុត្តិយំ សវនានុត្តិយំ
 លាកានុត្តិយំ សិក្ខានុត្តិយំ ចារិចរិយានុត្តិយំ
 អនុស្សតានុត្តិយំ ។ កតមញ្ច ភិក្ខុវេ ទស្សនានុត្តិ-
 រិយំ ។ ឥធិ ភិក្ខុវេ ឯកទ្វេ ហត្ថិរតនម្បិ
 ទស្សនាយ កច្ឆតិ អស្សរតនម្បិ ទស្សនាយ
 កច្ឆតិ មណិរតនម្បិ ទស្សនាយ កច្ឆតិ ឧច្ចារចំ
 វា បន ទស្សនាយ កច្ឆតិ សមណំ វា ព្រាហ្មណំ
 វា មិច្ឆាទិដ្ឋិកំ មិច្ឆាបដិបន្នំ ទស្សនាយ កច្ឆតិ
 អត្តេតំ ភិក្ខុវេ ទស្សនំ នេតំ នត្តិតិ វនាមិ តញ្ច ខោ
 ឯតំ ភិក្ខុវេ ទស្សនំ ហីនំ កម្មំ ចោមុដ្ឋនិកំ អនរិយំ
 អនត្តសញ្ញាតំ ន និព្វិទាយ ន វិរាគាយ ន និរោធាយ
 ន ឧបសមាយ ន អភិញ្ញាយ ន សម្ពោធាយ
 ន និព្វាណាយ សំវត្តតិ ។ យោ ច ខោ ភិក្ខុវេ
 តថាគតំ វា តថាគតស្សារកំ វា ទស្សនាយ កច្ឆតិ

បឋមបណ្ណាសក អនុត្តរិយវគ្គ

[៣០] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អនុត្តរិយៈ (ធម្មជាតិប្រសើរបំផុត) នេះមាន ៦ ។ ៦ តើអ្វីខ្លះ ។ គឺទស្សនានុត្តរិយៈ (ការឃើញដ៏ប្រសើរបំផុត) ១ សវនានុត្តរិយៈ (ការស្តាប់ប្រសើរបំផុត) ១ លាភានុត្តរិយៈ (ការបានប្រសើរបំផុត) ១ សិក្ខានុត្តរិយៈ (ការសិក្សាប្រសើរបំផុត) ១ បារិចរិយានុត្តរិយៈ (ការបម្រើប្រសើរបំផុត) ១ អនុស្សតានុត្តរិយៈ (ការរព្វកប្រសើរបំផុត) ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ទស្សនានុត្តរិយៈ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលខ្លះក្នុងលោកនេះ ទៅមើលជំរិតន័ក្តី ទៅមើលសេះរតន័ក្តី ទៅមើលមណិរតន័ក្តី ឬក៏ទៅមើលរបស់ធំ តូចណាមួយក្តី ទៅមើលសមណៈ ឬព្រាហ្មណ៍ ជាមិច្ឆាទិដ្ឋិ អ្នកប្រតិបត្តិខុសក្តី ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតពោលថា ការឃើញនុ៎ះ ឈ្មោះថាឃើញហើយ ការឃើញនុ៎ះមិនមែនជាមិនឃើញទេ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តែថា ការឃើញនុ៎ះ ជារបស់ថោក សម្រាប់អ្នកស្រុក ជារបស់បុប្ផជន មិនប្រសើរ ឥតប្រយោជន៍ មិនប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីនឿយណាយទេ ដើម្បីប្រាសចាកតម្រេកទេ ដើម្បីរលត់កិលេសទេ ដើម្បីស្ងប់ទុក្ខទេ ដើម្បីដឹងប្រសើរទេ ដើម្បីត្រាស់ដឹងទេ ដើម្បីនិព្វានទេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ លុះតែបុគ្គលណា ទៅឃើញតថាគត ឬសាវ័កនៃតថាគត

សុត្តន្តបិដកេ អង្គត្តរនិកាយស្ស ឆក្កនិបាតោ

និវិជ្ជស្សន្ទោ និវិជ្ជប្បមោ ឯកន្តកតោ អភិប្បសន្នោ
 ឯតនានុត្តរិយំ ភិក្ខុវេ ទស្សនានំ សត្តានំ វិសុទ្ធិយា
 សោកបរិទេវានំ សមតិក្កមាយ ទុក្ខទោមនស្សានំ
 អត្តខ្ពំមាយ ញាយស្ស អនិកមាយ និព្វានស្ស
 សច្ចិកិរិយាយ យទិទំ តថាគតំ វា តថាគតស្សវកំ
 វា ទស្សនាយ កច្ចតិ និវិជ្ជស្សន្ទោ និវិជ្ជប្បមោ ឯកន្ត-
 កតោ អភិប្បសន្នោ ឥទំ វុច្ចតិ ភិក្ខុវេ ទស្សនា-
 នុត្តរិយំ ។ ឥតិ ទស្សនានុត្តរិយំ ។ សវនានុត្តរិយញ្ច
 កមំ ហោតិ ។ ឥធម ភិក្ខុវេ ឯកច្ចោ ភេរិសទ្ធម្បិ
 សវនាយ កច្ចតិ វិណាសទ្ធម្បិ សវនាយ កច្ចតិ
 កីតសទ្ធម្បិ សវនាយ កច្ចតិ ឧច្ចារមំ វា បន សវនាយ
 កច្ចតិ សមណស្ស វា ព្រាហ្មណស្ស វា មិច្ឆាទិដ្ឋិកស្ស
 មិច្ឆាបទិបទ្ធស្ស ធម្មស្សវនាយ កច្ចតិ អត្តតំ ភិក្ខុវេ
 សវនំ នេតំ នត្តិតិ វនាមិ តព្វា ខោ ឯតំ ភិក្ខុវេ
 សវនំ ហីនំ កម្មំ ចោទុដ្ឋនិកំ អនរិយំ អនត្តសញ្ញតំ

សុត្តន្តបិដក អង្គត្ថរនិកាយ ឆក្កនិបាត

ជាអ្នកមានសទ្ធាខ្ជាប់ខ្ជួន មានចិត្តស្រឡាញ់មាំ ជឿស៊ីបជ្រះថ្លាខ្លាំង ម្នាល
 ភិក្ខុទាំងឡាយ ការឃើញនុ៎ះ ទើបប្រសើរបំផុតជាងការឃើញទាំងឡាយ
 (ព្រោះប្រព្រឹត្តទៅ) ដើម្បីសេចក្តីបរិសុទ្ធដល់សត្វទាំងឡាយ ដើម្បីកន្លង
 បង់នូវសេចក្តីសោកនិងឱកខ្សួល ដើម្បីឲ្យអស់ទៅនៃទុក្ខនិងទោមនស្ស
 ដើម្បីត្រាស់ដឹងនូវមគ្គ ដើម្បីធ្វើឲ្យច្បាស់នូវព្រះនិព្វាន គឺនៅត្រង់បុគ្គលទៅ
 ឃើញតថាគត ឬ សារីកនៃតថាគត ហើយជាអ្នកមានសទ្ធាខ្ជាប់ខ្ជួន មាន
 ចិត្តស្រឡាញ់មាំ ជឿស៊ីបជ្រះថ្លាខ្លាំង ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ការឃើញនេះ
 ទើបតថាគតឲ្យឈ្មោះថា ការឃើញប្រសើរបំផុត ។ ទស្សនានុត្តរិយៈ
 ដូច្នោះឯង ។ ចំណែកសវនានុត្តរិយៈ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 បុគ្គលខ្លះក្នុងលោកនេះ ទៅស្តាប់សំឡេងស្តរក្តី ទៅស្តាប់សំឡេងពិណាក្តី
 ទៅស្តាប់សំឡេងច្រៀងក្តី ឬក៏ទៅស្តាប់សំឡេងជំតូចណាមួយក្តី ទៅស្តាប់
 ធម៌របស់សមណៈឬព្រាហ្មណ៍ ជាមិច្ឆាទិដ្ឋិ អ្នកប្រតិបត្តិខុសក្តី ម្នាលភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ តថាគតពោលថា ការស្តាប់នុ៎ះ ក៏ឈ្មោះថាស្តាប់ដែរ ការស្តាប់
 នុ៎ះ មិនមែនថាមិនស្តាប់ទេ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តែថាការស្តាប់នុ៎ះ ជា
 របស់ថោក សម្រាប់អ្នកស្រុក ជារបស់បុប្ផជួន មិនប្រសើរ ឥតប្រយោជន៍

បឋមបណ្ណាសកេ អនុត្តរិយវគ្គោ

ន និព្វិទាយ ន វិរាគាយ ន និរោធាយ ន ឧបសមាយ
 ន អភិញ្ញាយ ន សម្ពោធាយ ន និព្វានាយ សំវត្តតិ ។
 យោ ច ខោ ភិក្ខុវេ តថាគតស្ស វា តថាគតស្សាវ-
 កស្ស វា ធម្មស្សវនាយ កច្ចតិ និវិជ្ជស្សន្ទោ និវិជ្ជប្បមោ
 ឯកន្តកតោ អភិប្បសន្នោ ឯតទានុត្តរិយំ ភិក្ខុវេ សវនានំ
 សត្តានំ វិសុទ្ធិយា សោកបរិទេវានំ សមតិក្កមាយ
 ទុក្ខនោមនស្សានំ អត្តជ្ជំមាយ ញាយស្ស អធិកមាយ
 និព្វានស្ស សច្ចិកិរិយាយ យទិទំ តថាគតស្ស វា
 តថាគតស្សាវកស្ស វា ធម្មស្សវនាយ កច្ចតិ
 និវិជ្ជស្សន្ទោ និវិជ្ជប្បមោ ឯកន្តកតោ អភិប្បសន្នោ
 ឥទំ រុច្ចតិ ភិក្ខុវេ សវនានុត្តរិយំ ។ ឥតិ ទស្សនានុត្តរិយំ
 សវនានុត្តរិយំ ។ លាកានុត្តរិយញ្ច កងំ ហោតិ ។
 ឥធិ ភិក្ខុវេ ឯកច្ចោ បុត្តលាកម្បិ លភតិ
 ទារលាកម្បិ លភតិ ធនលាកម្បិ លភតិ ឧច្ចាវចំ
 វា បន លាកំ លភតិ សមណោ វា ព្រាហ្មណោ វា
 មិច្ឆាទិដ្ឋិកេ មិច្ឆាបដិបន្នេ សទ្ធិំ បដិលភតិ

បឋមបណ្ណាសក អនុត្តរិយវគ្គ

មិនប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីនឿយណាយទេ ដើម្បីប្រាសចាកតម្រេកទេ ដើម្បី
 រលត់កិលេសទេ ដើម្បីស្ងប់ទុក្ខទេ ដើម្បីដឹងប្រសើរទេ ដើម្បីត្រាស់ដឹងទេ
 ដើម្បីនិព្វានទេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ លុះតែបុគ្គលណាទៅស្តាប់ធម៌
 តថាគត ឬសារីកនៃតថាគត ជាអ្នកមានសទ្ធាខ្ជាប់ខ្ជួន មានចិត្តស្រឡាញ់មាំ
 ជឿស៊ប់ ជ្រះថ្លាខ្លាំង ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ការស្តាប់នុ៎ះ ទើបប្រសើរបំផុត
 ជាងការស្តាប់ទាំងឡាយ ព្រោះប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសេចក្តីបរិសុទ្ធដល់
 សត្វទាំងឡាយ ដើម្បីកន្លងបង់នូវសោកនិងខ្សឹកខ្សួល ដើម្បីឲ្យអស់ទៅ
 នៃទុក្ខនិងទោមនស្ស ដើម្បីត្រាស់ដឹងនូវមគ្គ ដើម្បីធ្វើឲ្យច្បាស់នូវព្រះ
 និព្វាន គឺនៅត្រង់បុគ្គលទៅស្តាប់ធម៌តថាគត ឬសារីកនៃតថាគត ហើយ
 ជាអ្នកមានសទ្ធាខ្ជាប់ខ្ជួន មានចិត្តស្រឡាញ់មាំ ជឿស៊ប់ជ្រះថ្លាខ្លាំង ម្នាល
 ភិក្ខុទាំងឡាយ ការស្តាប់នេះ ទើបតថាគតឲ្យឈ្មោះថា ការស្តាប់ប្រសើរ
 បំផុត ។ ទស្សនានុត្តរិយៈ សវនានុត្តរិយៈ ដូច្នោះឯង ។ ឯលោកានុត្តរិយៈ
 តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលខ្លះក្នុងលោកនេះ បានលោកគឺកូន
 ក្តី បានលោកគឺប្រពន្ធក្តី បានលោកគឺទ្រព្យក្តី ឬក៏បានលោកធំតូចណាមួយ
 ក្តី បានសេចក្តីជឿក្នុងសមណៈឬព្រាហ្មណ៍ជាមិច្ឆាទិដ្ឋិ អ្នកប្រតិបត្តិខុសក្តី

សុត្តន្តបិដកេ អង្គត្តនិកាយស្ស ឆក្កនិបាតោ

អត្ថេសោ ភិក្ខុវេ លាភោ នេសោ នត្ថិតិ វេទមិ សោ
 ច ខោ ឯសោ ភិក្ខុវេ លាភោ ហីនោ កម្មោ
 ចោដុដ្ឋនិកោ អនរិយោ អនត្ថសញ្ញាតោ ន និព្វិទាយ
 ន វិរាតាយ ន និរោធាយ ន ឧបសមាយ ន
 អភិញ្ញាយ ន សម្ពោធាយ ន និព្វានាយ សំវត្តតិ ។
 យោ ច ខោ ភិក្ខុវេ តថាគតេ វា តថាគតស្សវកេ វា
 សទ្ធិំ បដិលភតិ និវិដ្ឋស្សន្ទោ និវិដ្ឋប្បមោ ឯកន្តកតោ
 អភិប្បសន្នោ ឯតនានុត្តរិយំ ភិក្ខុវេ លាភានំ សត្តានំ
 វិសុទ្ធិយា សោកបរិទេវានំ សមតិក្កមាយ ទុក្ខទោម-
 នស្សានំ អត្តដ្ឋមាយ ញាយស្ស អធិកមាយ និព្វានស្ស
 សច្ចិកិរិយាយ យទិទំ តថាគតេ វា តថាគតស្សវកេ
 វា សទ្ធិំ បដិលភតិ និវិដ្ឋស្សន្ទោ និវិដ្ឋប្បមោ ឯកន្ត-
 កតោ អភិប្បសន្នោ ឥទំ វុច្ចតិ ភិក្ខុវេ លាភានុត្តរិយំ ។
 ឥតិ ទស្សនានុត្តរិយំ សវនានុត្តរិយំ លាភានុត្តរិយំ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គត្ថរនិកាយ ឆក្កនិបាត

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតពោលថា លោកនុ៎ះ ក៏ជាលោកដែរហើយ
 មិនមែនតតលោកទេ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តែថាលោកនុ៎ះ ជា
 របស់ថោក សម្រាប់អ្នកស្រុក ជារបស់បុប្ផជួន មិនប្រសើរ ឥតប្រយោជន៍
 មិនប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីនឿយណាយទេ ដើម្បីប្រាសចាកតម្រេកទេ ដើម្បី
 រលត់កិលេសទេ ដើម្បីស្ងប់ទុក្ខទេ ដើម្បីដឹងប្រសើរទេ ដើម្បីត្រាស់
 ដឹងទេ ដើម្បីនិព្វានទេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ លុះតែបុគ្គលណា
 បានសេចក្តីជឿក្នុងតថាគត ឬក្នុងសាវ័ករបស់តថាគត ហើយជាអ្នក
 មានសទ្ធាខ្ជាប់ខ្ជួន មានចិត្តស្រឡាញ់មាំ ជឿស៊ប់ ជ្រះថ្លាខ្លាំង ម្នាល
 ភិក្ខុទាំងឡាយ ការបាននុ៎ះប្រសើរបំផុតជាងលោកទាំងឡាយ ព្រោះ
 ប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសេចក្តីបរិសុទ្ធដល់សត្វទាំងឡាយ ដើម្បីកន្លងបង់នូវ
 សោកនិងខ្សឹកខ្សួល ដើម្បីឲ្យអស់ទៅនៃទុក្ខនិងទោមនស្ស ដើម្បី
 ត្រាស់ដឹងនូវមគ្គ ដើម្បីធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវព្រះនិព្វាន គឺនៅត្រង់បុគ្គល
 បានសេចក្តីជឿក្នុងតថាគត ឬក្នុងសាវ័ករបស់តថាគត ហើយជាអ្នក
 មានសទ្ធាខ្ជាប់ខ្ជួន មានចិត្តស្រឡាញ់មាំ ជឿស៊ប់ជ្រះថ្លាខ្លាំង ម្នាល
 ភិក្ខុទាំងឡាយ ការបាននេះ ទើបតថាគតឲ្យឈ្មោះថា ជាលោកប្រសើរ
 បំផុត ។ ទស្សនានុត្តរិយៈ សវនានុត្តរិយៈ លោកានុត្តរិយៈដូច្នោះឯង ។

បឋមបណ្ណាសកេ អនុត្តរិយវគ្គោ

សិក្ខានុត្តរិយញ្ច កថំ ហោតិ ។ ឥធិ ភិក្ខុវេ
ឯកាច្ឆា ហត្ថិស្មិម្បិ សិក្ខតិ អស្សស្មិម្បិ សិក្ខតិ
រថស្មិម្បិ សិក្ខតិ ធនុស្មិម្បិ សិក្ខតិ ចរុស្មិម្បិ
សិក្ខតិ ឧច្ឆារមំ វា បន សិក្ខតិ សមណាស្ស វា
ព្រាហ្មណាស្ស វា មិច្ឆាទិដ្ឋិកស្ស មិច្ឆាបដិបន្នស្ស
សិក្ខតិ អត្តេសា ភិក្ខុវេ សិក្ខា នេសា នត្ថិតិ
រទាមិ សា ច ខោ ឯសា ភិក្ខុវេ សិក្ខា ហីនា
កម្មា ចោមុជ្ជនិកា អនរិយា អនត្តសញ្ញិតា ន
និព្វិទាយ ន វិរាតាយ ន និរោធាយ ន ឧបសមាយ
ន អភិញ្ញាយ ន សម្មោទាយ ន និព្វានាយ
សំវត្តតិ ។ យោ ច ខោ ភិក្ខុវេ តថាកតប្បវេទិតេ
ធម្មវិនយេ អទិសីលម្បិ សិក្ខតិ អទិចិត្តម្បិ
សិក្ខតិ អទិប្បញ្ញម្បិ សិក្ខតិ និវិដ្ឋស្សន្ទោ
និវិដ្ឋប្បមោ ឯកន្តតតោ អភិប្បសន្ទោ ឯតនានុត្តរិយំ
ភិក្ខុវេ សិក្ខានំ សត្តានំ វិសុទ្ធិយា សោកបរិទេវានំ
សមតិក្កមាយ ទុក្ខទោមនស្សានំ អត្តផ្គមាយ

បឋមបណ្ណាសក អនុត្តរិយវគ្គ

ចំណែកខាងសិក្ខានុត្តរិយៈ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលខ្លះក្នុង
 លោកនេះ សិក្សាវិជ្ជាដំរីក្តី សិក្សាវិជ្ជាសេះក្តី សិក្សាវិជ្ជារថក្តី សិក្សាវិជ្ជាជូក្តី
 សិក្សាវិជ្ជាដងដាវក្តី ឬក៏សិក្សាវិជ្ជាខ្ពស់ទាបក្តី សិក្សា (វិជ្ជា) របស់សមណៈ
 ឬព្រាហ្មណ៍ជាមិច្ឆាទិដ្ឋិ អ្នកប្រតិបត្តិខុសក្តី ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគត
 ពោលថា ការសិក្សានុ៎ះ ក៏ជាការសិក្សាហើយ មិនមែនមិនសិក្សាទេ
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តែថា ការសិក្សានុ៎ះ ជារបស់ថោក សម្រាប់
 អ្នកស្រុក ជារបស់បុប្ផជន មិនប្រសើរ ឥតប្រយោជន៍ មិនប្រព្រឹត្តទៅ
 ដើម្បីនឿយណាយទេ ដើម្បីប្រាសចាកតម្រេកទេ ដើម្បីរលត់កិលេសទេ
 ដើម្បីរម្ងាប់ទុក្ខទេ ដើម្បីដឹងប្រសើរទេ ដើម្បីត្រាស់ដឹងទេ ដើម្បីនិព្វានទេ ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ លុះតែបុគ្គលណា សិក្សានូវអធិសីល សិក្សានូវអធិចិត្ត
 សិក្សានូវអធិប្បញ្ញា ក្នុងធម្មវិន័យ ដែលតថាគតសម្តែងហើយ ជាអ្នក
 មានសទ្ធាខ្ជាប់ខ្ជួន មានចិត្តស្រឡាញ់មាំ ជឿស៊ប់ ជ្រះថ្លាខ្លាំង ម្នាល
 ភិក្ខុទាំងឡាយ ការសិក្សានុ៎ះ ប្រសើរបំផុតជាងការសិក្សាទាំងឡាយ
 ព្រោះប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសេចក្តីបរិសុទ្ធ ដល់សត្វទាំងឡាយ ដើម្បី
 កន្លងបង់នូវសោកនិងខ្សឹកខ្សួល ដើម្បីឲ្យអស់ទៅនៃទុក្ខនិងទោមនស្ស

សុត្តន្តបិដកេ អង្គត្តរនិកាយស្ស ឆក្កនិបាតោ

ញាយស្ស អធិកមាយ ជិញ្ចនស្ស សច្ចិកិរិយាយ
 យទិទំ តថាភតប្បវេទិតេ ធម្មវិនយេ អធិសីលម្បិ
 សិក្ខតិ អធិចិត្តម្បិ សិក្ខតិ អធិប្បញ្ញម្បិ
 សិក្ខតិ ជិវិដ្ឋស្សន្ទោ ជិវិដ្ឋប្បមោ ឯកន្តកតោ
 អភិប្បសន្ទោ ឥទំ រុច្ចតិ ភិក្ខុវេ សិក្ខានុត្តរិយំ ។
 ឥតិ ទស្សនានុត្តរិយំ សវនានុត្តរិយំ លាកានុត្តរិយំ
 សិក្ខានុត្តរិយំ ។ ចារិចរិយានុត្តរិយញ្ច កមំ
 ហោតិ ។ ឥធម ភិក្ខុវេ ឯកន្ទោ ខត្តិយម្បិ បរិចរតិ
 ព្រាហ្មណម្បិ បរិចរតិ កហាបតិម្បិ បរិចរតិ ឧច្ចារចំ វា
 បន បរិចរតិ សមណំ វា ព្រាហ្មណំ វា មិច្ឆាទិដ្ឋិកំ
 មិច្ឆាបដិបដ្ឋំ បរិចរតិ អត្ថេសា ភិក្ខុវេ ចារិចរិយា
 នេសា នត្តិតិ វនាមិ សា ច ខោ ឯសា ភិក្ខុវេ
 ចារិចរិយា ហីនា កម្មា ចោដុដ្ឋនិកា អនរិយា
 អនត្តសញ្ញិតា ន និព្វិទាយ ។ បេ ។ ន ជិញ្ចនាយ
 សំវត្តតិ ។ យោ ច ខោ ភិក្ខុវេ តថាភតំ
 វា តថាភតស្សារកំ វា បរិចរតិ ជិវិដ្ឋស្សន្ទោ
 ជិវិដ្ឋប្បមោ ឯកន្តកតោ អភិប្បសន្ទោ

សុត្តន្តបិដក អង្គត្ថនិកាយ ឆក្កនិបាត

ដើម្បីត្រាស់ដឹងនូវមគ្គ ដើម្បីធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវព្រះនិព្វាន គឺនៅត្រង់
 បុគ្គលសិក្សានូវអធិសីលក្តី សិក្សានូវអធិចិត្តក្តី សិក្សានូវអធិប្បញ្ញាត្តិ
 ក្នុងធម្មវិន័យ ដែលតថាគតសម្តែងហើយ ជាអ្នកមានសទ្ធាខ្ជាប់ខ្ជួន
 មានចិត្តស្រឡាញ់មាំ ជឿស៊ប់ ជ្រះថ្លាខ្លាំង ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ការ
 សិក្សានេះ ទើបតថាគតហៅថា សិក្សាប្រសើរបំផុត ។ ទស្សនានុត្តរិយៈ
 សវនានុត្តរិយៈ លាភានុត្តរិយៈ សិក្ខានុត្តរិយៈ ដូច្នោះឯង ។ ឯបារិចរិ-
 យានុត្តរិយៈ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលខ្លះក្នុងលោកនេះ
 បម្រើក្សត្រិយ័ក្តី បម្រើព្រាហ្មណ៍ក្តី បម្រើគហបតីក្តី ឬបម្រើបុគ្គលធំតូច
 ណាមួយក្តី បម្រើសមណៈ ឬព្រាហ្មណ៍ជាមិច្ឆាទិដ្ឋិ អ្នកប្រតិបត្តិខុសក្តី
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតពោលថា ការបម្រើនុ៎ះ ក៏ជាការបម្រើហើយ
 មិនមែនមិនបម្រើទេ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តែថា ការបម្រើនុ៎ះ ជា
 របស់ថោក សម្រាប់អ្នកស្រុក ជារបស់បុប្ផជួន មិនប្រសើរ ឥតប្រយោជន៍
 មិនប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីនឿយណាយទេ ។ បេ ។ ដើម្បីនិព្វានទេ ។ ម្នាលភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ លុះតែបុគ្គលណា បម្រើតថាគត ឬសារីករបស់តថាគត
 ហើយជាអ្នកមានសទ្ធាខ្ជាប់ខ្ជួន មានចិត្តស្រឡាញ់មាំ ជឿស៊ប់ ជ្រះថ្លាខ្លាំង

បឋមបណ្ណាសកេ អនុត្តិយវគ្គោ

ឯតនានុត្តិយំ ភិក្ខុវេ ចារិចរិយានំ សត្តានំ វិសុទ្ធិយា
 សោកបរិទេវានំ សមតិក្កមាយ ទុក្ខទោមនស្សានំ
 អត្តដ្ឋមាយ ញាយស្ស អធិកមាយ និព្វានស្ស សច្ចិ-
 កិរិយាយ យទិទំ តថាគតំ វា តថាគតស្សវកំ វា
 បរិចរតិ និវិដ្ឋស្សទ្វោ និវិដ្ឋប្បមោ ឯកន្តតោ អភិប្ប-
 សន្នោ ឥទំ វុច្ចតិ ភិក្ខុវេ ចារិចរិយានុត្តិយំ ។ ឥតិ
 ទស្សនានុត្តិយំ សវនានុត្តិយំ លាភានុត្តិយំ សិក្ខា-
 នុត្តិយំ ចារិចរិយានុត្តិយំ ។ អនុស្សតានុត្តិយញ្ច កងំ
 ហោតិ ។ ឥធិ ភិក្ខុវេ ឯកទ្វោ បុត្តលាភម្បិ អនុស្សតិ
 ទារលាភម្បិ អនុស្សតិ ធនលាភម្បិ អនុស្សតិ ឧច្ចារចំ
 វា បន លាភំ អនុស្សតិ សមណំ វា ព្រាហ្មណំ វា
 មិច្ឆាទិដ្ឋិកំ មិច្ឆាបដិបដ្ឋំ អនុស្សតិ អត្តេសា ភិក្ខុវេ
 អនុស្សតិ នេសា នត្តិតិ វនាមិ សា ច ខោ ឯសា
 ភិក្ខុវេ អនុស្សតិ ហីនា កម្មា ចោប្បដ្ឋនិកា អនរិយា

បឋមបណ្ណាសក អនុត្តរិយវគ្គ

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ការបម្រើនុ៎ះ ប្រសើរមុនគេជាងការបម្រើទាំងឡាយ
 ព្រោះប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសេចក្តីបរិសុទ្ធ ដល់សត្វទាំងឡាយ ដើម្បី
 កន្លងបង់នូវសោកនិងខ្សឹកខ្សួល ដើម្បីឲ្យអស់ទៅនៃទុក្ខនិងទោមនស្ស
 ដើម្បីត្រាស់ដឹងនូវមគ្គ ដើម្បីធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវព្រះនិព្វាន គឺនៅត្រង់
 បុគ្គលបម្រើតថាគត ឬសាវ័ករបស់តថាគត ហើយជាអ្នកមានសទ្ធា
 ខ្ជាប់ខ្ជួន មានចិត្តស្រឡាញ់មាំ ជឿស៊ប់ ជ្រះថ្លាខ្លាំង ម្នាលភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ ការបម្រើនេះ ទើបតថាគតហៅថា ការបម្រើប្រសើរមុនគេ ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ទស្សនានុត្តរិយៈ សវនានុត្តរិយៈ លាភានុត្តរិយៈ
 សិក្ខានុត្តរិយៈ បារិចរិយានុត្តរិយៈ ដូច្នោះឯង ។ ចំណែកអនុស្សតានុត្តរិយៈ
 តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលខ្លះក្នុងលោកនេះ រព្វកន្លូវការ
 បានកូនក្តី រព្វកន្លូវការបានប្រពន្ធក្តី រព្វកន្លូវការបានទ្រព្យក្តី ឬក៏រព្វក
 នូវការបានរបស់តូចធំក្តី រព្វកន្លូវសមណៈ ឬព្រាហ្មណ៍ជាមិច្ឆាទិដ្ឋិ អ្នក
 ប្រតិបត្តិខុសក្តី ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតពោលថា ការព្វកនុ៎ះ ក៏
 ឈ្មោះថា រព្វកដែរ មិនមែនមិនរព្វកទេ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តែថាការ
 រព្វកនុ៎ះ ជារបស់ថោក សម្រាប់អ្នកស្រុក ជារបស់បុប្ផជួន មិនប្រសើរ

សុត្តន្តបិដកេ អង្គត្តនិកាយស្ស ឆក្កនិបាតោ

អនត្ថសញ្ញិតា ន និព្វិទាយ ន វិរាគាយ ន និរោធាយ
 ន ឧបសមាយ ន អភិញ្ញាយ ន សម្មោធាយ ន
 និព្វាណាយ សំវត្ថតិ ។ យោ ច ខោ ភិក្ខុវេ តថាគតំ
 វា តថាគតស្សាវកំ វា អនុស្សាវតិ និវិដ្ឋស្សន្ទោ
 និវិដ្ឋប្បមោ ឯកន្តតតោ អភិប្បសន្ទោ ឯតទានុត្តរិយំ
 ភិក្ខុវេ អនុស្សាវតីនំ សត្តានំ វិសុទ្ធិយា សោកបរិ-
 ទេវានំ សមតិក្កមាយ ទុក្ខទោមនស្សានំ អត្តដ្ឋមាយ
 ញាយស្ស អធិកមាយ និព្វានស្ស សច្ចិកិរិយាយ
 យទិទំ តថាគតំ វា តថាគតស្សាវកំ វា អនុស្សាវតិ
 និវិដ្ឋស្សន្ទោ និវិដ្ឋប្បមោ ឯកន្តតតោ អភិប្បសន្ទោ
 ឥទំ វុច្ចតិ ភិក្ខុវេ អនុស្សាវតានុត្តរិយំ ។ ឥមាជិ
 ខោ ភិក្ខុវេ ន អនុត្តរិយានីតិ ។

ទស្សនានុត្តរិយំ លទ្ធា សវនញ្ច អនុត្តរំ
 លាភានុត្តរិយំ លទ្ធា សិក្ខានុត្តរិយេ រតា

សុត្តន្តបិដក អង្គត្ថរនិកាយ ឆក្កនិបាត

ឥតប្រយោជន៍ មិនប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីនឿយណាយទេ ដើម្បីប្រាស
 ចាកតម្រេកទេ ដើម្បីរលត់កិលេសទេ ដើម្បីរម្ងាប់ទុក្ខទេ ដើម្បីដឹង
 ប្រសើរទេ ដើម្បីត្រាស់ដឹងទេ ដើម្បីនិព្វានទេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 លុះតែបុគ្គលណា រព្វកន្ធវតថាគត ឬសារីរាមរបស់តថាគត ហើយជាអ្នក
 មានសទ្ធាខ្ជាប់ខ្ជួន មានចិត្តស្រឡាញ់មាំ ជឿស៊ប់ ជ្រះថ្លាខ្លាំង ម្នាលភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ សេចក្តីរព្វកន្តៈ ប្រសើររំបំផុតជាងសេចក្តីរលឹកទាំងឡាយ
 ព្រោះប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសេចក្តីបរិសុទ្ធ ដល់សត្វទាំងឡាយ ដើម្បី
 កន្លងបង់នូវសោកនិងខ្សឹកខ្សួល ដើម្បីឲ្យអស់ទៅនៃទុក្ខនិងទោមនស្ស
 ដើម្បីត្រាស់ដឹងនូវមគ្គ ដើម្បីធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវនិព្វាន គឺនៅត្រង់បុគ្គល
 រព្វកន្ធវតថាគត ឬសារីរាមរបស់តថាគត ជាអ្នកមានសទ្ធាខ្ជាប់ខ្ជួន មាន
 ចិត្តស្រឡាញ់មាំ ជឿស៊ប់ ជ្រះថ្លាខ្លាំង ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ការរព្វកនេះ
 ទើបតថាគតហៅថា ការរព្វកប្រសើររំបំផុត ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 នេះឯងអនុត្តរិយៈទាំង ៦ យ៉ាង ។

ពួកជនណាបាន នូវទស្សនានុត្តរិយៈផង នូវសវនានុត្តរិយៈ
 ផង បាននូវលាភានុត្តរិយៈផង ត្រេកអរក្នុងសិក្ខានុត្តរិយៈផង

បឋមបណ្ណាសកេ អនុត្តរិយវគ្គោ

ឧបដ្ឋិតា ចារិចរិយេ ការយន្តិ អនុស្សតិ
 វិវេកបដិសញ្ញត្តំ ខេមំ អមតកាមិដី
 អប្បមាទេ បមុទិតា និបកា សីលសំរុតា
 តេ វេ កាលេន បច្ចុន្តិ យត្ថ ទុក្ខំ និរុជ្ឈតីតិ ។

អនុត្តរិយវគ្គោ តតិយោ ។

តិស្សុទ្ធានំ

សាមកោ អប្បរិហានិយោ
 ភយំ ហិមវំ សុដ្ឋតិ^(១)
 កច្ចានោ ទ្វេ ច សមយា
 ឧទាយិ អនុត្តរិយេនាតិ ។

១- ឱ. ម. ហោមវានុស្សតិ ។

បឋមបណ្ណាសក អនុត្តរិយវគ្គ

តាំងនៅក្នុងបារិចរិយានុត្តរិយៈ ចម្រើននូវអនុស្សតានុត្តរិយៈ
 ដែលប្រកបដោយវិវេក ដ៏ក្សេមជាគ្រឿងឲ្យដល់និព្វាន
 ផង ពួកជននោះ រីករាយក្នុងសេចក្តីមិនប្រហែស
 មានបញ្ញាចាស់ សង្រួមហើយក្នុងសីល រមែងដឹងនូវ
 អមតនិព្វាន ដែលជាទីរលត់ទុក្ខ តាមកាលដ៏គួរ ។

ចប់ អនុត្តរិយវគ្គ ទី ៣ ។

ឧទ្ទាននៃអនុត្តរិយវគ្គនោះគឺ

ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់គង់ជិតសាមគ្រាម ១ សូត្រ អបរិ-
 ហានិយធម៌ ១ សូត្រ ភ័យជាឈ្មោះរបស់កាមជាដើម
 ១ សូត្រ ភិក្ខុអាចទម្លាយភ្នំហិមពាន្ត ១ សូត្រ ភិក្ខុរមែង
 ស្អាត ១ សូត្រ ព្រះមហាកច្ចានៈ ១ សូត្រ សម័យ
 ២ សូត្រ ឧទាយិត្តេរ ១ សូត្រ អនុត្តរិយៈ ១ សូត្រ ។

សេក្ខបរិហានិយវគ្គោ

[៣១] ឆយិមេ ភិក្ខុវេ ធម្មា សេក្ខស្ស
 ភិក្ខុនោ បរិហានាយ សំវត្តន្តិ ។ កតមេ ឆ ។
 កម្មារាមតា ភស្សារាមតា និទ្ធារាមតា សង្កណិ-
 ការាមតា ឥន្ទ្រិយេសុ អកុត្តទ្វារតា កោជនេ
 មត្តញ្ញតា ។ ឥមេ ខោ ភិក្ខុវេ ឆ ធម្មា
 សេក្ខស្ស ភិក្ខុនោ បរិហានាយ សំវត្តន្តិ ។ ឆយិមេ
 ភិក្ខុវេ ធម្មា សេក្ខស្ស ភិក្ខុនោ អបរិហានាយ
 សំវត្តន្តិ ។ កតមេ ឆ ។ ន កម្មារាមតា ន
 ភស្សារាមតា ន និទ្ធារាមតា ន សង្កណិការាមតា
 ឥន្ទ្រិយេសុ កុត្តទ្វារតា កោជនេ មត្តញ្ញតា ។ ឥមេ
 ខោ ភិក្ខុវេ ឆ ធម្មា សេក្ខស្ស ភិក្ខុនោ
 អបរិហានាយ សំវត្តន្តិតិ ។

[៣២] អថខោ អញ្ញតរា ទេវតា អភិក្ខុនាយ
 វត្តិយា អភិក្ខុនូវណ្ណា កេវលកប្បំ ជេតវនំ ឱកាសេត្វា

សេក្ខបរិហានិយវគ្គ

[៣១] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ ៦ យ៉ាងនេះ ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីសេចក្តីសាបសូន្យ (ចាកគុណាព្វដ៏ខាងលើ) ដល់ភិក្ខុជាសេក្ខៈ (ទាំង ៧ ពួក) ។ ធម៌ ៦ យ៉ាង ដូចម្តេចខ្លះ ។ គឺសេចក្តីត្រេកអរក្នុងការងារ ១ សេចក្តីត្រេកអរក្នុងការចរចា ១ សេចក្តីត្រេកអរក្នុងការដេក ១ សេចក្តីត្រេកអរក្នុងពួកគណៈ ១ មិនមានសេចក្តីគ្រប់គ្រងទ្វារ ក្នុងឥន្ទ្រិយទាំងឡាយ ១ មិនដឹងប្រមាណក្នុងភោជន ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ ៦ យ៉ាងនេះឯង ប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសេចក្តីសាបសូន្យ ដល់ភិក្ខុជាសេក្ខៈ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ ៦ យ៉ាងនេះប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសេចក្តីមិនសាបសូន្យ ដល់ភិក្ខុជាសេក្ខៈ ។ ធម៌ ៦ យ៉ាងដូចម្តេចខ្លះ ។ គឺសេចក្តីមិនត្រេកអរក្នុងការងារ ១ សេចក្តីមិនត្រេកអរក្នុងការចរចា ១ សេចក្តីមិនត្រេកអរក្នុងការដេក ១ សេចក្តីមិនត្រេកអរក្នុងពួកគណៈ ១ គ្រប់គ្រងទ្វារក្នុងឥន្ទ្រិយទាំងឡាយ ១ ដឹងប្រមាណក្នុងភោជន ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ ៦ យ៉ាងនេះឯង ប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសេចក្តីមិនសាបសូន្យ ដល់ភិក្ខុជាសេក្ខៈ ។

[៣២] គ្រានោះ មានទេវតា ១ អង្គ កាលរាត្រីបឋមយាមកន្ទងហើយ មានរស្មីដ៏រុងរឿង ញ៉ាំងវត្តជេតពនទាំងអស់ឲ្យភ្លឺស្វាង

បឋមបណ្ណាសកេ សេក្ខបរិហានិយវគ្គោ

យេន ភក្ខវា តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា ភក្ខវន្តំ
 អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ អដ្ឋាសិ ។ ឯកមន្តំ បិតា ខោ
 សា ទេវតា ភក្ខវន្តំ ឯតទវោច ឆយិមេ ភន្តេ ធម្មា
 ភិក្ខុនោ អបរិហានាយ សំវត្តន្តិ ។ កតមេ ឆ ។
 សត្តការវតា ធម្មការវតា សង្ឃការវតា សិក្ខាការវតា
 អប្បមាទការវតា បដិសន្ធារការវតា ។ ឥមេ ខោ
 ភន្តេ ឆ ធម្មា ភិក្ខុនោ អបរិហានាយ សំវត្តន្តិ ។
 ឥទមវោច សា ទេវតា ។ សមនុញ្ញោ សត្វា
 អហោសិ ។ អថខោ សា ទេវតា សមនុញ្ញោ មេ
 សត្វាតិ ភក្ខវន្តំ អភិវាទេត្វា បទក្ខិលំ កត្វា
 តត្រូវន្តរាយិ ។ អថខោ ភក្ខវា តស្សា វត្តិយា
 អច្ចយេន ភិក្ខុ អាមន្តេសិ ឥមំ ភិក្ខុវេ វត្តិ អញ្ញតវា
 ទេវតា អភិក្កន្តាយ វត្តិយា អភិក្កន្តវណ្ណា កេវលកប្បំ
 ទេតវនំ ឱកាសេត្វា យេនាហំ តេនុបសង្កមិ
 ឧបសង្កមិត្វា មំ អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ អដ្ឋាសិ ។

បឋមបណ្ណាសក សេក្ខបរិហានិយវគ្គ

ចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ ក៏ថ្វាយបង្គំព្រះ
ដ៏មានព្រះភាគ ហើយបិតនៅក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ លុះទេវតានោះ បិត
នៅក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ ក៏ក្រាបទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគ យ៉ាងនេះថា
បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ធម៌ ៦ យ៉ាងនេះ ប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសេចក្តីមិន
សាបសូន្យដល់ភិក្ខុ ។ ធម៌ ៦ យ៉ាងដូចម្តេចខ្លះ ។ គឺសេចក្តីគោរពក្នុង
ព្រះសាស្តា ១ សេចក្តីគោរពក្នុងព្រះធម៌ ១ សេចក្តីគោរពក្នុងព្រះ
សង្ឃ ១ សេចក្តីគោរពក្នុងសិក្ខា ១ សេចក្តីគោរពក្នុងអប្បមាទធម៌ ១
សេចក្តីគោរពក្នុងបដិសន្ធារៈ ១ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ធម៌ ៦ យ៉ាង
នេះឯង ប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសេចក្តីមិនសាបសូន្យដល់ភិក្ខុ ។ ទេវតា
នោះ បានក្រាបទូលដូច្នោះហើយ ។ ព្រះសាស្តាក៏មានព្រះហ្មឺនយ
រីករាយ ។ លុះទេវតានោះដឹងថា ព្រះសាស្តាមានព្រះហ្មឺនយរីករាយ
នឹងអាត្មាហើយ ក៏ថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគធ្វើបទក្សិណ ហើយក៏
បាត់ក្នុងទីនោះឯង ។ លុះដល់រាត្រី បឋមយាមនោះ កន្លងហើយ
ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ក៏ត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
យប់មិញនេះ មានទេវតា ១ រូប កាលរាត្រី បឋមយាមកន្លងហើយ
មានរស្មីដ៏រុងរឿង ញ៉ាំងវត្តជេតពនទាំងអស់ឲ្យភ្លឺស្វាង ចូលមករកតថាគត
លុះចូលមកដល់ថ្វាយបង្គំតថាគត ហើយបិតនៅ ក្នុងទីដ៏សមគួរ ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គត្តរនិកាយស្ស ឆក្កនិបាតោ

ឯកមន្តំ បិតា ខោ ភិក្ខុវេ សា ទេវតា មំ ឯតទវោច
 ឆយិមេ ភន្តេ ធម្មា ភិក្ខុនោ អបរិហានាយ
 សំវត្តន្តិ ។ កតមេ ឆ ។ សត្តការវតា ធម្មការវតា
 សង្ឃការវតា សិក្ខាការវតា អប្បមាទការវតា
 បដិសន្ធារការវតា ។ ឥមេ ខោ ភន្តេ ឆ ធម្មា
 ភិក្ខុនោ អបរិហានាយ សំវត្តន្តិតិ ។ ឥទមវោច
 ភិក្ខុវេ សា ទេវតា ឥទំ វត្វា មំ អភិវាទេត្វា
 បទក្ខិណំ កត្វា តត្តេវន្តវាយីតិ ។

សត្តករុ ធម្មករុ សង្ឃេ ច តិព្វការវោ
 អប្បមាទករុ ភិក្ខុ បដិសន្ធារការវោ
 អភព្វោ បរិហានាយ និព្វានស្សេវ សន្តិកេតិ ។

[៣៣] ឥមំ ភិក្ខុវេ វត្តិ អញ្ញតវា ទេវតា
 អភិក្កន្តាយ វត្តិយា អភិក្កន្តវណ្ណា កេវលកប្បំ
 ទេតវនំ ឱកាសេត្វា យេនាហំ តេនុបសង្កមិ
 ឧបសង្កមិត្វា មំ អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ

សុត្តន្តបិដក អង្គគ្រូនិកាយ ឆក្កនិបាត

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ លុះទេវតានោះ ឋិតនៅក្នុងទីសមគួរហើយ បាន
 និយាយនឹងតថាគតយ៉ាងនេះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ធម៌ ៦ យ៉ាងនេះ
 ប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសេចក្តីមិនសាបសូន្យដល់ភិក្ខុ ។ ធម៌ ៦ យ៉ាងដូចម្តេច
 ខ្លះ ។ គឺសេចក្តីគោរពក្នុងព្រះសាស្តា ១ សេចក្តីគោរពក្នុងព្រះធម៌ ១
 សេចក្តីគោរពក្នុងព្រះសង្ឃ ១ សេចក្តីគោរពក្នុងសិក្ខា ១ សេចក្តីគោរព
 ក្នុងអប្បមាទធម៌ ១ សេចក្តីគោរពក្នុងបដិសន្ធារៈ ១ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន
 ធម៌ ៦ យ៉ាងនេះឯង ប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសេចក្តីមិនសាបសូន្យដល់ភិក្ខុ ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ទេវតានោះបាននិយាយដូច្នោះ លុះនិយាយដូច្នោះ
 ហើយ ក៏ថ្វាយបង្គំតថាគតធ្វើប្រទក្សិណ ហើយបាត់ក្នុងទីនោះឯង ។

ភិក្ខុអ្នកគោរពក្នុងព្រះសាស្តា គោរពក្នុងព្រះធម៌ គោរព
 ដ៏ក្លៀវក្លាក្នុងព្រះសង្ឃ (គោរពក្នុងសិក្ខា) គោរពក្នុងសេចក្តី
 មិនប្រមាទ គោរពក្នុងបដិសន្ធារៈហើយ មិនគួរ ដើម្បី
 សាបសូន្យ រមែងតាំងនៅ ក្នុងទីជិតនៃព្រះនិព្វាន ។

[៣៣] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ យប់មិញនេះ មានទេវតា ១ រូប
 កាលរាត្រី បឋមយាមកន្ទង់ហើយ មានរស្មីដ៏រុងរឿង ញ៉ាំងវត្តជេតពនទាំង
 អស់ឲ្យភ្លឺស្វាង ចូលមករកតថាគត លុះចូលមកដល់ថ្វាយបង្គំតថាគត

បឋមបណ្ណាសកេ សេក្ខបរិហានិយវគ្គោ

អដ្ឋាសិ ។ ឯកមន្តំ បិតា ខោ ភិក្ខុវេ សា ទេវតា មំ
ឯតទវោច ឆយិមេ ភន្តេ ធម្មា ភិក្ខុនោ អបរិហានាយ
សំវត្តន្តិ ។ កតមេ ឆ ។ សត្តការវតា ធម្មការវតា
សង្ឃការវតា សិក្ខាការវតា ហិរិការវតា ឱត្តប្ប-
ការវតា ។ ឥមេ ខោ ភន្តេ ឆ ធម្មា ភិក្ខុនោ
អបរិហានាយ សំវត្តន្តិតិ ។ ឥទមវោច ភិក្ខុវេ
សា ទេវតា ឥទំ វត្វា មំ អភិវាទេត្វា បទក្ខិណំ
កត្វា តត្តេវន្តរាយីតិ ។

សត្តករុ ធម្មករុ សង្ឃេ ច តិព្វការវោ
ហិរិឱត្តប្បសម្បន្នោ សប្បតិស្សោ សការវោ
អភព្វោ បរិហានាយ និព្វានស្សេវ សន្តិកេតិ ។

[៣៤] ឯកំ សមយំ ភក្កវា សារត្តិយំ វិហារតិ ជេតវនេ

អនាថបិណ្ឌិកស្ស អារាមេ ។ អថខោ អាយស្មតោ
មហាមោក្កល្លានស្ស រហោកតស្ស បដិសស្មីនស្ស

បឋមបណ្ណាសក សេក្ខបរិហានិយវគ្គ

ហើយបិតក្នុងទីសមគួរ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ លុះទេវតានោះ
 បិតក្នុងទីសមគួរហើយ បាននិយាយនឹងតថាគតយ៉ាងនេះថា បពិត្រព្រះ
 អង្គដ៏ចម្រើន ធម៌ ៦ យ៉ាងនេះ ប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសេចក្តីមិនសាបសូន្យ
 ដល់ភិក្ខុ ។ ធម៌ ៦ យ៉ាងដូចម្តេចខ្លះ ។ គឺសេចក្តីគោរពក្នុងព្រះសាស្តា ១
 សេចក្តីគោរពក្នុងព្រះធម៌ ១ សេចក្តីគោរពក្នុងព្រះសង្ឃ ១ សេចក្តី
 គោរពក្នុងសិក្ខា ១ សេចក្តីគោរពក្នុងការខ្មាសបាប ១ សេចក្តីគោរពក្នុង
 ការខ្លាចបាប ១ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ធម៌ ៦ យ៉ាងនេះ ប្រព្រឹត្តទៅ
 ដើម្បីសេចក្តីមិនសាបសូន្យដល់ភិក្ខុ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ទេវតានោះ
 បាននិយាយដូច្នោះ លុះបាននិយាយដូច្នោះហើយ ក៏ថ្វាយបង្គំតថាគត
 ធ្វើប្រទក្សិណ ហើយបាត់ក្នុងទីនោះឯង ។

ភិក្ខុអ្នកគោរពក្នុងព្រះសាស្តា គោរពក្នុងព្រះធម៌ គោរពដ៏
 ក្លៀវក្លាក្នុងព្រះសង្ឃ (គោរពក្នុងសិក្ខា) បរិបូណ៌ដោយហិរិ
 និងឱត្តប្បៈ ប្រកបដោយសេចក្តីឱនលំទោនដ៏ទន់ភ្លន់ មិនគួរ
 ដើម្បីសាបសូន្យ រមែងតាំងនៅ ក្នុងទីជិតនៃព្រះនិព្វាន ។

[៣២] សម័យមួយ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅក្នុងវត្ត
 ជេតពន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះ
 ព្រះមហាមោគ្គល្លានដ៏មានអាយុ ចូលទៅកាន់ទីស្ងាត់ ពួនសម្ងំ

សុត្តន្តបិដកេ អង្គត្តរនិកាយស្ស ឆក្កនិបាតោ

ឯវំ ចេតសោ បរិវិតក្តោ ឧទហានិ កតមេសានំ
 ទេវានំ ឯវំ ញាលំ ហោតិ សោតាបន្នាម្ហំ^(១) អរិទិចាត-
 ធម្មា និយតា សម្ពោធិបរាយនាតិ ។ តេន ខោ បន
 សមយេន តិស្សោ នាម ភិក្ខុ អនុនា កាលកតោ
 អញ្ញតំ ព្រហ្មលោកំ ឧបបន្នោ ហោតិ ។ តត្រិបិ នំ
 ឯវំ ជានន្តិ តិស្សោ ព្រហ្មា មហិទ្ធិកោ មហានុ-
 កាវេតិ ។ អថខោ អាយស្មា មហាមោក្កល្លានោ
 សេយ្យថាបិ នាម ពលវា បុរិសោ សម្មិញ្ចិតំ វា
 ពាហំ បសារេយ្យ បសារិតំ វា ពាហំ សម្មិញ្ចេយ្យ
 ឯវមេវ ជេតវេន អន្តរបិតោ តស្មី ព្រហ្មលោកេ
 ចាតុរហោសិ ។ អន្ធិសា ខោ តិស្សោ ព្រហ្មា
 អាយស្មន្តំ មហាមោក្កល្លានំ ទូរតោវ អាភច្ឆន្តំ
 ទិស្វាន អាយស្មន្តំ មហាមោក្កល្លានំ ឯតទ-
 វោច ឯហិ ខោ មារិស មោក្កល្លាន ស្វាគតំ
 មារិស មោក្កល្លាន ចិរស្សំ ខោ មារិស មោក្កល្លាន
 ឥមំ បរិយាយមកាសិ យទិទំ ឥនាគមនាយ
 និសីទ មារិស មោក្កល្លាន ឥនមាសនំ បញ្ញត្តន្តិ ។

១ ឱ. ម. សោតាបន្នានាម ។

សុត្តន្តបិដក អង្គគ្រូនិកាយ ឆក្កនិបាត

ហើយមានសេចក្តីត្រិះរិះក្នុងចិត្ត កើតឡើងយ៉ាងនេះថា ពួកទេវតាណា
 មានសេចក្តីដឹងថា យើងទាំងឡាយ ជាអ្នកដល់ស្រោតៈ មានសភាពមិន
 ធ្លាក់ចុះជាធម្មតា ជាបុគ្គលទៀង បានត្រាស់ដឹងទៅខាងមុខ យ៉ាងនេះ
 ដែរឬទេ ។ សម័យនោះ មានភិក្ខុឈ្មោះតិស្សៈ ធ្វើមរណកាលថ្មី ។
 បានទៅកើតក្នុងព្រហ្មលោកណាមួយ ។ ឯពួកព្រហ្ម ក្នុងព្រហ្មលោក
 នោះ ក៏ស្គាល់ព្រហ្មនោះ យ៉ាងនេះថា នេះជាព្រហ្មឈ្មោះតិស្សៈ មានប្បទ្ធិ
 ច្រើន មានអានុភាពច្រើន ។ គ្រានោះ ព្រះមហាមោគ្គល្លានដ៏មានអាយុ
 បាត់អំពីវត្តជេតពន ទៅប្រាកដ ឯព្រហ្មលោកនោះ ដូចជាបុរសដ៏មាន
 កម្លាំង លាដៃដៃលខ្លួនបត់ ឬបត់ដៃដៃលខ្លួនលា ដូច្នោះឯង ។
 តិស្សព្រហ្ម បានឃើញព្រះមហាមោគ្គល្លានដ៏មានអាយុ កំពុងនិមន្តមក
 អំពីចម្ងាយ លុះឃើញហើយ ក៏បាននិយាយ នឹងព្រះមហាមោគ្គល្លានដ៏
 មានអាយុយ៉ាងនេះថា បពិត្រព្រះមោគ្គល្លានជាម្ចាស់ សូមលោកនិមន្ត
 ចូលមកចុះ បពិត្រព្រះមោគ្គល្លានជាម្ចាស់ លោកនិមន្តមកស្រួលហើយ
 បពិត្រព្រះមោគ្គល្លានជាម្ចាស់ លោកបានធ្វើបរិយាយនេះ ដើម្បីមក
 ក្នុងទីនេះ អស់កាលយូរណាស់ហើយហ្ន៎ បពិត្រព្រះមោគ្គល្លាន
 ជាម្ចាស់ សូមលោកគង់ចុះ នេះជាអាសនៈដែលខ្ញុំក្រាលប្រគេន ។

បឋមបណ្ណាសកេ សេក្ខបរិហានិយវគ្គោ

និសីទិ ខោ អាយស្មា មហាមោក្កល្លានោ បញ្ញត្តេ
 អាសនេ ។ តិស្សោបិ ព្រហ្មា អាយស្មន្តំ មហា-
 មោក្កល្លានំ អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ និសីទិ ។
 ឯកមន្តំ និសិទ្ធិំ ខោ តិស្សំ ព្រហ្មានំ អាយស្មា
 មហាមោក្កល្លានោ ឯតទវោច កតមេសានំ ខោ
 តិស្ស ទេវានំ ឯវំ ញាណំ ហោតិ សោតាបដ្ឋាម្ហ
 អវិទិតាតធម្មា និយតា សម្ពោធិបរាយនាតិ ។
 ចាតុម្ហារាជិកានំ ខោ មារិស មោក្កល្លាន ទេវានំ
 ឯវំ ញាណំ ហោតិ សោតាបដ្ឋាម្ហ អវិទិតាតធម្មា
 និយតា សម្ពោធិបរាយនាតិ ។ សព្វេសញ្ញេវ នុ ខោ
 តិស្ស ចាតុម្ហារាជិកានំ ទេវានំ ឯវំ ញាណំ ហោតិ
 សោតាបដ្ឋាម្ហ អវិទិតាតធម្មា និយតា សម្ពោធិប-
 រាយនាតិ ។ ន ខោ មារិស មោក្កល្លាន សព្វេសំ
 ចាតុម្ហារាជិកានំ ទេវានំ ឯវំ ញាណំ ហោតិ សោតា-
 បដ្ឋាម្ហ អវិទិតាតធម្មា និយតា សម្ពោធិបរាយនាតិ ។

បឋមបណ្ណាសក សេក្ខបរិហានិយវគ្គ

ព្រះមហាមោគ្គល្លានដ៏មានអាយុ គង់លើអាសនៈ ដែលតិស្សព្រហ្ម ក្រាល
 ប្រគេន ។ ឯតិស្សព្រហ្ម ថ្វាយបង្គំព្រះមហាមោគ្គល្លានដ៏មានអាយុហើយ
 អង្គុយក្នុងទីសមគួរ ។ លុះតិស្សព្រហ្ម អង្គុយក្នុងទីសមគួរហើយ ព្រះមហា-
 មោគ្គល្លានដ៏មានអាយុ មានថេរវាចាយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់តិស្សៈ ពួកទេវតា
 ណាហ្ន៎ មានសេចក្តីដឹងថា យើងជាអ្នកដល់ស្រោតៈ មានសភាពមិន
 ធ្លាក់ចុះជាធម្មតា ជាបុគ្គលទៀង បានត្រាស់ដឹងទៅខាងមុខ យ៉ាងនេះ
 ដែរឬទេ ។ បពិត្រព្រះមោគ្គល្លានជាម្ចាស់ ពួកទេវតា ជាន់ចាតុម្មហារាជិកៈ
 មានសេចក្តីដឹងថា យើងជាអ្នកដល់ស្រោតៈ មានសភាពមិនធ្លាក់ចុះជា
 ធម្មតា ជាបុគ្គលទៀង នឹងបានត្រាស់ដឹងទៅខាងមុខ យ៉ាងនេះដែរ ។
 ម្ចាស់តិស្សៈ ពួកទេវតា ជាន់ចាតុម្មហារាជិកៈទាំងអស់ មានសេចក្តីដឹងថា
 យើងជាអ្នកដល់ស្រោតៈ មានសភាពមិនធ្លាក់ចុះជាធម្មតា ជាបុគ្គលទៀង
 នឹងមានសេចក្តីត្រាស់ដឹងទៅខាងមុខ យ៉ាងនេះដែរ ឬដូចម្តេច ។ បពិត្រ
 ព្រះមោគ្គល្លានជាម្ចាស់ ពួកទេវតា ជាន់ចាតុម្មហារាជិកៈ មិនមានសេចក្តី
 ដឹងថា យើងជាអ្នកដល់ស្រោតៈ មានសភាពមិនធ្លាក់ចុះជាធម្មតា ជាបុគ្គល
 ទៀង នឹងមានសេចក្តីត្រាស់ដឹងទៅខាងមុខយ៉ាងនេះ ទាំងអស់គ្នាទេ ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គត្តវនិកាយស្ស ឆក្កនិបាតោ

យេ ខោ តេ មារិស មោក្កល្លាន ចាតុម្ពហារាវដិកា
 ទេវា ពុទ្ធិ អវេច្ចប្បសាទេន អសមដ្ឋាកតា ធម្មេ
 អវេច្ចប្បសាទេន អសមដ្ឋាកតា សង្ឃេ អវេច្ចប្បសាទេន
 អសមដ្ឋាកតា អរិយកន្តេហិ សីលេហិ អសមដ្ឋាកតា
 តេសំ ន ឯ ឯវំ ញាណំ ហោតិ សោតាបដ្ឋាម្ហ
 អរិទិចាតធម្មា និយតា សម្ពោធិបរាយនាតិ ។ យេ
 ច ខោ តេ មារិស មោក្កល្លាន ចាតុម្ពហារាវដិកា
 ទេវា ពុទ្ធិ អវេច្ចប្បសាទេន សមដ្ឋាកតា ធម្មេ
 អវេច្ចប្បសាទេន សមដ្ឋាកតា សង្ឃេ អវេច្ចប្បសាទេន
 សមដ្ឋាកតា អរិយកន្តេហិ សីលេហិ សមដ្ឋាកតា
 តេសំ ឯវំ ញាណំ ហោតិ សោតាបដ្ឋាម្ហ អរិទិចាតធម្មា
 និយតា សម្ពោធិបរាយនាតិ ។ ចាតុម្ពហារាវដិ-
 កានញ្ញេវ នុ ខោ តិស្ស ទេវានំ ឯវំ ញាណំ
 ហោតិ សោតាបដ្ឋាម្ហ អរិទិចាតធម្មា និយតា សម្ពោធិ-
 បរាយនាតិ ឧទាហុ តាវត្តីសានំបិ ទេវានំ ។ បេ ។
 យាមាណម្បិ ទេវានំ តុសិតានម្បិ ទេវានំ និម្ពានរតីនម្បិ
 ទេវានំ បរទិម្ពិតវសវត្តីនម្បិ ទេវានំ ឯវំ ញាណំ ហោតិ

សុត្តន្តបិដក អង្គត្តរនិកាយ ឆក្កនិបាត

បពិត្រព្រះមោគ្គល្លានជាម្ចាស់ ពួកចាតុម្មហារាជិកទេវតាណា មិនប្រកប
 ដោយសេចក្តីជ្រះថ្លាមាំទាំ ក្នុងព្រះពុទ្ធ មិនប្រកបដោយសេចក្តីជ្រះថ្លាមាំទាំ
 ក្នុងព្រះធម៌ មិនប្រកបដោយសេចក្តីជ្រះថ្លាមាំទាំ ក្នុងព្រះសង្ឃ មិនប្រកប
 ដោយសីលទាំងឡាយ ដែលព្រះអរិយៈត្រេកអរហើយ ពួកចាតុម្មហារាជិក-
 ទេវតានោះ មិនមានសេចក្តីដឹងថា យើងជាអ្នកដល់ស្រោតៈ មានសភាព
 មិនធ្លាក់ចុះជាធម្មតា ជាបុគ្គលទៀង នឹងមានសេចក្តីត្រាស់ដឹងទៅខាងមុខ
 យ៉ាងនេះទេ ។ បពិត្រព្រះមោគ្គល្លានជាម្ចាស់ ពួកចាតុម្មហារាជិកទេវតា
 ណា ប្រកបដោយសេចក្តីជ្រះថ្លាមាំទាំ ក្នុងព្រះពុទ្ធ ប្រកបដោយសេចក្តី
 ជ្រះថ្លាមាំទាំ ក្នុងព្រះធម៌ ប្រកបដោយសេចក្តីជ្រះថ្លាមាំទាំ ក្នុងព្រះសង្ឃ
 ប្រកបដោយសីលទាំងឡាយ ដែលព្រះអរិយៈត្រេកអរហើយ ទើបពួក
 ចាតុម្មហារាជិកទេវតានោះ មានសេចក្តីដឹងថា យើងជាអ្នកដល់ស្រោតៈ
 មានសភាពមិនធ្លាក់ចុះជាធម្មតា ជាបុគ្គលទៀង នឹងមានសេចក្តីត្រាស់ដឹង
 ទៅខាងមុខ យ៉ាងនេះបាន ។ ម្នាលតិស្សៈ ចុះមានតែពួកចាតុម្មហារាជិក-
 ទេវតា មានសេចក្តីដឹងថា យើងជាអ្នកដល់ស្រោតៈ មានសភាពមិនធ្លាក់ចុះ
 ជាធម្មតា ជាបុគ្គលទៀង នឹងមានសេចក្តីត្រាស់ដឹងទៅខាងមុខប៉ុណ្ណោះឬ
 ឬក៏ពួកតាវត្តិវ្យទេវតាក្តី ។ បេ ។ ពួកយាមទេវតាក្តី ពួកតុសិតទេវតា
 ក្តី ពួកនិម្មានរតិទេវតាក្តី ពួកបរនិម្មិតវសវត្តិទេវតាក្តី មានសេចក្តីដឹងថា

បឋមបណ្ណាសកេ សេក្ខបរិហានិយវគ្គោ

សោតាបដ្ឋាម្ហ អរិទិចាតធម្មា និយតា សម្ពោធិប-
 រាយនាតិ ។ បរទិម្ហិតវសវត្តិនម្ហិ ខោ មារិស
 មោក្កល្លាន ទេវានំ ឯវំ ញាណំ ហោតិ សោតាបដ្ឋាម្ហ
 អរិទិចាតធម្មា និយតា សម្ពោធិបរាយនាតិ ។
 សព្វេសញ្ញាវ នុ ខោ តិស្ស បរទិម្ហិតវសវត្តិនំ
 ទេវានំ ឯវំ ញាណំ ហោតិ សោតាបដ្ឋាម្ហ អរិទិចា-
 តធម្មា និយតា សម្ពោធិបរាយនាតិ ។ ន ខោ
 មារិស មោក្កល្លាន សព្វេសញ្ញាវ បរទិម្ហិតវសវត្តិនំ
 ទេវានំ ឯវំ ញាណំ ហោតិ សោតាបដ្ឋាម្ហ
 អរិទិចាតធម្មា និយតា សម្ពោធិបរាយនាតិ ។
 យេ ខោ តេ មារិស មោក្កល្លាន បរទិម្ហិតវសវត្តិនោ
 ទេវា ពុទ្ធនុ អវេច្ចប្បសាទេន អសមដ្ឋាកតា ធម្មេ
 អវេច្ចប្បសាទេន អសមដ្ឋាកតា សង្ឃេ អវេច្ចប្បសាទេន
 អសមដ្ឋាកតា អរិយកន្តេហិ សីលេហិ អសមដ្ឋាកតា
 ន តេសំ ទេវានំ ឯវំ ញាណំ ហោតិ សោតាបដ្ឋាម្ហ
 អរិទិចាតធម្មា និយតា សម្ពោធិបរាយនាតិ ។

បឋមបណ្ណាសក សេក្ខបរិហានិយវគ្គ

យើងជាអ្នកដល់ស្រោតៈ មានសភាពមិនធ្លាក់ចុះជាធម្មតា ជាបុគ្គលទៀង
នឹងមានសេចក្តីត្រាស់ដឹងទៅខាងមុខ យ៉ាងនេះដែរ ។ បពិត្រព្រះមោគ្គ-
ល្លានជាម្ចាស់ ពួកបរិនិម្មិតវសវត្តិទេវតា មានសេចក្តីដឹងថា យើងជាអ្នក
ដល់ស្រោតៈ មានសភាពមិនធ្លាក់ចុះជាធម្មតា ជាបុគ្គលទៀង នឹងមាន
សេចក្តីត្រាស់ដឹងទៅខាងមុខយ៉ាងនេះបាន ។ ម្នាលតិស្សៈ ពួកបរិនិម្មិត-
វសវត្តិទេវតា មានសេចក្តីដឹងថា យើងជាអ្នកដល់ស្រោតៈ មាន
សភាពមិនធ្លាក់ចុះជាធម្មតា ជាបុគ្គលទៀង នឹងមានសេចក្តីត្រាស់ដឹងទៅ
ខាងមុខយ៉ាងនេះ ទាំងអស់គ្នា ឬដូចម្តេច ។ បពិត្រព្រះមោគ្គល្លានជាម្ចាស់
ពួកបរិនិម្មិតវសវត្តិទេវតា មិនមានសេចក្តីដឹងថា យើងជាអ្នកដល់ស្រោតៈ
មានសភាពមិនធ្លាក់ចុះជាធម្មតា ជាបុគ្គលទៀង នឹងមានសេចក្តីត្រាស់ដឹង
ទៅខាងមុខយ៉ាងនេះ ទាំងអស់គ្នាទេ ។ បពិត្រព្រះមោគ្គល្លានជាម្ចាស់
ពួកបរិនិម្មិតវសវត្តិទេវតាណា មិនប្រកបដោយសេចក្តីជ្រះថ្លាមាំទាំ ក្នុង
ព្រះពុទ្ធ មិនប្រកបដោយសេចក្តីជ្រះថ្លាមាំទាំ ក្នុងព្រះធម៌ មិនប្រកប
ដោយសេចក្តីជ្រះថ្លាមាំទាំ ក្នុងព្រះសង្ឃ មិនប្រកបដោយសីលទាំងឡាយ
ដែលព្រះអរិយៈត្រេកអរហើយ ពួកបរិនិម្មិតវសវត្តិទេវតាទាំងនោះ មិនមាន
សេចក្តីដឹងថា យើងជាអ្នកដល់ស្រោតៈ មានសភាពមិនធ្លាក់ចុះជាធម្មតា
ជាបុគ្គលទៀង នឹងមានសេចក្តីត្រាស់ដឹង ទៅខាងមុខយ៉ាងនេះទេ ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គុត្តរនិកាយស្ស ឆក្កនិបាតោ

យេ ច ខោ តេ មារិស មោក្កល្លាន បរទិម្ពិតវសវត្តិនោ
 ទេវា ពុទ្ធន្តេ អវេច្ចប្បសាទេន សមន្នាគតា ធម្មេ
 អវេច្ចប្បសាទេន សមន្នាគតា សង្ឃេ អវេច្ចប្បសាទេន
 សមន្នាគតា អរិយកន្តេហិ សីលេហិ សមន្នាគតា
 តេសំ ឯវំ ញាណំ ហោតិ សោតាបន្នាម្ហំ អរិទិចាតធម្មា
 និយតា សម្ពោធិបរាយនាតិ ។ អថខោ អាយស្មា
 មហាមោក្កល្លានោ តិស្សស្ស ព្រហ្មនោ កាសិកំ
 អភិនន្ទិត្វា អនុមោទិត្វា សេយ្យថាបិ នាម ពលវា
 បុរិសោ សម្ពិញ្ញិតំ វា ពាហំ បសារេយ្យ បសារិតំ វា
 ពាហំ សម្ពិញ្ញេយ្យ ឯវមេវ ព្រហ្មលោកេ អន្តរហិតោ
 ជេតវនេ ចាតុរហោសីតិ ។

[៣៥] ឆយិមេ ភិក្ខុវេ ធម្មា វិជ្ជាកាតិយា ។

កតមេ ឆ ។ អនិច្ចសញ្ញា អនិច្ចេ ទុក្ខសញ្ញា
 ទុក្ខេ អនត្តសញ្ញា បហានសញ្ញា វិរាគសញ្ញា

សុត្តន្តបិដក អង្គត្តរនិកាយ ឆក្កនិបាត

បពិត្រព្រះមោគ្គល្លានជាម្ចាស់ លុះតែពួកបរនិម្មិតវសវត្តិទេវតាណា
 ប្រកបដោយសេចក្តីជ្រះថ្លាមាំទាំ ក្នុងព្រះពុទ្ធ ប្រកបដោយសេចក្តីជ្រះថ្លា
 មាំទាំ ក្នុងព្រះធម៌ ប្រកបដោយសេចក្តីជ្រះថ្លាមាំទាំ ក្នុងព្រះសង្ឃ
 ប្រកបដោយសីលទាំងឡាយ ដែលព្រះអរិយៈត្រេកអរហើយ ទើបបាន
 ពួកបរនិម្មិតវសវត្តិទេវតាទាំងនោះ មានសេចក្តីដឹងថា យើងជាអ្នក
 ដល់ស្រោតៈ មានសភាពមិនធ្លាក់ចុះជាធម្មតា ជាបុគ្គលទៀង នឹងមាន
 សេចក្តីត្រាស់ដឹង ទៅខាងមុខយ៉ាងនេះបាន ។ គ្រានោះ ព្រះមហា-
 មោគ្គល្លានដ៏មានអាយុ ត្រេកអរអនុមោទនាកាសិត របស់តិស្សព្រហ្ម
 ហើយក៏បាត់ពីព្រហ្មលោក មកប្រាកដឯវត្តជេតពនវិញ ដូចជាបុរសមាន
 កម្លាំងលាដៃដែលខ្លួនបត់ ឬបត់ដៃដែលខ្លួនលា ដូច្នោះឯង ។

- [៣៥] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកធម៌ ជាចំណែកនៃវិជ្ជានេះ
 មាន ៦ យ៉ាង ។ ធម៌ ៦ យ៉ាង តើដូចម្តេច ។ គឺសេចក្តីសម្គាល់
 (ដែលកើតឡើង) ក្នុងអនិច្ចានុបស្សនាញាណ ១ សេចក្តីសម្គាល់
 (ដែលកើតឡើង) ក្នុងទុក្ខានុបស្សនាញាណ ១ សេចក្តីសម្គាល់
 (ដែលកើតឡើង) ក្នុងអនត្តានុបស្សនាញាណ ១ សេចក្តីសម្គាល់
 (ដែលកើតឡើង) ក្នុងបហានុបស្សនាញាណ ១ សេចក្តីសម្គាល់
 (ដែលកើតឡើង) ក្នុងវិវាគានុបស្សនាញាណ ១

បឋមបណ្ណាសកេ សេក្ខបរិហានិយវគ្គោ

និរោធសញ្ញា ។ ឥមេ ខោ ភិក្ខុវេ ឆ ធម្មា

វិជ្ជាកាតិយាតិ ។

[៣៦] ឆយិមាទិ ភិក្ខុវេ វិវាទមូលាទិ ។

កតមាទិ ឆ ។ ឥធិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ កោដនោ ហោតិ

ឧបនាហី ។ យោ សោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ កោដនោ

ហោតិ ឧបនាហី សោ សត្តវិបិ អការវោ វិហារតិ

អប្បតិស្សោ ធម្មេបិ អការវោ វិហារតិ អប្បតិស្សោ

សង្ខេបិ អការវោ វិហារតិ អប្បតិស្សោ សិក្ខាយបិ ន

បរិបូរការី ហោតិ ។ យោ សោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សត្តវិ

អការវោ វិហារតិ អប្បតិស្សោ ធម្មេ អការវោ វិហារតិ អប្ប-

តិស្សោ សង្ខេ អការវោ វិហារតិ អប្បតិស្សោ សិក្ខាយ

ន បរិបូរការី សោ សង្ខេ វិវាទំ ជនេតិ យោ ហោតិ

វិវាទោ ពហុជនាហិតាយ ពហុជនាសុខាយ ពហុនោ

ជនស្ស អនត្តាយ អហិតាយ ទុក្ខាយ នេវមនុស្សានំ ។

បឋមបណ្ណាសក សេក្ខបរិហានិយវគ្គ

សេចក្តីសម្គាល់ (ដែលកើតឡើង) ក្នុងនិរោធានុបស្សនាញាណ ១ ។
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជាធម៌ ដែលជាចំណែកនៃវិជ្ជា ៦ យ៉ាង ។

[៣៦] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មូលហេតុនៃសេចក្តីវិវាទនេះ មាន
៦ យ៉ាង ។ ៦ យ៉ាង តើដូចម្តេចខ្លះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុង
សាសនានេះ មានសេចក្តីក្រោធ ចង់សេចក្តីក្រោធទុក ។ ម្នាលភិក្ខុ
ទាំងឡាយ ភិក្ខុណា មានសេចក្តីក្រោធ ចង់សេចក្តីក្រោធទុក ភិក្ខុនោះមិន
មានសេចក្តីគោរព មិនមានសេចក្តីកោតក្រែង ក្នុងព្រះសាស្តាផង មិនមាន
សេចក្តីគោរព មិនមានសេចក្តីកោតក្រែង ក្នុងព្រះធម៌ផង មិនមានសេចក្តី
គោរព មិនមានសេចក្តីកោតក្រែង ក្នុងព្រះសង្ឃផង ជាអ្នកមិនធ្វើឲ្យ
បរិបូណ៌ ក្នុងសិក្ខាផង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុណា មិនមានសេចក្តី
គោរព មិនមានសេចក្តីកោតក្រែងក្នុងព្រះសាស្តា មិនមានសេចក្តីគោរព
មិនមានសេចក្តីកោតក្រែង ក្នុងព្រះធម៌ មិនមានសេចក្តីគោរព មិនមាន
សេចក្តីកោតក្រែង ក្នុងព្រះសង្ឃ ជាអ្នកមិនធ្វើឲ្យបរិបូណ៌ ក្នុងសិក្ខាទេ
ភិក្ខុនោះ រមែងបង្កវិវាទក្នុងសង្ឃ ដែលជាវិវាទប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីមិនជា
ប្រយោជន៍ ដល់ជនច្រើន ដើម្បីមិនជាសុខ ដល់ជនច្រើន មិនចម្រើនដល់
ជនច្រើន មិនជាប្រយោជន៍ ជាទុក្ខដល់ទេវតា និងមនុស្សទាំងឡាយ ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គត្តវនិកាយស្ស ឆក្កនិបាតោ

ឯវរូបញោ តុម្ភេ ភិក្ខុវេ វិវាទមូលំ អជ្ឈត្តំ វា
 ពហិទ្ធា វា សមនុបស្សេយ្យាច តត្រ តុម្ភេ ភិក្ខុវេ
 តស្សេវ ចាបកស្ស វិវាទមូលស្ស បហានាយ
 វាយមេយ្យាច ឯវរូបញោ តុម្ភេ ភិក្ខុវេ វិវាទមូលំ
 អជ្ឈត្តំ វា ពហិទ្ធា វា ន សមនុបស្សេយ្យាច តត្រ
 តុម្ភេ ភិក្ខុវេ តស្សេវ ចាបកស្ស វិវាទមូលស្ស
 អាយតី អន្ធាស្សវាយ បដិបន្នេយ្យាច ។ ឯវមេតស្ស
 ចាបកស្ស វិវាទមូលស្ស បហានំ ហោតិ ។ ឯវមេតស្ស
 ចាបកស្ស វិវាទមូលស្ស អាយតី អន្ធាស្សវោ ហោតិ ។
 បុន ចបរំ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ មក្ខិ ហោតិ បណ្ណាសី ។ បេ ។
 ឥស្សុក្ខី ហោតិ មច្ឆរី សថោ ហោតិ មាយារី ចាបិច្ឆោ
 ហោតិ មិច្ឆាទិដ្ឋិ សន្និដ្ឋិបរាមាសី ហោតិ អាណាណក្កាហី
 ទុប្បដិទិស្សក្ខី ។ យោ សោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ
 សន្និដ្ឋិបរាមាសី ហោតិ អាណាណក្កាហី ទុប្បដិទិស្សក្ខី
 សោ សត្តវិបិ អការវោ វិហារតិ អប្បតិស្សោ ធម្មេបិ
 អការវោ វិហារតិ អប្បតិស្សោ សន្នេបិ អការវោ
 វិហារតិ អប្បតិស្សោ សិក្ខាយបិ ន បរិបូរការី ហោតិ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គត្តរនិកាយ ឆក្កនិបាត

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើអ្នកទាំងឡាយ បានឃើញមូលហេតុនៃវិវាទ មានសភាពយ៉ាងនេះ ជាខាងក្នុង ឬជាខាងក្រៅហើយ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងរឿងនោះ អ្នកទាំងឡាយ ត្រូវព្យាយាម ដើម្បីលះមូលហេតុនៃវិវាទដ៏លាមកនោះចេញ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើអ្នកទាំងឡាយ មិនឃើញមូលហេតុនៃវិវាទ មានសភាពយ៉ាងនេះ ជាខាងក្នុង ឬជាខាងក្រៅទេ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងរឿងនោះ អ្នកទាំងឡាយ ត្រូវប្រតិបត្តិ ដើម្បីមិនឲ្យមូលហេតុ នៃវិវាទដ៏លាមកនោះ ជាប់តាមតទៅទៀតបាន ។ យ៉ាងនេះ ឈ្មោះថា ការលះមូលហេតុ នៃវិវាទដ៏លាមកនុ៎ះចេញ ។ យ៉ាងនេះឈ្មោះថា មិនមានមូលហេតុ នៃវិវាទដ៏លាមកនុ៎ះ ជាប់តាមតទៅទៀត ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត ភិក្ខុជាអ្នកលុបគុណ និងវាយបូកស្មើ ។ លេ ។ ជាអ្នកមានសេចក្តីឫស្សា មានសេចក្តីកំណាញ់ ។ ជាអ្នកអួតអាង មានពុតត្បុត ។ ជាអ្នកមានសេចក្តីប្រាថ្នាដ៏លាមក មានសេចក្តីយល់ខុស ។ ជាអ្នកស្ទាបអង្អែល តាមសេចក្តីយល់របស់ខ្លួន ប្រកាន់មាំ លះបង់បានដោយក្រ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុណា ស្ទាបអង្អែល តាមសេចក្តីយល់របស់ខ្លួន ប្រកាន់មាំ លះបង់បានដោយក្រ ភិក្ខុនោះមិនគោរព មិនកោតក្រែង ក្នុងព្រះសាស្តាផង មិនគោរពមិនកោតក្រែង ក្នុងព្រះធម៌ផង មិនគោរពមិនកោតក្រែង ក្នុងព្រះសង្ឃផង មិនធ្វើឲ្យបរិបូណ៌ក្នុងសិក្ខាផង ។

បឋមបណ្ណាសកេ សេក្ខបរិហានិយវគ្គោ

យោ សោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សត្វិ អការវោ វិហរតិ
 អប្បតិស្សោ ។ បេ ។ សិក្ខាយ ន បរិបូរការី សោ
 សង្ឃេ វិវាទំ ជនេតិ យោ ហោតិ វិវាទោ
 ពហុជនាហិតាយ ពហុជនាសុខាយ ពហុនោ ជនស្ស
 អនត្តាយ អហិតាយ ទុក្ខាយ ទេវមនុស្សានំ ។
 ឯវរូបញោ តុម្ហេ ភិក្ខុវេ វិវាទមូលំ អដ្ឋត្ថំ វា
 ពហិត្វា វា សមនុបស្សេយ្យាថ តត្រ តុម្ហេ ភិក្ខុវេ
 តស្សេវ ចាបកស្ស វិវាទមូលស្ស បហានាយ
 វាយមេយ្យាថ ។ ឯវរូបញោ តុម្ហេ ភិក្ខុវេ វិវាទមូលំ
 អដ្ឋត្ថំ វា ពហិត្វា វា ន សមនុបស្សេយ្យាថ តត្រ
 តុម្ហេ ភិក្ខុវេ តស្សេវ ចាបកស្ស វិវាទមូលស្ស
 អាយតី អន្ធាស្សវាយ បដិបដ្ឋេយ្យាថ ។ ឯវមេតស្ស
 ចាបកស្ស វិវាទមូលស្ស បហានំ ហោតិ ។
 ឯវមេតស្ស ចាបកស្ស វិវាទមូលស្ស អាយតី
 អន្ធាស្សវោ ហោតិ ។ ឥមាជិ ខោ ភិក្ខុវេ ឆ
 វិវាទមូលានីតិ ។

បឋមបណ្ណាសក សេក្ខបរិហានិយវគ្គ

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុណា មិនគោរព មិនកោតក្រែង ក្នុងព្រះសាស្តា
 ។ បេ ។ មិនធ្វើឲ្យបរិបូណ៌ក្នុងសិក្ខាទេ ភិក្ខុនោះរមែងបង្កវិវាទ ឲ្យកើត
 ឡើងក្នុងព្រះសង្ឃ ដែលជាវិវាទប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីមិនជាប្រយោជន៍ដល់
 ជនច្រើន ដើម្បីមិនជាសុខដល់ជនច្រើន ដើម្បីមិនចម្រើនដល់ជនច្រើន
 មិនជាប្រយោជន៍ ជាទុក្ខ ដល់ទេវតា និងមនុស្សទាំងឡាយ ។ ម្នាល
 ភិក្ខុទាំងឡាយ បើអ្នកទាំងឡាយ ពិចារណាលើញមូលហេតុនៃវិវាទ
 មានសភាពយ៉ាងនេះ ជាខាងក្នុង ឬជាខាងក្រៅហើយ ម្នាលភិក្ខុទាំង
 ឡាយ ក្នុងរឿងនោះ អ្នកទាំងឡាយត្រូវព្យាយាម ដើម្បីលះបង់នូវវិវាទ-
 មូលដ៏លាមកនោះចេញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើអ្នកទាំងឡាយ មិន
 ពិចារណាលើញនូវវិវាទមូល មានសភាពយ៉ាងនេះ ទាំងខាងក្នុង ទាំង
 ខាងក្រៅទេ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងរឿងនោះ អ្នកទាំងឡាយ ត្រូវ
 ប្រតិបត្តិ ដើម្បីមិនឲ្យវិវាទមូលដ៏លាមកនុះជាប់តាម តទៅទៀតបាន ។
 យ៉ាងនេះ ឈ្មោះថា ការលះបង់ចោលនូវវិវាទមូល ដ៏លាមកនោះ ។
 យ៉ាងនេះ ឈ្មោះថា មិនមានវិវាទមូល ដ៏លាមកនុះ ជាប់តាម
 តទៅទៀត ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហើយ ជាវិវាទមូល ៦ យ៉ាង ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គត្តរនិកាយស្ស ឆក្កនិបាតោ

[៣៧] ឯកំ សមយំ ភក្កវា សាវត្ថិយំ វិហារតិ
 ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស អារាមេ ។ តេន ខោ
 បន សមយេន វេឡុកណ្ហាកី នន្ទមាតា ឧទាសិកា
 សារីបុត្តមោក្កល្លានប្បមុខេ ភិក្ខុសង្ឃេ ឆឡង្គ-
 សមដ្ឋាកតំ ទក្ខិណំ បតិដ្ឋាបេតិ ។ អន្ទសា
 ខោ ភក្កវា ទិព្វេន ចក្កុនា វិសុទ្ធលោ អតិក្កន្ត-
 មាណុសកេន វេឡុកណ្ហាកី នន្ទមាតរំ ឧទាសិកំ
 សារីបុត្តមោក្កល្លានប្បមុខេ ភិក្ខុសង្ឃេ ឆឡង្គ-
 សមដ្ឋាកតំ ទក្ខិណំ បតិដ្ឋាបេន្តិ ទិស្វាន ភិក្ខុ
 អាមន្តេសិ ឯសា ភិក្ខុវេ វេឡុកណ្ហាកី នន្ទមាតា
 ឧទាសិកា សារីបុត្តមោក្កល្លានប្បមុខេ ភិក្ខុសង្ឃេ
 ឆឡង្គសមដ្ឋាកតំ ទក្ខិណំ បតិដ្ឋាបេតិ ។
 កថញ្ច ភិក្ខុវេ ឆឡង្គសមដ្ឋាកតា ទក្ខិណា
 ហោតិ ។ ឥធិ ភិក្ខុវេ ទាយកស្ស តីណាដ្ឋានិ
 ហោន្តិ បដិក្កាហកានំ តីណាដ្ឋានិ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គុត្តរនិកាយ ឆក្កនិបាត

[៣៧] សម័យមួយ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់គង់នៅ ក្នុងវត្ត
 ជេតពន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ សម័យនោះឯង
 ឧបាសិកា ជាមាតាព្រះនន្ទ អ្នកនៅក្នុងក្រុងវេឡុកណ្ណាកៈ តម្កល់ទាន
 ប្រកបដោយអង្គ ៦ ចំពោះភិក្ខុសង្ឃ មានព្រះសារីបុត្រនិងព្រះមោគ្គល្លាន
 ជាប្រធាន ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ បានទតឃើញនន្ទមាតា ឧបាសិកា
 អ្នកនៅក្នុងក្រុងវេឡុកណ្ណាកៈ ដោយទិព្វចក្ខុ ដ៏បរិសុទ្ធ កន្លងចក្ខុរបស់
 មនុស្សធម្មតា ដែលកំពុងតម្កល់ទាន ប្រកបដោយអង្គ ៦ ចំពោះភិក្ខុ-
 សង្ឃ មានព្រះសារីបុត្រនិងព្រះមោគ្គល្លាន ជាប្រធាន លុះទតឃើញ
 ហើយ ក៏ត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ នន្ទមាតា
 ឧបាសិកា អ្នកនៅក្នុងក្រុងវេឡុកណ្ណាកៈនោះ កំពុងតម្កល់ទាន ប្រកប
 ដោយអង្គ ៦ ចំពោះភិក្ខុសង្ឃ មានព្រះសារីបុត្រនិងព្រះមោគ្គល្លាន
 ជាប្រធាន ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះទាន ប្រកបដោយអង្គ ៦
 តើដូចម្តេច ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងសាសនានេះ អង្គ
 របស់ទាយកមាន ៣ អង្គរបស់បដិគ្គាហកៈទាំងឡាយ មាន ៣ ។

បឋមបណ្ណាសកេ សេក្ខបរិហានិយវគ្គោ

កតមាជិ ទាយកស្ស តីណាដ្ឋានិ ។ ឥធិ ភិក្ខុវេ
 ទាយកោ បុព្វេ ទានា សុមនោ ហោតិ ទទំ ចិត្តំ
 បសាទេតិ ទត្វា អត្តមនោ ហោតិ ។ ឥមាជិ
 ទាយកស្ស តីណាដ្ឋានិ ។ កតមាជិ បដិក្កាហាកានំ
 តីណាដ្ឋានិ ។ ឥធិ ភិក្ខុវេ បដិក្កាហាកា វីតរាតា
 វា ហោន្តិ រាគវិនយាយ វា បដិបន្នា វីតទោសា វា
 ហោន្តិ ទោសវិនយាយ វា បដិបន្នា វីតមោហា វា
 ហោន្តិ មោហវិនយាយ វា បដិបន្នា ។ ឥមាជិ
 បដិក្កាហាកានំ តីណាដ្ឋានិ ។ ឥតិ ទាយកស្ស
 តីណាដ្ឋានិ បដិក្កាហាកានំ តីណាដ្ឋានិ ។ ឯវំ ខោ
 ភិក្ខុវេ ធន្យដ្ឋសមន្នាគតា ទត្ថិណា ហោតិ ។ ឯវំ
 ធន្យដ្ឋសមន្នាគតាយ ភិក្ខុវេ ទត្ថិណាយ ន សុករំ
 បុញ្ញសុស បមាណំ កហេតុំ^(១) ឯត្តកោ បុញ្ញាភិសន្នោ
 កុសលាភិសន្នោ សុខស្សហារោ សោវត្តិកោ សុខវិ-
 ចាកោ សក្កសំវត្តនិកោ ឥដ្ឋាយ កណ្តាយ មនាចាយ
 ហិតាយ សុខាយ សំវត្តតីតិ ។ អថខោ អសន្នេយ្យោ
 អប្បមេយ្យោ មហាបុញ្ញកូន្នោត្វេ សន្និ កច្ចតិ ។

១ ម. កាតុំ ។

បឋមបណ្ណាសក សេក្ខបរិហានិយវគ្គ

ចុះអង្គរបស់ទាយក ៣ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងសាសនា
នេះ ទាយកជាអ្នកមានចិត្តត្រេកអរមុន អំពីកាលឲ្យ ១ កំពុងតែឲ្យ ធ្វើ
ចិត្តឲ្យជ្រះថ្លា ១ លុះឲ្យហើយ មានចិត្តរីករាយ ១ ។ នេះជាអង្គទាយក
មាន ៣ ។ អង្គរបស់បដិគ្គាហកៈទាំងឡាយ មាន ៣ តើដូចម្តេច ។
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងសាសនានេះ ពួកបដិគ្គាហកៈ ជាអ្នកប្រាសចាក
រាគៈឬប្រតិបត្តិ ដើម្បីបន្ទោបង់រាគៈ ១ ប្រាសចាកទោសៈ ឬប្រតិបត្តិ
ដើម្បីបន្ទោបង់ទោសៈ ១ ប្រាសចាកមោហៈឬប្រតិបត្តិ ដើម្បីបន្ទោបង់
មោហៈ ១ ។ នេះជាអង្គបដិគ្គាហកៈមាន ៣ ។ អង្គរបស់ទាយក
មាន ៣ អង្គរបស់បដិគ្គាហកៈមាន ៣ ដូច្នោះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
យ៉ាងនេះឯង ជាទានប្រកបដោយអង្គ ៦ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គល
មិនងាយកំណត់ នូវប្រមាណនៃបុណ្យ របស់ទាន ដែលប្រកបដោយ
អង្គ ៦ យ៉ាងនេះថា គំនរុបុណ្យ គំនរកុសល ជាគ្រឿងនាំមកនូវសេចក្តី
សុខ ឲ្យនូវអារម្មណ៍ដ៏ល្អ មានសុខជាវិបាក ប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីស្តានសួគ៌
ប៉ុណ្ណោះ ប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសេចក្តីប្រាថ្នា ត្រេកអរ គាប់ចិត្ត ជា
ប្រយោជន៍ ជាសុខបានឡើយ ។ ដោយពិតនោះថា រាប់មិនបាន
ប្រមាណមិនកើត គ្រាន់តែរាប់ថា ជាគំនរុបុណ្យច្រើនប៉ុណ្ណោះបាន ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គក្តវនិកាយស្ស ឆក្កនិបាតោ

សេយ្យថាបិ ភិក្ខុវេ មហាសមុទ្ទេ ន សុករំ
 ឧទកស្ស បមាណំ កហេតុំ ឯត្តកានិ
 ឧទកាឡកានីតិ វា ឯត្តកានិ ឧទកាឡកសតានីតិ
 វា ឯត្តកានិ ឧទកាឡកសហស្សានីតិ វា ឯត្ត-
 កានិ ឧទកាឡកសតសហស្សានីតិ វា ។ អថខោ
 អសង្ខេយ្យោ អប្បមេយ្យោ មហាឧទកក្ខន្ទោត្រូវ
 សង្ខំ កច្ចតិ ។ ឯវមេវ ខោ ភិក្ខុវេ ឯវំ
 ឆឡង្គ្គសមន្ទាតតាយ ទត្តិណាយ ន សុករំ
 បុញ្ញស្ស បមាណំ កហេតុំ ឯត្តកោ បុញ្ញាភិសន្ទោ
 កុសលាភិសន្ទោ សុខស្សាហារោ សោវត្តិកោ
 សុខវិចារកោ សត្តសំវត្តនិកោ ឥដ្ឋាយ កន្ទាយ
 មនាទាយ ហិតាយ សុខាយ សំវត្តតីតិ ។ អថខោ
 អសង្ខេយ្យោ អប្បមេយ្យោ មហាបុញ្ញក្ខន្ទោត្រូវ
 សង្ខំ កច្ចតិ ។

បុព្វេ ទាណា សុមនោ ទទំ ចិត្តំ បសាទយេ
 ទត្វា អត្តមនោ ហោតិ ឯសា យញ្ញស្ស សម្មទា ។

សុត្តន្តបិដក អង្គុត្តរនិកាយ ឆក្កនិបាត

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចបុគ្គលដែលមិនងាយកំណត់ ប្រមាណនូវទឹក ក្នុងមហាសមុទ្រថា ទឹកប៉ុណ្ណោះអាឡែកៈក្តី ទឹកប៉ុណ្ណោះរយអាឡែកៈក្តី ទឹក ប៉ុណ្ណោះពាន់អាឡែកៈក្តី ទឹកប៉ុណ្ណោះសែនអាឡែកៈក្តី បានឡើយ ។ ដោយ ពិតនោះថា រាប់មិនបានប្រមាណមិនកើត គ្រាន់តែរាប់ថា គំនរទឹកដ៏ ច្រើនប៉ុណ្ណោះបាន យ៉ាងណាមិញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលមិនងាយ កំណត់ប្រមាណនូវបុណ្យនៃទានប្រកបដោយអង្គ ៦ យ៉ាង យ៉ាងនេះថា គំនរបុណ្យ គំនរកុសល ជាគ្រឿងនាំមកនូវសុខឲ្យនូវអារម្មណ៍ដ៏ល្អ មាន សុខជាវិបាក ប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីស្ថានសួគ៌ប៉ុណ្ណោះ ប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បី សេចក្តីប្រាថ្នា ត្រេកអរ គាប់ចិត្ត ជាប្រយោជន៍ ជាសុខបានឡើយ ។ ដោយពិតនោះថា រាប់មិនបានប្រមាណមិនកើត គ្រាន់តែរាប់ថា ជាគំនរ បុណ្យដ៏ច្រើនប៉ុណ្ណោះបាន ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។

ទាយកមានចិត្តរីករាយ ក្នុងវេលាមុនអំពីកាលឲ្យ កំពុង
 ឲ្យ ធ្វើចិត្តឲ្យជ្រះថ្លា លុះឲ្យហើយក៏មានចិត្តត្រេកអរ
 (តាមក្រោយ) នេះជាសេចក្តីបរិបូណ៌របស់ទាន ។

បឋមបណ្ណសកេ សេក្ខបរិហានិយវគ្គោ

វីតរាគោ វីតនោសោ វីតមោហោ អនាសវោ
 ខេត្តំ យញ្ញស្ស សម្បជ្ជំ សញ្ញតា ព្រហ្មចារិណោ ។
 សយំ អាចរយិត្វាន ទត្វា សកេហិ ចាណិភិ
 អត្តនោ បរតោ ចេសោ យញ្ញោ ហោតិ មហាប្បលោ ។
 ឯវំ យទិត្វា មេធាវី សន្ទោ មុត្តេន ចេតសា
 អព្យាបជ្ឈំ សុខំ លោកំ បណ្ឌិតោ ឧបបជ្ជតីតិ ។

[៣៨] អថខោ អញ្ញតរោ ព្រហ្មណោ យេន
 ភក្កវា តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា ភក្កវតា សទ្ធិ
 សម្មោទិ សម្មោទនីយំ កថំ សារាណីយំ
 វីតិសារត្វា ឯកមន្តំ និសីទិ ។ ឯកមន្តំ និសិទ្ធោ
 ខោ សោ ព្រហ្មណោ ភក្កវន្តំ ឯតទរោច អហញ្ញិ
 កោ កោតម ឯវំវាទី ឯវំទិដ្ឋិ នត្ថិ អត្តការោ
 នត្ថិ បរការោតិ ។ មាហំ ព្រហ្មណោ ឯវំវាទី
 ឯវំទិដ្ឋិ^(១) អទ្ធសំ វា អស្សោសី វា កថំ ហិ
 ធាម សយំ អភិក្កមន្តោ សយំ បទិក្កមន្តោ

១ ឱ. ម. ឯវំវាទី ឯវំទិដ្ឋិ ។

បឋមបណ្ណាសក សេក្ខបរិហានិយវគ្គ

បុគ្គលអ្នកប្រាសចាករាគៈ ប្រាសចាកទោសៈ ប្រាសចាក
 មោហៈ មិនមានអាសវៈ ជាព្រហ្មចារី មានសេចក្តីសង្រួម
 ឈ្មោះថា ជាខេត្តនៃទានដ៏បរិបូណ៌ (ដោយគុណ) ។
 បុគ្គលខ្វល់ខ្វាយដោយខ្លួនឯង ឲ្យទានដោយដែរបស់ខ្លួន ។
 ទាននុ៎ះ ជាទានមានផលច្រើន ព្រោះខ្លួនផង ព្រោះបុគ្គល
 ដទៃផង ។ អ្នកប្រាជ្ញជាបណ្ឌិតអ្នកមានសទ្ធា មានចិត្តផុត
 ស្រឡះ (ចាកសេចក្តីកំណាញ់) លុះឲ្យទានយ៉ាងនេះហើយ
 ក៏រមែងទៅកើត ក្នុងទេវលោកជាសុខ ឥតមានទុក្ខ ។

[៣៨] គ្រានោះ មានព្រាហ្មណ៍ម្នាក់ ចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ
 លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ពោលរូសរាយជាមួយនឹងព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះ
 បញ្ចប់ពាក្យរូសរាយ និងពាក្យដែលគួររលឹកហើយ ក៏អង្គុយក្នុងទីដ៏សម
 គួរ ។ លុះព្រាហ្មណ៍នោះ អង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ ក្រាបទូលព្រះដ៏មាន
 ព្រះភាគយ៉ាងនេះថា បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ខ្ញុំព្រះអង្គធ្លាប់និយាយយ៉ាង
 នេះ ធ្លាប់យល់យ៉ាងនេះថា មិនមានការធ្វើ (កម្ម) ដើម្បីខ្លួន មិនមានការធ្វើ
 (កម្ម) ដើម្បីបុគ្គលដទៃ បានឡើយ ។ ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ តថាគតមិនដែល
 ចូប មិនដែលឮ មនុស្សនិយាយយ៉ាងនេះ យល់យ៉ាងនេះឡើយ ហេតុ
 អ្វីបានជាមនុស្សឈានដើរទៅមុខ ខ្លួនឯង ឈានដើរត្រឡប់មកខ្លួនឯង

សុត្តន្តបិដកេ អង្គុត្តរនិកាយស្ស ឆក្កនិបាតោ

ឯវំ រក្ខតិ នត្ថិ អត្តកាហោ នត្ថិ បរកាហេតិ ។
 តំ កិម្មញ្ញសិ ព្រាហ្មណា អត្ថិ អារព្ពធាតូតិ ។
 ឯវំ ភោ ។ អារព្ពធាតុយា សតិ អារព្ពវន្តោ សត្តា
 បញ្ញាយន្តិ ។ ឯវំ ភោ ។ យំ ខោ ព្រាហ្មណា
 អារព្ពធាតុយា សតិ អារព្ពវន្តោ សត្តា បញ្ញាយន្តិ អយំ
 សត្តានំ អត្តកាហោ អយំ បរកាហេតិ ។ តំ កិម្មញ្ញសិ
 ព្រាហ្មណា អត្ថិ និក្កមធាតូតិ ។ បេ ។ អត្ថិ បរក្កម-
 ធាតុ អត្ថិ ថាមធាតុ អត្ថិ ជិតិធាតុ អត្ថិ ឧបក្កម-
 ធាតូតិ ។ ឯវំ ភោ ។ ឧបក្កមធាតុយា សតិ
 ឧបក្កមវន្តោ សត្តា បញ្ញាយន្តិ ។ ឯវំ ភោ ។ យំ ខោ
 ព្រាហ្មណា ឧបក្កមធាតុយា សតិ ឧបក្កមវន្តោ សត្តា
 បញ្ញាយន្តិ អយំ សត្តានំ អត្តកាហោ អយំ បរកាហេតិ

សុត្តន្តបិដក អង្គុត្តរនិកាយ ឆក្កនិបាត

និយាយយ៉ាងនេះថា មិនមានការធ្វើ (កម្ម) ដើម្បីខ្លួន មិនមានការធ្វើ (កម្ម) ដើម្បីបុគ្គលដទៃ ដូច្នោះបាន ។ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ អ្នកសម្គាល់ហេតុនោះដូចម្តេច ការផ្តល់នូវសេចក្តីព្យាយាម មានដែរឬទេ ។ មានដែរព្រះអង្គ ។ កាលបើមានការផ្តល់នូវសេចក្តីព្យាយាមហើយ សត្វទាំងឡាយ មានសេចក្តីប្រារព្ធ រមែងប្រាកដឡើងដែរឬទេ ។ មានដែរព្រះអង្គ ។ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ កាលបើមានការផ្តល់នូវសេចក្តីព្យាយាមហើយ សត្វទាំងឡាយ មានសេចក្តីប្រារព្ធ ប្រាកដដោយហេតុណា ហេតុនេះហើយ ជាការធ្វើ (កម្ម) ដើម្បីខ្លួន ជាការធ្វើ (កម្ម) ដើម្បីបុគ្គលដទៃ របស់សត្វទាំងឡាយ ។ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ អ្នកសម្គាល់ហេតុនោះដូចម្តេច សេចក្តីព្យាយាម មានសភាពចេញចាកការខ្ជិលច្រអូស មានដែរឬទេ ។ បេ ។ សេចក្តីប្រឹងប្រែងមានដែរឬទេ សេចក្តីរឹងប៉ឹងមានដែរឬទេ សេចក្តីមាំមួនមានដែរឬទេ សេចក្តីខ្វល់ខ្វាយមានដែរឬទេ ។ មានដែរព្រះអង្គ ។ កាលបើមានសេចក្តីខ្វល់ខ្វាយហើយ សត្វទាំងឡាយ មានសេចក្តីខ្វល់ខ្វាយ ក៏រមែងប្រាកដឡើងដែរឬទេ ។ មានប្រាកដដែរព្រះអង្គ ។ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ កាលបើសេចក្តីខ្វល់ខ្វាយមានហើយ សត្វទាំងឡាយ មានសេចក្តីខ្វល់ខ្វាយ ប្រាកដឡើងដោយហេតុណា ហេតុនេះជាការធ្វើ (កម្ម) ដើម្បីខ្លួន ជាការធ្វើ (កម្ម) ដើម្បីបុគ្គលដទៃ របស់សត្វទាំងឡាយ

បឋមបណ្ណាសកេ សេក្ខបរិហានិយវគ្គោ

មាហំ ព្រាហ្មណា ឯវំវាទី ឯវំទិដ្ឋិ អទ្ធសំ វា អស្សោសី វា
 កថញ្ញំ នាម សយំ អភិក្កមន្តោ សយំ បដិក្កមន្តោ
 ឯវំ វត្ថុតិ នត្ថិ អត្តកាហោ នត្ថិ បរកាហេតិ ។
 អភិក្កន្តំ ភោ កោតម ។ បេ ។ អជ្ជតក្កេ ចាណុបេតំ
 សវណំ កតត្ថិ ។

[៣៩] តីណិមាទិ ភិក្ខុវេ និទានាទិ កម្មានំ
 សមុទយាយ ។ កតមាទិ តីណិ ។ លោភោ និទានំ
 កម្មានំ សមុទយាយ ទោសោ និទានំ កម្មានំ
 សមុទយាយ មោហោ និទានំ កម្មានំ សមុទយាយ ។
 ន ភិក្ខុវេ លោភា អលោភោ សមុទេតិ អថខោ
 ភិក្ខុវេ លោភា លោភោវ សមុទេតិ ។ ន ភិក្ខុវេ
 ទោសា អទោសោ សមុទេតិ អថខោ ភិក្ខុវេ
 ទោសា ទោសោវ សមុទេតិ ។ ន ភិក្ខុវេ
 មោហា អមោហោ សមុទេតិ អថខោ ភិក្ខុវេ

បឋមបណ្ណាសក សេក្ខបរិហានិយវគ្គ

ម្នាលព្រាហ្មណ៍ តថាគតមិនដែលច្នៃ មិនដែលឮ មនុស្សនិយាយ
 យ៉ាងនេះ យល់យ៉ាងនេះឡើយ ដូចម្តេចក៏មនុស្សឈានដើរទៅមុខ
 ខ្លួនឯង ឈានដើរត្រឡប់មកខ្លួនឯង មកនិយាយយ៉ាងនេះថា មិន
 មានការធ្វើ (កម្ម) ដើម្បីខ្លួន មិនមានការធ្វើ (កម្ម) ដើម្បីបុគ្គលដទៃ
 សោះឡើយ ។ បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ពីរោះណាស់ ។ បេ ។
 ចាប់ដើមតាំងពីថ្ងៃនេះទៅ ជាអ្នកដល់នូវព្រះអង្គជាទីពឹងស្មើដោយជីវិត ។

[៣៧] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ហេតុទាំងឡាយ ៣ យ៉ាងនេះ ដែល
 ផ្តួចផ្តើមឲ្យកើត អកុសលកម្មទាំងឡាយ ។ ហេតុ ៣ យ៉ាង តើដូចម្តេច ។
 គឺលោភៈ ជាហេតុផ្តួចផ្តើមឲ្យកើតអកុសលកម្មទាំងឡាយ ១ ទោសៈ
 ជាហេតុផ្តួចផ្តើមឲ្យកើតអកុសលកម្មទាំងឡាយ ១ មោហៈ ជាហេតុ
 ផ្តួចផ្តើមឲ្យកើតអកុសលកម្មទាំងឡាយ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 អលោភៈ មិនកើតមកអំពីលោភៈទេ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើដូច្នោះ
 លោភៈប្រាកដជាកើតមកអំពីលោភៈដដែល ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 អទោសៈ មិនកើតមកអំពីទោសៈទេ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើដូច្នោះ
 ទោសៈប្រាកដជាកើតមកអំពីទោសៈដដែល ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 អមោហៈ មិនកើតមកអំពីមោហៈទេ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើដូច្នោះ

សុត្តន្តបិដកេ អង្គត្តវនិកាយស្ស ឆក្កនិបាតោ

មោហា មោហោវ សមុទេតិ ។ ន ភិក្ខុវេ លោកដេន
កម្មេន ទោសដេន កម្មេន មោហាដេន កម្មេន ទេវា
បញ្ញាយន្តិ មនុស្សា បញ្ញាយន្តិ យា វាបនញ្ញាបិ
កាចិ សុតតិ^(១) អថខោ ភិក្ខុវេ លោកដេន កម្មេន
ទោសដេន កម្មេន មោហាដេន កម្មេន និរយោ
បញ្ញាយតិ តិរច្ឆានយោនិ បញ្ញាយតិ បិត្តិវិសយោ
បញ្ញាយតិ យា វាបនញ្ញាបិ កាចិ ទុក្កតិ^(២) ។ ឥមាជិ
ខោ ភិក្ខុវេ តីណិ និទានានិ កម្មានំ សមុទយាយ ។
តីណិមាជិ ភិក្ខុវេ និទានានិ កម្មានំ សមុទយាយ ។
កតមាជិ តីណិ ។ អលោកោ និទានំ កម្មានំ
សមុទយាយ អទោសោ និទានំ កម្មានំ សមុទយាយ
អមោហោ និទានំ កម្មានំ សមុទយាយ ។ ន
ភិក្ខុវេ អលោកា លោកោ សមុទេតិ អថខោ ភិក្ខុវេ
អលោកា អលោកោវ សមុទេតិ ។ ន ភិក្ខុវេ អទោសា
ទោសោ សមុទេតិ អថខោ ភិក្ខុវេ អទោសា អទោសោវ
សមុទេតិ ។ ន ភិក្ខុវេ អមោហា មោហោ សមុទេតិ

១ ឱ. ម. សុតតិយោ ។ ២ ឱ. ម. ទុក្កតិយោ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គត្ថវនិកាយ ឆក្កនិបាត

មោហៈប្រាកដជាភើតមកអំពីមោហៈដដែល ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួក
 ទេវតាក្តី ពួកមនុស្សក្តី ឬសុគតិណាមួយឯទៀត មិនមែនបានប្រាកដ
 មកអំពីកម្មដែលភើតអំពីលោកៈ កម្មដែលភើតអំពីទោសៈ កម្មដែលភើត
 អំពីមោហៈទេ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើដូច្នោះ នរកក្តី កំណើត
 តិរច្ឆានក្តី ប្រេតវិស័យក្តី ឬក៏ទុគ្គតិណាមួយឯទៀត រមែងភើតប្រាកដមក
 អំពីកម្ម ដែលភើតអំពីលោកៈ កម្មដែលភើតអំពីទោសៈ កម្មដែលភើត
 អំពីមោហៈជាប្រាកដ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ហេតុ ៣ យ៉ាងនេះហើយ
 ដែលផ្អួចផ្អើមឲ្យភើតអកុសលកម្មទាំងឡាយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 ហេតុទាំង ៣ យ៉ាងនេះ ដែលផ្អួចផ្អើមឲ្យភើតកុសលកម្មទាំងឡាយ ។ ចុះ
 ហេតុ ៣ យ៉ាង តើដូចម្តេច ។ គឺអលោកៈជាហេតុផ្អួចផ្អើមឲ្យភើតកុសលកម្ម
 ទាំងឡាយ ១ អទោសៈជាហេតុផ្អួចផ្អើមឲ្យភើតកុសលកម្មទាំងឡាយ ១
 អមោហៈជាហេតុផ្អួចផ្អើមឲ្យភើតកុសលកម្មទាំងឡាយ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ លោកៈមិនមែនភើតមកអំពីអលោកៈទេ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 កាលបើដូច្នោះ អលោកៈប្រាកដជាភើតមកអំពីអលោកៈដដែល ។ ម្នាល
 ភិក្ខុទាំងឡាយ ទោសៈមិនមែនភើតមកអំពីអទោសៈទេ ម្នាលភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ កាលបើដូច្នោះ អទោសៈប្រាកដជាភើតមកអំពីអទោសៈ
 ដដែល ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មោហៈមិនមែនភើតមកអំពីអមោហៈទេ

បឋមបណ្ណាសកេ សេក្ខបរិហានិយវគ្គោ

អថខោ ភិក្ខុវេ អមោហា អមោហោវ សមុទេតិ ។
 ន ភិក្ខុវេ អលោកដេន កម្មេន អនោសដេន កម្មេន
 អមោហាដេន កម្មេន និរយោ បញ្ញាយតិ តិរច្ឆានយោនិ
 បញ្ញាយតិ បិត្តិវិសយោ បញ្ញាយតិ យា វាបនញ្ញាបិ
 កាចិ ទុក្ខតិ អថខោ ភិក្ខុវេ អលោកដេន កម្មេន
 អនោសដេន កម្មេន អមោហាដេន កម្មេន ទេវា
 បញ្ញាយន្តិ មនុស្សា បញ្ញាយន្តិ យា វាបនញ្ញាបិ
 កាចិ សុកតិ ។ ឥមាណិ ខោ ភិក្ខុវេ តីណិ ជិណាណាណិ
 កម្មានំ សមុទយាយាតិ ។

[៤០] ឯវម្មេ សុតំ ។ ឯកំ សមយំ ភកវា
 កិមិលាយំ^(១) វិហារតិ វេទ្យវនេ ។ អថខោ អាយស្មា
 កិមិលោ យេន ភកវា តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា
 ភកវន្តំ អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ និសីទិ ។ ឯកមន្តំ
 និសិទ្ធា ខោ អាយស្មា កិមិលោ ភកវន្តំ ឯតទវោច
 កោ នុ ខោ ភន្តេ ហេតុ កោ បច្ចយោ យេន
 តថាកតេ បរិនិព្វតេ សទ្ធម្មោ ន ចិវជ្ជិតិកោ ហោតីតិ ។

១ ឱ. កិម្ពិលាយំ ។

បឋមបណ្ណាសក សេក្ខបរិហានិយវគ្គ

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើដូច្នោះ អមោហៈប្រាកដជាកើតមកអំពី
អមោហៈដដែល ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នរកក្តី កំណើតតិរច្ឆានក្តី ប្រេត-
វិស័យក្តី ឬក៏ទុគ្គតិណាមួយឯទៀតមិនកើតប្រាកដមកអំពីកម្មដែលកើតពី
អលោកៈ កម្មដែលកើតអំពីអទោសៈ កម្មដែលកើតអំពីអមោហៈទេ
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើដូច្នោះ ពួកទេវតាក្តី ពួកមនុស្សក្តី ឬក៏សុគតិ
ណាមួយឯទៀត តែងកើតប្រាកដមកអំពីកម្មដែលកើតអំពីអលោកៈ កម្ម
ដែលកើតមកអំពីអទោសៈ កម្មដែលកើតមកអំពីអមោហៈជាប្រាកដ ។
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ហេតុទាំង ៣ យ៉ាងនេះហើយ ដែលផ្ដួចផ្ដើមឲ្យ
កើតកុសលកម្មទាំងឡាយ ។

[៤០] ខ្ញុំបានស្ដាប់មកយ៉ាងនេះ ។ សម័យមួយ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ
ទ្រង់គង់នៅក្នុងវត្តវេឡុវ៉ាន ទៀបក្រុងកិមិលា ។ គ្រានោះ ព្រះកិមិលៈដ៏មាន
អាយុ ចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ថ្វាយបង្គំព្រះ
ដ៏មានព្រះភាគ រួចគង់ក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ លុះព្រះកិមិលៈ ដ៏មានអាយុ
គង់ក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ ក៏ក្រាបទូលសួរព្រះដ៏មានព្រះភាគ យ៉ាងនេះថា
បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ហេតុដូចម្ដេច បច្ច័យដូចម្ដេចអេះ កាលបើព្រះ
តថាគត បរិនិព្វានហើយ ព្រះសទ្ធម្មមិនបិតថេរនៅអស់កាលយូរបាន ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គត្តរនិកាយស្ស ឆក្កនិបាតោ

ឥធិ កិមិល តថាគតេ បរិនិព្វតេ ភិក្ខុ ភិក្ខុនិយោ
 ឧទាសកា ឧទាសិកាយោ សត្វិ អការវា វិហារន្តិ
 អប្បតិស្សា ធម្មេ អការវា វិហារន្តិ អប្បតិស្សា សង្ខេ
 អការវា វិហារន្តិ អប្បតិស្សា សិក្ខាយ អការវា
 វិហារន្តិ អប្បតិស្សា អប្បមាទេ អការវា វិហារន្តិ
 អប្បតិស្សា បដិសន្តារេ អការវា វិហារន្តិ អប្បតិស្សា ។
 អយំ ខោ កិមិល ហេតុ អយំ បច្ចយោ យេន
 តថាគតេ បរិនិព្វតេ សទ្ធម្មោ ន ចិរដ្ឋិតិកោ ហោតីតិ ។
 កោ បន ភន្តេ ហេតុ កោ បច្ចយោ យេន
 តថាគតេ បរិនិព្វតេ សទ្ធម្មោ ចិរដ្ឋិតិកោ ហោតីតិ ។
 ឥធិ កិមិល តថាគតេ បរិនិព្វតេ ភិក្ខុ ភិក្ខុនិយោ
 ឧទាសកា ឧទាសិកាយោ សត្វិ សការវា វិហារន្តិ
 សប្បតិស្សា ធម្មេ សការវា វិហារន្តិ សប្បតិស្សា សង្ខេ
 សការវា វិហារន្តិ សប្បតិស្សា សិក្ខាយ សការវា
 វិហារន្តិ សប្បតិស្សា អប្បមាទេ សការវា វិហារន្តិ
 សប្បតិស្សា បដិសន្តារេ សការវា វិហារន្តិ សប្បតិស្សា ។

សុត្តន្តបិដក អង្គគ្រូនិកាយ ឆក្កនិបាត

ម្នាលភិក្ខុវិស័យ៖ ក្នុងសាសនានេះ កាលតថាគត បរិនិព្វានហើយ ពួកភិក្ខុ
ភិក្ខុនី ឧបាសកឧបាសិកា ជាអ្នកមិនគោរព មិនកោតក្រែង ក្នុងព្រះសាស្តា
មិនគោរព មិនកោតក្រែង ក្នុងព្រះធម៌ មិនគោរព មិនកោតក្រែង
ក្នុងសង្ឃ មិនគោរព មិនកោតក្រែង ក្នុងសិក្ខា មិនគោរព មិនកោតក្រែង
ក្នុងអប្បមាទ មិនគោរព មិនកោតក្រែងក្នុងបដិសន្ធារៈ ។ ម្នាលភិក្ខុវិស័យ៖
នេះជាហេតុ នេះជាបច្ច័យ កាលបើព្រះតថាគត បរិនិព្វានហើយ ព្រះ
សទ្ធម្មបិតថេរនៅអស់កាលយូរបាន ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ចុះ
ហេតុដូចម្តេច បច្ច័យដូចម្តេចអេះ កាលព្រះតថាគត បរិនិព្វានហើយ
ព្រះសទ្ធម្មបិតថេរនៅអស់កាលយូរបាន ។ ម្នាលភិក្ខុវិស័យ៖ ក្នុងសាសនា
នេះ កាលបើព្រះតថាគត បរិនិព្វានហើយ ពួកភិក្ខុ ភិក្ខុនី ឧបាសក
ឧបាសិកា ជាអ្នកគោរព កោតក្រែង ក្នុងព្រះសាស្តា គោរព កោតក្រែង
ក្នុងព្រះធម៌ គោរព កោតក្រែង ក្នុងសង្ឃ គោរព កោតក្រែង ក្នុងសិក្ខា
គោរព កោតក្រែង ក្នុងអប្បមាទ គោរព កោតក្រែង ក្នុងបដិសន្ធារៈ ។

បឋមបណ្ណាសកេ សេក្ខបរិហានិយវគ្គោ

អយំ ខោ កិមិល ហេតុ អយំ បច្ចយោ យេន តថាគតេ
បរិនិព្វតេ សទ្ធម្មោ ចិរដ្ឋិតិកោ ហោតីតិ ។

[៤១] ឯវម្មេ សុតំ ។ ឯកំ សមយំ ភកវា
រាជតហោ វិហារតិ កិដ្ឋក្កដេ បព្វតេ ។ អថខោ
អាយស្មា សារីបុត្តោ បុព្វណ្ណាសមយំ និវាសេត្វា
បត្តចីរមាទាយ សម្ពហុលេហិ ភិក្ខុហិ សទ្ធិ
កិដ្ឋក្កជា បព្វតា ឱរោហន្តោ^(១) អញ្ញតរស្មី
បទេសេ មហន្តំ ទារុក្ខន្ធិ ទិស្វា ភិក្ខុ អាមន្តេសិ
បស្ស្ចថ នោ អារុសោ តុម្ភេ អមុំ មហន្តំ
ទារុក្ខន្ធិ ។ ឯវមារុសោតិ ។ អាកដ្ឋមាណោ អារុសោ
ភិក្ខុ ឥទ្ធិមា ចេតោវសិប្បត្តោ អមុំ ទារុក្ខន្ធិ បបរីត្វេវ
អធិមុច្ឆេយ្យ ។ តំ កិស្ស ហេតុ ។ អត្ថិ អារុសោ
អមុស្មី ទារុក្ខន្ធិ បបរីធាតុ យំ និស្សាយ ភិក្ខុ
ឥទ្ធិមា ចេតោវសិប្បត្តោ អមុំ ទារុក្ខន្ធិ បបរីត្វេវ
អធិមុច្ឆេយ្យ ។ អាកដ្ឋមាណោ អារុសោ ភិក្ខុ
ឥទ្ធិមា ចេតោវសិប្បត្តោ អមុំ ទារុក្ខន្ធិ អាចោត្វេវ
អធិមុច្ឆេយ្យ ។ បេ ។ តេជោត្វេវ អធិមុច្ឆេយ្យ

១ ឱ. ម. ឯត្ថន្តវេ អទ្ធិសាតិ អត្ថិ ។

បឋមបណ្ណាសក សេក្ខបរិហានិយវគ្គ

ម្នាលភិក្ខុវិស័យៈ នេះជាហេតុ នេះជាបច្ច័យ កាលបើព្រះតថាគត បរិ-
និព្វានហើយ ព្រះសទ្ធម្មបិតថេរនៅអស់កាលយូរបាន ។

[៤១] ខ្ញុំបានស្តាប់មកយ៉ាងនេះ ។ សម័យមួយ ព្រះដ៏មាន
ព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅលើភ្នំគិដ្ឋក្នុង ទៀបក្រុងរាជគ្រឹះ ។ គ្រានោះ
ព្រះសារីបុត្រដ៏មានអាយុ ស្ងៀកស្បង់ប្រដាប់បាត្រនិងចីវរ ក្នុងបុព្វណ្ណ-
សម័យ ចុះអំពីភ្នំគិដ្ឋក្នុងជាមួយនឹងពួកភិក្ខុដ៏ច្រើន បានឃើញគំនរឈើដ៏
ធំ ក្នុងប្រទេសមួយ ហើយប្រឹក្សានឹងភិក្ខុទាំងឡាយថា ម្នាលអារុសោ
ទាំងឡាយ លោកទាំងឡាយ ឃើញគំនរឈើដ៏ធំឯណោះដែរឬទេ ។
ឃើញដែរអារុសោ ។ ម្នាលអារុសោទាំងឡាយ កាលបើភិក្ខុមាន
ឫទ្ធិ ប្រាថ្នាដល់នូវសេចក្តីស្ងាត់ជំនាញក្នុងចិត្ត គប្បីកំណត់នូវគំនរឈើ
ឯណោះ ថាជាបឋវីធាតុ ។ ដំណើរនោះ ព្រោះហេតុអ្វី ។ ម្នាល
អារុសោទាំងឡាយ ព្រោះថា ភិក្ខុមានឫទ្ធិ ដល់នូវសេចក្តីស្ងាត់ជំនាញ
ក្នុងចិត្ត អាស្រ័យ បឋវីធាតុ ក្នុងគំនរឈើឯណោះ ហើយគប្បីកំណត់
នូវគំនរឈើឯណោះ ថាជាបឋវីធាតុ ។ ម្នាលអារុសោទាំងឡាយ កាល
បើភិក្ខុមានឫទ្ធិ ប្រាថ្នាដល់នូវសេចក្តីស្ងាត់ជំនាញក្នុងចិត្ត គប្បីកំណត់នូវ
គំនរឈើឯណោះ ថាជាអាបោធាតុ ។ បេ ។ គប្បីកំណត់ថាជាតេជោធាតុ

សុត្តន្តបិដកេ អង្គត្តរនិកាយស្ស ឆក្កនិបាតោ

វាយោត្វេវ អធិមុច្ឆេយ្យ សុកន្ទេវ អធិមុច្ឆេយ្យ
 អសុកន្ទេវ អធិមុច្ឆេយ្យ ។ តំ កិស្ស ហេតុ ។ អត្ថិ
 អារុសោ អមុស្មី ទារុក្ខន្ទេ អសុកនាតុ យំ និស្សាយ
 ភិក្ខុ ឥទ្ធិមា ចេតោវសិប្បត្តោ អមុ ទារុក្ខន្ទំ
 អសុកន្ទេវ អធិមុច្ឆេយ្យាតិ ។

[៤២] ឯវម្មេ សុតំ ។ ឯកំ សមយំ ភក្កវា
 កោសលេសុ ចារិកញ្ចរមាដោ មហាតា ភិក្ខុសង្ឃេន
 សទ្ធិ យេន ឥច្ឆានដ្តុលំ នាម កោសលានំ ព្រាហ្ម-
 ណក្កាមោ តទវសវិ ។ តត្រិ សុទំ ភក្កវា ឥច្ឆានដ្តុលេ
 វិហារតិ ឥច្ឆានដ្តុលវនសណ្ណោ ។ អស្សោសុំ ខោ ឥច្ឆា-
 នដ្តុលកា ព្រាហ្មណកហាបតិកា សមណោ ខលុ
 កោ កោតមោ សក្យបុត្តោ សក្យកុលា បព្វជិតោ
 ឥច្ឆានដ្តុលំ អនុប្បត្តោ ឥច្ឆានដ្តុលេ វិហារតិ ឥច្ឆានដ្តុ-
 លវនសណ្ណោ ។ តំ ខោ បន ភវន្តំ កោតមំ ឯវកល្យាណោ
 កិត្តិសន្នោ អព្ពក្កតោ ឥតិបិ សោ ភក្កវា អរហំ

សុត្តន្តបិដក អង្គត្តរនិកាយ ឆក្កនិបាត

គប្បីកំណត់ថាជាវាយោធាតុ គប្បីកំណត់ថាជាសុភធាតុ^(១) គប្បីកំណត់
ថាជាអសុភធាតុ^(២) ។ ដំណើរនោះ ព្រោះហេតុអ្វី ។ ម្ចាស់អាវុសោ
ទាំងឡាយ ព្រោះភិក្ខុមានប្បទិ ដល់នូវសេចក្តីស្ងាត់ជំនាញ ក្នុងចិត្ត
អាស្រ័យអសុភធាតុ ក្នុងគំនរឈើឯណោះ គប្បីកំណត់នូវគំនរឈើ
ឯណោះថាជាអសុភធាតុ ។

[២២] ខ្ញុំបានស្តាប់មកយ៉ាងនេះ ។ សម័យមួយ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់
ពុទ្ធដំណើរទៅកាន់ចារិក ក្នុងដែនកោសលជាមួយនឹងភិក្ខុសង្ឃជាច្រើន
ស្តេចទៅដល់ព្រាហ្មណគ្រាមឈ្មោះឥច្ឆានង្គលៈ របស់អ្នកដែនកោសល
ទាំងឡាយ ។ មានសេចក្តីដំណាលថា ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅក្នុង
ដងព្រៃឥច្ឆានង្គលៈ ទៀបព្រាហ្មណគ្រាម ឈ្មោះឥច្ឆានង្គលៈនោះ ។ ពួក
ព្រាហ្មណ៍ និងគហបតី អ្នកស្រុកឥច្ឆានង្គលៈបានឮថា ព្រះសមណគោតម
ដ៏ចម្រើន ជាសក្យបុត្រចេញចាកសក្យត្រកូលទៅទ្រង់ព្រះផ្នួស ស្តេចមកដល់
ស្រុកឥច្ឆានង្គលៈ ហើយគង់ក្នុងដងព្រៃឥច្ឆានង្គលៈ ទៀបស្រុកឥច្ឆា-
នង្គលៈ ។ ឯព្រះគោតមដ៏ចម្រើននោះ មានកិត្តិស័ព្ទដ៏ពិរោះខ្ពរខ្ពាយទៅយ៉ាង
នេះថា ព្រះដ៏មានព្រះភាគនោះ ព្រះអង្គឆ្ងាយចាកសឹកសត្រូវគឺកិលេស

១ ផ្កាឈូកក្នុងស្រះមានពណ៌ក្រហម ហៅថា សុភធាតុ ។ ២ កម្ទេចស្អុយក្តី ស្រាយនិង
ក្រមរទាំងឡាយដ៏ស្អុយក្តី ដែលមានពណ៌មិនជាទីគាប់ចិត្ត ហៅថា អសុភធាតុ ។ អដ្ឋកថា ។

បឋមបណ្ណាសកេ សេក្ខបរិហានិយវគ្គោ

សម្មាសមុទ្ទោ វិជ្ជាចរណាសម្បទ្ទោ ។ បេ ។ ពុទ្ធា
 ភក្កវាតិ ។ សោ ឥមំ លោកំ សទេវកំ សមារកំ ។ បេ ។
 អរហតំ ទស្សនំ ហោតីតិ ។ អថខោ ឥច្ឆានដ្ឋលកា
 ព្រាហ្មណាភហបតិកា តស្សា វត្តិយា អច្ចយេន បហូតំ
 ខាទដីយំ កោជដីយំ អាទាយ យេន ឥច្ឆានដ្ឋល-
 វនសណ្តោ តេនុបសង្កមីសុ ឧបសង្កមីត្វា ពហិទ្ធារ-
 កោដ្ឋកេ អដ្ឋិសុ ឧច្ចាសទ្ធា មហាសទ្ធា ។ តេន ខោ
 បន សមយេន អាយស្មា ជាកិតោ ភក្កវតោ
 ឧបដ្ឋាកោ ហោតិ ។ អថខោ ភក្កវា អាយស្មន្តំ
 ជាកិតំ អាមន្តេសិ កេ បន តេ ជាកិត ឧច្ចាសទ្ធា
 មហាសទ្ធា កេវដ្ឋា មញ្ញោ មច្ឆេ វិលោបេដ្ឋិតិ ។
 ឯតេ ភន្តេ ឥច្ឆានដ្ឋលកា ព្រាហ្មណាភហបតិកា
 បហូតំ ខាទដីយំ កោជដីយំ អាទាយ ពហិទ្ធារ-
 កោដ្ឋកេ បិតា ភក្កវន្តញោវ ឧទ្ធិស្ស ភិក្ខុសង្ឃញ្ញាតិ ។

បឋមបណ្ណាសក សេក្ខបរិហានិយវគ្គ

ទ្រង់ត្រាស់ដឹងនូវញោយរួមដោយព្រះអង្គឯង បរិបូណ៌ដោយវិជ្ជានិង
 ចរណៈ ។ បេ ។ ត្រាស់ដឹងអរិយសច្ចទាំង ៤ ព្រះអង្គលែងវិលមកកាន់
 ភពថ្មីទៀត ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគនោះ ទ្រង់ញ៉ាំងលោកនេះ ព្រមទាំង
 ទេវលោក មារលោក ។ បេ ។ ការបានច្នៃប្រទះព្រះអរហន្តទាំងឡាយ ។
 គ្រាកាលរាត្រីនោះ កន្លងទៅហើយ ពួកព្រាហ្មណ៍និងគហបតី អ្នកស្រុក
 ឥច្ឆានង្គលៈ កាន់ខាទនីយភោជនីយាហារដ៏ច្រើន ចូលទៅក្នុងដងព្រៃ
 ឥច្ឆានង្គលៈ លុះចូលទៅដល់ហើយ បិតនៅខាងក្រៅខ្លោងទ្វារ រួច
 មានសំឡេងគឺកកងយ៉ាងខ្លាំង ។ សម័យនោះ ព្រះនាគិតៈដ៏មានអាយុ
 ជាអ្នកត្រូវវេនបម្រើព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ គ្រានោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ
 ទ្រង់ត្រាស់សួរព្រះនាគិតៈដ៏មានអាយុថា នៃនាគិតៈ ពួកជនណា
 ស្រែកហោតឹកកង ទំនងដូចជាព្រានសំណាញ់ ដណ្តើមត្រីគ្នា ។
 បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ពួកព្រាហ្មណ៍គហបតី អ្នកស្រុកឥច្ឆានង្គលៈនុ៎ះ
 នាំយកខាទនីយភោជនីយាហារដ៏ច្រើនមុខ ហើយឈរខាងក្រៅ
 ខ្លោងទ្វារ ឧទ្ទិសចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគផង ភិក្ខុសង្ឃផង ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គត្តរនិកាយស្ស ឆក្កនិបាតោ

មាហំ ឆាតិត យសេន សមាគមំ មា ច មយា យសោ ។

យោ ខោ ឆាតិត នយិមស្ស នេក្ខម្មសុខស្ស

បរិវេកសុខស្ស ឧបសមសុខស្ស សម្ពោធសុខស្ស

និកាមលាភី អស្ស អភិច្ចលាភី អកសិរលាភី

យស្សាហំ នេក្ខម្មសុខស្ស បរិវេកសុខស្ស

ឧបសមសុខស្ស សម្ពោធសុខស្ស និកាមលាភី

អស្សំ អភិច្ចលាភី អកសិរលាភី សោ តំ មិទ្ធសុខំ

មិទ្ធសុខំ លាភសញ្ញាសិលោកសុខំ សាទិយេយ្យាតិ ។

អធិវាសេតុទានិ ភន្តេ ភកវា អធិវាសេតុ សុកតោ

អធិវាសនកាលោទានិ ភន្តេ ភកវតោ អធិវាសន-

កាលោទានិ ភន្តេ ភកវតោ ។ យេន យេនេវទានិ

ភន្តេ ភកវា កមិស្សតិ តំនិដ្ឋាវ ភវិស្សន្តិ ព្រាហ្មណ-

កហាបតិកា នេកមា ចេវ ជានបទា ច ។

សុត្តន្តបិដក អង្គគ្រូនិកាយ ឆក្កនិបាត

ម្ចាស់នាគិតៈ តថាគតសុំកុំចូលប្រសប់នឹងយសបរិវារ ឯយសក៏កុំចូលប្រសប់
 នឹងតថាគតយ៉ាងនេះឡើយ ។ ម្ចាស់នាគិតៈ តថាគតជាអ្នកបានសមតាម
 ប្រាថ្នា បានងាយ បានស្រួល នូវនេក្ខម្មសុខ (សុខកើតអំពីកិរិយា
 ចេញបួស) បរិវេកសុខ (សុខកើតអំពីសេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់) ឧបសមសុខ
 (សុខកើតអំពីសេចក្តីស្ងប់រម្ងាប់) សម្ពោធសុខ (សុខកើតអំពីសេចក្តី
 ត្រាស់ដឹង) បុគ្គលណា ជាអ្នកមិនបានសមតាមប្រាថ្នា មិនបានងាយ
 មិនបានស្រួល នូវនេក្ខម្មសុខ បរិវេកសុខ ឧបសមសុខ សម្ពោធសុខទេ
 បុគ្គលនោះ គប្បីត្រេកអរនឹងសុខកខ្វក់ សុខងុយងោក សុខប្រកប
 ដោយលាភសក្ការៈ និងសេចក្តីសរសើរនោះ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន
 សូមព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ទទួលនិមន្តន៍ សូមព្រះសុគត ទ្រង់
 ទទួលនិមន្តន៍ឥឡូវ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន កាលនេះគួរព្រះដ៏មានព្រះភាគ
 ទទួលនិមន្តន៍ណាស់ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ឥឡូវនេះ ព្រះដ៏មាន
 ព្រះភាគ ស្តេចនឹងយាងទៅក្នុងទីណា ។ ពួកព្រាហ្មណ៍គហបតីអ្នក
 និគម ជនបទ នឹងបាក់បបទៅតាមព្រះដ៏មានព្រះភាគក្នុងទីនោះ ។ ដែរ ។

បឋមបណ្ណាសកេ សេត្តបរិហានិយវគ្គោ

សេយ្យថាបិ ភន្តេ ធុល្លុដុសិតកេ ទេវេ វស្សន្តេ
 យថានិទ្ធិំ ឧទកានិ បវត្តន្តិ ។ ឯវមេវ ខោ ភន្តេ
 យេន យេនេវទានិ ភកវា កមិស្សតិ តំនិទ្ធាវ ភវិស្សន្តិ
 ព្រាហ្មណាភហបតិកា នេកមា ចេវ ជានបទា ច ។
 តំ កិស្ស ហេតុ ។ តថា ហិ ភន្តេ ភកវតោ សីល-
 ប្បញ្ញាណានិ ។ មាហំ ឆាតិត យសេន សមាភមំ មា ច
 មយា យសោ ។ យោ ខោ ឆាតិត នយិមស្ស នេក្ខម្ម-
 សុខស្ស បរិវេកសុខស្ស ឧបសមសុខស្ស សម្ពោជ-
 សុខស្ស និកាមលាភី អស្ស អកិច្ចលាភី អកសិរ-
 លាភី យស្សាហំ នេក្ខម្មសុខស្ស បរិវេកសុខស្ស
 ឧបសមសុខស្ស សម្ពោជសុខស្ស និកាមលាភី អស្សំ
 អកិច្ចលាភី អកសិរលាភី សោ តំ មិទ្ធសុខំ
 មិទ្ធសុខំ លាភសញ្ញាវសិលោកសុខំ សាទិយេយ្យ ។
 ឥទាហំ ឆាតិត ភិក្កុំ បស្សមិ កាមន្តវិហារំ
 សមាហិតំ និសិទ្ធិំ តស្ស មយ្ហំ ឆាតិត ឯវំ ហោតិ
 ឥទានិ មំ អាយស្មន្តំ អារាមិកោ តំ កី យជេស្សតិ
 សមណុទ្ទេសោ វា សមាធិម្ហា តំ ចាវេស្សតីតិ ។

បឋមបណ្ណាសក សេក្ខបរិហានិយវគ្គ

បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ដូចជាក្លៀងមានតំណក់ទឹកធំ ។ បង្កុំរចុះ
 ទឹករមែងហូរទៅកាន់ទីទំនាប យ៉ាងណាមិញ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន
 ឥឡូវនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ នឹងស្តេចទៅក្នុងទីណា ។ ពួកព្រាហ្មណ៍
 គហបតី អ្នកនិគម ជនបទ នឹងបាក់បបទៅតាមព្រះដ៏មានព្រះភាគ ក្នុង
 ទីនោះ ។ ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។ ដំណើរនោះ ព្រោះហេតុអ្វី ។
 បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ព្រោះថាព្រះដ៏មានព្រះភាគ មានសីលនិងបញ្ញា ។
 ម្នាលនាគិតៈ តថាគតសុំកុំច្នៃបនឹងយសបរិវារ ឯយសក៏កុំច្នៃបប្រសប់នឹង
 តថាគត (យ៉ាងនេះ) ឡើយ ។ ម្នាលនាគិតៈ តថាគតជាអ្នក
 បានសមតាមប្រាថ្នា បានងាយ បានស្រួល នូវនេក្ខម្មសុខ បរិវេកសុខ
 ឧបសមសុខ សម្ពោធសុខ បុគ្គលណាមិនបានសមតាមប្រាថ្នា មិនបាន
 ងាយ មិនបានស្រួលនូវនេក្ខម្មសុខ បរិវេកសុខ ឧបសមសុខ សម្ពោធសុខ
 នេះទេ បុគ្គលនោះ គប្បីត្រេកអរនឹងសុខកខ្វក់ សុខងុយងើក
 សុខប្រកបដោយលាភសក្ការៈ និងសេចក្តីសរសើរនោះ ។ ម្នាលនាគិតៈ ក្នុង
 ទីឯណោះ តថាគតឃើញភិក្ខុ នៅក្នុងសេនាសនៈ នាចន្លោះស្រុក កំពុង
 អង្គុយចម្រើនសមាធិ ម្នាលនាគិតៈ តថាគតនោះ មានសេចក្តីត្រិះរិះយ៉ាង
 នេះថា ឥឡូវនេះ ជនជាម្ចាស់អាវាម នឹងបៀតបៀននូវលោកដ៏មានអាយុ
 នេះ ឬក៏សាមណេរ មុខជាញ៉ាំងភិក្ខុនោះឲ្យឃ្នាតចាកសមាធិដែរឬទេ ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គុត្តរនិកាយស្ស ឆក្កនិបាតោ

តេនាហំ នាតិត តស្ស ភិក្ខុនោ ន អត្តមនោ ហោមិ
 តាមន្តរិហារេន ។ ឥធិ បនាហំ នាតិត ភិក្ខុ បស្សមិ
 អារញ្ញិកំ អរញ្ញេ ចបលាយមាណំ និសិដ្ឋំ តស្ស
 មយ្ហំ នាតិត ឯវំ ហោតិ ឥនាណិ អយមាយស្មា ឥមំ
 និទ្ធាកិលមមំ បដិវិនោទេត្វា អរញ្ញសញ្ញំ យេវ
 មនសិករិស្សតិ ឯកកុដ្ឋិ ។ តេនាហំ នាតិត តស្ស
 ភិក្ខុនោ អត្តមនោ ហោមិ អរញ្ញរិហារេន ។ ឥធិ
 បនាហំ នាតិត ភិក្ខុ បស្សមិ អារញ្ញិកំ អរញ្ញេ
 អសមាហិតំ និសិដ្ឋំ តស្ស មយ្ហំ នាតិត ឯវំ ហោតិ
 ឥនាណិ អយមាយស្មា អសមាហិតំ វា ចិត្តំ
 សមាទហិស្សតិ សមាហិតំ វា ចិត្តំ អនុរក្ខិស្សតីតិ ។
 តេនាហំ នាតិត តស្ស ភិក្ខុនោ អត្តមនោ ហោមិ
 អរញ្ញរិហារេន ។ ឥធិ បនាហំ នាតិត ភិក្ខុ បស្សមិ
 អារញ្ញិកំ អរញ្ញេ សមាហិតំ និសិដ្ឋំ តស្ស មយ្ហំ
 នាតិត ឯវំ ហោតិ ឥនាណិ អយមាយស្មា អវិមុត្តំ វា
 ចិត្តំ វិមោចេស្សតិ វិមុត្តំ វា ចិត្តំ អនុរក្ខិស្សតីតិ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គត្ថរនិកាយ ឆក្កនិបាត

ម្នាលនាគិតៈ ហេតុនោះ តថាគតមិនពេញចិត្តនឹងភិក្ខុនោះ ព្រោះតែនៅ
 ក្នុងសេនាសនៈនាចនោះស្រុក ។ ម្នាលនាគិតៈ មួយទៀត ក្នុងទីឯណោះ
 តថាគតឃើញភិក្ខុអ្នកនៅក្នុងព្រៃ កំពុងអង្គុយលក់ក្នុងព្រៃ ម្នាលនាគិតៈ
 តថាគតនោះ មានសេចក្តីត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា ឥឡូវនេះ លោកនេះបន្ទាបដំ
 នូវសេចក្តីលំបាក ក្នុងកិរិយាដេកលក់នេះ ហើយធ្វើមនសិការៈនូវអរញ្ញ-
 សញ្ញាឲ្យប្រសើរឯក ។ ម្នាលនាគិតៈ ហេតុនោះបានជាតថាគតពេញ
 ចិត្តនឹងភិក្ខុនោះ ព្រោះតែនៅក្នុងព្រៃ ។ ម្នាលនាគិតៈ មួយទៀត
 ក្នុងទីឯណោះ តថាគតឃើញភិក្ខុ អ្នកនៅក្នុងព្រៃ មិនអង្គុយចម្រើន
 សមាធិក្នុងព្រៃទេ ម្នាលនាគិតៈ តថាគតនោះ មានសេចក្តីត្រិះរិះ
 យ៉ាងនេះថា ឥឡូវនេះ លោកនេះនឹងតាំងចិត្ត ដែលមិនទាន់ដល់
 សមាធិផង រក្សាចិត្តដែលបានដល់សមាធិហើយផង ។ ម្នាលនាគិតៈ
 ហេតុនេះ បានជាតថាគតពេញចិត្តនឹងភិក្ខុនោះ ព្រោះតែនៅក្នុងព្រៃ ។
 ម្នាលនាគិតៈ មួយទៀត ក្នុងទីឯណោះ តថាគតឃើញ ភិក្ខុអ្នកនៅក្នុងព្រៃ
 បានដល់សមាធិ ហើយអង្គុយក្នុងព្រៃ ម្នាលនាគិតៈ តថាគតនោះ
 មានសេចក្តីត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា ឥឡូវនេះ លោកនេះ ញ៉ាំងចិត្តដែលមិនទាន់
 រួចស្រឡះ ឲ្យរួចស្រឡះផង រក្សាទុកនូវចិត្តដែលរួចស្រឡះហើយផង ។

បឋមបណ្ណាសកេ សេក្ខបរិហានិយវគ្គោ

តេជារាមំ ជានិគ តស្ស ភិក្ខុនោ អត្តមនោ ហោមិ
អរញ្ញវិហារេន ។ ឥធិ បនាហំ ជានិគ ភិក្ខុំ បស្សមិ
តាមន្តវិហារំ លាភី ចីវរបិណ្ឌាចាតសេនាសនតិលានប្ប-
ចូយភេសន្តបរិក្ខារាណំ សោ តំ លាភសក្ការសិលោកំ
និកាមយមាណោ វិញ្ចតិ បដិសល្លាណំ វិញ្ចតិ អរញ្ញ-
រេនបត្តានិ បន្តានិ សេនាសនានិ តាមនិកមរាជនានិ
ឱសវិត្វា វាសំ កប្បតិ ។ តេជារាមំ ជានិគ តស្ស
ភិក្ខុនោ ន អត្តមនោ ហោមិ តាមន្តវិហារេន ។ ឥធិ
បនាហំ ជានិគ ភិក្ខុំ បស្សមិ អរញ្ញកំ លាភី
ចីវរបិណ្ឌាចាតសេនាសនតិលានប្បចូយភេសន្តបរិក្ខារាណំ
សោ តំ លាភសក្ការសិលោកំ បដិប្បណាមេត្វា
ន វិញ្ចតិ បដិសល្លាណំ ន វិញ្ចតិ អរញ្ញរេនបត្តានិ បន្តានិ
សេនាសនានិ ។ តេជារាមំ ជានិគ តស្ស ភិក្ខុនោ
អត្តមនោ ហោមិ អរញ្ញវិហារេន ។ យស្មី បនាហំ ជានិគ

បឋមបណ្ណាសក សេក្ខបរិហានិយវគ្គ

ម្នាលនាគិតៈ ហេតុនោះបានជា តថាគតពេញចិត្តនឹងភិក្ខុនោះ ព្រោះតែ
 នៅក្នុងព្រៃ ។ ម្នាលនាគិតៈ មួយទៀត ក្នុងទីឯណោះ តថាគតឃើញ
 ភិក្ខុអ្នកនៅក្នុងសេនាសនៈ នាចន្លោះស្រុក ធ្លាប់បាននូវចីវរបិណ្ឌបាត
 សេនាសនៈ គិលានប្បច្ចយភេសជ្ជបរិក្ខារ កាលបើភិក្ខុនោះចង់បាន
 លាភសក្ការៈ សេចក្តីសរសើរនោះហើយ រមែងលះបង់នូវទិសម្ងំ លះបង់
 នូវសេនាសនៈដ៏ស្ងាត់ គឺព្រៃនិងដងព្រៃ ក៏ជ្រកនៅតែក្នុងស្រុក
 និតម រាជធានី ។ ម្នាលនាគិតៈ ហេតុនោះបានជា តថាគតមិនពេញចិត្ត
 នឹងភិក្ខុនោះ ព្រោះតែនៅក្នុងសេនាសនៈ នាចន្លោះស្រុក ។ ម្នាលនាគិតៈ
 មួយទៀត ក្នុងទីឯណោះ តថាគតឃើញភិក្ខុអ្នកនៅក្នុងព្រៃ ធ្លាប់បានចីវរ
 បិណ្ឌបាត សេនាសនៈ គិលានប្បច្ចយភេសជ្ជបរិក្ខារ ភិក្ខុនោះបន្ទោបង់
 នូវលាភសក្ការៈ សេចក្តីសរសើរនោះ ហើយមិនលះបង់ទីសេនាសនៈ
 ដ៏ស្ងាត់ គឺព្រៃនិងដងព្រៃ ។ ម្នាលនាគិតៈ ហេតុនោះបានជាតថាគត
 ពេញចិត្តនឹងភិក្ខុនោះ ព្រោះតែនៅក្នុងព្រៃ ។ ម្នាលនាគិតៈ ពេលណា

សុត្តន្តបិដកេ អង្គក្កនិកាយស្ស ឆក្កនិបាតោ

សមយេ អន្ធានមក្កប្បដិបន្នោ ន កក្កិ បស្សាមិ
បុរតោ វា បច្ឆតោ វា ជាសុ មេ នាតិត តស្មី សមយេ
ហោតិ អន្តមសោ ឧច្ចារប្បស្សាវកម្មាយាតិ ។

សេក្ខបរិហានិយវគ្គោ ចតុត្ថោ ។

តិស្សុទ្ធានំ

សេក្ខា ទ្វេ អបរិហានិ

មោក្កល្លានវិជ្ជាកាតិយា

វិវាទនានត្ថការី និទានំ

កិមិលទារុក្ខន្ទេន នាតិតោតិ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គត្ថវនិកាយ ឆក្កនិបាត

តថាគតដើរទៅកាន់ផ្លូវឆ្ងាយ មិនបានឃើញបុគ្គលណាមួយ ខាងមុខឬ
ខាងក្រោយ ម្ចាស់នាគិតៈ ពេលនោះ តថាគតមានសេចក្តីសុខសប្បាយ
ដោយហោចទៅ (សូម្បីគ្រាន់តែ) ធ្វើឧបារៈបស្សាវៈក៏ស្រួលដែរ ។

ចប់ សេក្ខបរិហានិយវគ្គទី ៤ ។

ឧទ្ទាននៃសេក្ខបរិហានិយវគ្គនោះគឺ

និយាយអំពីសេក្ខបរិហានិយធម៌ ១ សេក្ខអបរិហានិយ-
ធម៌ ២ លើក សេចក្តីត្រិះរិះនៃព្រះមហាមោគ្គល្លាន ១
ធម៌ជាចំណែកនៃវិជ្ជា ១ មូលហេតុនៃវិវាទ ១ ការឲ្យ
ទាន ១ មិនមានការធ្វើ (កម្ម) ដើម្បីខ្លួន ១ ហេតុឲ្យ
កើតកម្មទាំងឡាយ ១ ព្រះកិមិលៈទូលសួរព្រះដ៏មាន
ព្រះភាគ ១ ព្រះសារីបុត្របង្ហាញគំនរឈើដល់ភិក្ខុ
ទាំងឡាយ ១ នាគិតត្ថេរអ្នកបម្រើព្រះដ៏មានព្រះភាគ ១ ។

ធម្មិកវគ្គោ

[៤៣] ឯកំ សមយំ ភក្កវា សាវត្ថិយំ វិហារតិ
ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស អារាមេ ។ អថខោ ភក្កវា
បុព្វណ្ណាសមយំ និវាសេត្វា បត្តចីវរមាទាយ សាវត្ថិយំ
បិណ្ឌិកាយ ចារិសិ ។ សាវត្ថិយំ បិណ្ឌិកាយ ចរិត្វា បច្ឆា-
ភត្តំ បិណ្ឌិកាចាតប្បដិក្កន្តោ អាយស្មន្តំ អានន្តំ អាមន្តេសិ
អាយាមាណន្ត យេន បុព្វារាមោ មិការមាតុប្បាសាទោ
តេនុបសង្កមិស្សាម ទិវា វិហារាយាតិ ។ ឯវំ ភន្តេតិ ខោ
អាយស្មា អានន្តោ ភក្កវតោ បច្ឆស្សោសិ ។ អថខោ
ភក្កវា អាយស្មតា អានន្តេន សទ្ធិំ យេន បុព្វារាមោ
មិការមាតុប្បាសាទោ តេនុបសង្កមិ ។ អថខោ ភក្កវា
សាយណ្ណាសមយំ បដិសល្លាណ វុដ្ឋិតោ អាយស្មន្តំ
អានន្តំ អាមន្តេសិ អាយាមាណន្ត យេន បុព្វកោដ្ឋកោ
តេនុបសង្កមិស្សាម កត្តានិ បរិសិញ្ចិត្តិ ។
ឯវំ ភន្តេតិ ខោ អាយស្មា អានន្តោ ភក្កវតោ
បច្ឆស្សោសិ ។ អថខោ ភក្កវា អាយស្មតា អានន្តេន
សទ្ធិំ យេន បុព្វកោដ្ឋកោ តេនុបសង្កមិ កត្តានិ
បរិសិញ្ចិត្តំ ។ បុព្វកោដ្ឋកោ កត្តានិ បរិសិញ្ចិត្តា

ធម្មិកវគ្គ

[៤៣] សម័យមួយ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់គង់ក្នុងវត្តជេតពនរបស់
អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ជិតក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់
ស្បង់ប្រដាប់បាត្រនិងចីវរ ក្នុងបុព្វណ្ណសម័យ ហើយចូលទៅបិណ្ឌបាតក្នុង
ក្រុងសាវត្ថី ។ លុះព្រះអង្គចូលទៅបិណ្ឌបាតក្នុងក្រុងសាវត្ថីរួចហើយត្រឡប់
អំពីបិណ្ឌបាត ក្នុងវេលាខាងក្រោយនៃភត្ត ទ្រង់ត្រាស់នឹងព្រះអានន្ទដ៏មាន
អាយុថា ម្ចាស់អានន្ទ មកយើងនឹងចូលទៅបុព្វារាម ជាមិគារមាតុប្រា-
សាទ ដើម្បីសម្រាកក្នុងវេលាថ្ងៃ ។ ព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុទទួល ព្រះពុទ្ធ-
ដីកាព្រះដ៏មានព្រះភាគថា ព្រះករុណាព្រះអង្គ ។ លំដាប់នោះ ព្រះដ៏មាន
ព្រះភាគទ្រង់ចូលទៅបុព្វារាមជាមិគារមាតុប្រាសាទ ជាមួយនឹងព្រះអានន្ទដ៏
មានអាយុ ។ លំដាប់នោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ចេញអំពីទីសម្ងំក្នុងសាយ-
ណ្ណសម័យ ទ្រង់មានព្រះបន្ទូលនឹងអានន្ទដ៏មានអាយុថា ម្ចាស់អានន្ទ
មកយើងនឹងចូលទៅឯស្រះឈ្មោះបុព្វកោដ្ឋកៈ ដើម្បីស្រោចស្រប់ខ្លួន ។
ព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុ ទទួលព្រះពុទ្ធដីកានៃព្រះដ៏មានព្រះភាគថា ព្រះ
ករុណាព្រះអង្គ ។ វេលានោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ចូលទៅឯស្រះបុព្វ-
កោដ្ឋកៈ ជាមួយនឹងព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុ ដើម្បីស្រោចស្រប់ព្រះអង្គ ។
លុះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ស្រោចស្រប់ព្រះអង្គក្នុងស្រះបុព្វកោដ្ឋកៈរួចហើយ

សុត្តន្តបិដកេ អង្គុត្តរនិកាយស្ស ឆក្កនិបាតោ

បច្ចុត្តវិទ្ធា ឯកចីវរោ អដ្ឋាសិ កត្តានិ បុព្វសទិសានិ
 កុរុមាណោ^(១) ។ តេន ខោ បន សមយេន រញ្ញោ បស្សេន-
 ទិស្ស កោសលស្ស សេតោ នាម នាគោ មហា-
 តុរិយតាឡិវាទិតេន បុព្វកោដ្ឋកា បច្ចុត្តវតិ ។ អបិស្ស
 តំ ជនោ ទិស្វា ឯវមាហា អភិរូចោ វត ភោ រញ្ញោ នាគោ
 ទស្សនីយោ វត ភោ រញ្ញោ នាគោ ចាសាទិកោ វត ភោ
 រញ្ញោ នាគោ កាយុបបន្នោ វត ភោ រញ្ញោ^(២) នាគោតិ ។
 ឯវំ វុត្តេ អាយស្មា ឧទាយិ ភកវន្តំ ឯតទរោច ហត្តិមេវ
 នុ ខោ ភន្តេ មហន្តំ ព្រហ្មន្តំ^(៣) កាយុបបន្តំ ជនោ
 ទិស្វា ឯវមាហា នាគោ វត ភោ នាគោ ឧទាហុ អញ្ញម្បិ
 កញ្ចិ មហន្តំ ព្រហ្មន្តំ កាយុបបន្តំ ជនោ ទិស្វា ឯវមាហា
 នាគោ វត ភោ នាគោតិ ។ ហត្តិម្បិ ខោ ឧទាយិ
 មហន្តំ ព្រហ្មន្តំ កាយុបបន្តំ ជនោ ទិស្វា ឯវមាហា
 នាគោ វត ភោ នាគោតិ ។ អស្សម្បិ ខោ ឧទាយិ
 មហន្តំ ព្រហ្មន្តំ កោណាម្បិ ខោ ឧទាយិ មហន្តំ ព្រហ្មន្តំ

១ ឱ. ម. បុព្វាបយមាណោ ។ ២ ឱ. ឯត្តន្តរេ នាគោ នាគោ វត ភោតិ ទិស្សតិ ។
 ៣ ម. មហន្តំ ព្រហ្មន្តំ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គត្តរនិកាយ ឆក្កនិបាត

ទ្រង់ត្រឡប់ឡើងមក មានចីវរតែមួយ ទ្រង់ឈរធ្វើព្រះអង្គឲ្យប្រាកដ
ដូចជាកាលមុន ។ សម័យនោះឯង ដំរីឈ្មោះសេតៈរបស់ព្រះបាទ
បសេនទិកោសល ត្រូវគេដេញដំប្រគំតូរ្យតន្ត្រីដ៏ប្រសើរ ក៏ឆ្លងឡើង
មកអំពីស្រះបុព្វកោដ្ឋកៈដែរ ។ មហាជនបានឃើញដំរីនោះហើយ
ក៏និយាយយ៉ាងនេះថា យីអើ ដំរីរបស់ស្តេច មានរូបល្អណាស់តើ
យីអើ ដំរីរបស់ស្តេច គួរជាទីរមិលមើលណាស់តើ យីអើ ដំរី
របស់ស្តេច គួរជាទីជ្រះថ្លាណាស់តើ យីអើ ដំរីរបស់ស្តេចមានកាយ
សមរម្យល្អណាស់តើ ។ កាលបើមហាជន និយាយយ៉ាងនេះហើយ
ព្រះឧទាយិដ៏មានអាយុ ក៏ក្រាបបង្គំទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគ ដូច្នោះថា
បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន មហាជនបានឃើញនូវដំរីដ៏ប្រសើរ មានកាយ
សមរម្យប៉ុណ្ណោះ ក៏និយាយយ៉ាងនេះថា យីអើ ប្រសើរណាស់តើ
ប្រសើរណាស់តើ ឬហ្ន៎ ឬថាមហាជន បានឃើញនូវវត្ថុឯទៀតណា
មួយ ដ៏ប្រសើរ មានកាយសមរម្យ ក៏និយាយយ៉ាងនេះថា យីអើ
ប្រសើរណាស់តើ ប្រសើរណាស់តើ ។ ម្ចាស់ឧទាយិ មហាជនបាន
ឃើញដំរីដ៏ ប្រសើរមានកាយសមរម្យក្តី ក៏និយាយយ៉ាងនេះថា យីអើ
ប្រសើរណាស់តើ ប្រសើរណាស់តើ ។ ម្ចាស់ឧទាយិ មហាជនបាន
ឃើញសេះដ៏ប្រសើរក្តី ម្ចាស់ឧទាយិ មហាជនបានឃើញគោដ៏ប្រសើរក្តី

បឋមបណ្ណាសកេ ធម្មិកវគ្គោ

ឧរតម្បិ ខោ ឧទាយិ មហាន្តំ ព្រហ្មន្តំ រុក្ខម្បិ ខោ
 ឧទាយិ មហាន្តំ ព្រហ្មន្តំ មនុស្សម្បិ ខោ ឧទាយិ
 មហាន្តំ ព្រហ្មន្តំ កាយុបបន្តំ ជនោ ទិស្វា ឯវមាហ
 នាកោ វត កោ នាកោតិ ។ អបិ ចុទាយិ យោ
 សនេវកេ លោកេ សមារកេ សព្រហ្មកេ សស្សមណ-
 ព្រាហ្មណិយា បដាយ សនេវមនុស្សាយ អាភុំ ន
 ករោតិ កាយេន វាចាយ មនសា តមហំ នាកោតិ
 ព្រូមីតិ ។ អច្ឆរិយំ ភន្តេ អព្ពតំ ភន្តេ យាវ សុភាសិតញ្ចំ
 ភន្តេ ភកវតា ។ អបិ ចុទាយិ យោ សនេវកេ
 លោកេ សមារកេ សព្រហ្មកេ សស្សមណ-
 ព្រាហ្មណិយា បដាយ សនេវមនុស្សាយ អាភុំ ន
 ករោតិ កាយេន វាចាយ មនសា តមហំ នាកោតិ
 ព្រូមីតិ ។ ឥទញ្ច បនាហំ ភន្តេ ភកវតា សុភាសិតំ
 ឥមាហិ កាថាហិ អនុមោទាមិ

បឋមបណ្ណាសក ធម្មិកវគ្គ

ម្នាលឧទាយិ មហាជនបានឃើញពស់ធំប្រសើរក្តី ម្នាលឧទាយិ មហាជន
បានឃើញដើមឈើធំប្រសើរក្តី ម្នាលឧទាយិ មហាជនបានឃើញមនុស្ស
ធំប្រសើរមានកាយសមរម្យក្តី ហើយក៏និយាយយ៉ាងនេះថា យីអើ ប្រសើរ
ណាស់តើ ប្រសើរណាស់តើ ។ ម្នាលឧទាយិ មួយទៀត បុគ្គល
ណា ក្នុងលោក ព្រមទាំងទេវលោក មារលោក ព្រហ្មលោក ក្នុងពពួក
សត្វ ព្រមទាំងសមណព្រាហ្មណ៍ ទាំងមនុស្សជាសម្មតិទេព និងមនុស្ស
ដ៏សេស មិនធ្វើនូវអំពើអាក្រក់ ដោយកាយ ដោយវាចា ដោយ
ចិត្ត តថាគតក៏ហៅបុគ្គលនោះថា នាគៈគឺបុគ្គលប្រសើរ ដូច្នោះដែរ ។
បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ពាក្យនេះអស្ចារ្យពេកណាស់ បពិត្រព្រះអង្គ
ដ៏ចម្រើន ពាក្យនេះចម្លែកពេកណាស់ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ព្រោះ
ពាក្យនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់បានពោលហើយដោយប្រពៃ ។
ម្នាលឧទាយិ មួយទៀត បុគ្គលណាក្នុងលោកនេះ ព្រមទាំងទេវលោក
មារលោក ព្រហ្មលោក ក្នុងពពួកសត្វ ព្រមទាំងសមណព្រាហ្មណ៍ ទាំង
មនុស្ស ជាសម្មតិទេពនិងមនុស្សដ៏សេស មិនធ្វើនូវអំពើអាក្រក់ដោយ
កាយ ដោយវាចា ដោយចិត្ត តថាគតហៅបុគ្គលនោះថា នាគៈដូច្នោះ
ដែរ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ពាក្យដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់សម្តែង
ដោយប្រពៃហើយនេះ ខ្ញុំព្រះអង្គសូមអនុមោទនា ដោយគាថាទាំងនេះថា

សុត្តន្តបិដកេ អង្គុត្តរនិកាយស្ស ឆក្កនិបាតោ

មនុស្សភូតំ សម្ពុទ្ធិំ អត្តទន្ធិំ សមាហិតំ
 ឥរិយមាណំ ព្រហ្មបថេ ចិត្តស្ស្របសមេ រតំ
 យំ មនុស្សា នមស្សន្តិ សព្វធម្មានចារកុំ
 ទេវាបិ តំ នមស្សន្តិ ឥតិ មេ អរហតោ សុតំ
 សព្វសញ្ញោជនាតីតំ រោ និព្វានមាគតំ
 កាមេហិ នេក្ខម្មរតំ មុត្តំ សេលាវ កញ្ចានំ
 សព្វេ អច្ចុរថី នាកោ ហិមវាញ្ញោ សិលុច្ចយោ
 សព្វេសំ នាគនាមាណំ សច្ចនាមោ អនុត្តរោ ។
 នាគំ រោ កិត្តយិស្សាមិ ន ហិ អាភុំ ករោតិ សោ
 សោរច្ចំ អរិហីសា ច ចាណា នាគស្ស តេ ទុវេ

សុត្តន្តបិដក អង្គគ្រូនិកាយ ឆក្កនិបាត

មនុស្សទាំងឡាយ តែងនមស្ការ ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធអង្គណា
 ដែលជាមនុស្សជាតិ មានព្រះអង្គទូន្មាន មានព្រះទ័យតម្កល់
 មាំ តាំងនៅក្នុងផ្លូវដ៏ប្រសើរ ទ្រង់ត្រេកអរ ក្នុងព្រះនិព្វាន
 ជាទីរម្ងាប់នូវចិត្ត ដល់នូវត្រើយនៃធម៌ទាំងពួង គឺ ខន្ធ
 អាយតនៈ ធាតុ ខ្ញុំបានឮអំពីសំណាក់ នៃព្រះអរហន្តថា
 សូម្បីពួកទេវតា ក៏តែងនមស្ការ ចំពោះព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធអង្គនោះ
 ដែលទ្រង់កន្លងបង់ នូវសំយោជនៈទាំងអស់ ចេញចាកព្រៃ
 គឺកិលេស ហើយបានដល់ព្រះនិព្វាន ទ្រង់ត្រេកអរក្នុងការ
 ចេញចាកកាមទាំងឡាយ ដូចជាមាស ដែលផុតចាកថ្ម
 ព្រះពុទ្ធជាបុគ្គលប្រសើរ រុងរឿងកន្លងបង់ នូវសត្វទាំងពួង
 ដូចក្នុងហិមពាន្ត ដែលរុងរឿងជាងក្នុងដៃ (ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធអង្គនោះ)
 មាននាមប្រាកដប្រសើរជាងនាគនាមទាំងអស់ ។ តថាគត
 នឹងសម្តែងនូវពុទ្ធនាគ ដល់អ្នកទាំងឡាយ ព្រោះថាពុទ្ធនាគ
 នោះ រមែងមិនធ្វើអំពើអាក្រក់ សេចក្តីស្ងប់ស្ងៀមនិងសេចក្តី
 មិនបៀតបៀនទាំងពីរនោះ ទុកជាជើងខាងមុខរបស់ពុទ្ធនាគ

បឋមបណ្ណាសកេ ធម្មិកវគ្គោ

តទោ ច ព្រហ្មចរិយំ ចរណា នាគស្ស ត្យាបរេ

សទ្ធាហត្ថោ មហានាកោ ឧបេក្ខាសេតទន្តវា

សតិ ភីវា សិរោ បញ្ញា វិមំសា ធម្មចិន្តនា

ធម្មកុច្ឆិសមាតទោ វិវេកោ តស្ស វាលទិ ។

សោ ឈាយី អស្សាសរតោ អជ្ឈត្ថបសមាហិតោ

កច្ចំ សមាហិតោ នាកោ បិតោ នាកោ សមាហិតោ

សេយ្យំ សមាហិតោ នាកោ និសិដ្ឋោ បិ សមាហិតោ

សព្វត្ថំ សំរុតោ នាកោ ឯសា នាគស្ស សម្មទា ។

ភុញ្ញតិ អនវដ្ឋានិ សាវដ្ឋានិ ន ភុញ្ញតិ

ឃាសអច្ឆាទនំ លទ្ធា សន្និដ្ឋី បរិវដ្តយេ

បឋមបណ្ណាសក ធម្មិកវគ្គ

តបៈគឺការសមាទាននូវវត្ថុ ព្រហ្មចរិយៈ គឺសីលប្រកប
ដោយអរិយមគ្គនោះ ជាជើងខាងក្រោយ របស់ពុទ្ធនាគ
មហានាគ (នោះ) មានសទ្ធាជាប្រមោយ មានឧបេក្ខា
ជាភ្នែកស មានសតិជាក មានបញ្ញាជាក្បាល ការគិត
នូវធម៌ទុកជាចុង (ប្រមោយ) មានធម៌ គឺចតុត្ថជ្ឈាន-
សមាធិ ជាពោះ សម្រាប់ចម្អែតអាហារ មានសេចក្តីស្ងប់
ស្ងាត់ ជាកន្ទុយ របស់ពុទ្ធនាគនោះ ពុទ្ធនាគនោះមាន
ឈាន មានសេចក្តីត្រេកអរ ក្នុងការដកដង្ហើមចេញ
មានចិត្តតម្កល់ខ្ជាប់ ក្នុងសន្តាន កាលពុទ្ធនាគដើរក៏មាន
ចិត្តតម្កល់ខ្ជាប់ កាលពុទ្ធនាគឈរ ក៏មានចិត្តតម្កល់
ខ្ជាប់ កាលពុទ្ធនាគសិន ក៏មានចិត្តតម្កល់ខ្ជាប់សូម្បី
អង្គុយ ក៏មានចិត្តតម្កល់ខ្ជាប់ ពុទ្ធនាគបានសង្រួមក្នុង
ទ្វារទាំងអស់ នេះជាសម្បទានៃពុទ្ធនាគ ។ ពុទ្ធនាគនោះ
រមែងបរិភោគភោជនដែលមិនមានទោស មិនបរិភោគ
ភោជនដែលមានទោស បានគ្រឿងបរិភោគនិង
គ្រឿងស្ងៀកដណ្តប់ តែងរៀបរយនូវការសន្សំទុកដាក់

សុត្តន្តបិដកេ អង្គុត្តរនិកាយស្ស ឆក្កនិបាតោ

សញ្ញាជនំ អណ្ណំ ចូលំ	សព្វំ ឆេត្វាន ពន្ធនំ
យេន យេនេវ កច្ចតិ	អនបេក្ខោវ កច្ចតិ ។
យថាបិ ឧទកេ ជាតំ	បុណ្ណារីកំ ច វឌ្ឍតិ
ន ឧបសិម្បតិ តោយេន	សុចិត្តំ មនោរមំ
តថេវ លោកេ សុជាតោ	ពុទ្ធា លោកេ វិហរតិ
ន ឧបសិម្បតិ លោកេន	តោយេន បទុមំ យថា ។
មហាក្កិនិ បដ្ឋសិតោ	អនាហារូបសម្មតិ
សង្ខារេសូបសន្តេសុ	និព្វតោតិ បរុច្ចតិ ។
អត្តស្សាយំ វិញ្ញាបនី	ឧបមា វិញ្ញហិ ទេសិតា ។
វិញ្ញាយន្តិ មហានាគា	នាតំ នាគេន ទេសិតំ ។
វីតរាគោ វីតទោសោ	វីតមោហោ អនាសវោ
សរីរំ វិជហំ នាគោ	បរិនិព្វិស្សតិ អនាសវោតិ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គត្ថរនិកាយ ឆក្កនិបាត

ផ្តាច់បង់នូវចំណង គឺសំយោជនៈតូចនិងធំ ទាំងអស់
 បើទៅត្រង់ទីណា ។ មិនអាឡោះអាឡើយនូវទីនោះ ។ ។
 ឈូកសដែលដុះឡើង ចម្រើនឡើងក្នុងទឹក មានក្លិន
 ល្អជាទីត្រេកអរនៃចិត្ត មិនជាប់ដោយទឹក ដូចម្តេចមិញ
 ព្រះពុទ្ធទ្រង់កើតឡើងក្នុងលោក ទ្រង់គង់នៅក្នុងលោក
 ក៏មិនជាប់ដោយលោកឡើយ ដូចជាផ្កាឈូកមិនជាប់
 ដោយទឹកដូច្នោះដែរ ។ គំនរភ្លើងធំឆេះឡើង រមែង
 រលត់ទៅដោយមិនមានអាហារភ្លើង សង្ហារទាំងឡាយ
 ស្ងប់រម្ងាប់ទៅ ហៅថា រលត់ដូច្នោះ នេះជាសេចក្តី
 ឧបមាជាគ្រឿងពន្យល់ នូវសេចក្តីនោះ ដែល
 វិញ្ញាជនទាំងឡាយ បានសម្តែងហើយ ។ ពួកមហានាគ
 រមែងដឹងច្បាស់នូវវត្ថុដ៏ប្រសើរ ដែលពុទ្ធនាគ បានស-
 ម្តែងហើយ ពុទ្ធនាគដែលប្រាសចាករាគៈ ប្រាសចាក
 ទោសៈ ប្រាសចាកមោហៈ មិនមានអាសវៈ លះបង់នូវ
 សរីរៈ ជាបុគ្គលមិនមានអាសវៈ នឹងបរិនិព្វាន ។

បឋមបណ្ណាសកេ ធម្មិកវគ្គោ

[៤៤] អថខោ អាយស្មា អានន្ទោ បុព្វណ្ណាសមយំ
 និវាសេត្វា បត្តចីវរមាណាយ យេន មិតសាលាយ
 ឧទាសិកាយ និវេសនំ តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា
 បញ្ញត្តេ អាសនេ និសីទិ ។ អថខោ មិតសាលា
 ឧទាសិកា យេនាយស្មា អានន្ទោ តេនុបសង្កមិ
 ឧបសង្កមិត្វា អាយស្មន្តំ អានន្តំ អភិវាទេត្វា ឯក-
 មន្តំ និសីទិ ។ ឯកមន្តំ និសិទ្ធា ខោ មិតសាលា
 ឧទាសិកា អាយស្មន្តំ អានន្តំ ឯតទពោច កម៌កម៌
 ធាមាយំ ភន្តេ អានន្ត ភកវតា ធម្មោ ទេសិតោ
 អញ្ញោយ្យោ យត្រិ ហិ ធាម ព្រហ្មចារី ច អព្រហ្មចារី ច
 ឧភោ សមសមតតិកា ភវិស្សន្តិ អភិសម្បរាយំ ។
 មិតា មេ ភន្តេ បុរាណោ ព្រហ្មចារី អហោសិ អារា-
 ចារី វិរតោ មេធុនា កាមធម្មា សោ កាលកតោ
 ភកវតា ព្យាកតោ សកទាកាមី សត្តោ តុសិតំ
 កាយំ ឧបបន្នោតិ មិត្ត^(១) មិយោ មេ ភន្តេ
 ឥសិទត្តោ អព្រហ្មចារី អហោសិ សទារសន្តុដ្ឋោ

១ ឱ. ម. បេតេយ្យោ ។

បឋមបណ្ណាសក ធម្មិកវគ្គ

[២២] លំដាប់នោះ ព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុ ស្ងៀកស្ងៀងប្រដាប់
 បាត្រនិងចីវរ ក្នុងបុព្វណ្ណាសម័យ ហើយចូលទៅកាន់លំនៅនៃមិត្តសាលា-
 ឧបាសិកា លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏អង្គុយលើអាសនៈដែលគេក្រាល
 ទុក ។ វេលានោះ មិត្តសាលាឧបាសិកា ចូលទៅរកព្រះអានន្ទដ៏មាន
 អាយុ លុះចូលទៅដល់ហើយ បានថ្វាយបង្គំព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុ ហើយ
 អង្គុយក្នុងទីសមគួរ ។ លុះមិត្តសាលាឧបាសិកា អង្គុយក្នុងទីសមគួរហើយ
 បាននិយាយនឹងព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុដូច្នោះថា បពិត្រព្រះអានន្ទដ៏ចម្រើន
 ធម៌ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់សម្តែងហើយនេះ គួរឲ្យអ្នកផង
 ដឹងបាន ដោយហេតុដូចម្តេច ដូចយ៉ាងបុគ្គលពីរពួក គឺព្រហ្មចារី-
 បុគ្គល ១ អព្រហ្មចារីបុគ្គល ១ មានគតិស្មើ ៗ គ្នាក្នុងបរលោក ។
 បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចម្រើន បិតារបស់ខ្ញុំឈ្មោះបុរាណៈ ជាអ្នកប្រព្រឹត្តនូវ
 ធម៌ដ៏ប្រសើរ ប្រព្រឹត្តឆ្ងាយ រៀរចាកមេប៉ុនជាធម៌របស់អ្នកស្រុក កាល
 គាត់ធ្វើមរណកាលទៅ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ព្យាករថា ជាសកទា-
 តាមិសត្វ បានទៅកើតក្នុងពួកទេវតា ក្នុងស្ថានតុសិត បពិត្រ
 លោកម្ចាស់ដ៏ចម្រើន ចំណែកឥសិទត្ត ជាទីស្រឡាញ់នៃបិតារបស់ខ្ញុំ ជា
 អ្នកមិនប្រព្រឹត្តនូវធម៌ដ៏ប្រសើរទេ ជាអ្នកត្រេកអរតែក្នុងប្រពន្ធរបស់ខ្លួន

សុត្តន្តបិដកេ អង្គត្តរនិកាយស្ស ឆក្កនិបាតោ

សោមិ កាលកតោ ភកវតា ព្យាកតោ សកទាតាមិ
សត្តោ តុសិតំ កាយំ ឧបបន្នោតិ កងំកងំ
នាមាយំ ភន្តេ អាណន្ទ ភកវតា ធម្មោ ទេសិតោ
អញ្ញោយ្យោ យត្រិ ហិ នាម ព្រហ្មចារី ច អព្រហ្មចារី
ច ឧកោ សមសមគតិកា ភវិស្សន្តិ អភិសម្បរាយន្តិ ។
ឯវំ ខោ បនេតំ ភតិទិ ភកវតា ព្យាកតន្តិ ។
អថខោ អាយស្មា អាណន្ទោ មិកសាលាយ ឧទាសិកាយ
និវេសនេ បិណ្ណាចាតំ កហេត្វា ឧដ្ឋាយាសនា បក្កាមិ ។
អថខោ អាយស្មា អាណន្ទោ បច្ឆាកតំ បិណ្ណាចាតប្បដិ-
ក្កន្តោ យេន ភកវា តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា
ភកវន្តំ អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ និសីទិ ។ ឯកមន្តំ
និសីន្នោ ខោ អាយស្មា អាណន្ទោ ភកវន្តំ ឯតទវោច
ឥទាហំ ភន្តេ បុព្វណ្ណាសមយំ និវាសេត្វា បត្តចីវរមា-
នាយ យេន មិកសាលាយ ឧទាសិកាយ និវេសនំ
តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា បញ្ញត្តេ អាសនេ និសីទី ។

សុត្តន្តបិដក អង្គត្តរនិកាយ ឆក្កនិបាត

កាលគាត់ធ្វើមរណកាលទៅ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ព្យាករថា ជា
សកទាគាមិសត្វបានទៅកើតក្នុងពួកទេវតាក្នុងស្ថានតុសិតដែរ បពិត្រព្រះ
អានន្ទដ៏ចម្រើន ធម៌ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់សម្តែងហើយនេះ គួរឲ្យ
អ្នកផងដឹងបាន ដោយហេតុដូចម្តេច ដូចយ៉ាងបុគ្គលពីរពួក គឺ ព្រហ្មចារិ-
បុគ្គល ១ អព្រហ្មចារិបុគ្គល ១ មានគតិស្មើ ។ គ្នា ក្នុងបរលោក ។
ម្នាលនាង រឿងនុ៎ះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ព្យាករយ៉ាងហ្នឹងហើយ ។
លំដាប់នោះព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុ ទទួលយកចង្ហាន់បិណ្ឌបាតក្នុងលំនៅ
នៃមិត្តសាលាឧបាសិការួចហើយ ក៏ក្រោកចាកអាសនៈ ចៀសចេញ
ទៅ ។ លុះព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុ ត្រឡប់អំពីបិណ្ឌបាត ក្នុងវេលា
ខាងក្រោយនៃភត្តហើយ ក៏ចូលទៅរកព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូល
ទៅដល់ហើយ ក៏ក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគ ហើយអង្គុយ
ក្នុងទីសមគួរ ។ លុះព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុ អង្គុយក្នុងទីសមគួរ
ហើយ ក៏ក្រាបបង្គំទូលសួរព្រះដ៏មានព្រះភាគដូច្នោះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏
ចម្រើន ក្នុងទីឯណោះ ខ្ញុំព្រះអង្គស្ងៀកស្បង់ប្រដាប់បាត្រ និងបីវរ
ក្នុងបុព្វណ្ណសម័យ ហើយចូលទៅកាន់លំនៅនៃមិត្តសាលាឧបាសិកា
លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏អង្គុយលើអាសនៈដែលគេក្រាលទុក ។

បឋមបណ្ណាសកេ ធម្មិកវគ្គោ

អថខោ ភន្តេ មិតសាលា ឧចាសិកា យេនាហំ
 តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា មំ អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ
 ទិសីទិ ។ ឯកមន្តំ ទិសិទ្ធា ខោ ភន្តេ មិតសាលា
 ឧចាសិកា មំ ឯតទរោច កចំកចំ នាមាយំ ភន្តេ
 អាណន្ទ ភកវតា ធម្មោ ទេសិតោ អញ្ញោយ្យោ យត្រ
 ហិ នាម ព្រហ្មចារី ច អព្រហ្មចារី ច ឧភោ សមសម-
 ភតិកា ភវិស្សន្តិ អភិសម្បរាយំ ។ មិតា មេ ភន្តេ
 បុរាណោ ព្រហ្មចារី អហោសិ អារាចារី វិរតោ មេតុនា
 តាមធម្មា សោ កាលកតោ ភកវតា ព្យាកតោ សក-
 នាកាមី សត្តោ តុសិតំ កាយំ ឧបបន្នោតិ មិតុ មិយោ
 មេ ភន្តេ ឥសិទត្តោ អព្រហ្មចារី អហោសិ សទារ-
 សន្តុដ្ឋោ សោមិ កាលកតោ ភកវតា ព្យាកតោ
 សកនាកាមី សត្តោ តុសិតំ កាយំ ឧបបន្នោតិ ។
 កចំកចំ នាមាយំ ភន្តេ អាណន្ទ ភកវតា ធម្មោ ទេសិតោ
 អញ្ញោយ្យោ យត្រ ហិ នាម ព្រហ្មចារី ច អព្រហ្មចារី
 ច ឧភោ សមសមភតិកា ភវិស្សន្តិ អភិសម្បរាយន្តិ ។

បឋមបណ្ណាសក ធម្មិកវគ្គ

បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន គ្រានោះ មិត្តសាលាឧបាសិកា ចូលមករកខ្ញុំព្រះអង្គ
 លុះចូលមកដល់ហើយ ក៏ថ្វាយបង្គំខ្ញុំព្រះអង្គ ហើយអង្គុយក្នុងទីសមគួរ ។
 បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន លុះមិត្តសាលាឧបាសិកាអង្គុយក្នុងទីសមគួរហើយ
 ក៏បាននិយាយនឹងខ្ញុំព្រះអង្គដូច្នោះថា បពិត្រព្រះអានន្ទដ៏ចម្រើន ធម៌ដែល
 ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់សម្តែងហើយនេះ គួរឲ្យអ្នកផងដឹងបាន ដោយ
 ហេតុដូចម្តេច ដូចយ៉ាងបុគ្គលពីរពួកគឺ ព្រហ្មចារីបុគ្គល ១ អព្រហ្មចារី-
 បុគ្គល ១ មានគតិស្មើ ។ គ្នា ក្នុងបរលោក ។ បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចម្រើន
 បិតារបស់ខ្ញុំ ឈ្មោះបុរាណៈ ជាអ្នកប្រព្រឹត្តធម៌ដ៏ប្រសើរ ប្រព្រឹត្តឆ្ងាយ
 រៀរចាកមេប៉ុន ជាធម៌របស់អ្នកស្រុក កាលគាត់ធ្វើមរណកាលទៅ ព្រះដ៏
 មានព្រះភាគទ្រង់ព្យាករថា ជាសកទាតាមិសត្វ បានទៅកើតក្នុងពួកទេវតា
 ក្នុងស្ថានតុសិត បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចម្រើន ឥសិទ្ធត្ថៈជាទីស្រឡាញ់នៃបិតា
 របស់ខ្ញុំ ជាអ្នកមិនប្រព្រឹត្តធម៌ដ៏ប្រសើរទេ ជាអ្នកត្រេកអរតែក្នុងប្រពន្ធ
 របស់ខ្លួន កាលគាត់ធ្វើមរណកាលទៅ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ព្យាករថា
 ជាសកទាតាមិសត្វ បានទៅកើតក្នុងពួកទេវតា ក្នុងស្ថានតុសិតដែរ ។
 បពិត្រព្រះអានន្ទដ៏ចម្រើន ធម៌ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់សម្តែងហើយ
 នេះ គួរឲ្យអ្នកផងដឹងបាន ដោយហេតុដូចម្តេច ដូចយ៉ាងបុគ្គលពីរពួកគឺ
 ព្រហ្មចារីបុគ្គល ១ អព្រហ្មចារីបុគ្គល ១ មានគតិស្មើ ។ គ្នា ក្នុងបរលោក ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គុត្តរនិកាយស្ស ឆក្កនិបាតោ

ឯវំ វុត្តេ អហំ ភន្តេ មិតសាលំ ឧចាសិកំ ឯតទរោចំ
 ឯវំ ខោ បនេតំ ភតិទិ ភកវតា ព្យាកតន្តិ ។ កា
 ចានន្ទ មិតសាលា ឧចាសិកា ពាលា អព្យត្តា អម្ពកា
 អម្ពកសញ្ញា កេ ច បុរិសបុគ្គលបរោបរិយញ្ញាលោ
 ឆយិមេ អានន្ទ បុគ្គលា សន្តោ សំវិជ្ជមាណ លោកស្មី ។
 កតមេ ឆ ។ ឥធានន្ទ ឯកច្ចោ បុគ្គលោ សោរតោ
 ហោតិ សុខសំវាសោ អភិទន្ធន្តិ សព្វប្បចារី
 ឯកត្តវាសេន ។ តស្ស សវនេនបិ អកតំ ហោតិ
 ពាហុសច្ចេនបិ អកតំ ហោតិ ទិដ្ឋិយាបិ
 អប្បដិវិទ្ធិំ ហោតិ សាមាយិកម្បិ វិមុត្តិ ន លភតិ ។
 សោ កាយស្ស ភេតា បរម្មរណា ហាណាយ បរេតិ
 ដោ វិសេសាយ ហានកាមិយេវ ហោតិ ដោ
 វិសេសកាមី ។ ឥធិ បធានន្ទ ឯកច្ចោ បុគ្គលោ

សុត្តន្តបិដក អង្គត្តរនិកាយ ឆក្កនិបាត

បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន កាលមិត្តសាលាឧបាសិកា និយាយយ៉ាងនេះ ហើយខ្ញុំព្រះអង្គបាននិយាយនឹងមិត្តសាលាឧបាសិកាដូច្នោះថា ម្ចាស់នាង រឿងនុ៎ះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគព្យាករយ៉ាងហ្នឹងមែនហើយ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ ត្រាស់ថា ម្ចាស់អានន្ទ មិត្តសាលាឧបាសិកាណា ជាស្រ្តីល្ងង់ មិន ឈ្លាស មានសភាពជាស្រ្តី មានសញ្ញាជាស្រ្តី ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធទាំង ឡាយណា មានវិស័យមិនបានទើសទាល់ ក្នុងសេចក្តីដឹងនូវតន្ត្រីយ រឹងនឹងទន់នៃបុរសបុគ្គលទាំងពីរនោះ ព្រាយអំពីគ្នាណាស់ ។ ម្ចាស់អានន្ទ បុគ្គល ៦ ពួកនេះ មានប្រាកដក្នុងលោក ។ បុគ្គលទាំង ៦ ពួក តើ ដូចម្តេច ។ ម្ចាស់អានន្ទ បុគ្គលពួកខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកស្ងួត ជាអ្នក មានសំវាសជាសុខ ពួកសព្វហ្មចារី រមែងត្រេកអរដោយការនៅជាមួយ (នឹងបុគ្គលនោះ) ។ បុគ្គលនោះ មិនបានធ្វើដោយការស្តាប់ផង មិនបាន ធ្វើដោយសេចក្តីព្យាយាមផង មិនចាក់ធ្លុះដោយទិដ្ឋិផង មិនបាននូវវិមុត្តិ គឺ បីតិនិងបាមោជ្ជៈ ដែលអាស្រ័យនូវការស្តាប់ធម៌សព្វកាលផង ។ លុះ បុគ្គលនោះ បែកធ្លាយរាងកាយស្លាប់ទៅ រមែងប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសេចក្តី សាបសូន្យ មិនប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីគុណវិសេស ជាអ្នកដល់នូវការសាប- សូន្យមិនដល់នូវគុណវិសេស ។ ម្ចាស់អានន្ទ បុគ្គលពួកខ្លះ ក្នុងលោកនេះ

បឋមបណ្ណាសកេ ធម្មិកវគ្គោ

សោរតោ ហោតិ សុខសំវាសោ អភិនន្ទន្តិ សព្វហ្មចារី
 ឯកត្តវាសេន ។ តស្ស សវនេនបិ កតំ ហោតិ
 ពាហុសច្ចេនបិ កតំ ហោតិ ទិដ្ឋិយាបិ បដិវិទ្ធុ ហោតិ
 សាមាយិកម្បិ វិមុត្តិ លភតិ ។ សោ កាយស្ស
 ភេទា បរម្មណា វិសេសាយ បរេតិ នោ ហានាយ
 វិសេសកាមីយេវ ហោតិ នោ ហានកាមី ។ តត្រា-
 នន្ទ បមាណិកា បមិណាត្តិ ឥមស្សបិ តេវ ធម្មា
 អបរស្សបិ តេវ ធម្មា កស្មា តេសំ ឯកោ ហីនោ ឯកោ
 បណីតោតិ ។ តញ្ញំ តេសំ អានន្ទ ហោតិ ទីយវត្ថុ
 អហិតាយ ទុក្ខាយ ។ តត្រានន្ទ យាយំ បុគ្គលោ
 សោរតោ ហោតិ សុខសំវាសោ អភិនន្ទន្តិ សព្វហ្មចារី
 ឯកត្តវាសេន ។ តស្ស សវនេនបិ កតំ
 ហោតិ ពាហុសច្ចេនបិ កតំ ហោតិ ទិដ្ឋិយាបិ
 បដិវិទ្ធុ ហោតិ សាមាយិកម្បិ វិមុត្តិ លភតិ ។

បឋមបណ្ណាសក ធម្មិកវគ្គ

ជាអ្នកស្ងួត មានសំវាសជាសុខ ពួកសព្វហ្មចារី រមែងត្រេកអរដោយ
 ការនៅជាមួយនឹងបុគ្គលនោះ ។ បុគ្គលនោះ បានធ្វើដោយការស្តាប់ផង
 បានធ្វើដោយសេចក្តីព្យាយាមផង បានចាក់ធ្លុះដោយទិដ្ឋិផង បាននូវវិមុត្តិ
 គឺបីតិនិងបាមោជ្ជៈ ដែលអាស្រ័យនូវការស្តាប់ធម៌សព្វកាលផង ។ លុះ
 បុគ្គលនោះបែកធ្លាយរាងកាយស្លាប់ទៅ រមែងប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីគុណ
 វិសេស មិនប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសេចក្តីសាបសូន្យ ជាអ្នកដល់នូវគុណ
 វិសេស មិនដល់នូវសេចក្តីសាបសូន្យ ។ ម្នាលអានន្ទ បុគ្គលអ្នកកាន់យក
 ប្រមាណក្នុងធម៌នោះ រមែងដឹងប្រមាណថា នោះជាធម៌របស់អ្នកនេះ នោះ
 ជាធម៌របស់អ្នកឯទៀត ហេតុដូចម្តេចបានជាអ្នកទាំងនោះ មានធម៌មួយ
 ថោកទាប មានធម៌មួយខ្ពត្តម ។ ម្នាលអានន្ទ ព្រោះថា ដំណើរនោះ
 ប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសេចក្តីវិនាស ដើម្បីសេចក្តីទុក្ខ អស់កាលជាយូរ
 អង្វែងដល់បុគ្គលទាំងនោះ ។ ម្នាលអានន្ទ ក្នុងរឿងនោះ បុគ្គលណាជា
 អ្នកស្ងួត មានសំវាសជាសុខ ពួកសព្វហ្មចារី រមែងត្រេកអរដោយការ
 នៅ ជាមួយនឹងបុគ្គលនោះ ។ បុគ្គលនោះ បានធ្វើដោយការស្តាប់ផង
 បានធ្វើដោយសេចក្តីព្យាយាមផង បានចាក់ធ្លុះដោយទិដ្ឋិផង បាននូវ
 វិមុត្តិ គឺបីតិនិងបាមោជ្ជៈ ដែលអាស្រ័យនូវការស្តាប់ធម៌សព្វកាលផង ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គត្ថវេទិកាយស្ស ឆក្កនិបាតោ

អយំ អានន្ទ បុគ្គលោ អមុនា បុរិមេន បុគ្គលេន
 អភិក្កន្តតោ ច បណ្ឌិតតោ ច ។ តំ កិស្ស ហេតុ ។
 ឥមញ្ញានន្ទ បុគ្គលំ ធម្មស្សោតោ និព្វហតិ ។ តទនន្តរំ
 កោ ជានេយ្យ អញ្ញត្រ តថាគតេន ។ តស្មាតិហានន្ទ
 មា បុគ្គលេសុ បមាណិកា អហរុត្ត មា បុគ្គលេសុ ច
 បមាណំ កណ្ហិត្ត ។ ខញ្ញតិ ហានន្ទ បុគ្គលេសុ
 បមាណំ កណ្ហាន្តោ ។ អហំ វា អានន្ទ បុគ្គលេសុ
 បមាណំ កណ្ហោយ្យំ យោ វាបនស្ស មាទិសោ ។ ឥធម
 បនានន្ទ ឯកច្ចស្ស បុគ្គលស្ស កោធមាដោ អធិកតោ
 ហោតិ សមយេន សមយញ្ចស្ស លោកធម្មា
 ឧប្បជ្ជន្តិ ។ តស្ស សវនេនបិ អកតំ ហោតិ
 ពាហុសច្ចេនបិ អកតំ ហោតិ ទិដ្ឋិយាបិ អប្បដិវិទ្ធី
 ហោតិ សាមាយិកម្បិ វិមុត្តិ ន លកតិ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គត្ថវនិកាយ ឆក្កនិបាត

ម្នាលអានន្ទ បុគ្គលនេះ ប្រសើរជាង ឧត្តមជាងបុគ្គលជាន់មុនឯ
 ណោះ ។ រឿងនោះ ព្រោះហេតុអ្វី ។ ម្នាលអានន្ទ ព្រោះធម្មស្មោតៈគឺ
 វិបស្សនាញាណ រមែងដឹកនាំនូវបុគ្គលនេះ (ឲ្យបានសម្រេចអរិយភូមិ) ។
 លំដាប់តពីនោះមក អ្នកណាគប្បីដឹងបាននូវហេតុនោះកើត លើកលែង
 តែព្រះតថាគតចេញ ។ ម្នាលអានន្ទ ព្រោះហេតុនោះ បុគ្គលក្នុងលោក
 នេះ កុំប្រកបដោយប្រមាណ ក្នុងបុគ្គលទាំងឡាយផង កុំប្រកាន់យកនូវ
 ប្រមាណក្នុងបុគ្គលទាំងឡាយផង ។ ម្នាលអានន្ទ ព្រោះថា បុគ្គលកាន់
 យកនូវប្រមាណក្នុងបុគ្គលទាំងឡាយហើយ ហៅថា ដឹករំលើងនូវគុណ ។
 ម្នាលអានន្ទ តថាគតគប្បីកាន់យកនូវប្រមាណ ក្នុងបុគ្គលទាំងឡាយ
 បាន ឬបុគ្គលណាប្រហែលនឹងតថាគត (ក៏គប្បីកាន់យកនូវប្រមាណក្នុង
 បុគ្គលទាំងឡាយបានដែរ) ។ ម្នាលអានន្ទ បុគ្គលពួកខ្លះ ក្នុងលោកនេះ
 មានសេចក្តីក្រោធ និងមានៈ គ្របសង្កត់ហើយ លោភធម៌ រមែងកើត
 ឡើងដល់បុគ្គលនោះ សព្វ ។ កាល ។ បុគ្គលនោះ មិនបានធ្វើដោយការ
 ស្តាប់ផង មិនបានធ្វើដោយសេចក្តីព្យាយាមផង មិនបានចាក់ធ្លុះដោយ
 ទិដ្ឋិផង មិនបាននូវវិមុត្តិ ដែលអាស្រ័យនូវការស្តាប់ធម៌សព្វកាលផង ។

បឋមបណ្ណាសកេ ធម្មិកវគ្គោ

សោ កាយស្ស ភេតា បរម្មរណា ហានាយ បរេតិ
 នោ វិសេសាយ ហានតាមីយេវ ហោតិ នោ វិសេស-
 តាមី ។ ឥធិ បណានន្ទ ឯកច្ចស្ស បុគ្គលស្ស កោធា-
 មាណោ អធិតតោ ហោតិ សមយេន សមយញ្ចស្ស
 លោកធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ ។ តស្ស សវនេនបិ កតំ
 ហោតិ ។ បេ ។ ឥធិ បណានន្ទ ឯកច្ចស្ស
 បុគ្គលស្ស កោធាមាណោ អធិតតោ ហោតិ សមយេន
 សមយញ្ចស្ស វចីសដ្ឋារា ឧប្បជ្ជន្តិ ។ តស្ស សវនេនបិ
 អកតំ ហោតិ ពាហុសច្ចេនបិ អកតំ ហោតិ
 ទិដ្ឋិយាបិ អប្បជិវិទ្ធិំ ហោតិ សាមាយិកម្យិ វិមុត្តិំ ន
 លភតិ ។ សោ កាយស្ស ភេតា បរម្មរណា ហានាយ
 បរេតិ នោ វិសេសាយ ហានតាមីយេវ ហោតិ នោ
 វិសេសតាមី ។ ឥធិ បណានន្ទ ឯកច្ចស្ស បុគ្គលស្ស
 កោធាមាណោ អធិតតោ ហោតិ សមយេន សមយញ្ចស្ស
 វចីសដ្ឋារា ឧប្បជ្ជន្តិ ។ តស្ស សវនេនបិ កតំ
 ហោតិ ពាហុសច្ចេនបិ កតំ ហោតិ ទិដ្ឋិយាបិ
 បជិវិទ្ធិំ ហោតិ សាមាយិកម្យិ វិមុត្តិំ លភតិ ។

បឋមបណ្ណាសក ធម្មិកវគ្គ

លុះបុគ្គលនោះ បែកធ្លាយរាងកាយស្លាប់ទៅ រមែងប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បី
 សេចក្តីសាបសូន្យ មិនប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីគុណវិសេស ជាបុគ្គលដល់
 នូវសេចក្តីសាបសូន្យ មិនដល់នូវគុណវិសេសឡើយ ។ ម្នាលអានន្ទ
 បុគ្គលពួកខ្លះ ក្នុងលោកនេះ មានសេចក្តីក្រោធ និងមានគ្របសង្កត់
 ហើយ លោភធម៌ រមែងកើតឡើងដល់បុគ្គលនោះសព្វ ៗ កាល ។ បុគ្គល
 នោះ បានធ្វើដោយការស្តាប់ផង ។ លេ ។ ម្នាលអានន្ទ បុគ្គលពួកខ្លះ
 ក្នុងលោកនេះ មានសេចក្តីក្រោធ និងមានគ្របសង្កត់ហើយ វចីសង្ខារ
 រមែងកើតឡើង ដល់បុគ្គលនោះ សព្វ ៗ កាល ។ បុគ្គលនោះមិនបានធ្វើ
 ដោយការស្តាប់ផង មិនបានធ្វើដោយសេចក្តីព្យាយាមផង មិនបានចាក់ធ្លុះ
 ដោយទិដ្ឋិផង មិនបាននូវវិមុត្តិ ដែលអាស្រ័យនូវការស្តាប់ធម៌សព្វកាល
 ផង ។ លុះបុគ្គលនោះ បែកធ្លាយរាងកាយស្លាប់ទៅ រមែងប្រព្រឹត្តទៅ
 ដើម្បីសេចក្តីសាបសូន្យ មិនប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីគុណវិសេស ជាបុគ្គលដល់
 នូវការសាបសូន្យ មិនដល់នូវគុណវិសេស ។ ម្នាលអានន្ទ បុគ្គលពួកខ្លះ
 ក្នុងលោកនេះ មានសេចក្តីក្រោធ និងមានគ្របសង្កត់ហើយ វចីសង្ខារ
 រមែងកើតឡើង ដល់បុគ្គលនោះសព្វ ៗ កាល ។ បុគ្គលនោះ បានធ្វើ
 ដោយការស្តាប់ បានធ្វើដោយសេចក្តីព្យាយាមផង បានចាក់ធ្លុះដោយ
 ទិដ្ឋិផង បាននូវវិមុត្តិ ដែលអាស្រ័យនូវការស្តាប់ធម៌ សព្វកាលផង ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គត្ថវនិកាយស្ស ឆក្កនិបាតោ

សោ កាយស្ស ភេទា បរម្មរណា វិសេសាយ បរេតិ
 នោ ហានាយ វិសេសកមីយេវ ហោតិ នោ
 ហានកមី ។ តត្រានន្ទ បមាណិកា បមិណានិ
 ឥមស្សបិ តេវ ធម្មា អបរស្សបិ តេវ ធម្មា កស្មា
 តេសំ ឯកោ ហីនោ ឯកោ បណីតោតិ ។ តញ្ជិ
 តេសំ អានន្ទ ហោតិ ធីយវត្ថំ អហិតាយ ទុក្ខាយ ។
 តត្រានន្ទ យស្ស បុគ្គលស្ស កោធមានោ អធិកតោ
 ហោតិ សមយេន សមយញ្ចស្ស វចីសដ្ឋារា ឧប្បជ្ជនិ ។
 តស្ស សវនេនបិ កតំ ហោតិ ពាហុសច្ចេនបិ កតំ
 ហោតិ ទិដ្ឋិយាបិ បដិវិទ្ធី ហោតិ សាមាយិកម្យិ វិមុត្តិ
 លភតិ ។ អយំ អានន្ទ បុគ្គលោ អមុនា បុរិមេន បុគ្គលេន
 អភិក្កន្តតោ ច បណីតតោ ច ។ តំ កិស្ស ហោតុ ។
 ឥមញ្ញានន្ទ បុគ្គលំ ធម្មស្សោតោ និព្វហតិ ។
 តទនន្តវំ កោ ជានេយ្យ អញ្ញត្រិ តថាភតេន ។
 តស្មាតិហានន្ទ មា បុគ្គលេសុ បមាណិកា អហុវត្ថ

សុត្តន្តបិដក អង្គត្តរនិកាយ ឆក្កនិបាត

លុះបុគ្គលនោះ បែកធ្លាយរាងកាយស្លាប់ទៅ រមែងប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បី
 គុណវិសេស មិនប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសេចក្តីសាបសូន្យ ជាបុគ្គលដល់នូវ
 គុណវិសេស មិនដល់នូវសេចក្តីសាបសូន្យ ។ ម្នាលអានន្ទ បុគ្គលអ្នកកាន់
 យកនូវប្រមាណ រមែងដឹងប្រមាណក្នុងធម៌នោះថា នោះជាធម៌របស់អ្នក
 នេះ នោះជាធម៌របស់អ្នកឯទៀត ព្រោះហេតុអ្វី បានជាបុគ្គលទាំងនោះ
 មានធម៌មួយថោកទាប មានធម៌មួយខ្ពង់ខ្ពស់ ។ ម្នាលអានន្ទ ព្រោះថា ដំ
 ណើរនោះប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីមិនជាប្រយោជន៍ ដើម្បីសេចក្តីទុក្ខ អស់កាល
 ជាយូរអង្វែង ដល់បុគ្គលទាំងនោះ ។ រឿងនោះ បុគ្គលណា មានសេចក្តី
 ក្រោធ និងមានគ្របសង្កត់ហើយ រឹចសង្ខារ រមែងកើតឡើង ដល់បុគ្គល
 នោះ សព្វ ៗ កាល ។ បុគ្គលនោះ បានធ្វើដោយការស្តាប់ផង បានធ្វើដោយ
 សេចក្តីព្យាយាមផង បានចាក់ធ្លុះដោយទិដ្ឋិផង បាននូវវិមុត្តិដែលអាស្រ័យ
 នូវការស្តាប់ធម៌សព្វកាលផង ។ ម្នាលអានន្ទ បុគ្គលនេះប្រសើរជាង ខ្ពង់
 ជាងបុគ្គលជាន់មុនឯណោះ ។ រឿងនោះព្រោះហេតុអ្វី ។ ម្នាលអានន្ទ
 ព្រោះធម្មស្សោតៈគឺវិបស្សនាញាណ ដឹកនាំនូវបុគ្គលនេះ (ឲ្យបានសម្រេច
 អរិយក្ខមិ) ។ លំដាប់តពីនោះមក អ្នកណាគប្បីដឹងបាននូវហេតុនោះកើត
 លើកលែងតែព្រះតថាគតចេញ ។ ម្នាលអានន្ទ ព្រោះហេតុនោះ
 បុគ្គលក្នុងលោកនេះ កុំប្រកបដោយប្រមាណ ក្នុងបុគ្គលទាំងឡាយផង

បឋមបណ្ណាសកេ ធម្មិកវគ្គោ

មា បុគ្គលេសុ ច បមាណំ កណ្ហិត្ត ។ ខញ្ញតិ ហានន្ទ
 បុគ្គលេសុ បមាណំ កណ្ហាន្តោ ។ អហំ វា អានន្ទ
 បុគ្គលេសុ បមាណំ កណ្ហាយ្យំ យោ វា បនស្ស
 មាទិសោ ។ កាចានន្ទ មិតសាលា ឧចាសិកា
 ពាលា អព្យត្តា អម្ពកា អម្ពកសញ្ញា កេ ច បុរិស-
 បុគ្គលបរោបរិយញ្ញាលោ ។ ឥមេ ខោ អានន្ទ ឆ
 បុគ្គលា សន្តោ សំវិជ្ជមាតា លោកស្មី ។ យថារូបេន
 អានន្ទ សីលេន បុរាណោ សមន្នាគតោ អហោសិ
 តថារូបេន សីលេន ឥសិទត្តោ សមន្នាគតោ អភវិស្ស
 នយិធិ បុរាណោ ឥសិទត្តស្ស កតិម្បិ អញ្ញស្ស ។
 យថារូចាយ ច អានន្ទ បញ្ញាយ ឥសិទត្តោ សមន្នា-
 គតោ អហោសិ តថារូចាយ បញ្ញាយ បុរាណោ
 សមន្នាគតោ អភវិស្ស នយិធិ ឥសិទត្តោ បុរាណស្ស
 កតិម្បិ អញ្ញស្ស ។ ឥតិ ខោ អានន្ទ ឥមេ
 បុគ្គលា ឧកោ ឯកដ្ឋហីនាតិ ។

បឋមបណ្ណាសក ធម្មិកវគ្គ

កុំប្រកាន់យកនូវប្រមាណ ក្នុងបុគ្គលទាំងឡាយផង ។ ម្នាលអានន្ទ ព្រោះ
 ថា កាលបុគ្គលកាន់យកនូវប្រមាណ ក្នុងបុគ្គលទាំងឡាយ ហៅថា ជីក
 រំលើងនូវគុណ ។ ម្នាលអានន្ទ តថាគតកាន់យកនូវប្រមាណ ក្នុងបុគ្គល
 ទាំងឡាយបាន ឬបុគ្គលណាប្រហែលនឹងតថាគត (ក៏គប្បីកាន់យកនូវប្រ-
 មាណ ក្នុងបុគ្គលទាំងឡាយបានដែរ) ។ ម្នាលអានន្ទ មិត្តសាលាឧបាសិ-
 កាណាក្តី ជាស្រ្តីល្ងង់ មិនឃ្លាស មានសភាពជាស្រ្តី មានសញ្ញាជា
 ស្រ្តី ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធទាំងឡាយណាក្តី មានវិស័យមិនបានទើសទាល់
 ក្នុងសេចក្តីដឹងនូវតន្ត្រីយវីងនិងទន់ របស់បុរសបុគ្គល បុគ្គលទាំងពីរនោះ
 ឆ្ងាយអំពីគ្នាណាស់ ។ ម្នាលអានន្ទ បុគ្គល ៦ ពួកនេះឯង មានប្រាកដក្នុង
 លោក ។ ម្នាលអានន្ទ បុរាណឧបាសកប្រកបដោយសីល មានសភាព
 យ៉ាងណា ឥសិទ្ធត្ថ ក៏ប្រកបដោយសីល មានសភាពយ៉ាងនោះដែរ តែ
 បុរាណឧបាសក មិនបានដឹងនូវគតិរបស់ឥសិទ្ធត្ថក្នុងលោកនេះឡើយ ។
 ម្នាលអានន្ទ ឥសិទ្ធត្ថប្រកបដោយបញ្ញាមានសភាពយ៉ាងណា បុរាណ-
 ឧបាសក ក៏ប្រកបដោយបញ្ញា មានសភាពយ៉ាងនោះដែរ តែឥសិទ្ធត្ថ
 មិនបានដឹងនូវគតិរបស់បុរាណឧបាសក ក្នុងលោកនេះឡើយ ។ ម្នាល
 អានន្ទ បុគ្គលទាំងពីរនាក់នេះ មានសេចក្តីសាបសូន្យចាកអង្គ ១ ដូច្នោះឯង ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គុត្តរនិកាយស្ស ឆក្កនិបាតោ

[៤៥] ទឡិទ្ធិយំ ភិក្ខុវេ ទុក្ខំ លោកស្មី កាមភោតិ-
 ជោតិ ។ ឯវំ ភន្តេ ។ យម្បិ ភិក្ខុវេ ទឡិទ្ធា អស្សកោ
 អនទ្ធិកោ ឥសំ អាទិយតិ ឥណាណាម្បិ ភិក្ខុវេ
 ទុក្ខំ លោកស្មី កាមភោតិជោតិ ។ ឯវំ ភន្តេ ។ យម្បិ
 ភិក្ខុវេ ទឡិទ្ធា អស្សកោ អនទ្ធិកោ ឥសំ អាទិយិត្វា
 វឌ្ឍិ បដិស្សណាតិ វឌ្ឍិបិ ភិក្ខុវេ ទុក្ខា លោកស្មី
 កាមភោតិជោតិ ។ ឯវំ ភន្តេ ។ យម្បិ ភិក្ខុវេ
 ទឡិទ្ធា អស្សកោ អនទ្ធិកោ វឌ្ឍិ បដិស្សណិត្វា
 កាលាភតំ វឌ្ឍិ ន ទេតិ ចោទេន្តិបិ នំ ចោទនាបិ
 ភិក្ខុវេ ទុក្ខា លោកស្មី កាមភោតិជោតិ ។ ឯវំ
 ភន្តេ ។ យម្បិ ភិក្ខុវេ ទឡិទ្ធា អស្សកោ អនទ្ធិកោ
 ចោទិយមាដោ ន ទេតិ អនុចរន្តិបិ នំ អនុចរិយាបិ
 ភិក្ខុវេ ទុក្ខា លោកស្មី កាមភោតិជោតិ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គត្ថវនិកាយ ឆក្កនិបាត

[២៥] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សេចក្តីទ័លក្រ ជាទុក្ខនៃកាមភោគី-
 បុគ្គល (បុគ្គលអ្នកបរិភោគកាម) ក្នុងលោកដែរឬ ។ ព្រះករុណាព្រះអង្គ ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលទ័លក្រ មិនមានវត្ថុជារបស់ខ្លួន មិនបានជា
 បុគ្គលស្តុកស្តម្ភ កាន់យកនូវបំណុលណា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ការកាន់
 យកនូវបំណុលនោះ ជាទុក្ខនៃកាមភោគីបុគ្គលក្នុងលោកដែរឬ ។ ព្រះ
 ករុណាព្រះអង្គ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលទ័លក្រ មិនមានវត្ថុជារបស់
 ខ្លួន មិនបានជាបុគ្គលស្តុកស្តម្ភ កាន់យកនូវបំណុលហើយ ប្តេជ្ញានូវអំពើ
 ចង់ការណា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អំពើចង់ការនោះ ជាទុក្ខនៃកាមភោគី-
 បុគ្គលក្នុងលោកដែរឬ ។ ព្រះករុណាព្រះអង្គ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គល
 ទ័លក្រ មិនមានវត្ថុជារបស់ខ្លួន មិនបានជាបុគ្គលស្តុកស្តម្ភ ប្តេជ្ញានូវអំពើ
 ចង់ការហើយ មិនឲ្យការដែលគេឲ្យ នាំមកតាមកំណត់កាល ម្ចាស់បំណុល
 ទាំងឡាយ រមែងតឹងទារនូវបុគ្គលនោះ ដោយការតឹងទារណា ម្នាលភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ ការតឹងទារនោះ ជាទុក្ខនៃកាមភោគីបុគ្គលក្នុងលោកដែរឬ ។
 ព្រះករុណាព្រះអង្គ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលទ័លក្រ មិនមានវត្ថុជា
 របស់ខ្លួន មិនបានជាបុគ្គលស្តុកស្តម្ភ កាលបើគេតឹងទារហើយមិនបានឲ្យ
 គេរមែងដេញតាមនូវបុគ្គលនោះ ដោយការដេញតាមទារណា ម្នាលភិក្ខុទាំង-
 ឡាយ ការដេញតាមនោះ ជាទុក្ខនៃកាមភោគីបុគ្គលក្នុងលោកដែរឬ ។

បឋមបណ្ណាសកេ ធម្មិកវគ្គោ

ឯវំ ភន្តោ ។ យម្បិ ភិក្ខុវេ ទទ្យំទ្វោ អស្សកោ
 អនទ្ធិកោ អនុចរិយមាដោ ន ទេតិ ពន្ធន្តិបិ នំ
 ពន្ធនម្បិ ភិក្ខុវេ ទុក្ខំ លោកស្មី កាមភោតិដោតិ ។
 ឯវំ ភន្តោ ។ ឥតិ ខោ ភិក្ខុវេ ទទ្យំទ្ធិយម្បិ ទុក្ខំ
 លោកស្មី កាមភោតិដោ ឥណាទានម្បិ ទុក្ខំ
 លោកស្មី កាមភោតិដោ វឌ្ឍិបិ ទុក្ខា លោកស្មី
 កាមភោតិដោ ចោទនាបិ ទុក្ខា លោកស្មី កាម-
 ភោតិដោ អនុចរិយាបិ ទុក្ខា លោកស្មី កាមភោតិដោ
 ពន្ធនម្បិ ទុក្ខំ លោកស្មី កាមភោតិដោ ។ ឯវមេវ
 ខោ ភិក្ខុវេ យស្ស កស្សចិ សទ្ធា នត្តិ កុសលេសុ
 ធម្មេសុ ហិរិ នត្តិ កុសលេសុ ធម្មេសុ ឌីត្តប្បំ
 នត្តិ កុសលេសុ ធម្មេសុ រិយំ នត្តិ កុសលេសុ
 ធម្មេសុ បញ្ញា នត្តិ កុសលេសុ ធម្មេសុ ។ អយំ
 វុច្ចតិ ភិក្ខុវេ អរិយស្ស វិនយេ ទទ្យំទ្វោ អស្សកោ
 អនទ្ធិកោ សខោ សោ ភិក្ខុវេ ទទ្យំទ្វោ អស្សកោ

បឋមបណ្ណាសក ធម្មិកវគ្គ

ព្រះករុណាព្រះអង្គ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលទ័លក្រ មិន
មានវត្ថុជារបស់ខ្លួន មិនបានជាបុគ្គលស្តុកស្តម្ភ កាលបើគេដេញតាមទារ
ក៏មិនបានឲ្យគេ គេរមែងចង់នូវបុគ្គលនោះដោយចំណងណា ម្នាលភិក្ខុ
ទាំងឡាយ ចំណងនោះជាទុក្ខនៃកាមភោគីបុគ្គលក្នុងលោកដែរឬ ។

ព្រះករុណាព្រះអង្គ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សេចក្តីទ័លក្រក្តី
ក៏ជាទុក្ខនៃកាមភោគីបុគ្គលក្នុងលោក ការកាន់យកនូវបំណុលក្តី ក៏
ជាទុក្ខនៃកាមភោគីបុគ្គលក្នុងលោក អំពើចង់ការក្តី ក៏ជាទុក្ខនៃកាម-
ភោគីបុគ្គលក្នុងលោក ការតឹងទារក្តី ក៏ជាទុក្ខនៃកាមភោគីបុគ្គល
ក្នុងលោក ការដេញតាមទារក្តី ក៏ជាទុក្ខនៃកាមភោគីបុគ្គល ក្នុងលោក
ការចង់ក្តី ក៏សុទ្ធតែជាទុក្ខនៃកាមភោគីបុគ្គល ក្នុងលោកដោយ
ពិត ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលណាមួយ មិនមានសទ្ធា ក្នុង
កុសលធម៌ មិនមានហិរិ ក្នុងកុសលធម៌ មិនមានឱត្តប្បៈ ក្នុងកុសលធម៌
មិនមានវិរិយៈ ក្នុងកុសលធម៌ មិនមានបញ្ញា ក្នុងកុសលធម៌ ក៏យ៉ាង
ដូច្នោះដែរ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា បុគ្គលទ័លក្រ មិន
មានវត្ថុជារបស់ខ្លួន មិនបានជាបុគ្គលស្តុកស្តម្ភ ក្នុងអរិយវិន័យ
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលទ័លក្រនោះឯង មិនមានវត្ថុជារបស់ខ្លួន

សុត្តន្តបិដកេ អង្គកុរុនិកាយស្ស ឆក្កនិបាតោ

អនទ្ធិកោ សទ្ធាយ អសតិ កុសលេសុ ធម្មេសុ
ហិរិយា អសតិ កុសលេសុ ធម្មេសុ ឌីត្តប្បេ អសតិ
កុសលេសុ ធម្មេសុ រិរិយេ អសតិ កុសលេសុ
ធម្មេសុ បញ្ញាយ អសតិ កុសលេសុ ធម្មេសុ
កាយេន ទុច្ចរិតំ ចរតិ វាចាយ ទុច្ចរិតំ ចរតិ
មនសា ទុច្ចរិតំ ចរតិ ។ ឥទមស្ស ឥណាទានម្ហិ
វេទមិ ។ សោ តស្ស កាយទុច្ចរិតស្ស
បដិច្ឆាទនហេតុ ចាបិកំ ឥច្ចំ បណ្ឌិទហតិ មា មំ
ជញ្ញតិ ឥច្ចតិ មា មំ ជញ្ញតិ សំកហ្មេតិ មា
មំ ជញ្ញតិ វាចំ កាសតិ មា មំ ជញ្ញតិ
កាយេន បរក្កមតិ ។ សោ តស្ស វេទិទុច្ចរិតស្ស
បដិច្ឆាទនហេតុ ។ បេ ។ សោ តស្ស មនោទុច្ចរិតស្ស
បដិច្ឆាទនហេតុ ចាបិកំ ឥច្ចំ បណ្ឌិទហតិ មា មំ
ជញ្ញតិ ឥច្ចតិ មា មំ ជញ្ញតិ សំកហ្មេតិ មា មំ
ជញ្ញតិ វាចំ កាសតិ មា មំ ជញ្ញតិ កាយេន
បរក្កមតិ ។ ឥទមស្ស វឌ្ឍិយា វេទមិ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គត្ថរនិកាយ ឆក្កនិបាត

មិនបានជាបុគ្គលស្តុកស្តម្ភ កាលបើមិនមានសទ្ធា ក្នុងកុសលធម៌ មិនមាន
ហិរិ ក្នុងកុសលធម៌ មិនមានឱត្តប្បៈ ក្នុងកុសលធម៌ មិនមានវិរិយៈ ក្នុង
កុសលធម៌ មិនមានបញ្ញា ក្នុងកុសលធម៌ហើយ រមែងប្រព្រឹត្តទុច្ចរិត
ដោយកាយ ប្រព្រឹត្តទុច្ចរិតដោយវាចា ប្រព្រឹត្តទុច្ចរិតដោយចិត្ត ។ តថា-
គតពោលនូវអំពើនេះថាជា ការកាន់យកនូវបំណុលរបស់បុគ្គលនោះ ។
បុគ្គលនោះ រមែងតម្កល់ទុកនូវសេចក្តីប្រាថ្នាដ៏លាមក ព្រោះហេតុតែការ
បិទបាំងនូវកាយទុច្ចរិតនោះ ប្រាថ្នាមិនឲ្យជនណាស្គាល់ខ្លួន ត្រិះរិះមិនឲ្យ
ជនណាស្គាល់ខ្លួន ពោលនូវវាចាមិនឲ្យជនណាស្គាល់ខ្លួន ប្រឹងប្រែង
ដោយកាយ មិនឲ្យជនណាស្គាល់ខ្លួនឡើយ ។ បុគ្គលនោះ ព្រោះហេតុតែ
ការបិទបាំងនូវវចីទុច្ចរិតនោះ ។ បេ ។ បុគ្គលនោះ រមែងតម្កល់នូវសេចក្តី
ប្រាថ្នាដ៏លាមក ព្រោះហេតុតែការបិទបាំងនូវមនោទុច្ចរិតនោះ ប្រាថ្នាមិន
ឲ្យជនណាស្គាល់ខ្លួន ត្រិះរិះមិនឲ្យជនណាស្គាល់ខ្លួន ពោលនូវវាចាមិនឲ្យ
ជនណាស្គាល់ខ្លួន ប្រឹងប្រែងដោយកាយ មិនឲ្យជនណាស្គាល់ខ្លួន
ឡើយ ។ តថាគតពោលនូវអំពើនេះថាជាអំពើចង់ការរបស់បុគ្គលនោះ ។

តមេនំ បេសលា សព្វប្បចារី ឯវមាហំសុ អយញ្ច
សោ អាយស្មា ឯវំការី ឯវំសមាទាវោតិ ។ ឥនមស្ស
ចោទនាយ វនាមិ ។ តមេនំ អរញ្ញកតំ វា រុក្ខមូល-
កតំ វា សុញ្ញាការកតំ វា វិប្បដិសារសហាតតា
ចាបកា អកុសលវិតក្កា សមុទាចរន្តិ ។ ឥនមស្ស
អនុចរិយាយ វនាមិ ។ សខោ សោ ភិក្ខុវេ
ទឡិទ្ធោ អស្សកោ អនុទ្ធិកោ កាយេន ទុច្ចរិតំ
ចរិត្វា វាចាយ ទុច្ចរិតំ ចរិត្វា មនសា ទុច្ចរិតំ ចរិត្វា
កាយស្ស ភេទា បរម្មរណា និរយពន្ធនេ វា ពជ្ឈតិ
តិរច្ឆានយោនិពន្ធនេ វា ។ នាហំ ភិក្ខុវេ អញ្ញំ
ឯកំ ពន្ធនំ សមនុបស្សាមិ ឯវំនារុណំ ឯវំទុក្ខំ^(១)
ឯវំអន្តរាយករំ អនុត្តរស្ស យោកក្ខេមស្ស អធិកមាយ
យថយំទំ ភិក្ខុវេ និរយពន្ធនំ វា តិរច្ឆានយោនិពន្ធនំ
វាតិ ។

ទឡិទ្ធិយំ ទុក្ខំ លោកេ ឥណាទានញ្ច រុច្ចតិ
ទឡិទ្ធោ ឥណាមាយ ភុញ្ញមាដោ វិហញ្ញតិ

១ ឱ. ឯវំកដុកំ ។

បឋមបណ្ណាសក ធម្មិកវគ្គ

ពួកសព្វហូចារី បុគ្គលអ្នកមានសីលជាទីស្រឡាញ់ និយាយចោទបុគ្គល
 នោះយ៉ាងនេះថា នេះឯងគឺអ្នកដ៏មានអាយុនោះ ជាអ្នកធ្វើយ៉ាងនេះ
 មានសមាចារៈយ៉ាងនេះ ។ តថាគតពោលនូវអំពើនេះថាជា ការតឹងទារ
 របស់បុគ្គលនោះ ។ អកុសលវិតក្កៈដ៏លាមកដែលប្រកបដោយសេចក្តី
 ក្តៅក្រហាយ រមែងផុសផុលឡើងចំពោះបុគ្គលនោះ ដែលនៅក្នុងព្រៃក្តី
 នៅក្រោមម្លប់ឈើក្តី នៅក្នុងផ្ទះដ៏ស្ងាត់ក្តី តថាគតពោលនូវអំពើនេះថា
 ជាការដេញតាមរបស់បុគ្គលនោះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលទីលក្រ
 នោះឯង មិនមានវត្ថុជារបស់ខ្លួន មិនបានជាបុគ្គលស្តុកស្តម្ភ ប្រព្រឹត្តទុច្ចរិត
 ដោយកាយ ប្រព្រឹត្តទុច្ចរិតដោយវាចា ប្រព្រឹត្តទុច្ចរិតដោយចិត្តហើយ
 លុះបែកធ្លាយរាងកាយស្លាប់ទៅ រមែងជាប់នៅក្នុងចំណងគឺនរក ឬ ក្នុង
 ចំណងគឺកំណើតតិរច្ឆាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតមិនដែល
 ឃើញនូវចំណងដទៃ ណាមួយអាក្រក់យ៉ាងនេះ នាំមកនូវសេចក្តីទុក្ខយ៉ាង
 នេះ ធ្វើនូវសេចក្តីអន្តរាយយ៉ាងនេះ ដល់ការបាននូវព្រះនិព្វានជាទីក្សេម
 ចាកយោគៈដ៏ប្រសើរទេ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចជាចំណងគឺ នរក ឬ
 ចំណង គឺកំណើតតិរច្ឆាននេះឡើយ ។

សេចក្តីទីលក្រក្តី ការកាន់យកនូវបំណុលក្តី ហៅថាជាទុក្ខក្នុងលោក
 បុគ្គលទីលក្រ កាន់យកនូវបំណុលមកបរិភោគ រមែងលំបាក

សុត្តន្តបិដកេ អង្គត្តរនិកាយស្ស ឆក្កនិបាតោ

តតោ អនុចរន្តិ ជំ	ពន្ធនម្បិ និកច្ចតិ
ឯតញ្ញិ ពន្ធនំ ទុក្ខំ	កាមលាកាភិជហ្មិនំ ។
តថេវ អរិយវិនយេ	សទ្ធា យស្ស ន វិជ្ជតិ
អហិរិកោ អនោត្តហ្មី	ចាបកម្មំ វិនិព្វយោ ^(១)
កាយទុច្ចរិតំ កត្វា	វចីទុច្ចរិតានិ ច
មនោទុច្ចរិតំ កត្វា	មា មំ ជញ្ញតិ ឥច្ចតិ ។
សោ សំសប្បតិ កាយេន	វាចាយ ឧទ ចេតសា
ចាបកម្មំ បរឡោត្តោ	តត្ថ តត្ថ បុនប្បជំ ។
សោ ចាបកម្មោ ទុម្មោធា	ជានំ ទុក្ខជមត្តនោ
ទទ្សិទ្ធា ឥណាមាទាយ	ភុញ្ញមាណោ វិហាញ្ញតិ ។
តតោ អនុចរន្តិ ជំ	សំកហ្សា មាណសា ទុក្ខា
តាមេ វា យទិវា រញ្ញោ	យស្ស វិប្បដិសារជា ។
សោ ចាបកម្មោ ទុម្មោធា	ជានំ ទុក្ខជមត្តនោ
យោនិមញ្ញតរំ កត្វា	និរយេ វាបិ ពជ្ឈតិ

១ ឱ. វិនិព្វយោ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គត្ថរនិកាយ ឆក្កនិបាត

ព្រោះហេតុនោះ ពួកជនជាម្ចាស់ រមែងដេញតាមបុគ្គលនោះ
 បុគ្គលនោះ រមែងដល់នូវចំណង់ ចំណង់នេះឯង ជាទុក្ខនៃ
 បុគ្គលអ្នកប្រាថ្នានូវកាមនិងលាភទាំងឡាយ ។ ក្នុងអរិយ-
 វិន័យដូច្នោះដែរ បុគ្គលណា មិនមានសទ្ធា មិនមានហិរិ
 មិនមានឱត្តប្បៈ ជាអ្នកបំប៉ននូវបាបកម្ម ធ្វើនូវកាយទុច្ចរិត
 ផង វចីទុច្ចរិតផង មនោទុច្ចរិតផង ហើយប្រាថ្នាមិនឲ្យជន
 ដទៃស្គាល់ខ្លួនឡើយ ។ បុគ្គលនោះ រមែងញាប់ញ័រ
 ដោយកាយ ដោយវាចា ឬដោយចិត្ត ឈ្មោះថា បំប៉ននូវ
 បាបកម្មរឿយ ។ ក្នុងទីនោះ ។ ។ បុគ្គលនោះ មានអំពើអា-
 ក្រក់ឥតប្រាជ្ញា កាលដឹងនូវអំពើអាក្រក់របស់ខ្លួន រមែងលំ-
 បាកដូចអ្នកទ័លក្រ កាន់យកនូវបំណុលហើយបរិភោគ ។
 សេចក្តីត្រិះរិះ ដោយចិត្តកើតឡើង អំពីសេចក្តីក្តៅក្រហាយ
 របស់បុគ្គលដែលនៅក្នុងស្រុក ឬ នៅក្នុងព្រៃក៏ជាទុក្ខ ដូចកូន
 បំណុល ដែលត្រូវម្ចាស់បំណុលដេញតាមទារ ។ បុគ្គល
 នោះមានអំពើអាក្រក់ ឥតប្រាជ្ញា កាលដឹងនូវអំពើអាក្រក់
 របស់ខ្លួន រមែងទៅកាន់កំណើតណាមួយ ឬជាប់នៅក្នុងនរក

បឋមបណ្ណាសកេ ធម្មិកវគ្គោ

ឯតញ្ញំ ពន្ធនំ ទុក្ខំ	យម្ហា ដីរោ បមុច្ចតិ ។
ធម្មលទ្ធម្មា កោកេហិ	ទទំ ចិត្តំ បសាទយំ
ឧភយត្ត កេជក្កាហោ	សទ្ធស្ស យរមេសិរោ
ទិដ្ឋធម្មហិតត្តាយ	សម្បរាយេ សុខាយ ច
ឯរមេតំ កហាដ្ឋានំ	ចាកោ បុញ្ញំ បវត្តតិ ។
តថេវ អរិយវិទយេ	សទ្ធា យស្ស បតិដ្ឋិតា
ហិរិមនោ ច ឱត្តប្បី	បញ្ញាវា សីលសំរុតោ
ឯសោ ខោ អរិយវិទយេ	សុខំ ដីវិតិ រុច្ចតិ ។
និរាមិសំ សុខំ លទ្ធា	ឧបេក្ខំ អទិតិដ្ឋតិ
បញ្ចា ដីវរណោ ហិត្វា	និច្ចំ អារទ្ធវិរិយោ
លាណនិ ឧបសម្បជ្ជ	ឯកោទិ និបកោ សតោ
ឯតំ ញត្វា យថាក្ខតំ	សព្វសញ្ញោជនក្ខយេ
សព្វសោ អនុចាទាយ	សម្មា ចិត្តំ វិមុច្ចតិ ។

បឋមបណ្ណាសក ធម្មិកវគ្គ

អ្នកមានប្រាជ្ញា រមែងផុតស្រឡះចាកចំណង ដែលជាទុក្ខ
 នុ៎ះ ។ បុគ្គលញ្ញាំងចិត្តឲ្យជ្រះថ្លាហើយឲ្យទានដោយភោគៈ
 ដែលបានមកដោយធម៌ ការកាន់យកជម្នះក្នុងធម៌ទាំងពីរនោះ
 រមែងប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីប្រយោជន៍ក្នុងបច្ចុប្បន្នផង ដើម្បី
 សេចក្តីសុខក្នុងបរលោកផង របស់បុគ្គលអ្នកមានសទ្ធា ជាអ្នក
 ស្វែងរកផ្ទះ បុណ្យគឺការបរិច្ចាគនុ៎ះ រមែងចម្រើនដល់គ្រហស្ថ
 ទាំងឡាយ យ៉ាងនេះឯង ។ ក្នុងអរិយវិន័យ បុគ្គលណា
 មានសទ្ធាតម្កល់នៅ មានហិរិ មានឱត្តប្បៈ មានបញ្ញា
 សង្រួមក្នុងសីល បុគ្គលនុ៎ះឯង ទើបហៅថា រស់នៅ
 ជាសុខក្នុងអរិយវិន័យ ។ បុគ្គលបាននូវសេចក្តីសុខ ប្រាស
 ចាកអាមិសៈ រមែងតម្កល់ចិត្តជាឧបេក្ខា លះបង់នូវនីវរណៈ
 ទាំង ៥ ហើយប្រារព្ធសេចក្តីព្យាយាមជានិច្ច បានដល់នូវ
 ឈានទាំងឡាយ ជាបុគ្គលមានចិត្តខ្ពស់ឯក មានបញ្ញា
 មានស្មារតី ចិត្តក៏ផុតស្រឡះដោយប្រពៃ ព្រោះដឹងនូវ
 ហេតុនុ៎ះតាមពិត ព្រោះមិនបានប្រកាន់យក ដោយប្រការៈ
 ទាំងពួង ក្នុងការអស់ទៅ នៃសំយោជនៈទាំងពួង ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គុត្តរនិកាយស្ស ឆក្កនិបាតោ

តស្ស សម្មាវិមុត្តស្ស ញាណំ ចេ ហោតិ តាទិដោ

អកុប្បា មេ វិមុត្តិតិ កវសញ្ញោជនក្ខយេ ។

ឯតំ ខោ បរមំ ញាណំ ឯតំ សុខមនុត្តរំ

អសោកំ វិរជំ ខេមំ ឯតំ អានណ្យា មុត្តមន្តិ^(១) ។

[៤៦] ឯកំ សមយំ អាយស្មា មហាចុដ្ឋោ

ចេតិសុ វិហារតិ សញ្ញាតិយំ ។ តត្រិ ខោ អាយស្មា

មហាចុដ្ឋោ ភិក្ខុ អាមន្តេសិ អារុសោ ភិក្ខុវោតិ ។

អារុសោតិ ខោ តេ ភិក្ខុ អាយស្មតោ មហាចុដ្ឋស្ស

បច្ចុស្សោសុំ ។ អាយស្មា មហាចុដ្ឋោ ឯតទវោច ឥធម

អារុសោ ធម្មយោកា ភិក្ខុ ឈាយី ភិក្ខុ អប្បសាទេន្តិ

១ អង្គកថាយំ អាណន្យមុត្តមន្តិ ទិស្សតិ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គត្ថរនិកាយ ឆក្កនិបាត

បុគ្គលនោះ លុះមានចិត្តផុតស្រឡះ ដោយប្រពៃហើយ ជា
 បុគ្គលមិនកក្រើកដោយលោកធម៌ រមែងមានបច្ចុវេក្ខណា-
 ញ្ញាណថា វិមុត្តិរបស់អាត្មាអញមិនបានកក្រើកដូច្នោះ កើត
 ឡើងក្នុងកិរិយាអស់ទៅនៃភវសំយោជនៈ ។ ញ្ញាណនុ៎ះ
 ឯងជាញ្ញាណដ៏ឧត្តម សេចក្តីសុខក្នុងមគ្គនិងផលនុ៎ះ ជាសុខ
 រកសេចក្តីសុខដទៃក្រៃលែងជាងគ្មាន ឥតមានសេចក្តីសោក
 ប្រាសចាកជួលី គឺកិលេស ជាទីក្សេម អរហត្តផល
 នុ៎ះជាគុណជាតដ៏ឧត្តមជាងការវៈនៃបុគ្គលមិនមានបំណុល ។

[២៦] សម័យមួយ ព្រះមហាចុន្ទដ៏មានអាយុ នៅក្នុងនិគម
 ឈ្មោះសញ្ញាតិ ជិតដែនឈ្មោះចេតិ ។ ក្នុងទីនោះ ព្រះមហាចុន្ទដ៏មាន
 អាយុ មានថេរវាចាហៅភិក្ខុទាំងឡាយមកថា ម្ចាស់អារុសោភិក្ខុទាំង-
 ឡាយ ។ ភិក្ខុទាំងនោះបានទទួលស្តាប់ថេរវាចា ព្រះមហាចុន្ទដ៏មានអា-
 យុថា អារុសោដូច្នោះ ។ ព្រះមហាចុន្ទដ៏មានអាយុ មានថេរវាចាដូច្នោះថា
 ម្ចាស់អារុសោទាំងឡាយ ពួកធម្មយោគភិក្ខុ (ភិក្ខុអ្នកព្យាយាមក្នុងធម៌)^(១)
 ក្នុងសាសនានេះ បន្តុះបង្កាប់ពួកណាយីភិក្ខុ (ភិក្ខុអ្នកមានឈាន) ថា

១ សំដៅយកធម្មកថិក ។ អដ្ឋកថា ។

បឋមបណ្ណាសកេ ធម្មិកវគ្គោ

ឥមេ បន ឈាយិដោម្ហា ឈាយិដោម្ហាតិ ឈាយន្តិ
 បដ្ឋាយន្តិ កិញ្ចិមេ ឈាយន្តិ កិញ្ចិមេ ឈាយន្តិ
 កថញ្ចិមេ ឈាយន្តិតិ ។ តត្ថ ធម្មយោកា ច ភិក្ខុ
 នប្បសីទន្តិ ឈាយី ច ភិក្ខុ នប្បសីទន្តិ ន ច ពហុជន-
 ហិតាយ បដិបដ្ឋា ហោន្តិ ពហុជនសុខាយ ពហុនោ
 ជនស្ស អត្តាយ ហិតាយ សុខាយ ទេវមនុស្សានំ ។
 ឥធម បនារុសោ ឈាយី ភិក្ខុ ធម្មយោកេ ភិក្ខុ
 អប្បសានេន្តិ ឥមេ បន ធម្មយោកម្ហា ធម្មយោកម្ហាតិ
 ឧទ្ធតា ឧទ្ធច្យា ចបលា មុខា វិកិណ្ណាវាថា មុដ្ឋស្ស-
 តិដោ អសម្បជានា អសមាហិតា វិព្ពន្តចិត្តា ចាកដិ-
 ទ្ធិយា កិញ្ចិមេ ធម្មយោកា កិញ្ចិមេ ធម្មយោកា
 កថញ្ចិមេ ធម្មយោកាតិ តត្ថ ឈាយី ច ភិក្ខុ
 នប្បសីទន្តិ ធម្មយោកា ច ភិក្ខុ នប្បសីទន្តិ ន
 ច ពហុជនហិតាយ បដិបដ្ឋា ហោន្តិ ពហុជន-
 សុខាយ ពហុនោ ជនស្ស អត្តាយ ហិតាយ

បឋមបណ្ណាសក ធម្មិកវគ្គ

ភិក្ខុទាំងនេះវិះគិតថា យើងជាអ្នកមានឈាន យើងជាអ្នកមានឈាន
 ចុះភិក្ខុទាំងនេះ គិតអ្វី ភិក្ខុទាំងនេះ គិតដើម្បីអ្វី ភិក្ខុទាំងនេះ គិតដោយ
 ហេតុអ្វី ។ បណ្ណាភិក្ខុទាំងនោះ ឯពួកធម្មយោគភិក្ខុ ក៏មិនជ្រះថ្លា
 ពួកឈាយីភិក្ខុក៏មិនជ្រះថ្លា ទាំងមិនបានប្រតិបត្តិ ដើម្បីជាប្រយោជន៍ ដល់
 ជនច្រើន ដើម្បីសេចក្តីសុខដល់ជនច្រើន ដើម្បីសេចក្តីចម្រើន ដើម្បី
 ប្រយោជន៍ ដើម្បីសេចក្តីសុខដល់ជនច្រើន ដល់ទេវតានិងមនុស្ស
 ទាំងឡាយ ។ ម្នាលអារុសោទាំងឡាយ ឯពួកឈាយីភិក្ខុ ក្នុងសាសនានេះ
 រមែងបន្តុះបង្ហាប់ធម្មយោគភិក្ខុថា ភិក្ខុទាំងនេះ ជាអ្នកមានចិត្តប៉ោងឡើង
 មានចិត្តខ្ពស់ឡើង មានចិត្តឃ្នេងឃ្នោង មានមាត់រឹង មានវាចារោយរាយ
 មានសតិភ្នាំងភាត់ មិនបានដឹងព្រម មានចិត្តមិនតម្កល់មាំ មានចិត្តរវើរវាយ
 មានឥន្ទ្រិយតាំងនៅ ជាប្រក្រតី គិតថា យើងជាអ្នកមានព្យាយាមក្នុងធម៌
 យើងជាអ្នកមានព្យាយាមក្នុងធម៌ ភិក្ខុទាំងនេះ ជាធម្មយោគអ្វី ភិក្ខុទាំងនេះ
 ជាធម្មយោគដើម្បីអ្វី ភិក្ខុទាំងនេះ ជាធម្មយោគដោយហេតុអ្វី បណ្ណា
 ភិក្ខុទាំងនោះ ឯពួកឈាយីភិក្ខុ ក៏មិនជ្រះថ្លា ពួកធម្មយោគភិក្ខុ ក៏មិន
 ជ្រះថ្លា ទាំងមិនបានប្រតិបត្តិ ដើម្បីជាប្រយោជន៍ ដល់ជនច្រើន
 ដើម្បីសេចក្តីសុខដល់ជនច្រើន ដើម្បីសេចក្តីចម្រើន ដើម្បីប្រយោជន៍

សុត្តន្តបិដកេ អង្គត្ថវនិកាយស្ស ឆក្កនិបាតោ

សុខាយ ទេវមនុស្សានំ ។ ឥធិ បនារុសោ ធម្មយោកា
 ភិក្ខុ ធម្មយោកានញ្ញេវ ភិក្ខុនំ វណ្ណំ ភាសន្តិ នោ
 ណាយំនំ ភិក្ខុនំ វណ្ណំ ភាសន្តិ ។ តត្ថ ធម្មយោកា
 ច ភិក្ខុ នប្បសីទន្តិ ណាយំ ច ភិក្ខុ នប្បសីទន្តិ ន
 ច ពហុជនហិតាយ បដិបន្នា ហោន្តិ ពហុជន-
 សុខាយ ពហុនោ ជនស្ស អត្តាយ ហិតាយ
 សុខាយ ទេវមនុស្សានំ ។ ឥធិ បនារុសោ ណាយំ
 ភិក្ខុ ណាយំនញ្ញេវ ភិក្ខុនំ វណ្ណំ ភាសន្តិ នោ
 ធម្មយោកានំ ភិក្ខុនំ វណ្ណំ ភាសន្តិ ។ តត្ថ ណាយំ
 ច ភិក្ខុ នប្បសីទន្តិ ធម្មយោកា ច ភិក្ខុ នប្បសីទន្តិ
 ន ច ពហុជនហិតាយ បដិបន្នា ហោន្តិ
 ពហុជនសុខាយ ពហុនោ ជនស្ស អត្តាយ ហិតាយ
 សុខាយ ទេវមនុស្សានំ ។ តស្មាតិហារុសោ ឯវ
 សិក្ខិតព្វំ ធម្មយោកា សមាទា ណាយំនំ ភិក្ខុនំ
 វណ្ណំ ភាសិស្សាមាតិ ។ ឯវញ្ចំ វោ អារុសោ សិក្ខិតព្វំ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គត្តរនិកាយ ឆក្កនិបាត

ដើម្បីសេចក្តីសុខដល់ជនច្រើន ដល់ទេវតានិងមនុស្សទាំងឡាយ ។ ម្នាល
 អារុសោទាំងឡាយ ពួកធម្មយោគភិក្ខុ ក្នុងសាសនានេះ រមែងនិយាយ
 សរសើរ តែពួកភិក្ខុជាធម្មយោគៈដូចគ្នា មិននិយាយសរសើរពួកឈាយី
 ភិក្ខុឡើយ ។ បណ្តាភិក្ខុទាំងនោះ ឯពួកធម្មយោគភិក្ខុ ក៏មិន
 ជ្រះថ្លា ពួកឈាយីភិក្ខុ ក៏មិនជ្រះថ្លា ទាំងមិនបានប្រតិបត្តិ ដើម្បីជា
 ប្រយោជន៍ដល់ជនច្រើន ដើម្បីសេចក្តីសុខ ដល់ជនច្រើន ដើម្បី
 សេចក្តីចម្រើន ដើម្បីជាប្រយោជន៍ ដើម្បីសេចក្តីសុខដល់ជនច្រើន
 ដល់ទេវតានិងមនុស្សទាំងឡាយ ។ ម្នាលអារុសោទាំងឡាយ ឯពួក
 ឈាយីភិក្ខុ ក្នុងសាសនានេះ រមែងនិយាយសរសើរតែពួកឈាយីភិក្ខុ
 ដូចគ្នា មិននិយាយសរសើរពួកធម្មយោគភិក្ខុឡើយ ។ បណ្តាភិក្ខុទាំង
 នោះ ឯពួកឈាយីភិក្ខុក៏មិនជ្រះថ្លា ពួកធម្មយោគភិក្ខុក៏មិនជ្រះថ្លា ទាំង
 មិនបានប្រតិបត្តិ ដើម្បីជាប្រយោជន៍ដល់ជនច្រើន ដើម្បីសេចក្តីសុខ
 ដល់ជនច្រើន ដើម្បីសេចក្តីចម្រើន ដើម្បីជាប្រយោជន៍ ដើម្បីសេចក្តី
 សុខដល់ជនច្រើន ដល់ទេវតានិងមនុស្សទាំងឡាយ ។ ម្នាលអារុសោ
 ទាំងឡាយ ព្រោះហេតុនោះ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ គប្បីសិក្សាយ៉ាង
 នេះថា យើងជាធម្មយោគភិក្ខុ នឹងនិយាយសរសើរពួកឈាយីភិក្ខុ ។
 ម្នាលអារុសោទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ គប្បីសិក្សាយ៉ាងនេះចុះ ។

បឋមបណ្ណាសកេ ធម្មិកវគ្គោ

តំ កិស្ស ហេតុ ។ អច្ឆរិយា ហោតេ អារុសោ បុគ្គលា
 ទុល្លភា លោកស្មី យេ អមតំ ជាតុំ កាយេន
 ដុសិត្វា វិហារន្តិ ។ តស្មាតិហារុសោ ឯវំ សិក្ខិតពុំ
 ណាយី សមាធា ធម្មយោកានំ ភិក្ខុនំ វណ្ណំ
 កាសិស្សាមាតិ ។ ឯវញ្ញំ វោ អារុសោ សិក្ខិតពុំ ។ តំ
 កិស្ស ហេតុ ។ អច្ឆរិយា ហោតេ អារុសោ បុគ្គលា
 ទុល្លភា លោកស្មី យេ កម្មីអត្ថបទំ បញ្ញាយ
 អតិវិជ្ឈបស្សន្តិតិ ។

[៤៧] អថខោ មោឡិយសិវកោ បរិព្វាជកោ
 យេន ភក្កវា តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា ភក្កវតា សន្ធិ
 សម្មោទិ សម្មោទនីយំ កមំ សារាណីយំ វីតិសារេត្វា
 ឯកមន្តំ និសីទិ ។ ឯកមន្តំ និសិទ្ធោ ខោ
 មោឡិយសិវកោ បរិព្វាជកោ ភក្កវន្តំ ឯតទវោច
 សន្ធិដ្ឋិកោ ធម្មោ សន្ធិដ្ឋិកោ ធម្មាតិ ភន្តេ វុច្ចតិ
 កិត្តាវតា នុខោ ភន្តេ សន្ធិដ្ឋិកោ ធម្មោ ហោតិ
 អកាលិកោ ឯហិបស្សិកោ ឱបនយិកោ បច្ចត្តំ
 វេទិតព្វោ វិញ្ញហីតិ ។ តេនហិ សិវក

បឋមបណ្ណសក ធម្មិកវគ្គ

រឿងនោះព្រោះហេតុអ្វី ។ ម្នាលអារុសោទាំងឡាយ ព្រោះថា បុគ្គលណា បានពាល់ត្រូវនូវធាតុ ឈ្មោះអមតៈ ដោយនាមកាយហើយ បុគ្គលនុ៎ះជាបុគ្គលអស្ចារ្យ រកបានដោយក្រក្កងលោក ។ ម្នាលអារុសោទាំងឡាយ ព្រោះហេតុនោះ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ គួរសិក្សាយ៉ាងនេះថា យើងជាពួកណាយើភិក្ខុ នឹងនិយាយសរសើរពួកធម្មយោគភិក្ខុ ។ ម្នាលអារុសោទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ គប្បីសិក្សាយ៉ាងនេះចុះ ។

រឿងនោះ ព្រោះហេតុអ្វី ។ ម្នាលអារុសោទាំងឡាយ ព្រោះថា បុគ្គលណាត្រាស់ដឹង ឃើញនូវចំណែកនៃអត្តដ៏ជ្រាលជ្រៅ ដោយប្រាជ្ញាហើយ បុគ្គលនុ៎ះជាបុគ្គលអស្ចារ្យ រកបានដោយក្រក្កងលោក ។

[៤៧] គ្រានោះ មោឡិយសិវកបរិញ្ញាជក (បរិញ្ញាជកឈ្មោះមោឡិយសិវកៈ) ចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ធ្វើសេចក្តីរីករាយជាមួយនឹងព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះបញ្ចប់ពាក្យដែលគួររីករាយនិងពាក្យដែលគួររលឹកហើយក៏អង្គុយក្នុងទីសមគួរ ។ លុះមោឡិយសិវកបរិញ្ញាជកអង្គុយក្នុងទីសមគួរហើយ ក៏ក្រាបបង្គំទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគដូច្នោះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ដែលហៅថា សន្និដ្ឋិកធម៌ សន្និដ្ឋិកធម៌ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ចុះសន្និដ្ឋិកធម៌ អកាលិកធម៌ ឯហិបស្សិកធម៌ ឱបនយិកធម៌ បច្ចុត្តំ វេទិតព្វោ វិញ្ញាហិធម៌ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលសិវកៈ បើដូច្នោះ

សុត្តន្តបិដកេ អង្គត្តរនិកាយស្ស ឆក្កនិបាតោ

តញ្ញោវេត្ត បដិបុច្ឆិស្សាមិ យថា តេ ខមេយ្យ តថា នំ
 ព្យាករេយ្យាសិ ។ តំ កី មញ្ញាសិ សិវក សន្តំ វា
 អជ្ឈត្តំ លោកំ អត្តិ មេ អជ្ឈត្តំ លោកោតិ បជាណាសិ
 អសន្តំ វា អជ្ឈត្តំ លោកំ នត្តិ មេ អជ្ឈត្តំ លោកោតិ
 បជាណាសីតិ ។ ឯវំ ភន្តេ ។ យំ ខោ ត្វំ សិវក
 សន្តំ វា អជ្ឈត្តំ លោកំ អត្តិ មេ អជ្ឈត្តំ លោកោតិ
 បជាណាសិ អសន្តំ វា អជ្ឈត្តំ លោកំ នត្តិ មេ អជ្ឈត្តំ
 លោកោតិ បជាណាសិ ឯវម្បិ ខោ សិវក សន្តិដ្ឋិកោ
 ធម្មោ ហោតិ ។ បេ ។ តំ កី មញ្ញាសិ សិវក សន្តំ វា
 អជ្ឈត្តំ ទោសំ ។ បេ ។ សន្តំ វា អជ្ឈត្តំ មោហំ សន្តំ វា
 អជ្ឈត្តំ លោកធម្មំ សន្តំ វា អជ្ឈត្តំ ទោសធម្មំ សន្តំ វា
 អជ្ឈត្តំ មោហាធម្មំ អត្តិ មេ អជ្ឈត្តំ មោហា-
 ធម្មោតិ បជាណាសិ អសន្តំ វា អជ្ឈត្តំ មោហាធម្មំ
 នត្តិ មេ អជ្ឈត្តំ មោហាធម្មោតិ បជាណាសីតិ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គុត្តរនិកាយ ឆក្កនិបាត

តថាគតនឹងសួរតបទៅអ្នកវិញ ក្នុងហេតុនេះ អ្នកគាប់ចិត្តយ៉ាងណា គប្បី
 ដោះស្រាយសេចក្តីនោះ យ៉ាងនោះចុះ ។ ម្នាលសិវកៈ អ្នកសម្គាល់នូវហេតុ
 នោះដូចម្តេច កាលលោកៈមានក្នុងសន្តានក្តី អ្នកដឹងច្បាស់ថា លោកៈ
 មានក្នុងសន្តានរបស់អាត្មាអញ កាលលោកៈមិនមានក្នុងសន្តានក្តី អ្នកដឹង
 ច្បាស់ថា លោកៈមិនមានក្នុងសន្តានរបស់អាត្មាអញដែរឬ ។ ព្រះករុណា
 ព្រះអង្គ ។ ម្នាលសិវកៈ កាលលោកៈ មានក្នុងសន្តានក្តី អ្នកដឹងច្បាស់ថា
 លោកៈមានក្នុងសន្តានរបស់អាត្មាអញ កាលលោកៈមិនមានក្នុងសន្តានក្តី
 អ្នកដឹងច្បាស់ថា លោកៈមិនមានក្នុងសន្តានរបស់អាត្មាអញ ដោយហេតុ
 ណា ម្នាលសិវកៈ យ៉ាងនេះឯងហៅថា សន្និដ្ឋិកធម៌ ។ បេ ។ ម្នាលសិវកៈ
 អ្នកសម្គាល់នូវហេតុនោះដូចម្តេច កាលទោសៈមានក្នុងសន្តានក្តី ។ បេ ។
 កាលមោហៈមានក្នុងសន្តានក្តី កាលលោកធម៌មានក្នុងសន្តានក្តី ទោស-
 ធម៌មានក្នុងសន្តានក្តី មោហធម៌មានក្នុងសន្តានក្តី អ្នកដឹងច្បាស់ថាមោហ-
 ធម៌មានក្នុងសន្តានរបស់អាត្មាអញ កាលមោហធម៌ មិនមានក្នុងសន្តានក្តី
 អ្នកដឹងច្បាស់ថា មោហធម៌ មិនមានក្នុងសន្តានរបស់អាត្មាអញដែរឬ ។

ឯវំ ភន្តេ ។ យំ ខោ ត្ថំ សិវក សន្តំ វា
 អជ្ឈត្តំ មោហធម្មំ អត្ថិ មេ អជ្ឈត្តំ មោហធម្មោតិ
 បដាណសិ អសន្តំ វា អជ្ឈត្តំ មោហធម្មំ នត្ថិ មេ
 អជ្ឈត្តំ មោហធម្មោតិ បដាណសិ ឯវម្បិ ខោ សិវក
 សន្តិដ្ឋិកោ ធម្មោ ហោតិ អកាលិកោ ឯហិបស្សិកោ
 ឱបនយិកោ បច្ចត្តំ វេទិតញោ វិញ្ញហីតិ ។ អភិក្កន្តំ
 ភន្តេ ។ មេ ។ ឧចាសកំ មំ ភន្តេ ភកវា ធាវេតុ
 អជ្ជតក្កេ ចាណុបេតំ សវណំ កតន្តិ ។

[៤៨] អថខោ អញ្ញតរោ ព្រាហ្មណោ យេន
 ភកវា តេនុបសន្តមិ ឧបសន្តមិត្វា ភកវតា សន្តិ
 សម្មោទិ សម្មោទនីយំ កមំ សារាណីយំ វីតិសាវេត្វា
 ឯកមន្តំ និសីទិ ។ ឯកមន្តំ និសិទ្ធោ ខោ សោ
 ព្រាហ្មណោ ភកវន្តំ ឯតទរោច សន្តិដ្ឋិកោ ធម្មោ
 សន្តិដ្ឋិកោ ធម្មោតិ កោ កោតម វុច្ចតិ កិត្តាវតា
 នុ ខោ កោ កោតម សន្តិដ្ឋិកោ ធម្មោ ហោតិ
 អកាលិកោ ឯហិបស្សិកោ ឱបនយិកោ បច្ចត្តំ
 វេទិតញោ វិញ្ញហីតិ ។ តេនហិ ព្រាហ្មណោ តញ្ញេវេតុ

បឋមបណ្ណាសក ធម្មិកវគ្គ

ព្រះករុណាព្រះអង្គ ។ ម្នាលសិវកៈ កាលមោហធម៌មានក្នុងសន្តានក្តី អ្នក
 ដឹងច្បាស់ថា មោហធម៌មានក្នុងសន្តានរបស់អាត្មាអញ កាលមោហធម៌
 មិនមានក្នុងសន្តានក្តី អ្នកដឹងច្បាស់ថា មោហធម៌មិនមានក្នុងសន្តាន
 របស់អាត្មាអញ ដោយហេតុណា ម្នាលសិវកៈយ៉ាងនេះឯង ហៅថា
 សន្និដ្ឋិកធម៌ អកាលិកធម៌ ឯហិបស្សិកធម៌ ឱបនយិកធម៌ បច្ចត្តំ វេទិត-
 ញោវិញ្ញហិធម៌ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ច្បាស់លាស់ពេកណាស់ ។ លេ ។
 បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន សូមព្រះដ៏មានព្រះភាគ សម្គាល់នូវខ្ញុំព្រះអង្គថា
 ជាឧបាសកអ្នកដល់នូវសរណៈ ស្មើដោយជីវិតចាប់ដើមអំពីថ្ងៃនេះតទៅ ។

[៤៨] លំដាប់នោះ មានព្រាហ្មណ៍ម្នាក់ ចូលទៅគាល់
 ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ធ្វើសេចក្តីរីករាយជាមួយ
 នឹងព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះបញ្ចប់ពាក្យ ដែលគួររីករាយនិងពាក្យដែល
 គួររលឹក ហើយក៏អង្គុយក្នុងទីសមគួរ ។ លុះព្រាហ្មណ៍នោះ អង្គុយ
 ក្នុងទីសមគួរហើយ ក៏ក្រាបបង្គំទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគដូច្នោះថា បពិត្រ
 ព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ដែលហៅថា សន្និដ្ឋិកធម៌ សន្និដ្ឋិកធម៌ បពិត្រ
 ព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ចុះសន្និដ្ឋិកធម៌ អកាលិកធម៌ ឯហិបស្សិក-
 ធម៌ ឱបនយិកធម៌ បច្ចត្តំ វេទិតញោ វិញ្ញហិធម៌ តើដូចម្តេច ។
 ម្នាលព្រាហ្មណ៍ បើដូច្នោះ តថាគតនឹងសួរតបទៅអ្នកវិញក្នុងហេតុនុ៎ះ

សុត្តន្តបិដកេ អង្គុត្តរនិកាយស្ស ឆក្កនិបាតោ

បដិបុត្តិស្សាមិ យថា តេ ខមេយ្យ តថា ទំ
 ព្យាករេយ្យាសិ តំ កី មញ្ញុសិ ព្រាហ្មណ សន្តំ វា
 អជ្ឈត្តំ វា ភំ អត្ថិ មេ អជ្ឈត្តំ វាកោតិ បជាណសិ អសន្តំ
 វា អជ្ឈត្តំ វា ភំ នត្ថិ មេ អជ្ឈត្តំ វាកោតិ បជាណសីតិ ។
 ឯវំ កោ ។ យំ ខោ ត្វំ ព្រាហ្មណ សន្តំ វា អជ្ឈត្តំ
 វា ភំ អត្ថិ មេ អជ្ឈត្តំ វាកោតិ បជាណសិ អសន្តំ វា
 អជ្ឈត្តំ វា ភំ នត្ថិ មេ អជ្ឈត្តំ វាកោតិ បជាណសិ
 ឯវម្បិ ខោ ព្រាហ្មណ សន្តិដ្ឋិកោ ធម្មោ ហោតិ ។ បេ ។
 តំ កី មញ្ញុសិ ព្រាហ្មណ សន្តំ វា អជ្ឈត្តំ ទោសំ
 សន្តំ វា អជ្ឈត្តំ មោហំ សន្តំ វា អជ្ឈត្តំ កាយសន្តោសំ
 សន្តំ វា អជ្ឈត្តំ វចីសន្តោសំ ។ បេ ។ សន្តំ វា អជ្ឈត្តំ
 មនោសន្តោសំ អត្ថិ មេ អជ្ឈត្តំ មនោសន្តោសោតិ
 បជាណសិ អសន្តំ វា អជ្ឈត្តំ មនោសន្តោសំ នត្ថិ មេ
 អជ្ឈត្តំ មនោសន្តោសោតិ បជាណសីតិ ។ ឯវំ កោ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គត្ថរនិកាយ ឆក្កនិបាត

អ្នកគាប់ចិត្តយ៉ាងណា គប្បីដោះស្រាយនូវហេតុនោះ យ៉ាងនោះចុះ ។

ម្នាលព្រាហ្មណ៍ អ្នកសម្គាល់នូវហេតុនោះដូចម្តេច កាលរាគៈមានក្នុង

សន្តានក្តី អ្នកដឹងច្បាស់ថា រាគៈមានក្នុងសន្តានរបស់អាត្មាអញ កាលរាគៈ

មិនមានក្នុងសន្តានក្តី អ្នកដឹងច្បាស់ថា រាគៈមិនមានក្នុងសន្តានរបស់

អាត្មាអញដែរឬទេ ។ ព្រះករុណាព្រះអង្គ ។ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ កាលរាគៈ

មានក្នុងសន្តានក្តី អ្នកដឹងច្បាស់ថា រាគៈមានក្នុងសន្តានរបស់អាត្មាអញ

កាលរាគៈមិនមានក្នុងសន្តានក្តី អ្នកដឹងច្បាស់ថា រាគៈមិនមានក្នុងសន្តាន

របស់អាត្មាអញ ដោយហេតុណា ម្នាលព្រាហ្មណ៍ យ៉ាងនេះឯង ហៅថា

សន្និដ្ឋិកធម៌ ។ បេ ។ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ អ្នកសម្គាល់នូវហេតុនោះដូចម្តេច

កាលទោសៈមានក្នុងសន្តានក្តី កាលមោហៈមានក្នុងសន្តានក្តី កាលហេតុ

ជាគ្រឿងប្រទូស្តនៃកាយទ្វារ មានក្នុងសន្តានក្តី កាលហេតុជាគ្រឿងប្រទូស្ត

នៃវចីទ្វារមានក្នុងសន្តានក្តី ។ បេ ។ កាលហេតុជាគ្រឿងប្រទូស្តនៃមនោទ្វារ

មានក្នុងសន្តានក្តី អ្នកដឹងច្បាស់ថា ហេតុជាគ្រឿងប្រទូស្តនៃមនោទ្វារ

មានក្នុងសន្តានរបស់អាត្មាអញ កាលហេតុជាគ្រឿងប្រទូស្តនៃមនោទ្វារ

មិនមានក្នុងសន្តានក្តី អ្នកដឹងច្បាស់ថា ហេតុជាគ្រឿងប្រទូស្តនៃមនោទ្វារ

មិនមានក្នុងសន្តានរបស់អាត្មាអញដែរឬ ។ ព្រះករុណាព្រះអង្គ ។

បឋមបណ្ណាសកេ ធម្មិកវគ្គោ

យំ ខោ ត្ថំ ព្រាហ្មណ សន្តំ វា អជ្ឈត្ថំ មនោសន្នោសំ
អត្ថិ មេ អជ្ឈត្ថំ មនោសន្នោសោតិ បជាធាសិ អសន្តំ
វា អជ្ឈត្ថំ មនោសន្នោសំ នត្ថិ មេ អជ្ឈត្ថំ មនោសន្នោ-
សោតិ បជាធាសិ ឯវម្បិ ខោ ព្រាហ្មណ សន្និដ្ឋិកោ
ធម្មោ ហោតិ អកាលិកោ ឯហិបស្សិកោ ឱបនយិកោ
បច្ចុត្ថំ វេទិតញោ វិញ្ញហិតិ ។ អភិក្កន្តំ កោ កោតម
អភិក្កន្តំ កោ កោតម ។ មេ ។ ឧចាសកំ មំ កវំ កោតមោ
ធាវេតុ អជ្ជតក្កេ ចាណុយេតំ សរណំ កតន្តិ ។

[៤៩] ឯកំ សមយំ កកវា សាវត្ថិយំ វិហារតិ
ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស អារាមេ ។ តេន ខោ បន
សមយេន អាយស្មា ច ខេមោ អាយស្មា ច សុមនោ
សាវត្ថិយំ វិហារន្តិ អន្ធវនស្មី ។ អថខោ អាយស្មា ច
ខេមោ អាយស្មា ច សុមនោ យេន កកវា តេនុ-
បសន្តមីសុ ឧបសន្តមិត្វា កកវន្តំ អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ
និសីទីសុ ។ ឯកមន្តំ និសិទ្ធោ ខោ អាយស្មា ខេមោ

បឋមបណ្ណសក ធម្មិកវគ្គ

ម្នាលព្រាហ្មណ៍ កាលហេតុជាគ្រឿងប្រទូស្តនៃមនោទ្វារមានក្នុងសន្តាន
 ក្តី អ្នកដឹងច្បាស់ថា ហេតុជាគ្រឿងប្រទូស្តនៃមនោទ្វារ មានក្នុងសន្តាន
 របស់អាត្មាអញ កាលហេតុជាគ្រឿងប្រទូស្តនៃមនោទ្វារមិនមានក្នុងសន្តាន
 ក្តី អ្នកដឹងច្បាស់ថា ហេតុជាគ្រឿងប្រទូស្តនៃមនោទ្វារ មិនមានក្នុង
 សន្តានរបស់អាត្មាអញ ដោយហេតុណា ម្នាលព្រាហ្មណ៍ យ៉ាងនេះឯង
 ហៅថា សន្និដ្ឋិកធម៌ អកាលិកធម៌ ឯហិបស្សិកធម៌ ឱបនយិកធម៌ បច្ចុត្ត
 វេទិតញ្ចោ វិញ្ញហិធម៌ ។ បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ច្បាស់លាស់ពេក
 ណាស់ បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ច្បាស់លាស់ពេកណាស់ ។ បេ ។
 សូមព្រះគោតមដ៏ចម្រើន សម្គាល់នូវខ្ញុំព្រះអង្គថាជាឧបាសកអ្នកដល់នូវ
 សរណៈស្មើដោយជីវិតចាប់ដើមអំពីថ្ងៃនេះតទៅ ។

[២៧] សម័យមួយ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់គង់ក្នុងវត្តជេតពន
 របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ជិតក្រុងសាវត្ថី ។ សម័យនោះ ព្រះខេមៈដ៏មាន
 អាយុ និងព្រះសុមនៈដ៏មានអាយុ នៅក្នុងអន្ទវ័ន ជិតក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រា
 នោះ ព្រះខេមៈដ៏មានអាយុ និងព្រះសុមនៈដ៏មានអាយុ ចូលទៅគាល់ព្រះ
 ដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះ
 ភាគហើយអង្គុយក្នុងទីសមគួរ ។ លុះព្រះខេមៈអង្គុយក្នុងទីសមគួរហើយ

សុត្តន្តបិដកេ អង្គត្តនិកាយស្ស ឆក្កនិបាតោ

ភក្កវន្តំ ឯតទពោច យោ សោ ភន្តេ ភិក្ខុ អរហំ
 ទីណាសវោ រុសិតវា កតករណីយោ ឱហិតភារោ អនុ-
 ប្បត្តសទត្តោ បរិក្ខិណាភវសញ្ញាជនោ សម្មទញ្ញា វិមុត្តោ
 តស្ស ន ឯវំ ហោតិ អត្ថិ មេ សេយ្យោតិ វា អត្ថិ មេ
 សទិសោតិ វា អត្ថិ មេ ហីនោតិ វាតិ ។ ឥទមពោច
 អាយស្មា ខេមោ ។ សមនុញ្ញា សត្តា អហោសិ ។
 អថខោ អាយស្មា ខេមោ សមនុញ្ញា មេ សត្តាតិ
 ឧដ្ឋាយាសនា ភក្កវន្តំ អភិវាទេត្វា បទក្ខិណំ កត្វា
 បក្កាមិ ។ អថខោ អាយស្មា សុមនោ អចិរប្បក្កន្តេ
 អាយស្មន្តេ ខេមេ ភក្កវន្តំ ឯតទពោច យោ
 សោ ភន្តេ ភិក្ខុ អរហំ ទីណាសវោ រុសិតវា
 កតករណីយោ ឱហិតភារោ អនុប្បត្តសទត្តោ
 បរិក្ខិណាភវសញ្ញាជនោ សម្មទញ្ញា វិមុត្តោ
 តស្ស ន ឯវំ ហោតិ នត្ថិ មេ សេយ្យោតិ វា

សុត្តន្តបិដក អង្គត្តរនិកាយ ឆក្កនិបាត

ក៏ក្រាបបង្គំទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគដូច្នោះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ភិក្ខុណា
 ជាអរហន្តខ្លីណាស្រេច មានមគ្គព្រហ្មចរិយធម៌នៅរួចហើយ មានសោ-
 ឡសកិច្ចធ្វើរួចហើយ មានការដាក់ចុះហើយ មានប្រយោជន៍របស់ខ្លួន
 សម្រេចហើយ មានភវសំយោជនៈអស់រលីងហើយ មានចិត្តផុតស្រឡះ
 ហើយ ព្រោះដឹងដោយប្រពៃ ភិក្ខុនោះមិនមានសេចក្តីត្រិះរិះថា បុគ្គល
 ដទៃប្រសើរជាងអាត្មាអញក្តី ប្រហែលអាត្មាអញក្តី ថោកទាបជាងអាត្មា
 អញក្តីយ៉ាងនេះទេ ។ ព្រះខេមៈដ៏មានអាយុ បានក្រាបបង្គំទូលដូច្នោះហើយ ។
 ព្រះសាស្តាក៏សព្វព្រះហ្មទ័យ ។ លំដាប់នោះ ព្រះខេមៈដ៏មានអាយុគិត
 ថា ព្រះសាស្តារបស់អាត្មាអញទ្រង់សព្វព្រះហ្មទ័យហើយ ក៏ក្រោកចាក
 អាសនៈ ក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគ ធ្វើប្រទក្សិណាហើយចៀស
 ចេញទៅ ។ លំដាប់នោះ កាលព្រះខេមៈដ៏មានអាយុ ចៀសចេញទៅមិន
 យូរប៉ុន្មាន ព្រះសុមនៈដ៏មានអាយុ ក៏ក្រាបបង្គំទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគដូច្នោះ
 ថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ភិក្ខុណាជាអរហន្តខ្លីណាស្រេច មានមគ្គព្រហ្ម-
 ចរិយៈនៅរួចហើយមានសោឡសកិច្ចធ្វើរួចហើយ មានការដាក់ចុះហើយ
 មានប្រយោជន៍របស់ខ្លួនសម្រេចហើយ មានភវសំយោជនៈអស់រលីង
 ហើយ មានចិត្តផុតស្រឡះហើយ ព្រោះដឹងដោយប្រពៃ ភិក្ខុនោះមិន
 មានសេចក្តីត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា មិនមានបុគ្គលដទៃប្រសើរជាងអាត្មាអញផង

បឋមបណ្ណាសកេ ធម្មិកវគ្គោ

នត្ថិ មេ សទិសោតិ វា នត្ថិ មេ ហីនោតិ វាតិ ។

ឥទមវោច អាយស្មា សុមនោ ។ សមនុញ្ញោ សត្តា

អហោសិ ។ អថខោ អាយស្មា សុមនោ សមនុញ្ញោ

មេ សត្តាតិ ឧដ្ឋាយាសនា ភកវន្តំ អភិវាទេត្វា

បទក្ខិណំ កត្វា បក្កាមិ ។ អថខោ ភកវា

អចិប្បក្កន្តេសុ អាយស្មន្តេ ច ខេមេ អាយស្មន្តេ ច

សុមនេ ភិក្ខុ អាមន្តេសិ ឯវំ ខោ ភិក្ខុវេ កុលបុត្តា

អញ្ញំ ព្យាករោន្តិ អត្តោ ច វុត្តោ អត្តា ច អនុបនីតោ

អថ ច បន ឥនេកច្ចេ មោយបុរិសា ហាសមាណកា

មញ្ញោ អញ្ញំ ព្យាករោន្តិ តេ បច្ឆា វិហាតំ អាបជ្ជន្តីតិ ។

បឋមបណ្ណាសក ធម្មិកវគ្គ

មិនមានបុគ្គលដទៃប្រហែលនឹងអាត្មាអញផង មិនមានបុគ្គលដទៃថោក
 ទាបជាងអាត្មាអញផង ។ ព្រះសុមនៈដ៏មានអាយុ បានក្រាបបង្គំ
 ទូលដូច្នោះរួចហើយ ។ ព្រះសាស្តា ក៏ទ្រង់សព្វព្រះហ្មឺម ។ គ្រានោះ
 ព្រះសុមនៈដ៏មានអាយុគិតថា ព្រះសាស្តារបស់អាត្មាអញ ទ្រង់
 សព្វព្រះហ្មឺម ហើយក៏ក្រោកចាកអាសនៈ ក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មាន
 ព្រះភាគ ធ្វើប្រទក្សិណហើយចៀសចេញទៅ ។ លំដាប់នោះ កាល
 ព្រះខេមៈដ៏មានអាយុនិងព្រះសុមនៈដ៏មានអាយុ ចៀសចេញទៅ មិនយូរ
 ប៉ុន្មាន ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់នឹងភិក្ខុទាំងឡាយថា ម្ចាស់ភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ ពួកកុលបុត្ត រមែងពោលនូវអរហត្តផលយ៉ាងនេះឯងទាំង
 សេចក្តី ក៏ពួកកុលបុត្តនោះបានពោលហើយ ទាំងខ្លួន ក៏ពួកកុលបុត្តនោះ
 មិនបានបង្ហោរទៅដោយមានៈ ចំណែកមោឃបុរសពួកខ្លះ ក្នុងលោក
 នេះហាក់ដូចជាវិករាយ ពោលនូវអរហត្តផល ពួកមោឃបុរសទាំងនោះ
 នឹងដល់នូវសេចក្តីទុក្ខ ក្នុងកាលជាខាងក្រោយ ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គុត្តរនិកាយស្ស ឆក្កនិបាតោ

ន ឧស្សេសុ ន ឱសេសុ^(១)

សមត្តេ ឆោបនីយ្យវេ

ទីណា សញ្ញាតិ រុសិតំ

ព្រហ្មចរិយំ ចរន្តិ

សញ្ញាជនវិប្បមុត្តាតិ ។

[៥០] ឥន្ទ្រិយសំវេ ភិក្ខុវេ អសតិ ឥន្ទ្រិយសំវេ-
 វិបន្នស្ស ហតុបនិសំ ហោតិ សីលំ សីលេ អសតិ
 សីលវិបន្នស្ស ហតុបនិសោ ហោតិ សម្មាសមាធិ
 សម្មាសមាធិម្ហិ អសតិ សម្មាសមាធិវិបន្នស្ស ហតុបនិសំ
 ហោតិ យថាក្ខតញ្ញាណទស្សនំ យថាក្ខតញ្ញាណទស្សនេ
 អសតិ យថាក្ខតញ្ញាណទស្សនវិបន្នស្ស ហតុបនិសោ
 ហោតិ និព្វិទារិរកោ និព្វិទារិរកេ អសតិ និព្វិទារិរក-
 វិបន្នស្ស ហតុបនិសំ ហោតិ វិមុត្តិញ្ញាណទស្សនំ ។

១ ឱ. ម. ន ឱមេសុ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គត្ថវនិកាយ ឆក្កនិបាត

ព្រះខីណាស្រពទាំងឡាយ មិនបានបង្ហោនខ្លួន
 ទៅដោយមានៈ ក្នុងពួកបុគ្គលខ្ពស់ មិនបានបង្ហោនខ្លួន
 ទៅដោយមានៈ ក្នុងពួកបុគ្គលទាប មិនបានបង្ហោនខ្លួន
 ទៅដោយមានៈ ក្នុងបុគ្គលស្មើនឹងខ្លួន ព្រោះមានជាតិ
 អស់ហើយ មានមគ្គព្រហ្មចរិយធម៌ នៅរួចហើយ
 មានចិត្តផុតស្រឡះចាកសំយោជនៈហើយ ។

[៥០] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើឥន្ទ្រិយសំរេ:មិនមានហើយ
 សីលនៃបុគ្គលដែលវិបត្តិចាកឥន្ទ្រិយសំរេ: ឈ្មោះថា មានឧបនិស្ស័យ
 សាបសូន្យហើយ កាលបើសីលមិនមានហើយ សម្មាសមាធិនៃបុគ្គលដែល
 វិបត្តិចាកសីល ឈ្មោះថា មានឧបនិស្ស័យសាបសូន្យហើយ កាលបើ
 សម្មាសមាធិមិនមានហើយ យថាភូតញ្ញាណទស្សនៈ នៃបុគ្គលដែលវិបត្តិ
 ចាកសម្មាសមាធិ ឈ្មោះថា មានឧបនិស្ស័យសាបសូន្យហើយ កាលបើ
 យថាភូតញ្ញាណទស្សនៈមិនមានហើយ និព្វិទាវិរាគៈនៃបុគ្គលដែលវិបត្តិ
 ចាកយថាភូតញ្ញាណទស្សនៈ ឈ្មោះថា មានឧបនិស្ស័យសាបសូន្យហើយ
 កាលបើនិព្វិទាវិរាគៈមិនមានហើយ វិមុត្តិញ្ញាណទស្សនៈនៃបុគ្គលដែល
 វិបត្តិចាកនិព្វិទាវិរាគៈ ឈ្មោះថា មានឧបនិស្ស័យសាបសូន្យហើយ ។

បឋមបណ្ណាសកេ ធម្មិកវគ្គោ

សេយ្យថាបិ ភិក្ខុវេ រុក្ខោ សាខាបលាសវិបន្នោ
 តស្ស បប្បដិកាយិ ន ចារិប្បវី កច្ចតិ តចោបិ ន
 ចារិប្បវី កច្ចតិ ដេក្កុបិ ន ចារិប្បវី កច្ចតិ សារោបិ ន
 ចារិប្បវី កច្ចតិ ឯវមេវ ខោ ភិក្ខុវេ ឥន្ទ្រិយសំវេ
 អសតិ ឥន្ទ្រិយសំវេវិបន្នស្ស ហតុបទិសំ ហោតិ
 សីលំ ។ បេ ។ វិមុត្តិញ្ញាណាទស្សនំ ឥន្ទ្រិយសំវេ
 ភិក្ខុវេ សតិ ឥន្ទ្រិយសំវេសម្បន្នស្ស ឧបទិស្សយ-
 សម្បន្នំ^(១) ហោតិ សីលំ សីលេ សតិ សីល-
 សម្បន្នស្ស ឧបទិស្សយសម្បន្នោ ហោតិ សម្មាសមាធិ
 សម្មាសមាធិម្ហិ សតិ សម្មាសមាធិសម្បន្នស្ស
 ឧបទិស្សយសម្បន្នំ ហោតិ យថាក្ខតញ្ញាណាទស្សនំ
 យថាក្ខតញ្ញាណាទស្សនេ សតិ យថាក្ខតញ្ញាណា-
 ទស្សនសម្បន្នស្ស ឧបទិស្សយសម្បន្នោ ហោតិ និព្វិទា-
 វិរាគោ និព្វិទាវិរាគេ សតិ និព្វិទាវិរាគសម្បន្នស្ស
 ឧបទិស្សយសម្បន្នំ ហោតិ វិមុត្តិញ្ញាណាទស្សនំ ។

១ ឱ. ម. ឧបទិសសម្បន្នំ ។

បឋមបណ្ណាសក ធម្មិកវគ្គ

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចដើមឈើដែលវិបត្តិចាកមែកនិងស្លឹក ក្រុមរនៃ
ដើមឈើនោះក្តី ក៏មិនដល់នូវការពេញលេញ សម្បកក្តី ក៏មិនដល់នូវ
ការពេញលេញ ស្រាយក្តី ក៏មិនដល់នូវការពេញលេញ ខ្លឹមក្តី ក៏មិន
ដល់នូវការពេញលេញយ៉ាងណាមិញ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើ
ឥន្ទ្រិយសំរេ:មិនមានហើយ សីលនៃបុគ្គលដែលវិបត្តិចាកឥន្ទ្រិយសំរេ:
ឈ្មោះថា មានឧបនិស្ស័យសាបសូន្យហើយ ។ បេ ។ វិមុត្តិញ្ញាណ-
ទស្សនៈក៏យ៉ាងនោះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើឥន្ទ្រិយសំរេ:
មានហើយ សីលនៃបុគ្គលដែលបរិបូណ៌ ដោយឥន្ទ្រិយសំរេ:ឈ្មោះថា
មានឧបនិស្ស័យបរិបូណ៌ កាលបើសីលមានហើយ សម្មាសមាធិនៃបុគ្គល
ដែលបរិបូណ៌ដោយសីល ឈ្មោះថា មានឧបនិស្ស័យបរិបូណ៌ កាល
បើ សម្មាសមាធិមានហើយ យថាភូតញ្ញាណទស្សនៈនៃបុគ្គលដែល
បរិបូណ៌ដោយសម្មាសមាធិ ឈ្មោះថា មានឧបនិស្ស័យបរិបូណ៌ កាលបើ
យថាភូតញ្ញាណទស្សនៈមានហើយ និព្វិទាវិរាគៈនៃបុគ្គលដែលបរិបូណ៌
ដោយយថាភូតញ្ញាណទស្សនៈ ឈ្មោះថា មានឧបនិស្ស័យបរិបូណ៌
កាលបើ និព្វិទាវិរាគៈមានហើយ វិមុត្តិញ្ញាណទស្សនៈនៃបុគ្គលដែល
បរិបូណ៌ដោយនិព្វិទាវិរាគៈ ឈ្មោះថា មានឧបនិស្ស័យបរិបូណ៌ដែរ ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គត្ថរនិកាយស្ស ឆក្កនិបាតោ

សេយ្យថាបិ ភិក្ខុវេ រុក្ខោ សាខាបលាសសម្បជ្ជោ
 តស្ស បប្បដិកាបិ ចារិប្បវី កច្ចតិ តចោបិ ចារិប្បវី
 កច្ចតិ ដេត្តបិ ចារិប្បវី កច្ចតិ សាពោបិ ចារិប្បវី កច្ចតិ
 ឯវមេវ ខោ ភិក្ខុវេ ឥន្ទ្រិយសំវេ សតិ ឥន្ទ្រិយ-
 សំវេសម្បជ្ជស្ស ។ បេ ។ ឧបនិស្សយសម្បជ្ជំ ហោតិ
 វិមុត្តិញ្ញាណាទស្សនន្តិ ។

[៥១] អថខោ អាយស្មា អានន្តោ យេនាយស្មា
 សារីបុត្តោ តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា អាយស្មតា
 សារីបុត្តេន សន្ធិ សម្មោទិ សម្មោទនីយំ កចំ សារា-
 ណីយំ វិតិសារេត្វា ឯកមន្តំ និសីទិ ។ ឯកមន្តំ
 និសីន្តោ ខោ អាយស្មា អានន្តោ អាយស្មន្តំ សារីបុត្តំ
 ឯតទពោច កិត្តារតា នុ ខោ អារុសោ សារីបុត្ត ភិក្ខុ
 អសុតញ្ជោវ ធម្មំ សុណាតិ សុតា ចស្ស ធម្មា ន
 សម្មោសំ កច្ចន្តិ យេ ចស្ស ធម្មា បុព្វេ ចេតសា
 សម្មជ្ជបុញ្ញា តេ ច សមុទាចរន្តិ អវិញ្ញាតញ្ច វិជានាតីតិ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គត្ថរនិកាយ ឆក្កនិបាត

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចដើមឈើដែលបរិបូណ៌ ដោយមែកនិងស្លឹក ក្រុមរនៃដើមឈើនោះក្តី ក៏ដល់នូវការពេញលេញ សម្បកក្តី ក៏ដល់នូវការពេញលេញ ស្រាយក្តី ក៏ដល់នូវការពេញលេញ ខ្លឹមក្តី ក៏ដល់នូវការពេញលេញ យ៉ាងណាមិញ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើ ឥន្ទ្រិយសំរវៈមានហើយ សីលនៃបុគ្គលដែលបរិបូណ៌ដោយឥន្ទ្រិយសំរវៈ ។ បេ ។ វិមុត្តិញ្ញាណទស្សនៈ ឈ្មោះថា មានឧបនិស្ស័យបរិបូណ៌ ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។

[៥១] គ្រានោះ ព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុ ចូលទៅរកព្រះសារីបុត្ត ដ៏មានអាយុ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ធ្វើសេចក្តីរីករាយជាមួយនឹងព្រះសារីបុត្តដ៏មានអាយុ លុះបញ្ចប់ពាក្យដែលគួររីករាយ និងពាក្យដែលគួររលឹកហើយ ក៏អង្គុយក្នុងទីសមគួរ ។ លុះព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុ អង្គុយក្នុងទីសមគួរហើយ បាននិយាយនឹងព្រះសារីបុត្តដ៏មានអាយុដូច្នោះថា ម្នាល អារុសោសារីបុត្ត ភិក្ខុស្តាប់នូវធម៌ដែលខ្លួនមិនដែលស្តាប់ក្តី ធម៌ដែលភិក្ខុនោះស្តាប់ហើយ មិនដល់នូវសេចក្តីភ្លេចភ្លាំងទៅវិញក្តី ពួកធម៌ណាដែលភិក្ខុនោះធ្លាប់ប៉ះពាល់ដោយចិត្តក្នុងកាលមុន ធម៌ទាំងនោះក៏ផុសផុលឡើងក្តី ភិក្ខុនោះដឹងច្បាស់នូវធម៌ដែលខ្លួនមិនធ្លាប់ដឹងក្តី តើដោយហេតុប៉ុន្មាន ។

បឋមបណ្ណាសកេ ធម្មិកវគ្គោ

អាយស្មា ខោ អានន្ទោ ពហុស្សុតោ បដិភាតុ
 អាយស្មន្តញ្ញោ អានន្តន្តិ ។ តេនហារុសោ
 សារីបុត្ត ធម្មំ សុណាហិ សាធុកំ មនសិករោហិ
 កាសិស្សាមីតិ ។ ឯវំ អារុសោតិ ខោ អាយស្មា
 សារីបុត្តោ អាយស្មតោ អានន្តស្ស បច្ចុស្សោសិ ។
 អាយស្មា អានន្ទោ ឯតទរោច ឥធារុសោ សារីបុត្ត ភិក្ខុ
 ធម្មំ បរិយាបុណាតិ សុត្តំ កេយ្យំ វេយ្យាករណំ កាចំ
 ឧទានំ ឥតិវុត្តកំ ជាតកំ អព្ភតធម្មំ វេទលំ យថាសុតំ
 យថាបរិយត្តំ ធម្មំ វិត្តារេន បរេសំ ទេសេតិ យថាសុតំ
 យថាបរិយត្តំ ធម្មំ វិត្តារេន បរេសំ វាចេតិ យថាសុតំ
 យថាបរិយត្តំ ធម្មំ វិត្តារេន សជ្ឈាយំ ករោតិ យថា-
 សុតំ យថាបរិយត្តំ ធម្មំ ចេតសា អនុវិតក្កេតិ អនុ-
 វិចារេតិ មនសានុបេក្ខតិ យស្មី អារាសេ ថេរា ភិក្ខុ
 វិហារន្តិ ពហុស្សុតា អាភតាគមា ធម្មជរា វិនយ-
 ជរា មាតិកាជរា តស្មី អារាសេ វស្សំ ឧបេតិ

បឋមបណ្ណសក ធម្មិកវគ្គ

ព្រះសារីបុត្តនិយាយថា អានន្ទដ៏មានអាយុ ជាពហុស្សុតស្រាប់ហើយ
 សូមអានន្ទដ៏មានអាយុ សម្តែងនូវធម៌នោះទៅ ។ ព្រះអានន្ទថា
 ម្ចាស់អារុសោសារីបុត្ត បើដូច្នោះ សូមលោកចាំស្តាប់នូវធម៌ ហើយ
 ធ្វើទុកក្នុងចិត្តឲ្យល្អចុះ ខ្ញុំនឹងសម្តែង ។ ព្រះសារីបុត្តដ៏មានអាយុ
 បានទទួលពាក្យព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុថា អើអារុសោ ។ ព្រះអានន្ទ
 ដ៏មានអាយុ ក៏និយាយដូច្នោះថា ម្ចាស់អារុសោសារីបុត្ត ភិក្ខុក្នុង
 សាសនានេះ រៀននូវធម៌គឺសុត្តៈ គេយ្យៈ វេយ្យាករណៈ តាថា
 ឧទានៈ តតិវុត្តកៈ ជាតកៈ អព្វតធម្មៈ វេទល្លៈ សម្តែងនូវ
 ធម៌ តាមទំនងដែលខ្លួនចេះដឹង តាមទំនងដែលខ្លួន បានរៀនសូត្រ
 ដល់បុគ្គលដទៃដោយពិស្តារ បង្រៀននូវធម៌ តាមទំនងដែលខ្លួនចេះដឹង
 តាមទំនងដែលខ្លួនបានរៀនសូត្រដោយពិស្តារ ស្វាធាយនូវធម៌ តាម
 ទំនងដែលខ្លួនចេះដឹង តាមទំនងដែលខ្លួនបានរៀនសូត្រ ដោយពិស្តារ
 គ្រិះរិះរឿយ ។ ពិចារណារឿយ ។ គិតរឿយ ។ នូវធម៌តាមទំនងដែលខ្លួន
 ចេះដឹង តាមទំនងដែលខ្លួនបានរៀនសូត្រដោយចិត្ត ពួកភិក្ខុជាថេរៈ
 ជាពហុស្សុត ជាអ្នកចេះចាំនូវនិកាយ ទ្រទ្រង់ធម៌ ទ្រទ្រង់វិន័យ ទ្រទ្រង់
 មាតិកា នៅក្នុងអាវាសណា ក៏ចូលទៅកាន់វស្សា ក្នុងអាវាសនោះ

សុត្តន្តបិដកេ អង្គត្តរនិកាយស្ស ឆក្កនិបាតោ

តេ កាលេន កាលំ ឧបសង្កមិត្វា បរិបុច្ឆតិ បរិបញ្ញតិ
 ឥទំ ភន្តេ កាចំ ឥមស្ស កូត្តោតិ ។ តស្ស តេ
 អរិយញ្ញោរ វិរុទ្ធិ អនុត្តានីកតព្វា ឧត្តានីកោរុទ្ធិ
 អនេកវិហិតេសុ ច កង្ខាដ្ឋានិយេសុ ធម្មេសុ កង្ខំ
 បដិវិនោទេន្តិ ។ ឯត្តារតា នុ ខោ អារុសោ សារីបុត្ត
 ភិក្ខុ អស្សុតញ្ញោរ ធម្មំ សុណាតិ សុតា ចស្ស
 ធម្មា ន សម្មោសំ កច្ឆន្តិ យេ ចស្ស ធម្មា បុព្វេ
 ចេតសា សម្មជ្ជបុព្វា តេ ច សមុទាចរន្តិ
 អរិញ្ញាតព្វា វិជានាតីតិ ។ អច្ឆរិយំ អារុសោ អព្ពតំ
 អារុសោ យាវ សុកាសិតព្វិទំ អាយស្មតា អានន្ទេន ។
 ឥមេហិ ច មយំ ឆហិ ធម្មេហិ សមដ្ឋាកតំ
 អាយស្មន្តំ អានន្តំ ជាវេម ។ អាយស្មា ហិ អានន្ទោ
 ធម្មំ បរិយាបុណាតិ សុត្តំ ភេយ្យំ វេយ្យាករណំ កាចំ
 ឧទានំ ឥតិវុត្តកំ ជាតកំ អព្ពតធម្មំ វេទល្លំ

សុត្តន្តបិដក អង្គត្ថរនិកាយ ឆក្កនិបាត

លុះចូលទៅរកភិក្ខុទាំងនោះ សព្វកាលហើយ ក៏សាកសួរដេញដោល
 ថា បពិត្រព្រះករុណាដ៏ចម្រើន ពាក្យនេះដូចម្តេច អត្ថរបស់ពាក្យនេះ
 ដូចម្តេច ។ ភិក្ខុទាំងនោះ រមែងបង្ហាញនូវធម៌ដ៏កំបាំងផង ធ្វើនូវធម៌
 ដែលក្រឡេងទៅជាងាយផង បន្ទាបនូវសេចក្តីសង្ស័យ ក្នុងធម៌ដែលមាន
 ប្រការច្រើន ជាទីតាំងនៃសេចក្តីសង្ស័យផង ដល់ភិក្ខុនោះ ។ ម្នាល
 អារុសោសារីបុត្ត ភិក្ខុស្តាប់នូវធម៌ដែលខ្លួនមិនដែលបានស្តាប់ក្តី ធម៌ដែល
 ភិក្ខុនោះស្តាប់ហើយ មិនដល់នូវសេចក្តីភ្លេចភ្លាំងទៅវិញក្តី ពួកធម៌ណា
 ដែលភិក្ខុនោះ ធ្លាប់ប៉ះពាល់ហើយដោយចិត្តក្នុងកាលមុន ធម៌ទាំងនោះ
 ក៏ផុសផុលឡើងក្តី ភិក្ខុនោះ រមែងដឹងច្បាស់នូវធម៌ដែលខ្លួនមិនធ្លាប់ដឹងក្តី
 ដោយហេតុមានប្រមាណប៉ុណ្ណោះឯង ។ ម្នាលអារុសោ អស្ចារ្យពេក
 ណាស់ ម្នាលអារុសោ ចម្លែកពេកណាស់ ព្រោះថា ពាក្យនេះ
 ព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុ បានពោលហើយដោយប្រពៃ ។ យើង
 ចាំទុកនូវព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុ ដែលប្រកបដោយធម៌ ៦ យ៉ាងនេះឯង ។
 ព្រោះថា ព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុ រៀនយកនូវធម៌គឺ សុត្តៈ គេយ្យៈ
 វេយ្យាករណៈ គាថា ឧទានៈ ឥតិវុត្តកៈ ជាតកៈ អព្វតធម្មៈ វេទល្លៈ

បឋមបណ្ណាសកេ ធម្មិកវគ្គោ

អាយស្មា អានន្ទោ យថាសុតំ យថាបរិយត្តំ ធម្មំ
 វិត្តារេន បរេសំ នេសេតិ អាយស្មា អានន្ទោ យថាសុតំ
 យថាបរិយត្តំ ធម្មំ វិត្តារេន បរេសំ វាចេតិ អាយស្មា
 អានន្ទោ យថាសុតំ យថាបរិយត្តំ ធម្មំ វិត្តារេន
 សជ្ឈាយំ កកោតិ អាយស្មា អានន្ទោ យថាសុតំ
 យថាបរិយត្តំ ធម្មំ ចេតសា អនុវិតក្កេតិ អនុវិចារេតិ
 មនសានុបេក្ខតិ អាយស្មា អានន្ទោ យស្មី អារាសេ
 ថេរា ភិក្ខុ វិហារន្តិ ពហុស្សុតា អាកតាគមា ធម្មធរា
 វិនយធរា មាតិកាធរា តស្មី អារាសេ វស្សំ ឧបេតិ
 តេ អាយស្មា អានន្ទោ កាលេន កាលំ ឧបសង្កមិត្តា
 បរិបុច្ឆតិ បរិបញ្ចតិ ឥទំ ភន្តេ កថំ ឥមស្ស ក្ខត្តោតិ ។
 តេ អាយស្មតោ អានន្ទស្ស អរិវេជញ្ជោវ វិវរន្តិ
 អនុត្តានីកតញ្ច ឧត្តានីកកោន្តិ អនេកវិហិតេសុ ច
 កង្ខាដ្ឋានិយេសុ ធម្មេសុ កង្ខំ បដិវិណោនេន្តិតិ ។

បឋមបណ្ណសក ធម្មិកវគ្គ

ព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុ រមែងសម្តែងធម៌ តាមទំនងដែលខ្លួនចេះដឹង
តាមទំនងដែលខ្លួនបានរៀនសូត្រ ដល់បុគ្គលដទៃដោយពិស្តារ ព្រះ
អានន្ទដ៏មានអាយុ បង្ហាញធម៌តាមទំនងដែលខ្លួនចេះដឹង តាមទំនងដែល
ខ្លួនបានរៀនសូត្រ ដល់បុគ្គលដទៃដោយពិស្តារ ព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុ
ស្វាធារ្យនូវធម៌ តាមទំនងដែលខ្លួនចេះដឹង តាមទំនងដែលខ្លួនបានរៀន
សូត្រដោយពិស្តារ ព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុ ត្រិះរិះរឿយ ។ ពិចារណា
រឿយ ។ គិតរឿយ ។ នូវធម៌ តាមទំនងដែលខ្លួនចេះដឹង តាមទំនងដែល
ខ្លួនបានរៀនសូត្រដោយចិត្ត ពួកភិក្ខុជាថេរៈ ជាពហុស្សូត ជាអ្នកចេះចាំ
នូវនិកាយ ទ្រទ្រង់ធម៌ ទ្រទ្រង់វិន័យ ទ្រទ្រង់មាតិកា នៅក្នុងអាវាសណា
ព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុ ចូលទៅកាន់វស្សា ក្នុងអាវាសនោះ ព្រះអានន្ទ
ដ៏មានអាយុ រមែងចូលទៅរកភិក្ខុទាំងនោះសព្វ ។ កាល ហើយសាកសួរ
ដេញដោលថា បពិត្រលោកទាំងឡាយដ៏ចម្រើន ពាក្យនេះដូចម្តេច
អត្ថរបស់ពាក្យនេះដូចម្តេច ។ ភិក្ខុទាំងនោះ ក៏បង្ហាញនូវធម៌ដែលកំបាំង
ផង ធ្វើនូវធម៌ដែលក្រឡេងទៅជាងាយផង បន្ទាបនូវសេចក្តីសង្ស័យ
ក្នុងធម៌ដែលមានប្រការច្រើន ជាទីតាំងនៃសេចក្តីសង្ស័យផង ដល់
ព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុ ។

[៥២] អថខោ ជាណុស្សោណិ ព្រាហ្មណោ
 យេន ភក្កវា តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា ភក្កវតា
 សទ្ធិ សម្មោទិ សម្មោទនីយំ កកំ សារាណីយំ
 វិតិសារេត្វា ឯកមន្តំ និសីទិ ។ ឯកមន្តំ និសិទ្ធោ
 ខោ ជាណុស្សោណិ ព្រាហ្មណោ ភក្កវន្តំ ឯតទរោច
 ខត្តិយា ភោ កោតម កិមធិប្បាយា កីឧបវិចារា
 កីអធិដ្ឋានា កីអភិទិវេសា កីបរិយោសាណាតិ ។
 ខត្តិយា ខោ ព្រាហ្មណោ កោតាធិប្បាយា បញ្ញូបវិចារា
 ពលាធិដ្ឋានា បបវីអភិទិវេសា ឥស្សរិយបរិយោ-
 សាណាតិ ។ ព្រាហ្មណោ បន ភោ កោតម
 កិមធិប្បាយា កីឧបវិចារា កីអធិដ្ឋានា កីអភិទិវេសា
 កីបរិយោសាណាតិ ។ ព្រាហ្មណោ ខោ ព្រាហ្មណោ
 កោតាធិប្បាយា បញ្ញូបវិចារា មន្តាធិដ្ឋានា យញ្ញាកិទិ-
 វេសា ព្រាហ្មណោកបរិយោសាណាតិ ។ ភហបតិកា
 បន ភោ កោតម កិមធិប្បាយា កីឧបវិចារា
 កីអធិដ្ឋានា កីអភិទិវេសា កីបរិយោសាណាតិ ។
 ភហបតិកា ខោ ព្រាហ្មណោ កោតាធិប្បាយា

សុត្តន្តបិដក អង្គគ្រូនិកាយ ឆក្កនិបាត

[៥២] គ្រានោះ ជាណុស្សោណិព្រាហ្មណ៍ ចូលទៅគាល់ ព្រះ
ដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏រីករាយជាមួយនឹងព្រះដ៏មាន
ព្រះភាគ លុះបញ្ចប់ពាក្យដែលគួររីករាយនិងពាក្យដែលគួររលឹកហើយ
ក៏អង្គុយក្នុងទីសមគួរ ។ លុះជាណុស្សោណិព្រាហ្មណ៍ អង្គុយក្នុងទីសមគួរ
ហើយ ក៏ក្រាបបង្គំទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគដូច្នោះថា បពិត្រព្រះគោតម
ដ៏ចម្រើន ពួកក្សត្រមានអ្វីជាទីប្រាថ្នា មានអ្វីជាទីពិចារណា មានអ្វីជាទីតាំង
មាំ មានអ្វីជាទីប្រកាន់ មានអ្វីជាទីបំផុត ។ ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ ពួកក្សត្រ
មានភោគៈជាទីប្រាថ្នា មានបញ្ញាជាទីពិចារណា មានពួកពលជាទីតាំងមាំ
មានប្រថពីជាទីប្រកាន់ មានឥស្សរិយៈជាទីបំផុត ។ បពិត្រព្រះគោតមដ៏
ចម្រើន ចុះពួកព្រាហ្មណ៍ មានអ្វីជាទីប្រាថ្នា មានអ្វីជាទីពិចារណា មានអ្វី
ជាទីតាំងមាំ មានអ្វីជាទីប្រកាន់ មានអ្វីជាទីបំផុត ។ ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍
ពួកព្រាហ្មណ៍ មានភោគៈជាទីប្រាថ្នា មានបញ្ញាជាទីពិចារណា មានមន្ត
ជាទីតាំងមាំ មានការបូជាជាទីប្រកាន់ មានព្រហ្មលោកជាទីបំផុត ។
បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ចុះពួកគហបតី មានអ្វីជាទីប្រាថ្នា មាន
អ្វីជាទីពិចារណា មានអ្វីជាទីតាំងមាំ មានអ្វីជាទីប្រកាន់ មានអ្វីជាទី
បំផុត ។ ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ ពួកគហបតី មានភោគៈជាទីប្រាថ្នា

បញ្ញបរិចារា សិប្បាធិដ្ឋានា កម្មន្តារិទិវេសា និដ្ឋិត-
 កម្មន្តបរិយោសាធាតិ ។ ឥត្ថិ បន កោ កោតម
 កិមធិប្បាយា កិឌបរិចារា កិអធិដ្ឋានា កិអរិទិវេសា
 កិបរិយោសាធាតិ ។ ឥត្ថិ ខោ ព្រាហ្មណ បុរិសាធិប្បាយា
 អលដ្ឋារបរិចារា បុត្តាធិដ្ឋានា អសបតិអរិទិវេសា
 ឥស្សរិយបរិយោសាធាតិ ។ ចោរា បន កោ កោតម
 កិមធិប្បាយា កិឌបរិចារា កិអធិដ្ឋានា កិអរិទិវេសា
 កិបរិយោសាធាតិ ។ ចោរា ខោ ព្រាហ្មណ អាណា-
 ធិប្បាយា កហល្លាបរិចារា សត្តាធិដ្ឋានា អន្ធការា-
 រិទិវេសា អនស្សនបរិយោសាធាតិ ។ សមណា បន
 កោ កោតម កិមធិប្បាយា កិឌបរិចារា កិអធិដ្ឋានា
 កិអរិទិវេសា កិបរិយោសាធាតិ ។ សមណា ខោ
 ព្រាហ្មណ ខន្តិសោរច្ចាធិប្បាយា បញ្ញបរិចារា សីលា-
 ធិដ្ឋានា អកិព្វនារិទិវេសា និព្វានបរិយោសាធាតិ ។

បឋមបណ្ណាសក ធម្មិកវគ្គ

មានបញ្ញាជាទីពិចារណា មានសិល្បៈជាទីតាំងមាំ មានការងារជាទី
 ប្រកាន់ មានការងារសម្រេចហើយជាទីបំផុត ។ បពិត្រព្រះគោតម
 ដ៏ចម្រើន ចុះពួកស្រ្តីមានអ្វីជាទីប្រាថ្នា មានអ្វីជាទីពិចារណា មានអ្វី
 ជាទីតាំងមាំ មានអ្វីជាទីប្រកាន់ មានអ្វីជាទីបំផុត ។ ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍
 ពួកស្រ្តីមានប្រុសជាទីប្រាថ្នា មានគ្រឿងអលង្ការជាទីពិចារណា មាន
 បុត្រជាទីតាំងមាំ មិនមានស្រ្តីរួមស្វាមីជាទីប្រកាន់ មានឥស្សរិយៈជាទី
 បំផុត ។ បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ចុះពួកចោរមានអ្វីជាទីប្រាថ្នា មាន
 អ្វីជាទីពិចារណា មានអ្វីជាទីតាំងមាំ មានអ្វីជាទីប្រកាន់ មានអ្វីជាទី
 បំផុត ។ ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ ពួកចោរ មានការលួចយកជាទីប្រាថ្នា
 មានព្រៃញាតស្អាតជាទីពិចារណា មានគ្រឿងសស្រ្តាជាទីតាំងមាំ
 មានទីងងឹតជាទីប្រកាន់ មានកិរិយាមិនឃើញ គឺការវេះគេចជាទី
 បំផុត ។ បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ចុះពួកសមណៈ មាន
 អ្វីជាទីប្រាថ្នា មានអ្វីជាទីពិចារណា មានអ្វីជាទីតាំងមាំ មានអ្វីជាទី
 ប្រកាន់ មានអ្វីជាទីបំផុត ។ ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ ពួកសមណៈ មានខន្តិ
 និងការស្ងៀមជាទីប្រាថ្នា មានបញ្ញាជាទីពិចារណា មានសីលជាទី
 តាំងមាំ មានសេចក្តីមិនកង្វល់ជាទីប្រកាន់ មាននិព្វានជាទីបំផុត ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គុត្តរនិកាយស្ស ឆក្កនិបាតោ

អច្ឆរិយំ ភោ កោតម អព្ពតំ ភោ កោតម
 ខត្តិយានម្បិ ភវំ កោតមោ ជានាតិ អធិប្បាយព្វ
 ឧបវិចារព្វ អធិដ្ឋានព្វ អភិនិវេសព្វ បរិយោសានព្វ
 ព្រាហ្មណានម្បិ ភវំ កោតមោ ជានាតិ ។ បេ ។
 តហបតិកានម្បិ ភវំ កោតមោ ជានាតិ ឥត្ថីនម្បិ ភវំ
 កោតមោ ជានាតិ ចោរានម្បិ ភវំ កោតមោ ជានាតិ
 សមណានម្បិ ភវំ កោតមោ ជានាតិ អធិប្បាយព្វ
 ឧបវិចារព្វ អធិដ្ឋានព្វ អភិនិវេសព្វ បរិយោសានព្វ ។
 អភិក្កន្តំ ភោ កោតម ។ បេ ។ ឧចាសកំ មំ ភវំ
 កោតមោ ជារតុ អដ្ឋតក្កេ ចាណុបេតំ សរណំ កតត្ថិ ។

[៥៣] អថខោ អញ្ញតរោ ព្រាហ្មណោ យេន ភកវា
 តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា ភកវតា សទ្ធិ សម្មោទិ
 សម្មោទនីយំ កតំ សារាណីយំ វីតិសារត្វា ឯកមន្តំ
 និសីទិ ។ ឯកមន្តំ និសិទ្ធោ ខោ សោ ព្រាហ្មណោ

សុត្តន្តបិដក អង្គត្តរនិកាយ ឆក្កនិបាត

បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន អស្ចារ្យពេកណាស់ បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន
 ចម្លែកពេកណាស់ ព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ទ្រង់ជ្រាបនូវសេចក្តីប្រាថ្នា នូវ
 កិរិយាពិចារណា នូវកិរិយាតាំងមាំ នូវសេចក្តីប្រកាន់ នូវទីបំផុត នៃ
 ក្សត្រទាំងឡាយផង ព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ទ្រង់ជ្រាប (នូវសេចក្តីប្រាថ្នា
 ជាដើម) នៃព្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយផង ។ បេ ។ ព្រះគោតមដ៏ចម្រើន
 ទ្រង់ជ្រាប (នូវសេចក្តីប្រាថ្នាជាដើម) នៃគហបតីទាំងឡាយផង ព្រះ
 គោតមដ៏ចម្រើនទ្រង់ជ្រាប (នូវសេចក្តីប្រាថ្នាជាដើម) នៃស្ត្រីទាំងឡាយ
 ផង ព្រះគោតមដ៏ចម្រើនទ្រង់ជ្រាប (នូវសេចក្តីប្រាថ្នាជាដើម) នៃ
 ចោរទាំងឡាយផង ព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ទ្រង់ជ្រាបនូវសេចក្តីប្រាថ្នា
 នូវកិរិយាពិចារណា នូវកិរិយាតាំងមាំ នូវកិរិយាប្រកាន់ នូវទីបំផុត នៃ
 សមណៈទាំងឡាយផង ។ បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ច្បាស់លាស់ពេក
 ណាស់ ។ បេ ។ សូមព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ចាំទុកនូវខ្ញុំព្រះអង្គថាជា
 ឧបាសកដល់នូវសរណៈស្មើដោយជីវិត ចាប់ដើមអំពីថ្ងៃនេះតទៅ ។

[៥៣] គ្រានោះ មានព្រាហ្មណ៍ម្នាក់ ចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មាន
 ព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏រីករាយជាមួយនឹងព្រះដ៏មានព្រះ
 ភាគ លុះបញ្ចប់ពាក្យដែលគួររីករាយនឹងពាក្យដែលគួររលឹកហើយ ក៏
 អង្គុយក្នុងទីសមគួរ ។ លុះព្រាហ្មណ៍នោះ អង្គុយក្នុងទីសមគួរហើយ

បឋមបណ្ណាសកេ ធម្មិកវគ្គោ

ភក្កវន្តំ ឯតទវោច អត្ថិ នុ ខោ ភោ ភោតម ឯកោ
 ធម្មោ ភារិតោ ពហុលីកតោ យោ ឧភោ អត្ថោ
 សមធិក្កយ្ហ តិដ្ឋតិ ទិដ្ឋធម្មិកញ្ចោវ អត្ថំ យោ ច អត្ថោ
 សម្បរាហិកោតិ ។ អត្ថិ ខោ ព្រាហ្មណ ឯកោ ធម្មោ
 ភារិតោ ពហុលីកតោ យោ ឧភោ អត្ថោ សមធិក្កយ្ហ
 តិដ្ឋតិ ទិដ្ឋធម្មិកញ្ចោវ អត្ថំ យោ ច អត្ថោ
 សម្បរាហិកោតិ ។ កតមោ បន ភោ ភោតម
 ឯកោ ធម្មោ ភារិតោ ពហុលីកតោ យោ ឧភោ
 អត្ថោ សមធិក្កយ្ហ តិដ្ឋតិ ទិដ្ឋធម្មិកញ្ចោវ អត្ថំ
 យោ ច អត្ថោ សម្បរាហិកោតិ ។ អប្បមាទោ
 ខោ ព្រាហ្មណ ឯកោ ធម្មោ ភារិតោ ពហុលីកតោ
 យោ ឧភោ អត្ថោ សមធិក្កយ្ហ តិដ្ឋតិ ទិដ្ឋធម្មិកញ្ចោវ
 អត្ថំ យោ ច អត្ថោ សម្បរាហិកោ ។ សេយ្យថាបិ
 ព្រាហ្មណ យានិ កានិចិ ជដ្ឋលានំ ចាលានំ បទជា-
 តានិ សព្វានិ តានិ ហត្ថិបទេ សមោធានំ កច្ឆន្តិ
 ហត្ថិបទំ តេសំ អក្កមក្កាយតិ យទិទំ មហាន្តត្ថេន

បឋមបណ្ណាសក ធម្មិកវគ្គ

ក៏ក្រាបបង្គំទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគដូច្នោះថា បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ធម៌
តែមួយដែលបុគ្គលបានចម្រើន បានធ្វើឲ្យរឿយ ។ ហើយ រមែងបាននូវ
ប្រយោជន៍ទាំងពីរ គឺប្រយោជន៍ក្នុងបច្ចុប្បន្ន ១ ប្រយោជន៍ក្នុងបរលោក ១
មានដែរឬ ។ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ ធម៌តែមួយដែលបុគ្គលបានចម្រើន បាន
ធ្វើឲ្យរឿយ ។ ហើយ រមែងបាននូវប្រយោជន៍ទាំងពីរ គឺប្រយោជន៍ក្នុង
បច្ចុប្បន្ន ១ ប្រយោជន៍ក្នុងបរលោក ១ មានដែរ ។ បពិត្រព្រះគោតម
ដ៏ចម្រើន ចុះធម៌តែមួយដែលបុគ្គលបានចម្រើន បានធ្វើឲ្យរឿយ ។ ហើយ
រមែងបាននូវប្រយោជន៍ទាំងពីរ គឺប្រយោជន៍ក្នុងបច្ចុប្បន្ន ១ ប្រយោជន៍
ក្នុងបរលោក ១ ដូចម្តេច ។ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ អប្បមាទធម៌ ជាធម៌តែមួយ
ដែលបុគ្គលបានចម្រើន បានធ្វើឲ្យរឿយ ។ ហើយ រមែងបាននូវប្រយោជន៍
ទាំងពីរ គឺប្រយោជន៍ក្នុងបច្ចុប្បន្ន ១ ប្រយោជន៍ក្នុងបរលោក ១ ។
ម្នាលព្រាហ្មណ៍ ដូចស្នាមជើងណានីមួយ នៃសត្វទាំងឡាយ ដែល
ត្រេចទៅលើផែនដី ស្នាមជើងនៃសត្វទាំងអស់នោះ រមែងដល់នូវ
ការប្រជុំចុះ ក្នុងស្នាមជើងនៃដំរី ស្នាមជើងដំរីប្រាកដជាប្រសើរជាង
ស្នាមជើងនៃសត្វទាំងនោះ ព្រោះស្នាមជើងនៃដំរីនោះធំ យ៉ាងណាមិញ

សុត្តន្តបិដកេ អង្គត្តវនិកាយស្ស ឆក្កនិបាតោ

ឯវមេវ ខោ ព្រាហ្មណា អប្បមាទោ ឯកោ ធម្មោ
 ភារិតោ ពហុលីកតោ យោ ឧភោ អត្តេ សមដិត្តយ្ហ
 តិដ្ឋតិ ទិដ្ឋទម្មិតញោវ អត្ថំ យោ ច អត្តោ សម្ប-
 រាយិកោ សេយ្យថាមិ ព្រាហ្មណា ក្រជាតារស្ស យា
 កាចិ កោចានសិយោ សព្វា តា ក្រដដ្ឋមា ក្រដទិដ្ឋា
 ក្រដសមោសរណា ក្រដំ តាសំ អក្កមក្ខាយតិ ឯវមេវ
 ខោ ព្រាហ្មណា ។ បេ ។ សេយ្យថាមិ ព្រាហ្មណា បព្វ-
 ជលាយកោ បព្វដំ លាយិត្វា អក្កេ តហេត្វា ឱទុនាតិ
 ទិទុនាតិ ទិច្ឆាទេតិ ឯវមេវ ខោ ព្រាហ្មណា ។ បេ ។
 សេយ្យថាមិ ព្រាហ្មណា អម្ពបិណ្ឌិយា វណ្ណាច្ឆិដ្ឋាយ
 យានិ កាទិចិ អម្ពានិ វណ្ណាបទិពន្ធានិ^(១) សព្វានិ
 តានិ តទទ្ធយានិ ភវន្តិ ឯវមេវ ខោ ព្រាហ្មណា ។ បេ ។
 សេយ្យថាមិ ព្រាហ្មណា យេ កេចិ ខុទ្ធករាជាទោ
 សព្វេ តេ វញ្ញោ ចក្កវត្តិស្ស អនុយុត្តា ភវន្តិ រាជា តេសំ
 ចក្កវត្តិ អក្កមក្ខាយតិ ឯវមេវ ខោ ព្រាហ្មណា ។ បេ ។
 សេយ្យថាមិ ព្រាហ្មណា យា កាចិ តារក្រទានំ បកា

១ ឱ. វណ្ណបទិពន្ធានិ ។ ម. វណ្ណបទិពន្ធានិ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គត្តរនិកាយ ឆក្កនិបាត

ម្នាលព្រាហ្មណ៍ អប្បមាទធម៌ ជាធម៌តែមួយ ដែលបុគ្គលបានចម្រើន
បានធ្វើឲ្យរឿយ ។ ហើយ រមែងបាននូវប្រយោជន៍ទាំងពីរ គឺប្រយោជន៍
ក្នុងបច្ចុប្បន្ន ១ ប្រយោជន៍ក្នុងបរលោក ១ ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។ ម្នាល
ព្រាហ្មណ៍ ដូចបង្កង់ណានីមួយនៃផ្ទះកំពូល បង្កង់ទាំងអស់នោះ ប្រឈម
ទៅកាន់កំពូល បង្ហោនទៅកាន់កំពូល ប្រជុំចុះក្នុងកំពូល កំពូលប្រាកដ
ជាប្រសើរជាងបង្កង់ទាំងនោះ យ៉ាងណាមិញ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ (អប្ប-
មាទធម៌) ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។ បេ ។ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ ដូចបុគ្គលជា
អ្នកច្រូតនូវស្មៅដំណេកទន្សាយ បានច្រូតនូវស្មៅដំណេកទន្សាយ ចាប់
យកត្រង់ចុងជជុះរលាស់ហើយបោកនឹងដៃ ឬ ដើមឈើ យ៉ាងណាមិញ
ម្នាលព្រាហ្មណ៍ (អប្បមាទធម៌) ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។ បេ ។ ម្នាលព្រាហ្មណ៍
ដូចចង្កោមផ្លែស្វាយ ដែលជ្រុះចាកទង ផ្លែស្វាយទាំងឡាយណានីមួយ
ដែលជាប់នឹងទង ផ្លែស្វាយទាំងអស់នោះ រមែងប្រព្រឹត្តទៅតាមនូវទងនោះ
យ៉ាងណាមិញ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ (អប្បមាទធម៌) ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។ បេ ។
ម្នាលព្រាហ្មណ៍ ដូចពួកស្តេចតូច ។ ណានីមួយ ស្តេចទាំងអស់នោះ រមែង
ប្រព្រឹត្តទៅតាមនូវស្តេចចក្រពត្តិ ស្តេចចក្រពត្តិប្រាកដជាប្រសើរជាង
ស្តេចទាំងនោះ យ៉ាងណាមិញ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ (អប្បមាទធម៌) ក៏
យ៉ាងនោះដែរ ។ បេ ។ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ ដូចពន្លឺណានីមួយនៃផ្កាយ

បឋមបណ្ណាសកេ ធម្មិកវគ្គោ

សព្វា តា ចន្ទស្ស បកាយ កល្យំ ជាត្សន្តិ
 សោឡសី ចន្ទប្បកា តាសំ អក្កមក្ខាយតិ ឯវមេវ ខោ
 ព្រាហ្មណា អប្បមាទោ ឯកោ ធម្មោ ភារិតោ
 ពហុលីកតោ យោ ឧកោ អត្តោ សមធិក្កយ្ហ តិដ្ឋតិ
 ទិដ្ឋធម្មិកញ្ជោវ អត្ថំ យោ ច អត្តោ សម្បរាយិកោ ។
 អយំ ខោ ព្រាហ្មណា ឯកោ ធម្មោ ភារិតោ ពហុលី-
 កតោ យោ ឧកោ អត្តោ សមធិក្កយ្ហ តិដ្ឋតិ
 ទិដ្ឋធម្មិកញ្ជោវ អត្ថំ យោ ច អត្តោ សម្បរាយិកោតិ ។
 អភិក្កន្តំ ភោ កោតម អភិក្កន្តំ ភោ កោតម ។ បេ ។
 ឧចាសកំ មំ កវំ កោតមោ ជារេតុ អដ្ឋតក្កេ
 ចាណុបេតំ សរណំ កតន្តិ ។

[៥៤] ឯកំ សមយំ ភក្កវា រាជតហោ វិហារតិ
 តិដ្ឋក្កុដេ បព្វតេ ។ តេន ខោ បន សមយេន
 អាយស្មា ធម្មិកោ ជាតិក្ខមិយំ អាវាសិកោ ហោតិ
 សព្វសោ ជាតិក្ខមិយំ សត្តសុ អាវាសេសុ ។ តត្រ
 សុទំ អាយស្មា ធម្មិកោ អាតន្តុកេ ភិក្ខុ អក្កោសតិ
 បរិកាសតិ វិហឹសតិ វិតុនតិ ពោសេតិ វាចាយ

បឋមបណ្ណាសក ធម្មិកវគ្គ

ពន្លឺនៃផ្កាយទាំងអស់នោះ មិនដល់នូវចំណិតនៃចំណែក ១៦ ។ ដងនៃ
 ពន្លឺព្រះចន្ទឡើយ ពន្លឺនៃព្រះចន្ទប្រាកដជាប្រសើរជាងពន្លឺនៃផ្កាយទាំង
 នោះ យ៉ាងណាមិញ ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ អប្សរមាទធម៌ ជាធម៌តែមួយដែល
 បុគ្គលបានចម្រើន បានធ្វើឲ្យរឿយ ។ ហើយ រមែងបាននូវប្រយោជន៍ទាំង
 ពីរ គឺប្រយោជន៍ក្នុងបច្ចុប្បន្ន ១ ប្រយោជន៍ក្នុងបរលោក ១ ក៏យ៉ាងនោះ
 ដែរ ។ ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ នេះឯងជាធម៌តែមួយ ដែលបុគ្គលបានចម្រើន
 បានធ្វើឲ្យរឿយ ។ ហើយ រមែងបាននូវប្រយោជន៍ទាំងពីរ គឺប្រយោជន៍
 ក្នុងបច្ចុប្បន្ន ១ ប្រយោជន៍ក្នុងបរលោក ១ ។ បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន
 ច្បាស់លាស់ពេកណាស់ បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ច្បាស់លាស់ពេក
 ណាស់ ។ បេ ។ សូមព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ចាំទុកនូវខ្ញុំព្រះអង្គថាជា
 ឧបាសក ដល់នូវសរណៈស្មើដោយជីវិត ចាប់ដើមតាំងអំពីថ្ងៃនេះតទៅ ។

[៥៤] សម័យមួយ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់គង់លើភ្នំ
 គិដ្ឋក្នុង ក្បែរក្រុងរាជគ្រឹះ ។ សម័យនោះឯង ព្រះធម្មិកៈដ៏មាន
 អាយុ ជាចៅអាវាស ក្នុងជាតិភូមិ គឺនៅក្នុងអាវាសទាំង ៧ ក្នុងជាតិ-
 ភូមិ ។ បានឮថា ក្នុងទីនោះ ព្រះធម្មិកៈដ៏មានអាយុ ជេរប្រទេច
 បៀតបៀន ចាក់ដោតកោសរូសនូវពួកភិក្ខុជាអាគន្ធកៈ ដោយវាចា

សុត្តន្តបិដកេ អង្គត្តវនិកាយស្ស ឆក្កនិបាតោ

តេ ច អាគន្ធកា ភិក្ខុ អាយស្មតា ធម្មិកេន
អក្កោសិយមាណា បរិកាសិយមាណា វិហោសិយមាណា
វិតុទិយមាណា ពោសិយមាណា វាចាយ បក្កមន្តិ ន
សណ្ឋាន្តិ វិញ្ញាន្តិ អាវាសំ ។ អថខោ ជាតិភូមិកាណំ
ឧចាសកាណំ ឯតទហោសិ មយំ ខោ ភិក្ខុសង្ឃំ
បច្ចុបដ្ឋិតា ចីវរបិណ្ឌាចាតសេនាសនតិលានប្បច្ចយកេ-
សដ្ឋបរិក្ខារេន អថ ច បន អាគន្ធកា ភិក្ខុ បក្កមន្តិ
ន សណ្ឋាន្តិ វិញ្ញាន្តិ អាវាសំ កោ នុ ខោ ហេតុ កោ
បច្ចុយោ យេន អាគន្ធកា ភិក្ខុ បក្កមន្តិ ន សណ្ឋាន្តិ
វិញ្ញាន្តិ អាវាសន្តិ ។ អថខោ ជាតិភូមិកាណំ ឧចាស-
កាណំ ឯតទហោសិ អយំ ខោ អាយស្មា ធម្មិកោ
អាគន្ធកេ ភិក្ខុ អក្កោសតិ បរិកាសតិ វិហាសតិ
វិតុទតិ ពោសេតិ វាចាយ តេ ច អាគន្ធកា ភិក្ខុ
អាយស្មតា ធម្មិកេន អក្កោសិយមាណា បរិកាសិយ-
មាណា វិហោសិយមាណា វិតុទិយមាណា ពោសិយមាណា
វាចាយ បក្កមន្តិ ន សណ្ឋាន្តិ វិញ្ញាន្តិ អាវាសំ ។
យន្ទន មយំ អាយស្មន្តំ ធម្មិកំ បញ្ចដេយ្យមាតិ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គត្តរនិកាយ ឆក្កនិបាត

ឯអាគន្ធកកិក្ខុទាំងនោះ ត្រូវព្រះធម្មិកៈដ៏មានអាយុ ជេរប្រទេច បៀតបៀន ចាក់ដោត កោសរូស ដោយវាចាហើយ ក៏ចៀសចេញទៅ មិនបិតនៅ លះបង់ទីអាវាសចោលអស់ ។ លំដាប់នោះ ពួកជាតិភូមិកឧបាសក មានសេចក្តីត្រិះរិះដូច្នោះថា យើងទាំងឡាយ ខំផ្គត់ផ្គង់ភិក្ខុសង្ឃដោយចីវរ បិណ្ឌបាត សេនាសនៈ គិលានប្បច្ចយភេសជ្ជបរិក្ខារ ក៏ស្រាប់តែពួក អាគន្ធកកិក្ខុ ចៀសចេញទៅ មិនបិតនៅ លះបង់ទីអាវាសចោលអស់ ចុះហេតុដូចម្តេច បច្ច័យដូចម្តេច បានជាពួកអាគន្ធកកិក្ខុ ចៀសចេញទៅ មិនបិតនៅ លះបង់អាវាសចោលអស់ ។ លំដាប់នោះ ពួកជាតិភូមិក- ឧបាសក មានសេចក្តីត្រិះរិះដូច្នោះថា ច្បាស់ជាព្រះធម្មិកៈដ៏មានអាយុ នេះឯង ជេរប្រទេច បៀតបៀន ចាក់ដោត កោសរូសនូវពួកអាគន្ធក- កិក្ខុ ដោយវាចា បានជាអាគន្ធកកិក្ខុទាំងនោះ ត្រូវព្រះធម្មិកៈដ៏មាន អាយុ ជេរប្រទេច បៀតបៀន ចាក់ដោត កោសរូស ដោយវាចា ហើយក៏ចៀសចេញទៅ មិនបិតនៅ លះបង់ទីអាវាសចោលអស់ ។ បើដូច្នោះយើងទាំងឡាយ ត្រូវបណ្តោញព្រះធម្មិកៈដ៏មានអាយុចេញ ។

បឋមបណ្ណាសកេ ធម្មិកវគ្គោ

អថខោ ជាតិភូមិកា ឧចាសកា យេន អាយស្មា
 ធម្មិកោ តេនុបសង្កមីសុ ឧបសង្កមីត្វា អាយស្មន្តំ
 ធម្មិកំ ឯតទហេចំ បក្កមតុ ភន្តេ អាយស្មា ធម្មិកោ
 ឥមម្ហា អារាសា អលន្តេ ឥធិ វាសេនាតិ ។ អថខោ
 អាយស្មា ធម្មិកោ តម្ហា អារាសា អញ្ញំ អារាសំ
 អភមាសិ ។ តត្របិ សុទំ អាយស្មា ធម្មិកោ
 អាតន្តុកេ ភិក្ខុ អក្កោសតិ បរិកាសតិ វិហឹសតិ
 វិតុទតិ ហេសេតិ វាចាយ តេ ច អាតន្តុកា ភិក្ខុ
 អាយស្មា ធម្មិកេន អក្កោសិយមាណ បរិកាសិយមាណ
 វិហេសិយមាណ វិតុទិយមាណ ហេសិយមាណ វាចាយ
 បក្កមន្តិ ន សណ្ឋាន្តិ វិញ្ញាន្តិ អារាសំ ។ អថខោ
 ជាតិភូមិកាធំ ឧចាសកាធំ ឯតទហោសិ មយំ ខោ
 ភិក្ខុសង្ឃំ បច្ចុបដ្ឋិតា ចីវរវិណ្ឌាចាតសេនាសនតិលា-
 នប្បច្ចយភេសជ្ជបរិក្ខារេន អថ ច បន អាតន្តុកា
 ភិក្ខុ បក្កមន្តិ ន សណ្ឋាន្តិ វិញ្ញាន្តិ អារាសំ កោ
 នុ ខោ ហេតុ កោ បច្ចុយោ យេន អាតន្តុកា
 ភិក្ខុ បក្កមន្តិ ន សណ្ឋាន្តិ វិញ្ញាន្តិ អារាសន្តិ ។

បឋមបណ្ណាសក ធម្មិកវគ្គ

លំដាប់នោះ ពួកជាតិភូមិកឧបាសក ចូលទៅរកព្រះធម្មិកៈដ៏មានអាយុ
 លុះចូលទៅដល់ហើយ បាននិយាយនឹងព្រះធម្មិកៈដ៏មានអាយុដូច្នោះថា
 បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចម្រើន ចូរព្រះធម្មិកៈដ៏មានអាយុ ចៀសចេញចាក
 អាវាសនេះទៅ មិនគួរលោកនៅក្នុងអាវាសនេះទេ ។ វេលានោះ ព្រះធម្មិកៈ
 ដ៏មានអាយុ ក៏បានចេញអំពីអាវាសនោះ ទៅកាន់អាវាសដទៃវិញ ។ បានឮ
 ថា ក្នុងទីនោះ ព្រះធម្មិកៈដ៏មានអាយុ ជេរប្រទេច បៀតបៀន ចាក់ដោត
 កោសរូសពួកអាគន្ធកកិក្ខុដោយវាចា ឯពួកអាគន្ធកកិក្ខុទាំងនោះ ត្រូវព្រះ
 ធម្មិកៈ ដ៏មានអាយុ ជេរប្រទេច បៀតបៀន ចាក់ដោត កោសរូសដោយ
 វាចាហើយ ក៏ចៀសចេញទៅ មិនបិតនៅ លះបង់ទីអាវាសចោល ។
 លំដាប់នោះ ពួកជាតិភូមិកឧបាសក មានសេចក្តីត្រិះរិះដូច្នោះថា យើង
 ទាំងឡាយ ខំផ្គត់ផ្គង់កិក្ខុសង្ឃដោយចីវរ បិណ្ឌបាត សេនាសនៈ គិលានប្ប-
 ចូយភេសជ្ជបរិក្ខារ ស្រាប់តែពួកអាគន្ធកកិក្ខុ ចៀសចេញទៅមិនបិតនៅ
 លះបង់ទីអាវាសចោលអស់ ចុះហេតុដូចម្តេច បច្ច័យដូចម្តេច បានជាពួក
 អាគន្ធកកិក្ខុ ចៀសចេញទៅ មិនបិតនៅ លះបង់ទីអាវាសចោលអស់ ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គុត្តរនិកាយស្ស ឆក្កនិបាតោ

អថខោ ជាតិភូមិកាណំ ឧបាសកាណំ ឯតទហោសិ
 អយំ ខោ អាយស្មា ធម្មិកោ អាគន្ទកេ ភិក្ខុ
 អក្កោសតិ បរិកាសតិ វិហឹសតិ វិតុទតិ ពោសេតិ
 វាចាយ តេ ច អាគន្ទកា ភិក្ខុ អាយស្មតា
 ធម្មិកេន អក្កោសិយមាណា បរិកាសិយមាណា
 វិហេសិយមាណា វិតុទិយមាណា ពោសិយមាណា វាចាយ
 បក្កមន្តិ ន សណ្ឋានិ វិញ្ញានិ អាវាសំ ។ យទ្ធជ
 មយំ អាយស្មន្តំ ធម្មិកំ បញ្ចេយ្យាមាតិ ។ អថខោ
 ជាតិភូមិកា ឧបាសកា យេន អាយស្មា ធម្មិកោ
 តេនុបសង្កមីសុ ឧបសង្កមិត្វា អាយស្មន្តំ ធម្មិកំ
 ឯតទពោទុំ បក្កមតុ ភន្តេ អាយស្មា ធម្មិកោ
 ឥមម្ហាបិ អាវាសា អលន្តេ ឥធិ វាសេនាតិ ។
 អថខោ អាយស្មា ធម្មិកោ តម្ហាបិ អាវាសា អញ្ញំ
 អាវាសំ អគមាសិ ។ តត្រិបិ សុទំ អាយស្មា
 ធម្មិកោ អាគន្ទកេ ភិក្ខុ អក្កោសតិ បរិកា-
 សតិ វិហឹសតិ វិតុទតិ ពោសេតិ វាចាយ

សុត្តន្តបិដក អង្គគ្រូនិកាយ ឆក្កនិបាត

វេលានោះ ពួកជាតិភូមិកឧបាសក មានសេចក្តីត្រិះរិះដូច្នោះថា ច្បាស់ជា
 ព្រះធម្មិកៈដ៏មានអាយុនេះ ជេរប្រទេច បៀតបៀន ចាក់ដោត
 កោសរូសពួកអាគន្ធកកិក្កដោយវាចា បានជាអាគន្ធកកិក្កទាំងនោះ ត្រូវ
 ព្រះធម្មិកៈដ៏មានអាយុ ជេរប្រទេច បៀតបៀន ចាក់ដោត កោសរូស
 ដោយវាចាហើយ ក៏ចៀសចេញទៅ មិនបិតនៅ លះបង់ទីអាវាស
 ចោលអស់ បើដូច្នោះ យើងទាំងឡាយ ត្រូវតែបណ្តោញព្រះធម្មិកៈ
 ដ៏មានអាយុចេញ ។ លំដាប់នោះ ពួកជាតិភូមិកឧបាសក ចូលទៅរក
 ព្រះធម្មិកៈដ៏មានអាយុ លុះចូលទៅដល់ហើយ បាននិយាយនឹងព្រះធម្មិកៈ
 ដ៏មានអាយុដូច្នោះថា បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចម្រើន ចូរព្រះធម្មិកៈដ៏មានអាយុ
 ចៀសចេញចាកអាវាសនេះទៅ លោកមិនគួរនៅក្នុងអាវាសនេះទេ ។
 គ្រានោះ ព្រះធម្មិកៈដ៏មានអាយុ ក៏ចេញចាកអាវាសនោះ ទៅកាន់
 អាវាសដទៃវិញ ។ បានឮថា ក្នុងទីនោះ ព្រះធម្មិកៈដ៏មានអាយុ ជេរ
 ប្រទេច បៀតបៀន ចាក់ដោត កោសរូស ពួកអាគន្ធកកិក្ក ដោយវាចា

បឋមបណ្ណាសកេ ធម្មិកវគ្គោ

តេ ច អាភន្តុកា ភិក្ខុ អាយស្មតា ធម្មិកោន
អក្កោសិយមាណា បរិកាសិយមាណា វិហោសិយមាណា
វិតុទិយមាណា ពោសិយមាណា វាចាយ បក្កមន្តិ ន
សណ្ឋាន្តិ វិញ្ញាន្តិ អាវាសំ ។ អថខោ ជាតិក្ខមិកានំ
ឧចាសកានំ ឯតទហោសិ មយំ ខោ ភិក្ខុសង្ឃំ
បច្ចុបដ្ឋិតា ចីវរបិណ្ឌាចាតសេនាសនតិលានប្បច្ចយភេសដ្ឋ-
បរិក្ខារេន អថ ច បន អាភន្តុកា ភិក្ខុ បក្កមន្តិ
ន សណ្ឋាន្តិ វិញ្ញាន្តិ អាវាសំ កោ នុ ខោ ហេតុ កោ
បច្ចុយោ យេន អាភន្តុកា ភិក្ខុ បក្កមន្តិ ន សណ្ឋាន្តិ
វិញ្ញាន្តិ អាវាសន្តិ ។ អថខោ ជាតិក្ខមិកានំ
ឧចាសកានំ ឯតទហោសិ ។ បេ ។ យន្ទន
មយំ អាយស្មន្តំ ធម្មិកំ បញ្ចជេយ្យាម សព្វសោ
ជាតិក្ខមិយំ សត្តហិ អាវាសេហិតិ ។ អថខោ
ជាតិក្ខមិកា ឧចាសកា យេន អាយស្មា ធម្មិកោ
តេនុបសង្កមីសុ ឧបសង្កមិត្វា អាយស្មន្តំ ធម្មិកំ
ឯតទហេតុំ បក្កមតុ ភន្តេ អាយស្មា ធម្មិកោ
សព្វសោ ជាតិក្ខមិយំ សត្តហិ អាវាសេហិតិ ។

បឋមបណ្ណាសក ធម្មិកវគ្គ

ឯអាគន្ធកភិក្ខុទាំងនោះ ត្រូវព្រះធម្មិកៈដ៏មានអាយុ ជេរប្រទេច បៀត-
 បៀន ចាក់ដោត កោសរូស ដោយវាចាហើយ ក៏ចៀសចេញទៅ មិន
 បិតនៅ លះបង់ទីអាវាសចោលអស់ ។ លំដាប់នោះ ពួកជាតិភូមិក-
 ឧបាសក មានសេចក្តីត្រិះរិះដូច្នោះថា យើងទាំងឡាយ ខំផ្គត់ផ្គង់ព្រះភិក្ខុ
 សង្ឃ ដោយចីវរ បិណ្ឌបាត សេនាសនៈ គិលានប្បច្ចយភេសជ្ជបរិក្ខារ
 ស្រាប់តែពួកអាគន្ធកភិក្ខុ ចៀសចេញទៅ មិនបិតនៅ លះបង់ទីអាវាស
 ចោលអស់ ចុះហេតុដូចម្តេច បច្ច័យដូចម្តេច បានជាពួកអាគន្ធកភិក្ខុ
 ចៀសចេញទៅ មិនបិតនៅ លះបង់ទីអាវាសចោលអស់ ។ វេលានោះ
 ពួកជាតិភូមិកឧបាសក មានសេចក្តីត្រិះរិះដូច្នោះថា ។ បេ ។ បើដូច្នោះ
 យើងទាំងឡាយ ត្រូវតែបណ្តេញព្រះធម្មិកៈដ៏មានអាយុ ឲ្យចេញចាកអា-
 វាសគ្រប់ទាំង ៧ ក្នុងជាតិភូមិ ។ លំដាប់នោះ ពួកជាតិភូមិកឧបាសក ចូល
 ទៅរកព្រះធម្មិកៈដ៏មានអាយុ លុះចូលទៅដល់ហើយ បាននិយាយនឹង
 ព្រះធម្មិកៈដ៏មានអាយុដូច្នោះថា បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចម្រើន ចូរព្រះធម្មិកៈ
 ដ៏មានអាយុ ចៀសចេញចាកអាវាសគ្រប់ទាំង ៧ ក្នុងជាតិភូមិទៅ ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គត្តរនិកាយសុស ឆក្កនិបាតោ

អថខោ អាយស្មតោ ធម្មិកស្ស ឯតទហោសិ
 បញ្ចាជិតោ ខោម្ហិ ជាតិភូមិកេហិ ឧចាសកេហិ
 សព្វសោ ជាតិភូមិយំ សត្តហិ អាវាសេហិ កហំ
 នុ ខោទានិ កច្ឆាមីតិ ។ អថខោ អាយស្មតោ
 ធម្មិកស្ស ឯតទហោសិ យន្ទ្រាហំ យេន ភកវា
 តេនុបសង្កមេយ្យន្តិ ។ អថខោ អាយស្មា ធម្មិកោ
 បត្តចីវរមាទាយ យេន រាជកហំ តេន បក្កាមិ
 អនុបុព្វេន យេន រាជកហំ កិដ្ឋក្យដោ បព្វតោ យេន
 ភកវា តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា ភកវន្តំ អភិវទេត្វា
 ឯកមន្តំ និសីទិ ។ ឯកមន្តំ និសិទ្ធិន្តំ ខោ អាយស្មន្តំ
 ធម្មិកំ ភកវា ឯតទរោច ហាន្ត កុតោ នុ ត្វំ
 ព្រាហ្មណ ធម្មិក អាគច្ឆសីតិ ។ បញ្ចាជិតោ
 អហំ កន្តេ ជាតិភូមិកេហិ ឧចាសកេហិ
 សព្វសោ ជាតិភូមិយំ សត្តហិ អាវាសេហិតិ ។
 អលំ ព្រាហ្មណ ធម្មិក កិរុន្តេ ឥមិទា ។

សុត្តន្តបិដក អង្គត្ថរនិកាយ ឆក្កនិបាត

គ្រានោះ ព្រះធម្មិកៈដ៏មានអាយុ មានសេចក្តីត្រិះរិះដូច្នោះថា អាត្មា
អញត្រូវពួកជាតិភូមិកៈ បណ្តោញឲ្យចេញចាកអាវាសគ្រប់ទាំង ៧ ក្នុង
ជាតិភូមិហើយ ឥឡូវនេះ អាត្មាអញនឹងទៅក្នុងទីណាហ្ន៎ ។ លំដាប់នោះ
ព្រះធម្មិកៈដ៏មានអាយុ មានសេចក្តីត្រិះរិះដូច្នោះថា បើដូច្នោះ គួរតែអាត្មា
អញ ចូលទៅរកព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ សម័យនោះ ព្រះធម្មិកៈដ៏មាន
អាយុ ប្រដាប់បាត្រនិងចីវរ ដើរសំដៅទៅក្រុងរាជគ្រឹះ ហើយចូលទៅភ្នំ
គិដ្ឋក្នុង ជិតក្រុងរាជគ្រឹះ ដោយលំដាប់ ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគគង់នៅ
លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគ ហើយអង្គុយក្នុងទី
សមគួរ ។ លុះព្រះធម្មិកៈដ៏មានអាយុអង្គុយក្នុងទីសមគួរហើយ ព្រះដ៏មាន
ព្រះភាគក៏ត្រាស់ដូច្នោះថា ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ធម្មិកៈ អើ អ្នកមកពីណាហ្នឹង ។
ព្រះធម្មិកៈក្រាបបង្គំទូលថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ខ្ញុំព្រះអង្គត្រូវពួកជាតិ-
ភូមិកៈឧបាសក បណ្តោញអំពីអាវាសគ្រប់ទាំង ៧ ក្នុងជាតិភូមិ ។ ម្ចាស់
ព្រាហ្មណ៍ធម្មិកៈ ឆ្លើយ ប្រយោជន៍អ្វីដោយអ្នកឯងនៅក្នុងអាវាសនេះ ។

បឋមបណ្ណាសកេ ធម្មិកវគ្គោ

យន្តំ តតោ តតោ បញ្ចាដេន្តិ សោ តំ តតោ តតោ
បញ្ចាដិតោ មមេវ សន្តិកេ អាភច្ឆសិ ។

ភូតបុព្វំ ព្រាហ្មណ ធម្មិក សាមុទ្ធិកា វណិជា
តីរទស្សី សកុណំ តហេត្វា នាវាយ សមុទ្ធិ អដ្ឋោ-
តាហន្តិ ។ តេ អតីរទស្សនិយា^(១) នាវាយ តីរទស្សី
សកុណំ មុញ្ចន្តិ ។ សោ កច្ឆតេវ បុរតិមំ ទិសំ កច្ឆតិ
បច្ឆិមំ ទិសំ កច្ឆតិ ឧត្តរំ ទិសំ កច្ឆតិ ទក្ខិណំ ទិសំ
កច្ឆតិ ឧទ្ធុំ កច្ឆតិ អនុទិសំ សចេ សោ សមន្តា
តីរំ បស្សតិ តថាភតកោវ ហោតិ ។ សចេ បន
សោ សមន្តា តីរំ ន បស្សតិ តមេវ នារំ បច្ចាកច្ឆតិ ។
ឯវមេវ ខោ ព្រាហ្មណ ធម្មិក យន្តំ តតោ តតោ
បញ្ចាដេន្តិ សោ តំ តតោ តតោ បញ្ចាដិតោ មមេវ
សន្តិកេ អាភច្ឆសិ ។

ភូតបុព្វំ ព្រាហ្មណ ធម្មិក រញ្ជោ កោរព្យស្ស
សុប្បតិដ្ឋោ នាម និក្រោធរាជា អហោសិ
បញ្ចសាខោ សីតច្ឆាយោ មនោរមោ ។

១ ឱ. អតីរទក្ខិណិយា ។

បឋមបណ្ណសក ធម្មិកវគ្គ

ពួកជាតិភូមិកឧបាសក បណ្តេញអ្នកឯងអំពីទីនោះ ។ អ្នកឯងទាល់តែ
ពួកជាតិភូមិកឧបាសក បណ្តេញអំពីទីនោះ ។ ហើយ ទើបបានមកក្នុង
សំណាក់តថាគតវិញ ។

ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ធម្មិកៈ ពីព្រេងនាយមកមានពួកពាណិជ្ជអ្នកដើរក្នុង
សមុទ្រ ចាប់សត្វស្លាបបង្ហាញត្រើយ ហើយចុះទៅកាន់សមុទ្រដោយ
សំពៅ ។ ពាណិជ្ជទាំងនោះ កាលបើសំពៅទៅមិនបានឃើញត្រើយ ក៏
លែងសត្វស្លាបបង្ហាញត្រើយទៅ ។ សត្វនោះ ក៏ហើរទៅទិសខាងកើត
ហើរទៅទិសខាងលិច ហើរទៅទិសខាងជើង ហើរទៅទិសខាងត្បូង
ហើរទៅទិសខាងលើ ហើរទៅទិសតូច បើសត្វនោះឃើញត្រើយដោយ
ជុំវិញហើយ ក៏ហើរបាត់ទៅតែម្តង ។ បើសត្វនោះ មិនបានឃើញត្រើយ
ដោយជុំវិញទេ ក៏ត្រឡប់មកកាន់សំពៅនោះវិញ យ៉ាងណាមិញ ម្ចាស់
ព្រាហ្មណ៍ធម្មិកៈ ពួកជាតិភូមិកឧបាសក បណ្តេញអ្នកអំពីទីនោះ ។ អ្នក
ឯងទាល់តែគេបណ្តេញអំពីទីនោះ ។ ហើយ ទើបបានមកក្នុងសំណាក់
តថាគតវិញ ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។

ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ធម្មិកៈ ពីព្រេងនាយមក មានស្តេចដើមជ្រៃឈ្មោះសុ-
ប្បតិដ្ឋៈរបស់ព្រះបាទកោរព្យៈ មានមែក ៥ មានម្លប់ត្រជាក់ជាទីរីករាយចិត្ត ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គត្តវនិកាយស្ស ឆក្កនិបាតោ

សុប្បតិដ្ឋស្ស ខោ បន ព្រាហ្មណ ធម្មិក
 និក្រោធរាជស្ស ទ្វាទស យោជនានិ អភិនិវេសោ
 អហោសិ បញ្ច យោជនានិ មូលសន្តានកានំ ។
 សុប្បតិដ្ឋស្ស ខោ បន ព្រាហ្មណ ធម្មិក និក្រោធរាជស្ស មហាន្តានិ ផលានិ អហោសុំ សេយ្យថាបិ
 ធាម អាឡុកថាលិកា ឯវមស្ស សាទ្ធី ផលានិ អហោសុំ សេយ្យថាបិ ធាម ខុទ្ទមដុំ អនេឡុកំ ។
 សុប្បតិដ្ឋស្ស ខោ បន ព្រាហ្មណ ធម្មិក
 និក្រោធរាជស្ស ឯកំ ខន្ធំ រាជា បរិកុញ្ញតិ សន្តិ
 ឥត្តាការេន ឯកំ ខន្ធំ ពលកាយោ បរិកុញ្ញតិ
 ឯកំ ខន្ធំ នេតមជានបទា បរិកុញ្ញន្តិ ឯកំ ខន្ធំ
 សមណព្រាហ្មណា បរិកុញ្ញន្តិ ឯកំ ខន្ធំ មិតបក្ខិណោ
 បរិកុញ្ញន្តិ ។ សុប្បតិដ្ឋស្ស ខោ បន ព្រាហ្មណ ធម្មិក
 និក្រោធរាជស្ស ន កោចិ ផលានិ រក្ខតិ ។ ន ច សុខំ
 អញ្ញមញ្ញស្ស ផលានិ ហីសន្តិ ។ អថខោ ព្រាហ្មណ
 ធម្មិក អញ្ញតរោ បុរិសោ សុប្បតិដ្ឋស្ស និក្រោធរាជស្ស
 យាវនត្ថំ ផលានិ កក្ខិត្វា សាខំ កក្ខិត្វា បក្កាមិ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គត្ថវនិកាយ ឆក្កនិបាត

ម្នាលព្រាហ្មណ៍ធម្មិកៈ សុប្បតិដ្ឋនិគ្រោធរាជ មានទំហំ ១២
 យោជន៍ មានបណ្តាញបួស ៥ យោជន៍ ។ ម្នាលព្រាហ្មណ៍
 ធម្មិកៈ សុប្បតិដ្ឋនិគ្រោធរាជ មានផ្ទៃធំប៉ុនភាជនៈ សម្រាប់ចម្អិន
 នូវភត្ត ចំនួនមួយអាឡកៈ ផ្ទៃជ្រៃនោះមានរសផ្អែមដូចទឹកឃ្មុំ ពុំមាន
 មេ ។ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ធម្មិកៈ ព្រះរាជាសោយមែកមួយរបស់សុប្បតិដ្ឋ-
 និគ្រោធរាជ ជាមួយស្រីស្នំ ពួកពល បរិភោគមែកមួយ ពួកអ្នកនិគម
 ជនបទ បរិភោគមែកមួយ ពួកសមណព្រាហ្មណ៍ បរិភោគមែកមួយ
 ពួកម្រឹគបក្សីបរិភោគមែកមួយ ។ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ធម្មិកៈ មិនមាន
 បុគ្គលណា រក្សានូវផ្ទៃនៃសុប្បតិដ្ឋនិគ្រោធរាជទេ ។ សេចក្តីដំ-
 ណាលថា ពួកជនមិនហ៊ានបៀតបៀននូវផ្ទៃរបស់គ្នានិងគ្នាឡើយ ។
 ម្នាលព្រាហ្មណ៍ធម្មិកៈ លំដាប់នោះ មានបុរសម្នាក់ ស៊ីផ្ទៃសុប្បតិដ្ឋនិ-
 គ្រោធរាជដរាប ដល់ផ្អែត ហើយក៏កាច់យកមែកចៀសចេញទៅ ។

បឋមបណ្ណាសកេ ធម្មិកវគ្គោ

អថខោ ព្រាហ្មណ ធម្មិក សុប្បតិដ្ឋេ និក្រោធរាជេ
 អធិវត្ថាយ ទេវតាយ ឯតទហោសិ អច្ឆរិយំ វត កោ
 អព្ពតំ វត កោ យាវ ចាបមនុស្សោ យត្រ ហិ នាម
 សុប្បតិដ្ឋស្ស និក្រោធរាជស្ស យាវទតំ ផលានិ
 ភក្ខិត្វា សាទំ ភក្ខិត្វា បក្កមិស្សតិ យន្ទន សុប្បតិដ្ឋោ
 និក្រោធរាជា អាយតី ផលំ ន ទទេយ្យាតិ ។ អថខោ
 ព្រាហ្មណ ធម្មិក សុប្បតិដ្ឋោ និក្រោធរាជា អាយតី
 ផលំ ន អនាសិ ។ អថខោ ព្រាហ្មណ ធម្មិក រាជា
 កោរព្យោ យេន សក្កោ ទេវានមិទ្ធោ តេនុបសង្កមិ
 ឧបសង្កមិត្វា សក្កំ ទេវានមិទ្ធិំ ឯតទរោច យក្សេ
 មារិស ជានេយ្យាសិ សុប្បតិដ្ឋោ និក្រោធរាជា ផលំ
 ន ទេតីតិ ។ អថខោ ព្រាហ្មណ ធម្មិក សក្កោ
 ទេវានមិទ្ធោ តថារូបំ ឥទ្ធាភិសដ្ឋារំ អភិសដ្ឋារេសិ
 យថា ភូសា វាតរុដ្ឋិ អាតន្ទ្វា សុប្បតិដ្ឋំ និក្រោធរាជំ
 បរត្ថេសិ^(១) ឧម្ពលមកាសិ អថខោ ព្រាហ្មណ ធម្មិក
 សុប្បតិដ្ឋេ និក្រោធរាជេ អធិវត្ថា ទេវតា ទុក្ខិ
 ទុម្ពនា អស្សមុទី រុទមាណា ឯកមន្តំ អដ្ឋាសិ ។

១ ឱ. បាតេសិ ។

បឋមបណ្ណាសក ធម្មិកវគ្គ

ម្នាលព្រាហ្មណ៍ធម្មិកៈ វេលានោះ ទេវតាដែលនៅអាស្រ័យលើដើម
 សុប្បតិដ្ឋនិគ្រោធរាជ មានសេចក្តី ត្រិះរិះដូច្នោះថា យីអើ អស្ចារ្យណាស់
 ហ្ន៎ យីអើ ចម្លែកណាស់ហ្ន៎ កោតតែមនុស្សបាប ហ៊ានស៊ីផ្លែសុប្ប-
 តិដ្ឋនិគ្រោធរាជ ដរាបទាល់តែឆ្អែត ហើយកាច់យកមែក ចៀសចេញ
 ទៅ បើដូច្នោះ សុប្បតិដ្ឋនិគ្រោធរាជ មិនគួរឲ្យផ្លែ តទៅទៀតទេ ។
 ម្នាលព្រាហ្មណ៍ធម្មិកៈ ដើមសុប្បតិដ្ឋនិគ្រោធរាជ ក៏មិនបានឲ្យផ្លែ
 តទៅទៀតឡើយ ។ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ធម្មិកៈ លំដាប់នោះ ព្រះបាទ
 កោរព្យៈ ចូលទៅរកសក្កទេវានមិន្ទៈ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ពោល
 ទៅនឹងសក្កទេវានមិន្ទៈដូច្នោះថា បពិត្រលោកនិទ្ទុក្ខ ដែលគួរគេបូជា
 លោកគួរជ្រាប ឥឡូវនេះ សុប្បតិដ្ឋនិគ្រោធរាជ មិនផ្លែទេ ។ ម្នាល
 ព្រាហ្មណ៍ធម្មិកៈ លំដាប់នោះ សក្កទេវានមិន្ទៈ បានចាត់ចែងឥន្ទាភិ-
 សង្ហារ គឺការចាត់ចែង ដោយប្រទ្ធិមានសភាពដូច្នោះឲ្យខ្យល់និងគ្រាប់
 ភ្លៀងដ៏មានកម្លាំង បក់បោកមកឲ្យសុប្បតិដ្ឋនិគ្រោធរាជរលំធ្វើឲ្យមាន
 ឫសឡើងលើ ។ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ធម្មិកៈ វេលានោះពួកទេវតា
 ដែលអាស្រ័យនៅលើដើមសុប្បតិដ្ឋនិគ្រោធរាជ ក៏ដល់នូវសេចក្តីទុក្ខ
 តូចចិត្ត មានមុខជោកដោយទឹកភ្នែក ទ្រញយំឈរនៅក្នុងទីសមគួរ ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គកុរុនិកាយស្ស ឆក្កនិបាតោ

អថខោ ព្រាហ្មណា ធម្មិក សក្កោ ទេវានមិទ្ធោ
យេន សុប្បតិដ្ឋេ និក្រោធរាជេ អធិវត្តា ទេវតា
តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា សុប្បតិដ្ឋេ និក្រោធរាជេ
អធិវត្តំ ទេវតំ ឯតទរោច កី នុ ត្វំ ទេវតេ ទុក្ខិ
ទុម្ពនា អស្សុមុខី រុទមាណា ឯកមន្តំ បិសាតិ ។ តថា
ហិ បន មេ មារិស ភូសា វាតវុដ្ឋិ អាគន្ធា ភវនំ
បរត្ថេសិ ឧម្មុលមកាសីតិ ។ អបិ នុ ត្វំ ទេវតេ
រុក្ខេធម្មេ បិសា ភូសា វាតវុដ្ឋិ អាគន្ធា ភវនំ បរត្ថេសិ
ឧម្មុលមកាសីតិ ។ កថំ បន មារិស រុក្ខោ រុក្ខេធម្មេ
បិសោ ហោតីតិ ។ ឥធិ ទេវតេ រុក្ខស្ស មូលំ មូលត្តិកា
ហារន្តិ តថំ តថត្តិកា ហារន្តិ បត្តំ បត្តត្តិកា ហារន្តិ បុប្ផំ
បុប្ផត្តិកា ហារន្តិ ផលំ ផលត្តិកា ហារន្តិ ន ច តេន
ទេវតាយ អនត្តមនតា វា អនភិនន្ធិ វា ករណីយា
ឯវំ ខោ ទេវតេ រុក្ខោ រុក្ខេធម្មេ បិសោ ហោតីតិ ។
អដ្ឋិតាយេវ ខោ មេ មារិស រុក្ខេធម្មេ ភូសា វាតវុដ្ឋិ
អាគន្ធា ភវនំ បរត្ថេសិ ឧម្មុលមកាសីតិ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គត្តរនិកាយ ឆក្កនិបាត

ម្នាលព្រាហ្មណ៍ធម្មិកៈ លំដាប់នោះ សក្កទេវានមិន្ទៈ ចូលទៅរកទេវតា
 ដែលនៅលើដើមសុប្បតិដ្ឋនិគ្រោធរាជ លុះចូលទៅដល់ហើយ បាន
 និយាយនឹងទេវតាដែលនៅលើដើមសុប្បតិដ្ឋនិគ្រោធរាជថា នៃទេវតា
 អ្នកដល់នូវសេចក្តីទុក្ខ តូចចិត្ត មានមុខជោក ដោយទឹកភ្នែក
 ទូញយំឈរនៅក្នុងទិសមគ្គរ ដោយហេតុដូចម្តេចហ្ន៎ ។ ម្នាលអ្នក
 និទុក្ខ ដ្បិតខ្យល់និងភ្លៀងខ្លាំង បក់បោកពិភពរបស់ខ្ញុំឲ្យវិលត្រឡប់ ធ្វើ
 ឲ្យមានប្រសឡើងលើ ។ ម្នាលទេវតា អ្នកបិតនៅក្នុងរុក្ខធម៌ហើយ
 ខ្យល់និងភ្លៀងដ៏ខ្លាំង បក់បោកពិភពឲ្យវិលត្រឡប់ ធ្វើឲ្យមានប្រស
 ឡើងលើដែរឬ ។ ម្នាលអ្នកនិទុក្ខ ចុះដើមឈើបិតនៅក្នុងរុក្ខធម៌
 ដូចម្តេច ។ ម្នាលទេវតា ក្នុងលោកនេះ ពួកជនអ្នកត្រូវការដោយ
 ប្រសឈើ តែងនាំយកប្រសទៅ អ្នកត្រូវការដោយសម្បក តែងនាំយក
 សម្បកទៅ អ្នកត្រូវការដោយស្លឹក តែងនាំយកស្លឹកទៅ អ្នកត្រូវការ
 ដោយផ្កា តែងនាំយកផ្កាទៅ អ្នកត្រូវការដោយផ្លែ តែងនាំយកផ្លែទៅ
 ព្រោះហេតុនោះ ទេវតា មិនត្រូវធ្វើនូវសេចក្តីតូចចិត្តផង នូវសេចក្តីមិន
 ត្រេកអរផងទេ ម្នាលទេវតា យ៉ាងនេះឯង ហៅថា ដើមឈើបិតនៅក្នុង
 រុក្ខធម៌ ។ ម្នាលអ្នកនិទុក្ខ ខ្ញុំមិនបានបិតនៅក្នុងរុក្ខធម៌ហើយ បានជាខ្យល់
 និងភ្លៀងដ៏ខ្លាំងបក់បោកពិភពឲ្យវិលត្រឡប់ ធ្វើឲ្យមានប្រសឡើងលើ ។

បឋមបណ្ណាសកេ ធម្មិកវគ្គោ

សច ខោ ត្ថំ នេវតេ រុក្ខធម្មេ តិដ្ឋេយ្យាសិ សិយា តេ
 ភវនំ យថា បុរេតិ ។ តិដ្ឋេយ្យាមហំ^(១) មារិស រុក្ខធម្មេ
 ហោតុ មេ ភវនំ យថា បុរេតិ ។ អថខោ ព្រាហ្មណ
 ធម្មិក សក្កោ នេវានមិដ្ឋោ តថារូបំ ឥទ្ធាភិសដ្ឋារំ
 អភិសដ្ឋារិ យថា ភូសា វាតរុដ្ឋិ អាតន្ទា សុប្បតិដ្ឋំ
 និក្រោធរាជំ ឧស្សាបេតិ សច្ឆរិទិ មូលានិ អហោសុំ ។
 ឯវមេវ ខោ ព្រាហ្មណ ធម្មិក អបិណ្ឌុ តំ សមណាធម្មេ
 បិតំ ជាតិភូមិកា ឧទាសកា បញ្ចជេសុំ^(២) សព្វសោ
 ជាតិភូមិយំ សត្តហិ អាវាសេហីតិ ។ កថំ បន
 ភន្តេ សមណោ សមណាធម្មេ បិតោ ហោតីតិ ។
 ឥធម ព្រាហ្មណ ធម្មិក សមណោ អក្កោសន្តំ
 ន បច្ចុក្កោសតិ រោសន្តំ ន បដិរោសតិ ភណ្ណាន្តំ
 ន បដិភណ្ណាតិ ឯវំ ខោ ព្រាហ្មណ ធម្មិក សមណោ
 សមណាធម្មេ បិតោ ហោតីតិ ។ អដ្ឋិតញ្ញេវ ខោ មំ ភន្តេ
 សមណាធម្មេ ជាតិភូមិកា ឧទាសកា បញ្ចជេសុំ
 សព្វសោ ជាតិភូមិយំ សត្តហិ អាវាសេហីតិ ។

១ ឱ. ម. ឋស្សាមហំ ។ ២ ឱ. បញ្ចជេយ្យំ ។

បឋមបណ្ណាសក ធម្មិកវគ្គ

ម្នាលទេវតា ប្រសិនបើ អ្នកគប្បីបិតនៅក្នុងរុក្ខធម៌ហើយ ទើបពិភព
 របស់អ្នកនឹងមានដូចកាលមុន ។ ម្នាលអ្នកនិទុក្ខ ខ្ញុំគប្បីបិតនៅក្នុងរុក្ខធម៌
 សូមឲ្យពិភពរបស់ខ្ញុំកើតឡើងដូចកាលមុន ។ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ធម្មិកៈ
 វេលានោះសក្កទេវានមិន្ទៈ ក៏បានចាត់ចែងនូវឥទ្ធាភិសង្ខារ មានសភាព
 ដូច្នោះ ឲ្យខ្យល់និងភ្លៀងដ៏ខ្លាំងបក់បោកមក ធ្វើឲ្យសុប្បតិដ្ឋនិគ្រោធរាជ
 ដុះឡើង មានបួសពេញដូចដែលវិញ ។ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ធម្មិកៈ អើ
 ពួកជាតិភូមិកឧបាសក បានបណ្តេញអ្នកឯង ដែលបិតនៅក្នុងសមណធម៌
 ឲ្យចេញចាកអាវាសគ្រប់ទាំង ៧ ក្នុងជាតិភូមិ ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។ បពិត្រ
 ព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ចុះសមណៈបិតនៅក្នុងសមណធម៌ តើដូចម្តេច ។
 ម្នាលព្រាហ្មណ៍ធម្មិកៈ សមណៈក្នុងសាសនានេះ មិនជេរតបបុគ្គល
 ដែលជេរខ្លួន មិនកោសរូសតបបុគ្គលដែលកោសរូសខ្លួន មិនឈ្លោះ
 តបបុគ្គលដែលឈ្លោះនឹងខ្លួនទេ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ធម្មិកៈ យ៉ាងនេះឈ្លោះថា
 សមណៈបិតនៅក្នុងសមណធម៌ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ពួកជាតិភូ-
 មិកឧបាសក បណ្តេញខ្ញុំព្រះអង្គដែលមិនបានបិតនៅក្នុងសមណធម៌
 អំពីអាវាសគ្រប់ទាំង ៧ ក្នុងជាតិភូមិ ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គត្តរនិកាយស្ស ឆក្កនិបាតោ

ភូតបុព្វំ ព្រាហ្មណ ធម្មិក សុនេត្តោ នាម សត្តា
អហោសិ តិគ្គករោ កាមេសុ វីតរាតោ ។ សុនេត្តស្ស
ខោ បន ព្រាហ្មណ ធម្មិក សត្តនោ អនេកានិ សាវក-
សតានិ អហោសុំ ។ សុនេត្តោ សត្តា សាវកានំ ព្រហ្ម-
លោកសហព្យតាយ ធម្មំ ទេសេសិ ។ យេ ខោ បន
ព្រាហ្មណ ធម្មិក សុនេត្តស្ស សត្តនោ ព្រហ្មលោក-
សហព្យតាយ ធម្មំ ទេសេន្តស្ស ចិត្តានិ ន បសាទេសុំ
តេ កាយស្ស ភេទា បរម្មរណា អចាយំ ទុក្ខតី វិនិចាតំ
និរយំ ឧបបដ្ឋិសុ ។ យេ ខោ បន ព្រាហ្មណ ធម្មិក
សុនេត្តស្ស សត្តនោ ព្រហ្មលោកសហព្យតាយ
ធម្មំ ទេសេន្តស្ស ចិត្តានិ បសាទេសុំ តេ កាយស្ស
ភេទា បរម្មរណា សុកតី សត្តំ លោកំ ឧបបដ្ឋិសុ ។

ភូតបុព្វំ ព្រាហ្មណ ធម្មិក មូតបក្ខោ នាម
សត្តា អហោសិ ។ បេ ។ អរនេមិ នាម សត្តា អហោសិ
កុទ្ធាលកោ នាម សត្តា អហោសិ ហត្ថិទាលោ
នាម សត្តា អហោសិ ។ បេ ។ ជោតិទាលោ នាម
សត្តា អហោសិ តិគ្គករោ កាមេសុ វីតរាតោ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គត្ថវនិកាយ ឆក្កនិបាត

ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ធម្មិកៈ ពីព្រេងនាយមក មានគ្រូឈ្មោះសុនេត្ត អ្នកធ្វើនូវកំពង់ជាទីធ្ងន់គឺលទ្ធិ ប្រាសចាកសេចក្តីត្រេកត្រអាល ក្នុងកាមទាំងឡាយ ។ ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ធម្មិកៈ គ្រូសុនេត្តមានសារឹកច្រើនរយ ។ គ្រូសុនេត្តបានសម្តែងធម៌ ដើម្បីប្រព្រឹត្តទៅកាន់ព្រហ្មលោក ដល់ពួកសារឹក ។ ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ធម្មិកៈ បើពួកជនណា មិនញ៉ាំងចិត្តឲ្យជ្រះថ្លា ដល់គ្រូសុនេត្ត កំពុងសម្តែងធម៌ ដើម្បីប្រព្រឹត្តទៅកាន់ព្រហ្មលោកទេ លុះជនទាំងនោះ បែកធ្លាយរាងកាយស្លាប់ទៅ នឹងទៅកើតក្នុងអបាយទុគ្គតិ វិនិបាត នរក ។ ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ធម្មិកៈ ពួកជនណា ញ៉ាំងចិត្តឲ្យជ្រះថ្លាដល់គ្រូសុនេត្ត ដែលកំពុងសម្តែងធម៌ ដើម្បីប្រព្រឹត្តទៅកាន់ព្រហ្មលោក ។ លុះជនទាំងនោះ បែកធ្លាយរាងកាយស្លាប់ទៅ នឹងបានទៅកើត ក្នុងសុគតិស្នគ៌់ទេវលោក ។

ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ធម្មិកៈ ពីព្រេងនាយមក មានគ្រូឈ្មោះមូគបក្ខ ។ បេ ។ មានគ្រូឈ្មោះអរនេមិ មានគ្រូឈ្មោះកុទ្ធាលកៈ មានគ្រូឈ្មោះហត្ថិបាល ។ បេ ។ មានគ្រូឈ្មោះជាតិបាល ជាអ្នកធ្វើនូវកំពង់ ជាទីធ្ងន់ គឺលទ្ធិប្រាសចាកសេចក្តីត្រេកត្រអាល ក្នុងកាមទាំងឡាយ ។

បឋមបណ្ណាសកេ ធម្មិកវគ្គោ

ដោតិចាលស្ស ខោ បន ព្រាហ្មណ ធម្មិក សត្តនោ
 អនេកានិ សាវកសតានិ អហោសុំ ។ ដោតិចាលោ
 សត្តា សាវកានំ ព្រហ្មលោកសហព្យតាយ ធម្មំ
 ទេសេសិ ។ យេ ខោ បន ព្រាហ្មណ ធម្មិក
 ដោតិចាលស្ស សត្តនោ ព្រហ្មលោកសហព្យតាយ
 ធម្មំ ទេសេន្តស្ស ចិត្តានិ ន បសាទេសុំ តេ កាយស្ស
 ភេទា បរម្មរណា អចាយំ ទុក្ខតី វិនិចាតំ និរយំ
 ឧបបដ្ឋិសុ ។ យេ ខោ បន ព្រាហ្មណ ធម្មិក
 ដោតិចាលស្ស សត្តនោ ព្រហ្មលោកសហព្យតាយ
 ធម្មំ ទេសេន្តស្ស ចិត្តានិ បសាទេសុំ តេ កាយស្ស
 ភេទា បរម្មរណា សុកតី សក្កំ លោកំ ឧបបដ្ឋិសុ ។
 តំ កី មញ្ញសិ ព្រាហ្មណ ធម្មិក យោ ឥមេ ឆ
 សត្តារោ តិត្តកវេ កាមេសុ វិត្តារកេ អនេកសត-
 បរិវារេ សសាវកសង្ខេ បទុដ្ឋចិត្តោ អក្កោសេយ្យ
 បរិកាសេយ្យ ពហុំ សោ អបុញ្ញំ បសវេយ្យាតិ ។
 ឯវំ ភន្តេ ។ យោ ខោ ព្រាហ្មណ ធម្មិក

បឋមបណ្ណាសក ធម្មិកវគ្គ

ម្នាលព្រាហ្មណ៍ធម្មិកៈ ឯគ្រូឈ្មោះជោតិបាល មានសារឹកច្រើនរយ ។
 គ្រូជោតិបាល សម្តែងធម៌ ដើម្បីប្រព្រឹត្តទៅកាន់ព្រហ្មលោក ដល់
 ពួកសារឹក ។ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ធម្មិកៈ ពួកជនណា មិនបាន
 ញ៉ាំងចិត្តឲ្យជ្រះថ្លាដល់គ្រូជោតិបាល ដែលកំពុងសម្តែងធម៌ ដើម្បី
 ប្រព្រឹត្តទៅកាន់ព្រហ្មលោកទេ លុះជនទាំងនោះ បែកធ្លាយរាងកាយ
 ស្លាប់ទៅ នឹងទៅកើតក្នុងអបាយ ទុគ្គតិ វិនិបាត នរក ។ ម្នាលព្រាហ្មណ៍
 ធម្មិកៈ ពួកជនណា ញ៉ាំងចិត្តឲ្យជ្រះថ្លាដល់គ្រូជោតិបាល ដែលកំពុង
 សម្តែងធម៌ ដើម្បីប្រព្រឹត្តទៅកាន់ព្រហ្មលោកហើយ លុះជនទាំងនោះ
 បែកធ្លាយរាងកាយស្លាប់ទៅ នឹងទៅកើត ក្នុងសុគតិស្នគីទេវលោក ។
 ម្នាលព្រាហ្មណ៍ធម្មិកៈ អ្នកសម្គាល់នូវហេតុនោះដូចម្តេច បុគ្គលណា
 មានចិត្តប្រទូស្ត ដេរប្រទេចគ្រូទាំង ៦ នេះ ដែលជាអ្នកធ្វើនូវកំពង់ជា
 ទីធ្ងន់ គឺលទ្ធិប្រាសចាកសេចក្តីត្រេកត្រអាល ក្នុងកាមទាំងឡាយ មាន
 ពួកសារឹកច្រើនរយ ជាបរិវារហើយ បុគ្គលនោះ គប្បីបាននូវបាបដ៏ច្រើន
 ដែរឬ ។ ព្រះករុណា ព្រះអង្គ ។ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ធម្មិកៈ បុគ្គលណា

សុត្តន្តបិដកេ អង្គុត្តរនិកាយស្ស ឆក្កនិបាតោ

ឥមេ ឆ សត្តារោ^(១) តិត្តករេ កាមេសុ វីតារកេ
 អនេកសតបរិវារេ សសារីកេសង្ខេបេ បទុដ្ឋចិត្តោ
 អក្កោសេយ្យេ បរិកាសេយ្យេ ពហំ សោ អបុញ្ញំ
 បសវេយ្យេ ។ យោ ឯកំ ទិដ្ឋិសម្បជ្ជំ បុគ្គលំ
 បទុដ្ឋចិត្តោ អក្កោសតិ បរិកាសតិ អយំ តតោ
 ពហុតរំ អបុញ្ញំ បសវតិ ។ តំ កិស្សុ ហេតុ ។ នាហំ
 ព្រាហ្មណោ ធម្មិកេ តតោ ពហិទ្ធា ឯវរូបំ ខន្តំ^(២) វនាមិ
 យថា មំ សព្វេហ្មចារីសុ ។ តស្មាតិហា ព្រាហ្មណោ
 ធម្មិកេ ឯវំ សិក្ខិតព្វំ ន នោ អាមសព្វេហ្មចារីសុ
 ចិត្តានិ បទុដ្ឋានិ ភវិស្សន្តីតិ ។ ឯវំ ហិ តេ ព្រាហ្មណោ
 ធម្មិកេ សិក្ខិតព្វន្តិ ។

សុនេត្តោ ម្ពតបក្ខោ ច អរនេមិ ច ព្រាហ្មណោ
 កុទ្ធាលកោ អហុ សត្តា ហត្ថិចាលោ ច មាលារោ

១ ឱ. ម. ឆ សត្តារោ ។ ២ ឱ. ម. ឯវរូបំ ខន្តិ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គត្ថរនិកាយ ឆក្កនិបាត

មានចិត្តប្រទូស្តជេរប្រទេចគ្រូទាំង ៦ នេះ ដែលជាអ្នកធ្វើនូវកំពង់ជាទីធ្ងន់
 ប្រាសចាកសេចក្តីត្រេកត្រអាលក្នុងកាមទាំងឡាយ មានពួកសាវ័កច្រើន
 រយ ជាបរិវារ បុគ្គលនោះ គប្បីបាននូវបាបដ៏ច្រើន ។ បុគ្គលណា
 មានចិត្តប្រទូស្តជេរប្រទេចបុគ្គលម្នាក់ ដែលបរិបូណ៌ដោយទិដ្ឋិ បុគ្គលនេះ
 រមែងបាននូវបាបដ៏ច្រើនជាងបុគ្គលទាំងនោះ ។ រឿងនោះ ព្រោះហេតុ
 អ្វី ។ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ធម្មិកៈ (ព្រោះ) តថាគតមិនសម្តែងនូវការដឹក
 រំលើងនូវគុណ មានសភាពដូច្នោះ ខាងក្រៅអំពីសាសនានេះ ដូចជាការ
 ជេរប្រទេចនេះ ក្នុងសព្វហួចារីបុគ្គលទាំងឡាយទេ ។ ម្នាលព្រាហ្មណ៍
 ធម្មិកៈ ព្រោះហេតុនោះ ក្នុងសាសនានេះ អ្នកគប្បីសិក្សាយ៉ាងនេះថា
 ចិត្តដែលប្រទូស្ត ក្នុងពួកសព្វហួចារីបុគ្គលរបស់ខ្លួន នឹងមិនមានដល់
 យើងឡើយ ។ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ធម្មិកៈ អ្នកគប្បីសិក្សាយ៉ាងនេះចុះ ។

ក្នុងកាលកន្លងទៅហើយ មានគ្រូទាំង ៦ គឺ គ្រូឈ្មោះ
 សុនេត្ត ១ ឈ្មោះមូគបក្ខៈ ១ ឈ្មោះអរនេមិ ១ ព្រាហ្មណ៍
 ឈ្មោះកុទ្ធាលកៈ ១ មាណព ឈ្មោះហត្ថិបាល ១

បឋមបណ្ណាសកេ ធម្មិកវគ្គោ

ដោតិចាលោ ច កោវិជ្ជោ អហុ សត្ត បុរោហិតោ ។

អភិសេកា^(១) អតីតំសេ ឆ សត្តារោ យសស្សិដោ

និរាមតដ្ឋា ករុណោ វិមុត្តា កាមសញ្ញោជនាតិកា

កាមរាគំ វិរាដេត្វា ព្រហ្មលោក្ខបតា អហុ ។

អហោសុំ សាវកា តេសំ អនេកានិ សតានិបិ

និរាមតដ្ឋា ករុណោ វិមុត្តា កាមសញ្ញោជនាតិកា

កាមរាគំ វិរាដេត្វា ព្រហ្មលោក្ខបតា អហុ ។

យោ តេ ឥសី ពាហិរកេ វីតរកេ សមាហិតេ

បទុដ្ឋមនសដ្ឋ័យោ យោ នរោ បរិកាសតិ

ពហុញ្ច សោ បសវតិ អបុញ្ញំ តាទិសោ នរោ ។

យោ ចេកំ ទិដ្ឋិសម្បដ្ឋំ ភិក្ខុំ ពុទ្ធស្ស សាវកំ

បទុដ្ឋមនសដ្ឋ័យោ យោ នរោ បរិកាសតិ

អយំ តតោ ពហុតរំ អបុញ្ញំ បសវេ នរោ ។

១ ឱ. ម. អហិសកា ។

បឋមបណ្ណាសក ធម្មិកវគ្គ

គោរិទ្ធិព្រាហ្មណ៍ ឈ្មោះជាតិបាល ជាបុរោហិត នៃ
 ស្តេចទាំងប្រាំពីរ ១ ជាអ្នកមិនបៀតបៀន (អ្នកដទៃ)
 ជាអ្នកមានយស មិនមានក្លិនឆ្អែង គឺក្រោធ
 មានចិត្តចុះ ក្នុងសេចក្តីករុណា កន្លងបង្កនូវកាម-
 សំយោជនៈ លះបង្កនូវកាមរាគ ជាអ្នកចូលទៅកាន់
 ព្រហ្មលោក ។ ពួកសាវ័កជាច្រើនរយរបស់គ្រូទាំងនោះ
 ក៏មិនមានក្លិនឆ្អែង មានចិត្តឈមចុះ ក្នុងសេចក្តី
 ករុណា កន្លងបង្កនូវកាមសញ្ញាជនៈ លះបង្កនូវកាម-
 រាគ ចូលទៅកាន់ព្រហ្មលោកដែរ ។ ជនណាមានចិត្ត
 ត្រិះរិះ ដើម្បីប្រទូស្ត ជេរប្រទេចពួកឥសីជាខាងក្រៅ
 ទាំងនោះ ដែលប្រាសចាកតម្រេក មានចិត្តតាំង
 ខ្ជាប់ ជនបែបនោះ រមែងបាននូវបាបច្រើន ។
 មួយទៀត ជនណាមានចិត្តត្រិះរិះ ដើម្បីប្រទូស្ត
 ជេរប្រទេច ភិក្ខុ ១ រូប ដែលបរិបូណ៌ ដោយទិដ្ឋិ
 ជាសាវ័ករបស់ព្រះពុទ្ធ ជននេះ រមែងបាននូវ
 បាបច្រើន ជាងជនដែលប្រទូស្តគ្រូទាំង ៦ នោះ ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គត្តរនិកាយស្ស ឆក្កនិបាតោ

ន សាធុបំ អាសិទេ ទិដ្ឋិដ្ឋានប្បហាយំនំ ។
 សត្តមោ បុគ្គលោ ឯសោ អរិយសង្ឃស្ស បរុច្ចតិ
 អរីតរាគោ កាមេសុ យស្ស បញ្ចិន្ធិយា មុទ្ធ
 សទ្ធា សតិ ច រិយំ សមថោ ច វិបស្សនា
 តាទិសំ ភិក្ខុំ អាសន្ត បុព្វេ ឧបហញ្ញតិ
 អត្តានំ ឧបហន្តាន បច្ឆា អញ្ញំ វិហឹសតិ ។
 យោ ច រក្ខតិ អត្តានំ រក្ខិតោ តស្ស ពាហិរោ
 តស្មា រក្ខេយ្យ អត្តានំ អក្ខតោ^(១) បណ្ឌិតោ សទាតិ ។

ធម្មិករគ្គោ បញ្ចមោ ។

តិស្សុទ្ធានំ

នាគមិតសាលា ឥណ្ឌា
 ចុន្ទំ ទ្វេ វ សន្និដ្ឋិកំ
 ខេមឥន្ធិយា អានន្ទ
 ខត្តិយា អប្បមាទេន ធម្មិកោតិ ។

បឋមបណ្ណាសកេ និដ្ឋិតោ ។

១ ម. អកុទ្ធា ។

សុត្តន្តបិដក អង្គត្ថវនិកាយ ឆក្កនិបាត

ទាំងមិនបានជួបនូវបុគ្គលមានសភាពល្អ ជាអ្នកលះបង់នូវ
 ហេតុជាទីតាំងនៃទិដ្ឋិ ។ បុគ្គលណាមានតន្រ្តីយទាំង ៥
 ដ៏ទន់ គឺ សទ្ធា ១ សតិ ១ វិរិយៈ ១ សមថៈ ១ វិបស្សនា ១
 បុគ្គលនុ៎ះជាគម្រប់ ៧ របស់អរិយសង្ឃ ហៅថា មិនទាន់
 ប្រាសចាកតម្រេក ក្នុងកាមទាំងឡាយ បុគ្គលនោះ ប្រទូស្ត
 នូវភិក្ខុបែបនោះ ឈ្មោះថា បៀតបៀននូវខ្លួនមុន លុះ
 បៀតបៀនខ្លួនហើយ ទើបបៀតបៀនបុគ្គលដទៃជាខាង
 ក្រោយ ។ បុគ្គលណារក្សាខ្លួន បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថា
 រក្សាហេតុខាងក្រៅ ព្រោះ ហេតុនោះ បណ្ឌិតដែល
 មិនមានសេចក្តីក្រោធ គប្បីរក្សាខ្លួនទុកសព្វ ៗ កាល ។
 ចប់ ធម្មិកវគ្គទី ៥ ។

ឧទ្ទាននៃធម្មិកវគ្គនោះ គឺ

និយាយអំពីនាគ ១ អំពីឧបាសិកាឈ្មោះមិគសាលា ១
 អំពីបំណុល ១ អំពីមហាចុន្ទដ៏មានអាយុ ១ អំពីសន្និដ្ឋិកធម៌ ២
 លើក អំពីព្រះខេមៈ ១ អំពីតន្រ្តីយ ១ អំពីព្រះអានន្ទ ១
 អំពីពួកក្សត្រ ១ អំពីអប្បមាទធម៌ ១ អំពីធម្មិកត្ថេរ ១ ។
 ចប់ បឋមបណ្ណសក ។

ទុតិយបណ្ណាសកោ

មហាវគ្គោ

[៥៥] ឯកំ សមយំ ភក្កវា រាជគហោ វិហារតិ
 តិជ្ឈក្កុដេ បព្វតេ ។ តេន ខោ បន សមយេន
 អាយស្មា សោណោ រាជគហោ វិហារតិ សីតវនស្មី ។

អថខោ អាយស្មតោ សោណាស្ស រហោកតស្ស
 បដិសល្លីនស្ស ឯវំ ចេតសោ បរិវិតក្កោ ឧទទាទិ យេ
 ខោ កេចិ ភក្កវតោ សាវកា អារទ្ធវិយា វិហារន្តិ អហំ
 តេសំ អញ្ញតរោ អថ ច បន មេ ន អនុចាទាយ អា-
 សវេហិ ចិត្តំ វិមុច្ចតិ សំវិជ្ជន្តិ ខោ បន មេ កុលេ កោកា
 សក្កា កោតេ ច ភុញ្ញតំ បុញ្ញានិ ច កាតំ យន្ទនាហំ
 សិក្ខំ បច្ចក្កាយ ហីនាយាវត្តិត្វា កោតេ ច ភុញ្ញេយ្យំ
 បុញ្ញានិ ច កវេយ្យន្តិ ។ អថខោ ភក្កវា អាយស្មតោ
 សោណាស្ស ចេតសា ចេតោ បរិវិតក្កមញ្ញាយ

ទុតិយបណ្ណាសក

មហាវគ្គ

[៥៥] សម័យមួយ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅលើភ្នំ
គិដ្ឋកូដ ជិតក្រុងរាជគ្រឹះ ។ សម័យនោះឯង ព្រះសោណៈដ៏មាន
អាយុ គង់នៅនាព្រៃសួសាន ឈ្មោះសីតវ័ន ជិតក្រុងរាជគ្រឹះដែរ ។

លំដាប់នោះ ព្រះសោណៈដ៏មានអាយុ សម្លឹងនៅក្នុងទីស្ងាត់ មាន
សេចក្តីត្រិះរិះក្នុងចិត្តកើតឡើងយ៉ាងនេះថា ពួកភិក្ខុណានីមួយ ជាសាវ័ក
របស់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ជាអ្នកមានព្យាយាមតឹងតែង បណ្តាកិក្ខុទាំងនោះ
អញ្ញក៏រាប់ថា ជាសាវ័កដែលមានព្យាយាម តឹងតែងមួយដែរ តែបើ
ទុកជាដូច្នោះ ចិត្តរបស់អញ ក៏មិនរួចស្រឡះចាកកងអាសវៈ ព្រោះ
មិនប្រកាន់មាំបានឡើយ ណ្ហើយ ភោគសម្បត្តិក្នុងត្រកូលរបស់អញ
ក៏មានគ្រប់គ្រាន់ អញក៏អាចប្រើប្រាស់ភោគសម្បត្តិ និងធ្វើនូវបុណ្យទាំង-
ឡាយបានដែរ បើដូច្នោះគួរតែ អញលានូវសិក្ខា វិលត្រឡប់មកកាន់
ហ៊ិនភេទ ប្រើប្រាស់នូវភោគសម្បត្តិ និងធ្វើបុណ្យទាំងឡាយវិញ ។
លំដាប់នោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ បានជ្រាបច្បាស់នូវសេចក្តីត្រិះរិះ
ក្នុងចិត្ត របស់ព្រះសោណៈដ៏មានអាយុ ដោយព្រះហ្មធិ្យព្រះអង្គ

សុត្តន្តបិដកេ អង្គត្តរនិកាយស្ស ឆក្កនិបាតោ

សេយ្យថាបិ ឆាម ពលវា បុរិសោ សម្មិញ្ញតំ វា ពាហំ
 បសារេយ្យ បសារិតំ វា ពាហំ សម្មិញ្ញេយ្យ ឯវមេវ ខោ
 កិដ្ឋក្កដេ បព្វតេ អន្តរហិតោ សីតវនេ អាយស្មតោ
 សោណាស្ស សមុខេ ចាតុរហោសិ ។ និសីទិ ភកវា
 បញ្ញត្តេ អាសនេ ។ អាយស្មាបិ ខោ សោណោ ភកវន្តំ
 អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ និសីទិ ។ ឯកមន្តំ និសីទ្នំ
 ខោ អាយស្មន្តំ សោណំ ភកវា ឯតទវោច ននុ តេ
 សោណា រហោកតស្ស បដិសល្លីនស្ស ឯវំ ចេតសោ
 បរិវិតក្កោ ឧទចាទិ យេ ខោ កេចិ ភកវតោ សាវកា
 អារទ្ធវិយា វិហារន្តិ អហំ តេសំ អញ្ញតហេ អថ
 ច បន មេ ន អនុចាទាយ អាសវេហិ ចិត្តំ
 វិមុច្ចតិ សំវិជ្ជន្តិ ខោ បន មេ កុលេ កោកា
 សក្កា កោកេ ច ភុញ្ញតំ បុញ្ញានិ ច កាតុំ
 យន្ទុជាហំ សិក្ខុំ បច្ចក្កាយ ហីនាយាវត្តិត្វា
 កោកេ ច ភុញ្ញេយ្យំ បុញ្ញានិ ច ករេយ្យន្តិ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គគ្រូនិកាយ ឆក្កនិបាត

ក៏ស្រាប់តែបាត់ អំពីភ្នំគិដ្ឋកូដ មកប្រតិស្ថាន ក្នុងទីចំពោះមុខ នៃព្រះ
សោណៈដ៏មានអាយុ នាព្រៃសីតវ័ន ដូចបុរសមានកម្លាំង លាចេញនូវ
ដៃដែលបត់ចូល ឬ បត់ចូលនូវដៃដែលលាចេញ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ
ទ្រង់គង់លើពុទ្ធាសនៈដែលគេក្រាលថ្វាយ ។ ឯព្រះសោណៈដ៏មាន
អាយុ ក៏ក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគ ហើយគង់នៅក្នុងទីដ៏សម
គួរ ។ លុះព្រះសោណៈដ៏មានអាយុ គង់នៅក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ
ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ក៏ត្រាស់សួរយ៉ាងនេះថា នៃសោណៈ ក្រែង
អ្នកសម្លឹងនៅ ក្នុងទីស្ងាត់ មានសេចក្តីត្រិះរិះក្នុងចិត្តកើតឡើងយ៉ាង
នេះថា ពួកភិក្ខុណាមួយជាសាវ័ករបស់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ជាអ្នកមាន
ព្យាយាមតឹងតែង បណ្តាភិក្ខុទាំងនោះអញក៏រាប់ថា ជាសាវ័កដែលមាន
ព្យាយាមតឹងតែង មួយដែរ តែបើទុកជាដូច្នោះ ចិត្តរបស់អញ ក៏មិនរួច
ស្រឡះចាកកង់អាសវៈ ព្រោះមិនប្រកាន់មាំបានឡើយ ណ្ហើយ
ភោគសម្បត្តិក្នុងត្រកូលរបស់អញ ក៏មានគ្រប់គ្រាន់ អញក៏អាចប្រើប្រាស់
ភោគសម្បត្តិផង ធ្វើបុណ្យទាំងឡាយបានផង បើដូច្នោះ គួរ
តែអញលានូវសិក្ខាវិលត្រឡប់មកកាន់ហ៊ិនភេទវិញ ហើយគប្បីប្រើប្រាស់
នូវភោគសម្បត្តិផង ធ្វើនូវបុណ្យទាំងឡាយផង ដូច្នោះមែនឬ ។

ទុតិយបណ្ណាសកេ មហាវគ្គោ

ឯវំ ភន្តេ ។ តំ កី មញ្ញុសិ សោណា កុសលោ ត្ថំ បុព្វ
 អាភារិកក្ខតោ វីណាយ តន្តិស្សរតិ ។ ឯវំ ភន្តេ ។
 តំ កី មញ្ញុសិ សោណា យទា ច តេ វីណាយ
 តន្តិយោ អច្ចាយតា ហោន្តិ អបិទុ តេ វីណា តស្មី
 សមយេ សរវតី វា ហោតិ កម្មញ្ញា វាតិ ។ ដោ
 ហោតំ ភន្តេ ។ តំ កី មញ្ញុសិ សោណា យទា តេ
 វីណាយ តន្តិយោ អតិសិចិលា ហោន្តិ អបិទុ តេ
 វីណា តស្មី សមយេ សរវតី វា ហោតិ កម្មញ្ញា
 វាតិ ។ ដោ ហោតំ ភន្តេ ។ យទា បន តេ
 សោណា វីណាយ តន្តិយោ ន អច្ចាយតា ហោន្តិ
 ន អតិសិចិលា សមេ កុណោ បតិដ្ឋិតា អបិទុ តេ
 វីណា តស្មី សមយេ សរវតី វា ហោតិ កម្មញ្ញា
 វាតិ ។ ឯវំ ភន្តេ ។ ឯវមេវ ខោ សោណា អច្ចារទ្ធិ
 វិយំ ឧទ្ធច្ចាយ សំវត្តតិ អតិសីនំ វិយំ^(១) កោសដ្ឋាយ
 សំវត្តតិ តស្មាតិហា ត្ថំ សោណា វិយសមតំ អធិដ្ឋាហិ

១ ម. អតិសិចិលំ វិយំ ។

ទុតិយបណ្ណាសក មហាវគ្គ

ព្រះសោណៈដ៏មានអាយុ ក្រាបបង្គំទូលថា ព្រះករុណាព្រះអង្គ ។
 ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់សួរថា នៃសោណៈ អ្នកយល់នូវសេចក្តី
 នោះថា ដូចម្តេច ខ្លួនអ្នកកាលនៅជាគ្រហស្ថអំពីដើម ជាអ្នកឈ្លាសវៃក្នុង
 ការដេញខ្សែពិណដែរឬ ។ ព្រះករុណាព្រះអង្គ ។ ម្នាលសោណៈ អ្នក
 យល់នូវសេចក្តីនោះថាដូចម្តេច សម័យណា ខ្សែពិណរបស់អ្នកតឹងពេក
 សម័យនោះ តើពិណរបស់អ្នក មានសំឡេងពីរោះ ឬ គួរដល់ការដេញ
 ដែរឬ ។ មិនដូច្នោះទេព្រះអង្គ ។ ម្នាលសោណៈ អ្នកយល់នូវសេចក្តីនោះ
 ថាដូចម្តេច សម័យណា ខ្សែពិណរបស់អ្នកធ្ងរពេក សម័យនោះ តើ
 ពិណរបស់អ្នក មានសំឡេងពីរោះ ឬ គួរដល់ការដេញដែរឬ ។ មិនដូច្នោះ
 ទេព្រះអង្គ ។ ម្នាលសោណៈ មួយទៀត សម័យណា ខ្សែពិណរបស់អ្នក
 មិនតឹងពេក មិនធ្ងរពេកទេ តាំងនៅក្នុងគុណដ៏ស្មើល្មម គឺសំឡេងជា
 កណ្តាល សម័យនោះ តើពិណរបស់អ្នកមានសំឡេងពីរោះ ឬ គួរដល់ការ
 ដេញដែរឬ ។ ព្រះករុណាព្រះអង្គ ។ ម្នាលសោណៈ ព្យាយាមដែលតឹង
 ពេក រមែងប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសេចក្តីអណ្តែតអណ្តូងចិត្ត ព្យាយាមដែលធ្ងរ
 ពេក រមែងប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសេចក្តីខ្ជិលច្រអូស ក៏យ៉ាងនោះដែរ ម្នាល
 សោណៈ ព្រោះហេតុនោះ អ្នកចូរតាំងសេចក្តីព្យាយាមឲ្យស្មើល្មមផង^(១)

១ ពាក្យនេះ ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធទ្រង់ត្រាស់ដាស់តឿនព្រះសោណៈត្រូវ ឲ្យតាំងសេចក្តីព្យាយាម
 ចម្រើនសមថកម្មដ្ឋានកុំឲ្យតឹងពេកធ្ងរពេក ។ អដ្ឋកថា ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គត្តរនិកាយស្ស ឆក្កនិបាតោ

ឥន្ទ្រិយានព្វា សមតំ បដិវិជ្ឈ តត្ថ ច និមិត្តំ
 កណ្ណាហិតិ ។ ឯវំ ភន្តេតិ ខោ អាយស្មា សោណោ
 ភកវតោ បច្ចុស្សោសិ ។ អថខោ ភកវា អាយស្មន្តំ
 សោណំ ឥមិណា ឱវាទេន ឱវទិត្វា សេយ្យថាមិ នាម
 ពលវា បុរិសោ សម្មិញ្ចិតំ វា ពាហំ បសារេយ្យ
 បសារិតំ វា ពាហំ សម្មិញ្ចេយ្យ ឯវមេវ ខោ
 សីតវេន អន្តរហិតោ កិជ្ឈក្កុដេ បព្វតេ ចាតុរហោសិ ។

អថខោ អាយស្មា សោណោ អបវេន
 សមយេន វិរិយសមតំ អធិដ្ឋាសិ ឥន្ទ្រិយានព្វា សមតំ
 បដិវិជ្ឈ តត្ថ ច និមិត្តំ អក្កហោសិ ។ អថខោ អាយស្មា
 សោណោ ឯកោ រូបកដ្ឋោ អប្បមត្តោ អាតាបិ
 បហិតត្តោ វិហារន្តោ ន ចិរស្សេវ យស្សត្តាយ
 កុលបុត្តា សម្មុទេវ អការស្មា អនការិយំ បព្វជន្តិ

សុត្តន្តបិដក អង្គត្ថរនិកាយ ឆក្កនិបាត

ចូរតាំងនូវឥន្ទ្រិយទាំងឡាយ (មានសទ្ធិន្ទ្រិយជាដើម) ឲ្យស្មើគ្នាផង
 ចូរកាន់យកនូវនិមិត្ត ក្នុងសេចក្តីព្យាយាមនិងឥន្ទ្រិយដែលស្មើល្មមនោះ
 ផង ។ ព្រះសោណៈដ៏មានអាយុ បានទទួលព្រះពុទ្ធដីកានៃព្រះដ៏មាន
 ព្រះភាគថា ព្រះករុណាព្រះអង្គ ។ លុះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ទូន្មាន
 ព្រះសោណៈដ៏មានអាយុ ដោយឱវាទនេះហើយ ក៏ស្រាប់តែបាត់អំពី
 ព្រៃសីតវ័ន ទៅប្រាកដលើភ្នំគិដ្ឋកូដ ដូចជាបុរសដ៏មានកម្លាំង លាចេញ
 នូវដៃដែលបត់ចូល ឬបត់ចូលនូវដៃដែលលាចេញ ។ គ្រាសម័យជា
 ខាងក្រោយមក ព្រះសោណៈដ៏មានអាយុ ក៏បានតាំងនូវសេចក្តីព្យាយាម
 ឲ្យស្មើល្មមផង តាំងនូវឥន្ទ្រិយទាំងឡាយឲ្យស្មើគ្នាផង បានកាន់យក
 នូវនិមិត្ត^(១) ក្នុងសេចក្តីព្យាយាមនិងឥន្ទ្រិយដែលស្មើល្មមនោះផង ។
 លំដាប់នោះ ព្រះសោណៈដ៏មានអាយុ គេចចេញចាកពួកទៅនៅតែ
 ម្នាក់ឯង ជាអ្នកមិនប្រមាទ មានព្យាយាមដុតបំផ្លាញ (នូវកិលេស)
 មានចិត្តស្ងួតទៅ (កាន់ព្រះនិព្វាន) ពួកកុលបុត្តដែលចេញចាក
 ផ្ទះចូលកាន់ផ្ទះដោយប្រពៃ ដើម្បីប្រយោជន៍ដល់អនុត្តរធម៌ណា

១ សំដៅយកសមថនិមិត្ត និងវិបស្សនានិមិត្ត ។ អដ្ឋកថា ។

ទុតិយបណ្ណាសកេ មហាវគ្គោ

តទនុត្តរំ ព្រហ្មចរិយបរិយោសានំ ទិដ្ឋេវ ធម្មេ សយំ
 អភិញ្ញា សច្ចិកត្វា ឧបសម្បជ្ជ វិហាសិ ទីណា ជាតិ
 វុសិតំ ព្រហ្មចរិយំ កតំ ករណីយំ ធាបរំ ឥត្តត្តាយាតិ
 អព្ពញ្ញាសិ ។ អញ្ញតោ ច បន អាយស្មា សោណោ
 អរហតំ អហោសិ ។ អថខោ អាយស្មតោ
 សោណាស្ស អរហត្តប្បត្តស្ស ឯតទហោសិ យន្ទធាបំ
 យេន ភកវា តេនុបសង្កមេយ្យំ ឧបសង្កមិត្វា
 ភកវតោ សង្កិកេ អញ្ញំ ព្យាករយ្យន្តិ ។ អថខោ
 អាយស្មា សោណោ យេន ភកវា តេនុបសង្កមិ
 ឧបសង្កមិត្វា ភកវន្តំ អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ និសីទិ ។
 ឯកមន្តំ និសិដ្ឋោ ខោ អាយស្មា សោណោ ភកវន្តំ
 ឯតទវោច យោ សោ ភន្តេ ភិក្ខុ អរហំ ទីណា-
 សវោ វុសិតវា កតករណីយោ ឱហិតកាវោ

ទុតិយបណ្ណាសក មហាវគ្គ

មិនយូរប៉ុន្មាន ក៏បានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ សម្រេចនូវអនុត្តរធម៌ ដែលមាន
 ព្រហ្មចរិយៈជាទីបំផុតនោះ ដោយប្រាជ្ញាជំនុំត្រូវរបស់ខ្លួនឯង ក្នុងបច្ចុប្បន្ន
 នេះ ហើយបានដឹងច្បាស់ថា ជាតិ (របស់អញ) អស់ហើយ ព្រហ្ម-
 ចរិយធម៌ អញបានប្រព្រឹត្តចប់ហើយ សោឡសកិច្ច អញបានធ្វើស្រេច
 ហើយ មគ្គការវនាកិច្ចដទៃ ដើម្បីសោឡសកិច្ចនេះទៀត មិនមានឡើយ ។
 មានសេចក្តីសរសើរថា បណ្ណាពួកព្រះអរហន្តទាំងឡាយ ព្រះសោណៈ
 ដ៏មានអាយុ រាប់ថាជាអរហន្តមួយដែរ ។ លំដាប់នោះ ព្រះសោណៈ
 ដ៏មានអាយុ កាលបានសម្រេចព្រះអរហត្តហើយ ក៏មានសេចក្តីត្រិះរិះ
 យ៉ាងនេះថា បើដូច្នោះ គួរតែអញចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះ
 ចូលទៅដល់ហើយ គួរក្រាបទូលនូវអរហត្តគុណ ក្នុងសំណាក់ព្រះដ៏មាន
 ព្រះភាគ ។ គ្រានោះឯង ព្រះសោណៈដ៏មានអាយុ បានចូលទៅគាល់ព្រះ
 ដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគ
 រួចគង់ក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ លុះព្រះសោណៈដ៏មានអាយុ គង់ក្នុងទីដ៏សមគួរ
 ស៊ប់ហើយ បានក្រាបបង្គំទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគយ៉ាងនេះថា បពិត្រ
 ព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ភិក្ខុណា ជាអរហន្តខ្លីណាស្រេច បានប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយ-
 ធម៌ចប់ហើយ បានធ្វើសោឡសកិច្ចស្រេចហើយ បានដាក់ការចុះហើយ

សុត្តន្តបិដកេ អង្គត្តរនិកាយស្ស ឆក្កនិបាតោ

អនុប្បត្តសទត្តោ បរិក្ខិណាកវសញ្ញោជនោ សម្មទញ្ញា
 វិមុត្តោ សោ ឆដ្ឋាធានិ អធិមុត្តោ ហោតិ នេក្ខម្មាធិ-
 មុត្តោ ហោតិ បរិវេកាធិមុត្តោ ហោតិ អព្យាបជ្ឈាធិ-
 មុត្តោ ហោតិ តណ្ហាក្ខយាធិមុត្តោ ហោតិ ឧបាទា-
 នក្ខយាធិមុត្តោ ហោតិ អសម្មោហាធិមុត្តោ ហោតិ ។
 សិយា ខោ បន ភន្តេ ឥនេកច្ចុស្ស អាយស្មតោ
 ឯវមស្ស កេវលំ សន្ទាមត្តកំ នូន អយមាយស្មា
 និស្សាយ នេក្ខម្មាធិមុត្តាតិ ។ ន ខោ បនេតំ
 ភន្តេ ឯវំ ទដ្ឋព្វំ ។ ខីណាសវោ ភន្តេ ភិក្ខុ
 វុសិតវា កតករណីយោ ករណីយំ អត្តនោ
 អសមនុបស្សន្តោ កតស្ស វា បតិចយំ ខយា វាតស្ស
 វីតវាតត្តា នេក្ខម្មាធិមុត្តោ ហោតិ ខយា នោសស្ស
 វីតនោសត្តា នេក្ខម្មាធិមុត្តោ ហោតិ ខយា
 មោហស្ស វីតមោហត្តា នេក្ខម្មាធិមុត្តោ ហោតិ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គត្តរនិកាយ ឆក្កនិបាត

មានប្រយោជន៍នៃខ្លួនសម្រេចហើយ មានកិលេសជាគ្រឿងប្រកបក្នុង
 ភពអស់ហើយ មានចិត្តរួចស្រឡះហើយ ព្រោះដឹងដោយប្រពៃ ភិក្ខុនោះ
 ជាអ្នកមានចិត្តចុះស៊ប់កាន់ឋានៈ ៦ យ៉ាង គឺមានចិត្តចុះស៊ប់ ក្នុងនេក្ខម្មៈ
 (ការចេញចាកកាម) ១ ចុះស៊ប់ ក្នុងបរិវេក (ទីស្ងប់ស្ងាត់ចាកកិលេស) ១
 ចុះស៊ប់ ក្នុងសេចក្តីមិនមានព្យាបាទ ១ ចុះស៊ប់ ក្នុងធម៌ជាទីអស់ទៅនៃ
 តណ្ហា ១ ចុះស៊ប់ ក្នុងធម៌ជាទីអស់ទៅនៃឧបាទាន ១ ចុះស៊ប់ ក្នុងធម៌មិនមាន
 សេចក្តីវង្វេង ១ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន លោកខ្លះ ក្នុងសាសនានេះ
 មានសេចក្តីត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា លោកនេះ មានចិត្តចុះស៊ប់ ក្នុងនេក្ខម្មៈ
 ព្រោះអាស្រ័យនូវគុណធម៌ ត្រឹមតែសទ្ធាម្យ៉ាងដោយពិត ។ បពិត្រព្រះអង្គ
 ដ៏ចម្រើន ហេតុនេះ បុគ្គលមិនត្រូវយល់ឃើញយ៉ាងនេះឡើយ ។ បពិត្រ
 ព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ភិក្ខុជាខ្លីណាស្រេច បានប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយធម៌ចប់ហើយ
 បានធ្វើសោឡសកិច្ចស្រេចហើយ បើទុកជាមិនបានពិចារណានូវសោ-
 ឡសកិច្ចរបស់ខ្លួន ឬការសន្សំរបស់ខ្លួនដែលបានធ្វើហើយទេ ក៏គង់មាន
 ចិត្តចុះស៊ប់ ក្នុងនេក្ខម្មៈ ព្រោះអស់រាគៈ ព្រោះប្រាសចាករាគៈ ក៏គង់មាន
 ចិត្តចុះស៊ប់ ក្នុងនេក្ខម្មៈ ព្រោះអស់ទោសៈ ព្រោះប្រាសចាកទោសៈ ក៏គង់
 មានចិត្តចុះស៊ប់ ក្នុងនេក្ខម្មៈ ព្រោះអស់មោហៈ ព្រោះប្រាសចាកមោហៈ ។

ទុតិយបណ្ណាសកេ មហាវគ្គោ

សិយា ខោ បន ភន្តេ ឥន្ទេកច្ចុស្ស អាយស្មតោ
 ឯវមស្ស លាភសក្ការសិលោកំ ទូន អយមាយស្មា
 ជិកាមយមាណោ បរិវេកាធិមុត្តោតិ^(១) ។ ន ខោ បនេតំ
 ភន្តេ ឯវំ ទដ្ឋព្វំ ។ ខីណាសវោ ភន្តេ ភិក្ខុ រុសិតវា
 កតករណីយោ ករណីយំ អត្តនោ អសមនុ-
 បស្សន្តោ កតស្ស វា បតិចយំ ខយា វាគស្ស
 វីតវាគត្តា បរិវេកាធិមុត្តោ ហោតិ ខយា ទោសស្ស
 វីតទោសត្តា បរិវេកាធិមុត្តោ ហោតិ ខយា មោហស្ស
 វីតមោហត្តា បរិវេកាធិមុត្តោ ហោតិ ។ សិយា
 ខោ បន ភន្តេ ឥន្ទេកច្ចុស្ស អាយស្មតោ
 ឯវមស្ស សីលព្វតបរាមាសំ ទូន អយមាយស្មា
 សារតោ បច្ចាកច្ចន្តោ អព្យាបជ្ឈាធិមុត្តោតិ ។

១ ម. បរិវេកាធិមុត្តោ ហោតិ ។

ទុតិយបណ្ណាសក មហាវគ្គ

បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន លោកខ្លះ ក្នុងសាសនានេះ មានសេចក្តីត្រិះរិះ
យ៉ាងនេះថា លោកនេះ កាលប្រាថ្នាលោកសក្ការៈសេចក្តីសរសើរក៏
ដោយ ក៏គង់មានចិត្តចុះស៊ប់ ក្នុងសេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់ ។ បពិត្រ
ព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ហេតុនេះ បុគ្គលមិនត្រូវយល់ឃើញយ៉ាងនេះឡើយ ។
បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ភិក្ខុជាខីណាស្រព បានប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយធម៌
ចប់ហើយ បានធ្វើសោឡសកិច្ចស្រេចហើយ បើទុកជាមិនបាន
ពិចារណានូវសោឡសកិច្ចរបស់ខ្លួន ឬនូវការសន្សំរបស់ខ្លួនដែលបាន
ធ្វើហើយទេ ក៏គង់មានចិត្តចុះស៊ប់ ក្នុងសេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់ ព្រោះអស់រាគៈ
ព្រោះប្រាសចាករាគៈ ក៏គង់មានចិត្តចុះស៊ប់ ក្នុងសេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់ ព្រោះ
អស់ទោសៈ ព្រោះប្រាសចាកទោសៈ ក៏គង់មានចិត្តចុះស៊ប់ ក្នុងសេចក្តី
ស្ងប់ស្ងាត់ ព្រោះអស់មោហៈ ព្រោះប្រាសចាកមោហៈ ។ បពិត្រ
ព្រះអង្គដ៏ចម្រើន លោកខ្លះ ក្នុងសាសនានេះ មានសេចក្តីត្រិះរិះយ៉ាង
នេះថា លោកនេះ កាលត្រឡប់មកកាន់សីលពូតបរាមាសៈ ថាជាធម៌
មានខ្លឹមក៏ដោយ ក៏គង់ជាអ្នកមានចិត្តចុះស៊ប់ ក្នុងការមិនព្យាបាទ ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គត្តរនិកាយស្ស ឆក្កនិបាតោ

ន ខោ បនេតំ ភន្តេ ឯវំ ទដ្ឋព្វំ ។ វិណាសវោ ភន្តេ
 ភិក្ខុ រុសិតវា កតករណីយោ ករណីយំ អត្តនោ
 អសមនុបស្សន្តោ កតស្ស វា បតិចយំ ខយា
 រាគស្ស វិតរាគត្តា អព្យាបជ្ឈាទិមុត្តោ ហោតិ ខយា
 នោសស្ស វិតនោសត្តា អព្យាបជ្ឈាទិមុត្តោ ហោតិ
 ខយា មោហស្ស វិតមោហត្តា អព្យាបជ្ឈាទិមុត្តោ ហោតិ
 ។ បេ ។ ខយា រាគស្ស វិតរាគត្តា តណ្ហាក្ខយាទិមុត្តោ
 ហោតិ ខយា នោសស្ស វិតនោសត្តា តណ្ហាក្ខយា-
 ទិមុត្តោ ហោតិ ខយា មោហស្ស វិតមោហត្តា
 តណ្ហាក្ខយាទិមុត្តោ ហោតិ ខយា រាគស្ស វិតរាគត្តា
 ឧបាទានក្ខយាទិមុត្តោ ហោតិ ខយា នោសស្ស
 វិតនោសត្តា ឧបាទានក្ខយាទិមុត្តោ ហោតិ ខយា
 មោហស្ស វិតមោហត្តា ឧបាទានក្ខយាទិមុត្តោ ហោតិ
 ខយា រាគស្ស វិតរាគត្តា អសម្មោហាទិមុត្តោ ហោតិ

សុត្តន្តបិដក អង្គត្តរនិកាយ ឆក្កនិបាត

បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ហេតុនេះ បុគ្គលមិនត្រូវយល់ឃើញយ៉ាងនេះ
ឡើយ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ភិក្ខុជាខីណាស្រព បានប្រព្រឹត្ត
ព្រហ្មចរិយធម៌ចប់ហើយ បានធ្វើសោឡសកិច្ចស្រេចហើយ បើទុកជា
មិនបានពិចារណានូវសោឡសកិច្ចរបស់ខ្លួន ឬនូវការសន្សំរបស់ខ្លួនដែល
បានធ្វើហើយទេ ក៏គង់មានចិត្តចុះស៊ប់ ក្នុងការមិនព្យាបាទ ព្រោះអស់រាគៈ
ព្រោះប្រាសចាករាគៈ ក៏គង់មានចិត្តចុះស៊ប់ ក្នុងការមិនព្យាបាទ ព្រោះ
អស់ទោសៈ ព្រោះប្រាសចាកទោសៈ ក៏គង់មានចិត្តចុះស៊ប់ ក្នុងការ
មិនព្យាបាទ ព្រោះអស់មោហៈ ព្រោះប្រាសចាកមោហៈ ។ បេ ។ ក៏គង់
មានចិត្តចុះស៊ប់ ក្នុងធម៌ជាទីអស់ទៅនៃតណ្ហា ព្រោះអស់រាគៈ ព្រោះ
ប្រាសចាករាគៈ ក៏គង់មានចិត្តចុះស៊ប់ ក្នុងធម៌ជាទីអស់ទៅនៃតណ្ហា
ព្រោះអស់ទោសៈ ព្រោះប្រាសចាកទោសៈ ក៏គង់មានចិត្តចុះស៊ប់ ក្នុងធម៌
ជាទីអស់ទៅនៃតណ្ហា ព្រោះអស់មោហៈ ព្រោះប្រាសចាកមោហៈ ក៏គង់មាន
ចិត្តចុះស៊ប់ ក្នុងធម៌ជាទីអស់ទៅនៃឧបាទាន ព្រោះអស់រាគៈ ព្រោះប្រាស
ចាករាគៈ ក៏គង់មានចិត្តចុះស៊ប់ ក្នុងធម៌ជាទីអស់ទៅនៃឧបាទាន ព្រោះ
អស់ទោសៈ ព្រោះប្រាសចាកទោសៈ ក៏គង់មានចិត្តចុះស៊ប់ ក្នុងធម៌ជាទី
អស់ទៅនៃឧបាទាន ព្រោះអស់មោហៈ ព្រោះប្រាសចាកមោហៈ ក៏គង់
មានចិត្តចុះស៊ប់ ក្នុងការមិនវង្វេង ព្រោះអស់រាគៈ ព្រោះប្រាសចាករាគៈ

ទុតិយបណ្ណាសកេ មហាវគ្គោ

ខយា នោសស្ស វីតនោសត្តា អសម្មោហាធិមុត្តោ

ហោតិ ខយា មោហស្ស វីតមោហត្តា អសម្មោហា-

ធិមុត្តោ ហោតិ ។ ឯវំ សម្មាវិមុត្តចិត្តស្ស ភន្តេ ភិក្ខុនោ

ភូសា ចេបិ ចក្កុវិញ្ញេយ្យា រូទា ចក្កុស្ស អាទាចំ

អាភច្ឆន្តិ នេវស្ស ចិត្តំ បរិយាទិយន្តិ អមិស្សកតមេវស្ស

ចិត្តំ ហោតិ បិតំ អានេញ្ចប្បត្តំ វយញ្ចស្សានុបស្សតិ ។

ភូសា ចេបិ សោតវិញ្ញេយ្យា សទ្ធា ។ មេ ។ យាន-

វិញ្ញេយ្យា ភទ្ធា ជិវ្ហាវិញ្ញេយ្យា រសា កាយវិញ្ញេយ្យា

ដោដ្ឋព្វា មនោវិញ្ញេយ្យា ធម្មា មនស្ស អាទាចំ អាភច្ឆន្តិ

នេវស្ស ចិត្តំ បរិយាទិយន្តិ អមិស្សកតមេវស្ស ចិត្តំ

ហោតិ បិតំ អានេញ្ចប្បត្តំ វយញ្ចស្សានុបស្សតិ ។

ទុតិយបណ្ណាសក មហាវគ្គ

ក៏គង់មានចិត្តចុះស៊ប់ ក្នុងការមិនវង្វេង ព្រោះអស់ទោសៈ ព្រោះ
 ប្រាសចាកទោសៈ ក៏គង់មានចិត្តចុះស៊ប់ ក្នុងការមិនវង្វេង ព្រោះអស់
 មោហៈ ព្រោះប្រាសចាកមោហៈ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន កាលបើ
 ភិក្ខុ មានចិត្តផុតស្រឡះដោយប្រពៃ យ៉ាងនេះហើយ ទោះបី រូបារម្មណ៍
 យ៉ាងពន្លឹក ដែលគប្បីដឹងដោយភ្នែក មកកាន់រង្វង់នៃចក្ខុទ្វារ ក៏គ្រប
 សង្កត់ចិត្តរបស់ភិក្ខុនោះមិនបាន ចិត្តរបស់លោក ក៏មិនបានច្រឡំដោយ
 អារម្មណ៍ ជាចិត្តនឹងជឿ ដល់នូវការមិនរំភើប ទាំងលោកក៏ពិចារណា
 ឃើញនូវការកើតឡើង និងរលត់ទៅនៃចិត្តនោះ ។ ទោះបី សទ្ធារម្មណ៍
 យ៉ាងពន្លឹក ដែលគប្បីដឹងដោយត្រចៀក ។ បេ ។ គន្ធារម្មណ៍ ដែលគប្បី
 ដឹងដោយច្រមុះ រសារម្មណ៍ ដែលគប្បីដឹងដោយអណ្តាត ដោយដ្ឋានរម្មណ៍
 ដែលគប្បីដឹងដោយកាយ ធម្មារម្មណ៍ ដែលគប្បីដឹងដោយចិត្ត មកកាន់
 រង្វង់នៃមនោទ្វារ ក៏គ្របសង្កត់ចិត្តរបស់ភិក្ខុនោះមិនបាន ចិត្តរបស់លោក
 មិនបានច្រឡំដោយអារម្មណ៍ ជាចិត្តនឹងជឿ ដល់នូវការមិនរំភើប ទាំង
 លោកក៏ឃើញនូវការកើតឡើង និងការរលត់ទៅនៃចិត្តនោះ ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គត្តរនិកាយស្ស ឆក្កនិបាតោ

សេយ្យថាបិ ភន្តេ សេលោ បព្វតោ អច្ឆិទ្ធោ អសុសិរោ
 ឯកយនោ អថ បុរត្តិមាយ ចេបិ ទិសាយ អាភច្ឆេយ្យ
 ភូសា វាតុវុដ្ឋិ នេវ នំ សង្កម្មេយ្យ ន សម្បកម្មេយ្យ
 ន សម្បវេទេយ្យ អថ បច្ឆិមាយ ចេបិ ទិសាយ
 អាភច្ឆេយ្យ ភូសា វាតុវុដ្ឋិ ។ បេ ។ អថ ឧត្តរាយ ចេបិ
 ទិសាយ អាភច្ឆេយ្យ ភូសា វាតុវុដ្ឋិ អថ ទក្ខិណាយ
 ចេបិ ទិសាយ អាភច្ឆេយ្យ ភូសា វាតុវុដ្ឋិ នេវ នំ
 សង្កម្មេយ្យ ន សម្បកម្មេយ្យ ន សម្បវេទេយ្យ
 ឯវមេវ ខោ ភន្តេ ឯវំ សម្មារិមុត្តចិត្តស្ស ភិក្ខុនោ ភូសា
 ចេបិ ចក្កុវិញ្ញេយ្យា រូទា ចក្កុស្ស អាចាចំ អាភច្ឆន្តិ
 នេវស្ស ចិត្តំ បរិយាទិយន្តិ អមិស្សកតមេវស្ស ចិត្តំ
 ហោតិ បិតំ អាណេញ្ចប្បត្តំ វេយ្យស្សានុបស្សតិ ភូសា
 ចេបិ សោតវិញ្ញេយ្យា សទ្ធា ។ បេ ។ ឃានវិញ្ញេយ្យា
 កន្ធា ជិវ្ហវិញ្ញេយ្យា វសា កាយវិញ្ញេយ្យា ដោដ្ឋព្វា
 មនោវិញ្ញេយ្យា ធម្មា មនស្ស អាចាចំ អាភច្ឆន្តិ

សុត្តន្តបិដក អង្គត្តរនិកាយ ឆក្កនិបាត

បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ភ្នំថ្មមិនមានចន្លោះ មិនមានប្រហោង ជាភ្នំ
តាន់សុទ្ធ ទោះបី គំនរខ្យល់ដ៏ពន្លឺក បក់បោកមកពីទិសខាងកើតក្តី ក៏ធ្វើ
ភ្នំនោះឲ្យឃ្នាតមិនបាន ឲ្យកម្រើកមិនបាន ឲ្យញាប់ញ័រមិនបាន
ទោះបី គំនរខ្យល់ដ៏ពន្លឺក បក់បោកមកពីទិសខាងលិចក្តី ។ បេ ។
ទោះបី គំនរខ្យល់ដ៏ពន្លឺក បក់បោកមកពីទិសខាងជើងក្តី ទោះបី គំនរ
ខ្យល់ដ៏ពន្លឺក បក់បោកមកពីទិសខាងត្បូងក្តី ក៏ធ្វើភ្នំនោះឲ្យឃ្នាត
មិនបាន ឲ្យកម្រើកមិនបាន ឲ្យញាប់ញ័រមិនបាន មានឧបមា
ដូចម្តេចមិញ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន មានឧបមេយ្យ ដូចភិក្ខុមានចិត្តផុត
ស្រឡះដោយប្រពៃ យ៉ាងនេះហើយ ទោះបី រូបារម្មណ៍ដ៏ពន្លឺក ដែល
គប្បីដឹងដោយភ្នែក មកកាន់រង្វង់នៃចក្ខុទ្ធារ ក៏គ្របសង្កត់ចិត្តរបស់ភិក្ខុ
នោះមិនបាន ចិត្តរបស់លោក ក៏មិនបានច្រឡំដោយអារម្មណ៍ ជាចិត្តនឹង
ជឹង ដល់នូវការមិនរំភើប ទាំងលោកក៏ពិចារណាឃើញនូវការកើតឡើង
និងការរលត់ទៅនៃចិត្តនោះ ទោះបី សទ្ធារម្មណ៍ដ៏ពន្លឺក ដែលគប្បីដឹងដោយ
ត្រចៀក ។ បេ ។ គន្ធារម្មណ៍ ដែលគប្បីដឹងដោយច្រមុះ រសារម្មណ៍
ដែលគប្បីដឹងដោយអណ្តាត ផោដ្ឋព្វារម្មណ៍ ដែលគប្បីដឹងដោយកាយ
ធម្មារម្មណ៍ ដែលគប្បីដឹងដោយចិត្ត មកកាន់រង្វង់នៃមនោទ្ធារ

ទុតិយបណ្ណាសក មហាវគ្គោ

ឆេវស្ស ចិត្តំ បរិយាទិយន្តិ អមិស្សកតមេវស្ស
 ចិត្តំ ហោតិ បិតំ អាណេញ្ចប្បត្តំ វយញ្ចស្សានុ-
 បស្សតីតិ ។

ឆេវស្ស	ចិត្តំ	បរិយាទិយន្តិ	អមិស្សកតមេវស្ស
ចិត្តំ	ហោតិ	បិតំ	អាណេញ្ចប្បត្តំ វយញ្ចស្សានុ-
បស្សតីតិ	។		
ឆេវស្ស	ចិត្តំ	បរិយាទិយន្តិ	អមិស្សកតមេវស្ស
ចិត្តំ	ហោតិ	បិតំ	អាណេញ្ចប្បត្តំ វយញ្ចស្សានុ-
បស្សតីតិ	។		
ឆេវស្ស	ចិត្តំ	បរិយាទិយន្តិ	អមិស្សកតមេវស្ស
ចិត្តំ	ហោតិ	បិតំ	អាណេញ្ចប្បត្តំ វយញ្ចស្សានុ-
បស្សតីតិ	។		
ឆេវស្ស	ចិត្តំ	បរិយាទិយន្តិ	អមិស្សកតមេវស្ស
ចិត្តំ	ហោតិ	បិតំ	អាណេញ្ចប្បត្តំ វយញ្ចស្សានុ-
បស្សតីតិ	។		
ឆេវស្ស	ចិត្តំ	បរិយាទិយន្តិ	អមិស្សកតមេវស្ស
ចិត្តំ	ហោតិ	បិតំ	អាណេញ្ចប្បត្តំ វយញ្ចស្សានុ-
បស្សតីតិ	។		
ឆេវស្ស	ចិត្តំ	បរិយាទិយន្តិ	អមិស្សកតមេវស្ស
ចិត្តំ	ហោតិ	បិតំ	អាណេញ្ចប្បត្តំ វយញ្ចស្សានុ-
បស្សតីតិ	។		

ទុតិយបណ្ណាសក មហាវគ្គ

ក៏គ្របសង្កត់ចិត្តរបស់ភិក្ខុនោះមិនបាន ចិត្តរបស់លោក ក៏មិនបានច្រឡំ
ដោយអារម្មណ៍ ជាចិត្តនឹងជឹង ដល់នូវការមិនញាប់ញ័រ ទាំងលោក
ក៏ពិចារណាយើញនូវការកើតឡើង និងការរលត់ទៅនៃចិត្តនោះ ។

កាលបើ ភិក្ខុមានចិត្តចុះស៊ប់កាន់នេក្ខម្មៈ កាន់សេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់
មានចិត្តចុះស៊ប់កាន់សេចក្តីមិនព្យាបាទ កាន់ធម៌ជាទីអស់
ទៅនៃឧបាទាន មានចិត្តចុះស៊ប់កាន់ធម៌ ជាទីអស់ទៅ
នៃតណ្ហា កាន់សេចក្តីមិនវង្វេង ចិត្តក៏រមែងផុតស្រឡះ
ដោយប្រពៃ ព្រោះយើញនូវការកើត និងការរលត់ទៅនៃ
អាយតនៈ កាលបើភិក្ខុនោះ មានចិត្តផុតស្រឡះដោយ
ប្រពៃហើយ មានចិត្តស្ងប់រម្ងាប់ហើយ ការសន្សំនូវកិច្ច
ដែលលោកត្រូវធ្វើក៏មិនមាន កិច្ចដែលគួរធ្វើក៏មិនមាន ។
ក្នុងតាន់សុទ្ធ រមែងមិនកម្រើក ដោយខ្យល់ យ៉ាងណា
អារម្មណ៍ទាំងឡាយគឺ រូប សំឡេង ក្លិន រស ផ្សព្វ
ទាំងអស់ជាទីប្រាថ្នាក្តី មិនជាទីប្រាថ្នាក្តី ក៏ធ្វើចិត្តរបស់
អ្នកខ្ជាប់ខ្ជួន ជាចិត្តនឹងជឹង រួចស្រឡះចាកកិលេស
ឲ្យញាប់ញ័រមិនបាន ទាំងលោកក៏ពិចារណាយើញនូវការ
កើតឡើង និងការរលត់ទៅនៃចិត្តនោះ ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គត្តវនិកាយស្ស ឆក្កនិបាតោ

[៥៦] តេន ខោ បន សមយេន អាយស្មា
 ដក្កុណោ អាពាធិកោ ហោតិ ទុក្ខិតោ ពាណ្ណ-
 តិលានោ ។ អថខោ អាយស្មា អានន្ទោ យេន
 ភកវា តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា ភកវន្តំ
 អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ និសីទិ ។ ឯកមន្តំ
 និសីន្ទោ ខោ អាយស្មា អានន្ទោ ភកវន្តំ ឯតទវោច
 អាយស្មា ភន្តេ ដក្កុណោ អាពាធិកោ ទុក្ខិតោ
 ពាណ្ណតិលានោ សាធុ ភន្តេ ភកវា យេនាយស្មា
 ដក្កុណោ តេនុបសង្កមតុ អនុកម្យំ ឧបាទាយាតិ ។
 អធិវាសេសិ ភកវា តុណ្ហិកាវេន ។ អថខោ
 ភកវា សាយណ្ហាសមយំ បដិសល្លាដា វុដ្ឋិតោ
 យេនាយស្មា ដក្កុណោ តេនុបសង្កមិ ។ អទ្ធិសា
 ខោ អាយស្មា ដក្កុណោ ភកវន្តំ ទូរតោវ
 អាភច្ឆន្តំ ទិស្វាន មញ្ចកេ សមញ្ចេបិ^(១) ។
 អថខោ ភកវា អាយស្មន្តំ ដក្កុណំ ឯតទវោច
 អលំ ដក្កុណា មា ត្វំ មញ្ចកេ សមញ្ចេបិ ។

១ ម. សមណេសិ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គុត្តរនិកាយ ឆក្កនិបាត

[៥៦] សម័យនោះ ព្រះផគ្គណៈដ៏មានអាយុ មានអាពាធ ដល់
 នូវទុក្ខ ឈឺធ្ងន់ ។ លំដាប់នោះ ព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុ បានចូលទៅគាល់
 ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគ
 រួចគង់ក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ លុះព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុ គង់ក្នុងទីដ៏សមគួរ
 ហើយ ទើបក្រាបបង្គំទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគយ៉ាងនេះថា បពិត្រព្រះអង្គ
 ដ៏ចម្រើន ព្រះផគ្គណៈដ៏មានអាយុ មានអាពាធ ដល់នូវទុក្ខ ឈឺធ្ងន់ បពិត្រ
 ព្រះអង្គដ៏ចម្រើន សូមព្រះដ៏មានព្រះភាគ ស្តេចចូលទៅឯលំនៅនៃព្រះ
 ផគ្គណៈដ៏មានអាយុ ដើម្បីអនុគ្រោះ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ក៏ទ្រង់ទទួល
 ដោយតុណ្ហភាព ។ គ្រានោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ចេញចាកទីសម្ងំ
 ក្នុងសាយណ្តសម័យ ហើយចូលទៅឯលំនៅដែលព្រះផគ្គណៈដ៏មានអាយុ
 នៅ ។ ព្រះផគ្គណៈដ៏មានអាយុ បានឃើញព្រះដ៏មានព្រះភាគ ស្តេចមក
 អំពីចម្ងាយលឺម ។ លុះឃើញហើយ ក៏គ្រាន់តែសម្តែងអាការជាទីក្រោក
 ឡើងលើគ្រែតូច ។ វេលានោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ឃាត់ព្រះផគ្គណៈ
 ដ៏មានអាយុយ៉ាងនេះថា កុំផគ្គណៈ អ្នកកុំក្រោកអំពីគ្រែតូចឡើយ ។

ទុតិយបណ្ណាសកេ មហាវគ្គោ

សន្តិមាណិ អាសនាណិ បរេហិ^(១) បញ្ញត្តាណិ តត្តាហំ
 និសីទិស្សាមីតិ និសីទិ ភកវា បញ្ញត្តេ អាសនេ
 និសង្ក ខោ ភកវា អាយស្មន្តំ ផក្កុណំ ឯតទរោច
 កក្ខិ តេ ផក្កុណា ខមនីយំ កក្ខិ យាបនីយំ កក្ខិ
 ទុក្ខា វេទនា បដិក្កមន្តិ ឆោ អភិក្កមន្តិ បដិក្ក-
 មោសានំ បញ្ញាយតិ ឆោ អភិក្កមោតិ ។ ន មេ
 ភន្តេ ខមនីយំ ន យាបនីយំ ពាណ្ឌ មេ ទុក្ខា
 វេទនា អភិក្កមន្តិ ឆោ បដិក្កមន្តិ អភិក្កមោសានំ
 បញ្ញាយតិ ឆោ បដិក្កមោ ។ សេយ្យថាបិ ភន្តេ ពលវា
 បុរិសោ តិណ្ណោន សិខរេន មុទ្ធនិ^(២) អភិមដ្ឋេយ្យ ឯវមេវ
 ខោ ភន្តេ អធិមត្តា វាតា មុទ្ធនិ ឱហានន្តិ ន មេ ភន្តេ
 ខមនីយំ ន យាបនីយំ ពាណ្ឌ មេ ទុក្ខា វេទនា

១ ឱ. បុរេ ។ ២ ឱ. មុទ្ធនំ ។

ទុតិយបណ្ណសក មហាវគ្គ

អាសនៈនេះដែលភិក្ខុឯទៀត ក្រាលបម្រុងទុកមានហើយ តថាគតនឹង
អង្គុយលើអាសនៈនោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគក៏ទ្រង់គង់លើអាសនៈដែលភិក្ខុ
ក្រាលថ្វាយ លុះព្រះដ៏មានព្រះភាគគង់ហើយ បានត្រាស់សួរព្រះធុគ្គណៈ
ដ៏មានអាយុយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់ធុគ្គណៈ អ្នកល្មមអត់ធន់បានទេឬ អ្នកល្មម
ញ៉ាំងអត្តភាពឲ្យប្រព្រឹត្តទៅបានឬ ទុក្ខវេទនា (របស់អ្នក) ធ្ងរថយ
មិនចម្រើនឡើង សេចក្តីធ្ងរថយ រមែងប្រាកដ ការចម្រើនឡើងមិនប្រាកដ
ទេឬ ។ ព្រះធុគ្គណៈក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ខ្ញុំព្រះអង្គ
មិនល្មមអត់ធន់បានទេ មិនល្មមញ៉ាំងអត្តភាព ឲ្យប្រព្រឹត្តទៅបានទេ
ទុក្ខវេទនារបស់ខ្ញុំព្រះអង្គធ្ងន់ណាស់ ចេះតែចម្រើនឡើង មិនធ្ងរថយសោះ
សេចក្តីចម្រើនឡើង ចេះតែប្រាកដ សេចក្តីធ្ងរថយ មិនប្រាកដទេ ។
បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន បុរសមានកម្លាំង យកដែកស្រួចដ៏មុតមកចាក់
ទម្ងន់ក្បាល យ៉ាងណាមិញ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ខ្យល់យ៉ាងខ្លាំង
តែងចាក់ដោតក្នុងក្បាល (របស់ខ្ញុំព្រះអង្គ) ក៏យ៉ាងនោះដែរ បពិត្រ
ព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ខ្ញុំព្រះអង្គ មិនល្មមអត់ធន់បានទេ មិនល្មមញ៉ាំង
អត្តភាព ឲ្យប្រព្រឹត្តទៅបានទេ ទុក្ខវេទនារបស់ខ្ញុំព្រះអង្គធ្ងន់ណាស់

សុត្តន្តបិដកេ អង្គត្តវនិកាយស្ស ឆក្កនិបាតោ

អភិក្កមន្តិ នោ បដិក្កមន្តិ អភិក្កមោសានំ បញ្ញាយតិ
 នោ បដិក្កមោ ។ សេយ្យថាបិ ពលវា បុរិសោ
 ទឡេន វត្តកូន្ទេន សីសេ សីសវេបនំ ទឡេយ្យ
 ឯវមេវ ខោ ភន្តេ អធិមត្តា សីសេ សីសវេទនា ន មេ
 ភន្តេ ខមនីយំ ន យាបនីយំ ពាឡ្យា មេ ទុក្ខា វេទនា
 អភិក្កមន្តិ នោ បដិក្កមន្តិ អភិក្កមោសានំ បញ្ញាយតិ
 នោ បដិក្កមោ ។ សេយ្យថាបិ ភន្តេ ទក្ខោ
 កោយាតកោ វា កោយាតកន្តេវាសី វា តិស្លោន
 កោរិកន្តនេន កុច្ឆិ បរិកន្តេយ្យ ឯវមេវ ខោ មេ ភន្តេ
 អធិមត្តា វាតា កុច្ឆិ បរិកន្តន្តិ ន មេ ភន្តេ ខមនីយំ
 ន យាបនីយំ ពាឡ្យា មេ ទុក្ខា វេទនា អភិក្កមន្តិ
 នោ បដិក្កមន្តិ អភិក្កមោសានំ បញ្ញាយតិ នោ
 បដិក្កមោ ។ សេយ្យថាបិ ភន្តេ ទ្វេ ពលវន្តោ
 បុរិសា ទុព្វលតវំ បុរិសំ នាណពាហាសុ តហេត្វា
 អង្ការកាសុយា សន្តាបេយ្យំ^(១) សម្បវិតាបេយ្យំ
 ឯវមេវ ខោ ភន្តេ អធិមត្តោ កាយស្មី ខាហោ

១ ម. បក្ខិបេយ្យំ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គត្តរនិកាយ ឆក្កនិបាត

ចេះតែចម្រើនឡើង មិនធ្លរថយសោះ សេចក្តីចម្រើនឡើង ចេះតែប្រាកដ
 សេចក្តីធ្លរថយមិនប្រាកដទេ ។ បុរសមានកម្លាំងយកព្រំត្រង់មាំមួយចង្វាយ
 មករុំត្របែងក្បាលយ៉ាងណាមិញបពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើនវេទនាក្នុងក្បាល
 (របស់ខ្ញុំព្រះអង្គ) ក៏ខ្លាំងយ៉ាងនោះដែរ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ខ្ញុំព្រះអង្គ
 មិនល្មមអត់ធន់បានទេ មិនល្មមញ៉ាំងអត្តភាព ឲ្យប្រព្រឹត្តទៅបានទេ
 ទុក្ខវេទនារបស់ខ្ញុំព្រះអង្គធ្ងន់ណាស់ ចេះតែចម្រើនឡើង មិនធ្លរថយសោះ
 សេចក្តីចម្រើនឡើង ចេះតែប្រាកដ សេចក្តីធ្លរថយមិនប្រាកដទេ ។ បពិត្រ
 ព្រះអង្គដ៏ចម្រើន នាយគោឃាតក្តី អ្នកជំនួយការនៃនាយគោឃាតក្តី ដែល
 ឆ្ងាស យកកាំបិតសម្រាប់វះគោដ៏មុត មកវះពោះយ៉ាងណាមិញ បពិត្រ
 ព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ខ្យល់យ៉ាងខ្លាំង តែងកាត់រូរផ្ទៃរបស់ខ្ញុំព្រះអង្គ យ៉ាងនោះ
 ដែរ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ខ្ញុំព្រះអង្គមិនល្មមអត់ធន់បានទេ មិនល្មមញ៉ាំង
 អត្តភាពឲ្យប្រព្រឹត្តទៅបានទេ ទុក្ខវេទនារបស់ខ្ញុំព្រះអង្គធ្ងន់ណាស់ ចេះតែ
 ចម្រើនឡើង មិនធ្លរថយសោះទេ សេចក្តីចម្រើនឡើងចេះតែប្រាកដ សេចក្តី
 ធ្លរថយមិនប្រាកដទេ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន បុរសមានកម្លាំងពីរនាក់
 នាំគ្នាចាប់បុរសដែលមានកម្លាំងថយជាង ត្រង់ដើមដៃផ្សេងគ្នា មកដុត
 រោលអាស លើរណ្តៅរងើកភ្លើង យ៉ាងណាមិញ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន
 សេចក្តីក្តៅក្រហាយយ៉ាងខ្លាំងក្នុងកាយ (របស់ខ្ញុំព្រះអង្គ) ក៏យ៉ាងនោះដែរ

ទុតិយបណ្ណាសកេ មហាវគ្គោ

ន មេ ភន្តេ ខមនីយំ ន យាបនីយំ ពាណ្ណា មេ
 ទុក្ខា វេទនា អភិក្កមន្តិ នោ បដិក្កមន្តិ
 អភិក្កមោសានំ បញ្ញាយតិ នោ បដិក្កមោតិ ។
 អថខោ ភកវា អាយស្មន្តំ ធុត្តុណំ ធម្មិយា
 កថាយ សន្ធុស្សេត្វា សមាទបេត្វា សមុត្តេជេត្វា
 សម្បហំសេត្វា ឧដ្ឋាយាសនា បក្កាមិ ។ អថខោ
 អាយស្មា ធុត្តុណោ អចិរយ្យក្កន្តស្ស ភកវតោ
 កាលមកាសិ តម្ហិ ចស្ស សមយេ មរណាកាលេ
 ឥន្ទ្រិយានិ វិប្បសីទីសុ ។ អថខោ អាយស្មា
 អានន្ទោ យេន ភកវា តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា
 ភកវន្តំ អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ និសីទិ ។ ឯកមន្តំ
 និសីន្ទោ ខោ អាយស្មា អានន្ទោ ភកវន្តំ
 ឯតទវោច អាយស្មា ភន្តេ ធុត្តុណោ អចិរ-
 យ្យក្កន្តស្ស ភកវតោ កាលមកាសិ តម្ហិ ចស្ស
 សមយេ មរណាកាលេ ឥន្ទ្រិយានិ វិប្បសីទីសុតិ ។

ទុតិយបណ្ណាសក មហាវគ្គ

បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ខ្ញុំព្រះអង្គមិនល្មមអត់ធន់បានទេ មិនល្មមញ្ជាំងអត្ត-
 ភាពឲ្យប្រព្រឹត្តទៅបានទេ ទុក្ខវេទនារបស់ខ្ញុំព្រះអង្គជូនណាស់ ចេះតែ
 ចម្រើនឡើង មិនជូរថយសោះ សេចក្តីចម្រើន ចេះតែប្រាកដ សេចក្តី
 ជូរថយ មិនប្រាកដទេ ។ លំដាប់នោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ធ្វើ
 ព្រះផគ្គណៈដ៏មានអាយុ ឲ្យយល់ឃើញច្បាស់ ឲ្យជឿកាន់តាម
 ឲ្យភ្ញៀវភ្ញា ឲ្យរីករាយ ដោយធម្មិកថា ហើយទ្រង់ក្រោកចាកអាសនៈ
 ស្តេចចៀសចេញទៅ ។ គ្រាកាលព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ស្តេច
 ចេញទៅមិនយូរប៉ុន្មាន ព្រះផគ្គណៈដ៏មានអាយុ ក៏ទទួលមរណភាព
 ក៏ក្នុងសម័យ ជាកាលជិតមរណៈនោះ ឥន្ទ្រិយទាំងឡាយ របស់លោក
 ក៏ជ្រះថ្លា ។ លំដាប់នោះ ព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុ បានចូលទៅ
 គាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក្រាបថ្វាយបង្គំ
 ព្រះដ៏មានព្រះភាគ រួចគង់ក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ លុះព្រះអានន្ទដ៏មាន
 អាយុ គង់ក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ បានក្រាបទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគ
 យ៉ាងនេះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន កាលព្រះអង្គទ្រង់ស្តេចចេញមក
 មិនយូរប៉ុន្មាន ព្រះផគ្គណៈដ៏មានអាយុ ក៏ទទួលមរណភាព ប៉ុន្តែសម័យ
 ជាកាលជិតមរណៈនោះ ឥន្ទ្រិយទាំងឡាយ របស់លោកក៏ជ្រះថ្លា ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គត្តវនិកាយស្ស ឆក្កនិបាតោ

កី ហានន្ទ ធីត្តុណាស្ស ភិក្ខុនោ ឥន្ទ្រិយានិ ន
 វិប្បសីទិស្សន្តិ ធីត្តុណាស្ស អានន្ទ ភិក្ខុនោ
 បញ្ចហិ ឱរម្ហាតិយេហិ សញ្ញោជនេហិ ចិត្តំ
 អវិមុត្តំ អហោសិ តស្ស តំ ធម្មទេសនំ សុត្វា
 បញ្ចហិ ឱរម្ហាតិយេហិ សញ្ញោជនេហិ ចិត្តំ
 វិមុត្តំ ។ ឆយិមេ អានន្ទ អានិសំសោ កាលេន
 ធម្មស្សវនេ កាលេន អត្ថបបរិក្ខាយ ។ កតមេ
 ឆ ។ ឥធានន្ទ ភិក្ខុនោ បញ្ចហិ ឱរម្ហាតិយេហិ
 សញ្ញោជនេហិ ចិត្តំ អវិមុត្តំ ហោតិ សោ តម្ហិ
 សមយេ មរណាកាលេ លភតិ តថាគតំ ទស្សនាយ
 តស្ស តថាគតោ ធម្មំ ទេសេតិ អាទិកល្យាណំ
 មជ្ឈេកល្យាណំ បរិយោសានកល្យាណំ សាត្តំ
 សព្យញ្ជនំ កេវលបរិបុណ្ណំ បរិសុទ្ធិំ ព្រហ្មចរិយំ
 បកាសេតិ តស្ស តំ ធម្មទេសនំ សុត្វា បញ្ចហិ
 ឱរម្ហាតិយេហិ សញ្ញោជនេហិ ចិត្តំ វិមុច្ចតិ អយំ
 អានន្ទ បឋមោ អានិសំសោ កាលេន ធម្មស្សវនេ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គត្ថរនិកាយ ឆក្កនិបាត

ព្រះដ៏មានព្រះភាគត្រាស់ថា ឱអានន្ទ ឥន្ទ្រិយទាំងឡាយ របស់
 ផគ្គណភិក្ខុ នឹងមិនជ្រះថ្លាឯណាបាន ម្នាលអានន្ទ ចិត្តរបស់ផគ្គណ-
 ភិក្ខុ ជាចិត្តមិនទាន់ផុតស្រឡះ ចាកសញ្ញាជនៈជាចំណែកខាងក្រោម
 ៥ យ៉ាងទេ ប៉ុន្តែចិត្តរបស់លោកផុតស្រឡះចាកសញ្ញាជនៈ ជាចំណែក
 ខាងក្រោម ៥ យ៉ាងបានវិញ ព្រោះស្តាប់ធម្មទេសនានោះ ។ ម្នាល
 អានន្ទ អានិសង្សក្នុងការស្តាប់ធម៌ តាមកាលគួរ ក្នុងការពិចារណា
 សេចក្តីតាមកាលគួរ នេះមាន ៦ យ៉ាង ។ អានិសង្ស ៦ យ៉ាង តើដូច
 ម្តេចខ្លះ ។ ម្នាលអានន្ទ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ មានចិត្តមិនទាន់
 ផុតស្រឡះ ចាកសញ្ញាជនៈ ជាចំណែកខាងក្រោម ៥ យ៉ាងទេ ប៉ុន្តែក្នុង
 សម័យជាកាលជិតមរណៈនោះ ភិក្ខុនោះបានចូបប្រទះព្រះតថាគត ព្រះ
 តថាគតសម្តែងធម៌មានពីរោះបទដើម បទកណ្តាល បទចុង ប្រកប
 ដោយអត្ថ ដោយព្យញ្ជនៈ ប្រកាសព្រហ្មចរិយធម៌ ដ៏បរិសុទ្ធពេញលេញ
 ទាំងអស់ ដល់ភិក្ខុនោះ ចិត្តរបស់ភិក្ខុនោះ ក៏ផុតស្រឡះចាកសញ្ញាជនៈ
 ជាចំណែកខាងក្រោម ៥ យ៉ាងបាន ព្រោះស្តាប់ធម្មទេសនានោះ
 ម្នាលអានន្ទ នេះជាអានិសង្សទី ១ ក្នុងការស្តាប់ធម៌ តាមកាលគួរ ។

ទុតិយបណ្ណាសកេ មហាវគ្គោ

បុន ចបរំ អាណន្ទ ភិក្ខុនោ បញ្ចហិ ឱរម្ហាតិយេហិ
 សញ្ញាជនេហិ ចិត្តំ អវិមុត្តំ ហោតិ សោ តម្ហិ
 សមយេ មរណាកាលេ នហេវ ខោ លភតិ តថាកតំ
 ទស្សនាយ អបិច ខោ តថាកតស្សារកំ លភតិ
 ទស្សនាយ តស្ស តថាកតស្សារកោ ធម្មំ នេសេតិ
 អាទិកល្យាណំ មជ្ឈេកល្យាណំ បរិយោសាន-
 កល្យាណំ សាត្តំ សព្វញ្ចនំ កេវលបរិបុណ្ណំ
 បរិសុទ្ធិំ ព្រហ្មចរិយំ បកាសេតិ តស្ស តំ ធម្មទេសនំ
 សុត្វា បញ្ចហិ ឱរម្ហាតិយេហិ សញ្ញាជនេហិ ចិត្តំ
 វិមុច្ចតិ អយំ អាណន្ទ ទុតិយោ អាទិសំសោ កាលេន
 ធម្មស្សារេ ។ បុន ចបរំ អាណន្ទ ភិក្ខុនោ បញ្ចហិ
 ឱរម្ហាតិយេហិ សញ្ញាជនេហិ ចិត្តំ អវិមុត្តំ ហោតិ
 សោ តម្ហិ សមយេ មរណាកាលេ នហេវ ខោ លភតិ
 តថាកតំ ទស្សនាយ នបិ តថាកតស្សារកំ លភតិ
 ទស្សនាយ អបិច ខោ យថាសុតំ យថាបរិយត្តំ ធម្មំ
 ចេតសា អនុវិតក្កេតិ អនុវិចារេតិ មនសានុបេក្ខតិ

ទុតិយបណ្ណាសក មហាវគ្គ

ម្នាលអានន្ទ មួយទៀត ភិក្ខុមានចិត្តមិនទាន់ផុតស្រឡះ ចាកសញ្ញាជនៈ
 ជាចំណែកខាងក្រោម ៥ យ៉ាងទេ តែក្នុងសម័យកាលជិតមរណៈនោះ
 ភិក្ខុនោះ មិនបានចូបប្រទះព្រះតថាគតទេ ប៉ុន្តែបានចូបប្រទះនឹងសាវ័ក
 របស់ព្រះតថាគត សាវ័ករបស់ព្រះតថាគត ក៏សម្តែងធម៌ មានពីរោះបទ
 ដើម បទកណ្តាល បទចុង ប្រកបដោយអត្ត ដោយព្យញ្ជនៈ ប្រកាស
 ព្រហ្មចរិយធម៌ ដ៏បរិសុទ្ធពេញលេញទាំងអស់ ដល់ភិក្ខុនោះ ចិត្តរបស់
 ភិក្ខុនោះ ក៏ផុតស្រឡះចាកសញ្ញាជនៈជាចំណែកខាងក្រោម ៥ យ៉ាងបាន
 ព្រោះស្តាប់ធម្មទេសនានោះ នេះជាអានិសង្ស ទី ២ ក្នុងការស្តាប់ធម៌តាម
 កាលគួរ ។ ម្នាលអានន្ទ មួយទៀត ចិត្តរបស់ភិក្ខុមិនទាន់ផុតស្រឡះចាក
 សញ្ញាជនៈ ជាចំណែកខាងក្រោម ៥ យ៉ាងទេ តែក្នុងសម័យកាល
 ជិតមរណៈ ភិក្ខុនោះ មិនបានចូបប្រទះព្រះតថាគត មិនបានចូបនឹងសាវ័ក
 របស់ព្រះតថាគតទេ ប៉ុន្តែត្រិះរិះរឿយ ។ ពិចារណារឿយ ។ ដោយចិត្ត
 ពិនិត្យរឿយ ។ ក្នុងចិត្តចំពោះធម៌ តាមដែលខ្លួនបានស្តាប់ បានរៀនមក

សុត្តន្តបិដកេ អង្គត្តរនិកាយស្ស ឆក្កនិបាតោ

តស្ស យថាសុតំ យថាបរិយត្តំ ធម្មំ ចេតសា
 អនុវិតក្កយតោ អនុវិចារយតោ មនសានុបេក្ខតោ
 បញ្ចហិ ឱរម្ហាតិយេហិ សញ្ញោជនេហិ ចិត្តំ វិមុច្ចតិ
 អយំ អានន្ទ តតិយោ អានិសំសោ កាលេន
 អត្ថបបរិក្ខាយ ។ ឥធានន្ទ ភិក្ខុនោ បញ្ចហិ
 ឱរម្ហាតិយេហិ សញ្ញោជនេហិ ចិត្តំ វិមុត្តំ ហោតិ អនុត្តរ
 ច ខោ ឧបទិសដ្ឋយេ ចិត្តំ អវិមុត្តំ ហោតិ សោ តម្ហិ
 សមយេ មរណាកាលេ លភតិ តថាគតំ ទស្សនាយ
 តស្ស តថាគតោ ធម្មំ ទេសេតិ អានិកល្យាណំ
 មជ្ឈេកល្យាណំ ។ មេ ។ ព្រហ្មចរិយំ បកាសេតិ
 តស្ស តំ ធម្មទេសនំ សុត្វា អនុត្តរ ឧបទិសដ្ឋយេ
 ចិត្តំ វិមុច្ចតិ អយំ អានន្ទ ចតុត្តោ អានិសំសោ
 កាលេន ធម្មស្សវនេ ។ បុន ចបរំ អានន្ទ ភិក្ខុនោ
 បញ្ចហិ ឱរម្ហាតិយេហិ សញ្ញោជនេហិ ចិត្តំ វិមុត្តំ ហោតិ
 អនុត្តរ ច ខោ ឧបទិសដ្ឋយេ ចិត្តំ អវិមុត្តំ ហោតិ

សុត្តន្តបិដក អង្គគ្រូនិកាយ ឆក្កនិបាត

កាលភិក្ខុនោះ ត្រិះរិះរឿយ ៗ ពិចារណារឿយ ៗ ដោយចិត្ត ពិនិត្យរឿយ ៗ ក្នុងចិត្ត ចំពោះធម៌ តាមដែលខ្លួនបានស្តាប់បានរៀនមក ចិត្តក៏ផុត ស្រឡះចាកសញ្ញាជនៈ ជាចំណែកខាងក្រោម ៥ យ៉ាងបាន ម្នាលអានន្ទ នេះជាអានិសង្ស ទី ៣ ក្នុងការពិចារណាសេចក្តី តាមកាលគួរ ។

ម្នាលអានន្ទ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ មានចិត្តផុតស្រឡះចាកសញ្ញាជនៈ ជាចំណែកខាងក្រោម ៥ យ៉ាងស្រេចហើយ ប៉ុន្តែមានចិត្តមិនទាន់ចុះស៊ប់ ក្នុងធម៌ដ៏ប្រសើរ គឺព្រះនិព្វានជាទីអស់ទៅនៃឧបទានៅឡើយទេ លុះក្នុង សម័យជាកាលជិតមរណៈនោះ ភិក្ខុនោះ បានចូរប្រទះព្រះតថាគត ទាំងព្រះតថាគត ក៏សម្តែងធម៌មានពីរោះបទដើម បទកណ្តាល ។ បេ ។

ប្រកាសព្រហ្មចរិយធម៌ដល់ភិក្ខុនោះ ចិត្តរបស់ភិក្ខុនោះ ក៏ចុះស៊ប់ក្នុងធម៌ ដ៏ប្រសើរ គឺព្រះនិព្វានជាទីអស់ទៅនៃឧបទាន ព្រោះស្តាប់ធម្មទេសនា នោះ ម្នាលអានន្ទ នេះជាអានិសង្សទី ៤ ក្នុងការស្តាប់ធម៌តាមកាលគួរ ។

ម្នាលអានន្ទ មួយទៀត ភិក្ខុមានចិត្តផុតស្រឡះ ចាកសញ្ញាជនៈ ជាចំណែកខាងក្រោម ៥ យ៉ាងស្រេចហើយ ប៉ុន្តែមានចិត្តមិនទាន់ចុះ ស៊ប់ក្នុងធម៌ដ៏ប្រសើរ គឺព្រះនិព្វាន ជាទីអស់ទៅនៃឧបទានៅឡើយទេ

ទុតិយបណ្ណាសកេ មហាវគ្គោ

សោ តម្ហិ សមយេ មរណាកាលេ នហោវ ខោ
 លភតិ តថាគតំ ទស្សនាយ អបិច ខោ តថាគត-
 ស្សារកំ លភតិ ទស្សនាយ តស្ស តថាគតស្សារកោ
 ធម្មំ ទេសេតិ អាទិកល្យាណំ ។ បេ ។ បរិសុទ្ធិំ ព្រហ្ម-
 ចរិយំ បកាសេតិ តស្ស តំ ធម្មទេសនំ សុត្វា អនុត្តរ
 ឧបទិសដ្ឋយេ ចិត្តំ វិមុច្ចតិ អយំ អាណន្ទ បញ្ចមោ
 អាទិសំសោ កាលេន ធម្មស្សារេន ។ បុន ចបរំ
 អាណន្ទ ភិក្ខុនោ បញ្ចហិ ឱរម្ហាភិយេហិ សញ្ញោជនេហិ
 ចិត្តំ វិមុត្តំ ហោតិ អនុត្តរេ ច ខោ ឧបទិសដ្ឋយេ
 ចិត្តំ អវិមុត្តំ ហោតិ សោ តម្ហិ សមយេ មរណាកាលេ
 នហោវ ខោ លភតិ តថាគតំ ទស្សនាយ នបិ តថា-
 គតស្សារកំ លភតិ ទស្សនាយ អបិច ខោ យថាសុតំ
 យថាបរិយត្តំ ធម្មំ ចេតសា អនុវិតក្កេតិ អនុវិចារេតិ
 មនសានុបេក្ខតិ ។ តស្ស យថាសុតំ យថាបរិយត្តំ
 ធម្មំ ចេតសា អនុវិតក្កយតោ អនុវិចារយតោ មនសា-
 នុបេក្ខតោ អនុត្តរេ ឧបទិសដ្ឋយេ ចិត្តំ វិមុច្ចតិ

ទុតិយបណ្ណាសក មហាវគ្គ

លុះក្នុងសម័យជាកាលជិតមរណៈនោះ ភិក្ខុនោះ មិនបានច្នៃប្រឌុបប្រទះព្រះ
តថាគត ប៉ុន្តែបានច្នៃប្រឌុបនឹងសារីរករបស់ព្រះតថាគត សារីរករបស់ព្រះ
តថាគត ក៏សម្តែងធម៌មានពីរោះបទដើម ។ លេ ។ ប្រកាសព្រហ្មចរិយ-
ធម៌ដ៏បរិសុទ្ធដល់ភិក្ខុនោះ ចិត្តរបស់ភិក្ខុនោះ ក៏ចុះស៊ប់ក្នុងធម៌ដ៏ប្រសើរ
គឺព្រះនិព្វានជាទីអស់ទៅនៃឧបទិបាន ព្រោះស្តាប់ធម៌ទេសនានោះ ម្នាល
អានន្ទ នេះជាអានិសង្សទី ៥ ក្នុងការស្តាប់ធម៌ តាមកាលគួរ ។ ម្នាលអានន្ទ
មួយវិញទៀត ភិក្ខុមានចិត្តផុតស្រឡះចាកសញ្ញាជនៈ ជាចំណែកខាង
ក្រោម ៥ យ៉ាងស្រេចហើយ ប៉ុន្តែមានចិត្តមិនទាន់ចុះស៊ប់ក្នុងធម៌ដ៏ប្រសើរ
គឺព្រះនិព្វានជាទីអស់ទៅនៃឧបទិនៅឡើយទេ លុះក្នុងសម័យជាកាលជិត
មរណៈនោះ ភិក្ខុនោះ មិនបានច្នៃប្រឌុបប្រទះព្រះតថាគត ទាំងមិនបានច្នៃប្រឌុប
នឹងសារីរករបស់ព្រះតថាគតទេ ប៉ុន្តែបានត្រិះរិះរឿយ ។ ពិចារណារឿយ ។
ដោយចិត្ត ពិនិត្យរឿយ ។ ក្នុងចិត្ត ចំពោះធម៌តាមដែលខ្លួនបានស្តាប់ បាន
រៀនមក កាលភិក្ខុនោះត្រិះរិះរឿយ ។ ពិចារណារឿយ ។ ដោយចិត្ត
ពិនិត្យរឿយ ។ ក្នុងចិត្ត ចំពោះធម៌តាមដែលខ្លួនបានស្តាប់ បានរៀនមក
ចិត្តក៏ចុះស៊ប់ ក្នុងធម៌ដ៏ប្រសើរគឺព្រះនិព្វាន ជាទីអស់ទៅនៃឧបទិបាន

សុត្តន្តបិដកេ អង្គក្កវនិកាយស្ស ឆក្កនិបាតោ

អយំ អានន្ទ ឆដ្ឋោ អានិសំសោ កាលេន
អត្ថបបរិក្ខាយ ។ ឥមេ ខោ អានន្ទ ឆ អានិសំសោ
កាលេន ធម្មស្សវេន កាលេន អត្ថបបរិក្ខាយាតិ ។

[៥៧] ឯកំ សមយំ ភកវា រាជតមោ វិហរតិ
តិជ្ឈក្ខេដ បព្វតេ ។ អថខោ អាយស្មា អានន្ទោ យេន
ភកវា តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា ភកវន្តំ អភិវាទេត្វា
ឯកមន្តំ និសីទិ ។ ឯកមន្តំ និសិទ្ធោ ខោ អាយស្មា
អានន្ទោ ភកវន្តំ ឯតទរោច បូរណោន ភន្តេ កស្សបេន
ឆន្ទាភិជាតិយោ បញ្ញត្តា កណ្ណាភិជាតិ បញ្ញត្តា
ដីលាភិជាតិ បញ្ញត្តា លោហិតាភិជាតិ បញ្ញត្តា
ហលិទ្ធាភិជាតិ បញ្ញត្តា សុក្កាភិជាតិ បញ្ញត្តា
បរមសុក្កាភិជាតិ បញ្ញត្តា ។ តត្រិនំ ភន្តេ បូរណោន
កស្សបេន កណ្ណាភិជាតិ បញ្ញត្តា ឱវត្តិកា
សោករិកា សាកុណិកា មាតរិកា លុទ្ធា
មច្ចុយាតកា ចោរា ចោរយាតកា ពន្ធជាតារិកា
យេ វា បនញ្ញេមិ កេចិ កុរុកម្មន្តា ។

សុត្តន្តបិដក អង្គគ្រូនិកាយ ឆក្កនិបាត

ម្នាលអានន្ទ នេះជាអានិសង្សទី ៦ ក្នុងការពិចារណាសេចក្តី តាម
កាលគួរ ។ ម្នាលអានន្ទ អានិសង្សក្នុងការស្តាប់ធម៌ តាមកាលគួរ
ក្នុងការពិចារណាធម៌តាមកាលគួរ មាន ៦ យ៉ាងនេះឯង ។

[៥៧] សម័យមួយ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅលើភ្នំ
គិដ្ឋក្នុង ជិតក្រុងរាជគ្រឹះ ។ គ្រានោះ ព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុ
បានចូលទៅគាល់ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ក្រាប
ថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគ រួចគង់ក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ លុះព្រះអានន្ទ
ដ៏មានអាយុ គង់ក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ ក៏ក្រាបបង្គំទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគ
ដូច្នោះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន បូរណកស្សប បញ្ញត្តជាតិកំណើត ៦ យ៉ាង
គឺបញ្ញត្តជាតិខ្មៅ ១ បញ្ញត្តជាតិខៀវ ១ បញ្ញត្តជាតិក្រហម ១ បញ្ញត្តជាតិ
លឿង ១ បញ្ញត្តជាតិស ១ បញ្ញត្តជាតិសសុទ្ធ ១ ។ បពិត្រព្រះអង្គ
ដ៏ចម្រើន ក្នុងជាតិ ៦ យ៉ាងនោះ បូរណកស្សប បញ្ញត្តពួកជនអ្នកសម្លាប់
ពពែ អ្នកសម្លាប់ជ្រូក អ្នកសម្លាប់សត្វបក្សី អ្នកសម្លាប់ម្រឹគ ពួកព្រាន
ពួកអ្នកសម្លាប់ត្រី ពួកចោរ ពួកអ្នកសម្លាប់ចោរ ពួកអ្នកជាប់គុក ឬក៏
ពួកជនណាមួយក្រៅពីនេះ ដែលមានអំពើអាក្រក់ថាជាជាតិខ្មៅ ។

ទុតិយបណ្ណាសកេ មហាវគ្គោ

តត្រិទំ ភន្តេ បូរណោន កស្សបេន ជីលាភិជាតិ បញ្ញត្តា
 ភិក្ខុ កណ្ណាធិមុត្តិកា^(១) យេ វា បនញ្ញបិ កេចិ កម្ម-
 វាទា កិរិយវាទា ។ តត្រិទំ ភន្តេ បូរណោន កស្សបេន
 លោហិតាភិជាតិ បញ្ញត្តា និក្ខណ្ណា ឯកសាជកា ។
 តត្រិទំ ភន្តេ បូរណោន កស្សបេន ហាលិទ្ធាភិជាតិ
 បញ្ញត្តា តិហី ឱទាតវសនា អចេលកសាជកា ។
 តត្រិទំ ភន្តេ បូរណោន កស្សបេន សុក្កាភិជាតិ
 បញ្ញត្តា អាជីវកា អាជីវកិណិយោ ។ តត្រិទំ ភន្តេ
 បូរណោន កស្សបេន បរមសុក្កាភិជាតិ បញ្ញត្តា នន្ទោ
 វច្ឆោ កច្ឆោ^(២) សង្កិច្ឆោ មក្ខុលិ កោសាលោ ។
 បូរណោន ភន្តេ កស្សបេន ឥមា ធន្យាភិជាតិយោ
 បញ្ញត្តាតិ ។ កី បនានន្ទ បូរណាស្ស កស្ស-
 បសុស សព្វោ លោកោ ឯតទព្ពនុជាតិ ឥមា
 ធន្យាភិជាតិយោ បញ្ញាបេតុន្តិ ។ ដោ ហេតំ ភន្តេ ។

១ ឱ. ម. កណ្ណកុត្តិកា ។ ២ ឱ. កិសោ ។ ម. កិច្ឆោ ។

ទុតិយបណ្ណាសក មហាវគ្គ

បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ក្នុងជាតិ ៦ យ៉ាងនោះ បូរណកស្សប បញ្ញត្ត
 ពួកកិក្ខុដែលមានអធ្យាស្រ័យខ្មៅ ឬក៏ពួកជនណាមួយ ក្រៅពីនេះ
 ដែលជាកម្មវាទ និងកិរិយវាទ ថាជាជាតិ ខៀវ ។ បពិត្រព្រះអង្គ
 ដ៏ចម្រើន ក្នុងជាតិ ៦ យ៉ាងនោះ បូរណកស្សប បញ្ញត្តពួកនិគ្រន្ត
 ដែលមានសាដកតៃ ១ ថាជាជាតិ ក្រហម ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន
 ក្នុងជាតិ ៦ យ៉ាងនោះ បូរណកស្សប បញ្ញត្តពួកគ្រហស្ថ អ្នកស្ងៀក
 ដណ្តប់សំពត់ ស មានសាដកដូចជា សាដកអចេលកៈ ថាជាជាតិ
 លឿង ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ក្នុងជាតិ ៦ យ៉ាងនោះ បូរណកស្សប
 បញ្ញត្តពួកអាជីវកៈ និងអាជីវិកា ថាជាជាតិ ស ។ បពិត្រព្រះអង្គ
 ដ៏ចម្រើន ក្នុងជាតិ ៦ យ៉ាងនោះ បូរណកស្សប បញ្ញត្តជនឈ្មោះ
 នន្ទវច្ឆៈ ឈ្មោះកិច្ចសង្កិច្ឆៈ និងឈ្មោះមក្ខុលិគោសាល ថាជាជាតិ
 សសុទ្ធ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន បូរណកស្សប បានបញ្ញត្តជាតិ ៦
 យ៉ាងនេះឯង ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគត្រាស់ថា ម្ចាស់អានន្ទ ចុះសត្វ-
 លោកទាំងពួង យល់តាមពាក្យរបស់បូរណកស្សប ដែលបញ្ញត្តជាតិ ៦
 យ៉ាងនេះដែរឬ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន មិនយល់តាមទេ ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គត្តវនិកាយស្ស ឆក្កនិបាតោ

សេយ្យថាបិ អាណន្ទ បុរិសោ ទទ្សិទ្ធោ អស្សកោ
 អនទ្ធិយោ តស្ស អកាមកស្ស ពិសំ ឱលកេយ្យំ
 ឥទំ តេ អម្ពោ បុរិស មំសញ្ច ខាទិតព្វំ មូលញ្ច
 អនុប្បនាតព្វន្តិ ឯវមេវ ខោ អាណន្ទ បូរណោន
 កស្សបេន អប្បដិញ្ញាយ ឯតេសំ សមណាព្រាហ្មណានំ
 ឥមា ឆន្ទារិជាតិយោ បញ្ញត្តា យថា តំ ពាលេន
 អព្យត្តេន អក្ខេត្តញ្ញនា អកុសលេន ។ អហំ ខោ
 បនានន្ទ ឆន្ទារិជាតិយោ បញ្ញាបេមិ តំ សុណាហិ
 សាធុកំ មនសិករោហិ កាសិស្សាមីតិ ។ ឯវំ ភន្តេតិ
 ខោ អាយស្មា អាណន្ទោ ភកវតោ បច្ចុស្សោសិ ។ ភកវា
 ឯតទរោច កតមា ចានន្ទ ឆន្ទារិជាតិយោ ។ ឥនានន្ទ
 ឯកទ្វោ កណ្ណារិជាតិយោ សមាណោ កណ្ណំ ធម្មំ
 អភិជាយតិ ឥធម បនានន្ទ ឯកទ្វោ កណ្ណារិជាតិយោ
 សមាណោ សុត្តំ ធម្មំ អភិជាយតិ ឥធម បនានន្ទ
 ឯកទ្វោ កណ្ណារិជាតិយោ សមាណោ អកណ្ណំ
 អសុត្តំ និព្វានំ អភិជាយតិ ឥធម បនានន្ទ ឯកទ្វោ
 សុត្តារិជាតិយោ សមាណោ កណ្ណំ ធម្មំ អភិជាយតិ

សុត្តន្តបិដក អង្គគ្រូនិកាយ ឆក្កនិបាត

ម្នាលអានន្ទ ដូចជាបុរសទ័លក្រ មិនមានទ្រព្យរបស់ខ្លួន ជាអ្នកមិន
ស្តុកស្តម្ភ ពួកជនឯទៀត ជម្រុញឲ្យចំណែកសាច់ ដល់បុរសនោះ
ដែលជាអ្នកមិនត្រូវការ ដោយបង្ខំថា នៃបុរសអឺយ អ្នកត្រូវទំពាស៊ី
សាច់នេះផង ត្រូវប្រគល់ឲ្យនូវថ្ងៃផង យ៉ាងណាមិញ ម្នាលអានន្ទ
បូរណកស្សប ជាមនុស្សពាល មិនវាងវៃ មិនស្គាល់ខេត្ត (នៃការ
បញ្ញត្តិជាតិ) មិនធ្វើវត្វាស បានបញ្ញត្តិជាតិ ៦ យ៉ាងនេះ របស់ពួក
សមណព្រាហ្មណ៍ទាំងនុ៎ះ ដោយគេមិនបានយល់ព្រម ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។
ម្នាលអានន្ទ ឥឡូវនេះ តថាគតនឹងបញ្ញត្តិជាតិ ៦ យ៉ាង អ្នកចូរស្តាប់
បញ្ញត្តិនោះ ចូរធ្វើទុកក្នុងចិត្តឲ្យល្អ តថាគតនឹងសម្តែង ។ ព្រះអានន្ទ
ដ៏មានអាយុ ក៏ទទួលព្រះពុទ្ធដីកានៃព្រះដ៏មានព្រះភាគថា ព្រះករុណា
ព្រះអង្គ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគត្រាស់ថា ម្នាលអានន្ទ ចុះជាតិ ៦ យ៉ាង
តើដូចម្តេចខ្លះ ។ ម្នាលអានន្ទ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ មានជាតិ ខ្មៅ
ប្រព្រឹត្តធម៌ខ្មៅ ១ ម្នាលអានន្ទ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ មានជាតិ
ខ្មៅ ប្រព្រឹត្តធម៌ ស ១ ម្នាលអានន្ទ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ
មានជាតិ ខ្មៅ ដល់នូវព្រះនិព្វាន ដែលជាធម៌មិនខ្មៅមិនស ១ ម្នាល
អានន្ទ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ មានជាតិ ស ប្រព្រឹត្តធម៌ ខ្មៅ ១

ទុតិយបណ្ណាសកេ មហាវគ្គោ

ឥធិ បនាទន្ធិ ឯកច្ចោ សុក្ការិជាតិយោ សមាដោ
 សុក្កំ ធម្មំ អភិជាយតិ ឥធិ បនាទន្ធិ ឯកច្ចោ
 សុក្ការិជាតិយោ សមាដោ អកណ្ណំ អសុក្កំ ជិញ្ជាជំ
 អភិជាយតិ ។ កថញ្ជានទន្ធិ កណ្ណារិជាតិយោ សមាដោ
 កណ្ណំ ធម្មំ អភិជាយតិ ។ ឥធិ ឯកច្ចោ ជីវេ
 កុលេ បច្ចាជាតោ ហោតិ ចណ្ណាលកុលេ វា នេសា-
 ទកុលេ វា វេណកុលេ វា រថការកុលេ វា បុក្កុស-
 កុលេ វា ទឡិទ្ធិ អប្បន្នចានកោជនេ កសិវុត្តិកេ
 យត្ត កសិវេន យាសច្ឆាដោ លព្ពតិ សោ ច ហោតិ
 ទុព្វឃ្លោ ទុទ្ធិសិកោ ឱកោជិមកោ ពហ្វាពាដោ
 កាលោ វា កុណី វា ខញ្ជោ វា បក្កុហតោ វា ន
 លាភី អន្ទស្ស ចានស្ស វត្តស្ស យានស្ស មាលាភន្ទ-
 វិលេបនស្ស សេយ្យវសេប្បដិបេយ្យស្ស សោ កាយេន
 ទុច្ចរិតំ ចរតិ វាចាយ ទុច្ចរិតំ ចរតិ មនសា ទុច្ចរិតំ
 ចរតិ សោ កាយេន ទុច្ចរិតំ ចរិត្វា វាចាយ ទុច្ចរិតំ
 ចរិត្វា មនសា ទុច្ចរិតំ ចរិត្វា កាយស្ស ភេតា
 បរម្មរណា អចាយំ ទុក្កតិ វិជិតាតំ និរយំ ឧបបដ្ឋតិ ។

ទុតិយបណ្ណាសក មហាវគ្គ

ម្នាលអានន្ទ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ មានជាតិ ស ប្រព្រឹត្ត
 ធម៌ ស ១ ម្នាលអានន្ទ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ មានជាតិ ស
 ដល់នូវព្រះនិព្វាន ដែលជាធម៌មិនខ្មៅមិន ស ១ ។ ម្នាលអានន្ទ ចុះ
 បុគ្គលមានជាតិ ខ្មៅ ប្រព្រឹត្តធម៌ ខ្មៅ តើយ៉ាងណា ។ ម្នាលអានន្ទ
 បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ មកកើតក្នុងត្រកូលថោកទាប គឺត្រកូល
 ចណ្ណាល ឬត្រកូលនេសាទ ត្រកូលជាងផែង ត្រកូលជាងរថ
 ត្រកូលអ្នកយកសម្រាម ជាត្រកូលក្រីក្រ មិនមានបាយទឹក និងគ្រឿង
 ប្រើប្រាស់រស់នៅដោយលំបាក ដែលជាត្រកូលរកគ្រឿងបរិភោគនិង
 គ្រឿងស្លៀកពាក់បានដោយក្រ បុគ្គលនោះឯង ជាអ្នកមានសម្បុរ
 អាក្រក់ លំបាកមើល ជាបុគ្គលទាបត្បើ មានអាពាធច្រើន
 ជាបុគ្គលខ្ជាក់ ឬក្លែង ខ្ជក ស្លាប់អវយវៈ ជាអ្នកមិនសូវបាននូវបាយទឹក
 សំពត់ យាន កម្រងផ្កា គ្រឿងក្រអូប គ្រឿងលាប ទីដេក ទីនៅនិង
 គ្រឿងប្រទីប បុគ្គលនោះ ប្រព្រឹត្តទុច្ចរិតដោយកាយ ប្រព្រឹត្តទុច្ចរិត
 ដោយវាចា ប្រព្រឹត្តទុច្ចរិតដោយចិត្ត លុះបុគ្គលនោះ ប្រព្រឹត្តទុច្ចរិត
 ដោយកាយ ប្រព្រឹត្តទុច្ចរិតដោយវាចា ប្រព្រឹត្តទុច្ចរិតដោយចិត្តហើយ
 គ្រាបែកធ្លាយរាងកាយស្លាប់ទៅ ក៏ទៅកើតឯអបាយ ទុគ្គតិ វិនិបាត នរក ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គុត្តរនិកាយស្ស ឆក្កនិបាតោ

ឯវំ ខោ អានន្ទ កណ្ណារិទ្ធិជាតិយោ សមាណោ កណ្ណំ
 ធម្មំ អភិជាយតិ ។ កថញ្ចានន្ទ កណ្ណារិទ្ធិជាតិយោ
 សមាណោ សុក្កំ ធម្មំ អភិជាយតិ ។ ឥធានន្ទ
 ឯកក្ខេត្តោ នីចេ កុលេ បច្ចាជាតោ ហោតិ
 ចណ្ណាលកុលេ វា ។ បេ ។ សេយ្យាវសថប្បដិបេយ្យស្ស
 សោ កាយេន សុចរិតំ ចរតិ វាចាយ សុចរិតំ
 ចរតិ មនសា សុចរិតំ ចរតិ សោ កាយេន សុចរិតំ
 ចរិត្វា វាចាយ សុចរិតំ ចរិត្វា មនសា សុចរិតំ ចរិត្វា
 កាយស្ស ភេទា បរម្មរណា សុភតី សក្កំ លោកំ
 ឧបបទ្គតិ ។ ឯវំ ខោ អានន្ទ កណ្ណារិទ្ធិជាតិយោ
 សមាណោ សុក្កំ ធម្មំ អភិជាយតិ ។ កថញ្ចានន្ទ
 កណ្ណារិទ្ធិជាតិយោ សមាណោ អកណ្ណំ អសុក្កំ និព្វានំ
 អភិជាយតិ ។ ឥធានន្ទ ឯកក្ខេត្តោ នីចេ កុលេ បច្ចា-
 ជាតោ ហោតិ ចណ្ណាលកុលេ វា ។ បេ ។ សោ ច ហោតិ
 ទុព្វុល្លោ ទុទ្ធសិកោ ឱកោដិមកោ សោ កេសមស្សំ
 ឱហារេត្វា កាសាយានិ វត្តានិ អច្ចាទេត្វា អការស្នា
 អនការិយំ បព្វជតិ សោ ឯវំ បព្វជិតោ សមាណោ

សុត្តន្តបិដក អង្គត្ថរនិកាយ ឆក្កនិបាត

ម្នាលអានន្ទ បុគ្គលជាអ្នកមានជាតិ ខ្មៅ ប្រព្រឹត្តធម៌ ខ្មៅ យ៉ាងនេះឯង ។

ម្នាលអានន្ទ ចុះបុគ្គលមានជាតិ ខ្មៅ ប្រព្រឹត្តធម៌ ស តើដូចម្តេច ។

ម្នាលអានន្ទ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ មកកើតក្នុងត្រកូលទាប គឺ ត្រកូលចណ្ណាល ។ លេ ។ ជាអ្នកមិនសូវបាននូវទីដេក ទីនៅនិង គ្រឿងប្រទីប បុគ្គលនោះ ប្រព្រឹត្តសុចរិតដោយកាយ ប្រព្រឹត្ត សុចរិតដោយវាចា ប្រព្រឹត្តសុចរិតដោយចិត្ត លុះបុគ្គលនោះ ប្រព្រឹត្ត សុចរិតដោយកាយ ប្រព្រឹត្តសុចរិតដោយវាចា ប្រព្រឹត្តសុចរិតដោយ ចិត្តហើយ គ្រាបែកជ្វាយរាងកាយស្លាប់ទៅ ក៏ទៅកើត ឯសុគតិស្នគ៌ ទេវលោក ។ ម្នាលអានន្ទ បុគ្គលជាអ្នកមានជាតិ ខ្មៅ ប្រព្រឹត្ត ធម៌ ស យ៉ាងនេះឯង ។ ម្នាលអានន្ទ ចុះបុគ្គលអ្នកមានជាតិ ខ្មៅ ដល់នូវព្រះនិព្វាន ដែលជាធម៌មិនខ្មៅមិនស តើដូចម្តេច ។ ម្នាល អានន្ទ បុគ្គលខ្លះ មកកើតក្នុងត្រកូលទាប គឺត្រកូលចណ្ណាល ។ លេ ។ បុគ្គលនោះឯង ជាអ្នកមានសម្បុរអាក្រក់ លំបាកមើល ជាមនុស្សទាបត្បើ បុគ្គលនោះកោរសក់ កោរពុកមាត់ពុកចង្កា ស្ងៀកដណ្តប់នូវកាសាវពស្រួ ចេញចាកផ្ទះចូលកាន់ផ្ទះ លុះបុគ្គលនោះបួស យ៉ាងនេះហើយ

ទុតិយបណ្ណាសកេ មហាវគ្គោ

បញ្ច ជីវរណោ បហាយ ចេតសោ ឧបក្កិលេសេ
 បញ្ញាយ ទុព្វលីករណោ ចតុសុ សតិប្បដ្ឋានេសុ
 សូបដ្ឋិតចិត្តោ សត្ត ពោជ្ឈង្គេ យថាក្ខតំ ភាវេត្វា
 អកណ្ណំ អសុក្កំ និព្វានំ អភិជាយតិ ។ ឯវំ
 ខោ អានន្ទ កណ្ណាកិជាតិយោ សមាណោ អកណ្ណំ
 អសុក្កំ និព្វានំ អភិជាយតិ ។ កថញ្ចានន្ទ
 សុក្កាកិជាតិយោ សមាណោ កណ្ណំ ធម្មំ អភិជាយតិ ។
 ឥធានន្ទ ឯកច្ចោ ឧច្ចេ កុលេ បច្ចាជាតោ
 ហោតិ ខត្តិយមហាសាលកុលេ វា ព្រាហ្មណ-
 មហាសាលកុលេ វា កហបតិមហាសាលកុលេ វា
 អន្ទេ មហាន្ទនេ មហាកោតេ បហូតជាតរូបរជតេ
 បហូតវិត្តុបករណោ បហូតធនធាញ្ញោ សោ ច ហោតិ
 អភិរូចោ ទស្សនីយោ ចាសាទិកោ បរមាយ
 វណ្ណោចោក្ខរតាយ សមន្ទាតតោ លាភី អន្ទស្ស
 ចានស្ស វត្ថុស្ស យានស្ស មាលាភន្ទវិលេបនស្ស
 សេយ្យាវសថប្បដិមេយ្យស្ស សោ កាយេន ទុច្ចរិតំ ចរតិ

ទុតិយបណ្ណាសក មហាវគ្គ

ក៏បានលះនូវនីវរណធម៌ ៥ ប្រការ ដែលជាឧបកិលេសនៃចិត្តជាគ្រឿងធ្វើ
 ប្រាជ្ញាឲ្យថយកម្លាំង មានចិត្តខ្ជាប់ខ្ជួនក្នុងសតិប្បដ្ឋាន ៤ ចម្រើនពោជ្ឈង្គ ៧
 តាមសមគួរ ហើយដល់នូវព្រះនិព្វានដែលជាធម៌មិនខ្មៅមិនស ។ ម្នាល
 អានន្ទ បុគ្គលអ្នកមានជាតិ ខ្មៅ ដល់នូវព្រះនិព្វាន ដែលជាធម៌មិនខ្មៅ
 មិនស យ៉ាងនេះឯង ។ ម្នាលអានន្ទ ចុះបុគ្គលអ្នកមានជាតិ ស ប្រព្រឹត្ត
 ធម៌ខ្មៅ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលអានន្ទ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ កើតក្នុង
 ត្រកូលខ្ពស់ គឺត្រកូលខត្តិយមហាសាល ឬត្រកូលព្រាហ្មណមហាសាល
 ត្រកូលគហបតិមហាសាល ជាត្រកូលស្តុកស្តម្ភ មានទ្រព្យច្រើន មាន
 ភោគៈច្រើន មានមាសប្រាក់ច្រើន មានគ្រឿងឧបករណ៍ជាទីគាប់ចិត្តច្រើន
 មានធនធាននិងធម្មាហារច្រើន បុគ្គលនោះ មានរូបល្អ គួររមិល
 មើល គួរជ្រះថ្លា ប្រកបដោយសម្បុរដ៏ល្អក្រៃលែង ជាអ្នកស្ងាត់លាក់
 ចំពោះបាយ ទឹក សំពត់ យាន កម្រងផ្កា គ្រឿងក្រអូប គ្រឿងលាប
 ទីដេក ទីនៅនិងគ្រឿងប្រទីប បុគ្គលនោះ ប្រព្រឹត្តទុច្ចរិតដោយកាយ

សុត្តន្តបិដកេ អង្គត្តវនិកាយស្ស ឆក្កនិបាតោ

វាចាយ ទុច្ចរិតំ ចរតិ មនសា ទុច្ចរិតំ ចរតិ សោ
 កាយេន ទុច្ចរិតំ ចរិត្វា វាចាយ ទុច្ចរិតំ ចរិត្វា
 មនសា ទុច្ចរិតំ ចរិត្វា កាយស្ស ភេទា បរម្មរណា
 អចាយំ ទុក្ខតី វិនិចាតំ និរយំ ឧបបជ្ជតិ ។ ឯវំ
 ខោ អានន្ទ សុក្ការិជាតិយោ សមាដោ កក្ក្នា ធម្មំ
 អភិជាយតិ ។ កថញ្ចានន្ទ សុក្ការិជាតិយោ
 សមាដោ សុក្កំ ធម្មំ អភិជាយតិ ។ ឥធានន្ទ ឯកច្ចោ
 ឧច្ចេ កុលេ បច្ចាជាតោ ហោតិ ខត្តិយមហាសាល-
 កុលេ វា ។ មេ ។ សេយ្យាវសថប្បដិមេយ្យស្ស សោ
 កាយេន សុចរិតំ ចរតិ វាចាយ សុចរិតំ ចរតិ
 មនសា សុចរិតំ ចរតិ សោ កាយេន សុចរិតំ
 ចរិត្វា វាចាយ សុចរិតំ ចរិត្វា មនសា សុចរិតំ
 ចរិត្វា កាយស្ស ភេទា បរម្មរណា សុក្ខតី
 សក្កំ លោកំ ឧបបជ្ជតិ ។ ឯវំ ខោ អានន្ទ
 សុក្ការិជាតិយោ សមាដោ សុក្កំ ធម្មំ អភិ-
 ជាយតិ ។ កថញ្ចានន្ទ សុក្ការិជាតិយោ សមាដោ
 អកក្ក្នា អសុក្កំ និព្វានំ អភិជាយតិ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គគ្រូនិកាយ ឆក្កនិបាត

ប្រព្រឹត្តទុច្ចរិតដោយវាចា ប្រព្រឹត្តទុច្ចរិតដោយចិត្ត លុះបុគ្គលនោះ
 ប្រព្រឹត្តទុច្ចរិតដោយកាយ ប្រព្រឹត្តទុច្ចរិតដោយវាចា ប្រព្រឹត្តទុច្ចរិត
 ដោយចិត្តហើយ គ្រាបែកធ្លាយរាងកាយស្លាប់ទៅ ក៏ទៅកើត ឯអបាយ
 ទុគ្គតិ វិនិបាត នរក ។ ម្នាលអានន្ទ បុគ្គលមានជាតិ ស
 ដែលប្រព្រឹត្តធម៌ ខ្មៅ យ៉ាងនេះឯង ។ ម្នាលអានន្ទ ចុះបុគ្គលជាអ្នក
 មានជាតិ ស ប្រព្រឹត្តធម៌ ស តើដូចម្តេច ។ ម្នាលអានន្ទ បុគ្គលខ្លះ ក្នុង
 លោកនេះ មកកើតក្នុងត្រកូលខ្ពស់ គឺត្រកូលខត្តិយមហាសាល ។ បេ ។
 ជាអ្នកស្ងាត់លាភ ចំពោះទីដេក ទីនៅនិងគ្រឿងប្រទីប បុគ្គលនោះប្រព្រឹត្ត
 សុចរិតដោយកាយ ប្រព្រឹត្តសុចរិតដោយវាចា ប្រព្រឹត្តសុចរិតដោយចិត្ត
 លុះបុគ្គលនោះ ប្រព្រឹត្តសុចរិតដោយកាយ ប្រព្រឹត្តសុចរិតដោយវាចា
 ប្រព្រឹត្តសុចរិតដោយចិត្តហើយ គ្រាបែកធ្លាយរាងកាយស្លាប់ទៅ ក៏ទៅ
 កើត ឯសុគតិស្នគីទេវលោក ។ ម្នាលអានន្ទ បុគ្គលអ្នកមាន
 ជាតិ ស ប្រព្រឹត្តធម៌ ស យ៉ាងនេះឯង ។ ម្នាលអានន្ទ ចុះបុគ្គលមាន
 ជាតិ ស ដល់នូវព្រះនិព្វាន ដែលជាធម៌មិនខ្មៅមិនស តើយ៉ាងណា ។

ទុតិយបណ្ណាសកេ មហាវគ្គោ

ឥណទន្ធិ ឯកច្ឆោ ឧច្ឆេ កុលេ បច្ឆាជាតោ ហោតិ
 ខត្តិយមហាសាលកុលេ វា ព្រាហ្មណាមហាសាល-
 កុលេ វា កហាបតិមហាសាលកុលេ វា អន្ធូ មហាទ្ធិនេ
 មហាកោតេ បហូតជាតរូបរជតេ បហូតវិត្តបករណេ
 បហូតធនធាញ្ញេ សោ ច ហោតិ អភិរូចោ ទស្សដីយោ
 ចាសាទិកោ បរមាយ វណ្ណោចោក្ខរតាយ សមន្នាតតោ
 លាភី អន្ធូស្ស ចានស្ស វត្ថុស្ស យានស្ស មាលា-
 កន្ធូវិលេបនស្ស សេយ្យាវសថប្បដិបេយ្យស្ស សោ
 កេសមស្សំ ឱហារេត្វា កាសាយានិ វត្តានិ អច្ឆានេត្វា
 អការស្មា អនការិយំ បព្វជតិ សោ ឯវំ បព្វជិតោ
 សមាដោ បញ្ច ដីវរណេ បហាយ ចេតសោ ឧបក្កិ-
 លេសេ បញ្ញាយ ទុព្វលីករណេ ចតុសុ សតិប្បដ្ឋា-
 នេសុ សូបដ្ឋិតចិត្តោ សត្ត ពោជ្ឈដ្ឋេ យថាក្ខតំ
 ការេត្វា អកណ្ណំ អសុក្កំ និព្វានំ អភិជាយតិ ។
 ឯវំ ខោ អាទន្ធិ សុក្កាភិជាតិយោ សមាដោ
 អកណ្ណំ អសុក្កំ និព្វានំ អភិជាយតិ ។ ឥមា
 ខោ អាទន្ធិ ធន្យាភិជាតិយោតិ ។

ទុតិយបណ្ណាសក មហាវគ្គ

ម្នាលអានន្ទ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ មកកើតក្នុងត្រកូលខ្ពស់ គឺត្រកូល
 ខត្តិយមហាសាល ឬត្រកូលព្រាហ្មណ៍មហាសាល ត្រកូលគហបតិ-
 មហាសាល ជាត្រកូលស្តុកស្តម្ភ មានទ្រព្យច្រើន មានភោគៈច្រើន
 មានមាសប្រាក់ច្រើន មានគ្រឿងឧបករណ៍ជាទីគាប់ចិត្តច្រើន មាន
 ធនធាននិងធនាគារច្រើន បុគ្គលនោះ ជាអ្នកមានរូបល្អ គួររមិល
 មើល គួរជ្រះថ្លា ប្រកបដោយសម្បុរដ៏ល្អក្រៃលែង ជាអ្នកស្ងាត់លាភ
 ចំពោះបាយ ទឹក សំពត់ យាន កម្រងផ្កា គ្រឿងក្រអូប គ្រឿងលាប
 ទីដេក ទីនៅនិងគ្រឿងប្រទីប បុគ្គលនោះ បានការសក់ ការពុកមាត់
 ពុកចង្កា ស្ងៀកដណ្តប់នូវកាសាវពស្រ្ត ចេញចាកផ្ទះចូលកាន់ផ្ទះ
 លុះបុគ្គលនោះបួស យ៉ាងនេះហើយ ក៏លះនូវនីវរណៈ ៥ ប្រការ ដែល
 ជាឧបក្កិលេសនៃចិត្ត ជាគ្រឿងធ្វើប្រាជ្ញាឲ្យថយកម្លាំង មានចិត្ត
 ខ្ជាប់ខ្ជួនក្នុងសតិប្បដ្ឋាន ៤ ចម្រើនពោជ្ឈង្គ ៧ តាមសមគួរ ហើយដល់
 នូវព្រះនិព្វានដែលជាធម៌មិនខ្មៅមិនស ។ ម្នាលអានន្ទ បុគ្គលដែល
 មានជាតិ ស ដល់នូវព្រះនិព្វានដែលជាធម៌មិនខ្មៅមិនសយ៉ាងនេះឯង ។
 ម្នាលអានន្ទ ជាតិ ៦ យ៉ាងនេះឯង ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គុត្តរនិកាយស្ស ឆក្កនិបាតោ

[៥៨] ឆហិ ភិក្ខុវេ ធម្មេហិ សមដ្ឋាកតោ
ភិក្ខុ អាហុនេយ្យោ ហោតិ ចាហុនេយ្យោ ទក្ខិ-
ណោយ្យោ អញ្ញាសិករណីយោ អនុត្តរំ បុញ្ញក្ខេត្តំ
លោកស្ស ។ កតមេហិ ឆហិ ។ ឥធិ ភិក្ខុវេ
ភិក្ខុនោ យេ អាសវា សំវរាបហាតព្វា តេ សំវរេន
បហីនា ហោន្តិ យេ អាសវា បដិសេវនាបហាតព្វា
តេ បដិសេវនាយ បហីនា ហោន្តិ យេ អាសវា
អធិវាសនាបហាតព្វា តេ អធិវាសនាយ បហីនា
ហោន្តិ យេ អាសវា បរិវេទនាបហាតព្វា តេ
បរិវេទនាយ បហីនា ហោន្តិ យេ អាសវា
វិនោទនាបហាតព្វា តេ វិនោទនាយ បហីនា ហោន្តិ
យេ អាសវា ការនាបហាតព្វា តេ ការនាយ
បហីនា ហោន្តិ ។ កតមេ ច ភិក្ខុវេ អាសវា
សំវរាបហាតព្វា យេ សំវរេន បហីនា ហោន្តិ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គត្តនិកាយ ឆក្កនិបាត

[៥៨] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុប្រកបដោយធម៌ ៦ យ៉ាង ជាអ្នក
 គួរទទួលនូវវត្ថុដែលគេនាំមកបូជា គួរទទួលនូវវត្ថុដែលគេរៀបទទួលភ្ញៀវ
 គួរទទួលនូវទក្ខិណាទាន គួរធ្វើអញ្ញាលិកម្ម ជាបុញ្ញក្ខេត្តដ៏ប្រសើររបស់
 សត្វលោក ។ ធម៌ ៦ យ៉ាង តើដូចម្តេចខ្លះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អាសវៈ
 ទាំងឡាយណា ដែលត្រូវលះបង់ ដោយការសង្រួម អាសវៈទាំងឡាយ
 នោះ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ បានលះបង់ហើយ ដោយការសង្រួម ១ អាសវៈ
 ទាំងឡាយណា ដែលត្រូវលះបង់ ដោយការសេព (នូវបច្ច័យ) អាសវៈ
 ទាំងឡាយនោះ ភិក្ខុបានលះបង់ហើយ ដោយការសេព ១ អាសវៈ
 ទាំងឡាយណា ដែលត្រូវលះបង់ ដោយការអត់ធន់ អាសវៈទាំងឡាយ
 នោះ ភិក្ខុបានលះបង់ហើយ ដោយការអត់ធន់ ១ អាសវៈទាំងឡាយណា
 ដែលត្រូវលះបង់ ដោយការរៀរ អាសវៈទាំងឡាយនោះ ភិក្ខុបាន
 លះបង់ហើយ ដោយការរៀរ ១ អាសវៈទាំងឡាយណា ដែលត្រូវ
 លះបង់ ដោយការបន្ទោបង់ អាសវៈទាំងឡាយនោះ ភិក្ខុបានលះបង់
 ហើយដោយការបន្ទោបង់ ១ អាសវៈទាំងឡាយណា ដែលត្រូវលះបង់
 ដោយការចម្រើន អាសវៈទាំងឡាយនោះ ភិក្ខុបានលះបង់ហើយដោយការ
 ចម្រើន ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះអាសវៈទាំងឡាយ ដូចម្តេច
 ដែលត្រូវលះបង់ ដោយការសង្រួម ភិក្ខុបានលះបង់ដោយការសង្រួម ។

ទុតិយបណ្ណាសកេ មហាវគ្គោ

ឥធិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ បដិសំខា យោនិសោ ចក្កន្ទ្រិយ-
 សំវរំ សំវុតោ វិហារតិ ។ យំ ហិស្ស ភិក្ខុវេ ចក្កន្ទ្រិយ-
 សំវរំ អសំវុតស្ស វិហារតោ ឧប្បជ្ជេយ្យំ អាសវា
 វិហាតបរិណ្ណាហា ចក្កន្ទ្រិយសំវរំ សំវុតស្ស វិហារតោ
 ឯវំស តេ អាសវា វិហាតបរិណ្ណាហា ន ហោន្តិ ។
 បដិសំខា យោនិសោ សោតិទ្ធិយ... ឃានិទ្ធិយ...
 ជិវ្ហិទ្ធិយ... កាយិទ្ធិយ... មនិទ្ធិយសំវរំ សំវុតោ
 វិហារតិ ។ យំ ហិស្ស ភិក្ខុវេ មនិទ្ធិយសំវរំ អសំ-
 វុតសុស វិហារតោ ឧប្បជ្ជេយ្យំ អាសវា វិហាតបរិណ្ណាហា
 មនិទ្ធិយសំវរំ សំវុតស្ស វិហារតោ ឯវំស តេ អាសវា
 វិហាតបរិណ្ណាហា ន ហោន្តិ ។ យំ ហិស្ស ភិក្ខុវេ
 សំវរំ អសំវុតស្ស វិហារតោ ឧប្បជ្ជេយ្យំ អាសវា
 វិហាតបរិណ្ណាហា សំវរំ សំវុតស្ស វិហារតោ ឯវំស
 តេ អាសវា វិហាតបរិណ្ណាហា ន ហោន្តិ ។

ទុតិយបណ្ណាសក មហាវគ្គ

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ពិចារណាដោយឧបាយ
 ហើយសង្រួមនូវចក្ខុន្ទ្រិយសំរេ: ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើ
 ភិក្ខុនោះ មិនសង្រួមនូវចក្ខុន្ទ្រិយសំរេ:ទេ អាសវៈទាំងឡាយដែលជា
 គ្រឿងចង្អៀតចង្អល់ ក្តៅក្រហាយ គប្បីកើតឡើងបាន បើភិក្ខុនោះ
 បានសង្រួមនូវចក្ខុន្ទ្រិយសំរេ: អាសវៈ ដែលជាគ្រឿងចង្អៀតចង្អល់
 ក្តៅក្រហាយទាំងនោះ រមែងមិនមានដោយឧបាយយ៉ាងនេះ ។ ភិក្ខុ
 ពិចារណាដោយឧបាយហើយ សង្រួមនូវសោតិន្ទ្រិយ... ឃានិន្ទ្រិយ...
 ជីវ្ហិន្ទ្រិយ... កាយិន្ទ្រិយ... មនិន្ទ្រិយសំរេ: ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 កាលបើភិក្ខុនោះ មិនសង្រួមនូវមនិន្ទ្រិយសំរេ:ទេ អាសវៈទាំងឡាយ
 ដែលជាគ្រឿងចង្អៀតចង្អល់ ក្តៅក្រហាយ គប្បីកើតឡើងបាន បើ
 ភិក្ខុនោះ បានសង្រួមនូវមនិន្ទ្រិយសំរេ: អាសវៈដែលជាគ្រឿងចង្អៀត
 ចង្អល់ក្តៅក្រហាយទាំងនោះ រមែងមិនមានដោយឧបាយយ៉ាងនេះ ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើ ភិក្ខុនោះមិនសង្រួមនូវសំរេ:ទេ អាសវៈ
 ទាំងឡាយដែលជាគ្រឿងចង្អៀតចង្អល់ ក្តៅក្រហាយ គប្បីកើតឡើង
 បាន បើភិក្ខុនោះបានសង្រួមនូវសំរេ: អាសវៈដែលជាគ្រឿងចង្អៀត
 ចង្អល់ក្តៅក្រហាយទាំងនោះ រមែងមិនមានដោយឧបាយយ៉ាងនេះ ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គត្តរនិកាយស្ស ឆក្កនិបាតោ

ឥមេ វុច្ចន្តិ ភិក្ខុវេ អាសវា សំរាបហាតព្វា យេ
 សំរេន បហីនា ហោន្តិ ។ កតមេ ច ភិក្ខុវេ អាសវា
 បដិសេវនាបហាតព្វា យេ បដិសេវនាយ បហីនា
 ហោន្តិ ។ ឥធិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ បដិសំខា យោនិសោ
 ចីវរំ បដិសេវតិ យារទេវ សីតស្ស បដិយាតាយ
 ឧណ្ហាស្ស បដិយាតាយ ខំសមកសវាតាតបសិរីសប-
 សម្មស្សនំ បដិយាតាយ យារទេវ ហិរិកោបិណ-
 ប្បដិច្ឆាននត្ថំ ។ បដិសំខា យោនិសោ បិណ្ឌាចាតំ
 បដិសេវតិ នេវ នវាយ ន មនាយ ន មណ្ឌនាយ ន
 វិក្ខុសនាយ យារទេវ ឥមស្ស កាយស្ស បិតិយា
 យាបនាយ វិហីសុបរតិយា ព្រហ្មចរិយានុក្កហាយ
 ឥតិ បុរាណព្វា វេទនំ បដិហំខាមិ នវព្វា វេទនំ
 ន ឧប្បាទេស្សមិ យាត្រា ច មេ ភវិស្សតិ អនវដ្ឋតា ច

សុត្តន្តបិដក អង្គត្តរនិកាយ ឆក្កនិបាត

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា អាសវៈទាំងឡាយ ដែលត្រូវលះបង់
 ដោយការសង្រួម ភិក្ខុក៏បានលះបង់ ដោយការសង្រួម ។ ម្នាលភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ ចុះអាសវៈទាំងឡាយដូចម្តេច ដែលត្រូវលះបង់ ដោយ
 ការសេព ភិក្ខុក៏បានលះបង់ដោយការសេព ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ពិចារណាដោយឧបាយហើយ ប្រើប្រាស់នូវ
 ចីវរ ដើម្បីការពារត្រជាក់ ដើម្បីការពារកម្ដៅ ដើម្បីការពារសម្មស្ស
 របោម មូស ខ្យល់ កម្ដៅថ្ងៃ និងពស់តូច ពស់ធំទាំងឡាយ ដើម្បីបិទ
 បាំងអវយវៈ ដែលធ្វើនូវសេចក្ដីខ្មាសខ្សែកម្រើក ។ ពិចារណាដោយ
 ឧបាយហើយ បរិភោគនូវចង្កាន់បិណ្ឌបាត ដើម្បីលេងដូចក្មេងអ្នកស្រុក
 ក៏ទេ ដើម្បីឲ្យកើតបុរិសមានៈស្រវឹងដូចអ្នកប្រដាល់ក៏ទេ ដើម្បី
 ប្រដាប់តាក់តែងរាងកាយដូចស្រ្តីក្នុងបូរីក៏ទេ ដើម្បីធ្វើឲ្យផ្លូវផងពណ៌
 សម្បុរដូចអ្នករាំក៏ទេ បរិភោគគ្រាន់តែដើម្បីឲ្យតាំងនៅនៃរាងកាយនេះ
 ដើម្បីញ៉ាំងជីវិត្រិយឲ្យប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីបំបាត់នូវសេចក្ដីលំបាក ដើម្បី
 អនុគ្រោះដល់ព្រហ្មចរិយធម៌ អញ្ជើងកម្ចាត់បង់នូវវេទនាចាស់ គឺសេចក្ដី
 ស្រេកឃ្មាន ដែលមានហើយផង ញ៉ាំងវេទនាថ្មីគឺត្រៃតហ្គសប្រមាណ
 មិនឲ្យកើតឡើងបានផង កិរិយាប្រព្រឹត្តទៅនៃឥរិយាបថទាំង ៤ ក្ដី
 សេចក្ដីមិនមានទោស មានមិនច្រអូសកាយ មិនច្រអូសចិត្តជាដើមក្ដី

ទុតិយបណ្ណាសកេ មហាវគ្គោ

ផាសុវិហារោ ចាតិ ។ បដិសំខា យោនិសោ
 សេនាសនំ បដិសេវតិ យារទេវ សីតស្ស បដិយាតាយ
 ឧណ្ហាស្ស បដិយាតាយ ខំសមកសវាតាតបសិរីសប-
 សម្មស្សនំ បដិយាតាយ យារទេវ ឧតុបរិស្សយ-
 វិជោទនំ បដិសល្លាណាមត្តំ ។ បដិសំខា យោនិសោ
 តិលានប្បច្ចយកេសដ្ឋបរិក្ការំ បដិសេវតិ យារទេវ
 ឧប្បន្នានំ វេយ្យាពាធិកានំ វេទនានំ បដិយាតាយ
 អព្យាបដ្ឋបរមតាយ ។ យំ ហិស្ស ភិក្ខុវេ អប្បដិសេវតោ
 ឧប្បន្នេយ្យំ អាសវា វិយាតបរិណ្ណហា បដិសេវតោ ឯវំស
 តេ អាសវា វិយាតបរិណ្ណហា ន ហោន្តិ ។ ឥមេ វុច្ចន្តិ
 ភិក្ខុវេ អាសវា បដិសេវនាបហាតព្វា យេ បដិសេវ-
 នាយ បហីនា ហោន្តិ ។ កតមេ ច ភិក្ខុវេ អាសវា
 អធិវាសនាបហាតព្វា យេ អធិវាសនាយ បហីនា
 ហោន្តិ ។ ឥធិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ បដិសំខា យោនិសោ ខមោ
 ហោតិ សីតស្ស ឧណ្ហាស្ស ជិយច្ចាយ បិទាសាយ

ទុតិយបណ្ណាសក មហាវគ្គ

កិរិយានៅសប្បាយក្នុងតវិយាបថទាំង ៤ ក្តី នឹងមានដល់អញ ។ ពិចារណា
ដោយឧបាយហើយ ប្រើប្រាស់នូវសេនាសនៈ ដើម្បីការពារត្រជាក់
ដើម្បីការពារកម្ដៅ ដើម្បីការពារសម្បស្ស រលោម មូស ខ្យល់ កម្ដៅថ្ងៃ
និងពស់តូចពស់ធំទាំងឡាយ ដើម្បីបន្ទាបនូវអន្តរាយ ដែលកើតអំពីរដូវ
ហើយអភិរម្យសម្លុំនៅក្នុងព្រះកម្មដ្ឋាន ។ ពិចារណាដោយឧបាយហើយ
ប្រើប្រាស់នូវគ្រឿងបរិក្ខារ គឺថ្នាំជាបច្ច័យដល់អ្នកជំងឺ ដើម្បីការពារនូវ
វេទនាទាំងឡាយ ដែលបៀតបៀនផ្សេង ៗ ដែលកើតឡើងហើយ
ដើម្បីប្រាសចាកទុក្ខខ្លាំង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលភិក្ខុនោះ មិនសេព
(នូវបច្ច័យណាមួយដោយឧបាយ) ទេ អាសវៈទាំងឡាយ ដែលជាគ្រឿង
ចង្អៀតចង្អល់ ក្ដៅក្រហាយ គប្បីកើតឡើងបាន បើភិក្ខុនោះបានសេព
(នូវបច្ច័យណាមួយដោយឧបាយ) អាសវៈដែលជាគ្រឿងចង្អៀតចង្អល់
ក្ដៅក្រហាយទាំងនោះ រមែងមិនមានដោយឧបាយយ៉ាងនេះ ។ ម្នាល
ភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា អាសវៈទាំងឡាយ ដែលត្រូវលះបង់
ដោយការសេព ភិក្ខុក៏បានលះបង់ដោយការសេព ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
ចុះអាសវៈទាំងឡាយដូចម្ដេច ដែលត្រូវលះបង់ ដោយការអត់ធន់ ភិក្ខុក៏
បានលះបង់ដោយការអត់ធន់ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនា
នេះ ពិចារណាដោយឧបាយហើយ អត់ធន់នូវត្រជាក់ ក្ដៅ ឃ្នាន ស្រែក

សុត្តន្តបិដកេ អង្គុត្តនិកាយស្ស ឆក្កនិបាតោ

ខំសមកសវាតាតបសិរីសបសម្មស្សានំ ទុរុត្តានំ ទុរា-
 កតានំ វេទនបថានំ ឧប្បន្នានំ សារីរិកានំ វេទនានំ
 ទុក្ខានំ តិប្បានំ ខរានំ កដុកានំ អសាតានំ អមនា-
 ចានំ ចាណាហរានំ អធិវាសកជាតិកោ ហោតិ ។
 យំ ហិស្ស ភិក្ខុវេ អនធិវាសយតោ ឧប្បន្នេយ្យំ អាសវា
 វិឃាតបរិទ្ធាហា អធិវាសយតោ ឯវំស តេ អាសវា
 វិឃាតបរិទ្ធាហា ន ហោន្តិ ។ ឥមេ វុច្ចន្តិ ភិក្ខុវេ
 អាសវា អធិវាសនាបហាតព្វា យេ អធិវាសនាយ
 បហីនា ហោន្តិ ។ កតមេ ច ភិក្ខុវេ អាសវា
 បរិវេទ្ឋនាបហាតព្វា យេ បរិវេទ្ឋនាយ បហីនា ហោន្តិ ។
 ឥធិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ បដិសំខា យោនិសោ ចណ្ណាហត្ថិ
 បរិវេទ្ឋតិ ចណ្ណាអស្សំ បរិវេទ្ឋតិ ចណ្ណាកោលំ បរិវេទ្ឋតិ
 ចណ្ណាកុក្កុរំ បរិវេទ្ឋតិ អហី ខាលុំ កណ្ណាកដ្ឋានំ

សុត្តន្តបិដក អង្គត្តរនិកាយ ឆក្កនិបាត

ជាបុគ្គលអត់ធន់ចំពោះសម្មស្ស រហោម មូស ខ្យល់ កម្ដៅថ្ងៃនិងពស់តូច
 ពស់ធំទាំងឡាយ និងពាក្យទ្រគោះ អាក្រក់ដែលអាស្រ័យនូវសរីរៈជា
 ទុក្ខក្លាខ្លាំងខ្លោចផ្សាមិនជាទីត្រេកអរ មិនជាទីគាប់ចិត្ត ជាវេទនាអាច
 នាំយកជីវិតទៅបានដែលកើតឡើងហើយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាល
 បើភិក្ខុនោះ មិនអត់ធន់ (ចំពោះហេតុណាមួយទេ) អាសវៈទាំងឡាយ
 ដែលជាគ្រឿងចង្អៀតចង្អល់ ក្ដៅក្រហាយ គប្បីកើតឡើងបាន បើភិក្ខុ
 នោះបានអត់ធន់ (នូវហេតុណាមួយ) អាសវៈដែលជាគ្រឿងចង្អៀត
 ចង្អល់ក្ដៅក្រហាយទាំងនោះ រមែងមិនមានដោយឧបាយយ៉ាងនេះ ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា អាសវៈដែលត្រូវលះបង់ ដោយការ
 អត់ធន់ ភិក្ខុក៏បានលះបង់ដោយការអត់ធន់ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 ចុះអាសវៈទាំងឡាយដូចម្ដេច ដែលត្រូវលះបង់ ដោយការរៀរ ភិក្ខុបាន
 លះបង់ ដោយការរៀរ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ
 ពិចារណាដោយឧបាយ ហើយចៀសវាងដំរីកាច ចៀសវាងសេះកាច
 ចៀសវាងគោកាច ចៀសវាងឆ្កែកាច ពស់ ដង្កត់ឈើ ចម្រូងបន្ទា

ទុតិយបណ្ណាសកេ មហាវគ្គោ

សោត្តំ បទាតំ ចន្ទនិកំ ឌីន្ទិកល្អំ ។ យថារូបេ
អនាសនេ និសិដ្ឋំ យថារូបេ អកោចវេ ចវន្តំ
យថារូបេ ចាបកេ មិត្តេ ភជន្តំ វិញ្ញូ សព្វប្បាចារី
ចាបកេសុ ហានេសុ ឌីកយ្យេយ្យំ សោ តញ្ជោវ
អនាសនំ តញ្ជា អកោចវំ តេ ច ចាបកេ មិត្តេ
បដិសំខា យោនិសោ បរិវេដ្ឋេតិ ។ យំ ហិស្ស
ភិក្ខុវេ អបរិវេដ្ឋយតោ ឧប្បវេដ្ឋយ្យំ អាសវា
វិឃាតបរិណ្ហាហា បរិវេដ្ឋយតោ ឯវំស តេ អាសវា
វិឃាតបរិណ្ហាហា ន ហោន្តិ ។ ឥមេ វុច្ឆន្តិ ភិក្ខុវេ
អាសវា បរិវេដ្ឋនាបហាតញ្ជា យេ បរិវេដ្ឋនាយ បហីនា
ហោន្តិ ។ កតមេ ច ភិក្ខុវេ អាសវា វិនោទនា-
បហាតញ្ជា យេ វិនោទនាយ បហីនា ហោន្តិ ។
ឥធិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ បដិសំខា យោនិសោ ឧប្បវេដ្ឋ
កាមវិតក្កំ នាធិវាសេតិ បដហតិ វិនោទេតិ ព្យន្តិ-
កោតិ អនការំ កមេតិ បដិសំខា យោនិសោ ឧប្បវេដ្ឋ
ព្យាចានវិតក្កំ ។ មេ ។ ឧប្បវេដ្ឋ វិហីសាវិតក្កំ ...

ទុតិយបណ្ណាសក មហាវគ្គ

អណ្ណាង ជ្រោះ រណ្តៅទឹកសំអុយ និងប្រឡាយទឹកសំអុយ ។ ពួក
សព្វហ្មចារីទាំងឡាយជាអ្នកដឹង គប្បីកំណត់ទុកនូវបុគ្គលដែលអង្គុយលើ
អាសនៈមិនសមគួរ យ៉ាងណា ដែលត្រេចទៅក្នុងទីមិនសមគួរ យ៉ាងណា
ដែលសេពគប់នូវពួកបាបមិត្រ យ៉ាងណា ថាដូចជាទីអាត្រក់ ភិក្ខុនោះ
ពិចារណាដោយឧបាយ ហើយចៀសវាងនូវអាសនៈមិនសមគួរនោះផង
ទីគោចរមិនសមគួរនោះផង ពួកបាបមិត្តនោះផង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
កាលបើភិក្ខុនោះ មិនចៀសវាង (នូវហេតុណាមួយ) ទេ អាសវៈ
ទាំងឡាយ ដែលជាគ្រឿងចង្អៀតចង្អល់ ក្តៅក្រហាយ គប្បីកើតឡើង
បាន បើភិក្ខុនោះ បានចៀសវាង (នូវហេតុណាមួយ) អាសវៈដែលជា
គ្រឿងចង្អៀតចង្អល់ក្តៅក្រហាយទាំងនោះ រមែងមិនមានដោយឧបាយ
យ៉ាងនេះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា អាសវៈ ដែលត្រូវលះបង់
ដោយការចៀសវាង ភិក្ខុក៏បានលះបង់ដោយការចៀសវាង ។ ម្នាលភិក្ខុ
ទាំងឡាយ ចុះអាសវៈទាំងឡាយដូចម្តេច ដែលត្រូវលះបង់ ដោយការ
បន្ទាបបង់ ភិក្ខុក៏បានលះបង់ ដោយការបន្ទាបបង់ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ពិចារណាដោយឧបាយ ហើយអត់ធន់ លះបង់
បន្ទាបបង់ ធ្វើឲ្យវិនាស មិនឲ្យកើតមាននូវកាមវិតក្កៈដែលកើតឡើង នូវ
ព្យាបាទវិតក្កៈដែលកើតឡើង ។ បេ ។ នូវវិហឹសាវិតក្កៈដែលកើតឡើង ..

សុត្តន្តបិដកេ អង្គត្តរនិកាយស្ស ឆក្កនិបាតោ

ឧប្បន្ទុប្បន្នោ ចាបកេ អកុសលេ ធម្មេ ជាតិវាសេតិ
 បដហតិ វិជោទេតិ ព្យង្គិកោភេតិ អនការំ កមេតិ ។
 យំ ហិស្ស ភិក្ខុវេ អវិជោទយតោ ឧប្បន្នេយ្យំ អាសវា
 វិឃាតបរិទ្យាហា វិជោទយតោ ឯវំស តេ អាសវា
 វិឃាតបរិទ្យាហា ន ហោន្តិ ។ ឥមេ វុច្ចន្តិ ភិក្ខុវេ
 អាសវា វិជោទនាបហាតព្វា យេ វិជោទនាយ បហីនា
 ហោន្តិ ។ កតមេ ច ភិក្ខុវេ អាសវា ការនាបហាតព្វា
 យេ ការនាយ បហីនា ហោន្តិ ។ ឥធិ ភិក្ខុវេ
 ភិក្ខុ បដិសំខា យោនិសោ សតិសម្ពោជ្ឈន្តិ កាវេតិ
 វិវេកនិស្សិតំ វិវាគនិស្សិតំ និរោធិនិស្សិតំ វោស្សក្កប-
 រិណាមី បដិសំខា យោនិសោ ធម្មវិចយសម្ពោជ្ឈន្តិ
 កាវេតិ ។ មេ ។ វិវិយសម្ពោជ្ឈន្តិ កាវេតិ បីតិសម្ពោជ្ឈន្តិ
 កាវេតិ បស្សន្តិសម្ពោជ្ឈន្តិ កាវេតិ សមាធិសម្ពោជ្ឈន្តិ
 កាវេតិ ឧបេក្ខាសម្ពោជ្ឈន្តិ កាវេតិ វិវេកនិស្សិតំ
 វិវាគនិស្សិតំ និរោធិនិស្សិតំ វោស្សក្កបរិណាមី ។

សុត្តន្តបិដក អង្គុត្តរនិកាយ ឆក្កនិបាត

អត់ធន់ លះបង់ បន្ទោបង់ ធ្វើឲ្យវិនាស បំផ្លាញនូវពួកអកុសលធម៌ដ៏
 លាមកដែលកើតឡើងហើយ ។ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើភិក្ខុនោះ
 មិនបន្ទោបង់ (នូវវិតក្កៈណាមួយ) ទេ អាសវៈទាំងឡាយ ដែលជាគ្រឿង
 ចង្អៀតចង្អល់ក្តៅក្រហាយ គប្បីកើតឡើងបាន បើភិក្ខុនោះ បានបន្ទោ-
 បង់ (នូវវិតក្កៈណាមួយ) អាសវៈដែលជាគ្រឿងចង្អៀតចង្អល់ក្តៅ
 ក្រហាយទាំងនោះ រមែងមិនមានដោយឧបាយយ៉ាងនេះ ម្នាលភិក្ខុទាំង-
 ឡាយ នេះហៅថា អាសវៈទាំងឡាយ ដែលត្រូវលះដោយការបន្ទោបង់
 ភិក្ខុក៏បានលះដោយការបន្ទោបង់ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះអាសវៈ
 ទាំងឡាយដូចម្តេច ដែលត្រូវលះដោយការចម្រើន ភិក្ខុក៏បានលះបង់
 ដោយការចម្រើន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ពិចារណា
 ដោយឧបាយ ហើយចម្រើននូវសតិសម្តោជ្ឈង្គ ដែលអាស្រ័យនូវសេចក្តី
 ស្ងប់ស្ងាត់ អាស្រ័យនូវធម៌ជាគ្រឿងប្រាសចាករាគៈ អាស្រ័យធម៌ជាទី
 រលត់ទុក្ខ ជាធម៌បង្កើនទៅដើម្បីលះកិលេស ពិចារណាដោយឧបាយ
 ហើយចម្រើនធម្មវិចយសម្តោជ្ឈង្គ ។ លេ ។ ចម្រើនវិរិយសម្តោជ្ឈង្គ ចម្រើនបីតិ-
 សម្តោជ្ឈង្គ ចម្រើនបស្សន្តិសម្តោជ្ឈង្គ ចម្រើនសមាធិសម្តោជ្ឈង្គ ចម្រើនឧបេក្ខា-
 សម្តោជ្ឈង្គ ដែលអាស្រ័យសេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់ អាស្រ័យធម៌ជាទីប្រាសចាក
 រាគៈ អាស្រ័យធម៌ជាទីរលត់ទុក្ខជាធម៌បង្កើនទៅ ដើម្បីលះកិលេស ។

ទុតិយបណ្ណាសកេ មហាវគ្គោ

យំ ហិស្ស ភិក្ខុវេ អការយតោ ឧប្បជ្ជេយ្យំ អាសវា
 វិឃាតបរិទ្យាហា ការយតោ ឯវំស តេ អាសវា
 វិឃាតបរិទ្យាហា ន ហោត្តិ ។ ឥមេ វុច្ចន្តិ ភិក្ខុវេ
 អាសវា ការឆាយហាតព្វា យេ ការឆាយ បហីនា
 ហោត្តិ ។ ឥមេហិ ខោ ភិក្ខុវេ ឆហិ ធម្មហិ
 សមដ្ឋាគតោ ភិក្ខុ អាហុនេយ្យោ ហោតិ ចាហុនេយ្យោ
 ទត្ថិណេយ្យោ អញ្ចុលិករណីយោ អនុត្តរំ បុញ្ញកេត្តំ
 លោកស្សាតិ ។

[៥៩] ឯកំ សមយំ ភកវា នាទិកេ វិហាតិ
 តិជ្ឈការសថេ ។ អថខោ ទារុកម្មិកោ កហាបតិ
 យេន ភកវា តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា ភកវន្តំ
 អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ និសីទិ ។ ឯកមន្តំ និសីទ្តំ
 ខោ ទារុកម្មិកំ កហាបតី ភកវា ឯតទវោច អបិ
 នុ តេ កហាបតិ កុលេ ទានំ ដីយតីតិ ។

ទុតិយបណ្ណាសក មហាវគ្គ

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើភិក្ខុនោះ មិនចម្រើន (សម្តោជ្ឈង្គណាមួយ)
 ទេ អាសវៈទាំងឡាយ ដែលជាគ្រឿងចង្អៀតចង្អល់ ក្តៅក្រហាយ
 គប្បីកើតឡើងបាន បើភិក្ខុនោះបានចម្រើន(សម្តោជ្ឈង្គណាមួយ)
 អាសវៈ ដែលជាគ្រឿងចង្អៀតចង្អល់ ក្តៅក្រហាយទាំងនោះ រមែង
 មិនមានដោយឧបាយយ៉ាងនេះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា
 អាសវៈទាំងឡាយ ដែលត្រូវលះដោយការចម្រើន ភិក្ខុក៏បានលះបង់
 ដោយការចម្រើន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុប្រកបដោយធម៌ ៦ យ៉ាង
 នេះឯង ជាអ្នកគួរទទួលវត្ថុដែលគេនាំមកបូជា គួរទទួលវត្ថុដែលគេ
 រៀបទទួលភ្ញៀវ គួរទទួលនូវទក្ខិណាទាន គួរធ្វើនូវអញ្ញាលីកម្ម ជា
 បុញ្ញក្ខេត្តដ៏ប្រសើរ របស់សត្វលោក ។

[៥៧] សម័យមួយ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅក្នុងប្រាសាទ
 ដែលធ្វើអំពីឥដ្ឋ ក្នុងនាទិកគ្រាម ។ គ្រានោះឯង គហបតីឈ្មោះ
 ទារុកម្មិកៈ បានចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ
 ក៏ថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគ រួចអង្គុយក្នុងទីសមគួរ ។ លុះទារុកម្មិកៈ
 គហបតី អង្គុយក្នុងទីសមគួរហើយ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់
 សួរដូច្នោះថា ម្នាលគហបតី ចុះទានក្នុងត្រកូលអ្នកតែងឲ្យដែរឬ ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គុត្តរនិកាយស្ស ឆក្កនិបាតោ

ទីយតិ មេ ភន្តេ កុលេ ទានំ តព្វ ខោ យេ
 តេ ភិក្ខុ អារញ្ញកោ បិណ្ឌាចារិតិកា បំសុកុលិកា
 អរហន្តោ វា អរហត្តមក្កំ វា សមាបន្នា តថារូបេសុ
 ភន្តេ ភិក្ខុសុ ទានំ ទីយតីតិ ។ ទុដ្ឋានំ ខោ
 ឯតំ កហាបតិ តយា តិហិណ កាមកោតិណ
 បុត្តសម្ពាជសយនំ អជ្ឈាវសន្តេន កាសិកចន្ទនំ បច្ចុ-
 នុកោន្តេន មាលាកន្ធវិលេបនំ ធារយន្តេន ជាតរូបរជតំ
 សាទិយន្តេន ឥមេ វា អរហន្តោ ឥមេ វា អរហត្ត-
 មក្កំ សមាបន្នាតិ ។ អារញ្ញកោ ចេបិ កហាបតិ ភិក្ខុ
 ហោតិ ឧទ្ធតោ ឧន្ទុឡោ ចបលោ មុខរោ វិកិណ្ណវាចោ
 មុដ្ឋស្សតិ អសម្បជានោ អសមាហិតោ វិព្ពន្តចិត្តោ
 ចាកជិដ្ឋិយោ ឯវំ សោ តេនដ្ឋេន ការយ្ហោ ។
 អារញ្ញកោ ចេបិ កហាបតិ ភិក្ខុ ហោតិ អនុទ្ធតោ
 អនុន្ទុឡោ អចបលោ អមុខរោ អវិកិណ្ណវាចោ

សុត្តន្តបិដក អង្គត្ថរនិកាយ ឆក្កនិបាត

ទារុកម្មិកគហបតី ក្រាបបង្គំទូលថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ទានក្នុងត្រកូល
 ខ្ញុំព្រះអង្គតែងឲ្យ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន តែថាទាននោះ ខ្ញុំព្រះអង្គឲ្យ
 ចំពោះតែពួកភិក្ខុ ដែលជាអ្នកប្រព្រឹត្តអរញ្ញិកធុតង្គ ប្រព្រឹត្តបិណ្ឌបាតិក-
 ធុតង្គ ប្រព្រឹត្តបិសុកុលិកធុតង្គ ជាព្រះអរហន្ត ឬភិក្ខុដែលដល់នូវ
 អរហត្តមគ្គប៉ុណ្ណោះ ។ ម្នាលគហបតី ខ្លួនអ្នក ជាគ្រហស្ថជាអ្នកបរិភោគ
 កាម នៅគ្រប់គ្រងដំណែកដ៏ចង្អៀតដោយកូនប្រពន្ធ ប្រើប្រាស់នូវខ្លឹម
 ចន្ទន៍ដ៏ល្អិត ទ្រទ្រង់នូវកម្រងផ្កា គ្រឿងក្រអូបនឹងគ្រឿងលាប ត្រកអរ
 នូវមាសនិងប្រាក់ កម្រនឹងដឹងហេតុនេះថា ភិក្ខុទាំងនេះ ជាព្រះអរហន្ត
 ឬ ភិក្ខុទាំងនេះ បានដល់នូវអរហត្តមគ្គដូច្នោះបានឡើយ ។ ម្នាលគហបតី
 បើទុកជាភិក្ខុអ្នកប្រព្រឹត្តអរញ្ញិកធុតង្គ ប៉ុន្តែមានចិត្តរាយមាយ ជាអ្នក
 លើកកម្ពស់ មានចិត្តឃ្នេងឃ្នោង មានមាត់រឹង មានសម្តីផ្តេសផ្តាស
 ជាអ្នកភ្លេចស្មារតី មិនមានសម្បជញ្ញៈ មិនមានចិត្តតាំងមាំ មានចិត្ត
 វិលខុស មានឥន្ទ្រិយជាប្រក្រតី កាលបើយ៉ាងនេះ ភិក្ខុនោះគួរគេតិះ
 ដៀលដោយហេតុនោះបាន ។ ម្នាលគហបតី បើទុកជាភិក្ខុអ្នក
 ប្រព្រឹត្តអរញ្ញិកធុតង្គ ប៉ុន្តែជាអ្នកមានចិត្តមិនរាយមាយ ជាអ្នកមិនលើក
 កម្ពស់ មិនមានចិត្តឃ្នេងឃ្នោង មិនមានមាត់រឹង មិនមានវាចាផ្តេសផ្តាស

ទុតិយបណ្ណាសកេ មហាវគ្គោ

ឧបដ្ឋិតស្សតិ សម្បជានោ សមាហិតោ ឯកក្កចិត្តោ
 សំរុតិទ្ធិយោ ឯវំ សោ តេនទ្កេន ចាសំសោ ។ តាមន្ត-
 រិហារី ចេបិ កហាបតិ ភិក្ខុ ហោតិ ឧទ្ធតោ ។ បេ ។
 ឯវំ សោ តេនទ្កេន ការយ្ហោ ។ តាមន្តរិហារី ចេបិ
 កហាបតិ ភិក្ខុ ហោតិ អនុទ្ធតោ ។ បេ ។ ឯវំ សោ
 តេនទ្កេន ចាសំសោ ។ បិណ្ឌាចាតិកោ ចេបិ កហាបតិ
 ភិក្ខុ ហោតិ ឧទ្ធតោ ។ បេ ។ ឯវំ សោ តេនទ្កេន
 ការយ្ហោ ។ បិណ្ឌាចាតិកោ ចេបិ កហាបតិ ភិក្ខុ
 ហោតិ អនុទ្ធតោ ។ បេ ។ ឯវំ សោ តេនទ្កេន
 ចាសំសោ ។ ទេមន្តនិកោ ចេបិ កហាបតិ ភិក្ខុ ហោតិ
 ឧទ្ធតោ ។ បេ ។ ឯវំ សោ តេនទ្កេន ការយ្ហោ ។
 ទេមន្តនិកោ ចេបិ កហាបតិ ភិក្ខុ ហោតិ អនុទ្ធតោ
 ។ បេ ។ ឯវំ សោ តេនទ្កេន ចាសំសោ ។

ទុតិយបណ្ណសក មហាវគ្គ

មានស្មារតីខ្ជាប់ខ្ជួន មានសម្បជញ្ញៈ មានចិត្តតម្កល់មាំ មានចិត្តមូលតែ ១
 ជាអ្នកសង្រួមសត្រូវ កាលបើយ៉ាងនេះ ភិក្ខុនោះ គួរសរសើរដោយ
 ហេតុនោះបាន ។ ម្នាលគហបតី បើទុកជាភិក្ខុអ្នកនៅក្នុងសេនាសនៈ
 ជិតស្រុក ប៉ុន្តែជាអ្នកមានចិត្តរាយមាយ ។ បេ ។ កាលបើយ៉ាងនេះ
 ភិក្ខុនោះ គួរតិះដៀលដោយហេតុនោះបាន ។ ម្នាលគហបតី បើទុកជា
 ភិក្ខុអ្នកនៅក្នុងសេនាសនៈជិតស្រុក ប៉ុន្តែជាអ្នកមានចិត្តមិនរាយមាយ
 ។ បេ ។ កាលបើយ៉ាងនេះ ភិក្ខុនោះ គួរសរសើរដោយហេតុនោះបាន ។
 ម្នាលគហបតី បើទុកជាភិក្ខុអ្នកប្រព្រឹត្តបិណ្ឌបាតិកធុតង្គ ប៉ុន្តែជាអ្នកមាន
 ចិត្តរាយមាយ ។ បេ ។ កាលបើយ៉ាងនេះ ភិក្ខុនោះ គួរតិះដៀលដោយ
 ហេតុនោះបាន ។ ម្នាលគហបតី បើទុកជាភិក្ខុអ្នកប្រព្រឹត្តបិណ្ឌបាតិ-
 កធុតង្គ ប៉ុន្តែជាអ្នកមានចិត្តមិនរាយមាយ ។ បេ ។ កាលបើយ៉ាងនេះ
 ភិក្ខុនោះ គួរសរសើរដោយហេតុនោះបាន ។ ម្នាលគហបតី បើទុកជា
 ភិក្ខុអ្នកទទួលនិមន្តន៍គេ ប៉ុន្តែជាអ្នកមានចិត្តរាយមាយ ។ បេ ។ កាលបើ
 យ៉ាងនេះ ភិក្ខុនោះ គួរតិះដៀលដោយហេតុនោះបាន ។ ម្នាលគហបតី
 បើទុកជាភិក្ខុអ្នកទទួលនិមន្តន៍គេ ប៉ុន្តែជាអ្នកមិនមានចិត្តរាយមាយ ។ បេ ។
 កាលបើយ៉ាងនេះ ភិក្ខុនោះ គួរសរសើរដោយហេតុនោះបាន ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គត្ថវនិកាយស្ស ឆក្កនិបាតោ

បំសុកុលិកោ ចេមិ កហាបតិ ភិក្ខុ ហោតិ ឧទ្ធតោ
 ។ មេ ។ ឯវំ សោ តេនធើ្កេន ការយ្ហោ ។ បំសុកុលិកោ
 ចេមិ កហាបតិ ភិក្ខុ ហោតិ អនុទ្ធតោ ។ មេ ។ ឯវំ
 សោ តេនធើ្កេន ចាសំសោ ។ កហាបតិចីវរេនោ ចេមិ
 កហាបតិ ភិក្ខុ ហោតិ ឧទ្ធតោ ឧន្ទុទ្ទោ ចបលោ មុខោ
 វិកិណ្ណវាចោ មុដ្ឋស្សតិ អសម្មជាតោ អសមាហិតោ
 វិព្ពន្តចិត្តោ ចាកដិទ្ធិយោ ឯវំ សោ តេនធើ្កេន
 ការយ្ហោ ។ កហាបតិចីវរេនោ ចេមិ កហាបតិ ភិក្ខុ ហោតិ
 អនុទ្ធតោ អនុន្ទុទ្ទោ អចបលោ អមុខោ អវិកិណ្ណ-
 វាចោ ឧបដ្ឋិតស្សតិ សម្មជាតោ សមាហិតោ ឯកក្ក-
 ចិត្តោ សំរុតិទ្ធិយោ ឯវំ សោ តេនធើ្កេន ចាសំសោ ។
 ឥដ្ឋ្យ ត្ថំ កហាបតិ សដ្ឋ្យ ទានំ ទេហិ សដ្ឋ្យ តេ ទានំ
 ទទតោ ចិត្តំ បសីទិស្សតិ សោ ត្ថំ បសន្នចិត្តោ

សុត្តន្តបិដក អង្គត្តរនិកាយ ឆក្កនិបាត

ម្នាលគហបតី បើទុកជាភិក្ខុអ្នកប្រព្រឹត្តបំសុកុលិកធុតង្គ ប៉ុន្តែជាអ្នកមាន
 ចិត្តរាយមាយ ។ បេ ។ កាលបើយ៉ាងនេះ ភិក្ខុនោះ គួរតិះដៀល
 ដោយហេតុនោះបាន ។ ម្នាលគហបតី បើទុកជាភិក្ខុអ្នកប្រព្រឹត្តបំសុកុលិក-
 ធុតង្គ ប៉ុន្តែជាអ្នកមិនមានចិត្តរាយមាយ ។ បេ ។ កាលបើយ៉ាងនេះ
 ភិក្ខុនោះ គួរសរសើរដោយហេតុនោះបាន ។ ម្នាលគហបតី បើទុកជា
 ភិក្ខុអ្នកទ្រទ្រង់នូវគហបតិបីវរ ប៉ុន្តែជាអ្នកមានចិត្តរាយមាយ ជាអ្នកលើក
 កម្ពស់ មានចិត្តឃ្នេងឃ្នោង មានមាត់រឹង មានសម្តីផ្តេសផ្តាស ជាអ្នក
 ភ្លេចភ្លាំងស្មារតី មិនមានសម្បជញ្ញៈ មានចិត្តមិនខ្ជាប់ខ្ជួន មានចិត្ត
 វិលខុស មានឥន្ទ្រិយជាប្រក្រតី កាលបើយ៉ាងនេះ ភិក្ខុនោះ គួរតិះ
 ដៀលដោយហេតុនោះបាន ។ ម្នាលគហបតី បើទុកជាភិក្ខុអ្នកទ្រទ្រង់
 នូវគហបតិបីវរ ប៉ុន្តែជាអ្នកមិនមានចិត្តរាយមាយ មិនលើកកម្ពស់ មិនមាន
 ចិត្តឃ្នេងឃ្នោង មិនមានមាត់រឹង មិនមានសម្តីផ្តេសផ្តាស មានស្មារតីខ្ជាប់
 ខ្ជួន មានសម្បជញ្ញៈ មានចិត្តតម្កល់មាំ មានចិត្តមូលតែមួយ ជាអ្នកសង្រួម
 ឥន្ទ្រិយ កាលបើយ៉ាងនេះ ភិក្ខុនោះ គួរសរសើរដោយហេតុនោះបាន ។
 ម្នាលគហបតី អញ្ជើញអ្នកឲ្យទានចំពោះសង្ឃវិញ កាលបើអ្នកឲ្យទាន
 ចំពោះសង្ឃហើយ ចិត្តរមែងជ្រះថ្លា លុះអ្នកនោះមានចិត្តជ្រះថ្លាហើយ

កាយស្ស ភេទា បរម្មរណា សុភតិ សក្កំ លោកំ
ឧបបដ្ឋិស្សសីតិ ។ ឯសាហំ ភន្តេ អដ្ឋតក្កេ សដ្ឋៀ
នាណនិ ទស្សាមីតិ ។

[៦០] ឯកំ សមយំ ភក្កវា ពារាណសិយំ វិហារតិ
ឥសិបតនេ មិត្តនាយេ ។ តេន ខោ បនេ សមយេន
សម្ពហុលា យេវ ភិក្ខុ បច្ឆាកត្តំ បិណ្ឌាចាតប្បដិក្កន្តា
មណ្ឌាលមាឡេ សន្និសិដ្ឋា សន្និបតិតា អភិធម្មកថំ
កថេន្តិ ។ តត្រិ សុទំ អាយស្មា ចិត្តោ ហត្ថិសារីបុត្តោ
យេវានំ ភិក្ខុនំ អភិធម្មកថំ កថេន្តានំ អន្តរន្តរា
កថំ ឱចាតេតិ ។ អថខោ អាយស្មា មហាកោដ្ឋិកោ
អាយស្មន្តំ ចិត្តំ ហត្ថិសារីបុត្តំ ឯតទវោច^(១)
អាយស្មា ចិត្តោ ហត្ថិសារីបុត្តោ យេវានំ ភិក្ខុនំ
អភិធម្មកថំ កថេន្តានំ អន្តរន្តរា កថំ ឱចាតេតិ^(២)
យាវ កថាបរិយោសានំ អាយស្មា ចិត្តោ
ហត្ថិសារីបុត្តោ អាគមេត្ថតិ ។ ឯវំ វុត្តេ
អាយស្មតោ ចិត្តស្ស ហត្ថិសារីបុត្តស្ស សហាយកា
ភិក្ខុ អាយស្មន្តំ មហាកោដ្ឋិកំ ឯតទវោចុំ

១ ឱ. ឯត្តន្តរេ មាតិ ទិស្សតិ ។ ២ ឱ. ម. ឱបាតេសិ ។

ទុតិយបណ្ណសក មហាវគ្គ

គ្រាបែកធ្លាយរាងកាយស្លាប់ទៅ នឹងទៅកើតក្នុងសុគតិស្នូត៍ទេវលោក ។
ទារុកម្មិកគហបតីក្រាបបង្គំទូលថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ចាប់ដើមអំពី
ថ្ងៃនេះទៅ ខ្ញុំព្រះអង្គហ្នឹងឯង នឹងឲ្យទានចំពោះសង្ឃវិញ ។

[៦០] សម័យមួយ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅក្នុងឥសិប-
តនមិត្តទាយវ័ន ជិតក្រុងពារាណសី ។ សម័យនោះឯង ពួកភិក្ខុជាថេរៈ
ច្រើនរូប ត្រឡប់អំពីបិណ្ឌបាត ក្នុងវេលាក្រោយភត្ត ហើយអង្គុយប្រជុំ
គ្នានិយាយអភិធម្មកថា ក្នុងរោងមូល (ឧបដ្ឋានសាលា) ។ បានឮថា
បណ្ណាពួកភិក្ខុទាំងនោះ ព្រះចិត្តហត្ថិសារីបុត្តដ៏មានអាយុ កាលដែលពួក
ភិក្ខុជាថេរៈ កំពុងនិយាយអភិធម្មកថា ក៏និយាយស្តាប់ពាក្យក្នុងចន្លោះ ។ ។
លំដាប់នោះ ព្រះមហាកោដ្ឋិកៈដ៏មានអាយុ បាននិយាយឃាត់ព្រះចិត្ត-
ហត្ថិសារីបុត្តដ៏មានអាយុយ៉ាងនេះថា ព្រះចិត្តហត្ថិសារីបុត្តដ៏មានអាយុ
កាលដែលពួកភិក្ខុជាថេរៈ កំពុងនិយាយអភិធម្មកថា ចេះតែនិយាយស្តាប់
ពាក្យក្នុងចន្លោះ ។ ព្រះចិត្តហត្ថិសារីបុត្តដ៏មានអាយុ សូមបង្គំដំចាំ
ចប់អភិធម្មកថាសិន ។ កាលបើព្រះមហាកោដ្ឋិកៈដ៏មានអាយុនិយាយ
ឃាត់យ៉ាងនេះហើយ ពួកភិក្ខុជាសំឡាញ់របស់ព្រះចិត្តហត្ថិសារីបុត្តដ៏
មានអាយុ ក៏បាននិយាយនឹងព្រះមហាកោដ្ឋិកៈដ៏មានអាយុយ៉ាងនេះថា

សុត្តន្តបិដកេ អង្គក្ករនិកាយសុស ឆក្កនិបាតោ

អាយស្មា មហាកោដ្ឋិកោមិ អាយស្មន្តំ ចិត្តំ
 ហត្ថិសារីបុត្តំ អបសាទេតិ បណ្ឌិតោ អាយស្មា ចិត្តោ
 ហត្ថិសារីបុត្តោ បហោតិ អាយស្មា ចិត្តោ ហត្ថិសារីបុត្តោ
 ថេរាជំ ភិក្ខុជំ អភិធម្មកថំ កថេតុន្តិ ។ ទុដ្ឋាជំ
 ខោ ឯតំ អារុសោ បរស្ស ចេតោបរិយាយំ អដានន្តេហិ ។
 ឥធារុសោ ឯកច្ចោ បុត្តលោ តារទេវ សោរតសោរតោ
 ហោតិ និវាតនិវាតោ ហោតិ ឧបសន្តុបសន្តោ ហោតិ
 យាវ សត្តារំ ឧបនិស្សាយ វិហារតិ អញ្ញតរំ វា
 ករុដ្ឋានិយំ សព្វហ្មចារី ។ យតោ ច ខោ សោ
 វេកស្សតេវ សត្តារា វេកស្សតិ ករុដ្ឋានិយេហិ
 សព្វហ្មចារីហិ សោ សំសន្នោ វិហារតិ ភិក្ខុហិ
 ភិក្ខុជីហិ ឧទាសកេហិ ឧទាសិកាហិ រញ្ញា
 រាជមហាមត្តេហិ តិត្តិយេហិ តិត្តិយស្សារកេហិ តស្ស
 សំសដ្ឋស្ស វិស្សដ្ឋស្ស ចាកជស្ស កស្សមនុយុត្តស្ស
 វិហារតោ រាគោ ចិត្តំ អនុទ្ធុសេតិ សោ រាគានុទ្ធុសិគេន
 ចិត្តេន សិក្ខុំ បច្ចុក្ខាយ ហីនាយាវត្តតិ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គត្តរនិកាយ ឆក្កនិបាត

ព្រះមហាកោដ្ឋិកៈដ៏មានអាយុ មិនសមបើហាមឃាត់ព្រះចិត្តហត្ថិសារីបុត្ត ដ៏មានអាយុសោះ (ព្រោះ) ព្រះចិត្តហត្ថិសារីបុត្តដ៏មានអាយុ ជាអ្នកប្រាជ្ញ ព្រះចិត្តហត្ថិសារីបុត្តដ៏មានអាយុ អាចសម្តែងអភិធម្មកថា ជាមួយនឹងពួកភិក្ខុជាថេរៈបាន ។ ព្រះមហាកោដ្ឋិកៈដ៏មានអាយុ បាននិយាយថា ម្ចាស់អារុសោទាំងឡាយ ពួកជនដែលមិនដឹងនូវវារៈនៃចិត្តរបស់ជនដទៃ កម្រនឹងដឹងហេតុនុ៎ះបាន ។ ម្ចាស់អារុសោទាំងឡាយ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ កាលនៅអាស្រ័យនឹងគ្រូ ឬសព្វហូចារី គួរជាទីគោរពណាមួយនៅឡើយ រមែងជាអ្នកស្ងួតបូតណាស់ ជាអ្នកសុភាពរាបទាបណាស់ ជាអ្នកស្រគត់ស្រគំណាស់ ។ លុះកាលណាកិក្ខុនោះចេញអំពីគ្រូ ចេញអំពីពួកសព្វហូចារី គួរជាទីគោរព ភិក្ខុនោះក៏ត្រឡប់ជានៅច្របូកច្របល់ ដោយពួកភិក្ខុ ភិក្ខុនី ឧបាសក ឧបាសិកា ព្រះរាជា ពួកអាមាត្យធំនៃព្រះរាជា ពួកតិរិយ និងពួកសាវ័កនៃតិរិយវិញ កាលដែលភិក្ខុនោះ នៅច្របូកច្របល់ លះបង់ (មារយាទល្អ) មានឥន្ទ្រិយជាប្រក្រតី គឺមិនសង្រួមឥន្ទ្រិយ ខ្វល់ខ្វាយតែនិយាយពាក្យឆ្លើយឆ្លង រាគៈក៏គ្របសង្កត់ចិត្ត លុះភិក្ខុនោះ ត្រូវរាគៈគ្របសង្កត់ចិត្តហើយ រមែងលានូវសិក្ខា វិលត្រឡប់ទៅកាន់ភេទដ៏ថោកទាបវិញ ។

ទុតិយបណ្ណាសកេ មហាវគ្គោ

សេយ្យថាបិ អារុសោ កោណោ កិដ្ឋានោ ទាមេន
 វា ពន្លោ វជេ វា ឱរុន្លោ យោ នុ ខោ អារុសោ ឯវំ
 វទេយ្យ នទានាយំ កោណោ កិដ្ឋានោ បុនទេវ កិដ្ឋំ
 ឱតិវិស្សតីតិ សម្មា នុ ខោ សោ អារុសោ វទមាណោ
 វទេយ្យាតិ ។ ទោ ហិទំ អារុសោ ហានញ្ចតំ អារុសោ
 វិជ្ជតិ យំ សោ កោណោ កិដ្ឋានោ ទាមំ វា ធម្មា
 វជំ វា កិដ្ឋិត្វា អថ បុនទេវ កិដ្ឋំ ឱតវយ្យាតិ ។
 ឯវមេវ ខោ អារុសោ ឥនេកច្ចោ បុគ្គលោ តាវទេវ
 សោរតសោរតោ ហោតិ និវាតនិវាតោ ហោតិ ឧបសន្តុ-
 បសន្តោ ហោតិ យាវ សត្តារំ ឧបនិស្សាយ វិហារតិ
 អញ្ញតរំ វា ករុដ្ឋានិយំ សព្វហ្មចារី ។ យតោ ច ខោ
 សោ វបកស្សតេវ សត្តារា វបកស្សតិ ករុដ្ឋានិ-
 យេហិ សព្វហ្មចារីហិ សោ សំសដ្ឋោ វិហារតិ
 កិក្ខុហិ កិក្ខុដីហិ ឧទាសកេហិ ឧទាសិកាហិ

ទុតិយបណ្ណាសក មហាវគ្គ

ម្នាលអារុសោទាំងឡាយ ដូចជាគោ(ល្មោភ)ស៊ីសំណាប គេចង់
 ទុកដោយខ្សែ ឬគេត្រៀមទុកក្នុងក្រោល ម្នាលអារុសោទាំងឡាយ
 បើបុគ្គលណា គប្បីនិយាយយ៉ាងនេះថា គោ (ល្មោភ) ស៊ីសំណាបនេះ
 មុខជាមិនហ៊ានចុះ (ស៊ី)សំណាប ក្នុងកាលឥឡូវនេះទៀតឡើយ អើ
 អារុសោទាំងឡាយ តើបុគ្គលនោះ ឈ្មោះថា គប្បីនិយាយសមតាម
 ហេតុឬទេ ។ ពួកភិក្ខុតបថា ម្នាលអារុសោ មិនសមតាមហេតុទេ
 ម្នាលអារុសោ ព្រោះថាហេតុនុ៎ះ រមែងមាន ត្រង់ដែលគោល្មោភស៊ី
 សំណាបនោះ មុខជាផ្តាច់ខ្សែ ឬ ទម្ងាយក្រោល ហើយចុះ (ស៊ី)
 សំណាប ក្នុងកាលជាខាងក្រោយវិញទៀត ។ ព្រះមហាកោដ្ឋិកៈដ៏មាន
 អាយុពោលថា ម្នាលអារុសោទាំងឡាយ បុគ្គលខ្លះក្នុងលោកនេះ ក៏យ៉ាង
 នោះដែរ កាលនៅអាស្រ័យនឹងគ្រូ ឬសព្វហ្មចារី គួរជាទីគោរព
 ណាមួយនៅឡើយ រមែងជាអ្នកស្ងួតបូតណាស់ ជាអ្នកសុភាពរាបទាប
 ណាស់ ជាអ្នកស្រគត់ស្រគំណាស់ ។ លុះកាលណាភិក្ខុនោះ ចេញអំពី
 គ្រូ ចេញអំពីពួកសព្វហ្មចារី គួរជាទីគោរព ភិក្ខុនោះ ក៏ត្រឡប់ជា
 នៅច្របូកច្របល់ ដោយពួកភិក្ខុ ភិក្ខុនី ពួកឧបាសក ឧបាសិកា

សុត្តន្តបិដកេ អង្គត្តរនិកាយស្ស ឆក្កនិបាតោ

រញ្ញា រាជមហាមត្តេហិ តិត្តិយេហិ តិត្តិយស្សារកេហិ
 តស្ស សំសដ្ឋស្ស វិស្សដ្ឋស្ស ចាកដស្ស
 ភស្សមនុយុត្តស្ស វិហារតោ រាគោ ចិត្តំ អនុទ្ធិសេតិ
 សោ រាគានុទ្ធិសិតេន ចិត្តេន សិក្ខំ បច្ចក្ខាយ
 ហីនាយារត្តតិ ។ ឥធិ បនារុសោ ឯកច្ចោ បុត្តលោ
 វិច្ឆេវ កាមេហិ ។ បេ ។ បឋមំ ឈានំ ឧបសម្បជ្ជ
 វិហារតិ សោ លាភិម្ហិ បឋមស្ស ឈានស្សាតិ
 សំសដ្ឋោ វិហារតិ ភិក្ខុហិ ។ បេ ។ សិក្ខំ បច្ចក្ខាយ
 ហីនាយារត្តតិ ។ សេយ្យថាមិ អារុសោ ចាតុម្ហាហថេ
 ធុល្លដុសិតកោ ទេវោ វស្សន្តោ រជំ អន្តរជាបេយ្យ
 ចក្ខុល្លំ ចាតុកវេយ្យ យោ នុ ខោ អារុសោ ឯវំ
 វទេយ្យ នទានិ អមុស្មី ចាតុម្ហាហថេ បុនទេវ រដោ
 ចាតុភវិស្សតីតិ សម្មា នុ ខោ សោ អារុសោ វទមាណោ
 វទេយ្យាតិ ។ នោ ហិទំ អារុសោ ហានញ្ជតំ អារុសោ វិជ្ជតិ
 យំ អមុស្មី ចាតុម្ហាហថេ មនុស្សា វា អតិក្កមេយ្យំ
 កោបស្ស វា អតិក្កមេយ្យំ វាតាតចោ វា ស្មេហាភតំ
 បរិយាទិយេយ្យ អថ បុនទេវ រដោ ចាតុភវេយ្យាតិ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គត្តរនិកាយ ឆក្កនិបាត

ព្រះរាជា អាមាត្យធំរបស់ព្រះរាជា ពួកតិរិយ និងសាវ័កនៃតិរិយវិញ
 កាលដែលភិក្ខុនោះ នៅច្របូកច្របល់ លះបង់មារយាទល្អ មានឥន្ទ្រិយ
 ជាប្រក្រតី ខ្យល់ខ្យាយ តែនិយាយពាក្យឆ្លើយឆ្លង រាគៈក៏គ្របសង្កត់ចិត្ត
 លុះភិក្ខុនោះ ត្រូវរាគៈគ្របសង្កត់ចិត្តហើយ រមែងលានូវសិក្ខាវិលត្រឡប់
 ទៅកាន់ភេទថោកទាបវិញ ។ ម្នាលអារុសោទាំងឡាយ មួយទៀត បុគ្គល
 ខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ស្ងប់ស្ងាត់ចាកកាមទាំងឡាយ ។ លេ ។ បានចូលកាន់
 បឋមជ្ឈាន បុគ្គលនោះ គិតថា អញជាអ្នកបានបឋមជ្ឈានដូច្នោះ ហើយ
 នៅច្របូកច្របល់ ដោយពួកភិក្ខុ ។ លេ ។ រមែងលានូវសិក្ខាវិលត្រឡប់ទៅ
 កាន់ភេទថោកទាបវិញ ។ ម្នាលអារុសោទាំងឡាយ ដូចភ្លៀងមានតំណក់
 ទឹកធំ ។ បង្ករចុះមកក្នុងផ្លូវធំ ៤ បំបាត់បង់នូវធូលី ធ្វើកក់ឲ្យកើតប្រាកដឡើង
 ម្នាលអារុសោទាំងឡាយ បើបុគ្គលណា គប្បីនិយាយយ៉ាងនេះថា ធូលី
 នឹងមិនមានប្រាកដក្នុងផ្លូវធំ ៤ ឯណោះ ក្នុងកាលឥឡូវនេះទៀតឡើយ
 អើអារុសោទាំងឡាយ តើបុគ្គលនោះ ឈ្មោះថា គប្បីនិយាយសមតាម
 ហេតុឬទេ ។ ពួកភិក្ខុតបថា ម្នាលអារុសោ មិនសមតាមហេតុទេ ម្នាល
 អារុសោ ព្រោះថា ហេតុនុ៎ះរមែងមាន គឺពួកមនុស្ស គង់ដើរកាត់ ឬពួក
 គោនិងសត្វចិញ្ចឹមដើរកាត់ ខ្យល់ ឬ កម្ដៅថ្ងៃ គង់បក់ជាត់ចែងចាំងឲ្យរីងខ្លះ
 បាន ក្នុងផ្លូវធំ ៤ ឯណោះ កាលបើដូច្នោះ ធូលីនឹងកើតមានប្រាកដវិញ ។

ទុតិយបណ្ណាសកេ មហាវគ្គោ

ឯវមេវ ខោ អារុសោ ឥនេកច្ចោ បុគ្គលោ វិវិច្ឆេវ
 កាមេហិ ។ យេ ។ បឋមំ ឈានំ ឧបសម្បជ្ជ វិហារតិ
 សោ លាភិម្ហិ បឋមស្ស ឈានស្សាតិ សំសដ្ឋោ វិហារតិ
 ភិក្ខុហិ ។ យេ ។ សិក្ខុំ បច្ចក្ខាយ ហីនាយាវត្តតិ ។
 ឥធិ បនារុសោ ឯកច្ចោ បុគ្គលោ វិតក្កវិចារាណំ
 រូបសមា ។ យេ ។ ទុតិយំ ឈានំ ឧបសម្បជ្ជ វិហារតិ
 សោ លាភិម្ហិ ទុតិយស្ស ឈានស្សាតិ សំសដ្ឋោ
 វិហារតិ ភិក្ខុហិ ។ យេ ។ សិក្ខុំ បច្ចក្ខាយ
 ហីនាយាវត្តតិ ។ សេយ្យថាបិ អារុសោ កាមស្ស វា
 និកមស្ស វា អវិទូរេ មហាន្តំ តទ្យាកំ តត្ថ
 មុល្លដុសិតកោ ទេវោ រុដ្ឋោ សិប្បិសម្ពកម្មិ
 សក្ការកថលម្មិ អន្តរជាមេយ្យ យោ នុ ខោ អារុសោ
 ឯវំ វទេយ្យ នទានិ អមុស្មី តទ្យាកេ បុនទេវ
 សិប្បិសម្ពកា វា សក្ការកថលា វា ចាតុភវិស្សន្តីតិ
 សម្មា នុ ខោ សោ អារុសោ វទមាដោ វទេយ្យាតិ ។

ទុតិយបណ្ណាសក មហាវគ្គ

ព្រះមហាកោដិកៈដ៏មានអាយុពោលថា ម្ចាស់អាវុសោទាំងឡាយ បុគ្គល
ខ្លះក្នុងលោកនេះ ក៏យ៉ាងនោះដែរ ស្ងប់ស្ងាត់ចាកកាមទាំងឡាយ ។ បេ ។
បានចូលកាន់បឋមជ្ឈាន បុគ្គលនោះ គិតថា អញជាអ្នកបាន
បឋមជ្ឈានដូច្នោះ ហើយនៅច្របូកច្របល់ ដោយពួកភិក្ខុ ។ បេ ។
រមែងលានូវសិក្ខា វិលត្រឡប់ទៅកាន់ភេទដ៏ថោកទាបវិញ ។ ម្ចាស់
អាវុសោទាំងឡាយ មួយទៀត បុគ្គលខ្លះក្នុងលោកនេះ ព្រោះរម្ងាប់
នូវវិតក្កៈនិងវិចារៈ ។ បេ ។ បានចូលកាន់ទុតិយជ្ឈាន បុគ្គលនោះ គិតថា
អញជាអ្នកបានទុតិយជ្ឈានដូច្នោះ ហើយនៅច្របូកច្របល់ ដោយ
ពួកភិក្ខុ ។ បេ ។ រមែងលានូវសិក្ខា វិលត្រឡប់ទៅកាន់ភេទដ៏ថោកទាប
វិញ ។ ម្ចាស់អាវុសោទាំងឡាយ ដូចជាស្រះមួយធំ ជិតស្រុក ឬ និគម
ជួនជាក្លៀងដែលមានតំណក់ទឹកធំ ។ ក៏បង្កុំរចុះមកក្នុងស្រះនោះ ញ៉ាំង
ខ្យងគ្រំ ក្រួសនិងអម្បែងឲ្យសាបសូន្យទៅ ម្ចាស់អាវុសោទាំងឡាយ បើ
បុគ្គលណា គប្បីនិយាយយ៉ាងនេះថា ខ្យងគ្រំ ឬ ក្រួសអម្បែង នឹងមិន
មានប្រាកដ ក្នុងស្រះឯណោះ ក្នុងកាលឥឡូវនេះទៀតទេ ម្ចាស់អាវុសោ
ទាំងឡាយ តើបុគ្គលនោះឈ្មោះថា គប្បីនិយាយសមតាមហេតុឬទេ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គត្តរនិកាយស្ស ឆក្កនិបាតោ

ឆោ ហិំ អារុសោ ហានញ្ចតំ អារុសោ វិជ្ជតិ យំ
 អមុស្មី តទ្ធាកេ មនុស្សា វា បិវេយ្យំ កោបសូ វា
 បិវេយ្យំ វាតាតទោ វា ស្មេហាតតំ បរិយាទិយេយ្យ
 អថ បុនទេវ សិប្បិសម្ពុកាបិ សក្ខារកថលាបិ ទាតុ-
 ភវេយ្យន្តិ ។ ឯវមេវ ខោ អារុសោ ឥនេកទ្វោ បុគ្គលោ
 វិតក្កវិចារាវំ រូបសមា ។ បេ ។ ទុតិយំ ឈានំ ឧប-
 សម្បជ្ជ វិហារតិ សោ លាភិម្ហិ ទុតិយស្ស ឈានស្សាតិ
 សំសដ្ឋោ វិហារតិ ភិក្ខុហិ ។ បេ ។ សិក្ខំ បច្ចក្ខាយ
 ហីនាយាវត្តតិ ។ ឥធិ បនារុសោ ឯកទ្វោ បុគ្គលោ
 បីតិយា ច វិរាតា ។ បេ ។ តតិយំ ឈានំ ឧបសម្បជ្ជ
 វិហារតិ សោ លាភិម្ហិ តតិយស្ស ឈានស្សាតិ សំស-
 ដ្ឋោ វិហារតិ ភិក្ខុហិ ។ បេ ។ សិក្ខំ បច្ចក្ខាយ ហីនា-
 យាវត្តតិ ។ សេយ្យថាបិ អារុសោ បុរិសំ បណ្ឌិត-
 កោជំ ភុត្តារី អភិទោសិកំ កោជំ ទទ្ធាទេយ្យ
 យោ នុ ខោ អារុសោ ឯវំ វទេយ្យ ទទានិ
 អមុំ បុរិសំ បុនទេវ កោជំ ឆានេស្សតីតិ សម្មា
 នុ ខោ សោ អារុសោ វទមាឆោ វទេយ្យាតិ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គត្តរនិកាយ ឆក្កនិបាត

ពួកភិក្ខុតបថា ម្ចាស់អាវុសោ មិនសមតាមហេតុទេ ម្ចាស់អាវុសោ ព្រោះ
 ថា ហេតុនុ៎ះ រមែងមានគឺ ពួកមនុស្សគង់ផឹក ឬពួកគោនិងពពែគង់ផឹក
 ខ្យល់ ឬ កម្ដៅថ្ងៃ គង់បក់ដាត់ចែងចាំងឲ្យរឹងខ្លះទៅបាន ក្នុងស្រះនោះ
 កាលបើដូច្នោះ ខ្យល់គ្រំក្ដី ក្រួសនិងអម្បែងក្ដី នឹងមានប្រាកដឡើងវិញ ។
 ព្រះមហាកោដ្ឋិកៈដ៏មានអាយុពោលថា ម្ចាស់អាវុសោទាំងឡាយ បុគ្គលខ្លះ
 ក្នុងលោកនេះ ក៏យ៉ាងនោះដែរ ព្រោះរម្ងាប់នូវវិតក្កៈនិងវិចារៈ។ បេ ។ បាន
 ចូលកាន់ទុតិយជ្ឈាន បុគ្គលនោះគិតថា អញជាអ្នកបាននូវទុតិយជ្ឈាន
 ដូច្នោះ ហើយនៅច្របូកច្របល់ ដោយពួកភិក្ខុ ។ បេ ។ រមែងលានូវសិក្ខា
 វិលត្រឡប់ទៅកាន់ភេទថោកទាបវិញ ។ ម្ចាស់អាវុសោទាំងឡាយ មួយ
 ទៀត បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ព្រោះប្រាសចាកបីតិផង ។ បេ ។ បានចូល
 កាន់តតិយជ្ឈាន បុគ្គលនោះគិតថា អញជាអ្នកបាននូវតតិយជ្ឈានដូច្នោះ
 ហើយនៅច្របូកច្របល់ ដោយពួកភិក្ខុ ។ បេ ។ រមែងលានូវសិក្ខា វិល
 ត្រឡប់ទៅកាន់ភេទថោកទាបវិញ ។ ម្ចាស់អាវុសោទាំងឡាយ ដូចបុរស
 ដែលធ្លាប់បរិភោគភោជនដ៏ថ្លៃថ្លាហើយ រមែងមិនគាប់ចិត្ត នឹងភោជនដែល
 ផ្លុម ម្ចាស់អាវុសោទាំងឡាយ បើបុគ្គលណា គប្បីនិយាយយ៉ាងនេះថា
 បុរសឯណោះ នឹងមិនគាប់ចិត្តចំពោះភោជនថ្មីទៀតឡើយ ម្ចាស់អាវុសោ
 ទាំងឡាយ តើបុគ្គលនោះ ឈ្មោះថា គប្បីនិយាយសមតាមហេតុឬទេ ។

ទុតិយបណ្ណាសកេ មហាវគ្គោ

ឆោ ហិទំ អារុសោ^(១) អមុញ្ញារុសោ បុរិសំ បណ្ឌិត-
 កោជនំ ភុត្តារី យាវស្ស សា ឱជា កាយេ បស្សតិ
 តាវ ន អញ្ញំ កោជនំ ឆានេស្សតិ យតោ ច ខុស្ស
 សា ឱជា អន្តរាយិស្សតិ អថ បុនទេវ តំ កោជនំ
 ឆានេយ្យតិ ។ ឯវមេវ ខោ អារុសោ ឥនេកច្ចោ
 បុគ្គលោ មីតិយា ច វិរាតា ។ បេ ។ តតិយំ ណានំ
 ឧបសម្បជ្ជ វិហារតិ សោ លាកិម្ហិ តតិយស្ស
 ណានស្សតិ សំសដ្ឋោ វិហារតិ ភិក្ខុហិ ។ បេ ។ សិក្ខុំ
 បច្ចក្កាយ ហីនាយាវត្តតិ ។ ឥន បនារុសោ ឯកច្ចោ
 បុគ្គលោ សុខស្ស ច បហាណ ទុក្ខស្ស ច បហាណ
 ។ បេ ។ ចតុត្ថំ ណានំ ឧបសម្បជ្ជ វិហារតិ សោ លាកិម្ហិ
 ចតុត្ថស្ស ណានស្សតិ សំសដ្ឋោ វិហារតិ ភិក្ខុហិ
 ។ បេ ។ សិក្ខុំ បច្ចក្កាយ ហីនាយាវត្តតិ ។ សេយ្យថាបិ
 អារុសោ បព្វតសំខេបេ ឧទករហាណោ និវាតោ
 វិតតឧមិកោ យោ នុ ខោ អារុសោ ឯវំ រទេយ្យ

១ ឱ. ម. ឯត្ថន្តវេ ហានំ ហេតំ អារុសោ វិជ្ជតីតិ ទិស្សតិ ។

ទុតិយបណ្ណាសក មហាវគ្គ

ពួកភិក្ខុតបថា ម្ចាស់អាវុសោ មិនសមតាមហេតុទេ ម្ចាស់អាវុសោ
 ព្រោះថា បុរសឯណោះ ដែលធ្លាប់បរិភោគភោជនដ៏ថ្លៃថ្លាហើយ បើ
 ឱជារសរបស់ភោជនដ៏ថ្លៃថ្លានោះ នឹងបិតនៅក្នុងកាយត្រឹមណា ក៏នឹង
 មិនគាប់ចិត្ត ចំពោះភោជនដទៃ ត្រឹមណោះ លុះកាលណា ឱជារសនៃ
 ភោជនដ៏ថ្លៃថ្លានោះ សាបសូន្យទៅ ទើបនឹងគាប់ចិត្តចំពោះភោជន
 ថ្មីទៀតមិនខាន ។ ព្រះមហាកោដ្ឋិកៈដ៏មានអាយុ ពោលថា ម្ចាស់
 អាវុសោទាំងឡាយ បុគ្គលខ្លះក្នុងលោកនេះ ក៏យ៉ាងនោះដែរ ព្រោះ
 ប្រាសចាកបីតិផង ។ បេ ។ បានចូលកាន់តតិយជ្ឈាន បុគ្គលនោះ
 គិតថា អញជាអ្នកបាននូវតតិយជ្ឈានដូច្នោះ ហើយនៅច្របូកច្របល់
 ដោយពួកភិក្ខុ ។ បេ ។ រមែងលានូវសិក្ខា វិលត្រឡប់ទៅកាន់ភេទ
 ថោកទាបវិញ ។ ម្ចាស់អាវុសោទាំងឡាយ មួយទៀត បុគ្គលខ្លះ
 ក្នុងលោកនេះ ព្រោះលះបង់នូវសុខផង លះបង់នូវទុក្ខផង ។ បេ ។
 បានចូលកាន់ចតុត្ថជ្ឈាន បុគ្គលនោះគិតថា អញជាអ្នកបាននូវចតុត្ថជ្ឈាន
 ដូច្នោះ ហើយនៅច្របូកច្របល់ដោយពួកភិក្ខុ ។ បេ ។ រមែងលា
 នូវសិក្ខា វិលត្រឡប់ទៅកាន់ភេទថោកទាបវិញ ។ ម្ចាស់អាវុសោទាំង-
 ឡាយ ដូចជាអន្ទង់ទឹក ក្នុងចន្លោះភ្នំ ជាអន្ទង់ទឹកប្រាសចាក
 ខ្យល់ ប្រាសចាករលក បើបុគ្គលណា គប្បីនិយាយយ៉ាងនេះថា

សុត្តន្តបិដកេ អង្គត្តរនិកាយស្ស ឆក្កនិបាតោ

ននានិ អមុស្មី ឧទករហនេ បុននេវ ឧមិ ចាតុភវិស្សតីតិ
 សម្មា នុ ខោ សោ អារុសោ វនមាណោ វនេយ្យាតិ ។
 ណោ ហិទំ អារុសោ ហានញ្ចតំ អារុសោ វិជ្ជតិ យា
 បុរត្តិមាយ ទិសាយ អាកច្ឆេយ្យ ភូសា វាតុវដ្ឋិ សា
 តស្មី ឧទករហនេ ឧមិ ជនេយ្យ យា បច្ឆិមាយ
 ទិសាយ អាកច្ឆេយ្យ ។ មេ ។ យា ឧត្តរាយ ទិសាយ
 អាកច្ឆេយ្យ ទក្ខិណាយ ទិសាយ អាកច្ឆេយ្យ ភូសា
 វាតុវដ្ឋិ សា តស្មី ឧទករហនេ ឧមិ ជនេយ្យាតិ ។
 ឯវមេវ ខោ អារុសោ ឥនេកច្ឆោ បុគ្គលោ សុខស្ស
 ច បហានា ទុក្ខស្ស ច បហានា ។ មេ ។ ចតុត្ថំ
 ណានំ ឧបសម្បជ្ជ វិហារតិ សោ លាភិម្ហិ ចតុត្ថស្ស
 ណានស្សាតិ សំសដ្ឋោ វិហារតិ ភិក្ខុហិ ។ មេ ។ សិក្ខុ
 បច្ចក្កាយ ហីនាយាវត្តតិ ។ ឥន បនារុសោ
 ឯកច្ឆោ បុគ្គលោ សព្វនិមិត្តានំ អមនសិការា
 អនិមិត្តំ ចេតោសមាធិ ឧបសម្បជ្ជ វិហារតិ

សុត្តន្តបិដក អង្គត្ថរនិកាយ ឆក្កនិបាត

ឥឡូវនេះ រលកនឹងមិនមានប្រាកដ ក្នុងអន្លង់ទឹកឯណោះទៀតទេ ម្នាលអារុសោទាំងឡាយ តើបុគ្គលនោះ ឈ្មោះថា គប្បីនិយាយសមតាមហេតុឬទេ ។ ពួកភិក្ខុតបថា ម្នាលអារុសោ មិនសមតាមហេតុទេ ម្នាលអារុសោ ព្រោះថា ហេតុនុ៎ះ រមែងមាន គឺខ្យល់ព្យុះដ៏ខ្លាំងណា បក់ផាត់មកអំពីទិសខាងកើត ខ្យល់ព្យុះដ៏ខ្លាំងនោះ គង់ធ្វើរលកឲ្យកើត មានក្នុងអន្លង់ទឹកនោះបាន ខ្យល់ព្យុះដ៏ខ្លាំងណា បក់ផាត់មកអំពីទិសខាងលិច ។ បេ ។ ខ្យល់ព្យុះដ៏ខ្លាំងណា បក់ផាត់មកអំពីទិសខាងជើង ខ្យល់ព្យុះដ៏ខ្លាំងណា បក់ផាត់មកអំពីទិសខាងត្បូង ខ្យល់ព្យុះដ៏ខ្លាំងនោះ គង់ធ្វើឲ្យរលកកើតមានក្នុងអន្លង់ទឹកនោះបាន ។ ព្រះមហាកោដ្ឋិកៈ ដ៏មានអាយុពោលថា ម្នាលអារុសោទាំងឡាយ បុគ្គលខ្លះក្នុងលោកនេះ ក៏យ៉ាងនោះដែរ ព្រោះលះបង់នូវសុខផង លះបង់នូវទុក្ខផង ។ បេ ។ បានចូលកាន់ចតុត្ថជ្ឈាន បុគ្គលនោះគិតថា អញជាអ្នកបាននូវចតុត្ថជ្ឈាន ដូច្នោះ ហើយនៅច្របូកច្របល់ដោយពួកភិក្ខុ ។ បេ ។ រមែងលានូវសិក្ខា វិលត្រឡប់ទៅកាន់ភេទថោកទាបវិញ ។ ម្នាលអារុសោ ទាំងឡាយ មួយទៀត បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ព្រោះមិនបានធ្វើទុក ក្នុងចិត្តនូវនិមិត្តទាំងពួង បានចូលកាន់ចេតោសមាធិ ដែលមិនមាននិមិត្ត

សោ លាកិម្ហិ អនិមិត្តស្ស ចេតោសមាទិស្សាតិ
សំសង្ខោ វិហារតិ ភិក្ខុហិ ភិក្ខុជីហិ ឧបាសកេហិ
ឧបាសិកាហិ រញ្ញា រាជមហាមត្តេហិ តិត្តិយេហិ តិត្តិយ-
ស្សាវកេហិ តស្ស សំសង្ខស្ស វិស្សង្ខស្ស ចាកជស្ស
ភស្សមនុយុត្តស្ស វិហារតោ រាគោ ចិត្តំ អនុទ្ធិសេតិ
សោ រាគានុទ្ធិសិតេន ចិត្តេន សិក្ខំ បច្ចក្ខាយ
ហីនាយាវត្តតិ ។ សេយ្យថាមិ អារុសោ រាជា វា
រាជមហាមត្តោ វា ចតុរដ្ឋិទិយា សេនាយ
អន្ទានមក្កប្បដិបន្នោ អញ្ញតរស្មី វនសណ្ណោ ឯករត្តិ
វាសំ ឧបកច្ឆេយ្យ តត្រ ហត្តិសន្ទេន អស្សសន្ទេន
វេសន្ទេន បត្តិសន្ទេន កេរិបណាវសន្ទុវីណានិដ្ឋាន-
សន្ទេន ចីរិឡិកាសន្ទោ អន្តរជាមេយ្យ យោ នុ ខោ
ឯវំ វេយ្យេន ននានិ អមុស្មី វនសណ្ណោ បុននេវ
ចីរិឡិកាសន្ទោ ចាតុភវិស្សតីតិ សម្មា នុ ខោ សោ
អារុសោ វេនមាដោ វេយ្យាតិ ។ ដោ ហិទំ អារុសោ
ហានញ្ចតំ អារុសោ វិជ្ជតិ យំ សោ រាជា វា
រាជមហាមត្តោ វា តម្មា វនសណ្ណា បក្កមេយ្យ

ទុតិយបណ្ណសក មហាវគ្គ

បុគ្គលនោះគិតថា អញជាអ្នកបាននូវចេតោសមាធិ ដែលមិន
 មាននិមិត្តដូច្នោះ ហើយនៅច្របូកច្របល់ដោយពួកភិក្ខុ ភិក្ខុនី ពួក
 ឧបាសក ឧបាសិកា ព្រះរាជា អាមាត្យធំរបស់ព្រះរាជា ពួកតិរិយ
 និងសាវ័កនៃតិរិយ កាលបើបុគ្គលនោះ នៅច្របូកច្របល់ លះបង់
 (មារយាទល្អ) មានឥន្ទ្រិយជាប្រក្រតី ខ្វល់ខ្វាយតែខាងនិយាយពាក្យ
 ឆ្លើយឆ្លង រាគៈរមែងគ្របសង្កត់ចិត្ត លុះបុគ្គលនោះ ត្រូវរាគៈគ្រប
 សង្កត់ចិត្តហើយ រមែងលានូវសិក្ខា វិលត្រឡប់ទៅកាន់ភេទថោកទាប
 វិញ ។ ម្នាលអារុសោទាំងឡាយ ដូចជាព្រះរាជាក្តី អាមាត្យធំរបស់
 ព្រះរាជាក្តី ដើរទៅកាន់ផ្លូវឆ្ងាយ ដោយចតុរង្គសេនា ហើយចូលទៅ
 ស្នាក់នៅក្នុងដងព្រៃណាមួយ អស់រាត្រីមួយ សំឡេងគគ្រឹកគគ្រេងដោយ
 សូរដំរី សូរសេះ សូររថ សូរពលប្រើរដើង សូរកងរំពងនៃស្តរធំ ស្តរតូច
 ស័ង្កនិងពិណ ក៏បាត់សូន្យទៅក្នុងដងព្រៃនោះ បើបុគ្គលណា គប្បីនិយាយ
 យ៉ាងនេះថា ឥឡូវនេះ សំឡេងកងរំពងនឹងមិនមានប្រាកដ ក្នុងដងព្រៃ
 ឯណោះទៀតឡើយ ម្នាលអារុសោទាំងឡាយ បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថា
 គប្បីនិយាយសមតាមហេតុឬទេ ។ ពួកភិក្ខុតបថា ម្នាលអារុសោ មិន
 សមតាមហេតុទេ ម្នាលអារុសោ ព្រោះថា ហេតុនុ៎ះ រមែងមាន គឺស្តេច
 នោះក្តី អាមាត្យធំរបស់ស្តេចនោះក្តី មុខជាចេញចាកដងព្រៃនោះទៅ

សុត្តន្តបិដកេ អង្គុត្តរនិកាយស្ស ឆក្កនិបាតោ

អថ បុណ្ណេវ ចីវិជ្ជិកាសន្នោ ចាតុភវេយ្យាតិ ។ ឯវមេវ
 ខោ អារុសោ ឥនេកោច្ចោ បុគ្គលោ សព្វនិមិត្តានំ
 អមនសិការា អនិមិត្តំ ចេតោសមាដី ឧបសម្បជ្ជ
 វិហារតិ សោ លាភិម្ហិ អនិមិត្តស្ស ចេតោសមាដិស្សាតិ
 សំសង្ខារោ វិហារតិ ភិក្ខុហិ ភិក្ខុជីហិ ឧបាសកេហិ
 ឧបាសិកាហិ រញ្ញា រាជមហាមត្តេហិ តិត្តិយេហិ
 តិត្តិយស្សារកេហិ តស្ស សំសង្ខស្ស វិស្សជ្ជស្ស
 ចាកជស្ស ភស្សមនុយុត្តស្ស វិហារតោ រាកោ ចិត្តំ
 អនុទ្ធិសេតិ សោ រាកានុទ្ធិសិតេន ចិត្តេន សិក្ខុំ
 បច្ចក្ខាយ ហីនាយាវត្តតីតិ ។ អថខោ អាយស្មា
 ចិត្តោ ហត្ថិសារីបុត្តោ អបរេន សមយេន
 សិក្ខុំ បច្ចក្ខាយ ហីនាយាវត្តតិ ។ អថខោ
 ចិត្តស្ស ហត្ថិសារីបុត្តស្ស សហាយកា ភិក្ខុ
 យេនាយស្មា មហាកោដ្ឋិកោ តេនុបសង្កមីសុ
 ឧបសង្កមិត្តា អាយស្មនំ មហាកោដ្ឋិកំ ឯតទរោចំ

សុត្តន្តបិដក អង្គត្ថរនិកាយ ឆក្កនិបាត

វេលានោះ សំឡេងគគ្រឹកគគ្រែង គង់មានប្រាកដឡើងវិញ ។ ព្រះមហាកោដ្ឋិកៈដ៏មានអាយុពេលថា ម្ចាស់អារុសោទាំងឡាយ បុគ្គលខ្លះក្នុងលោកនេះ ក៏យ៉ាងនោះដែរ ព្រោះមិនបានធ្វើទុកក្នុងចិត្តនូវនិមិត្តទាំងពួង បានចូលកាន់ចេតោសមាធិ ដែលមិនមាននិមិត្ត បុគ្គលនោះគិតថា អញជាអ្នកបាននូវចេតោសមាធិ ដែលមិនមាននិមិត្តដូច្នោះ ហើយនៅច្របូកច្របល់ដោយពួកភិក្ខុ ភិក្ខុនី ពួកឧបាសក ឧបាសិកា ព្រះរាជា អាមាត្យ ជំរុបសព្វព្រះរាជា ពួកតិរិយនិងសាវ័កនៃតិរិយវិញ កាលដែលបុគ្គលនោះ នៅច្របូកច្របល់ លះបង់ (មារយាទល្អ) មានឥន្ទ្រិយជាប្រក្រតី ខ្យល់ខ្យាយតែខាងនិយាយពាក្យឆ្លើយឆ្លង រាគៈរមែងគ្របសង្កត់ចិត្ត លុះបុគ្គលនោះ ត្រូវរាគៈគ្របសង្កត់ចិត្តហើយ ក៏រមែងលានូវសិក្ខាវិលត្រឡប់ទៅកាន់ភេទថោកទាបវិញ ។ គ្រាសម័យជាខាងក្រោយមក ចិត្តហត្ថិសារីបុគ្គដ៏មានអាយុ បានលានូវសិក្ខា វិលត្រឡប់ទៅកាន់ភេទថោកទាបវិញ ។ លំដាប់នោះ ពួកភិក្ខុជាសំឡាញ់រូបសចិត្តហត្ថិសារីបុគ្គ បានចូលទៅរកព្រះមហាកោដ្ឋិកៈដ៏មានអាយុ លុះចូលទៅដល់ហើយ បានសួរព្រះមហាកោដ្ឋិកៈដ៏មានអាយុយ៉ាងនេះថា

ទុតិយបណ្ណាសកេ មហាវគ្គោ

កី នុ ខោ អាយស្មតា មហាកោដ្ឋិកេន ចិត្តោ
 ហត្ថិសារីបុត្តោ ចេតសា ចេតោ បរិច្ច វិទិតោ ឥមាសញ្ច
 ឥមាសញ្ច វិហារសមាបត្តិនំ ចិត្តោ ហត្ថិសារីបុត្តោ
 លាភី អថ ច បន សិក្ខំ បច្ចក្ខាយ ហីនាយា-
 វត្តិស្សតីតិ ឧទាហុ ទេវតា ឯតមត្តំ អាហេចេសុំ
 ចិត្តោ ភន្តេ ហត្ថិសារីបុត្តោ ឥមាសញ្ច ឥមាសញ្ច
 វិហារសមាបត្តិនំ លាភី អថ ច បន សិក្ខំ
 បច្ចក្ខាយ ហីនាយាវត្តិស្សតីតិ ។ ចេតសោ ចេតោ
 បរិច្ច វិទិតោ មេ អារុសោ ចិត្តោ ហត្ថិសារីបុត្តោ
 ឥមាសញ្ច ឥមាសញ្ច វិហារសមាបត្តិនំ លាភី អថ
 ច បន សិក្ខំ បច្ចក្ខាយ ហីនាយាវត្តិស្សតីតិ ទេវតាបិ
 មេ ឯតមត្តំ អាហេចេសុំ ចិត្តោ ភន្តេ ហត្ថិសារីបុត្តោ
 ឥមាសញ្ច ឥមាសញ្ច វិហារសមាបត្តិនំ លាភី អថ
 ច បន សិក្ខំ បច្ចក្ខាយ ហីនាយាវត្តិស្សតីតិ ។

ទុតិយបណ្ណាសក មហាវគ្គ

ព្រះមហាកោដិកៈដ៏មានអាយុ បានស្ទង់មើលចិត្តរបស់ចិត្តហត្ថិសារីបុត្ត ដោយចិត្តរបស់ខ្លួន ហើយដឹងច្បាស់ថា ចិត្តហត្ថិសារីបុត្ត ជាអ្នក បាននូវវិហារសមាបត្តិទាំងឡាយនេះផង នេះផង តែបើទុកជាដូច្នោះ ក៏ គង់លានូវសិក្ខា វិលត្រឡប់ទៅកាន់ភេទថោកទាបវិញដូច្នោះ ឬ ឬក៏ពួក ទេវតាប្រាប់សេចក្តីនុ៎ះថា បពិត្រព្រះករុណាដ៏ចម្រើន ចិត្តហត្ថិសារី- បុត្ត ជាអ្នកបាននូវវិហារសមាបត្តិទាំងឡាយនេះផង នេះផង តែបើ ទុកជាដូច្នោះ ក៏គង់លានូវសិក្ខា វិលត្រឡប់ទៅកាន់ភេទថោកទាប វិញ ។ ព្រះមហាកោដិកៈដ៏មានអាយុ តបថា ម្ចាស់អារុសោ ខ្ញុំ បានស្ទង់មើលចិត្ត (របស់ចិត្តហត្ថិសារីបុត្ត) ដោយចិត្តរបស់ខ្លួន ហើយ ដឹងច្បាស់ថា ចិត្តហត្ថិសារីបុត្ត ជាអ្នកបាននូវវិហារសមាបត្តិទាំងឡាយ នេះផង នេះផង តែបើទុកជាដូច្នោះ ក៏គង់លានូវសិក្ខា វិលត្រឡប់ ទៅកាន់ភេទថោកទាបវិញ ទាំងពួកទេវតា ក៏បានប្រាប់សេចក្តីនេះ ដល់ខ្ញុំថា បពិត្រព្រះករុណាដ៏ចម្រើន ចិត្តហត្ថិសារីបុត្ត ជាអ្នក បាននូវវិហារសមាបត្តិទាំងឡាយនេះផង នេះផង តែបើទុកជា ដូច្នោះ ក៏គង់លានូវសិក្ខា វិលត្រឡប់ទៅកាន់ភេទថោកទាបវិញ ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គត្តរនិកាយស្ស ឆក្កនិបាតោ

អថខោ ចិត្តស្ស ហត្ថិសារីបុត្តស្ស សហាយកា ភិក្ខុ
 យេន ភកវា តេនុបសង្កមីសុ ឧបសង្កមិត្វា ភកវន្តំ
 អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ និសីទីសុ ។ ឯកមន្តំ
 និសិទ្ធា ខោ តេ ភិក្ខុ ភកវន្តំ ឯតទវោចំ ចិត្តោ
 ភន្តេ ហត្ថិសារីបុត្តោ ឥមាសញ្ច ឥមាសញ្ច
 វិហារសមាបត្តិនំ លាភី អថ ច បន សិក្ខុ បច្ចក្ខាយ
 ហីនាយាវត្តោតិ ។ ន ភិក្ខុវេ ចិត្តោ ចិរំ សវិស្សតិ
 នេក្ខម្មស្សាតិ ។ អថខោ ចិត្តោ ហត្ថិសារីបុត្តោ
 ន ចិរស្សេវ កេសមស្សំ ឱហារេត្វា កាសាយានិ
 វត្តានិ អច្ឆាទេត្វា អការស្មា អនការិយំ បព្វជិ ។
 អថខោ អាយស្មា ចិត្តោ ហត្ថិសារីបុត្តោ ឯកកោ
 រូបកដ្ឋោ អប្បមត្តោ អាតាបី បហិតត្តោ វិហារន្តោ
 ន ចិរស្សេវ យស្សត្តាយ កុលបុត្តា
 សម្មទេវ អការស្មា អនការិយំ បព្វជន្តិ

សុត្តន្តបិដក អង្គុត្តរនិកាយ ឆក្កនិបាត

លំដាប់នោះ ពួកភិក្ខុជាសំឡាញ់របស់ចិត្តហត្ថិសារីបុត្ត បានចូលទៅ
 គាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មាន
 ព្រះភាគ រួចអង្គុយក្នុងទីសមគួរ ។ លុះពួកភិក្ខុទាំងនោះ អង្គុយក្នុង
 ទីសមគួរស៊ប់ហើយ ក៏ក្រាបបង្គំទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគ យ៉ាងនេះថា
 បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ចិត្តហត្ថិសារីបុត្ត ជាអ្នកបាននូវវិហារសមាបត្តិ
 ទាំងឡាយនេះផង នេះផង តែបើទុកជាដូច្នោះ ក៏គង់លានូវសិក្ខា
 វិលត្រឡប់ទៅកាន់ភេទថោកទាបវិញ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់
 ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ចិត្តហត្ថិសារីបុត្ត មិនយូរប៉ុន្មានទេ
 គង់នឹករលឹកដល់នេក្ខម្មគុណវិញ ។ ត្រានោះឯង ចិត្តហត្ថិសារីបុត្ត
 មិនយូរប៉ុន្មាន ក៏បានកោរសក់ កោរពុកមាត់ ស្លៀកដណ្តប់សំពត់
 កាសាវៈ ចេញចាកផ្ទះចូលកាន់ផ្នួស ។ លំដាប់នោះ ព្រះចិត្តហត្ថិ-
 សារីបុត្តដ៏មានអាយុ ចៀសចេញចាកពួកទៅនៅតែម្នាក់ឯង មិនមាន
 សេចក្តីប្រមាទ មានព្យាយាមជាគ្រឿងដុតបំផ្លាញកិលេស មានចិត្តស្អប់
 ទៅកាន់ព្រះនិព្វាន ពួកកុលបុត្ត ចេញចាកផ្ទះចូលកាន់ផ្នួសដោយប្រពៃ

តទនុត្តរំ ព្រហ្មចរិយបរិយោសានំ ទិដ្ឋេវ ធម្មេ សយំ
អភិញ្ញា សច្ចិកត្វា ឧបសម្បជ្ជ វិហាសិ វិណា ជាតិ
រុសិតំ ព្រហ្មចរិយំ កតំ ករណីយំ ធាបរំ ឥត្តត្តាយាតិ
អព្ពញ្ញាសិ ។ អញ្ញតរោ ច បនាយស្នា ចិត្តោ
ហត្ថិសារីបុត្តោ អរហតំ អហោសីតិ ។

[៦១] ឯកំ សមយំ ភក្កវា ពារាណសិយំ វិហរតិ
ឥសិបតនេ មិកទាយេ ។ តេន ខោ បន សមយេន
សម្ពហុលានំ ថេរានំ ភិក្ខុនំ បច្ឆាកត្តំ បិណ្ឌាចាតប្បជិ-
ក្កន្តានំ មណ្ឌាលមាធឿ សន្និសិដ្ឋានំ សន្និបតិកានំ
អយមន្តរា កថា ឧទចាទិ វុត្តមិទំ អារុសោ ភក្កវតា
បរាយនេ មេត្តេយ្យប្បញ្ញោ

យោ ឧភន្តេ^(១) វិទិត្វាន មជ្ឈេ មន្តា ន លិម្បតិ
តំ ព្រិមិ មហាបុរិសោ សោធន សិព្វនិមច្ចកាតិ ។

១ ម. ឧភានេ ។

ទុតិយបណ្ណាសក មហាវគ្គ

ដើម្បីប្រយោជន៍ដល់អនុត្តរធម៌ណា មិនយូរប៉ុន្មាន លោកក៏បានធ្វើឲ្យជាក់
 ច្បាស់ សម្រេចនូវអនុត្តរធម៌ដែលមានព្រហ្មចរិយធម៌ជាទីបំផុតនោះដោយ
 ប្រាជ្ញាដ៏ឧត្តមរបស់ខ្លួនឯង ក្នុងបច្ចុប្បន្នក៏បានដឹងច្បាស់ថា ជាតិរបស់អាត្មា
 អញ អស់ហើយ មគ្គព្រហ្មចរិយធម៌ អាត្មាអញបានប្រព្រឹត្តចប់ហើយ
 សោឡសកិច្ចដែលត្រូវធ្វើ អាត្មាអញបានធ្វើស្រេចហើយ កិច្ចដទៃក្រៅពី
 សោឡសកិច្ចនេះមិនមានឡើយ ។ មានសេចក្តីសរសើរថា បណ្ណាព្រះអរហន្ត
 ទាំងឡាយ ព្រះចិត្តហត្ថិសារីបុត្តដ៏មានអាយុ រាប់ថាជាព្រះអរហន្តមួយអង្គដែរ ។

[៦១] សម័យមួយ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់គង់នៅក្នុងឥសិបតន-
 មិតទាយវ័ន ទៀបក្រុងពារាណសី ។ សម័យនោះឯង ពួកភិក្ខុជាច្រើន
 ច្រើនរូប ត្រឡប់មកពីបិណ្ឌបាត ក្នុងវេលាក្រោយភត្ត ហើយអង្គុយប្រជុំ
 គ្នាក្នុងរោងសម្រាប់សម្រាកកាយ ក៏កើតសម្តីជាចន្លោះនេះឡើងថា
 ម្ចាស់អាវុសោទាំងឡាយ ពាក្យនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ ក្នុង
 ប្រស្នាវនៃមេត្តេយ្យមាណាព ត្រង់បរាយនវគ្គថា

បុគ្គលណាដឹងនូវចំណែកទាំងពីរ ដោយប្រាជ្ញា មិន
 ជាប់ចំពាក់ក្នុងកណ្តាល តថាគតហៅបុគ្គលនោះថាជា
 មហាបុរស មហាបុរសនោះ បានកន្លងផុត ធម្មជាតិ
 ជាគ្រឿងចាក់ស្រែះ ក្នុងលោកនេះចេញបានហើយ ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គត្តរនិកាយស្ស ឆក្កនិបាតោ

កតមោ នុ ខោ អារុសោ ឯកោ អន្តោ កតមោ

ទុតិយោ អន្តោ កី មជ្ឈេ កា សិព្វដីតិ ។

ឃំ រុត្តេ អញ្ញតោ ភិក្ខុ ថេរេ ភិក្ខុ

ឯតទោច ជស្សោ ខោ អារុសោ ឯកោ អន្តោ

ជស្សសមុទយោ ទុតិយោ អន្តោ ជស្សនិហោដោ មជ្ឈេ

តណ្ហា សិព្វដី តណ្ហា ហិ នំ សិព្វតិ តស្ស តស្សេវ

ភវស្ស អភិជិព្វត្តិយា ឯត្តាវតា ខោ អារុសោ ភិក្ខុ

អភិញ្ញេយ្យំ អភិជាតតិ បរិញ្ញេយ្យំ បរិជាតតិ

អភិញ្ញេយ្យំ អភិជានន្តោ បរិញ្ញេយ្យំ បរិជានន្តោ ទិដ្ឋេវ

ធម្មេ ទុក្ខស្សន្តកោ ហោតីតិ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គគ្រូនិកាយ ឆក្កនិបាត

ម្នាលអារុសោទាំងឡាយ ចុះចំណែកទី ១ តើដូចម្តេច ចំណែកទី ២ តើដូចម្តេច អ្វីជាកណ្តាល ធម្មជាតិជាគ្រឿងចាក់ស្រែះតើដូចម្តេច ។

កាលបើភិក្ខុទាំងនោះ និយាយយ៉ាងនេះហើយ ភិក្ខុមួយរូបទៀត បាននិយាយនឹងភិក្ខុទាំងឡាយ ជាថេរៈដូច្នោះថា បពិត្រលោកដ៏មានអាយុទាំងឡាយ ផស្សៈ^(១)ឈ្មោះថាចំណែកទី ១ ផស្សៈសមុទយៈ^(២)ឈ្មោះថា ចំណែកទី ២ ផស្សៈនិរោធ^(៣) ឈ្មោះថាកណ្តាល តណ្ហាឈ្មោះថា ជាគ្រឿងចាក់ស្រែះ ព្រោះថា តណ្ហាតែងតែចាក់ស្រែះនូវផស្សៈទាំងនោះ ដើម្បីឲ្យកើតភពនោះ ។ បពិត្រលោកដ៏មានអាយុទាំងឡាយ ដោយហេតុប៉ុណ្ណោះឯង ភិក្ខុដឹងច្បាស់អភិញ្ញេយ្យធម៌^(៤) កំណត់ដឹងបរិញ្ញេយ្យធម៌^(៥) កាលបើដឹងច្បាស់អភិញ្ញេយ្យធម៌កំណត់ដឹងបរិញ្ញេយ្យធម៌ហើយ ជាអ្នកធ្វើនូវទីបំផុតនៃទុក្ខ ក្នុងបច្ចុប្បន្នបាន ។

១ សំដៅយកអត្តភាពដែលកើតដោយអំណាចផស្សៈ (បានខាងអត្តភាពជាបច្ចុប្បន្ន) ។
 ២ សំដៅយកអត្តភាពជាអនាគត ដែលកើតមកពីបច្ច័យគឺកម្មនិងផស្សៈដែលបុគ្គលធ្វើហើយក្នុងអត្តភាពនេះ ។ ៣ សំដៅយកព្រះនិព្វាន ។ ៤ បានខាងចតុសច្ចធម៌ដែលបុគ្គល គប្បីដឹងច្បាស់ ។ ៥ បានខាងលោកិយសច្ច ២ ប្រការ គឺទុក្ខសច្ច ១ សមុទយសច្ច ១ ដែលបុគ្គលគប្បីកំណត់ដោយតីរណបរិញ្ញានិងបហានបរិញ្ញា ។ អដ្ឋកថា ។

ទុតិយបណ្ណាសកេ មហាវគ្គោ

ឃំ រុត្តេ អញ្ញតោ ភិក្ខុ ថេវេ ភិក្ខុ ឯតទោច
 អតីតំ ខោ អារុសោ ឯកោ អន្តោ អនាគតំ ទុតិយោ
 អន្តោ បច្ចុប្បន្នំ មជ្ឈេ តណ្ហា សិព្វដី តណ្ហា ហិ
 ណំ សិព្វតិ តស្ស តស្សេវ កវស្ស អភិទិព្វត្តិយា
 ឯត្តាវតា ខោ អារុសោ ភិក្ខុ អភិញ្ញេយ្យំ អភិជាតាតិ
 បរិញ្ញេយ្យំ បរិជាតាតិ អភិញ្ញេយ្យំ អភិជានន្តោ
 បរិញ្ញេយ្យំ បរិជានន្តោ ទិដ្ឋេវ ធម្មេ ទុក្ខស្សន្តកោ
 ហោតីតិ ។

ឃំ រុត្តេ អញ្ញតោ ភិក្ខុ ថេវេ ភិក្ខុ ឯតទោច
 សុខា អារុសោ វេទនា ឯកោ អន្តោ ទុក្ខា
 វេទនា ទុតិយោ អន្តោ អទុក្ខមសុខា វេទនា
 មជ្ឈេ តណ្ហា សិព្វដី តណ្ហា ហិ ណំ
 សិព្វតិ តស្ស តស្សេវ កវស្ស អភិទិព្វត្តិយា

ទុតិយបណ្ណាសក មហាវគ្គ

កាលបើភិក្ខុនោះ និយាយយ៉ាងនេះហើយ ភិក្ខុមួយរូបទៀតបាននិយាយ
 នឹងភិក្ខុទាំងឡាយជាថេរៈដូច្នោះថា បពិត្រលោកដ៏មានអាយុទាំងឡាយ
 អតីតក្ខន្ធ^(១) ឈ្មោះថាចំណែកទី ១ អនាគតក្ខន្ធ^(២) ឈ្មោះថាចំណែកទី ២
 បច្ចុប្បន្នក្ខន្ធ^(៣) ជាកណ្តាល តណ្ហាជាគ្រឿងចាក់ស្រែះ ព្រោះថា តណ្ហា
 តែងចាក់ស្រែះនូវខន្ធទាំងនោះ ដើម្បីឲ្យកើតភពនោះ ។ បពិត្រលោក
 ដ៏មានអាយុទាំងឡាយ ដោយហេតុប៉ុណ្ណោះឯង ភិក្ខុដឹងច្បាស់ អភិញ្ញេយ្យ-
 ធម៌ កំណត់ដឹងបរិញ្ញេយ្យធម៌ កាលបើដឹងច្បាស់អភិញ្ញេយ្យធម៌ កំណត់
 ដឹងបរិញ្ញេយ្យធម៌ហើយ ជាអ្នកធ្វើនូវទីបំផុតនៃទុក្ខ ក្នុងបច្ចុប្បន្នបាន ។

កាលបើភិក្ខុនោះ និយាយយ៉ាងនេះហើយ ភិក្ខុមួយរូបទៀត បាន
 និយាយនឹងភិក្ខុទាំងឡាយ ជាថេរៈ ដូច្នោះថា បពិត្រលោកដ៏មានអាយុ
 ទាំងឡាយ សុខវេទនាឈ្មោះថាចំណែកទី ១ ទុក្ខវេទនាឈ្មោះថាចំណែក
 ទី ២ អទុក្ខមសុខវេទនា ជាកណ្តាល តណ្ហាជាគ្រឿងចាក់ស្រែះ ព្រោះ
 ថា តណ្ហាតែងចាក់ស្រែះនូវវេទនាទាំងនោះ ដើម្បីឲ្យកើតភពនោះ ។

១-២-៣ បណ្ឌិតគប្បីដឹងតាមសេចក្តីប្រៀបធៀបដោយព្រៀងទាំង ៣ ចុះ កាលបើព្រៀងទាំង ៣
 គេចងផ្តោបគ្នានឹងខ្សែ លុះខ្សែដាច់ហើយ ព្រៀងទាំង ៣ ក៏ធ្លាក់ត្រង់កន្លែងទាំង ៣ យ៉ាងណា
 មិញ អតីតក្ខន្ធ អនាគតក្ខន្ធ បច្ចុប្បន្នក្ខន្ធ ដូចគ្នានឹងព្រៀងទាំង ៣ យ៉ាងនោះដែរ តណ្ហា
 ដូចគ្នានឹងខ្សែ ព្រោះតណ្ហាតែងចាក់ស្រែះអតីតក្ខន្ធភ្ជាប់នឹងបច្ចុប្បន្នក្ខន្ធ ចាក់ស្រែះបច្ចុប្បន្នក្ខន្ធ
 ភ្ជាប់នឹងអនាគតក្ខន្ធ កាលបើតណ្ហាលត់ហើយ ខន្ធទាំង ៣ ក៏ឈ្មោះថាលត់ដែរ ដូចជាព្រៀង
 ទាំង ៣ កាលបើខ្សែដាច់ហើយ ក៏ធ្លាក់ចុះក្នុងកន្លែងទាំង ៣ ។ អដ្ឋកថា ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គគ្រូនិកាយស្ស ឆក្កនិបាតោ

ឯត្តាវតា ខោ អារុសោ ភិក្ខុ អភិញ្ញេយ្យំ អភិជាតាតិ
 បរិញ្ញេយ្យំ បរិជាតាតិ អភិញ្ញេយ្យំ អភិជាតន្តោ
 បរិញ្ញេយ្យំ បរិជាតន្តោ ទិដ្ឋេវ ធម្មេ ទុក្ខស្សន្តករោ
 ហោតីតិ ។

ឯវំ វុត្តេ អញ្ញាតរោ ភិក្ខុ ថេរេ ភិក្ខុ ឯតទរោច
 ធាមំ ខោ អារុសោ ឯកោ អន្តោ រូបំ ទុតិយោ អន្តោ
 វិញ្ញាណំ មជ្ឈេ តណ្ហា សិព្វនី តណ្ហា ហិ ទំ សិព្វតិ
 តស្ស តស្សេវ កវស្ស អភិទិព្វតិយា ឯត្តាវតា ខោ
 អារុសោ ភិក្ខុ អភិញ្ញេយ្យំ អភិជាតាតិ បរិញ្ញេយ្យំ
 បរិជាតាតិ អភិញ្ញេយ្យំ អភិជាតន្តោ បរិញ្ញេយ្យំ
 បរិជាតន្តោ ទិដ្ឋេវ ធម្មេ ទុក្ខស្សន្តករោ ហោតីតិ ។

ឯវំ វុត្តេ អញ្ញាតរោ ភិក្ខុ ថេរេ ភិក្ខុ ឯតទរោច ឆ
 ខោ អារុសោ អជ្ឈតិកានិ អាយតនានិ ឯកោ អន្តោ

សុត្តន្តបិដក អង្គត្តរនិកាយ ឆក្កនិបាត

បពិត្រលោកដ៏មានអាយុទាំងឡាយ ដោយហេតុប៉ុណ្ណោះឯង ទើបភិក្ខុដឹង
ច្បាស់អភិញ្ញេយ្យធម៌ កំណត់ដឹងបរិញ្ញេយ្យធម៌ កាលបើដឹងច្បាស់អភិ-
ញ្ញេយ្យធម៌ កំណត់ដឹងបរិញ្ញេយ្យធម៌ហើយ ជាអ្នកធ្វើនូវទីបំផុតនៃទុក្ខ
ក្នុងបច្ចុប្បន្នបាន ។

កាលបើភិក្ខុនោះ និយាយយ៉ាងនេះហើយ ភិក្ខុមួយរូបទៀត បាន
និយាយនឹងភិក្ខុទាំងឡាយ ជាថេរៈដូច្នោះថា បពិត្រលោកដ៏មានអាយុទាំង
ឡាយ នាមឈ្មោះថាចំណែកទី ១ រូប ឈ្មោះថាចំណែកទី ២ វិញ្ញាណ^១
ជាកណ្តាល តណ្ហាជាគ្រឿងចាក់ស្រែះ ព្រោះថា តណ្ហាតែងចាក់ស្រែះ
នូវធម៌ទាំងនោះ ដើម្បីឲ្យកើតភពនោះ ។ បពិត្រលោកដ៏មានអាយុទាំង-
ឡាយ ដោយហេតុប៉ុណ្ណោះឯងហើយ ទើបភិក្ខុដឹងច្បាស់អភិញ្ញេយ្យធម៌
កំណត់ដឹងបរិញ្ញេយ្យធម៌ កាលបើដឹងច្បាស់អភិញ្ញេយ្យធម៌ កំណត់ដឹង
បរិញ្ញេយ្យធម៌ហើយ ជាអ្នកធ្វើនូវទីបំផុតនៃទុក្ខ ក្នុងបច្ចុប្បន្នបាន ។

កាលបើភិក្ខុនោះ និយាយយ៉ាងនេះហើយ ភិក្ខុមួយរូបទៀត
បាននិយាយនឹងភិក្ខុទាំងឡាយ ជាថេរៈ ដូច្នោះថា បពិត្រលោកដ៏មាន
អាយុទាំងឡាយ អាយតនៈខាងក្នុង ៦ ឈ្មោះថា ចំណែកទី ១

១ បដិសន្ធិវិញ្ញាណក្តី វិញ្ញាណដ៏សេសក្តី ឈ្មោះថា ធម៌ជាចំណែកត្រង់កណ្តាល
នៃនាមនិងរូប ព្រោះវិញ្ញាណកើតឡើងដោយសារបច្ច័យ គឺនាមនិងរូប ។

ទុតិយបណ្ណាសកេ មហាវគ្គោ

ឆ ពាហិរាជិ អាយតនាជិ ទុតិយោ អន្តោ វិញ្ញាណំ
 មជ្ឈេ តណ្ហា សិព្វដី តណ្ហា ហិ នំ សិព្វតិ តស្ស
 តស្សេវ កវស្ស អភិជិព្វតិយា ឯត្តាវតា ខោ អារុសោ
 ភិក្ខុ អភិញ្ញេយ្យំ អភិជានាតិ បរិញ្ញេយ្យំ បរិជានាតិ
 អភិញ្ញេយ្យំ អភិជានន្តោ បរិញ្ញេយ្យំ បរិជានន្តោ
 ទិដ្ឋេវ ធម្មេ ទុក្ខស្សន្តករោ ហោតីតិ ។

ឃំ វុត្តេ អញ្ញតរោ ភិក្ខុ ថេវ ភិក្ខុ ឯតទរោច
 សក្កាយោ ខោ អារុសោ ឯកោ អន្តោ
 សក្កាយសមុទយោ ទុតិយោ អន្តោ សក្កាយ-
 និរោធា មជ្ឈេ តណ្ហា សិព្វដី តណ្ហា ហិ នំ
 សិព្វតិ តស្ស តស្សេវ កវស្ស អភិជិព្វតិយា

ទុតិយបណ្ណាសក មហាវគ្គ

អាយតនៈខាងក្រៅ ៦ ឈ្មោះថាចំណែកទី ២ វិញ្ញាណ^(២) ជាកណ្តាល
តណ្ហាជាគ្រឿងចាក់ស្រែះ ព្រោះថា តណ្ហាតែងចាក់ស្រែះនូវអាយតនៈ
ទាំងនោះ ដើម្បីឲ្យកើតភពនោះ ។ បពិត្រលោកដ៏មានអាយុទាំងឡាយ
ដោយហេតុប៉ុណ្ណោះឯងហើយ ទើបភិក្ខុដឹងច្បាស់អភិញ្ញេយ្យធម៌ កំណត់
ដឹងបរិញ្ញេយ្យធម៌ កាលបើដឹងច្បាស់អភិញ្ញេយ្យធម៌ កំណត់ដឹងបរិញ្ញេយ្យ-
ធម៌ហើយ ជាអ្នកធ្វើនូវទីបំផុតនៃទុក្ខ ក្នុងបច្ចុប្បន្នបាន ។

កាលបើភិក្ខុនោះ និយាយយ៉ាងនេះហើយ ភិក្ខុមួយរូបទៀត បាន
និយាយនឹងភិក្ខុទាំងឡាយ ជាថេរៈ ដូច្នោះថា បពិត្រលោកដ៏មានអាយុ
ទាំងឡាយ សក្កាយ^(១) ឈ្មោះថាចំណែកទី ១ សក្កាយសមុទយៈ^(២) ឈ្មោះ
ថាចំណែកទី ២ សក្កាយនិរោធ^(៣) ជាកណ្តាល តណ្ហាជាគ្រឿងចាក់ស្រែះ
ព្រោះថា តណ្ហាតែងចាក់ស្រែះនូវសក្កាយទាំងនោះ ដើម្បីឲ្យកើតភពនោះ ។

២ សំដៅយកកម្មវិញ្ញាណ ។ ន័យមួយទៀតថា បណ្តាអាយតនៈខាងក្នុងទាំងឡាយ
ត្រង់ទីនេះ តាមតែវិញ្ញាណណាចុះ ក៏ឈ្មោះថាជាធម៌ ចំណែកត្រង់កណ្តាលទាំងអស់ ព្រោះ
មនាយតនៈ ជាធម្មជាតិទទួលយកកម្ម ។ បើក្នុងមនោទ្វារសំដៅយកជនវិញ្ញាណ ក៏ឈ្មោះថា
ធម៌កណ្តាលដែរ ព្រោះអាវជ្ជនៈអាស្រ័យនឹងអាយតនៈខាងក្នុង ។ អដ្ឋកថា ។

១ វដ្តដែលប្រព្រឹត្តទៅក្នុងភូមិ ៣ ។ ២ សមុទយសច្ច ។ ៣ និរោធសច្ចៈ ។ អដ្ឋកថា ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គត្តវនិកាយស្ស ឆក្កនិបាតោ

ឯត្តាវតា ខោ អារុសោ ភិក្ខុ អភិញ្ញេយ្យំ អភិជាតាតិ
បរិញ្ញេយ្យំ បរិជាតាតិ អភិញ្ញេយ្យំ អភិជានន្តោ
បរិញ្ញេយ្យំ បរិជានន្តោ ទិដ្ឋេវ ធម្មេ ទុក្ខស្សន្តករោ
ហោតីតិ ។

ឯវំ វុត្តេ អញ្ញាតរោ ភិក្ខុ ថេរេ ភិក្ខុ ឯតទរោច
ព្យាកតំ ខោ អារុសោ អម្ពេហិ សព្វេហោវ
យថាសកំ បដិកាលំ អាយាមារុសោ យេន ភកវា
តេនុបសង្កមិស្សាម ឧបសង្កមិត្វា ភកវតោ ឯតមត្តំ
អាហេថេស្សាម យថា នោ ភកវា ព្យាករិស្សតិ
តថា ទំ ធារេយ្យាមាតិ^(១) ។ ឯវមារុសោតិ ខោ
ថេរោ ភិក្ខុ តស្ស ភិក្ខុនោ បច្ចុស្សោសុំ ។ អថខោ
ថេរោ ភិក្ខុ យេន ភកវា តេនុបសង្កមិសុ ឧបសង្កមិត្វា
ភកវន្តំ អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ ទិសីទីសុ ។ ឯកមន្តំ
ទិសីន្នា ខោ ថេរោ ភិក្ខុ យាវតកោ អហោសិ
សព្វេហោវ សទ្ធិ កថាសល្លាថោ តំ សព្វំ ភកវតោ
អាហេថេសុំ កស្ស ទុ ខោ ភន្តេ សុភាសិតន្តិ ។

១ ឱ. ម. ធារេស្សាមាតិ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គត្តរនិកាយ ឆក្កនិបាត

បពិត្រលោកដ៏មានអាយុទាំងឡាយ ដោយហេតុប៉ុណ្ណោះឯងហើយ ទើប
ភិក្ខុដឹងច្បាស់អភិញ្ញេយ្យធម៌ កំណត់ដឹងបរិញ្ញេយ្យធម៌ កាលបើដឹងច្បាស់
អភិញ្ញេយ្យធម៌ កំណត់ដឹងបរិញ្ញេយ្យធម៌ហើយ ជាអ្នកធ្វើនូវទីបំផុត
នៃទុក្ខ ក្នុងបច្ចុប្បន្នបាន ។

កាលបើភិក្ខុនោះ និយាយយ៉ាងនេះហើយ ភិក្ខុមួយរូបទៀត បាន
និយាយនឹងភិក្ខុទាំងឡាយ ជាថេរៈ ដូច្នោះថា បពិត្រលោកដ៏មានអាយុ
ទាំងឡាយ ពួកយើងទាំងអស់គ្នា ព្យាករតាមសេចក្តីយល់តែរៀង
ខ្លួនទេ បពិត្រលោកដ៏មានអាយុទាំងឡាយ មកពួកយើងនឹងចូលទៅ
គាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ នឹងក្រាបបង្គំទូល
សេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ នឹងបានព្រះដ៏មានព្រះភាគព្យាករ
ដល់យើងយ៉ាងណា យើងនឹងចាំទុកនូវសេចក្តីនុ៎ះយ៉ាងនោះ ។ ភិក្ខុ
ទាំងឡាយ ជាថេរៈ បានទទួលពាក្យភិក្ខុនោះថា អើអាវុសោ ។ គ្រានោះ
ភិក្ខុទាំងឡាយ ជាថេរៈ ចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅ
ដល់ហើយ ក៏ថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគ ហើយអង្គុយក្នុងទីសមគួរ ។
លុះភិក្ខុទាំងឡាយជាថេរៈ អង្គុយក្នុងទីសមគួរហើយ ក៏ក្រាបទូលសេចក្តី
ទាំងប៉ុន្មាន ដែលខ្លួនបានចរចា ជាមួយនឹងភិក្ខុទាំងអស់នោះ ចំពោះ
ព្រះដ៏មានព្រះភាគថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ភិក្ខុណានិយាយត្រូវ ។

ទុតិយបណ្ណាសកេ មហាវគ្គោ

សព្វេសំ វោ ភិក្ខុវេ សុភាសិតំ បរិយាយេន អបិ ច
យំ មយា សន្ទាយ ភាសិតំ បរាយេន មេត្តេយ្យប្បញ្ញោ
យោ ឧកន្តេ វិទិត្វាន មជ្ឈេ មន្តា ន លិម្បតិ
តំ ព្រូមិ មហាបុរិសោ សោធន សិព្វនិមច្ចកាតិ ។
តំ សុណាថ សាធុកំ មនសិករោថ
ភាសិស្សាមីតិ ។ ឯវំ ភន្តតិ ខោ ភិក្ខុ ភកវតោ
បច្ចុស្សោសុំ ។ ភកវា ឯតទរោថ ធម្មោ ខោ ភិក្ខុវេ
ឯកោ អន្តោ ធម្មសមុទយោ ទុតិយោ អន្តោ ធម្ម-
និរោធា មជ្ឈេ តណ្ហា សិព្វនី តណ្ហា ហិ នំ សិព្វតិ
តស្ស តស្សេវ កវស្ស អភិទិត្តិយា ឯត្តាវតា ខោ
ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អភិញ្ញេយ្យំ អភិជាតាតិ បរិញ្ញេយ្យំ
បរិជាតាតិ អភិញ្ញេយ្យំ អភិជានន្តោ បរិញ្ញេយ្យំ
បរិជានន្តោ ទិដ្ឋេវ ធម្មេ ទុក្ខស្សន្តករោ ហោតីតិ ។

ទុតិយបណ្ណាសក មហាវគ្គ

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងអស់គ្នា និយាយត្រូវតាមបរិយាយ ដែល
តថាគតសម្តែង ក្នុងប្រស្នាវនៃមេត្តេយ្យមាណាព ត្រង់បរាយនវគ្គថា
បុគ្គលណាដឹងនូវចំណែកទាំងពីរ ដោយប្រាជ្ញា មិន
ជាប់ចំពាក់ក្នុងកណ្តាល តថាគតហៅបុគ្គលនោះ ថា
ជាមហាបុរស មហាបុរសនោះ បានកន្លងផុតនូវធម្មជាតិ
ជាគ្រឿងចាក់ស្រែះ ក្នុងលោកនេះចេញបានហើយ ។

អ្នកទាំងឡាយ ចូរស្តាប់ធ្វើទុកក្នុងចិត្តនូវហេតុនោះឲ្យប្រពៃចុះ តថាគត
នឹងសម្តែង ។ ភិក្ខុទាំងឡាយ ទទួលស្តាប់ព្រះពុទ្ធដីការរបស់ព្រះដ៏មាន
ព្រះភាគថា ព្រះករុណាព្រះអង្គ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគបានត្រាស់ដូច្នោះថា
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ផស្សៈឈ្មោះថាចំណែកទី ១ ផស្សៈសមុទយៈឈ្មោះ
ថាចំណែកទី ២ ផស្សៈនិរោធិ ឈ្មោះថាកណ្តាល តណ្ហាជាគ្រឿង
ចាក់ស្រែះ ព្រោះថា តណ្ហាតែងចាក់ស្រែះនូវផស្សៈទាំងនោះ ដើម្បីឲ្យ
កើតភពនោះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដោយហេតុប៉ុណ្ណោះឯង ទើបភិក្ខុ
ដឹងច្បាស់អភិញ្ញេយ្យធម៌ កំណត់ដឹងបរិញ្ញេយ្យធម៌ កាលបើដឹងច្បាស់
អភិញ្ញេយ្យធម៌ កំណត់ដឹងបរិញ្ញេយ្យធម៌ហើយ ជាអ្នកធ្វើនូវទីបំផុតនៃ
ទុក្ខ ក្នុងបច្ចុប្បន្នបាន ។

[៦២] ឯកំ សមយំ ភក្កវា កោសលេសុ
 ចារិកញ្ចរមាណោ មហាតា ភិក្ខុសង្ឃេន សទ្ធិ យេន
 ទណ្ឌាកប្បកម្ពាម កោសលានំ និតមោ តទវសិ ។
 អថខោ ភក្កវា មត្តា ឱក្កម្ម អញ្ញាតវស្មី រុក្ខមូលេ
 បញ្ញត្តេ អាសនេ និសីទិ ។ តេ ភិក្ខុ ទណ្ឌាកប្បកំ
 បរិសីសុ អាវសទំ បរិយេសិតំ ។ អថខោ អាយស្មា
 អាណន្ទោ សម្ពហុលេហិ ភិក្ខុហិ សទ្ធិ យេន
 អចិវតី នទី តេនុបសង្កមិ កត្តានិ បរិសិញ្ចិតំ
 អចិវតិយា នទិយា កត្តានិ បរិសិញ្ចិត្វា បច្ចត្តវិត្វា
 ឯកចីវរោ អជ្ជាសិ កត្តានិ បុព្វសទិសានិ
 កុរុមាណោ^(១) ។ អថខោ អញ្ញាតរោ ភិក្ខុ យេនាយស្មា
 អាណន្ទោ តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា អាយស្មន្តំ
 អាណន្តំ ឯតទរោច កិណ្ណុ ខោ អាវុសោ អាណន្តុ សព្វំ
 ចេតសោ សមន្ទាហរិត្វា នុ ខោ ទេវទត្តោ ភក្កវតា
 ព្យាកតោ អាចាយិកោ ទេវទត្តោ ទេវយិកោ កប្បជ្ជោ
 អតេកិច្ឆោតិ ឧទាហុ កេនចិទេវ បរិយាយេនាតិ ។
 ឯវំ ខោ បនេតំ អាវុសោ ភក្កវតា ព្យាកតន្តិ ។

១ ឱ. ម. គត្តានិ បុព្វបយមាណោតិ ទិស្សតិ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គត្ថរិកាយ ឆក្កនិបាតោ

[៦២] សម័យមួយ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ត្រាច់ទៅកាន់ចារិកក្នុង
 ដែនកោសលជាមួយនឹងភិក្ខុសង្ឃដ៏ច្រើន បានយាងទៅដល់និគមឈ្មោះ
 ទណ្ហាកប្បកៈរបស់ពួកអ្នកដែនកោសល ។ គ្រានោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ
 ទ្រង់ចេញពីផ្លូវហើយ ទៅគង់លើអាសនៈដែលគេក្រាលថ្វាយ ទៀបគល់
 ឈើមួយដើម ។ ភិក្ខុទាំងនោះ ចូលទៅរកនិគមឈ្មោះទណ្ហាកប្បកៈ
 ដើម្បីស្វែងរកទីសំណាក់ ។ លំដាប់នោះ ព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុ ក៏សំដៅ
 ទៅស្ទឹងអចិរវតី ជាមួយនឹងពួកភិក្ខុដ៏ច្រើន ដើម្បីស្រឡាបខ្លួនក្នុងស្ទឹង
 អចិរវតី លុះស្រឡាបខ្លួនរួចហើយ ក៏ឡើងមក មានតែចីវរមួយ ហើយ
 ឈរធ្វើខ្លួនឲ្យប្រាកដ ដូចជាកាលមុន ។ ស្រាប់តែ មានភិក្ខុមួយរូប
 ចូលទៅរកព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏និយាយនឹង
 ព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុយ៉ាងនេះថា បពិត្រអានន្ទដ៏មានអាយុ ព្រះដ៏មាន
 ព្រះភាគ ទ្រង់រំពឹងនូវហេតុទាំងអស់ ដោយព្រះហ្មឺន ហើយព្យាករ
 ទេវទត្តថា ទេវទត្តជាអ្នកកើតក្នុងអបាយ ទៅនរក តាំងនៅអស់ ១ កប្ប
 រកកែមិនកើត ឬ ហ្ន៎ ឬ ថា ដោយហេតុណាមួយទេ ។ ម្ចាស់អារុសោ
 ដំណើរនុ៎ះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ព្យាករហើយយ៉ាងនុ៎ះមែន ។

ទុតិយបណ្ណាសកេ មហាវគ្គោ

អថខោ អាយស្មា អានន្ទោ យេន ភក្កវា តេនុបសង្កម្មិ
 ឧបសង្កម្មិត្វា ភក្កវន្តំ អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ និសីទិ ។
 ឯកមន្តំ និសិទ្ធោ ខោ អាយស្មា អានន្ទោ ភក្កវន្តំ
 ឯតទរោច ឥណហំ ភន្តេ សម្ពហុលេហិ ភិក្ខុហិ សទ្ធិ
 យេន អចិរតី នទី តេនុបសង្កម្មិ កត្តានិ បរិសិញ្ចិត្តំ
 អចិរតិយា នទិយា កត្តានិ បរិសិញ្ចិត្វា បច្ចុត្តិត្វា
 ឯកចីរោ អដ្ឋាសិ កត្តានិ បុព្វសទិសានិ
 កុរុមាណោ ។ អថខោ ភន្តេ អញ្ញតោ ភិក្ខុ
 យេនាហំ តេនុបសង្កម្មិ ឧបសង្កម្មិត្វា មំ ឯតទរោច
 កិណ្ឌុ ខោ អារុសោ អានន្ទុ សព្វំ ចេតសោ
 សមដ្ឋាហិត្វា នុ ខោ ទេវទត្តោ ភក្កវតា ព្យាកតោ
 អាចាយិកោ ទេវទត្តោ ទេវយិកោ កប្បដ្ឋោ
 អតេកិច្ឆោតិ ឧទាហុ កេនចិទេវ បរិយាយេនាតិ ។
 ឯវំ វុត្តេ អហំ ភន្តេ តំ ភិក្ខុំ ឯតទរោចំ
 ឯវំ ខោ បនេតំ អារុសោ ភក្កវតា ព្យាកតន្តិ ។

ទុតិយបណ្ណាសក មហាវគ្គ

គ្រានោះ ព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុ ក៏ចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ
 លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគ ហើយ
 អង្គុយក្នុងទីសមគួរ ។ លុះព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុ អង្គុយក្នុងទីសមគួរ
 ហើយ ទើបក្រាបបង្គំទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគដូច្នោះថា បពិត្រព្រះអង្គ
 ដ៏ចម្រើន ក្នុងទីឯណោះ ខ្ញុំព្រះអង្គព្រមទាំងភិក្ខុសង្ឃជាច្រើន ចុះទៅក្នុង
 ស្ទឹងអចិរវតី ដើម្បីស្រឡាបខ្លួនក្នុងស្ទឹងអចិរវតី លុះស្រឡាបខ្លួនរួចហើយ
 ក៏ឡើងមកមានតែចីវរមួយ ហើយឈរធ្វើខ្លួនឲ្យប្រាកដដូចជាកាលមុន ។
 បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន លំដាប់នោះ មានភិក្ខុមួយរូបចូលទៅរកខ្ញុំព្រះអង្គ
 លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏និយាយនឹងខ្ញុំព្រះអង្គដូច្នោះថា បពិត្រអានន្ទដ៏
 មានអាយុ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ប្រមូលហេតុទាំងអស់ ដោយព្រះ
 ហឫទ័យ ហើយព្យាករទេវទត្តថា ទេវទត្តជាអ្នកកើតក្នុងអបាយ ទៅនរក
 តាំងនៅអស់ ១ កប្ប រកកែមិនកើតទេឬ ឬថាកែបាន ដោយ
 ហេតុណាមួយដែរ ។

កាលបើភិក្ខុនោះ និយាយយ៉ាងនេះហើយ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន
 ខ្ញុំព្រះអង្គបាននិយាយនឹងភិក្ខុនោះ ដូច្នោះថា ម្ចាស់អារុសោ ហេតុនុ៎ះ
 ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ព្យាករយ៉ាងនោះដែរ ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គក្កវនិកាយស្ស ឆក្កនិបាតោ

សោ ច ខោ អាណន្ទ ភិក្ខុ នរោ ភរិស្សតិ អចិរ-
 ប្បព្វដិតោ ថេរោ វា បន ពាលោ អព្យត្តោ
 កងំ ហិ ឆាម យំ មយា ឯកំសេន ព្យាកតំ តត្ថ
 ទ្វេជ្ឈំ អាបទ្ធិស្សតិ ឆាហំ អាណន្ទ អញ្ញំ ឯកបុគ្គលំបិ
 សមនុបស្សាមិ យោ ឯវំ មយា សព្វំ ចេតសោ
 សមន្ទាហរិត្វា ព្យាកតោ យថយិទំ ទេវទត្តោ ។ យាវ-
 កិវញ្ញាហំ អាណន្ទ ទេវទត្តស្ស វាលក្កកោជិនិត្តទ្ធន-
 មត្តម្បិ សុក្កំ ធម្មំ អទ្ធសំ នេវ តាវាហំ ទេវទត្តំ
 ព្យាកាសី អាចាយិកោ ទេវទត្តោ នេវយិកោ
 កប្បដ្ឋោ អតេកិច្ឆោតិ ។ យតោ ច ខោ អហំ អាណន្ទ
 ទេវទត្តស្ស វាលក្កកោជិនិត្តទ្ធនមត្តម្បិ សុក្កំ ធម្មំ
 ន អទ្ធសំ អថាហំ តំ ទេវទត្តំ ព្យាកាសី
 អាចាយិកោ ទេវទត្តោ នេវយិកោ កប្បដ្ឋោ
 អតេកិច្ឆោតិ ។ សេយ្យថាមិ អាណន្ទ កូថក្វេហោ
 សាជិកោ ទោរិសោ បូរោ កូថស្ស សមតិភ្និកោ
 តត្រិ បុរិសោ សសីសកោ និមុក្កោ អស្ស

សុត្តន្តបិដក អង្គត្ថរនិកាយ ឆក្កនិបាត

ម្នាលអានន្ទ ភិក្ខុនោះ ជាភិក្ខុខ្ចី ទើបតែនឹងបួសក្តី ជាថេរៈល្ងង់ មិនឈ្លាស
 វៃក្តី ពាក្យណាដែលតថាគត ព្យាករដោយចំណែកមួយ ភិក្ខុនោះនឹង
 មិនដល់នូវចំណែកពីរ ក្នុងពាក្យនោះឡើយ ម្នាលអានន្ទ តថាគត
 មិនដែលឃើញបុគ្គលដទៃ សូម្បីម្នាក់ដែលតថាគតរំពឹងរក នូវហេតុ
 ទាំងអស់ដោយចិត្ត ហើយព្យាករដូចជាភិក្ខុ ទេវទត្តនេះទេ ។ ម្នាល
 អានន្ទ តថាគតបានឃើញធម៌ស របស់ទេវទត្ត ត្រឹមតែចាក់ដោយ
 ចុងបំផុតនៃរោមបាន ដរាបណា តថាគតក៏មិនព្យាករ ភិក្ខុទេវទត្តថា
 ទេវទត្តជាអ្នកកើតក្នុងអបាយ ទៅនរក តាំងនៅអស់ ១ កប្ប កែមិន
 កើត ដរាបនោះ ម្នាលអានន្ទ កាលណាបើតថាគត មិនបានឃើញ
 ធម៌ ស របស់ទេវទត្ត ត្រឹមតែចាក់ដោយចុងបំផុតនៃរោមបាន តថាគត
 ព្យាករទេវទត្តនោះថា ភិក្ខុទេវទត្ត ជាអ្នកកើតក្នុងអបាយ ទៅនរក
 តាំងនៅអស់ ១ កប្ប កែមិនបាន ក្នុងកាលនោះ ។ ម្នាលអានន្ទ
 រណ្តៅលាមក ដែលមានជម្រៅជាង ១ ដំហរ ដ៏ពេញ ដោយលាមក
 ប្រៀបស្មើមាត់ មានបុរសលិចចុះទៅទាំងក្បាល ក្នុងរណ្តៅលាមកនោះ

ទុតិយបណ្ណាសកេ មហាវគ្គោ

តស្ស កោចិទេវ បុរិសោ ឧបកច្ឆេយ្យ^(១) អត្តកាមោ
 ហិតកាមោ យោកក្លេមកាមោ តម្ហា កូថកូថា
 ឧទ្ធវិត្តកាមោ សោ តំ កូថកូបំ សមន្តានុបរិកច្ឆន្តោ
 ន បស្សេយ្យ តស្ស បុរិសស្ស វាលត្តកោជិ-
 និត្តន្ទនមត្តម្បិ កូថេន អមក្ខិតំ យត្ត តំ កហេត្វា
 ឧទ្ធវេយ្យ ឯវមេវ ខោ អហំ អាណន្ទ យតោ
 ទេវទត្តសុស វាលត្តកោជិនិត្តន្ទនមត្តម្បិ សុត្តំ ធម្មំ
 ន អន្ធសំ អថាហំ ទេវទត្តំ ព្យាកាសី អាចាយិកោ
 ទេវទត្តោ នេយិកោ កប្បជ្ជោ អតេកិច្ឆោតិ សថ
 តុម្ហេ អាណន្ទ សុណោយ្យាថ តថាភតស្ស
 បុរិសិទ្ធិយញ្ញាណានិ វិភជន្តស្សាមី^(២) ។ ឯតស្ស
 ភកវា កាលោ ឯតស្ស សុភត កាលោ យំ
 ភកវា បុរិសិទ្ធិយញ្ញាណានិ វិភជេយ្យ ភកវតោ
 សុត្វា ភិក្ខុ ធារេស្សន្តីតិ ។ តេនហានន្ទ សុណាហិ
 សាធុកំ មនសិករោហិ ភាសិស្សាមីតិ ។

១ ឱ. ម. ឧប្បជ្ជេយ្យ ។ ២ ម. វិភជិស្សាមីតិ ។

ទុតិយបណ្ណាសក មហាវគ្គ

បុរសណាមួយជាអ្នកប្រាថ្នាប្រយោជន៍ ប្រាថ្នាសេចក្តីចម្រើន ប្រាថ្នាដើម្បី
 ក្សេមចាកយោគៈ ដល់បុរសនោះ ប្រាថ្នានឹងស្រង់អំពីរណ្តៅលាមកនោះ
 ក៏ដើរចូលមកកាន់បុរសនោះ ឯបុរសនោះ ដើរក្រឡឹងជុំវិញរណ្តៅលាមក
 នោះហើយ មិនឃើញសរីរប្រទេសរបស់បុរសនោះដែលត្រឹមតែចាក់ដោយ
 ចុងបំផុតនៃរោម ដែលមិនប្រឡាក់ដោយលាមក ដែលគួរនឹងចាប់ស្រង់
 បុរសនោះឡើងបាន យ៉ាងណាមិញ ម្នាលអានន្ទ តថាគតមិនបានឃើញ
 ធម៌ ស របស់ទេវទត្ត ត្រឹមតែចាក់ដោយចុងបំផុតនៃរោមបានក្នុងកាលណា
 តថាគតព្យាករទេវទត្តថា ភិក្ខុទេវទត្តជាអ្នកកើតក្នុងអបាយ ទៅនរក តាំង
 នៅអស់ ១ កប្ប កែមិនកើត ក្នុងកាលនោះក៏យ៉ាងនោះឯង ម្នាលអានន្ទ
 បើដូច្នោះអ្នកទាំងឡាយ ត្រូវស្តាប់ តថាគតចែកនូវបុរិសិទ្ធិយញ្ញាណ^(១) ។
 បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ កាលនេះជាកាលគួរ បពិត្រព្រះសុគត
 កាលនេះ ជាកាលគួរ សូមព្រះដ៏មានព្រះភាគ ចែកនូវបុរិសិទ្ធិយញ្ញាណ
 ពួកភិក្ខុស្តាប់ព្រះដ៏មានព្រះភាគហើយ នឹងចងចាំទុក ។ ម្នាលអានន្ទ
 បើដូច្នោះ អ្នកចូរស្តាប់ ធ្វើទុកក្នុងចិត្តឲ្យប្រពៃចុះ តថាគតនឹងសម្តែង ។

១ សេចក្តីដឹងនូវឥន្ទ្រិយរបស់បុរសដ៏ក្លៀវក្លានិងទន់ ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គត្តវនិកាយស្ស ឆក្កនិបាតោ

ឯវំ ភន្តេតិ ខោ អាយស្មា អានន្ទោ ភកវតោ
 បច្ចុស្សោសិ ។ ភកវា ឯតទរោច ឥជាហំ អានន្ទ
 ឯកច្ចំ បុគ្គលំ^(១) ឯវំ ចេតសា ចេតោ បរិច្ច
 បជាធាមិ ឥមស្ស ខោ បុគ្គលស្ស វិជ្ជាមាណ កុសលាបិ
 ធម្មា អកុសលាបិ ធម្មាតិ តមេនំ អបរេន សមយេន
 ឯវំ ចេតសា ចេតោ បរិច្ច បជាធាមិ ឥមស្ស ខោ
 បុគ្គលស្ស កុសលា ធម្មា អន្តរហិតា អកុសលា
 ធម្មា សម្មុទ្ធិក្ខតា អត្ថិ ច ខុស្ស កុសល-
 មូលំ អសមុច្ឆិទ្ធិំ តម្ហា តស្ស កុសលា-
 កុសលំ ចាតុភវិស្សតិ ឯវមយំ បុគ្គលោ អាយតី
 អបរិហានធម្មោ ភវិស្សតីតិ សេយ្យថាបិ អានន្ទ
 ពីដានិ អខណ្ឌានិ អបូតីនិ អវាតាតបហាតានិ
 សារាណានិ សុខសយិតានិ សុក្ខេត្តេ សុបរិកម្ម-
 កតាយ ភូមិយា និក្ខិតានិ ជានេយ្យាសិ តំ អានន្ទ
 ឥមាណិ ពីដានិ វុឡី វិរុឡី វេបុលំ អាបច្ឆិស្សន្តីតិ ។

១ ឯកច្ចស្ស បុគ្គលស្ស មញ្ញេ ភវេយ្យ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គត្តរនិកាយ ឆក្កនិបាត

ព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុ បានទទួលព្រះពុទ្ធដីកានៃព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធដ៏មាន
 ព្រះភាគថា ព្រះករុណាព្រះអង្គ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់
 ដូច្នោះថា ម្ចាស់អានន្ទ តថាគតកំណត់ដឹងនូវចិត្តរបស់បុគ្គលពួកខ្លះ ក្នុង
 លោកនេះ ដោយចិត្តយ៉ាងនេះថា កុសលធម៌ទាំងឡាយក្តី អកុសលធម៌
 ទាំងឡាយក្តី មានដល់បុគ្គលនេះ ។ សម័យក្រោយទៀត តថាគតកំណត់ដឹង
 នូវចិត្តរបស់បុគ្គលនោះ ដោយចិត្តយ៉ាងនេះថា កុសលធម៌ទាំងឡាយរបស់
 បុគ្គលនោះបាត់ទៅ អកុសលធម៌កើតឡើងប្រាកដ តែបុគ្គលនោះមិនគាស់
 មិនរំលើងកុសលមូលទេ ព្រោះហេតុនោះ កុសលនិងអកុសលរបស់បុគ្គល
 នោះនឹងកើតឡើងប្រាកដវិញ បុគ្គលនេះ នឹងមានធម៌មិនសាបសូន្យតទៅ
 ទៀត ដោយប្រការយ៉ាងនេះ ម្ចាស់អានន្ទ ដូចពូជទាំងឡាយដែល
 មិនដាច់ មិនស្អុយ មិនត្រូវខ្យល់និងកម្ដៅថ្ងៃប្រហារ មានបណ្ណាល
 ល្អ គេទុកដាក់ដោយល្អ ហើយគេសាបព្រោះលើទីដែលក្លររាស់ដោយ
 ស្រួលបួល ក្នុងស្រែល្អ ម្ចាស់អានន្ទ អ្នកត្រូវដឹងថា ពូជទាំងនេះ
 នឹងដល់នូវការដុះ លូតលាស់ឡើងធំ ទង្គំទង្គោលបានឬទេ ។

ទុតិយបណ្ណាសកេ មហាវគ្គោ

ឯវំ ភន្តេ ។ ឯវមេវ ខោ អហំ អាណន្ទ ឥនេកច្ចំ
 បុគ្គលំ ឯវំ ចេតសា ចេតោ បរិច្ច បជាធាមិ ឥមស្ស
 ខោ បុគ្គលស្ស វិជ្ជាមាណ កុសលាបិ ធម្មា អកុស-
 លាបិ ធម្មាតិ តមេនំ អបរេន សមយេន ឯវំ
 ចេតសា ចេតោ បរិច្ច បជាធាមិ ឥមស្ស ខោ
 បុគ្គលស្ស កុសលា ធម្មា អន្តរហិតា អកុសលា
 ធម្មា សម្មុទ្ធិភូតា អត្ថិ ច ខុស្ស កុសលមូលំ
 អសមុច្ឆិទ្ធិំ តម្ហា តស្ស កុសលាកុសលំ ចាតុភវិស្សតិ
 ឯវមយំ បុគ្គលោ អាយតី អបរិហានធម្មោ ភវិស្សតីតិ
 ឯវម្បិ ខោ អាណន្ទ តថាគតស្ស បុរិសបុគ្គលោ ចេតសា
 ចេតោ^(១) បរិច្ច វិទិតោ ហោតិ ឯវម្បិ ខោ អាណន្ទ
 តថាគតស្ស បុរិសិទ្ធិយញ្ញាណំ ចេតសា ចេតោ^(២)
 បរិច្ច វិទិតំ ហោតិ ឯវម្បិ ខោ អាណន្ទ តថាគតស្ស
 អាយតី ធម្មសមុប្បាទោ ចេតសា ចេតោ^(៣)
 បរិច្ច វិទិតោ ហោតិ ឥន បនាហំ អាណន្ទ ឯកច្ចំ
 បុគ្គលំ ឯវំ ចេតសា ចេតោ បរិច្ច បជាធាមិ

១-២-៣ ឥមេ បាហំ អតិវកា មញ្ញេ ។

ទុតិយបណ្ណាសក មហាវគ្គ

ព្រះករុណាព្រះអង្គ ។ ម្នាលអានន្ទ តថាគត កំណត់ដឹងនូវចិត្ត
 របស់បុគ្គលពួកខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ដោយចិត្តយ៉ាងនេះថា កុសលធម៌
 ទាំងឡាយក្តី អកុសលធម៌ទាំងឡាយក្តី មានដល់បុគ្គលនេះ សម័យ
 ក្រោយទៀត តថាគតកំណត់ដឹងនូវចិត្តរបស់បុគ្គលនោះ ដោយចិត្ត
 យ៉ាងនេះថា កុសលធម៌ទាំងឡាយ របស់បុគ្គលនេះ បាត់សូន្យ
 ទៅ អកុសលធម៌ទាំងឡាយ កើតឡើងប្រាកដ តែបុគ្គលនោះ
 មិនបានគាស់រំលើង កុសលមូលទេ ហេតុនោះ កុសលនឹងអកុសល
 របស់បុគ្គលនោះ នឹងកើតប្រាកដវិញបាន បុគ្គលនេះ នឹងមានធម៌
 មិនសាបសូន្យតទៅទៀត ដោយប្រការយ៉ាងនេះ ក៏យ៉ាងនោះឯង
 ម្នាលអានន្ទ បុរសបុគ្គលដែលតថាគតកំណត់ដឹង ដោយចិត្តយ៉ាងនេះផង
 ម្នាលអានន្ទ បុរសបុគ្គលដែលតថាគតកំណត់ដឹង ដោយ
 ចិត្តយ៉ាងនេះផង ម្នាលអានន្ទ សេចក្តីកើតឡើងនៃធម៌តទៅ ដែលតថាគត
 កំណត់ដឹង ដោយចិត្តយ៉ាងនេះផង ម្នាលអានន្ទ តថាគតកំណត់
 ដឹងនូវចិត្តរបស់បុគ្គលពួកខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ដោយចិត្តយ៉ាងនេះថា

សុត្តន្តបិដកេ អង្គត្តរនិកាយស្ស ឆក្កនិបាតោ

ឥមស្ស ខោ បុគ្គលស្ស វិជ្ជាមាណា កុសលាបិ ធម្មា
 អកុសលាបិ ធម្មាតិ តមេនំ អបរោន សមយេន
 ឯវំ ចេតសា ចេតោ បរិច្ច បជាណមិ ឥមស្ស ខោ
 បុគ្គលស្ស អកុសលា ធម្មា អន្តរហិតា កុសលា
 ធម្មា សម្មាសម្ពុទ្ធិក្ខតា អត្ថិ ច ខុស្ស អកុសលមូលំ
 អសមុទ្ធិន្នំ តម្ហា តស្ស កុសលាកុសលំ ចាតុភវិស្សតិ
 ឯវមយំ បុគ្គលោ អាយតី បរិហានធម្មោ ភវិស្សតីតិ
 សេយ្យថាបិ អាណន្ទ ពីដានិ អខណ្ឌានិ អបូតីនិ
 អវាតាតបហាតានិ សារាណានិ^(១) សុខសយិតានិ
 បុទុសិលាយ និក្ខត្តានិ ជានេយ្យាសិ តំ អាណន្ទ
 នយិមានិ ពីដានិ រុឡី វិរុទ្ធិ វេបុលំ អាបដ្ឋិស្សន្តីតិ ។
 ឯវំ ភន្តេ ។ ឯវមេវ ខោ អហំ អាណន្ទ ឥនេកចំ
 បុគ្គលំ ឯវំ ចេតសា ចេតោ បរិច្ច បជាណមិ ឥមស្ស
 ខោ បុគ្គលស្ស វិជ្ជាមាណា កុសលាបិ ធម្មា
 អកុសលាបិ ធម្មាតិ តមេនំ អបរោន សមយេន
 ឯវំ ចេតសា ចេតោ បរិច្ច បជាណមិ

១ ឱ. ម. សារទានី ។

សុត្តន្តបិដក អង្គត្តរនិកាយ ឆក្កនិបាត

កុសលធម៌ទាំងឡាយក្តី អកុសលធម៌ទាំងឡាយក្តី មានដល់បុគ្គលនេះ
 សម័យក្រោយទៀត តថាគតកំណត់ដឹងនូវចិត្តរបស់បុគ្គលនោះ ដោយ
 ចិត្តយ៉ាងនេះថា អកុសលធម៌ទាំងឡាយរបស់បុគ្គលនោះ បាត់សូន្យទៅ
 កុសលធម៌ទាំងឡាយ កើតឡើងប្រាកដ ទាំងបុគ្គលនោះមិនបានគាស់
 រំលើងកុសលមូលទេ ព្រោះហេតុនោះ កុសលនិងអកុសលរបស់បុគ្គល
 នោះ នឹងកើតប្រាកដ បុគ្គលនេះ នឹងមានធម៌សាបសូន្យ តទៅទៀត
 ដោយប្រការយ៉ាងនេះ ម្នាលអានន្ទ ដូចពូជទាំងឡាយ ដែលមិនដាច់ មិន
 ស្អុយ មិនត្រូវខ្យល់និងកម្ដៅថ្ងៃប្រហារ មានបណ្ណាលនៅល្អ គេទុកដាក់
 ដោយស្រួល តែគេសាបព្រោះលើថ្មដ៏ក្រាស់ ម្នាលអានន្ទ អ្នកត្រូវដឹងថា
 ពូជទាំងនេះ មិនងាយនឹងដុះលូតលាស់ឡើង ទង្គិទង្គោលបានឬទេ ។
 ព្រះករុណាព្រះអង្គ ។ ម្នាលអានន្ទ តថាគតកំណត់ដឹងនូវចិត្តរបស់បុគ្គល
 ពួកខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ដោយចិត្តយ៉ាងនេះថា កុសលធម៌ទាំងឡាយក្តី
 អកុសលធម៌ទាំងឡាយក្តី មានដល់បុគ្គលនេះ សម័យក្រោយទៀត
 តថាគត កំណត់ដឹងនូវចិត្តរបស់បុគ្គលនោះ ដោយចិត្តយ៉ាងនេះថា

ទុតិយបណ្ណាសកេ មហាវគ្គោ

ឥមស្ស ខោ បុគ្គលស្ស អកុសលា ធម្មា អន្តរហិតា
 កុសលា ធម្មា សម្មុទ្ធិក្ខតា អត្ថិ ច ខ្លស្ស
 អកុសលមូលំ អសមុច្ឆិន្នំ តម្ហា តស្ស កុសលា-
 កុសលំ ចាតុភវិស្សតិ វេមយំ បុគ្គលោ អាយតី
 បរិហានធម្មោ ភវិស្សតីតិ វេម្យិ ខោ អានន្ទ
 តថាភតស្ស បុរិសបុគ្គលោ ចេតសា ចេតោ បរិច្ច
 វិទិតោ ហោតិ វេម្យិ ខោ អានន្ទ តថាភតស្ស
 បុរិសិទ្ធិយញ្ញាណំ ចេតសា ចេតោ បរិច្ច វិទិតំ
 ហោតិ វេម្យិ ខោ អានន្ទ តថាភតស្ស
 អាយតី ធម្មសមុប្បាទោ ចេតសា ចេតោ បរិច្ច
 វិទិតោ ហោតិ ឥធម បណាហំ អានន្ទ ឯកច្ចំ បុគ្គលំ
 វេរំ ចេតសា ចេតោ បរិច្ច បដាណមិ ឥមស្ស
 ខោ បុគ្គលស្ស វិជ្ជាមាណា កុសលាបិ ធម្មា
 អកុសលាបិ ធម្មាតិ តមេនំ អបរោន ឥមយេន
 វេរំ ចេតសា ចេតោ បរិច្ច បដាណមិ នត្ថិ ឥមស្ស
 បុគ្គលស្ស វាលក្កកោដិនិត្តន្ទនមត្តោបិ សុក្កោ ធម្មោ

ទុតិយបណ្ណសក មហាវគ្គ

អកុសលធម៌ទាំងឡាយរបស់បុគ្គលនេះ បាត់សូន្យទៅ កុសលធម៌
 ទាំងឡាយ កើតឡើងប្រាកដវិញបាន ទាំងបុគ្គលនោះ មិនបានគាស់
 រំលើងអកុសលមូលទេ ព្រោះហេតុនោះ កុសលនិងអកុសលរបស់
 បុគ្គលនោះនឹងកើតប្រាកដវិញបាន បុគ្គលនេះ នឹងមានធម៌សាបសូន្យ
 តទៅទៀត យ៉ាងនេះ ក៏យ៉ាងនោះឯង ម្នាលអានន្ទ បុរសបុគ្គលដែល
 តថាគតកំណត់ដឹង ដោយចិត្តយ៉ាងនេះឯង ម្នាលអានន្ទ បុរសស្រ្តីយ-
 ញាណ ដែលតថាគតកំណត់ដឹង ដោយចិត្តយ៉ាងនេះផង ម្នាលអានន្ទ
 សេចក្តីកើតឡើងនៃធម៌តទៅ ដែលតថាគតកំណត់ដឹង ដោយចិត្តយ៉ាង
 នេះផង ម្នាលអានន្ទ តថាគតកំណត់ដឹងនូវចិត្តរបស់បុគ្គលពួកខ្លះ ក្នុង
 លោកនេះ ដោយចិត្តយ៉ាងនេះថា កុសលធម៌ទាំងឡាយក្តី អកុសលធម៌
 ទាំងឡាយក្តី មានដល់បុគ្គលនេះ សម័យក្រោយទៀត តថាគតកំណត់
 ដឹងនូវចិត្តរបស់បុគ្គលនោះ ដោយចិត្តយ៉ាងនេះថា ធម៌សរបស់បុគ្គល
 នេះ សូម្បីល្មមត្រឹមតែចាក់ដោយចុងបំផុតនៃរោមបាន មិនមានឡើយ

សុត្តន្តបិដកេ អង្គត្តរនិកាយស្ស ឆក្កនិបាតោ

សមន្ទាតតាយំ បុគ្គលោ ឯកន្តកាឡុកេហិ អកុស-
 លេហិ ធម្មេហិ កាយស្ស ភេទា បរម្មរណា អចាយំ
 ទុក្ខតិ វិទិចាតំ និរយំ ឧបបទ្ធិស្សតីតិ សេយ្យថាបិ
 អាណន្ទ ពីជានិ ខណ្ឌានិ បូតិនិ វាតាតបហាតានិ
 សុក្ខេត្តេ សុបរិកម្មកតាយ ភូមិយា និក្ខិត្តានិ
 ជានេយ្យាសិ ត្ថំ អាណន្ទ នយិមានិ ពីជានិ វុឡ្លិ
 វិទ្ធិ វេបុលំ អាបទ្ធិស្សតីតិ ។ ឯវំ ភន្តេ ។ ឯវមេវ
 ខោ អហំ អាណន្ទ ឥធកេច្ចំ បុគ្គលំ ឯវំ ចេតសា
 ចេតោ បរិច្ច បជាធាមិ ឥមស្ស ខោ បុគ្គលស្ស
 វិជ្ជាមាណា កុសលាបិ ធម្មា អកុសលាបិ ធម្មាតិ
 តមេនំ អបរេន សមយេន ឯវំ ចេតសា ចេតោ
 បរិច្ច បជាធាមិ នត្តិ ឥមស្ស បុគ្គលស្ស វាលក្ក-
 កោនិទិត្តន្ទនមត្តោបិ សុក្ខោ ធម្មោ សមន្ទាតតាយំ
 បុគ្គលោ ឯកន្តកាឡុកេហិ អកុសលេហិ ធម្មេហិ
 កាយស្ស ភេទា បរម្មរណា អចាយំ ទុក្ខតិ វិទិចាតំ
 និរយំ ឧបបទ្ធិស្សតីតិ ឯវម្បិ ខោ អាណន្ទ តថាភតស្ស
 បុរិសបុគ្គលោ ចេតសា ចេតោ បរិច្ច វិទិតោ ហោតិ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គត្ថរនិកាយ ឆក្កនិបាត

បុគ្គលនេះ ប្រកបដោយអកុសលធម៌ទាំងឡាយ ដែលមានពណ៌ខ្មៅ
 សុទ្ធ ដល់បែកធ្លាយរាងកាយស្លាប់ទៅ នឹងចូលទៅកាន់អបាយ ទុគ្គតិ
 វិនិបាត នរក ។ ម្នាលអានន្ទ ដូចពូជទាំងឡាយដែលដាច់ ស្កុយ ត្រូវ
 ខ្យល់និងកម្ដៅថ្ងៃប្រហារ ហើយគេសាបព្រោះលើទី ដែលគេភ្ជួររាស់
 ដោយល្អ ក្នុងស្រែល្អ ម្នាលអានន្ទ អ្នកត្រូវដឹងថា ពូជទាំងនេះនឹងមិន
 ដុះលូតលាស់ទង្គំទង្គើលបាន ឬទេ ។ ព្រះករុណាព្រះអង្គ ។ ម្នាល
 អានន្ទ តថាគតកំណត់ដឹងនូវចិត្តរបស់បុគ្គលពួកខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ដោយ
 ចិត្តយ៉ាងនេះថា កុសលធម៌ទាំងឡាយក្តី អកុសលធម៌ទាំងឡាយក្តី
 មានដល់បុគ្គលនេះ សម័យក្រោយទៀត តថាគតកំណត់ដឹងនូវចិត្ត
 របស់បុគ្គលនោះ ដោយចិត្តយ៉ាងនេះថា ធម៌ស របស់បុគ្គលនេះ សូម្បី
 ល្មមត្រឹមតែចាក់ដោយចុងបំផុតនៃរោមបាន មិនមានឡើយ បុគ្គលនេះ
 ប្រកបដោយអកុសលធម៌ទាំងឡាយ ដែលមានពណ៌ខ្មៅសុទ្ធ ដល់បែក
 ធ្លាយរាងកាយស្លាប់ទៅ នឹងចូលទៅកាន់អបាយ ទុគ្គតិ វិនិបាត នរក យ៉ាង
 នោះឯង ម្នាលអានន្ទ បុរសបុគ្គល តថាគតកំណត់ដឹងដោយចិត្តយ៉ាងនេះផង

ទុតិយបណ្ណាសកេ មហាវគ្គោ

ឯវម្បិ ខោ អាណន្ទ តថាគតស្ស បុរិសិទ្ធិយញ្ញាលំ
 ចេតសា ចេតោ បរិច្ច វិទិតំ ហោតិ ឯវម្បិ ខោ
 អាណន្ទ តថាគតស្ស អាយតី ធម្មសមុប្បាទោ ចេតសា
 ចេតោ បរិច្ច វិទិតោ ហោតីតិ ។

ឯវំ វុត្តេ អាយស្ថា អាណន្ទោ ភកវន្តំ ឯតទរោច
 សក្កា នុ ខោ ភន្តេ ឥមេសំ តិណ្ណំ បុគ្គលានំ
 អបរេមិ តយោ បុគ្គលា សប្បដិភាតា បញ្ញាបេតុន្តិ ។
 សក្កានន្ទាតិ ភកវា ឯតទរោច ឥទាហំ អាណន្ទ
 ឯកច្ចំ បុគ្គលំ ឯវំ ចេតសា ចេតោ បរិច្ច បជាទាមិ
 ឥមស្ស ខោ បុគ្គលស្ស វិជ្ជាមាណា កុសលាមិ ធម្មា
 អកុសលាមិ ធម្មាតិ តមេនំ អបរេន សមយេន
 ឯវំ ចេតសា ចេតោ បរិច្ច បជាទាមិ ឥមស្ស
 ខោ បុគ្គលស្ស កុសលា ធម្មា អន្តរហិតា អកុសលា
 ធម្មា សម្មាសម្ពាសា អត្តិ ច ខុស្ស កុសលមូលំ
 អសមុច្ឆិទ្ធិំ តម្បិ សព្វេន សព្វំ សមុក្សាតំ កច្ឆតិ
 ឯវមយំ បុគ្គលោ អាយតី បរិហានធម្មោ ភរិស្សតីតិ

ទុតិយបណ្ណសក មហាវគ្គ

ម្នាលអានន្ទ បុរិសិទ្ធិយញ្ញាណ តថាគតកំណត់ដឹង ដោយចិត្តយ៉ាង
នេះផង ម្នាលអានន្ទ សេចក្តីកើតឡើងនៃធម៌តទៅ តថាគតកំណត់
ដឹង ដោយចិត្តយ៉ាងនេះផង ។

កាលបើ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់យ៉ាងនេះហើយ ព្រះ
អានន្ទដ៏មានអាយុ បានក្រាបបង្គំទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគ ដូច្នោះថា
បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ព្រះអង្គអាចបញ្ញត្តបុគ្គល ៣ ពួកក្រៅពីបុគ្គល
៣ ពួកនេះឲ្យមានចំណែកស្មើគ្នាបាន ឬទេ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ
ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលអានន្ទ តថាគតអាចបញ្ញត្តបាន ហើយ
ទ្រង់ត្រាស់ដូច្នោះថា ម្នាលអានន្ទ តថាគតកំណត់ដឹងនូវចិត្ត
របស់បុគ្គលពួកខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ដោយចិត្តយ៉ាងនេះថា កុសលធម៌
ទាំងឡាយក្តី អកុសលធម៌ទាំងឡាយក្តី មានដល់បុគ្គលនេះ សម័យ
ក្រោយទៀត តថាគតកំណត់ដឹងនូវចិត្តរបស់បុគ្គលនោះ ដោយចិត្ត
យ៉ាងនេះថា កុសលធម៌ទាំងឡាយរបស់បុគ្គលនេះ បាត់សូន្យទៅ
អកុសលធម៌ទាំងឡាយ កើតឡើងប្រាកដ តែបុគ្គលនោះ មិនបានគាស់
រំលើងកុសលមូលទេ ឯកុសលមូលនោះ ដល់នូវការកើតឡើងដោយ
ប្រការទាំងពួង បុគ្គលនេះ នឹងមានធម៌សាបសូន្យតទៅទៀត យ៉ាងនេះ

សុត្តន្តបិដកេ អង្គុត្តរនិកាយស្ស ឆក្កនិបាតោ

សេយ្យថាមិ អានន្ទ អង្ការាណិ អាទិត្តានិ សម្មជ្ជុលិតានិ
 សញ្ញាតិក្ខតានិ បុនុសិលាយ និក្ខិតានិ ជានេយ្យាសិ
 តំ អានន្ទ នយិមាណិ អង្ការាណិ វុឌ្ឍិ វិរុឌ្ឍិ វេបុលំ
 អាបដ្ឋិស្សន្តីតិ ។ ឯវំ ភន្តេ ។ សេយ្យថាមិ វា បនានន្ទ
 សាយណ្ណាសមយេ សុរិយេ ឱកច្ឆន្តេ ជានេយ្យាសិ តំ
 អានន្ទ អាលោកោ អន្តរាយិស្សតិ អន្ធការោ
 ចាតុភវិស្សតីតិ ។ ឯវំ ភន្តេ ។ សេយ្យថាមិ វា
 បនានន្ទ អភិទោសអឌ្ឍវត្តំ ភត្តកាលសមយេ
 ជានេយ្យាសិ តំ អានន្ទ អាលោកោ អន្តរហិតោ
 អន្ធការោ ចាតុភតោតិ ។ ឯវំ ភន្តេ ។ ឯវមេវ ខោ
 អហំ អានន្ទ ឥនេកច្ចំ បុត្តលំ ឯវំ ចេតសា
 ចេតោ បរិច្ច បជាធាមិ ឥមស្ស ខោ បុត្តលស្ស
 វិជ្ជមាណ កុសលាមិ ធម្មា អកុសលាមិ ធម្មាតិ
 តមេនំ អបរេន សមយេន ឯវំ ចេតសា ចេតោ
 បរិច្ច បជាធាមិ ឥមស្ស ខោ បុត្តលស្ស កុសលា
 ធម្មា អន្តរហិតា អកុសលា ធម្មា សម្មុទ្ធិក្ខតា

សុត្តន្តបិដក អង្គត្ថរនិកាយ ឆក្កនិបាត

ម្នាលអានន្ទ ដូចរងើកភ្លើងទាំងឡាយកំពុងឆេះ រន្ទាលប្រាលឆ្នៅ ដែល
 គេដាក់លើដែនឬដីក្រាស់ ម្នាលអានន្ទ អ្នកត្រូវដឹងថា រងើកភ្លើងទាំងនេះ
 នឹងមិនដល់នូវការចម្រើនរាលដាលជំទូលាយ ឬទេ ។ ព្រះករុណាព្រះអង្គ ។
 ម្នាលអានន្ទ មួយទៀត ដូចព្រះអាទិត្យលិច ក្នុងសាយណ្តាសម័យ
 ម្នាលអានន្ទ អ្នកត្រូវដឹងថា ពន្លឺនឹងបាត់សូន្យទៅ ងងឹតនឹងកើតប្រាកដ
 បានឬទេ ។ ព្រះករុណាព្រះអង្គ ។ ម្នាលអានន្ទ ពុំនោះសោត ដូច
 សម័យ ភត្តកាល ចំពាក់កណ្តាលយប់ ម្នាលអានន្ទ អ្នកត្រូវដឹងថា
 ពន្លឺបាត់ទៅ ងងឹតកើតប្រាកដបានឬទេ ។ ព្រះករុណាព្រះអង្គ ។
 ម្នាលអានន្ទ តថាគតកំណត់ដឹងនូវចិត្តរបស់បុគ្គលពួកខ្លះ ក្នុងលោកនេះ
 ដោយចិត្តយ៉ាងនេះថា កុសលធម៌ទាំងឡាយក្តី អកុសលធម៌ទាំងឡាយក្តី
 មានដល់បុគ្គលនេះ សម័យក្រោយទៀត តថាគតកំណត់ដឹងនូវ
 ចិត្តរបស់បុគ្គលនោះ ដោយចិត្តយ៉ាងនេះថា កុសលធម៌ទាំងឡាយ
 របស់បុគ្គលនេះ បាត់សូន្យទៅ អកុសលធម៌ទាំងឡាយ កើតប្រាកដ

ទុតិយបណ្ណាសកេ មហាវគ្គោ

អត្ថិ ច ខុស្ស កុសលមូលំ អសមុច្ឆិដ្ឋំ តម្បិ
សព្វេន សព្វំ សមុត្ត្យាតំ កច្ចតិ ឯវមយំ បុគ្គលោ
អាយតី បរិហានធម្មោ ភវិស្សតីតិ ឯវម្បិ ខោ អានន្ទ
តថាកតស្ស បុរិសបុគ្គលោ ចេតសា ចេតោ បរិច្ច
វិទិតោ ហោតិ ឯវម្បិ ខោ អានន្ទ តថាកតស្ស
បុរិសិទ្ធិយញ្ញាណំ ចេតសា ចេតោ បរិច្ច វិទិតំ ហោតិ
ឯវម្បិ ខោ អានន្ទ តថាកតស្ស អាយតី ធម្មសមុប្បាទោ
ចេតសា ចេតោ បរិច្ច វិទិតោ ហោតិ ឥធម បណាបំ
អានន្ទ ឯកច្ចំ បុគ្គលំ ឯវំ ចេតសា ចេតោ បរិច្ច
បដាណមិ ឥមស្ស ខោ បុគ្គលស្ស វិជ្ជាមាណ
កុសលាបិ ធម្មា អកុសលាបិ ធម្មាតិ តមេនំ
អបរេន សមយេន ឯវំ ចេតសា ចេតោ បរិច្ច
បដាណមិ ឥមស្ស ខោ បុគ្គលស្ស អកុសលា
ធម្មា អន្តរហិតា កុសលា ធម្មា សមុទ្ធិក្ខតា
អត្ថិ ច ខុស្ស អកុសលមូលំ អសមុច្ឆិដ្ឋំ
តម្បិ សព្វេន សព្វំ សមុត្ត្យាតំ កច្ចតិ

ទុតិយបណ្ណសក មហាវគ្គ

តែបុគ្គលនោះ មិនបានគាស់រំលើងកុសលមូលទេ កុសលមូលនោះ
 ដល់នូវការបើកឡើង ដោយប្រការទាំងពួង បុគ្គលនេះ នឹងមានធម៌
 សាបសូន្យតទៅទៀត ដោយប្រការយ៉ាងនេះ ក៏យ៉ាងនោះឯង ម្នាល
 អានន្ទ បុរសបុគ្គល តថាគតកំណត់ដឹង ដោយចិត្តយ៉ាងនេះផង ម្នាល
 អានន្ទ បុរសិស្ត្រិយញ្ញាណ តថាគតកំណត់ដឹង ដោយចិត្តយ៉ាងនេះផង
 ម្នាលអានន្ទ សេចក្តីកើតឡើងនៃធម៌តទៅ តថាគតកំណត់ដឹង ដោយ
 ចិត្តយ៉ាងនេះផង ម្នាលអានន្ទ តថាគតកំណត់ដឹងនូវចិត្តរបស់បុគ្គល
 ពួកខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ដោយចិត្តយ៉ាងនេះថា កុសលធម៌ទាំងឡាយក្តី
 អកុសលធម៌ទាំងឡាយក្តី មានដល់បុគ្គលនេះ សម័យក្រោយទៀត
 តថាគតកំណត់ដឹងនូវចិត្ត របស់បុគ្គលនោះ ដោយចិត្តយ៉ាងនេះថា
 អកុសលធម៌ទាំងឡាយរបស់បុគ្គលនេះ បាត់សូន្យទៅ កុសលធម៌ទាំង-
 ឡាយកើតប្រាកដ តែបុគ្គលនោះ មិនបានគាស់រំលើងអកុសលមូល
 ទេ អកុសលមូលនោះ ដល់នូវការបើកឡើង ដោយប្រការទាំងពួង

សុត្តន្តបិដកេ អង្គត្តវនិកាយស្ស ឆក្កនិបាតោ

ឯវមយំ បុគ្គលោ អាយតី អបរិហានធម្មោ ភវិស្សតីតិ
 សេយ្យថាមិ អានន្ទ អង្ការានិ អាទិត្តានិ សម្បជ្ជលីតានិ
 សញ្ញាតិភូតានិ សុក្ខេ តិណ្ណបុញ្ញោ វា កដ្ឋបុញ្ញោ
 វា និក្ខិត្តានិ ជានេយ្យាសិ ត្វំ អានន្ទ ឥមាទិ
 អង្ការានិ វុឌ្ឍិ វិរុឌ្ឍិ វេបុលំ អាបដ្ឋិស្សន្តីតិ ។
 ឯវំ ភន្តេ ។ សេយ្យថាមិ វា បដានន្ទ វត្តិយា
 បច្ចុសសមយេ សុរិយេ ឧត្តច្ឆន្តេ ជានេយ្យាសិ ត្វំ
 អានន្ទ អន្ធការោ អន្ធរាយិស្សតិ អាលោកោ
 ចាតុភវិស្សតីតិ ។ ឯវំ ភន្តេ ។ សេយ្យថាមិ វា
 បដានន្ទ អភិទោសមជ្ឈន្តិកេ ភត្តកាលសមយេ
 ជានេយ្យាសិ ត្វំ អានន្ទ អន្ធការោ អន្ធរហិតោ
 អាលោកោ ចាតុភូតោតិ ។ ឯវំ ភន្តេ ។ ឯវមេវ
 ខោ អហំ អានន្ទ ឥនេកច្ចំ បុគ្គលំ ឯវំ
 ចេតសា ចេតោ បរិច្ចំ បដាធាមិ ឥមស្ស
 ខោ បុគ្គលស្ស វិជ្ជមាធា កុសលាបិ ធម្មា
 អកុសលាបិ ធម្មាតិ តមេនំ អបរេន សមយេន
 ឯវំ ចេតសា ចេតោ បរិច្ចំ បដាធាមិ

សុត្តន្តបិដក អង្គក្តរនិកាយ ឆក្កនិបាត

បុគ្គលនេះ នឹងមានធម៌មិនបានសាបសូន្យតទៅទៀតយ៉ាងនេះ ម្នាល
 អានន្ទ ដូចរងើកភ្លើងទាំងឡាយ ឆេះរន្ទាល ប្រាលឆ្នៅ ហើយ
 បុគ្គលដាក់លើគំនរស្មៅក្តី គំនរឧសក្តី ដែលស្ងួត ម្នាលអានន្ទ អ្នកត្រូវ
 ដឹងថា រងើកភ្លើងទាំងនេះ នឹងដល់នូវការចម្រើន ជំទូលាយបានឬទេ ។
 ព្រះករុណាព្រះអង្គ ។ ម្នាលអានន្ទ មួយទៀត ដូចព្រះអាទិត្យរះឡើង
 ក្នុងបច្ចុសសម័យនៃរាត្រី ម្នាលអានន្ទ អ្នកត្រូវដឹងថា ងងឹតនឹងបាត់ទៅ
 ពន្លឺនឹងកើតប្រាកដឬទេ ។ ព្រះករុណាព្រះអង្គ ។ ម្នាលអានន្ទ
 ពុំនោះសោត ដូចសម័យកត្តកាល ពេលថ្ងៃត្រង់ជាក់ ម្នាលអានន្ទ
 អ្នកត្រូវដឹងថា ងងឹតបាត់ទៅ ពន្លឺកើតប្រាកដឬទេ ។ ព្រះករុណា
 ព្រះអង្គ ។ ម្នាលអានន្ទ តថាគតកំណត់ដឹងនូវចិត្តរបស់បុគ្គល
 ពួកខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ដោយចិត្តយ៉ាងនេះថា កុសលធម៌ទាំងឡាយក្តី
 អកុសលធម៌ទាំងឡាយក្តី មានដល់បុគ្គលនេះ សម័យក្រោយទៀត
 តថាគតកំណត់ដឹងនូវចិត្ត របស់បុគ្គលនោះ ដោយចិត្តយ៉ាងនេះថា

ទុតិយបណ្ណាសកេ មហាវគ្គោ

ឥមស្ស ខោ បុគ្គលស្ស អកុសលា ធម្មា អន្តរហិតា
 កុសលា ធម្មា សម្មុទ្ធិក្ខតា អត្តិ ច ខុស្ស
 អកុសលមូលំ អសមុច្ឆិន្នំ តម្បិ សព្វេន សព្វំ
 សមុក្កាតំ កច្ចតិ ឯវមយំ បុគ្គលោ អាយតី
 អបរិហានធម្មោ ភវិស្សតីតិ ឯវម្បិ ខោ អានន្ទ
 តថាកតស្ស បុរិសបុគ្គលោ ចេតសា ចេតោ បរិច្ច
 វិទិតោ ហោតិ ឯវម្បិ ខោ អានន្ទ តថាកតស្ស
 បុរិសិទ្ធិយញ្ញាណំ ចេតសា ចេតោ បរិច្ច វិទិតំ
 ហោតិ ឯវម្បិ ខោ អានន្ទ តថាកតស្ស អាយតី
 ធម្មសមុប្បាទោ ចេតសា ចេតោ បរិច្ច វិទិតោ
 ហោតិ ឥធម បដាហំ អានន្ទ ឯកច្ចំ បុគ្គលំ
 ឯវំ ចេតសា ចេតោ បរិច្ច បដាទាមិ ឥមស្ស ខោ
 បុគ្គលស្ស វិជ្ជាមាណា កុសលាមិ ធម្មា អកុសលាមិ
 ធម្មាតិ តមេនំ អបរេន សមយេន ឯវំ ចេតសា
 ចេតោ បរិច្ច បដាទាមិ នត្តិ ឥមស្ស បុគ្គលស្ស
 វាលក្កកោដិនិត្តន្ទនមត្តោមិ អកុសលោ ធម្មោ

ទុតិយបណ្ណសក មហាវគ្គ

អកុសលធម៌ទាំងឡាយ របស់បុគ្គលនេះ សាបសូន្យទៅ កុសលធម៌
 ទាំងឡាយកើតប្រាកដ តែបុគ្គលនោះ មិនបានគាស់រំលើងអកុសល-
 មូលទេ អកុសលមូលនោះ ដល់នូវការបើកឡើង ដោយប្រការ
 ទាំងពួង បុគ្គលនេះ នឹងមានធម៌មិនសាបសូន្យតទៅទៀត យ៉ាងនេះ
 ក៏យ៉ាងនោះឯង ម្នាលអានន្ទ បុរសបុគ្គល តថាគត កំណត់ដឹង
 ដោយចិត្ត យ៉ាងនេះផង ម្នាលអានន្ទ បុរិសិទ្ធិយញ្ញាណ តថាគត
 កំណត់ដឹងដោយចិត្ត យ៉ាងនេះផង ម្នាលអានន្ទ សេចក្តីកើតឡើង
 នៃធម៌តទៅ តថាគត កំណត់ដឹងដោយចិត្ត យ៉ាងនេះផង ម្នាលអានន្ទ
 តថាគត កំណត់ដឹងនូវចិត្តរបស់បុគ្គលពួកខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ដោយចិត្ត
 យ៉ាងនេះថា កុសលធម៌ទាំងឡាយក្តី អកុសលធម៌ទាំងឡាយក្តី
 មានដល់បុគ្គលនេះ សម័យក្រោយទៀត តថាគត កំណត់
 ដឹងនូវចិត្តរបស់បុគ្គលនោះ ដោយចិត្តយ៉ាងនេះថា អកុសលធម៌របស់
 បុគ្គលនេះ ត្រឹមតែចាក់ដោយចុងបំផុត នៃរោមបាន មិនមានឡើយ

សុត្តន្តបិដកេ អង្គត្តរនិកាយស្ស ឆក្កនិបាតោ

សមន្ទាកតាយំ បុគ្គលោ ឯកន្តសុក្កេហិ អនវន្ទេហិ
 ធម្មេហិ ទិដ្ឋេវ ធម្មេ បរិនិព្វាយិស្សតីតិ សេយ្យថាបិ
 អានន្ទ អង្ការានិ សីតានិ និព្វតានិ សុក្ខេ តិណាបុញ្ញ
 វា កង្កបុញ្ញ វា និក្ខិតានិ ជានេយ្យាសិ តំ អានន្ទ
 នយិមានិ អង្ការានិ វុឌ្ឍិ វិវុឌ្ឍិ វេបុលំ អាបន្តិស្សន្តីតិ ។
 ឯវំ ភន្តេ ។ ឯវមេវ ខោ អហំ អានន្ទ ឥនេកច្ចំ
 បុគ្គលំ ឯវំ ចេតសា ចេតោ បរិច្ច បដាណមិ
 ឥមស្ស ខោ បុគ្គលស្ស វិជ្ជមាណា កុសលាបិ
 ធម្មា អកុសលាបិ ធម្មាតិ តមេនំ អបវេន
 សមយេន ឯវំ ចេតសា ចេតោ បរិច្ច បដាណមិ
 នត្ថិ ឥមស្ស បុគ្គលស្ស វាលក្កកោដិនិត្តន្ទនមត្តោបិ
 អកុសលោ ធម្មោ សមន្ទាកតាយំ បុគ្គលោ
 ឯកន្តសុក្កេហិ អនវន្ទេហិ ធម្មេហិ ទិដ្ឋេវ ធម្មេ
 បរិនិព្វាយិស្សតីតិ ឯវម្បិ ខោ អានន្ទ តថាភតស្ស
 បុរិសបុគ្គលោ ចេតសា ចេតោ បរិច្ច វិទិតោ ហោតិ

សុត្តន្តបិដក អង្គុត្តរនិកាយ ឆក្កនិបាត

បុគ្គលនេះ ជាអ្នកប្រកបដោយធម៌ទាំងឡាយ ដែលគ្មានទោស មាន
 ពណ៌សសុទ្ធ នឹងបរិនិព្វាន ក្នុងបច្ចុប្បន្ន ម្នាលអានន្ទ ដូចរងើកភ្លើង
 ទាំងឡាយ ដែលរលត់ត្រជាក់ បុគ្គលដាក់លើគំនរស្មៅ ឬគំនរឧសដ៏ស្ងួត
 ម្នាលអានន្ទ អ្នកត្រូវដឹងថា រងើកភ្លើងទាំងនេះ មិនដល់នូវការចម្រើន
 រាលដាលឡើងបានឬទេ ។ ព្រះករុណាព្រះអង្គ ។ ម្នាលអានន្ទ តថាគត
 កំណត់ដឹងនូវចិត្តរបស់បុគ្គលពួកខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ដោយចិត្តយ៉ាងនេះថា
 កុសលធម៌ទាំងឡាយក្តី អកុសលធម៌ទាំងឡាយក្តី មានដល់បុគ្គលនេះ ។
 សម័យក្រោយទៀត តថាគត កំណត់ដឹងនូវចិត្តរបស់បុគ្គលនោះ ដោយ
 ចិត្តយ៉ាងនេះថា អកុសលធម៌របស់បុគ្គលនេះ ត្រឹមតែចាក់ដោយ
 ចុងបំផុត នៃរោមមិនមានឡើយ បុគ្គលនេះ ប្រកបដោយធម៌ទាំងឡាយ
 ដែលមិនមានទោស មានពណ៌សសុទ្ធ នឹងបរិនិព្វាន ក្នុងបច្ចុប្បន្នដូច្នោះ
 ឯង ម្នាលអានន្ទ បុរសបុគ្គល តថាគតកំណត់ដឹងដោយចិត្ត យ៉ាងនេះឯង

ទុតិយបណ្ណាសកេ មហាវគ្គោ

ឯវម្បិ ខោ អាណន្ទ តថាគតស្ស បុរិសិទ្ធិយញ្ញាណំ
 ចេតសា ចេតោ បរិច្ច វិទិតំ ហោតិ ឯវម្បិ ខោ
 អាណន្ទ តថាគតស្ស អាយតី ធម្មសមុប្បាទោ
 ចេតសា ចេតោ បរិច្ច វិទិតោ ហោតិ ។ តត្រានន្ទ
 យេ តេ បុរិមា តយោ បុគ្គលា តេសំ តិណ្ណំ
 បុគ្គលានំ ឯកោ អបរិហានធម្មោ ឯកោ បរិហា-
 នធម្មោ ឯកោ អាចាយិកោ នេរយិកោ តត្រានន្ទ
 យេមេ បច្ឆិមា តយោ បុគ្គលា តេសំ តិណ្ណំ
 បុគ្គលានំ ឯកោ អបរិហានធម្មោ ឯកោ បរិហា-
 នធម្មោ ឯកោ បរិនិព្វានធម្មោតិ ។

[៦៣] និព្វេតិកបរិយាយំ វោ ភិក្ខុវេ ធម្មបរិយាយំ
 ទេសេស្សាមិ តំ សុណាម សាធុកំ មនសិករោថ
 ភាសិស្សាមីតិ ។ ឯវំ ភន្តេតិ ខោ តេ ភិក្ខុ
 ភកវតោ បច្ចុស្សោសុំ ។ ភកវា ឯតទរោថ
 កតមោ ច សោ ភិក្ខុវេ និព្វេតិកបរិយាយោ
 ធម្មបរិយាយោ ។ កាមា ភិក្ខុវេ វេទិតព្វា

ទុតិយបណ្ណាសក មហាវគ្គ

ម្នាលអានន្ទ បុរិសិទ្ធិយញ្ញាណ តថាគត កំណត់ដឹងដោយចិត្តយ៉ាង
 នេះផង ម្នាលអានន្ទ សេចក្តីកើតឡើងនៃធម៌តទៅ តថាគត កំណត់
 ដឹង ដោយចិត្តយ៉ាងនេះផង ។ ម្នាលអានន្ទ បណ្ណាបុគ្គលទាំងនោះ បុគ្គល
 ៣ ខាងដើមណា បណ្ណាបុគ្គលទាំង ៣ នោះ បុគ្គលមួយមានធម៌មិនបាន
 សាបសូន្យ បុគ្គលមួយមានធម៌សាបសូន្យ បុគ្គលមួយកើតក្នុងអបាយ
 ទៅនរក ម្នាលអានន្ទ បណ្ណាបុគ្គលទាំងនោះ បុគ្គល ៣ ខាងចុងណា
 បណ្ណាបុគ្គលទាំង ៣ នេះ បុគ្គលមួយមានសភាពមិនសាបសូន្យ បុគ្គល
 មួយមានសភាពសាបសូន្យ បុគ្គលមួយមានសភាពបរិនិព្វាន ។

[៦៣] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតនឹងសម្តែងនូវនិព្វេធិក-
 បរិយាយ (ហេតុដែលទម្លាយនូវលោកក្ខន្ធជាដើម ដែលបុគ្គលមិនបាន
 ទម្លាយ) និងធម្មបរិយាយ ដល់អ្នកទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ
 ចូរស្តាប់ ធ្វើទុកក្នុងចិត្តនូវបរិយាយនោះ ឲ្យស្រួលបួលចុះ តថាគត
 នឹងសម្តែង ។ ភិក្ខុទាំងនោះ បានទទួលព្រះពុទ្ធដីកា ព្រះដ៏មាន
 ព្រះភាគថា ព្រះករុណាព្រះអង្គ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់
 ដូច្នោះថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ និព្វេធិកបរិយាយ និងធម្មបរិយាយនោះ
 តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាមទាំងឡាយ បុគ្គលគប្បីដឹង

សុត្តន្តបិដកេ អង្គុត្តនិកាយស្ស ឆក្កនិបាតោ

កាមាណំ និទានសម្ភវោ វេទិតញោ កាមាណំ
 វេមត្តតា វេទិតញោ កាមាណំ វិចារកោ វេទិតញោ
 កាមនិរោជោ វេទិតញោ កាមនិរោជតាមិដីបដិបទា
 វេទិតញោ ។ វេទនា ភិក្ខុវេ វេទិតញោ វេទនាណំ
 និទានសម្ភវោ វេទិតញោ វេទនាណំ វេមត្តតា វេទិតញោ
 វេទនាណំ វិចារកោ វេទិតញោ វេទនានិរោជោ
 វេទិតញោ វេទនានិរោជតាមិដីបដិបទា វេទិតញោ ។
 សញ្ញា ភិក្ខុវេ វេទិតញោ សញ្ញាណំ និទានសម្ភវោ
 វេទិតញោ សញ្ញាណំ វេមត្តតា វេទិតញោ សញ្ញាណំ
 វិចារកោ វេទិតញោ សញ្ញានិរោជោ វេទិតញោ សញ្ញា-
 និរោជតាមិដីបដិបទា វេទិតញោ ។ អាសវា ភិក្ខុវេ
 វេទិតញោ អាសវាណំ និទានសម្ភវោ វេទិតញោ អាសវាណំ
 វេមត្តតា វេទិតញោ អាសវាណំ វិចារកោ វេទិតញោ

សុត្តន្តបិដក អង្គគ្រូនិកាយ ឆក្កនិបាត

ហេតុនាំឲ្យកើតកាមទាំងឡាយ បុគ្គលគប្បីដឹង សេចក្តីប្លែកគ្នានៃកាម
 ទាំងឡាយ បុគ្គលគប្បីដឹង វិបាកនៃកាមទាំងឡាយ បុគ្គលគប្បីដឹង
 សេចក្តីរលត់កាម បុគ្គលគប្បីដឹង បដិបទាជាដំណើរទៅកាន់សេចក្តី
 រលត់កាម បុគ្គលគប្បីដឹង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ វេទនាទាំងឡាយ
 បុគ្គលគប្បីដឹង ហេតុនាំឲ្យកើតវេទនាទាំងឡាយ បុគ្គលគប្បីដឹង
 សេចក្តីប្លែកគ្នានៃវេទនាទាំងឡាយ បុគ្គលគប្បីដឹង វិបាកនៃវេទនា
 ទាំងឡាយ បុគ្គលគប្បីដឹង សេចក្តីរលត់វេទនា បុគ្គលគប្បីដឹង
 បដិបទាជាដំណើរទៅកាន់សេចក្តីរលត់វេទនា បុគ្គលគប្បីដឹង ។ ម្នាលភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ សញ្ញាទាំងឡាយ បុគ្គលគប្បីដឹង ហេតុនាំឲ្យកើតសញ្ញា
 ទាំងឡាយ បុគ្គលគប្បីដឹង សេចក្តីប្លែកគ្នានៃសញ្ញាទាំងឡាយ បុគ្គល
 គប្បីដឹង វិបាករបស់សញ្ញាទាំងឡាយ បុគ្គលគប្បីដឹង សេចក្តីរលត់សញ្ញា
 បុគ្គលគប្បីដឹង បដិបទាជាដំណើរទៅកាន់សេចក្តីរលត់សញ្ញា បុគ្គលគប្បី
 ដឹង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អាសវៈទាំងឡាយ បុគ្គលគប្បីដឹង ហេតុ
 នាំឲ្យកើតអាសវៈទាំងឡាយ បុគ្គលគប្បីដឹង សេចក្តីប្លែកគ្នានៃអាសវៈ
 ទាំងឡាយ បុគ្គលគប្បីដឹង វិបាករបស់អាសវៈទាំងឡាយ បុគ្គលគប្បីដឹង

ទុតិយបណ្ណាសកេ មហាវគ្គោ

អាសវនិរោជោ វេទិតញោ អាសវនិរោជកាមិដីបដិបទា
 វេទិតញោ ។ កម្មំ ភិក្ខុវេ វេទិតពុំ កម្មានំ និទាន-
 សម្ភវោ វេទិតញោ កម្មានំ វេមត្តតា វេទិតញោ កម្មានំ
 វិចារកោ វេទិតញោ កម្មនិរោជោ វេទិតញោ កម្មនិរោជ-
 កាមិដីបដិបទា វេទិតញោ ។ ទុក្ខំ ភិក្ខុវេ វេទិតពុំ
 ទុក្ខស្ស និទានសម្ភវោ វេទិតញោ ទុក្ខស្ស វេមត្តតា
 វេទិតញោ ទុក្ខស្ស វិចារកោ វេទិតញោ ទុក្ខនិរោជោ
 វេទិតញោ ទុក្ខនិរោជកាមិដីបដិបទា វេទិតញោ ។

កាមា ភិក្ខុវេ វេទិតញោ កាមានំ និទានសម្ភវោ
 វេទិតញោ កាមានំ វេមត្តតា វេទិតញោ កាមានំ វិចារកោ
 វេទិតញោ កាមនិរោជោ វេទិតញោ កាមនិរោជកាមិដី-
 បដិបទា វេទិតញោតិ ឥតិ ខោ បនេតំ វុត្តំ កិញ្ចេតំ
 បដិច្ច វុត្តំ ។ បញ្ចិមេ ភិក្ខុវេ កាមគុណា ចក្កុវិញ្ញយ្យា
 រូចា ឥដ្ឋា កត្តា មនាថា បិយរូចា កាម្មបសំហិតា

ទុតិយបណ្ណាសក មហាវគ្គ

សេចក្តីរលត់អាសវៈ បុគ្គលគប្បីដឹង បដិបទាជាដំណើរទៅកាន់សេចក្តី
 រលត់អាសវៈ បុគ្គលគប្បីដឹង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កម្មបុគ្គល
 គប្បីដឹង ហេតុនាំឲ្យកើតកម្មទាំងឡាយ បុគ្គលគប្បីដឹង សេចក្តីប្លែក
 គ្នានៃកម្មទាំងឡាយ បុគ្គលគប្បីដឹង វិបាករបស់កម្មទាំងឡាយ បុគ្គល
 គប្បីដឹង សេចក្តីរលត់កម្ម បុគ្គលគប្បីដឹង បដិបទាជាដំណើរ
 ទៅកាន់សេចក្តីរលត់កម្ម បុគ្គលគប្បីដឹង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ទុក្ខ
 បុគ្គលគប្បីដឹង ហេតុនាំឲ្យកើតទុក្ខ បុគ្គលគប្បីដឹង សេចក្តីប្លែកគ្នានៃទុក្ខ
 បុគ្គលគប្បីដឹង វិបាករបស់ទុក្ខ បុគ្គលគប្បីដឹង សេចក្តីរលត់ទុក្ខ បុគ្គល
 គប្បីដឹង បដិបទាជាដំណើរទៅកាន់សេចក្តីរលត់ទុក្ខ បុគ្គលគប្បីដឹង ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាមទាំងឡាយ បុគ្គលគប្បីដឹង ហេតុនាំ
 ឲ្យកើតកាមទាំងឡាយ បុគ្គលគប្បីដឹង សេចក្តីប្លែកគ្នានៃកាមទាំងឡាយ
 បុគ្គលគប្បីដឹង វិបាករបស់កាមទាំងឡាយ បុគ្គលគប្បីដឹង សេចក្តីរលត់
 កាម បុគ្គលគប្បីដឹង បដិបទាជាដំណើរទៅកាន់សេចក្តីរលត់កាម បុគ្គល
 គប្បីដឹង ពាក្យដែលតថាគតសម្តែងហើយដូច្នោះនុ៎ះ ពាក្យនុ៎ះ តថាគត
 សម្តែងហើយ ព្រោះអាស្រ័យអ្វី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាមគុណនេះ
 មាន ៥ គឺ រូបទាំងឡាយ ដែលបុគ្គលគួរដឹងច្បាស់ដោយចក្ខុ ជារូបគួរ
 ប្រាថ្នា ជាទីត្រេកអរ ជាទីពេញចិត្ត ជាទីស្រឡាញ់ ប្រកបដោយកាម

សុត្តន្តបិដកេ អង្គត្ថវនិកាយស្ស ឆក្កនិបាតោ

រជនីយា សោតវិញ្ញេយ្យា សទ្ធា ។ បេ ។ ឃាន-
 វិញ្ញេយ្យា កន្ធា ជិវ្ហវិញ្ញេយ្យា រសា កាយវិញ្ញេយ្យា
 ដោដ្ឋព្វា ឥដ្ឋា កន្ធា មនាថា បិយរូថា កាម្មបសំហិតា
 រជនីយា ។ អបិ ច ខោ ភិក្ខុវេ នេតេ កាមា
 កាមគុណា នាមេតេ^(១) អរិយស្ស វិនយេ វុច្ចន្តិ ។

សង្កប្បរាគោ បុរិសស្ស កាមោ
 ន តេ កាមា យានិ ចិត្រានិ លោកេ
 សង្កប្បរាគោ បុរិសស្ស កាមោ
 តិដ្ឋន្តិ ចិត្រានិ តថេវ លោកេ
 អថេត្ថ ដីរា វិនយន្តិ ឆន្ទន្តិ ។

កតមោ ច ភិក្ខុវេ កាមានំ និទានសម្ភវោ ។
 ដស្សោ ភិក្ខុវេ កាមានំ និទានសម្ភវោ ។
 កតមា ច ភិក្ខុវេ កាមានំ វេមត្តតា ។
 អញ្ញោ ភិក្ខុវេ កាមោ រូបេសុ អញ្ញោ កាមោ

១ ម. តេ កាមគុណា នាម នេតេ កាមា ។

សុត្តន្តបិដក អង្គុត្តរនិកាយ ឆក្កនិបាត

ជាទីតាំងនៃសេចក្តីត្រេកអរ ១ សំឡេងទាំងឡាយ ដែលបុគ្គលគួរដឹង
 ច្បាស់ដោយត្រចៀក ។ បេ ។ ក្លិនទាំងឡាយ ដែលបុគ្គលគួរដឹងច្បាស់
 ដោយច្រមុះ រសទាំងឡាយ ដែលបុគ្គលគួរដឹងច្បាស់ ដោយអណ្តាត
 ដោយដួងទាំងឡាយ ដែលបុគ្គលគួរដឹងច្បាស់ដោយកាយ គួរប្រាថ្នា ជាទី
 ត្រេកអរ ជាទីពេញចិត្ត ជាទីស្រឡាញ់ ប្រកបដោយកាម ជាទីតាំង
 នៃសេចក្តីត្រេកអរ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ទាំងនុ៎ះ មិនមែន
 កាមទេ ធម៌ទាំងនុ៎ះហៅថា កាមគុណ ក្នុងអរិយវិន័យ ។

សេចក្តីត្រេកអរកើតឡើង ដោយអំណាចការត្រិះរិះ ជាកាម
 របស់បុរស អារម្មណ៍ដ៏វិចិត្រ ក្នុងលោក មិនមែនកាមទេ
 សេចក្តីត្រេកអរកើតឡើង ដោយអំណាចការត្រិះរិះ ជាកាម
 របស់បុរស អារម្មណ៍ដ៏វិចិត្រទាំងឡាយ តែងបិតនៅក្នុង
 លោក ដោយប្រការដូច្នោះ តែអ្នកប្រាជ្ញទាំងឡាយ រមែង
 កម្ចាត់បង់នូវសេចក្តីគាប់ចិត្ត ក្នុងអារម្មណ៍ទាំងឡាយនុ៎ះចេញ ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះហេតុនាំឲ្យកើតកាមទាំងឡាយ តើដូចម្តេច ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ផស្សៈជាហេតុនាំឲ្យកើតកាមទាំងឡាយ ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះសេចក្តីប្លែកគ្នានៃកាមទាំងឡាយ តើដូចម្តេច ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាមក្នុងរូបទាំងឡាយ ដោយឡែក

ទុតិយបណ្ណសកេ មហាវគ្គោ

សទ្ទេសុ អញ្ញោ កាមោ កន្ទេសុ អញ្ញោ កាមោ
 រសេសុ អញ្ញោ កាមោ ដោដ្ឋព្វេសុ ។ អយំ
 វុច្ចតិ ភិក្ខុវេ កាមាណំ វេមត្តតា ។ កតមោ ច
 ភិក្ខុវេ កាមាណំ វិចាកោ ។ យំ ខោ ភិក្ខុវេ
 កាមយមាណោ តជ្ជំ តជ្ជំ អត្តការំ អភិណិព្វត្តេតិ
 បុញ្ញភាគិយំ វា អបុញ្ញភាគិយំ វា អយំ វុច្ចតិ
 ភិក្ខុវេ កាមាណំ វិចាកោ ។ កតមោ ច ភិក្ខុវេ
 កាមនិរោធា ។ ផស្សនិរោធា ភិក្ខុវេ កាមនិរោធា ។
 អយមេវ អរិយោ អដ្ឋង្គិកោ មក្កោ កាមនិរោធា-
 តាមិដីបដិបទា សេយ្យថីទំ សម្មាទិដ្ឋិ សម្មាសង្ក្កប្បោ
 សម្មាវាចា សម្មាកម្មន្តោ សម្មាអាជីវោ សម្មាវាយាមោ
 សម្មាសតិ សម្មាសមាធិ ។ យតោ ច ខោ ភិក្ខុវេ
 អរិយស្សាវកោ ឯវំ កាមេ បជាណតិ ឯវំ កាមាណំ
 និទានសម្បវំ បជាណតិ ឯវំ កាមាណំ វេមត្តតំ បជាណតិ
 ឯវំ កាមាណំ វិចាកំ បជាណតិ ឯវំ កាមនិរោធំ
 បជាណតិ ឯវំ កាមនិរោធហតាមិដីបដិបទំ បជាណតិ

ទុតិយបណ្ណាសក មហាវគ្គ

កាមក្នុងសំឡេងទាំងឡាយ ដោយឡែក កាមក្នុងក្លិនទាំងឡាយ ដោយ
ឡែក កាមក្នុងរសទាំងឡាយ ដោយឡែក កាមក្នុងផោដ្ឋព្វៈទាំងឡាយ
ដោយឡែក ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា សេចក្តីប្លែកគ្នានៃកាម
ទាំងឡាយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះវិបាករបស់កាមទាំងឡាយ តើដូច
ម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលកាលប្រាថ្នានូវអារម្មណ៍ណា ញ៉ាំង
អត្តភាពដែលកើតអំពីអារម្មណ៍នោះ ។ ជាចំណែកបុណ្យក្តី ចំណែកបាបក្តី
ឲ្យកើតឡើង ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា វិបាករបស់កាមទាំង-
ឡាយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះសេចក្តីរលត់កាម តើដូចម្តេច ។
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សេចក្តីរលត់កាម ព្រោះរលត់ផស្សៈ ។ មគ្គដ៏ប្រសើរ
ប្រកបដោយអង្គ ៨ នេះឯង ជាបដិបទាដ៏ណើរទៅកាន់សេចក្តីរលត់កាម
គឺសម្មាទិដ្ឋិ ១ សម្មាសង្កប្បៈ ១ សម្មាវាចា ១ សម្មាកម្មន្តៈ ១ សម្មា-
អាជីវៈ ១ សម្មាវាយាមៈ ១ សម្មាសតិ ១ សម្មាសមាធិ ១ ។ ម្នាល
ភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើ អរិយសាវ័ក ដឹងច្បាស់នូវកាមទាំងឡាយយ៉ាង
នេះ ដឹងច្បាស់នូវហេតុនាំឲ្យកើតកាមទាំងឡាយយ៉ាងនេះ ដឹងច្បាស់
នូវសេចក្តីប្លែកគ្នា នៃកាមទាំងឡាយយ៉ាងនេះ ដឹងច្បាស់នូវវិបាក
របស់កាមទាំងឡាយយ៉ាងនេះ ដឹងច្បាស់នូវសេចក្តីរលត់កាមយ៉ាងនេះ
ដឹងច្បាស់នូវបដិបទាដ៏ណើរទៅកាន់សេចក្តីរលត់កាមយ៉ាងនេះហើយ

សុត្តន្តបិដកេ អង្គត្ថវេនិកាយស្ស ឆក្កនិបាតោ

សោ ឥមំ និព្វេទិកំ ព្រហ្មចរិយំ បដាណតិ កាម-
និរោធំ ។ កាមា ភិក្ខុវេ វេទិតញ្ចា ។ បេ ។ កាមនិរោធ-
កាមិដីបដិបទា វេទិតញ្ចាតិ ឥតិ យន្តំ វុត្តំ ឥទមេតំ
បដិច្ច វុត្តំ ។

វេទនា ភិក្ខុវេ វេទិតញ្ចា ។ បេ ។ វេទនា-
និរោធកាមិដីបដិបទា វេទិតញ្ចាតិ ឥតិ ខោ បនេតំ
វុត្តំ កិញ្ចេតំ បដិច្ច វុត្តំ ។ តិស្សោ ឥមា ភិក្ខុវេ
វេទនា សុខា វេទនា ទុក្ខា វេទនា អទុក្ខមសុខា
វេទនា ។ កតមោ ច ភិក្ខុវេ វេទនានំ និទានសម្ភវោ ។
ធស្សោ ភិក្ខុវេ វេទនានំ និទានសម្ភវោ ។ កតមា ច
ភិក្ខុវេ វេទនានំ វេមត្តតា ។ អត្ថិ ភិក្ខុវេ សាមិសា
សុខា វេទនា អត្ថិ និរាមិសា សុខា វេទនា
អត្ថិ សាមិសា ទុក្ខា វេទនា អត្ថិ និរាមិសា
ទុក្ខា វេទនា អត្ថិ សាមិសា អទុក្ខមសុខា
វេទនា អត្ថិ និរាមិសា អទុក្ខមសុខា វេទនា ។

សុត្តន្តបិដក អង្គត្តរនិកាយ ឆក្កនិបាត

អរិយសាវ័កនោះ ក៏ដឹងច្បាស់នូវព្រហ្មចរិយធម៌ដែលជាគ្រឿងម្ល៉េះទម្លាយ
 (នូវគំនរលោកៈជាដើម) នេះថាជាសេចក្តីរលត់កាម ។ ម្នាលភិក្ខុទាំង-
 ឡាយ កាមទាំងឡាយ បុគ្គលគប្បីដឹង ។ បេ ។ បដិបទាជាដំណើរទៅ
 កាន់សេចក្តីរលត់កាម បុគ្គលគប្បីដឹង ពាក្យណាដែលតថាគតសម្តែង
 ហើយដូច្នោះ ពាក្យនុ៎ះ តថាគតសម្តែងហើយ ព្រោះអាស្រ័យហេតុនេះ
 ឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ វេទនាទាំងឡាយ បុគ្គលគប្បីដឹង ។ បេ ។
 បដិបទាជាដំណើរទៅកាន់សេចក្តីរលត់វេទនា បុគ្គលគប្បីដឹង ក៏ពាក្យ
 ដែលតថាគតសម្តែងហើយ ដូច្នោះនុ៎ះ ពាក្យនុ៎ះ តថាគតសម្តែងហើយ
 ព្រោះអាស្រ័យអ្វី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ វេទនានេះ មាន ៣ យ៉ាង
 គឺសុខវេទនា ១ ទុក្ខវេទនា ១ អទុក្ខមសុខវេទនា ១ ។ ម្នាលភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ ចុះហេតុនាំឲ្យកើតវេទនាទាំងឡាយ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ ផស្សៈជាហេតុនាំឲ្យកើតវេទនាទាំងឡាយ ។ ម្នាលភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ ចុះសេចក្តីប្លែកគ្នានៃវេទនាទាំងឡាយ តើដូចម្តេច ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សុខវេទនា ប្រកបដោយអាមិសៈក៏មាន សុខវេទនា
 មិនប្រកបដោយអាមិសៈក៏មាន ទុក្ខវេទនា ប្រកបដោយអាមិសៈក៏មាន
 ទុក្ខវេទនា មិនប្រកបដោយអាមិសៈក៏មាន អទុក្ខមសុខវេទនា ប្រកប
 ដោយអាមិសៈក៏មាន អទុក្ខមសុខវេទនា មិនប្រកបដោយអាមិសៈក៏មាន ។

ទុតិយបណ្ណាសកេ មហាវគ្គោ

អយំ រុច្ចតិ ភិក្ខុវេ វេទនា វេមត្តតា ។
 កតមោ ច ភិក្ខុវេ វេទនានំ វិចារកោ ។ យំ
 ខោ ភិក្ខុវេ វេទយមាណោ តដ្ឋំ តដ្ឋំ អត្តការំ
 អភិនិព្វត្តេតិ បុញ្ញភាតិយំ វា អបុញ្ញភាតិយំ វា
 អយំ រុច្ចតិ ភិក្ខុវេ វេទនានំ វិចារកោ ។
 កតមោ ច ភិក្ខុវេ វេទនានិរោធា ។ ផស្សនិរោធា
 ភិក្ខុវេ វេទនានិរោធា ។ អយមេវ អរិយោ
 អដ្ឋង្គិកោ មក្កោ វេទនានិរោធកាមិនីបដិបទា
 សេយ្យដីនំ សម្មាទិដ្ឋិ ។ បេ ។ សម្មាសមាធិ ។
 យតោ ច ខោ ភិក្ខុវេ អរិយស្សារកោ ឯវំ វេទនំ
 បដាណតិ ឯវំ វេទនានំ និទានសម្ភវំ បដាណតិ ឯវំ
 វេទនានំ វេមត្តតំ បដាណតិ ឯវំ វេទនានំ វិចារកំ
 បដាណតិ ឯវំ វេទនានិរោធំ បដាណតិ ឯវំ
 វេទនានិរោធកាមិនីបដិបទំ បដាណតិ សោ ឥមំ
 និព្វេតិកំ ព្រហ្មចរិយំ បដាណតិ វេទនានិរោធំ ។

ទុតិយបណ្ណសក មហាវគ្គ

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា សេចក្តីប្លែកគ្នា នៃវេទនាទាំងឡាយ ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះវិបាករបស់វេទនាទាំងឡាយ តើដូចម្តេច ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបុគ្គល ទទួលត្រង់រងនូវវេទនាណា តែង
ញ៉ាំងអត្តភាព ដែលកើតអំពីវេទនានោះ ។ ជាចំណែកបុណ្យក្តី ចំណែក
បាបក្តី ឲ្យកើតឡើង ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា វិបាករបស់
វេទនាទាំងឡាយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះសេចក្តីរលត់វេទនា
តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សេចក្តីរលត់វេទនា ព្រោះ
រលត់ផស្សៈ ។ មគ្គដ៏ប្រសើរប្រកបដោយអង្គ ៨ នេះឯង ជាបដិបទា
ជាដំណើរទៅកាន់សេចក្តីរលត់វេទនា គឺសម្មាទិដ្ឋិ ១ ។ បេ ។ សម្មា-
សមាធិ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើអរិយសាវ័ក ដឹងច្បាស់
នូវវេទនាយ៉ាងនេះ ដឹងច្បាស់នូវហេតុនាំឲ្យកើតវេទនាទាំងឡាយយ៉ាង
នេះ ដឹងច្បាស់នូវសេចក្តីប្លែកគ្នា នៃវេទនាទាំងឡាយយ៉ាងនេះ ដឹង
ច្បាស់នូវវិបាក របស់វេទនាទាំងឡាយយ៉ាងនេះ ដឹងច្បាស់នូវសេចក្តី
រលត់វេទនាយ៉ាងនេះ ដឹងច្បាស់នូវបដិបទា ជាដំណើរទៅកាន់សេចក្តី
រលត់វេទនាយ៉ាងនេះហើយ អរិយសាវ័កនោះ ក៏ដឹងច្បាស់នូវព្រហ្ម-
ចរិយធម៌ ដែលជាគ្រឿងទម្ងន់ទម្ងាយនេះ ថាជាសេចក្តីរលត់វេទនា ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គុត្តរនិកាយស្ស ឆក្កនិបាតោ

វេទនា ភិក្ខុវេ វេទិតញ្ច ។ មេ ។ វេទនានិរោធកាមិនី-
បដិបទា វេទិតញ្ចាតិ ឥតិ យន្តំ វុត្តំ ឥទមេតំ
បដិច្ច វុត្តំ ។

សញ្ញា ភិក្ខុវេ វេទិតញ្ច ។ មេ ។ សញ្ញានិរោធកាមិនីបដិបទា វេទិតញ្ចាតិ ឥតិ ខោ បនេតំ វុត្តំ កិញ្ចេតំ បដិច្ច វុត្តំ ។ ឆយិមា ភិក្ខុវេ សញ្ញា រូបសញ្ញា សទ្ធសញ្ញា កន្ធសញ្ញា រសសញ្ញា ដោដ្ឋព្វសញ្ញា ធម្មសញ្ញា ។ កតមោ ច ភិក្ខុវេ សញ្ញានំ និទានសម្ភវោ ។ ធស្សោ ភិក្ខុវេ សញ្ញានំ និទានសម្ភវោ ។ កតមា ច ភិក្ខុវេ សញ្ញានំ វេមត្តតា ។ អញ្ញា ភិក្ខុវេ សញ្ញា រូបេសុ អញ្ញា សញ្ញា សទ្ធិេសុ អញ្ញា សញ្ញា កន្ធិេសុ អញ្ញា សញ្ញា រសេសុ អញ្ញា សញ្ញា ដោដ្ឋព្វេសុ អញ្ញា សញ្ញា ធម្មេសុ ។ អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខុវេ សញ្ញានំ វេមត្តតា ។

សុត្តន្តបិដក អង្គត្តរនិកាយ ឆក្កនិបាត

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ វេទនាទាំងឡាយ បុគ្គលគប្បីដឹង ។ បេ ។ បដិបទា
ជាដំណើរទៅកាន់សេចក្តីរលត់វេទនា បុគ្គលគប្បីដឹង ពាក្យណាដែល
តថាគតសម្តែងហើយដូច្នោះ ពាក្យនុ៎ះ តថាគតសម្តែងហើយ ព្រោះ
អាស្រ័យហេតុនេះឯង ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សញ្ញាទាំងឡាយ បុគ្គលគប្បីដឹង ។ បេ ។ បដិបទា
ជាដំណើរទៅកាន់សេចក្តីរលត់សញ្ញា បុគ្គលគប្បីដឹង ក៏ពាក្យដែលតថាគត
សម្តែងហើយ ដូច្នោះនុ៎ះ ពាក្យនុ៎ះ តថាគតសម្តែងហើយ ព្រោះអាស្រ័យអ្វី ។
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សញ្ញានេះ មាន ៦ យ៉ាង គឺរូបសញ្ញា ១ សទ្ធសញ្ញា ១
គន្ធសញ្ញា ១ រសសញ្ញា ១ ផោដ្ឋព្វសញ្ញា ១ ធម្មសញ្ញា ១ ។
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះហេតុនាំឲ្យកើតសញ្ញាទាំងឡាយ តើដូចម្តេច ។
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ផស្សៈជាហេតុនាំឲ្យកើតសញ្ញាទាំងឡាយ ។
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះសេចក្តីប្លែកគ្នានៃសញ្ញាទាំងឡាយ តើដូចម្តេច ។
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សញ្ញាក្នុងរូបទាំងឡាយ ដោយឡែក សញ្ញា
ក្នុងសំឡេងទាំងឡាយ ដោយឡែក សញ្ញាក្នុងក្លិនទាំងឡាយ ដោយ
ឡែក សញ្ញាក្នុងរសទាំងឡាយ ដោយឡែក សញ្ញាក្នុងផោដ្ឋព្វៈ
ទាំងឡាយ ដោយឡែក សញ្ញាក្នុងធម៌ទាំងឡាយ ដោយឡែក ។
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា សេចក្តីប្លែកគ្នានៃសញ្ញាទាំងឡាយ ។

ទុតិយបណ្ណសកេ មហាវគ្គោ

កតមោ ច ភិក្ខុវេ សញ្ញានំ វិចារកោ ។ វោហារ-
 វេបក្កាហំ ភិក្ខុវេ សញ្ញា វនាមិ យថា យថា នំ
 សញ្ញាណតិ តថា តថា វោហារតិ ឯវំ សញ្ញំ
 អហោសិន្តិ ។ អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខុវេ សញ្ញានំ
 វិចារកោ ។ កតមោ ច ភិក្ខុវេ សញ្ញានិរោធា ។
 ផស្សនិរោធា ភិក្ខុវេ សញ្ញានិរោធា ។ អយមេវ
 អរិយោ អដ្ឋង្គិកោ មក្កោ សញ្ញានិរោធាតាមិដីបដិបទា
 សេយ្យដីនំ សម្មាទិដ្ឋិ ។ បេ ។ សម្មាសមាទិ ។ យតោ
 ច ខោ ភិក្ខុវេ អរិយស្សារកោ ឯវំ សញ្ញា បដានាតិ
 ឯវំ សញ្ញានំ និទានសម្ភវំ បដានាតិ ឯវំ សញ្ញានំ
 វេមត្តតំ បដានាតិ ឯវំ សញ្ញានំ វិចារកំ បដានាតិ
 ឯវំ សញ្ញានិរោធំ បដានាតិ ឯវំ សញ្ញានិរោធាតាមិដី-
 បដិបទំ បដានាតិ សោ ឥមំ និព្វេទិកំ ព្រហ្មចរិយំ
 បដានាតិ សញ្ញានិរោធំ ។ សញ្ញា ភិក្ខុវេ វេទិតព្វា
 ។ បេ ។ សញ្ញានិរោធាតាមិដីបដិបទា វេទិតព្វាតិ ឥតិ
 យន្តំ វត្ថំ ឥនមេតំ បដិច្ច វត្ថំ ។

ទុតិយបណ្ណាសក មហាវគ្គ

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះវិបាកនៃសញ្ញាទាំងឡាយ តើដូចម្តេច ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតហៅសញ្ញាទាំងឡាយថា មានវេហារ
 ជាវិបាក បុគ្គលចាំបានយ៉ាងណា ។ និយាយយ៉ាងនោះ ។ ថា ខ្ញុំជាអ្នក
 មានសេចក្តីសម្គាល់យ៉ាងនេះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា
 វិបាករបស់សញ្ញាទាំងឡាយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះសេចក្តីរលត់
 សញ្ញា តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សេចក្តីរលត់សញ្ញា
 ព្រោះរលត់ផស្សៈ ។ មគ្គដ៏ប្រសើរប្រកបដោយអង្គ ៨ នេះឯង ជា
 បដិបទាដំណើរទៅកាន់សេចក្តីរលត់សញ្ញា គឺសម្មាទិដ្ឋិ ១ ។ បេ ។ សម្មា-
 សមាធិ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើ អរិយសាវ័កដឹងច្បាស់នូវសញ្ញា
 ទាំងឡាយយ៉ាងនេះ ដឹងច្បាស់នូវហេតុនាំឲ្យកើតសញ្ញាទាំងឡាយយ៉ាង
 នេះ ដឹងច្បាស់នូវសេចក្តីប្លែកគ្នានៃសញ្ញា ទាំងឡាយយ៉ាងនេះ ដឹងច្បាស់
 នូវវិបាករបស់សញ្ញាទាំងឡាយយ៉ាងនេះ ដឹងច្បាស់នូវសេចក្តីរលត់
 សញ្ញាយ៉ាងនេះ ដឹងច្បាស់នូវបដិបទា ជាដំណើរទៅកាន់សេចក្តីរលត់
 សញ្ញាយ៉ាងនេះហើយ អរិយសាវ័កនោះ ក៏ដឹងច្បាស់នូវព្រហ្មចរិយធម៌ ជា
 គ្រឿងទម្ងន់ទម្ងាយនេះ ថាជាសេចក្តីរលត់សញ្ញា ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 សញ្ញាទាំងឡាយ បុគ្គលគប្បីដឹង ។ បេ ។ បដិបទា ជាដំណើរទៅ
 កាន់សេចក្តីរលត់សញ្ញា បុគ្គលគប្បីដឹង ពាក្យណាដែលតថាគតសម្តែង
 ហើយដូច្នោះ ពាក្យនុ៎ះ តថាគតសម្តែង ព្រោះអាស្រ័យហេតុនេះឯង ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គុត្តរនិកាយស្ស ឆក្កនិបាតោ

អាសវា ភិក្ខុវេ វេទិតញ្ចា ។ បេ ។ អាសវនិរោធកាមិនី-
 បដិបទា វេទិតញ្ចាតិ ឥតិ ខោ បនេតំ វុត្តំ កិញ្ចេតំ
 បដិច្ច វុត្តំ ។ តយោមេ ភិក្ខុវេ អាសវា កាមាសវោ
 ភវាសវោ អវិជ្ជាសវោ ។ កតមោ ច ភិក្ខុវេ អាសវានំ
 និទានសម្ភវោ ។ អវិជ្ជា ភិក្ខុវេ អាសវានំ និទាន-
 សម្ភវោ ។ កតមា ច ភិក្ខុវេ អាសវានំ វេមត្តតា ។ អត្ថិ
 ភិក្ខុវេ អាសវា និវយកមនិយា អត្ថិ អាសវា តិវច្ឆាន-
 យោនិកមនិយា អត្ថិ អាសវា បេត្តិវិសយកមនិយា
 អត្ថិ អាសវា មនុស្សលោកកមនិយា អត្ថិ អាសវា
 ទេវលោកកមនិយា ។ អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខុវេ អាសវានំ
 វេមត្តតា ។ កតមោ ច ភិក្ខុវេ អាសវានំ វិទាកោ ។
 យំ ខោ ភិក្ខុវេ អវិជ្ជាកតោ តដ្ឋំ តដ្ឋំ អត្តការំ
 អភិនិព្វត្តេតិ បុញ្ញភាគិយំ វា អបុញ្ញភាគិយំ វា
 អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខុវេ អាសវានំ វិទាកោ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គត្ថរនិកាយ ឆក្កនិបាត

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អាសវៈទាំងឡាយ បុគ្គលគប្បីដឹង ។ បេ ។ បដិបទា
 ជាដំណើរទៅកាន់សេចក្តីរលត់អាសវៈ បុគ្គលគប្បីដឹង ក៏ពាក្យដែល
 តថាគតសម្តែងហើយដូច្នោះនុ៎ះ ពាក្យនុ៎ះ តថាគតសម្តែង ព្រោះអាស្រ័យ
 អ្វី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អាសវៈនេះមាន ៣ យ៉ាង គឺកាមាសវៈ ១
 ភវាសវៈ ១ អវិជ្ជាសវៈ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះហេតុនាំឲ្យកើតអាសវៈ
 ទាំងឡាយ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អវិជ្ជា ជាហេតុនាំឲ្យកើត
 អាសវៈទាំងឡាយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះសេចក្តីប្លែកគ្នានៃអាសវៈទាំង
 ឡាយ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អាសវៈទាំងឡាយ នាំសត្វ
 ឲ្យទៅនរកក៏មាន អាសវៈទាំងឡាយ នាំសត្វឲ្យទៅកាន់កំណើតតិរច្ឆាន
 ក៏មាន អាសវៈទាំងឡាយ នាំសត្វឲ្យទៅកាន់បិត្តិវិស័យក៏មាន អាសវៈ
 ទាំងឡាយ នាំសត្វឲ្យទៅមនុស្សលោកក៏មាន អាសវៈទាំងឡាយនាំសត្វ
 ឲ្យទៅទេវលោកក៏មាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា សេចក្តីប្លែក
 គ្នានៃអាសវៈទាំងឡាយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ វិបាករបស់អាសវៈទាំង-
 ឡាយ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលលុះក្នុងអវិជ្ជាណាញ៉ាំង
 អត្តភាព ដែលកើតអំពីអវិជ្ជានោះ ។ ជាចំណែកបុណ្យក្តី ចំណែកបាបក្តី ឲ្យ
 កើតឡើង ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា វិបាករបស់អាសវៈទាំងឡាយ ។

ទុតិយបណ្ណាសកេ មហាវគ្គោ

កតមោ ច ភិក្ខុវេ អាសវនិរោជោ ។ អវិជ្ជានិរោជោ
ភិក្ខុវេ អាសវនិរោជោ ។ អយមេវ អរិយោ អដ្ឋង្គិកោ
មក្កោ អាសវនិរោជកាមិដីបដិបទា សេយ្យដីទំ
សម្មាទិដ្ឋិ ។ បេ ។ សម្មាសមាធិ ។ យតោ ច ខោ
ភិក្ខុវេ អរិយស្សារកោ ឯវំ អាសវេ បដាណតិ ឯវំ
អាសវានំ និទានសម្បវំ បដាណតិ ឯវំ អាសវានំ
វេមត្តតំ បដាណតិ ឯវំ អាសវានំ វិចាកំ បដាណតិ
ឯវំ អាសវនិរោជំ បដាណតិ ឯវំ អាសវនិរោជកាមិ-
ដីបដិបទំ បដាណតិ សោ ឥមំ និព្វេទិកំ ព្រហ្មចរិយំ
បដាណតិ អាសវនិរោជំ ។ អាសវា ភិក្ខុវេ វេទិតព្វា
។ បេ ។ អាសវនិរោជកាមិដីបដិបទា វេទិតព្វាតិ ឥតិ
យន្តំ វុត្តំ ឥទមេតំ បដិច្ច វុត្តំ ។
កម្មំ ភិក្ខុវេ វេទិតព្វំ ។ បេ ។ កម្ម-
និរោជកាមិដីបដិបទា វេទិតព្វាតិ ឥតិ ខោ
បនេតំ វុត្តំ កិញ្ចេតំ បដិច្ច វុត្តំ ។

ទុតិយបណ្ណាសក មហាវគ្គ

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះសេចក្តីរលត់អាសវៈ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ សេចក្តីរលត់អាសវៈ ព្រោះរលត់អវិជ្ជា ។ មគ្គដ៏ប្រសើរ
 ប្រកបដោយអង្គ ៨ នេះឯង ជាបដិបទាដំណើរទៅកាន់សេចក្តីរលត់
 អាសវៈ គឺសម្មាទិដ្ឋិ ១ ។ វេ ។ សម្មាសមាធិ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 កាលបើ អរិយសាវ័ក ដឹងច្បាស់នូវអាសវៈទាំងឡាយយ៉ាងនេះ ដឹងច្បាស់
 នូវហេតុនាំឲ្យកើតអាសវៈទាំងឡាយយ៉ាងនេះ ដឹងច្បាស់នូវសេចក្តី
 ប្លែកគ្នានៃអាសវៈទាំងឡាយយ៉ាងនេះ ដឹងច្បាស់នូវវិបាករបស់អាសវៈ
 ទាំងឡាយយ៉ាងនេះ ដឹងច្បាស់នូវសេចក្តីរលត់អាសវៈយ៉ាងនេះ ដឹង
 ច្បាស់នូវបដិបទា ជាដំណើរទៅកាន់សេចក្តីរលត់អាសវៈយ៉ាងនេះហើយ
 អរិយសាវ័កនោះ ក៏ដឹងច្បាស់នូវព្រហ្មចរិយធម៌ ជាគ្រឿងទម្ងន់ទម្ងាយ
 នេះ ថាជាសេចក្តីរលត់អាសវៈ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អាសវៈ
 ទាំងឡាយ បុគ្គលគប្បីដឹង ។ វេ ។ បដិបទាជាដំណើរទៅកាន់សេចក្តី
 រលត់អាសវៈ បុគ្គលគប្បីដឹង ពាក្យណាដែលតថាគតសម្តែងហើយ
 ដូច្នោះ ពាក្យនុ៎ះ តថាគតសម្តែងហើយ ព្រោះអាស្រ័យហេតុនេះឯង ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កម្មបុគ្គលគប្បីដឹង ។ វេ ។ បដិបទាជាដំណើរ
 ទៅកាន់សេចក្តីរលត់កម្ម បុគ្គលគប្បីដឹង ក៏ពាក្យដែលតថាគតសម្តែង
 ហើយដូច្នោះនុ៎ះ ពាក្យនុ៎ះ តថាគតសម្តែងហើយ ព្រោះអាស្រ័យអ្វី ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គុត្តរនិកាយស្ស ឆក្កនិបាតោ

ចេតនាហំ ភិក្ខុវេ កម្មំ វោសិ ចេតយិត្វា កម្មំ
 ករោតិ កាយេន វាចាយ មនសា ។ កតមោ ច
 ភិក្ខុវេ កម្មានំ និទានសម្ភវោ ។ ផស្សោ ភិក្ខុវេ កម្មានំ
 និទានសម្ភវោ ។ កតមា ច ភិក្ខុវេ កម្មានំ វេមត្តតា ។
 អត្ថិ ភិក្ខុវេ កម្មំ និរយវេទនិយំ អត្ថិ កម្មំ តិវច្ឆាន-
 យោនិវេទនិយំ អត្ថិ កម្មំ បេត្តិវិសយវេទនិយំ អត្ថិ កម្មំ
 មនុស្សលោកវេទនិយំ អត្ថិ កម្មំ ទេវលោកវេទនិយំ ។
 អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខុវេ កម្មានំ វេមត្តតា ។ កតមោ ច
 ភិក្ខុវេ កម្មានំ វិចារកោ ។ តិវិទាហំ ភិក្ខុវេ កម្មានំ
 វិចារកំ វោសិ ទិដ្ឋេវ ធម្មេ ឧបបដ្ឋេ វា អបវេ វា
 បរិយាយេ ។ អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខុវេ កម្មានំ វិចារកោ ។
 កតមោ ច ភិក្ខុវេ កម្មានិរោទោ ។ ផស្សនិរោទា ភិក្ខុវេ
 កម្មានិរោទោ ។ អយមេវ អរិយោ អដ្ឋង្គិកោ មក្កោ

សុត្តន្តបិដក អង្គុត្តរនិកាយ ឆក្កនិបាត

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតហៅចេតនា ថាជាកម្ម ព្រោះបុគ្គលគិតហើយ
 ទើបធ្វើកម្មដោយកាយ វាចា ចិត្ត ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះហេតុដែល
 នាំឲ្យកើតកម្មទាំងឡាយ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ផស្សៈ
 ជាហេតុនាំឲ្យកើតកម្មទាំងឡាយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះសេចក្តី
 ប្លែកគ្នានៃកម្មទាំងឡាយ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កម្មនាំឲ្យ
 ទទួលផល ក្នុងនរកក៏មាន កម្មនាំឲ្យទទួលផល ក្នុងកំណើតតិរច្ឆាន
 ក៏មាន កម្មនាំឲ្យទទួលផល ក្នុងបិត្តិវិស័យក៏មាន កម្មនាំឲ្យទទួលផល
 ក្នុងមនុស្សលោកក៏មាន កម្មនាំឲ្យទទួលផល ក្នុងទេវលោកក៏មាន ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា សេចក្តីប្លែកគ្នានៃកម្មទាំងឡាយ ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះវិបាករបស់កម្មទាំងឡាយ តើដូចម្តេច ។ ម្នាល
 ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតពោលនូវវិបាករបស់កម្មទាំងឡាយ ថាមាន ៣
 ប្រការ គឺវិបាករបស់កម្ម ក្នុងបច្ចុប្បន្ន ១ វិបាករបស់កម្ម ក្នុងអត្តភាព
 បន្ទាប់ ១ វិបាករបស់កម្ម ក្នុងអត្តភាពជាលំដាប់ត ។ ទៅ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ នេះហៅថា វិបាករបស់កម្មទាំងឡាយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 ចុះសេចក្តីរលត់កម្ម តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សេចក្តីរលត់កម្ម
 ព្រោះរលត់ផស្សៈ ។ មគ្គដ៏ប្រសើរ ប្រកបដោយអង្គ ៨ នេះឯង

ទុតិយបណ្ណាសកេ មហាវគ្គោ

កម្មនិរោធតាមិទីបដិបទា សេយ្យដីទំ សម្មាទិដ្ឋិ
 ។ បេ ។ សម្មាសមាទិ ។ យតោ ច ខោ ភិក្ខុវេ
 អរិយស្សវកោ ឯវំ កម្មំ បដាណតិ ឯវំ កម្មានំ
 និទានសម្ភវំ បដាណតិ ឯវំ កម្មានំ វេមត្តតំ បដាណតិ
 ឯវំ កម្មានំ វិចាកំ បដាណតិ ឯវំ កម្មនិរោធំ
 បដាណតិ ឯវំ កម្មនិរោធតាមិទីបដិបទំ បដាណតិ
 សោ ឥមំ និព្វេទិកំ ព្រហ្មចរិយំ បដាណតិ
 កម្មនិរោធំ ។ កម្មំ ភិក្ខុវេ វេទិតព្វំ ។ បេ ។
 កម្មនិរោធតាមិទីបដិបទា វេទិតព្វាតិ ឥតិ យន្តំ វុត្តំ
 ឥទមេតំ បដិច្ច វុត្តំ ។ ទុក្ខំ ភិក្ខុវេ វេទិតព្វំ ទុក្ខស្ស
 និទានសម្ភវោ វេទិតព្វោ ទុក្ខស្ស វេមត្តតា
 វេទិតព្វា ទុក្ខស្ស វិចាកោ វេទិតព្វោ ទុក្ខនិរោធា
 វេទិតព្វោ ទុក្ខនិរោធតាមិទីបដិបទា វេទិតព្វាតិ ឥតិ
 ខោ បនេតំ វុត្តំ កិញ្ចេតំ បដិច្ច វុត្តំ ។

ទុតិយបណ្ណសក មហាវគ្គ

ជាបដិបទាមានដំណើរទៅកាន់សេចក្តីរលត់កម្ម គឺសម្មាទិដ្ឋិ ១ ។ បេ ។

សម្មាសមាធិ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើអរិយសាវ័ក

ដឹងច្បាស់នូវកម្ម យ៉ាងនេះ ដឹងច្បាស់នូវហេតុនាំឲ្យកើតកម្មទាំងឡាយ

យ៉ាងនេះ ដឹងច្បាស់នូវសេចក្តីប្លែកគ្នា នៃកម្មទាំងឡាយ យ៉ាងនេះ

ដឹងច្បាស់នូវវិបាករបស់កម្មទាំងឡាយ យ៉ាងនេះ ដឹងច្បាស់នូវសេចក្តី

រលត់កម្ម យ៉ាងនេះ ដឹងច្បាស់នូវបដិបទា ជាដំណើរទៅកាន់សេចក្តី

រលត់កម្មយ៉ាងនេះហើយ អរិយសាវ័កនោះ ក៏ដឹងច្បាស់នូវព្រហ្មចរិយធម៌

ជាគ្រឿងទម្លុះទម្លាយ នេះថាជាសេចក្តីរលត់កម្ម ។ ម្នាលភិក្ខុ

ទាំងឡាយ កម្មបុគ្គលគប្បីដឹង ។ បេ ។ បដិបទាជាដំណើរទៅកាន់សេចក្តី

រលត់កម្ម បុគ្គលគប្បីដឹង ពាក្យណា ដែលតថាគតសម្តែងហើយដូច្នោះ

ពាក្យនុ៎ះ តថាគតសម្តែងហើយ ព្រោះអាស្រ័យហេតុនេះឯង ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ទុក្ខបុគ្គលគប្បីដឹង ហេតុនាំឲ្យកើតទុក្ខ បុគ្គលគប្បី

ដឹង សេចក្តីប្លែកគ្នានៃទុក្ខ បុគ្គលគប្បីដឹង វិបាករបស់ទុក្ខ បុគ្គល

គប្បីដឹង សេចក្តីរលត់ទុក្ខ បុគ្គលគប្បីដឹង បដិបទាជាដំណើរទៅ

កាន់សេចក្តីរលត់ទុក្ខ បុគ្គលគប្បីដឹង ពាក្យដែលតថាគតសម្តែងហើយ

ដូច្នោះនុ៎ះ ពាក្យនុ៎ះ តថាគតសម្តែងហើយ ព្រោះអាស្រ័យអ្វី ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គុត្តរនិកាយស្ស ឆក្កនិបាតោ

ជាតិបិ ទុក្ខា ជរាបិ ទុក្ខា ព្យាធិបិ ទុក្ខោ^(១) មរណាម្បិ
 ទុក្ខំ សោកបរិទេវទុក្ខោនោមនស្សុចាយាសាបិ ទុក្ខា
 យម្បិច្ចំ ន លភតិ តម្បិ ទុក្ខំ សង្ខត្តេន បញ្ចាទា-
 នក្ខន្ធា ទុក្ខា ។ កតមោ ច ភិក្ខុវេ ទុក្ខស្ស
 និទានសម្ភវោ ។ តណ្ហា ភិក្ខុវេ ទុក្ខស្ស និទាន-
 សម្ភវោ ។ កតមា ច ភិក្ខុវេ ទុក្ខស្ស វេមត្តតា ។
 អត្ថិ ភិក្ខុវេ ទុក្ខំ អធិមត្តំ អត្ថិ បរិត្តំ អត្ថិ ទន្ធវិរាភិ
 អត្ថិ ទិប្បវិរាភិ ។ អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខុវេ ទុក្ខស្ស
 វេមត្តតា ។ កតមោ ច ភិក្ខុវេ ទុក្ខស្ស វិចារកោ ។
 ឥធិ ភិក្ខុវេ ឯកច្ចោ យេន ទុក្ខេន អភិក្ខុតោ
 បរិយាទិន្ទចិត្តោ សោចតិ កិលមតិ បរិទេវតិ ឧត្តាជ្ឈិ
 កន្ធាតិ សម្មោហំ អាបជ្ជតិ យេន វា បន
 ទុក្ខេន អភិក្ខុតោ បរិយាទិន្ទចិត្តោ ពហិទ្ធា
 បរិយេដ្ឋិ អាបជ្ជតិ កោ^(២) ឯកបទំ ទ្វិបទំ
 បជាណតិ ឥមស្ស ទុក្ខស្ស និរោធាយាតិ ។

១ អញ្ញេ បោត្តកា ព្យាធិបិ ទុក្ខាតិ ទិស្សន្តិ ។ ២ ម. សោ ន ។

សុត្តន្តបិដក អង្គត្ថរនិកាយ ឆក្កនិបាត

ជាតិក៏ជាទុក្ខ ជរាភក៏ជាទុក្ខ ព្យាធិក៏ជាទុក្ខ មរណៈក៏ជាទុក្ខ សោកៈ
 បរិទេវៈ ទុក្ខៈ ទោមនស្សៈ ឧបាយាសៈ ក៏ជាទុក្ខ បុគ្គលចង់បានរបស់ណា
 ហើយមិនបាននូវរបស់នោះ ក៏ជាទុក្ខ បើនិយាយដោយខ្លី ឧបាទានក្នុង
 ទាំង ៥ ក៏ជាទុក្ខ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះហេតុនាំឲ្យកើតទុក្ខ
 តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តណ្ហាជាហេតុនាំឲ្យកើតទុក្ខ ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះសេចក្តីប្លែកគ្នានៃទុក្ខ តើដូចម្តេច ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ទុក្ខយ៉ាងខ្លាំង ក៏មាន ទុក្ខយ៉ាងខ្សោយ ក៏មាន
 ទុក្ខក្រវសាយ ក៏មាន ទុក្ខឆាប់រសាយ ក៏មាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 នេះហៅថា សេចក្តីប្លែកគ្នានៃទុក្ខ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះវិបាក
 របស់ទុក្ខ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលពួកខ្លះ ក្នុងលោក
 នេះ មានទុក្ខគ្របសង្កត់ មានទុក្ខរូបវិតចិត្តហើយ រមែងសោយសោក
 លំបាក ខ្សឹកខ្សួល គក់ទ្រូង កន្ទក់កន្ទេញ ដល់នូវសេចក្តីវង្វេងវង្វែងដោយ
 មួយទៀត បុគ្គលមានទុក្ខគ្របសង្កត់ មានទុក្ខរូបវិតចិត្តហើយ តែង
 ដល់នូវការស្វែងរកហេតុខាងក្រៅព្រះពុទ្ធសាសនាថា បុគ្គលណាហ្ន៎ ចេះ
 (មន្តអាគម) តែមួយបទ ឬ ពីរបទ ដើម្បីរំលត់ទុក្ខនេះបាន ។

ទុតិយបណ្ណាសកេ មហាវគ្គោ

សម្មាហវេបក្កំ វាហំ ភិក្ខុវេ ទុក្ខំ វេទាមិ បរិយេ-
 ដ្ឋិវេបក្កំ វា ។ អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខុវេ ទុក្ខស្ស វិចារកោ ។
 កតមោ ច ភិក្ខុវេ ទុក្ខនិរោធា ។ តណ្ហានិរោធា
 ភិក្ខុវេ ទុក្ខនិរោធា ។ អយមេវ អរិយោ អដ្ឋង្គិកោ
 មក្កោ ទុក្ខនិរោធតាមិនីបដិបទា សេយ្យថីទំ សម្មាទិដ្ឋិ
 ។ បេ ។ សម្មាសមាធិ ។ យតោ ច ខោ ភិក្ខុវេ
 អរិយស្សារកោ ឯវំ ទុក្ខំ បដានាតិ ឯវំ ទុក្ខស្ស
 និទានសម្ភវំ បដានាតិ ឯវំ ទុក្ខស្ស វេមត្តតំ
 បដានាតិ ឯវំ ទុក្ខវិចារកំ បដានាតិ ឯវំ ទុក្ខនិរោធំ
 បដានាតិ ឯវំ ទុក្ខនិរោធតាមិនីបដិបទំ បដានាតិ
 សោ ឥមំ និព្វេទិកំ ព្រហ្មចរិយំ បដានាតិ
 ទុក្ខនិរោធំ ។ ទុក្ខំ ភិក្ខុវេ វេទិតព្វំ ទុក្ខស្ស
 និទានសម្ភវោ វេទិតព្វោ ទុក្ខស្ស វេមត្តតា
 វេទិតព្វា ទុក្ខស្ស វិចារកោ វេទិតព្វោ ទុក្ខនិរោធា
 វេទិតព្វោ ទុក្ខនិរោធតាមិនីបដិបទា វេទិតព្វាតិ
 ឥតិ យន្តំ វុត្តំ ឥនមេតំ បដិច្ច វុត្តំ ។

ទុតិយបណ្ណាសក មហាវគ្គ

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតពោលនូវទុក្ខថា មានសេចក្តីវង្វេងជេងជោង
 ជាវិបាក ឬការស្វែងរក ជាវិបាក ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា
 វិបាករបស់ទុក្ខ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះសេចក្តីរលត់ទុក្ខ តើដូចម្តេច ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សេចក្តីរលត់ទុក្ខ ព្រោះរលត់តណ្ហា ។
 មគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរនេះឯង ជាបដិបទាមានដំណើរទៅកាន់
 សេចក្តីរលត់ទុក្ខ គឺសម្មាទិដ្ឋិ ១ ។ លេ ។ សម្មាសមាធិ ១ ។ ម្នាល
 ភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើអរិយសាវ័ក ដឹងច្បាស់នូវទុក្ខយ៉ាងនេះ ដឹង
 ច្បាស់នូវហេតុនាំឲ្យកើតទុក្ខយ៉ាងនេះ ដឹងច្បាស់នូវសេចក្តីប្លែកគ្នានៃ
 ទុក្ខយ៉ាងនេះ ដឹងច្បាស់នូវវិបាករបស់ទុក្ខយ៉ាងនេះ ដឹងច្បាស់នូវសេចក្តី
 រលត់ទុក្ខយ៉ាងនេះ ដឹងច្បាស់នូវបដិបទា ជាដំណើរទៅកាន់សេចក្តី
 រលត់ទុក្ខយ៉ាងនេះហើយ អរិយសាវ័កនោះក៏ដឹងច្បាស់នូវព្រហ្មចរិយធម៌
 ជាគ្រឿងទម្ងន់ទម្ងាយនេះ ថាជាសេចក្តីរលត់ទុក្ខ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 ទុក្ខ បុគ្គលគប្បីដឹង ហេតុនាំឲ្យកើតទុក្ខ បុគ្គលគប្បីដឹង សេចក្តីប្លែក
 គ្នានៃទុក្ខ បុគ្គលគប្បីដឹង វិបាករបស់ទុក្ខ បុគ្គលគប្បីដឹង សេចក្តី
 រលត់ទុក្ខ បុគ្គលគប្បីដឹង បដិបទាជាដំណើរទៅកាន់សេចក្តីរលត់ទុក្ខ
 បុគ្គលគប្បីដឹង ពាក្យណា ដែលតថាគតសម្តែងហើយដូច្នោះ ពាក្យ
 នុ៎ះ តថាគតសម្តែងហើយ ព្រោះអាស្រ័យហេតុនេះឯង ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គក្ករនិកាយស្ស ឆក្កនិបាតោ

អយំ ខោ សោ ភិក្ខុវេ និព្វេទិកបរិយាយោ
ធម្មបរិយាយោតិ ។

[៦៤] ឆយិមាទិ ភិក្ខុវេ តថាគតស្ស តថាគត-
ពលាទិ យេហិ ពលេហិ សមន្តាកតោ តថាគតោ
អាសកណ្ណានំ បទិជាធាតិ បរិសាសុ សីហានាទំ
នទតិ ព្រហ្មចក្កំ បវត្តេតិ ។ កតមាទិ ឆ ។

ឥធិ ភិក្ខុវេ តថាគតោ ហានញ្ច ហានតោ អដ្ឋានញ្ច
អដ្ឋានតោ យថាក្ខតំ បជាធាតិ យម្បិ ភិក្ខុវេ
តថាគតោ ហានញ្ច ហានតោ អដ្ឋានញ្ច អដ្ឋានតោ
យថាក្ខតំ បជាធាតិ ឥធិម្បិ ភិក្ខុវេ តថាគតស្ស
តថាគតពលំ ហោតិ យំ ពលំ អាគម្ម តថាគតោ
អាសកណ្ណានំ បទិជាធាតិ បរិសាសុ សីហានាទំ
នទតិ ព្រហ្មចក្កំ បវត្តេតិ ។

បុន ចបរំ ភិក្ខុវេ តថាគតោ អតីតា-
នាគតប្បច្ចុប្បដ្ឋានំ កម្មសមាទានានំ ហានសោ
ហេតុសោ វិចាកំ យថាក្ខតំ បជាធាតិ

សុត្តន្តបិដក អង្គត្តរនិកាយ ឆក្កនិបាត

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះឈ្មោះថា និព្វេជិកបរិយាយ ឈ្មោះថា ធម្មបរិយាយ ។

[៦២] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតពលៈ របស់ព្រះតថាគតនេះ មាន ៦ ដែលព្រះតថាគត បានប្រកបដោយពលៈហើយ ប្តេជ្ញានូវហេតុដ៏ប្រសើរ បន្ធិសីហនាទក្ខុងពួកបរិសទ្យ ញ៉ាំងព្រហ្មចក្រ (ចក្រដ៏ប្រសើរ) ឲ្យប្រព្រឹត្តទៅ ។ តថាគតពលៈ ៦ តើដូចម្តេច ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រះតថាគតក្នុងលោកនេះ ដឹងច្បាស់ជាក់លាក់ នូវហេតុ តាមហេតុផង ដឹងច្បាស់ជាក់លាក់នូវអំពើ មិនមែនជាហេតុ តាមអំពើមិនមែនជាហេតុផង ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ត្រង់ព្រះតថាគត ដឹងច្បាស់ជាក់លាក់នូវហេតុ តាមហេតុផង ដឹងច្បាស់ជាក់លាក់នូវអំពើ មិនមែនជាហេតុ តាមអំពើមិនមែនជាហេតុផង ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះ តថាគតពលៈរបស់ព្រះតថាគត ដែលព្រះតថាគតបានអាស្រ័យពលៈ ហើយប្តេជ្ញានូវហេតុដ៏ប្រសើរ បន្ធិសីហនាទក្ខុងពួកបរិសទ្យ ញ៉ាំងព្រហ្មចក្រឲ្យប្រព្រឹត្តទៅ ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត ព្រះតថាគត ដឹងច្បាស់ ជាក់លាក់នូវវិបាករបស់កុសលកម្មនិងអកុសលកម្ម ដែលសត្វបានធ្វើ ហើយ ទាំងអតីតទាំងអនាគតនិងបច្ចុប្បន្ន តាមបច្ច័យ តាមហេតុ

យម្បិ ភិក្ខុវេ តថាគតោ អតីតាណាតតប្បច្ចុប្បដ្ឋានំ
 កម្មសមាទាណានំ ហានសោ ហេតុសោ វិចាកំ
 យថាក្ខតំ បដាណាតិ ឥទម្បិ ភិក្ខុវេ តថាគតស្ស
 តថាគតពលំ ហោតិ យំ ពលំ អាគម្ម តថាគតោ
 អាសកណ្ណានំ បដិដាណាតិ បរិសាសុ សីហាណានំ
 នទតិ ព្រហ្មចក្កំ បវត្តេតិ ។

បុន ចបរំ ភិក្ខុវេ តថាគតោ ណានវិមោក្ខ-
 សមាទិសមាបត្តិនំ សង្កិលេសំ វោណានំ វុដ្ឋានំ
 យថាក្ខតំ បដាណាតិ យម្បិ ភិក្ខុវេ តថាគតោ
 ។ បេ ។ ឥទម្បិ ភិក្ខុវេ តថាគតស្ស តថាគតពលំ
 ហោតិ យំ ពលំ អាគម្ម តថាគតោ អាសកណ្ណានំ
 បដិដាណាតិ បរិសាសុ សីហាណានំ នទតិ ព្រហ្មចក្កំ
 បវត្តេតិ ។

បុន ចបរំ ភិក្ខុវេ តថាគតោ អនេកវិហិតំ
 បុព្វេនិវាសំ អនុស្សរតិ សេយ្យដីនំ ឯកម្បិ ជាតិ
 ទ្វេបិ ជាតិយោ ។ បេ ។ ឥតិ សាការំ
 សឧទ្ទេសំ អនេកវិហិតំ បុព្វេនិវាសំ អនុស្សរតិ

ទុតិយបណ្ណាសក មហាវគ្គ

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រះតថាគត ដឹងច្បាស់ជាក់លាក់នូវវិបាករបស់
កុសលកម្មនិងអកុសលកម្មដែលសត្វបានធ្វើហើយ ទាំងអតីតទាំងអនាគត
និងបច្ចុប្បន្ន តាមបច្ច័យ តាមហេតុ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជាតថាគត-
ពលៈរបស់ព្រះតថាគត ដែលព្រះតថាគតបានអាស្រ័យពលៈហើយ
ប្តេជ្ញានូវហេតុដ៏ប្រសើរ បន្ធិសីហនាទក្ខ័ង្គបរិសទ្យ ញ៉ាំងព្រហ្មចក្រ
ឲ្យប្រព្រឹត្តទៅ ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត ព្រះតថាគត ដឹងច្បាស់ជាក់
លាក់នូវសេចក្តីសៅហ្មង សេចក្តីផ្ទុះផង់ និងការចេញចាកឈាន វិមោក្ខ
សមាធិ និងសមាបត្តិ^(១) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រះតថាគត ។ បេ ។
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជាតថាគតពលៈរបស់ព្រះតថាគត ដែលព្រះ
តថាគតបានអាស្រ័យពលៈហើយប្តេជ្ញានូវហេតុដ៏ប្រសើរ បន្ធិសីហនាទ
ក្ខ័ង្គពួកបរិសទ្យ ញ៉ាំងព្រហ្មចក្រ ឲ្យប្រព្រឹត្តទៅ ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត ព្រះតថាគតរលឹកឃើញនូវបុព្វេនិវាសៈ
ជាច្រើនប្រការ គឺរលឹកឃើញ ១ ជាតិ ២ ជាតិ ។ បេ ។ រលឹកឃើញនូវ
បុព្វេនិវាសៈ ជាច្រើនប្រការ ព្រមទាំងអាការៈ ព្រមទាំងឧទ្ទេសដូច្នោះ

១ បានដល់ឈានទាំង ៤ វិមោក្ខទាំង ៨ សមាធិទាំង ៣ និងអនុបុព្វសមាបត្តិទាំង ៩ ។
អដ្ឋកថា ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គក្ករនិកាយស្ស ឆក្កនិបាតោ

យម្បិ ភិក្ខុវេ តថាគតោ អនេកវិហិតំ បុព្វេនិវាសំ
 អនុស្សរតិ សេយ្យថីទំ ឯកម្បិ ជាតិ ទ្វេបិ ជាតិយោ
 ។ បេ ។ ឥតិ សាការំ សឧទ្ទេសំ អនេកវិហិតំ
 បុព្វេនិវាសំ អនុស្សរតិ ឥទម្បិ ភិក្ខុវេ តថាគតស្ស
 តថាគតពលំ ហោតិ យំ ពលំ អាគម្ម តថាគតោ
 អាសកណ្ណានំ បដិជាតិ បរិសាសុ សីហនាទំ នទតិ
 ព្រហ្មចក្កំ បរត្ថេតិ ។

បុន ចបរំ ភិក្ខុវេ តថាគតោ ទិព្វេន
 ចក្កុនា វិសុទ្ធន អតិក្កន្តមាណុសកេន ។ បេ ។
 យថាកម្មបកេ សត្តេ បដាតិ យម្បិ ភិក្ខុវេ
 តថាគតោ ទិព្វេន ចក្កុនា វិសុទ្ធន
 អតិក្កន្តមាណុសកេន ។ បេ ។ យថាកម្មបកេ
 សត្តេ បដាតិ ឥទម្បិ ភិក្ខុវេ តថាគតស្ស
 តថាគតពលំ ហោតិ យំ ពលំ អាគម្ម តថាគតោ
 អាសកណ្ណានំ បដិជាតិ បរិសាសុ សីហនាទំ
 នទតិ ព្រហ្មចក្កំ បរត្ថេតិ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គគ្រូនិកាយ ឆក្កនិបាត

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រះតថាគត រលឹកឃើញនូវបុព្វេនិវាសៈ ជាច្រើន
 ប្រការ គឺរលឹកបាន ១ ជាតិ ២ ជាតិ ។ បេ ។ រលឹកឃើញនូវបុព្វេនិវាសៈ
 ជាច្រើនប្រការ ព្រមទាំងអាការៈ ព្រមទាំងឧទ្ទេសដូច្នោះ ម្នាលភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ នេះជាតថាគតពលៈរបស់ព្រះតថាគត ដែលព្រះតថាគត
 បានអាស្រ័យពលៈហើយ ប្តេជ្ញានូវហេតុដ៏ប្រសើរ បន្ធិសីហនាទក្កង
 ពួកបរិសទ្យ ញ៉ាំងព្រហ្មចក្រ ឲ្យប្រព្រឹត្តទៅ ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត ព្រះតថាគតមានចក្ខុដូចជាទិព្វ
 ដ៏បរិសុទ្ធ កន្លងហួសចក្ខុរបស់មនុស្សធម្មតា ។ បេ ។ ដឹងច្បាស់នូវសត្វ
 ទាំងឡាយ ដែលអន្ទោលទៅតាមកម្ម ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រះ
 តថាគត មានចក្ខុដូចជាទិព្វដ៏បរិសុទ្ធ កន្លងហួសចក្ខុរបស់មនុស្សធម្មតា
 ។ បេ ។ ដឹងច្បាស់នូវសត្វទាំងឡាយ ដែលអន្ទោលទៅតាមកម្ម ម្នាល
 ភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជាតថាគតពលៈរបស់ព្រះតថាគត ដែលព្រះ
 តថាគតបានអាស្រ័យពលៈហើយប្តេជ្ញានូវហេតុដ៏ប្រសើរ បន្ធិសីហនាទ
 ក្កងពួកបរិសទ្យ ញ៉ាំងព្រហ្មចក្រ ឲ្យប្រព្រឹត្តទៅ ។

ទុតិយបណ្ណាសកេ មហាវគ្គោ

បុន ចបរំ ភិក្ខុវេ តថាកតោ អាសវានំ
 ខយា អនាសវញោតោវិមុត្តិ បញ្ញាវិមុត្តិ ទិដ្ឋេវ
 ធម្មេ សយំ អភិញ្ញា សច្ចិកត្វា ឧបសម្បជ្ជ
 វិហារតិ យម្បិ ភិក្ខុវេ តថាកតោ អាសវានំ
 ខយា ។ បេ ។ សច្ចិកត្វា ឧបសម្បជ្ជ វិហារតិ
 ឥទម្បិ ភិក្ខុវេ តថាកតស្ស តថាកតពលំ ហោតិ យំ
 ពលំ អាកម្ម តថាកតោ អាសកណ្ណានំ បដិជានាតិ
 បរិសាសុ សីហនានំ នទតិ ព្រហ្មចក្កំ បរត្តេតិ ។
 ឥមាទិ ខោ ភិក្ខុវេ ឆ តថាកតស្ស តថាកត-
 ពលានិ យេហិ ពលេហិ សមដ្ឋាកតោ តថាកតោ
 អាសកណ្ណានំ បដិជានាតិ បរិសាសុ សីហនានំ
 នទតិ ព្រហ្មចក្កំ បរត្តេតិ ។ តត្រ ចេ ភិក្ខុវេ
 បវេ តថាកតំ ហានព្វា ហានតោ អដ្ឋានព្វា អដ្ឋានតោ
 យថាក្ខតំ ញាណោន ឧបសម្ព័ន្ធមិត្វា បញ្ញា បុច្ឆន្តិ
 យថា យថា ភិក្ខុវេ តថាកតស្ស ហានព្វា ហានតោ
 អដ្ឋានព្វា អដ្ឋានតោ យថាក្ខតំ ញាណំ វិទិតំ

ទុតិយបណ្ណាសក មហាវគ្គ

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត ព្រះតថាគតបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់
សម្រេចនូវចេតោវិមុត្តិ និងបញ្ញាវិមុត្តិ ដែលមិនមានអាសវៈ ព្រោះអស់
អាសវៈទាំងឡាយ ដោយប្រាជ្ញាដ៏ឧត្តម ដោយខ្លួនឯង ក្នុងបច្ចុប្បន្ន
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រះតថាគត ធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់សម្រេច ។ បេ ។
ព្រោះអស់អាសវៈទាំងឡាយ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជាតថាគតពលៈ
របស់ព្រះតថាគត ដែលព្រះតថាគតបានអាស្រ័យពលៈហើយ ប្តេជ្ញា
នូវហេតុដ៏ប្រសើរ បន្ធិសីហនាទក្នុងពួកបរិសទ្យ ញ៉ាំងព្រហ្មចក្រ
ឲ្យប្រព្រឹត្តទៅ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតពលៈរបស់ព្រះតថាគត
ទាំង ៦ ប្រការនេះ ដែលព្រះតថាគតបានប្រកបដោយពលៈហើយ ប្តេជ្ញា
នូវហេតុដ៏ប្រសើរ បន្ធិសីហនាទក្នុងពួកបរិសទ្យ ញ៉ាំងព្រហ្មចក្រ ឲ្យ
ប្រព្រឹត្តទៅ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើជនទាំងឡាយដទៃ ចូលមក
រកព្រះតថាគតហើយសួរប្រស្នា ត្រង់ការដឹងជាក់លាក់នូវហេតុ តាម
ហេតុផង នូវអំពើមិនមែនជាហេតុ តាមអំពើមិនមែនជាហេតុផង ម្នាល
ភិក្ខុទាំងឡាយ ញាណដែលព្រះតថាគត ដឹងជាក់លាក់នូវហេតុ តាមហេតុ
ផង នូវអំពើមិនមែនជាហេតុ តាមអំពើមិនមែនជាហេតុផង យ៉ាងណា ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គត្តវនិកាយស្ស ឆក្កនិបាតោ

តថា តថា តេសំ តថាកតោ ហានញ្ច ហានតោ
អដ្ឋានញ្ច អដ្ឋានតោ យថាក្ខតំ ញ្ញាណោន បញ្ញំ
បុដ្ឋោ ព្យាករោតិ ។ តត្រ ចេ ភិក្ខុវេ បវេ តថាកតំ
អតីតាណកតប្បច្ចុប្បន្នានំ កម្មសមាទានានំ ហានសោ
ហេតុសោ វិចាកំ យថាក្ខតំ ញ្ញាណោន ឧបសង្កមិត្វា
បញ្ញំ បុច្ឆន្តិ យថា យថា ភិក្ខុវេ តថាកតស្ស
អតីតាណកតប្បច្ចុប្បន្នានំ កម្មសមាទានានំ ហានសោ
ហេតុសោ វិចាកំ យថាក្ខតំ ញ្ញាណំ វិនិតំ តថា
តថា តេសំ តថាកតោ អតីតាណកតប្បច្ចុប្បន្នានំ
កម្មសមាទានានំ ហានសោ ហេតុសោ វិចាកំ
យថាក្ខតំ ញ្ញាណោន បញ្ញំ បុដ្ឋោ ព្យាករោតិ ។
តត្រ ចេ ភិក្ខុវេ បវេ តថាកតំ ឈានវិមោក្ខសមាទិ-
សមាបត្តិនំ សង្កិលេសំ រោទានំ វុដ្ឋានំ យថាក្ខតំ
ញ្ញាណោន ឧបសង្កមិត្វា បញ្ញំ បុច្ឆន្តិ

សុត្តន្តបិដក អង្គគ្រូនិកាយ ឆក្កនិបាត

ព្រះតថាគត ក៏ឆ្លើយដោះប្រស្នាដែលពួកជនទាំងនោះសួរហើយ តាមការ
ដឹងជាក់លាក់នូវហេតុ តាមហេតុផល នូវអំពើមិនមែនជាហេតុ តាមអំពើ
មិនមែនជាហេតុផល យ៉ាងនោះ ។ បាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើជន
ទាំងឡាយដទៃ ចូលមករកព្រះតថាគត ហើយសួរប្រស្នាត្រង់ការដឹងជាក់
លាក់នូវវិបាករបស់កុសលកម្មនិងអកុសលកម្ម ដែលសត្វធ្វើហើយ ទាំង
អតីត ទាំងអនាគតនិងបច្ចុប្បន្ន តាមបច្ច័យ តាមហេតុ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
ញាណដែលព្រះតថាគត ដឹងជាក់លាក់ នូវវិបាករបស់កុសលនិង
អកុសលដែលសត្វធ្វើហើយ ទាំងអតីត ទាំងអនាគតនិងបច្ចុប្បន្ន
តាមបច្ច័យ តាមហេតុយ៉ាងណា ។ ព្រះតថាគត ក៏ឆ្លើយ
ដោះប្រស្នាដែលពួកជនទាំងនោះ សួរហើយដោយការដឹងជាក់លាក់
នូវវិបាករបស់កុសលកម្មនិងអកុសលកម្ម ដែលសត្វធ្វើហើយ ទាំង
អតីត ទាំងអនាគតនិងបច្ចុប្បន្ន តាមបច្ច័យ តាមហេតុយ៉ាងនោះ ។
បាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើជនទាំងឡាយដទៃ ចូលមករក
ព្រះតថាគតហើយសួរប្រស្នា ត្រង់ការដឹងជាក់លាក់ នូវសេចក្តីសៅហ្មង
សេចក្តីផ្ទុះផង និងការចេញចាកឈាន វិមោក្ខ សមាធិ និងសមាបត្តិ

ទុតិយបណ្ណាសកេ មហាវគ្គោ

យថា យថា ភិក្ខុវេ តថាគតស្ស ឈានវិមោក្ខសមាធិ-
 សមាបត្តិនំ សង្កិលេសំ វោទានំ វុដ្ឋានំ យថាក្ខតំ
 ញ្ញាណំ វិទិតំ តថា តថា តេសំ តថាគតោ
 ឈានវិមោក្ខសមាធិសមាបត្តិនំ សង្កិលេសំ វោទានំ
 វុដ្ឋានំ យថាក្ខតំ ញ្ញាណោ បញ្ញា បុដ្ឋោ ព្យាករោតិ ។
 តត្រ ចេ ភិក្ខុវេ បវេ តថាគតំ បុព្វេនិវាសានុស្សតី
 យថាក្ខតំ ញ្ញាណោ ឧបសង្កមិត្វា បញ្ញា បុច្ឆន្តិ យថា
 យថា ភិក្ខុវេ តថាគតស្ស បុព្វេនិវាសានុស្សតី
 យថាក្ខតំ ញ្ញាណំ វិទិតំ តថា តថា តេសំ តថាគតោ
 បុព្វេនិវាសានុស្សតី យថាក្ខតំ ញ្ញាណោ បញ្ញា
 បុដ្ឋោ ព្យាករោតិ ។ តត្រ ចេ ភិក្ខុវេ បវេ តថាគតំ
 សត្តានំ ចុត្តបចាតំ យថាក្ខតំ ញ្ញាណោ ឧបសង្កមិត្វា
 បញ្ញា បុច្ឆន្តិ យថា យថា ភិក្ខុវេ តថាគតស្ស
 សត្តានំ ចុត្តបចាតំ យថាក្ខតំ ញ្ញាណំ វិទិតំ តថា
 តថា តេសំ តថាគតោ សត្តានំ ចុត្តបចាតំ
 យថាក្ខតំ ញ្ញាណោ បញ្ញា បុដ្ឋោ ព្យាករោតិ ។

ទុតិយបណ្ណសក មហាវគ្គ

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ញាណដែលព្រះតថាគត ដឹងជាក់លាក់នូវសេចក្តី
 សៅហ្មង សេចក្តីផ្លូវផង និងការចេញចាកឈាន វិមោក្ខ សមាធិនិង
 សមាបត្តិយ៉ាងណា ។ ព្រះតថាគត ក៏ឆ្លើយដោះប្រស្នា ដែលពួកជន
 ទាំងនោះសួរហើយ ដោយការដឹងជាក់លាក់នូវសេចក្តីសៅហ្មង សេចក្តី
 ផ្លូវផងនិងការចេញចាកឈាន វិមោក្ខ សមាធិ និងសមាបត្តិយ៉ាងនោះ ។
 បាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើជនទាំងឡាយដទៃ ចូលមករក
 ព្រះតថាគត ហើយសួរប្រស្នា ត្រង់ការដឹងជាក់លាក់នូវបុព្វេនិវាសា-
 នុស្សតិ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ញាណដែលព្រះតថាគត ដឹងជាក់លាក់
 នូវបុព្វេនិវាសានុស្សតិយ៉ាងណា ។ តថាគតក៏ឆ្លើយដោះប្រស្នា ដែល
 ពួកជនទាំងនោះ សួរហើយ តាមការដឹងជាក់លាក់នូវបុព្វេនិវាសានុស្សតិ
 យ៉ាងនោះ ។ បាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើជនទាំងឡាយដទៃ ចូលមក
 រកព្រះតថាគត ហើយសួរប្រស្នា ត្រង់ការដឹងជាក់លាក់ នូវចុតិ និងបដិសន្ធិ
 របស់សត្វទាំងឡាយ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ញាណដែលព្រះតថាគត
 ដឹងជាក់លាក់ នូវចុតិ និងបដិសន្ធិរបស់សត្វទាំងឡាយយ៉ាងណា ។ ព្រះ
 តថាគត ក៏ឆ្លើយដោះប្រស្នាដែលពួកជនទាំងនោះសួរហើយ ដោយការ
 ដឹងជាក់លាក់ នូវចុតិ និងបដិសន្ធិរបស់សត្វទាំងឡាយ យ៉ាងនោះ ។ បាន ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គុត្តរនិកាយស្ស ឆក្កនិបាតោ

តត្រ ចេ ភិក្ខុវេ បវេ តថាគតំ អាសវានំ ខយំ
 យថាក្ខតំ ញាណោន ឧបសង្កមិត្វា បញ្ញា បុច្ឆន្តិ យថា
 យថា ភិក្ខុវេ តថាគតស្ស អាសវានំ ខយំ យថាក្ខតំ
 ញាណំ វិនិតំ តថា តថា តេសំ តថាគតោ អាសវានំ
 ខយំ យថាក្ខតំ ញាណោន បញ្ញា បុដ្ឋោ ព្យាករោតិ ។
 តត្រ ភិក្ខុវេ យម្បិទំ ហានព្វា ហានតោ អដ្ឋានព្វា
 អដ្ឋានតោ យថាក្ខតំ ញាណំ តម្បិ សមាហិតស្ស
 វេទមិ នោ អសមាហិតស្ស ។ យម្បិទំ អតីតាណាគត-
 ប្បច្ចុប្បដ្ឋានំ កម្មសមាទាណំ ហានសោ ហេតុសោ
 វិចាកំ យថាក្ខតំ ញាណំ តម្បិ សមាហិតស្ស
 វេទមិ នោ អសមាហិតស្ស ។ យម្បិទំ ភិក្ខុវេ
 ណានវិមោក្ខសមាទិសមាបត្តិទំ សង្កិលេសំ វោទានំ
 វុដ្ឋានំ យថាក្ខតំ ញាណំ តម្បិ សមាហិតស្ស វេទមិ

សុត្តន្តបិដក អង្គត្ថរនិកាយ ឆក្កនិបាត

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើជនទាំងឡាយដទៃ ចូលមករកព្រះតថាគត ហើយ
 សួរប្រស្នា ត្រង់ការដឹងជាក់លាក់ នូវសេចក្តីអស់ទៅនៃអាសវៈទាំងឡាយ
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ញាណដែលព្រះតថាគត ដឹងជាក់លាក់នូវសេចក្តី
 អស់ទៅនៃអាសវៈទាំងឡាយយ៉ាងណា ។ ព្រះតថាគត ក៏ឆ្លើយដោះប្រស្នា
 ដែលពួកជនទាំងនោះ សួរហើយតាមការដឹងជាក់លាក់ នូវសេចក្តីអស់
 ទៅនៃអាសវៈទាំងឡាយ យ៉ាងនោះ ។ បាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគត
 ពោល នូវការដឹងជាក់លាក់នូវហេតុ តាមហេតុផង នូវអំពើមិនមែនជា
 ហេតុ តាមអំពើមិនមែនជាហេតុផងនោះ ថាជារបស់បុគ្គលដែលមាន
 ចិត្តតាំងមាំ មិនមែនរបស់បុគ្គល ដែលមានចិត្តមិនតាំងមាំទេ ។ តថាគត
 ពោលនូវការដឹងជាក់លាក់ នូវវិបាករបស់កុសលកម្ម និងអកុសលកម្ម
 ដែលសត្វធ្វើហើយ ទាំងអតីតទាំងអនាគតនិងបច្ចុប្បន្នតាមបច្ច័យ តាម
 ហេតុនោះ ថាជារបស់បុគ្គលដែលមានចិត្តតាំងមាំ មិនមែនរបស់បុគ្គល
 ដែលមានចិត្តមិនតាំងមាំទេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតពោលនូវការ
 ដឹងជាក់លាក់នូវសេចក្តីសៅហ្មង សេចក្តីផ្ទុយផងនិងការចេញចាកឈាន
 វិមោក្ខ សមាធិនិងសមាបត្តិនោះ ថាជារបស់បុគ្គលដែលមានចិត្តតាំងមាំ

ទុតិយបណ្ណាសកេ មហាវគ្គោ

ឆោ អសមាហិតស្ស ។ យម្បិទំ ភិក្ខុវេ បុព្វេនិវា-
 សានុស្សតី យថាក្ខតំ ញាណំ តម្បិ សមាហិតស្ស
 វោមិ ឆោ អសមាហិតស្ស ។ យម្បិទំ សត្តានំ
 ចុត្តបចាតំ យថាក្ខតំ ញាណំ តម្បិ សមាហិតស្ស
 វោមិ ឆោ អសមាហិតស្ស ។ យម្បិទំ អាសវានំ
 ខយំ យថាក្ខតំ ញាណំ តម្បិ សមាហិតស្ស
 វោមិ ឆោ អសមាហិតស្ស ។ ឥតិ ខោ ភិក្ខុវេ
 សមាធិ មក្កោ អសមាធិ កុម្មក្កោតិ ។

មហាវគ្គោ បឋមោ ។

តិស្សុទ្ធានំ

សោណោ ផត្តណោ ឆន្ទ្យាភិជាតិយោ
 អាសវា ទារុកម្មេន បញ្ច បស្សេ
 ចិត្តបរាយនំ ខុទកំ និព្វេធិ
 ឆ ឥមា ពលេន វក្កោតិ ។

ទុតិយបណ្ណាសក មហាវគ្គ

មិនមែនរបស់បុគ្គលដែលមានចិត្តមិនតាំងមាំទេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 តថាគតពោលនូវការដឹងជាក់លាក់ នូវបុព្វេនិវាសានុស្សតិនោះ ថាជា
 របស់បុគ្គលដែលមានចិត្តតាំងមាំ មិនមែនរបស់បុគ្គលដែលមានចិត្តមិន
 តាំងមាំទេ ។ តថាគត ពោលនូវការដឹងជាក់លាក់នូវចុតិនិងបដិ-
 សន្ធិរបស់សត្វទាំងឡាយនោះ ថាជារបស់បុគ្គលដែលមានចិត្តតាំងមាំ
 មិនមែនរបស់បុគ្គលដែលមានចិត្តមិនតាំងមាំទេ ។ តថាគតពោលនូវ
 ការដឹងជាក់លាក់នូវសេចក្តីអស់ទៅ នៃអាសវៈទាំងឡាយនោះ ថាជា
 របស់បុគ្គលដែលមានចិត្តតាំងមាំ មិនមែនរបស់បុគ្គលដែលមានចិត្តមិន
 តាំងមាំទេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សមាធិ ជាផ្លូវត្រូវ អសមាធិ
 ជាផ្លូវខុស ដូចបានសម្តែងមកហើយ ។

ចប់ មហាវគ្គ ទី ១ ។

ឧទ្ទាននៃមហាវគ្គនោះគឺ

- និយាយអំពីរឿងព្រះថេរៈ ឈ្មោះសោណៈ ១ ព្រះថេរៈ
- ឈ្មោះផគ្គណៈ ១ អភិជាតិ ៦ យ៉ាង ១ អាសវៈទាំងឡាយ ១
- រឿងទារុកម្និកៈជ្រះថ្លានឹងភិក្ខុប្រាំរូប ១ ចិត្តហត្ថិសារីបុត្ត ១
- មេត្តេយ្យបញ្ញាក្នុងបរាយនវគ្គ ១ ព្រះអានន្ទ ចុះទៅជម្រះខ្លួន
- ក្នុងទឹកស្ទឹងអចិរវតី ១ និព្វេធិកបរិយាយ ១ ពលៈ ៦ យ៉ាង ១ ។

ទុតិយបណ្ណាសកេ ទេវតាវគ្គោ

[៦៥] ឆ ភិក្ខុវេ ធម្មេ អប្បហាយ អភព្វោ
អនាតាមិដលំ សច្ចិកាតុំ ។ កតមេ ឆ ។ អស្សុទ្ធិយំ
អហិរិកំ អនោត្តប្បំ កោសជ្ជំ មុដ្ឋស្សច្ចំ ទុប្បញ្ញត្តំ ។
ឥមេ ខោ ភិក្ខុវេ ឆ ធម្មេ អប្បហាយ អភព្វោ អនា-
តាមិដលំ សច្ចិកាតុំ ។ ឆ ភិក្ខុវេ ធម្មេ បហាយ ភព្វោ
អនាតាមិដលំ សច្ចិកាតុំ ។ កតមេ ឆ ។ អស្សុទ្ធិយំ
អហិរិកំ អនោត្តប្បំ កោសជ្ជំ មុដ្ឋស្សច្ចំ ទុប្បញ្ញត្តំ ។
ឥមេ ខោ ភិក្ខុវេ ឆ ធម្មេ បហាយ ភព្វោ អនាតាមិ-
ដលំ សច្ចិកាតុន្តិ ។

[៦៦] ឆ ភិក្ខុវេ ធម្មេ អប្បហាយ អភព្វោ អហត្ថំ
សច្ចិកាតុំ ។ កតមេ ឆ ។ បីនំ មិទ្ធិ ឧទ្ធចំ កុក្កុច្ចំ អស្សុ-
ទ្ធិយំ បមាទំ ។ ឥមេ ខោ ភិក្ខុវេ ឆ ធម្មេ អប្បហាយ

ទុតិយបណ្ណាសក ទេវតាវគ្គ

[៦៥] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលមិនលះបង់ធម៌ ៦ យ៉ាង មិនគួរដើម្បីធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវអនាគាមិផលបានឡើយ ។ ធម៌ ៦ យ៉ាង គឺអ្វីខ្លះ ។ គឺសេចក្តីមិនជឿ ១ មិនខ្មាសបាប ១ មិនខ្លាចបាប ១ ខ្ជិលច្រអូស ១ ភ្លេចស្មារតី ១ អប្បឥតប្រាជ្ញា ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គល មិនលះបង់ធម៌ ៦ យ៉ាងនេះឯង មិនគួរដើម្បីធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ នូវអនា- គាមិផលបានឡើយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលលះបង់ធម៌ ៦ យ៉ាង គួរដើម្បីធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ នូវអនាគាមិផលបាន ។ ធម៌ ៦ យ៉ាង គឺអ្វីខ្លះ ។ គឺសេចក្តីមិនជឿ ១ មិនខ្មាសបាប ១ មិនខ្លាចបាប ១ ខ្ជិលច្រអូស ១ ភ្លេចស្មារតី ១ អប្បឥតប្រាជ្ញា ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលលះបង់ ធម៌ ៦ យ៉ាងនេះឯង ទើបគួរដើម្បីធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវអនាគាមិផលបាន ។

[៦៦] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលមិនលះបង់ធម៌ ៦ យ៉ាង មិនគួរដើម្បីធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវអរហត្តបានទេ ។ ធម៌ ៦ យ៉ាង គឺអ្វីខ្លះ ។ គឺសេចក្តីច្រអូសចិត្ត ១ សេចក្តីច្រអូសកាយ ១ សេចក្តីរាយមាយចិត្ត ១ សេចក្តីរសាប់រសល់ចិត្ត ១ សេចក្តីមិនជឿ ១ សេចក្តីធ្វេស ប្រហែស ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលមិនលះបង់ធម៌ ៦ យ៉ាងនេះឯង

អភព្វោ អរហត្តំ សច្ចិកាតុំ ។ ឆ ភិក្ខុវេ ធម្មេ បហាយ
 ភព្វោ អរហត្តំ សច្ចិកាតុំ ។ កតមេ ឆ ។ ដីនំ មិទ្ធុ
 ឧទ្ធច្ចំ កុក្កុច្ចំ អស្សុទ្ធិយំ បមាទំ ។ ឥមេ ខោ
 ភិក្ខុវេ ឆ ធម្មេ បហាយ ភព្វោ អរហត្តំ
 សច្ចិកាតុន្តិ ។

[៦៧] សោ វត ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ចាបមិត្តោ ចាប-
 សហាយោ ចាបសម្បវុទ្តោ ចាបមិត្តេ សេវមាណោ
 ភជមាណោ បយិរុចាសមាណោ តេសញ្ច ទិដ្ឋានុកតី
 អាបជ្ជមាណោ អភិសមាចារិកំ ធម្មំ បរិបូរេស្សតីតិ នេតំ
 ហានំ វិជ្ជតិ ។ អភិសមាចារិកំ ធម្មំ អបរិបូរេត្វា សេក្ខ-
 ធម្មំ បរិបូរេស្សតីតិ នេតំ ហានំ វិជ្ជតិ ។ សេក្ខធម្មំ
 អបរិបូរេត្វា សីលានិ បរិបូរេស្សតីតិ នេតំ ហានំ វិជ្ជតិ ។
 សីលានិ អបរិបូរេត្វា កាមរាតំ វា រូបរាតំ វា អរូបរាតំ
 វា បដហិស្សតីតិ នេតំ ហានំ វិជ្ជតិ ។ សោ វត
 ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ កល្យាណមិត្តោ កល្យាណសហាយោ

ទុតិយបណ្ណាសក ទេវតាវគ្គ

មិនគួរដើម្បីធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវអរហត្តបានឡើយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 បុគ្គលលះបង់ធម៌ ៦ យ៉ាង ទើបគួរដើម្បីធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវអរហត្តបាន ។
 ធម៌ ៦ យ៉ាង គឺអ្វីខ្លះៗ គឺសេចក្តីច្រអូសចិត្ត ១ សេចក្តីច្រអូសកាយ ១
 សេចក្តីរាយមាយចិត្ត ១ សេចក្តីរសាប់រសល់ចិត្ត ១ សេចក្តីមិនជឿ ១
 សេចក្តីធ្វេសប្រហែស ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលលះបង់នូវ
 ធម៌ ៦ យ៉ាងនេះឯង ទើបគួរដើម្បីធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវអរហត្តបាន ។

[៦៧] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនោះឯងមានមិត្តអាក្រក់ មាន
 សំឡាញ់អាក្រក់ បែរទៅរាប់រកតែបុគ្គលអាក្រក់ សេពគប់ ចូលទៅអង្គុយ
 ជិតពួកមិត្តអាក្រក់ យកតម្រាប់តម្រាតាមពួកមិត្តអាក្រក់ទាំងនោះ នឹង
 បំពេញអភិសមាចារិកធម៌ ឲ្យបរិបូណ៌បាន ហេតុនេះមិនដែលមានឡើយ ។
 បើមិនបានបំពេញអភិសមាចារិកធម៌ ឲ្យបរិបូណ៌ហើយ នឹងបំពេញសេក្ខ-
 ធម៌ឲ្យបរិបូណ៌បាន ហេតុនេះមិនដែលមានទេ ។ បើមិនបានបំពេញ
 សេក្ខធម៌ ឲ្យបរិបូណ៌ហើយ នឹងបំពេញសីលទាំងឡាយ ឲ្យបរិបូណ៌បាន
 ហេតុនេះមិនដែលមានទេ ។ បើមិនបានបំពេញសីលទាំងឡាយឲ្យបរិបូណ៌
 បានទេ នឹងលះបង់កាមរាគ ប្បុរាណភិក្ខុ ក៏ អរូបរាគបាន ហេតុនេះក៏មិនដែល
 មានទេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនោះ មានមិត្តល្អ មានសំឡាញ់ល្អ

សុត្តន្តបិដកេ អង្គត្តរនិកាយស្ស ឆក្កនិបាតោ

កល្យាណសម្បវឌ្ឍោ កល្យាណមិត្តោ សេវមាណោ
 ភជមាណោ បយិរុចាសមាណោ តេសញ្ច ទិដ្ឋានុកតី
 អាបជ្ជមាណោ អភិសមាចារិកំ ធម្មំ បរិបូរេស្សតីតិ
 ហានមេតំ វិជ្ជតិ ។ អភិសមាចារិកំ ធម្មំ បរិបូរេត្វា
 សេក្ខធម្មំ បរិបូរេស្សតីតិ ហានមេតំ វិជ្ជតិ ។ សេក្ខធម្មំ
 បរិបូរេត្វា សីលានិ បរិបូរេស្សតីតិ ហានមេតំ វិជ្ជតិ ។
 សីលានិ បរិបូរេត្វា កាមរាគំ វា រូបរាគំ វា អរូបរាគំ
 វា បជហិស្សតីតិ ហានមេតំ វិជ្ជតីតិ ។

[៦៨] សោ វត ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សង្កណិការាមោ
 សង្កណិការតោ សង្កណិការាមតំ អនុយុត្តោ
 កណារាមោ កណារតោ កណារាមតំ អនុយុត្តោ ឯកោ
 បរិវេកេ អភិរមិស្សតីតិ នេតំ ហានំ វិជ្ជតិ ។ ឯកោ
 បរិវេកេ អនភិរមន្តោ ចិត្តស្ស ជិមិត្តំ កហេស្សតីតិ នេតំ
 ហានំ វិជ្ជតិ ។ ចិត្តស្ស ជិមិត្តំ អក្កណ្ណាន្តោ សម្មាទិដ្ឋិ
 បរិបូរេស្សតីតិ នេតំ ហានំ វិជ្ជតិ ។ សម្មាទិដ្ឋិ អបរិបូរេត្វា
 សម្មាសមាធិ បរិបូរេស្សតីតិ នេតំ ហានំ វិជ្ជតិ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គុត្តរនិកាយ ឆក្កនិបាត

បែរទៅរាប់រកតែមិត្តល្អ សេពគប់ ចូលទៅអង្គុយជិតចំពោះពួកមិត្តល្អ ហើយក៏យកតម្រាប់តម្រាតាមពួកមិត្តល្អទាំងនោះ នឹងបំពេញអភិសមា- ចារិកធម៌ ឲ្យបរិបូណ៌បាន ហេតុនេះទើបមានមែន ។ បើបានបំពេញ អភិសមាចារិកធម៌ ឲ្យបរិបូណ៌ហើយ នឹងបំពេញសេក្ខធម៌ ឲ្យបរិបូណ៌ បានទៀត ហេតុនេះទើបមានមែន ។ បើបានបំពេញសេក្ខធម៌ហើយ នឹងបំពេញសីលទាំងឡាយបានទៀត ហេតុនេះទើបមានមែន ។ បើ បានបំពេញសីលទាំងឡាយហើយ នឹងលះបង់កាមរាគ ឬ រូបរាគ ឬក៏ អរូបរាគចេញបាន ហេតុនេះទើបមានមែន ។

[៦៨] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនោះ ជាអ្នករីករាយ ក្នុងការ ច្របូកច្របល់ដោយពួក ត្រេកអរក្នុងការច្របូកច្របល់ដោយពួក ប្រកប សេចក្តីត្រេកអរ ក្នុងការច្របូកច្របល់ដោយពួក រីករាយក្នុងពួក ត្រេកអរ ក្នុងពួក ប្រកបសេចក្តីត្រេកអរក្នុងពួកហើយ ត្រេកអរក្នុងវិវេកតែម្នាក់ ឯងបាន ហេតុនេះមិនដែលមានឡើយ ។ កាលបើមិនត្រេកអរក្នុងវិវេក តែម្នាក់ឯងទើបអាចនឹងទទួលយកនិមិត្តនៃចិត្តបាន ហេតុនេះមិនដែលមាន ឡើយ ។ កាលបើមិនទទួលយកនិមិត្តនៃចិត្តហើយ នឹងបំពេញសម្មាទិដ្ឋិ បាន ហេតុនេះមិនដែលមានឡើយ ។ លុះមិនបានបំពេញសម្មាទិដ្ឋិ ហើយ នឹងបំពេញសម្មាសមាធិបាន ហេតុនេះមិនដែលមានឡើយ ។

ទុតិយបណ្ណាសកេ ទេវតាវគ្គោ

សម្មាសមាធិ អបរិបូរេត្វា សញ្ញោជនាជិ បដហិស្សតីតិ
 នេតំ ហានំ វិជ្ជតិ ។ សញ្ញោជនាជិ អប្បហាយ និព្វានំ
 សច្ចិករិស្សតីតិ នេតំ ហានំ វិជ្ជតិ ។ សោ វត ភិក្ខុវេ
 ភិក្ខុ ន សង្កណិកាវារមោ ន សង្កណិកាវារតោ ន
 សង្កណិកាវារមតំ អនុយុត្តោ ន កណារាមោ ន
 កណារតោ ន កណារាមតំ អនុយុត្តោ ឯកោ
 បរិវេកេ អភិរមិស្សតីតិ ហានមេតំ វិជ្ជតិ ។ ឯកោ
 បរិវេកេ អភិរមន្តោ ចិត្តស្ស និមិត្តំ កហោស្សតីតិ
 ហានមេតំ វិជ្ជតិ ។ ចិត្តស្ស និមិត្តំ កណ្ណាន្តោ
 សម្មាទិដ្ឋិ បរិបូរេស្សតីតិ ហានមេតំ វិជ្ជតិ ។ សម្មាទិដ្ឋិ
 បរិបូរេត្វា សម្មាសមាធិ បរិបូរេស្សតីតិ ហានមេតំ
 វិជ្ជតិ ។ សម្មាសមាធិ បរិបូរេត្វា សញ្ញោជនាជិ
 បដហិស្សតីតិ ហានមេតំ វិជ្ជតិ ។ សញ្ញោជនាជិ
 បហាយ និព្វានំ សច្ចិករិស្សតីតិ ហានមេតំ វិជ្ជតីតិ ។

[៦៩] អថខោ អញ្ញតរា ទេវតា អភិក្កន្តាយ
 វត្តិយា អភិក្កន្តវណ្ណា កេវលកប្បំ ជេតវនំ ឱកាសេត្វា

ទុតិយបណ្ណាសក ទេវតារត្ត

បើមិនបំពេញសម្មាសមាធិហើយ នឹងលះបង់សញ្ញាជនៈទាំងឡាយបាន
 ហេតុនេះមិនដែលមានឡើយ ។ បើមិនលះបង់សញ្ញាជនៈទាំងឡាយ
 ហើយនឹងធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវព្រះនិព្វានបាន ហេតុនេះមិនដែលមាន
 ឡើយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ទាល់តែភិក្ខុនោះ មិនរីករាយក្នុងការច្របូក
 ច្របល់ដោយពួក មិនត្រេកអរក្នុងការច្របូកច្របល់ដោយពួក មិនប្រកប
 សេចក្តីត្រេកអរ ក្នុងការច្របូកច្របល់ដោយពួក មិនរីករាយក្នុងពួក មិន
 ត្រេកអរក្នុងពួក មិនប្រកបសេចក្តីរីករាយ ក្នុងពួកហើយ ត្រេកអរក្នុងវិវេក
 តែម្នាក់ឯងបាន ហេតុនេះទើបមានមែន ។ កាលបើត្រេកអរក្នុងវិវេកតែ
 ម្នាក់ឯងហើយ នឹងទទួលយកនិមិត្តនៃចិត្តបាន ហេតុនេះទើបមានមែន ។
 កាលបើទទួលយកនិមិត្តនៃចិត្តហើយ នឹងបំពេញសម្មាទិដ្ឋិបាន ហេតុនេះ
 ទើបមានមែន ។ បើបំពេញសម្មាទិដ្ឋិហើយ នឹងបំពេញសម្មាសមាធិ
 បានទៀត ហេតុនេះទើបមានមែន ។ បើបំពេញសម្មាសមាធិហើយ នឹង
 លះបង់សញ្ញាជនៈទាំងឡាយបាន ហេតុនេះទើបមានមែន ។ លះបង់
 សញ្ញាជនៈទាំងឡាយហើយ នឹងធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវព្រះនិព្វានបាន
 ហេតុនេះទើបមានមែន ។

[៦៧] គ្រានោះ ទេវតាមួយអង្គ កាលបើរាត្រីបឋមយាម
 កន្លងទៅហើយ មានរស្មីភ្លឺ ញាំងវត្តជេតពនជុំវិញទាំងអស់ ឲ្យភ្លឺស្វាង

សុត្តន្តបិដកេ អង្គត្តវនិកាយស្ស ឆក្កនិបាតោ

យេន ភក្កវា តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា ភក្កវន្តំ
 អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ អដ្ឋាសិ ។ ឯកមន្តំ បិតា ខោ
 សា ទេវតា ភក្កវន្តំ ឯតទរោច ឆយិមេ ភន្តេ ធម្មា
 ភិក្ខុនោ អបរិហានាយ សំវត្តន្តិ ។ កតមេ ឆ ។
 សត្តការវតា ធម្មការវតា សង្ឃការវតា សិក្ខាការវតា
 សោវចស្សតា កល្យាណមិត្តតា ។ ឥមេ ខោ ភន្តេ
 ឆ ធម្មា ភិក្ខុនោ អបរិហានាយ សំវត្តន្តិតិ ។
 ឥទមរោច សា ទេវតា ។ សមនុញ្ញោ សត្តា
 អហោសិ ។ អថខោ សា ទេវតា សមនុញ្ញោ មេ
 សត្តាតិ ភក្កវន្តំ អភិវាទេត្វា បទក្ខិលំ កត្វា
 តត្រូវន្តរាយិ ។ អថខោ ភក្កវា តស្សា វត្តិយា
 អច្ចយេន ភិក្ខុ អាមន្តេសិ ឥមំ ភិក្ខុវេ
 វត្តិ អញ្ញតវា ទេវតា អភិក្កន្តាយ វត្តិយា
 អភិក្កន្តវណ្ណា កេវលកប្បំ ទេតវនំ ឱកាសេត្វា

សុត្តន្តបិដក អង្គគ្រិកាយ ឆក្កនិបាត

ហើយចូលទៅរកព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក្រាបថ្វាយ
 បង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគ រួចឈរនៅក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ លុះទេវតានោះឈរ
 ក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ ក៏ក្រាបទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគយ៉ាងនេះថា បពិត្រ
 ព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ធម៌ ៦ យ៉ាងនេះប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីមិនសាបសូន្យដល់
 ភិក្ខុ ។ ធម៌ ៦ យ៉ាងដូចម្តេចខ្លះ ។ គឺសេចក្តីគោរពក្នុងព្រះសាស្តា ១
 សេចក្តីគោរពក្នុងព្រះធម៌ ១ សេចក្តីគោរពក្នុងព្រះសង្ឃ ១ សេចក្តីគោរព
 ក្នុងសិក្ខា ១ ភាពជាអ្នកប្រដៅងាយ ១ ភាពជាអ្នកមានមិត្តល្អ ១ ។ បពិត្រ
 ព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ធម៌ ៦ យ៉ាងនេះឯង ប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីមិនសាបសូន្យ
 ដល់ភិក្ខុ ។ ទេវតានោះបានក្រាបទូលពាក្យនេះហើយ ។ ព្រះសាស្តា
 ទ្រង់សព្វព្រះទ័យ ។ គ្រានោះ ទេវតានោះ បានដឹងថា ព្រះសាស្តា
 សព្វព្រះទ័យនឹងអញហើយ ក៏ថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគធ្វើប្រទក្សិណ
 ហើយបាត់ក្នុងទីនោះឯង ។ លំដាប់ពីនោះមក ព្រះដ៏មានព្រះភាគ
 កាលដែលរាត្រីនោះ កន្លងទៅហើយ ទ្រង់ត្រាស់នឹងភិក្ខុទាំងឡាយថា
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ យប់មិញមានទេវតាមួយរូប កាលដែលរាត្រីបឋមយាម
 កន្លងទៅហើយ មានរស្មីដ៏ភ្លឺ ធ្វើវត្តជេតពនជុំវិញទាំងអស់ ឲ្យភ្លឺស្វាង

ទុតិយបណ្ណាសកេ ទេវតាវគ្គោ

យេនាហំ តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា មំ អភិវាទេត្វា
 ឯកមន្តំ អដ្ឋាសិ ។ ឯកមន្តំ បិតា ខោ ភិក្ខុវេ
 សា ទេវតា មំ ឯតទរោច ឆយិមេ ភន្តេ ធម្មា
 ភិក្ខុនោ អបរិហានាយ សំវត្តន្តិ ។ កតមេ ឆ ។
 សត្តការវតា ធម្មការវតា សង្ឃការវតា សិក្ខាការវតា
 សោវចស្សតា កល្យាណមិត្តតា ។ ឥមេ ខោ ភន្តេ ឆ
 ធម្មា ភិក្ខុនោ អបរិហានាយ សំវត្តន្តិតិ ។ ឥទមរោច
 ភិក្ខុវេ សា ទេវតា ឥទំ វត្វា មំ អភិវាទេត្វា បទក្ខិណំ
 កត្វា តត្ថេវន្តរាយីតិ ។ ឯវំ វុត្តេ អាយស្មា
 សារីបុត្តោ ភកវន្តំ អភិវាទេត្វា ឯតទរោច ឥមស្ស ខោ
 អហំ ភន្តេ ភកវតា សង្ឃត្តេន ភាសិតស្ស ឯវំ
 វិត្តារេន អត្តំ អាជាជានិ ។ ឥធជ ភន្តេ ភិក្ខុ អត្តនា
 ច សត្តការវោ ហោតិ សត្តការវតាយ ច វណ្ណាវាទី

ទុតិយបណ្ណាសក ទេវតាវគ្គ

ហើយចូលមករកតថាគត លុះចូលមកដល់ហើយ ក៏ក្រាបថ្វាយបង្គំតថាគត
 រួចឈរក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ លុះទេវតានោះឈរក្នុងទី
 ដ៏សមគួរហើយ បាននិយាយនឹងតថាគតយ៉ាងនេះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន
 ធម៌ ៦ យ៉ាងនេះ ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីសេចក្តីមិនសាបសូន្យដល់ភិក្ខុ ។ ធម៌ ៦
 យ៉ាង តើដូចម្តេចខ្លះ ។ គឺសេចក្តីគោរពក្នុងព្រះសាស្តា ១ សេចក្តីគោរពក្នុង
 ព្រះធម៌ ១ សេចក្តីគោរពក្នុងព្រះសង្ឃ ១ សេចក្តីគោរពក្នុងសិក្ខា ១
 ភាពជាអ្នកប្រដៅងាយ ១ ភាពជាអ្នកមានមិត្តល្អ ១ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន
 ធម៌ ៦ យ៉ាងនេះឯង ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីសេចក្តីមិនសាបសូន្យដល់ភិក្ខុ ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ទេវតានោះបាននិយាយយ៉ាងនេះ លុះនិយាយពាក្យ
 នេះចប់ហើយ ក៏ថ្វាយបង្គំតថាគតដើរប្រទក្សិណហើយបាត់ក្នុងទីនោះ ។
 កាលបើព្រះសាស្តា ទ្រង់ត្រាស់យ៉ាងនេះហើយ ព្រះសារីបុត្តដ៏មានអាយុ
 ក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគ ហើយទូលយ៉ាងនេះថា បពិត្រព្រះអង្គ
 ដ៏ចម្រើន ខ្ញុំព្រះអង្គយល់សេចក្តីអធិប្បាយនៃធម៌ ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគ
 សម្តែងបំប្រួញនេះ ដោយសេចក្តីពិស្តារយ៉ាងនេះបាន ។ បពិត្រព្រះអង្គ
 ដ៏ចម្រើន ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ជាអ្នកគោរពក្នុងព្រះសាស្តា ដោយខ្លួន
 ឯងផង ជាអ្នកនិយាយសរសើរគុណនៃសេចក្តីគោរព ក្នុងព្រះសាស្តាផង

សុត្តន្តបិដកេ អង្គុត្តរនិកាយស្ស ឆក្កនិបាតោ

យេ ចច្រៀង ភិក្ខុ ន សត្តការវា តេ ច សត្តការវតាយ
 សមាទមេតិ យេ ចច្រៀង ភិក្ខុ សត្តការវា តេសញ្ច
 វណ្ណំ ភណាតិ ភូតំ តច្ចំ កាលេន ។ អត្តនា ច
 ធម្មការវា ហោតិ ។ បេ ។ សង្ឃការវា ហោតិ
 សិក្ខាការវា ហោតិ សុវហោ ហោតិ ។ បេ ។
 កល្យាណមិត្តោ ហោតិ កល្យាណមិត្តតាយ ច
 វណ្ណវាជី យេ ចច្រៀង ភិក្ខុ ន កល្យាណមិត្តា
 តេ ច កល្យាណមិត្តតាយ សមាទមេតិ យេ ចច្រៀង
 ភិក្ខុ កល្យាណមិត្តា តេសញ្ច វណ្ណំ ភណាតិ
 ភូតំ តច្ចំ កាលេន ។ ឥមស្ស ខោ អហំ ភន្តេ
 ភកវតា សង្ឃត្តេន កាសិតស្ស ឯវំ វិត្តារេន អត្តំ
 អាជាជមីតិ ។ សាធុ សាធុ សារីបុត្ត សាធុ
 ខោ ត្វំ សារីបុត្ត ឥមស្ស មយា សង្ឃត្តេន
 កាសិតស្ស ឯវំ វិត្តារេន អត្តំ អាជាជសិ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គគ្រូនិកាយ ឆក្កនិបាត

ពួកភិក្ខុណា មិនគោរពក្នុងព្រះសាស្តាទេ ក៏ដឹកនាំពួកភិក្ខុនោះឲ្យគោរព
 ក្នុងព្រះសាស្តាផង ពួកភិក្ខុណា ជាអ្នកគោរពក្នុងព្រះសាស្តាស្រាប់
 ក៏និយាយសរសើរគុណរបស់ពួកភិក្ខុនោះ ដែលមានពិតប្រាកដ តាមកាល
 គួរផង ។ ជាអ្នកគោរពក្នុងព្រះធម៌ ដោយខ្លួនឯងផង ។ បេ ។ ជាអ្នកគោរព
 ក្នុងព្រះសង្ឃ ជាអ្នកគោរពក្នុងសិក្ខា ជាអ្នកប្រដៅងាយ ។ បេ ។ ជាអ្នកមាន
 មិត្តល្អ និយាយសរសើរគុណ នៃការមានមិត្តល្អផង បើពួកភិក្ខុណាជាអ្នក
 ឥតមានមិត្តល្អទេ ក៏ដឹកនាំពួកភិក្ខុទាំងនោះ ឲ្យមានមិនល្អផង បើពួក
 ភិក្ខុណា ជាអ្នកមានមិត្តល្អស្រាប់ហើយ ក៏និយាយសរសើរគុណរបស់
 ពួកភិក្ខុនោះ ដែលមានពិតប្រាកដ តាមកាលដ៏គួរផង ។ បពិត្រ
 ព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ខ្ញុំព្រះអង្គយល់ច្បាស់ នូវសេចក្តីអធិប្បាយនៃធម៌ ដែល
 ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់សម្តែងបំប្រួញនេះ ដោយសេចក្តីពិស្តារ
 យ៉ាងនេះបាន ។ ម្នាលសារីបុត្ត ត្រូវហើយ ត្រូវហើយ ម្នាលសារីបុត្ត
 អ្នកបានយល់ច្បាស់ នូវសេចក្តីអធិប្បាយនៃធម៌ ដែលតថាគតសម្តែង
 បំប្រួញនេះ ដោយសេចក្តីពិស្តារយ៉ាងនេះបាន ប្រពៃណាស់ ។

ទុតិយបណ្ណាសកេ ទេវតារត្នោ

ឥធិ សារីបុត្ត ភិក្ខុ អត្តនា ច សត្តការវោ ហោតិ
 សត្តការវតាយ ច វណ្ណវាជី យេ ចញ្ញេ ភិក្ខុ ន
 សត្តការវា តេ ច សត្តការវតាយ សមាទមេតិ យេ
 ចញ្ញេ ភិក្ខុ សត្តការវា តេសញ្ច វណ្ណំ ភណាតិ
 ភូតំ តច្ឆំ កាលេន ។ អត្តនា ច ធម្មការវោ
 ហោតិ ។ មេ ។ សង្ឃការវោ ហោតិ សិក្ខាការវោ
 ហោតិ សុវចោ ហោតិ ។ មេ ។ កល្យាណមិត្តោ
 ហោតិ កល្យាណមិត្តតាយ ច វណ្ណវាជី យេ ចញ្ញេ
 ភិក្ខុ ន កល្យាណមិត្តា តេ ច កល្យាណមិត្តតាយ
 សមាទមេតិ យេ ចញ្ញេ ភិក្ខុ កល្យាណមិត្តា
 តេសញ្ច វណ្ណំ ភណាតិ ភូតំ តច្ឆំ កាលេន ។
 ឥមស្ស ខោ សារីបុត្ត មយា សង្ឃត្តេន កាសិតស្ស
 ឯវំ វិត្តាបេន អត្តោ ទដ្ឋញ្ចេតិ ។

[៧០] សោ វត ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ន សន្តេន
 សមាទិណា ន បណីតេន ន បដិប្បស្សន្តិលទ្ធលេន ន
 ឯកោទិភាវាទិតេន អនេកវិហិតំ ឥទ្ធិវិទំ
 បច្ចុនុភវិស្សតិ ឯកោបិ ហុត្វា ពហុណ ភវិស្សតិ

ទុតិយបណ្ណាសក ទេវតារត្ត

ម្នាលសារីបុត្ត ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ជាអ្នកគោរពក្នុងសាស្តា ដោយខ្លួនឯង ផង និយាយសរសើរគុណ នៃសេចក្តីគោរពក្នុងសាស្តាផង បើពួកភិក្ខុណា មិនគោរពក្នុងសាស្តាទេ ក៏ដឹកនាំពួកភិក្ខុទាំងនោះ ឲ្យគោរពក្នុងសាស្តាផង បើពួកភិក្ខុណាគោរពក្នុងសាស្តាស្រាប់ហើយ ក៏និយាយសរសើរគុណរបស់ពួកភិក្ខុទាំងនោះ ដែលមានពិតប្រាកដ តាមកាលគួរផង ។ ជាអ្នកគោរពក្នុងធម៌ ដោយខ្លួនឯងផង ។ បេ ។ ជាអ្នកគោរពក្នុងសង្ឃ ជាអ្នកគោរពក្នុងសិក្ខា ជាអ្នកប្រដៅងាយ ។ បេ ។ ជាអ្នកមានមិត្តល្អ ជាអ្នកសរសើរគុណ នៃការមានមិត្តល្អផង បើពួកភិក្ខុណា ជាអ្នកឥតមិត្តល្អទេ ក៏បបួលពួកភិក្ខុទាំងនេះ ឲ្យមានមិត្តល្អផង បើភិក្ខុណា ជាអ្នកមានមិត្តល្អស្រាប់ហើយ ក៏និយាយសរសើរគុណ របស់ពួកភិក្ខុទាំងនោះ ដែលមានពិតប្រាកដ តាមកាលគួរផង ។ ម្នាលសារីបុត្ត សេចក្តីអធិប្បាយនៃធម៌ ដែលតថាគតសម្តែងបំប្រញនេះ អ្នកគួរដឹងដោយសេចក្តីពិស្តារយ៉ាងនេះចុះ ។

[៧០] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនោះមិនមានសមាធិដ៏ស្ងប់រម្ងាប់ មិនមានសមាធិដ៏ឧត្តម មិនបាននូវបដិប្បស្សន្តិ មិនដល់នូវឯកោទិភាព ហើយនឹងបានឥទ្ធិវិធានច្រើនប្រការគឺ មនុស្សម្នាក់ធ្វើឲ្យទៅជាច្រើននាក់បាន

សុត្តន្តបិដកេ អង្គត្តវនិកាយស្ស ឆក្កនិបាតោ

ពហុធាបិ ហុត្វា ឯកោ ភវិស្សតិ ។ បេ ។ យាវ
 ព្រហ្មសោកាបិ កាយេន វសំ វត្តិស្សតីតិ^(១)
 នេតំ ហានំ វិជ្ជតិ ។ ទិព្វាយ សោតធាតុយា
 វិសុទ្ធាយ អតិក្កន្តមាណុសិកាយ ឧកោ សទ្ធ
 សុណិស្សតិ ទិព្វេ ច មាណុសេ ច យេ ទ្វេ
 សន្តិកេ ចាតិ នេតំ ហានំ វិជ្ជតិ ។ បរសត្តានំ
 បរហុត្តលានំ ចេតសា ចេតោ បរិច្ច បដានិស្សតិ
 សរាគំ វា ចិត្តំ សរាគំ ចិត្តន្តិ បដានិស្សតិ ។ បេ ។
 អរិមុត្តំ វា ចិត្តំ អរិមុត្តំ ចិត្តន្តិ បដានិស្សតីតិ
 នេតំ ហានំ វិជ្ជតិ ។ អនេកវិហិតំ បុព្វេនិវាសំ
 អនុស្សវិស្សតិ សេយ្យដីនំ ឯកម្យិ ជាតី ទ្វេបិ
 ជាតិយោ ។ បេ ។ ឥតិ សាការំ សឧទ្ទេសំ
 អនេកវិហិតំ បុព្វេនិវាសំ អនុស្សវិស្សតីតិ នេតំ
 ហានំ វិជ្ជតិ ។ ទិព្វេន ចក្កុនា វិសុទ្ធលោ អតិក្កន្ត-
 មាណុសកេន សត្តេ បស្សិស្សតិ ។ បេ ។ យថា-
 កម្មបកេ សត្តេ បដានិស្សតីតិ នេតំ ហានំ វិជ្ជតិ ។

១ វត្តស្សតីតិ បាហោ យុត្តោ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គគ្រូនិកាយ ឆក្កនិបាត

ឬមនុស្សច្រើននាក់ ធ្វើឲ្យទៅជាមនុស្សម្នាក់បាន ។ បេ ។ នឹងធ្វើអំណាចឲ្យ
 ប្រព្រឹត្តទៅ ដោយកាយរហូតដល់ព្រហ្មលោកបាន ហេតុនេះមិនមាន
 ឡើយ ។ ពួនូវសំឡេងទាំង ២ ពួក គឺជាសំឡេងទេវតា និងសំឡេង
 មនុស្ស ឆ្ងាយក្តី ជិតក្តី ដោយសោតធាតុ ដូចជាទិព្វដ៏បរិសុទ្ធ កន្លង
 ហួសសោតធាតុជារបស់មនុស្សធម្មតាបាន ហេតុនេះមិនមានឡើយ ។
 កំណត់ដឹងនូវចិត្ត របស់សត្វទាំងឡាយដទៃ របស់បុគ្គលទាំងឡាយដទៃ
 ដោយចិត្តរបស់ខ្លួនបាន គឺចិត្តដែលប្រកបដោយរាគៈក្តី ក៏ដឹងថា ចិត្ត
 ប្រកបដោយរាគៈ ។ បេ ។ ចិត្តមិនទាន់ផុតចាកកិលេសក្តី ក៏ដឹងថា ចិត្ត
 មិនទាន់ផុតចាកកិលេស ហេតុនេះមិនមានឡើយ ។ រលឹកឃើញ
 នូវបុព្វេនិវាសៈ គឺលំដាប់ខន្ធ ដែលសត្វអាស្រ័យនៅ ក្នុងកាលមុនជាច្រើន
 ប្រការ គឺរលឹកឃើញមួយជាតិ ពីរជាតិ ។ បេ ។ រលឹកឃើញនូវ
 បុព្វេនិវាសៈ មានប្រការដ៏ច្រើន ព្រមទាំងអាការៈ ព្រមទាំងឧទ្ទេស
 ដោយប្រការដូច្នោះ ហេតុនេះមិនមានឡើយ ។ មានចក្ខុដ៏បរិសុទ្ធ ដូចជាទិព្វ
 កន្លងចក្ខុរបស់មនុស្សធម្មតា ឃើញនូវពួកសត្វ ។ បេ ។ ដឹងនូវពួក
 សត្វ ដែលប្រព្រឹត្តទៅ តាមកម្មរបស់ខ្លួន ហេតុនេះមិនមានឡើយ ។

ទុតិយបណ្ណាសកេ ទេវតាវគ្គោ

អាសវាជំ ខយា ។ បេ ។ សច្ចិកត្វា ឧបសម្បជ្ជ
វិហារិស្សតីតិ នេតំ ហានំ វិជ្ជតិ ។

សោ វត ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សន្តោន សមាធិនា
បណ្ឌិតេន បដិប្បស្សន្តិលទ្ធនេ ឯកោទិកាវាទិកតេន
អនេកវិហិតំ ឥទ្ធិវិជំ បច្ចុនុកវិស្សតិ ។ បេ ។ យាវ
ព្រហ្មលោកាបិ កាយេន វសំ វត្តិស្សតីតិ ហានមេតំ
វិជ្ជតិ ។ ទិញាយ សោតធាតុយា វិសុទ្ធាយ អតិក្កន្ត-
មាណុសិកាយ ឧកោ សន្នេ សុណិស្សតិ ទិព្វេ ច
មាណុសេ ច យេ ទូវេ សន្តិកេ ចាតិ ហានមេតំ
វិជ្ជតិ ។ បរសត្តានំ បរហុក្កលានំ ចេតសា ចេតោ
បរិច្ចេ បដានិស្សតិ សរាតំ វា ចិត្តំ សរាតំ ចិត្តន្តិ
បដានិស្សតិ ។ បេ ។ អវិមុត្តំ វា ចិត្តំ អវិមុត្តំ ចិត្តន្តិ
បដានិស្សតីតិ ហានមេតំ វិជ្ជតិ ។ អនេកវិហិតំ
បុព្វេនិវាសំ អនុស្សវិស្សតិ សេយ្យថីទំ ឯកម្បិ
ជាតិ ទ្វេបិ ជាតិយោ ។ បេ ។ ឥតិ សាការំ
សឧទ្ទេសំ អនេកវិហិតំ បុព្វេនិវាសំ អនុស្សវិស្សតីតិ

ទុតិយបណ្ណាសក ទេវតាវគ្គ

ព្រោះអស់អាសវៈទាំងឡាយ ។ បេ ។ ធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ បានដល់
ហេតុនេះ មិនមានឡើយ ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនោះមានសមាធិដ៏ល្អិត ដ៏ឧត្តម
បាននូវបដិប្បស្សន្តិ បានដល់នូវឯកោទិភាព បាននូវឥទ្ធិវិធានៈច្រើន
ប្រការ ។ បេ ។ នឹងធ្វើអំណាចឲ្យប្រព្រឹត្តទៅ ដោយកាយ
រហូតដល់ព្រហ្មលោកបាន ហេតុនេះទើបមាន ។ អាចព្រូនូវ
សំឡេងទាំងពីរពួក គឺសំឡេងទេវតា ១ សំឡេងមនុស្ស ១ ទោះនៅ
ឆ្ងាយក្តី ជិតក្តី ដោយសោតធាតុ ដូចជាទិព្វដ៏បរិសុទ្ធ កន្លងសោតធាតុ
របស់មនុស្សធម្មតា ហេតុនេះទើបមាន ។ អាចកំណត់ដឹងនូវចិត្តរបស់
សត្វទាំងឡាយដទៃ របស់បុគ្គលទាំងឡាយដទៃ ដោយចិត្តរបស់ខ្លួនបាន
គឺចិត្តដែលប្រកបដោយរាគៈក្តី ក៏ដឹងថា ចិត្តប្រកបដោយរាគៈ ។ បេ ។
ចិត្តដែលមិនទាន់រួចស្រឡះក្តី ក៏ដឹងថា ចិត្តមិនទាន់រួចស្រឡះ ហេតុនេះ
ទើបមាន ។ រលឹកឃើញនូវបុព្វេនិវាសៈ មានប្រការដ៏ច្រើន គឺរលឹក
ឃើញមួយជាតិ ពីរជាតិ ។ បេ ។ រលឹកឃើញនូវបុព្វេនិវាសៈ មាន
ប្រការដ៏ច្រើន ព្រមទាំងអាការៈ ព្រមទាំងឧទ្ទេស ដោយប្រការដូច្នោះ

សុត្តន្តបិដកេ អង្គត្ថវនិកាយស្ស ឆក្កនិបាតោ

ហានមេតំ វិជ្ជតិ ។ ទិព្វេន ចក្កុនា វិសុទ្ធន
 អតិក្កន្តមាណុសកេន សត្តេ បស្សិស្សតិ ចរមាណ
 ឧបបជ្ជមាណេ ហីណេ បណ្ឌិតេ សុវណ្ណោ ទុព្វណ្ណោ
 សុភតេ ទុក្កតេ យថាកម្មបកេ សត្តេ បដានិស្សតីតិ
 ហានមេតំ វិជ្ជតិ ។ អាសវានំ ខយា អនាសវញ្ចោតោ-
 វិមុត្តិ ។ មេ ។ សច្ចិកត្វា ឧបសម្បជ្ជ វិហរិស្សតីតិ
 ហានមេតំ វិជ្ជតីតិ ។

[៧១] ឆហិ ភិក្ខុវេ ធម្មេហិ សមន្តាកតោ ភិក្ខុ
 អភព្វោ តត្រ តត្រេវ សក្ខិកព្វតំ ចាបុណ្ឌិតុំ សតិ សតិ
 អាយតនេ ។ កតមេហិ ឆហិ ។ ឥធម ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ
 ឥមេ ហានភាគិយា ធម្មាតិ យថាក្ខតំ នប្បជានាតិ
 ឥមេ បិទិភាគិយា^(១) ធម្មាតិ យថាក្ខតំ នប្បជានាតិ ឥមេ
 វិសេសភាគិយា ធម្មាតិ យថាក្ខតំ នប្បជានាតិ ឥមេ
 និព្វេធភាគិយា ធម្មាតិ យថាក្ខតំ នប្បជានាតិ អសក្ក-
 ចូការី ច ហោតិ អសប្បាយការី ច ។ ឥមេហិ ខោ
 ភិក្ខុវេ ឆហិ ធម្មេហិ សមន្តាកតោ ភិក្ខុ អភព្វោ តត្រ
 តត្រេវ សក្ខិកព្វតំ ចាបុណ្ឌិតុំ សតិ សតិ អាយតនេ ។

១ ម. វេជ្ជិភាគិយា ។

សុត្តន្តបិដក អង្គគ្រូនិកាយ ឆក្កនិបាត

ហេតុនេះទើបមាន ។ ភិក្ខុនោះ មានចក្ខុដូចជាទិព្វ ដ៏បរិសុទ្ធកន្លងចក្ខុ
 របស់មនុស្សធម្មតា អាចឃើញពួកសត្វដែលច្យុត ដែលកើត ជាសត្វ
 ថោកទាប ខ្ពង់ខ្ពស់ សម្បុរល្អ សម្បុរអាក្រក់ មានគតិល្អ គតិអាក្រក់
 ដឹងច្បាស់ នូវពួកសត្វដែលប្រព្រឹត្តទៅ តាមកម្មរបស់ខ្លួន ហេតុនេះ
 ទើបមាន ។ ធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់សម្រេចនូវចេតោវិមុត្តិ មិនមានអាសវៈ
 ព្រោះអស់អាសវៈទាំងឡាយ ហេតុនេះទើបមាន ។

[៧១] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុប្រកបដោយធម៌ ៦ យ៉ាង កាលបើ
 មានហេតុ មិនគួរដើម្បីដល់នូវសេចក្តីជាក់ច្បាស់ ក្នុងគុណវិសេសនោះ ។
 ទេ ។ ៦ យ៉ាង តើអ្វីខ្លះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ
 មិនដឹងច្បាស់តាមពិតថា នេះពួកធម៌ជាចំណែកនៃសេចក្តីសាបសូន្យ ១
 មិនដឹងច្បាស់តាមពិតថា នេះពួកធម៌ជាចំណែកនៃការតាំងនៅ ១ មិនដឹង
 ច្បាស់តាមពិតថា នេះពួកធម៌ជាចំណែកដ៏វិសេស ១ មិនដឹងច្បាស់
 តាមពិតថា នេះពួកធម៌ជាចំណែកនៃសេចក្តីនឿយណាយ ១ ជាអ្នក
 មិនធ្វើដោយសេចក្តីគោរព ១ ជាអ្នកមិនធ្វើសេចក្តីសប្បាយ ១ ។ ម្នាល
 ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុប្រកបដោយធម៌ ៦ យ៉ាងនេះឯង កាលបើមាន
 ហេតុ មិនគួរដល់នូវសេចក្តីជាក់ច្បាស់ ក្នុងគុណវិសេសនោះ ។ ទេ ។

ទុតិយបណ្ណាសកេ ទេវតារត្តោ

ឆហិ ភិក្ខុវេ ធម្មេហិ សមន្នាគតោ ភិក្ខុ ភព្វោ
 តត្រ តត្រេវ សក្ខិកព្វតំ ចាបុណីតុំ សតិ សតិ
 អាយតនេ ។ កតមេហិ ឆហិ ។ ឥធិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ
 ឥមេ ហានភាគិយា ធម្មាតិ យថាក្ខតំ បដានាតិ
 ឥមេ បិទិភាគិយា ធម្មាតិ យថាក្ខតំ បដានាតិ ឥមេ
 វិសេសភាគិយា ធម្មាតិ យថាក្ខតំ បដានាតិ ឥមេ
 និព្វេធិភាគិយា ធម្មាតិ យថាក្ខតំ បដានាតិ
 សក្កច្ចការី ច ហោតិ សប្បាយការី ច ។ ឥមេហិ
 ខោ ភិក្ខុវេ ឆហិ ធម្មេហិ សមន្នាគតោ ភិក្ខុ
 ភព្វោ តត្រ តត្រេវ សក្ខិកព្វតំ ចាបុណីតុំ សតិ
 សតិ អាយតនេតិ ។

[៧២] ឆហិ ភិក្ខុវេ ធម្មេហិ សមន្នាគតោ ភិក្ខុ
 អភព្វោ សមាធិស្មី ពលតំ ចាបុណីតុំ ។ កតមេហិ
 ឆហិ ។ ឥធិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ន សមាធិស្ស សមាបត្តិ-
 កុសលោ ហោតិ ន សមាធិស្ស បិទិកុសលោ ហោតិ
 ន សមាធិស្ស វុដ្ឋានកុសលោ ហោតិ អសក្កច្ចការី
 ច ហោតិ អសាតច្ចការី ច អសប្បាយការី ច ។

ទុតិយបណ្ណាសក ទេវតារត្ត

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុប្រកបដោយធម៌ ៦ យ៉ាង កាលបើមាន
 ហេតុ គួរដើម្បីដល់នូវសេចក្តីជាក់ច្បាស់ ក្នុងគុណវិសេសនោះ ។ បាន ។
 ធម៌ ៦ យ៉ាងតើអ្វីខ្លះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះដឹង
 ច្បាស់តាមពិតថា នេះពួកធម៌ជាចំណែកនៃសេចក្តីសាបសូន្យ ១ ដឹង
 ច្បាស់តាមពិតថា នេះពួកធម៌ជាចំណែកនៃការតាំងនៅ ១ ដឹងច្បាស់
 តាមពិតថា នេះពួកធម៌ជាចំណែកដ៏វិសេស ១ ដឹងច្បាស់តាមពិតថា
 នេះពួកធម៌ជាចំណែកនៃសេចក្តីនឿយណាយ ១ ជាអ្នកធ្វើដោយសេចក្តី
 គោរព ១ ជាអ្នកធ្វើសេចក្តីសប្បាយ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុ
 ប្រកបដោយធម៌ ៦ យ៉ាងនេះឯង កាលបើមានហេតុ គួរដើម្បីដល់នូវ
 សេចក្តីជាក់ច្បាស់ ក្នុងគុណវិសេសនោះ ។ បាន ។

[៧២] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុប្រកបដោយធម៌ ៦ យ៉ាង
 មិនគួរដើម្បីដល់នូវភាព ជាអ្នកមានកម្លាំងក្នុងសមាធិ ។ ធម៌ ៦ យ៉ាង
 តើអ្វីខ្លះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ជាអ្នក
 មិនឈ្លាសក្នុងការចូលសមាធិ ១ មិនឈ្លាសក្នុងការតាំងនៅក្នុង
 សមាធិ ១ មិនឈ្លាសក្នុងការចេញចាកសមាធិ ១ មិនធ្វើនូវ
 សេចក្តីគោរព ១ មិនធ្វើនឿយ ។ ១ មិនធ្វើសេចក្តីសប្បាយ ១ ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គក្កវនិកាយស្ស ឆក្កនិបាតោ

ឥមេហិ ខោ ភិក្ខុវេ ឆហិ ធម្មេហិ សមដ្ឋាកតោ
ភិក្ខុ អភព្វោ សមាធិស្មី ពលតំ ចាបុណិភំ ។

ឆហិ ភិក្ខុវេ ធម្មេហិ សមដ្ឋាកតោ ភិក្ខុ ភព្វោ
សមាធិស្មី ពលតំ ចាបុណិភំ ។ កតមេហិ ឆហិ ។

ឥធម ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សមាធិស្ស សមាបត្តិកុសលោ
ហោតិ សមាធិស្ស បិតិកុសលោ ហោតិ សមាធិស្ស
វុដ្ឋានកុសលោ ហោតិ សក្កច្ចការី ច ហោតិ
សាតច្ចការី ច សប្បាយការី ច ។ ឥមេហិ ខោ
ភិក្ខុវេ ឆហិ ធម្មេហិ សមដ្ឋាកតោ ភិក្ខុ ភព្វោ
សមាធិស្មី ពលតំ ចាបុណិភុន្តិ ។

[៧៣] ឆ ភិក្ខុវេ ធម្មេ អប្បហាយ អភព្វោ បឋមំ
ណាណំ ឧបសម្បជ្ជ វិហារិតុំ ។ កតមេ ឆ ។ កាមច្ចដ្ឋំ
ព្យាចានំ បីនមិដ្ឋំ ឧទ្ធច្ចកុក្កុដ្ឋំ វិចិត្តិដ្ឋំ កាមេសុ
ខោ បនស្ស អាទីនវោ ន យថាក្ខតំ សម្មប្បញ្ញាយ
សុទិដ្ឋោ ហោតិ ។ ឥមេ ខោ ភិក្ខុវេ ឆ ធម្មេ អប្បហាយ
អភព្វោ បឋមំ ណាណំ ឧបសម្បជ្ជ វិហារិតុំ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គគ្រូនិកាយ ឆក្កនិបាត

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុអ្នកប្រកបដោយធម៌ ៦ យ៉ាងនេះឯង ជាអ្នក
មិនគួរដើម្បីដល់នូវភាពជាអ្នកមានកម្លាំងក្នុងសមាធិ ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុប្រកបដោយធម៌ ៦ យ៉ាង ជាអ្នកគួរដើម្បី
ដល់នូវភាពជាអ្នកមានកម្លាំងក្នុងសមាធិ ។ ធម៌ ៦ យ៉ាងតើអ្វីខ្លះ ។ ម្នាលភិក្ខុ
ទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ជាអ្នកឈ្លាសក្នុងការចូលសមាធិ ១
ឈ្លាសក្នុងការតាំងនៅក្នុងសមាធិ ១ ឈ្លាសក្នុងការចេញចាកសមាធិ ១
ធ្វើនូវសេចក្តីគោរព ១ ធ្វើរឿយ ។ ១ ធ្វើសេចក្តីសប្បាយ ១ ។
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុប្រកបដោយធម៌ ៦ យ៉ាងនេះឯង ជាអ្នកគួរដើម្បី
ដល់នូវភាពជាអ្នកមានកម្លាំងក្នុងសមាធិ ។

[៧៧] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលមិនលះបង់ធម៌ ៦ យ៉ាង ជាអ្នក
មិនគួរបានបឋមជ្ឈាន ។ ធម៌ ៦ យ៉ាងតើអ្វីខ្លះ ។ គឺកាមចន្ទៈ ១ ព្យាបាទៈ ១
បីនមិទ្ធាៈ ១ ឧទ្ធចក្កក្កច្ចៈ ១ វិចិត្តិច្ឆា ១ ទោសក្នុងកាមទាំងឡាយ បុគ្គលនោះ
មិនបានពិចារណាឲ្យឃើញច្បាស់ ដោយប្រាជ្ញារបស់ខ្លួន តាមពិត ១ ។
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលមិនបានលះបង់ធម៌ ៦ យ៉ាងនេះឯង
ជាអ្នកមិនគួរបានបឋមជ្ឈានឡើយ ។

ទុតិយបណ្ណាសកេ ទេវតាវគ្គោ

ឆ ភិក្ខុវេ ធម្មេ បហាយ ភព្វោ បឋមំ ណានំ
 ឧបសម្បជ្ជំ វិហារិតំ ។ កតមេ ឆ ។ កាមច្ចង្គំ
 ព្យាចានំ មីនមិទ្ធុំ ឧទ្ធចូកុក្កុច្ចំ វិចិត្តិច្ចំ កាមេសុ ខោ
 បនស្ស អាទីនវោ យថាក្ខតំ សម្មប្បញ្ញាយ សុទិដ្ឋោ
 ហោតិ ។ ឥមេ ខោ ភិក្ខុវេ ឆ ធម្មេ បហាយ
 ភព្វោ បឋមំ ណានំ ឧបសម្បជ្ជំ វិហារិតុន្តិ ។

[៧៤] ឆ ភិក្ខុវេ ធម្មេ អប្បហាយ អភព្វោ បឋមំ
 ណានំ ឧបសម្បជ្ជំ វិហារិតំ ។ កតមេ ឆ ។ កាមវិតក្កំ
 ព្យាចានវិតក្កំ វិហឹសាវិតក្កំ កាមសញ្ញំ ព្យាចានសញ្ញំ
 វិហឹសាសញ្ញំ ។ ឥមេ ខោ ភិក្ខុវេ ឆ ធម្មេ អប្បហាយ
 អភព្វោ បឋមំ ណានំ ឧបសម្បជ្ជំ វិហារិតំ ។

ឆ ភិក្ខុវេ ធម្មេ បហាយ ភព្វោ បឋមំ ណានំ ឧប-
 សម្បជ្ជំ វិហារិតំ ។ កតមេ ឆ ។ កាមវិតក្កំ ព្យាចានវិតក្កំ

ទុតិយបណ្ណាសក ទេវតាវគ្គ

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលលះបង់ធម៌ ៦ យ៉ាង ទើបជា
អ្នកគួរបានបឋមជ្ឈាន ។ ធម៌ ៦ យ៉ាង តើអ្វីខ្លះ ។ គឺ កាមច្នៃន្ទៈ ១
ព្យាបាទៈ ១ បីនមិទ្ធុៈ ១ ឧទ្ធចក្កក្កច្នៃៈ ១ វិចិកិច្ចា ១ ទោសក្នុង
កាមទាំងឡាយ បុគ្គលនោះ ពិចារណាឃើញដោយប្រាជ្ញារបស់
ខ្លួន តាមពិត ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលលះបង់ធម៌ ៦ យ៉ាង
នេះឯង ទើបជាអ្នកគួរបានបឋមជ្ឈាន ។

[៧២] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលមិនលះបង់ធម៌ ៦ យ៉ាង ជា
អ្នកមិនគួរបានបឋមជ្ឈាន ។ ធម៌ ៦ យ៉ាង តើអ្វីខ្លះ ។ គឺកាមវិតក្កៈ ១
ព្យាបាទវិតក្កៈ ១ វិហីសាវិតក្កៈ ១ កាមសញ្ញា ១ ព្យាបាទសញ្ញា ១
វិហីសាសញ្ញា ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលមិនលះបង់ធម៌
៦ យ៉ាងនេះឯង ជាអ្នកមិនគួរបានបឋមជ្ឈានទេ ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលលះបង់ធម៌ ៦ យ៉ាង ទើបជាអ្នកគួរបាន
បឋមជ្ឈាន ។ ៦ យ៉ាងតើអ្វីខ្លះ ។ គឺកាមវិតក្កៈ ១ ព្យាបាទវិតក្កៈ ១

សុត្តន្តបិដកេ អង្គត្តរនិកាយស្ស ឆក្កនិបាតោ

វិហឹសាវិតក្កំ កាមសញ្ញំ ព្យាទាទសញ្ញំ វិហឹសា-
សញ្ញំ ។ ឥមេ ខោ ភិក្ខុវេ ន ធម្មេ បហាយ ភព្វោ
បបមំ ណានំ ឧបសម្បជ្ជ វិហារិតុន្តិ ។

ទេវតាវគ្គោ ទុតិយោ ។

តិស្សុទ្ធានំ

អនាគាមិ អរហំ មិត្តា ទេវតា

សតិសក្ខិពលំ តំ ណានំ អបវេ ទុវេតិ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គត្ថវនិកាយ ឆក្កនិបាត

វិហឹសាវិតក្កៈ ១ កាមសញ្ញា ១ ព្យាបាទសញ្ញា ១ វិហឹសាសញ្ញា ១ ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលលះបង់ធម៌ ៦ យ៉ាងនេះឯង ទើបជាអ្នកគួរ
បានបឋមជ្ឈាន ។

ចប់ ទេវតាវគ្គទី ២ ។

ឧទ្ទាននៃទេវតាវគ្គនោះគឺ

និយាយអំពីអនាគាមិបុគ្គល ១ ព្រះអរហន្ត ១
មិត្ត ១ រឿងទេវតា ១ កាលបើមានហេតុ មិនគួរដល់
នូវសេចក្តីជាក់ច្បាស់ ១ កម្លាំង (ក្នុងសមាធិ) ១
បឋមជ្ឈាន ១ ឈាន ២ លើកដំឡើង ១ ។

អរហន្តវគ្គោ

[៧៥] ឆហិ ភិក្ខុវេ ធម្មេហិ សមដ្ឋាកតោ ភិក្ខុ
 ទិដ្ឋេវ ធម្មេ ទុក្ខំ វិហារតិ សវិយាតំ សឧចាយាសំ
 សបរិទ្ធាហំ កាយស្ស ភេទា បរម្មរណា ទុក្ខតិ
 ចាដិកដ្ឋា ។ កតមេហិ ឆហិ ។ កាមវិតក្កេន
 ព្យាចានវិតក្កេន វិហីសាវិតក្កេន កាមសញ្ញាយ
 ព្យាចានសញ្ញាយ វិហីសាសញ្ញាយ ។ ឥមេហិ ខោ
 ភិក្ខុវេ ឆហិ ធម្មេហិ សមដ្ឋាកតោ ភិក្ខុ ទិដ្ឋេវ ធម្មេ
 ទុក្ខំ វិហារតិ សវិយាតំ សឧចាយាសំ សបរិទ្ធាហំ
 កាយស្ស ភេទា បរម្មរណា ទុក្ខតិ ចាដិកដ្ឋា ។

ឆហិ ភិក្ខុវេ ធម្មេហិ សមដ្ឋាកតោ ភិក្ខុ ទិដ្ឋេវ
 ធម្មេ សុខំ វិហារតិ អវិយាតំ អនុចាយាសំ អបរិទ្ធាហំ
 កាយស្ស ភេទា បរម្មរណា សុកតិ ចាដិកដ្ឋា ។
 កតមេហិ ឆហិ ។ នេក្ខម្មវិតក្កេន អព្យាចានវិតក្កេន
 អវិហីសាវិតក្កេន នេក្ខម្មសញ្ញាយ អព្យាចានសញ្ញាយ

អរហន្តវគ្គ

[៧៥] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុប្រកបដោយធម៌ ៦ យ៉ាង តែង
នៅជាទុក្ខ ប្រកបដោយសេចក្តីលំបាកចង្អៀតចង្អល់ ក្តៅក្រហាយក្នុង
បច្ចុប្បន្ន លុះបែកជ្វាយរាងកាយស្លាប់ហើយ ទៅកើតក្នុងទុគ្គតិ ។ ធម៌ ៦
យ៉ាងតើអ្វីខ្លះ ។ គឺកាមវិតក្កៈ ១ ព្យាបាទវិតក្កៈ ១ វិហឹសាវិតក្កៈ ១ កាម-
សញ្ញា ១ ព្យាបាទសញ្ញា ១ វិហឹសាសញ្ញា ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុ
ប្រកបដោយធម៌ ៦ យ៉ាងនេះឯង តែងនៅជាទុក្ខ ប្រកបដោយសេចក្តីលំ-
បាក ប្រកបដោយសេចក្តីចង្អៀតចង្អល់ ប្រកបដោយសេចក្តីក្តៅក្រហាយ
ក្នុងបច្ចុប្បន្ន លុះបែកជ្វាយរាងកាយស្លាប់ហើយ ទៅកើតក្នុងទុគ្គតិ ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុប្រកបដោយធម៌ ៦ យ៉ាង តែង
នៅជាសុខ មិនមានសេចក្តីលំបាក មិនចង្អៀតចង្អល់ មិនក្តៅ
ក្រហាយក្នុងបច្ចុប្បន្ន លុះបែកជ្វាយរាងកាយស្លាប់ហើយ តែងមាន
សុគតិជាទិសង្ឃឹម ។ ធម៌ ៦ យ៉ាង តើអ្វីខ្លះ ។ គឺ នេក្ខម្មវិតក្កៈ ១ អព្យា-
បាទវិតក្កៈ ១ អវិហឹសាវិតក្កៈ ១ នេក្ខម្មសញ្ញា ១ អព្យាបាទសញ្ញា ១

សុត្តន្តបិដកេ អង្គត្តរនិកាយស្ស ឆក្កនិបាតោ

អរិហំសាសញ្ញាយ ។ ឥមេហិ ខោ ភិក្ខុវេ ឆហិ ធម្មេហិ
សមដ្ឋាកតោ ភិក្ខុ ទិដ្ឋេវ ធម្មេ សុខំ វិហរតិ អរិយាតំ
អនុចាយាសំ អបរិទ្ធាហំ កាយស្ស ភេទា បរម្មណា
សុភតិ ចាជិត្តាតិ ។

[៧៦] ឆ ភិក្ខុវេ ធម្មេ អប្បហាយ អភព្វោ អរហត្តំ
សច្ចិកាតុំ ។ កតមេ ឆ ។ មាណំ ឱមាណំ អតិមាណំ
អធិមាណំ ចម្ពំ អតិនិចាតំ ។ ឥមេ ខោ ភិក្ខុវេ ឆ
ធម្មេ អប្បហាយ អភព្វោ អរហត្តំ សច្ចិកាតុំ ។

ឆ ភិក្ខុវេ ធម្មេ បហាយ ភព្វោ អរហត្តំ
សច្ចិកាតុំ ។ កតមេ ឆ ។ មាណំ ឱមាណំ អតិមាណំ
អធិមាណំ ចម្ពំ អតិនិចាតំ ។ ឥមេ ខោ ភិក្ខុវេ ឆ
ធម្មេ បហាយ ភព្វោ អរហត្តំ សច្ចិកាតុនិ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គុត្តរនិកាយ ឆក្កនិបាត

អរិហិសាសញ្ញា ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុប្រកបដោយធម៌ ៦ យ៉ាងនេះឯង រមែងនៅជាសុខ មិនមានសេចក្តីលំបាក មិនចង្អៀត ចង្អល់ មិនក្តៅក្រហាយ ក្នុងបច្ចុប្បន្ន លុះបែកឆ្ងាយរាងកាយស្ងាប់ ហើយ តែងមានសុគតិជាទីសង្ឃឹម ។

[៧៦] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលមិនលះបង់ធម៌ ៦ យ៉ាង ជាអ្នក មិនគួរធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវអរហត្ត ។ ធម៌ ៦ យ៉ាង តើអ្វីខ្លះ ។ គឺសេចក្តី ប្រកាន់ ដោយអាងជាតិជាដើម ១ សេចក្តីប្រកាន់ថា អញថោកទាប ១ សេចក្តីប្រកាន់ថា ខ្ពង់ខ្ពស់ ១ សេចក្តីប្រកាន់ថា លើសលុប ១ រឹងត្អឹង ១ សេចក្តីប្រកាន់ថា អញថោកថយជាងគេ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលមិនលះបង់ធម៌ទាំង ៦ យ៉ាងនេះឯង ជាអ្នកមិនគួរដើម្បីធ្វើឲ្យជាក់ ច្បាស់នូវអរហត្តទេ ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលលះបង់ធម៌ ៦ យ៉ាង ជាអ្នកគួរដើម្បី ធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវអរហត្តបាន ។ ធម៌ ៦ យ៉ាង តើអ្វីខ្លះ ។ គឺសេចក្តី ប្រកាន់ ដោយអាងជាតិជាដើម ១ សេចក្តីប្រកាន់ថា ថោកទាប ១ សេចក្តីប្រកាន់ថា ខ្ពង់ខ្ពស់ ១ សេចក្តីប្រកាន់ថា លើសលុប ១ រឹងត្អឹង ១ សេចក្តីប្រកាន់ថា ថោកថយជាងគេ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គល លះបង់ធម៌ ៦ យ៉ាងនេះឯងទើបគួរដើម្បីធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវអរហត្តបាន ។

ទុតិយបណ្ណាសកេ អរហន្តវគ្គោ

[៧៧] ឆ ភិក្ខុវេ ធម្មេ អប្បហាយ អភព្វោ
 ឧត្តរិមនុស្សធម្មា អលមរិយញ្ញាណទស្សនវិសេសំ
 សច្ចិកាតុំ ។ កតមេ ឆ ។ មុដ្ឋស្សច្ចំ អសម្មជញ្ញំ
 ឥន្ទ្រិយេសុ អកុត្តទ្វារតំ កោជនេ អមត្តញ្ញតំ កុហានំ
 លបនំ ។ ឥមេ ខោ ភិក្ខុវេ ឆ ធម្មេ អប្បហាយ
 អភព្វោ ឧត្តរិមនុស្សធម្មា អលមរិយញ្ញាណទស្សន-
 វិសេសំ សច្ចិកាតុំ ។

ឆ ភិក្ខុវេ ធម្មេ បហាយ ភព្វោ ឧត្តរិមនុស្សធម្មា
 អលមរិយញ្ញាណទស្សនវិសេសំ សច្ចិកាតុំ ។ កតមេ
 ឆ ។ មុដ្ឋស្សច្ចំ អសម្មជញ្ញំ ឥន្ទ្រិយេសុ អកុត្តទ្វារតំ
 កោជនេ អមត្តញ្ញតំ កុហានំ លបនំ ។ ឥមេ ខោ
 ភិក្ខុវេ ឆ ធម្មេ បហាយ ភព្វោ ឧត្តរិមនុស្សធម្មា
 អលមរិយញ្ញាណទស្សនវិសេសំ សច្ចិកាតុន្តិ ។

[៧៨] ឆហិ ភិក្ខុវេ ធម្មេហិ សមន្មាភតោ
 ភិក្ខុ ទិដ្ឋេវ ធម្មេ សុខសោមនស្សពហុលោ វិហារតិ
 យោនិ ចស្ស អារទ្ធា ហោតិ អាសវានំ ខយាយ ។

ទុតិយបណ្ណាសក អរហន្តវគ្គ

[៧៧] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលមិនលះធម៌ ៦ យ៉ាង ជាអ្នកមិន
 គួរដើម្បីធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវគុណវិសេស គឺញាណទស្សនៈដ៏ឧត្តម លើស
 មនុស្សធម៌ ។ ធម៌ ៦ យ៉ាង តើអ្វីខ្លះ ។ គឺភ្លេចស្មារតី ១ មិនដឹងខ្លួន ១ មាន
 ទ្វារមិនបានគ្រប់គ្រង ក្នុងឥន្ទ្រិយទាំងឡាយ ១ មិនដឹងប្រមាណ ក្នុង
 ភោជន ១ និយាយកុហក ១ និយាយលើកដាក់ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 ភិក្ខុមិនលះបង្កធម៌ ៦ យ៉ាងនេះឯង ជាអ្នកមិនគួរដើម្បីធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវ
 គុណវិសេសគឺញាណទស្សនៈ ដ៏ឧត្តម លើសមនុស្សធម៌ ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលលះធម៌ ៦ យ៉ាង ជាអ្នកគួរដើម្បីធ្វើឲ្យជាក់
 ច្បាស់នូវគុណវិសេស គឺញាណទស្សនៈ ដ៏ឧត្តមលើសមនុស្សធម៌ ។ ធម៌
 ៦ យ៉ាងតើអ្វីខ្លះ ។ គឺភ្លេចស្មារតី ១ មិនដឹងខ្លួន ១ មានទ្វារមិនបានគ្រប់-
 គ្រងក្នុងឥន្ទ្រិយទាំងឡាយ ១ មិនដឹងប្រមាណក្នុងភោជន ១ និយាយ
 កុហក ១ និយាយលើកដាក់ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលលះបង្ក
 ធម៌ ៦ យ៉ាងនេះឯង ទើបជាអ្នកគួរដើម្បីធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវគុណវិសេស
 គឺញាណទស្សនៈដ៏ឧត្តម លើសមនុស្សធម៌បាន ។

[៧៨] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុប្រកបដោយធម៌ ៦ យ៉ាង
 ជាអ្នកមានសុខនិងសោមនស្ស ដ៏ច្រើនក្នុងបច្ចុប្បន្ន ទាំងហេតុប្រព្រឹត្ត
 ទៅ ដើម្បីអស់អាសវៈទាំងឡាយ ភិក្ខុនោះបានប្រារព្ធហើយ ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គត្តរនិកាយស្ស ឆក្កនិបាតោ

កតមេហិ ឆហិ ។ ឥធិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ធម្មារាមោ
 ហោតិ ការាជារាមោ ហោតិ បហារាជារាមោ ហោតិ
 បរិវេការាមោ ហោតិ អព្យាបជ្ឈារាមោ ហោតិ
 ទិប្បបញ្ចារាមោ ហោតិ ។ ឥមេហិ ខោ ភិក្ខុវេ
 ឆហិ ធម្មេហិ សមដ្ឋាកតោ ភិក្ខុ ទិដ្ឋេវ ធម្មេ
 សុខសោមនស្សពហុលោ វិហារតិ យោនិ ចស្ស
 អារទ្ធា ហោតិ អាសវាទំ ខយាយាតិ ។

[៧៩] ឆហិ ភិក្ខុវេ ធម្មេហិ សមដ្ឋាកតោ ភិក្ខុ
 អភព្វោ អនទិកតំ វា កុសលំ ធម្មំ អទិកន្តំ អទិកតំ
 វា កុសលំ ធម្មំ ជាតិកាតំ ។ កតមេហិ ឆហិ ។
 ឥធិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ន អាយកុសលោ ហោតិ ន
 អចាយកុសលោ ហោតិ ន ឧចាយកុសលោ ហោតិ
 អនទិកតាទំ កុសលាទំ ធម្មាទំ អទិកមាយ ន
 ឆន្តំ ជនេតិ អទិកតេ កុសលេ ធម្មេ ន
 សារក្ខតិ សាតច្ចកិរិយាយ ន សម្មាទេតិ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គគ្រូនិកាយ ឆក្កនិបាត

ធម៌ ៦ យ៉ាងតើអ្វីខ្លះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ជាអ្នក
 ត្រេកអរក្នុងធម៌ ១ ត្រេកអរក្នុងការវិនា ១ ត្រេកអរក្នុងការលះ ១ ត្រេកអរ
 ក្នុងបរិវេក ១ ត្រេកអរក្នុងអព្យាបាទ ១ ត្រេកអរក្នុងធម៌ មិនធ្វើដំណើរ
 ឲ្យយឺតយូរ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុប្រកបដោយធម៌ ៦ យ៉ាង
 នេះឯង ជាអ្នកមានសុខនិងសោមនស្សដ៏ច្រើន ក្នុងបច្ចុប្បន្ន ទាំងហេតុ
 ប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីអស់អាសវៈទាំងឡាយ ភិក្ខុនោះបានប្រារព្ធហើយ ។

[៧៧] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុប្រកបដោយធម៌ ៦ យ៉ាង ជាអ្នក
 មិនគួរ ដើម្បីបាននូវកុសលធម៌ដែលខ្លួនមិនទាន់បាន ឬ ដើម្បីធ្វើកុសល-
 ធម៌ដែលខ្លួនបានរួចហើយ ឲ្យផ្សាយចេញទៅ ។ ធម៌ ៦ យ៉ាងតើអ្វីខ្លះ ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ជាអ្នកមិនឈ្លាសក្នុងសេចក្តី
 ចម្រើន ១ មិនឈ្លាសក្នុងសេចក្តីវិនាស ១ មិនឈ្លាសក្នុងឧបាយ ១ មិន
 ញ៉ាំងសេចក្តីចូលចិត្តឲ្យកើតឡើង ដើម្បីបាននូវកុសលធម៌ទាំងឡាយ
 ដែលខ្លួនមិនទាន់បាន ១ មិនរក្សានូវកុសលធម៌ទាំងឡាយ ដែលខ្លួនបាន
 ហើយ ១ មិនញ៉ាំងកុសលធម៌ឲ្យដល់ព្រម ដោយការធ្វើរឿយៗ ១ ។

ទុតិយបណ្ណាសកេ អរហន្តវគ្គោ

ឥមេហិ ខោ ភិក្ខុវេ ឆហិ ធម្មេហិ សមដ្ឋាកតោ
ភិក្ខុ ភកញោ អនទិកតំ វា កុសលំ ធម្មំ អទិកន្តំ
អទិកតំ វា កុសលំ ធម្មំ ជាតិកាតុំ ។

ឆហិ ភិក្ខុវេ ធម្មេហិ សមដ្ឋាកតោ ភិក្ខុ ភកញោ
អនទិកតំ វា កុសលំ ធម្មំ អទិកន្តំ អទិកតំ វា
កុសលំ ធម្មំ ជាតិកាតុំ ។ កតមេហិ ឆហិ ។

ឥធម ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អាយកុសលោ ច ហោតិ អចាយ-
កុសលោ ច ហោតិ ឧចាយកុសលោ ច ហោតិ អន-
ទិកតានំ កុសលានំ ធម្មានំ អទិកមាយ ឆន្តំ ជនេតិ
អទិកតេ កុសលេ ធម្មេ សារក្ខតិ សាតច្ចកិរិយាយ
សម្មាទេតិ ។ ឥមេហិ ខោ ភិក្ខុវេ ឆហិ ធម្មេហិ
សមដ្ឋាកតោ ភិក្ខុ ភកញោ អនទិកតំ វា កុសលំ ធម្មំ
អទិកន្តំ អទិកតំ វា កុសលំ ធម្មំ ជាតិកាតុន្តិ ។

[៨០] ឆហិ ភិក្ខុវេ ធម្មេហិ សមដ្ឋាកតោ ភិក្ខុ
ន ចិរស្សេវ មហាត្ថំ^(១) វេបុល្លត្ថំ ចាបុណាតិ ធម្មេសុ ។

១ ឱ. ម. មហាត្ថំ ។

ទុតិយបណ្ណាសក អរហន្តវគ្គ

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុប្រកបដោយធម៌ ៦ យ៉ាងនេះឯង ជាអ្នកមិនគួរ
ដើម្បីបាននូវកុសលធម៌ ដែលខ្លួនមិនទាន់បាន ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុប្រកបដោយធម៌ ៦ យ៉ាង ជាអ្នកគួរដើម្បី
បាននូវកុសលធម៌ ដែលខ្លួនមិនទាន់បាន ឬ ដើម្បីធ្វើនូវកុសលធម៌
ដែលខ្លួនបានរួចហើយ ឲ្យផ្សាយចេញទៅ ។ ធម៌ ៦ យ៉ាង តើ
អ្វីខ្លះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ជាអ្នកឈ្លាស
ក្នុងសេចក្តីចម្រើន ១ ឈ្លាសក្នុងសេចក្តីវិនាស ១ ឈ្លាសក្នុងឧបាយ ១
ញ៉ាំងសេចក្តីចូលចិត្តឲ្យកើតឡើង ដើម្បីបាននូវកុសលធម៌ទាំងឡាយ
ដែលខ្លួនមិនទាន់បាន ១ រក្សាកុសលធម៌ទាំងឡាយ ដែលខ្លួនបានរួច
ហើយ ១ ញ៉ាំងកុសលឲ្យដល់ព្រម ដោយកិរិយាធ្វើរឿយ ។ ១ ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុប្រកបដោយធម៌ ៦ យ៉ាងនេះឯង ជាអ្នកគួរដើម្បី
បាននូវកុសលធម៌ ដែលខ្លួនមិនទាន់បាន ឬ ដើម្បីធ្វើនូវធម៌ ដែលខ្លួន
បានរួចហើយ ឲ្យផ្សាយចេញទៅ ។

[៨០] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុប្រកបដោយធម៌ ៦ យ៉ាង
មិនយូរប៉ុន្មាន គង់ដល់នូវភាពជាធំ ទូលំទូលាយ ក្នុងធម៌ទាំងឡាយ ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គគ្រូនិកាយស្ស ឆក្កនិបាតោ

កតមេហិ ឆហិ ។ ឥធិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អាណោក-
 ពហុលោ ច ហោតិ យោកពហុលោ ច ហោតិ^(១) វេទ-
 ពហុលោ ច ហោតិ សន្តុដ្ឋិពហុលោ ច អនិក្ខិត្តុដ្ឋហេ
 ច កុសលេសុ ធម្មេសុ ឧត្តវិញ្ច បតាវតិ ។
 ឥមេហិ ខោ ភិក្ខុវេ ឆហិ ធម្មេហិ សមដ្ឋាកតោ ភិក្ខុ
 ន ចិរស្សេវ មហត្ថំ វេបុល្លត្ថំ ចាបុណាតិ ធម្មេសូតិ ។

[៨១] ឆហិ ភិក្ខុវេ ធម្មេហិ សមដ្ឋាកតោ យថាកតំ
 និក្ខិត្តោ ឯវំ និរយេ ។ កតមេហិ ឆហិ ។ ចាណាតិ-
 ចាតិ ហោតិ អនិដ្ឋាណាយំ ហោតិ កាមេសុ មិច្ឆាចារី
 ហោតិ មុសាវាទី ហោតិ ចាបិច្ឆោ ច មិច្ឆាទិដ្ឋិ ច ។
 ឥមេហិ ខោ ភិក្ខុវេ ឆហិ ធម្មេហិ សមដ្ឋាកតោ យថា-
 កតំ និក្ខិត្តោ ឯវំ និរយេ ។

ឆហិ ភិក្ខុវេ ធម្មេហិ សមដ្ឋាកតោ យថាកតំ
 និក្ខិត្តោ ឯវំ សក្កេ ។ កតមេហិ ឆហិ ។ ចាណា-
 តិចាតា បដិវិរតោ ហោតិ អនិដ្ឋាណា បដិវិរតោ
 ហោតិ កាមេសុ មិច្ឆាចារា បដិវិរតោ ហោតិ
 មុសាវាទា បដិវិរតោ ហោតិ អប្បិច្ឆោ ច សម្មាទិដ្ឋិ ច ។

១ ម. ហោតីតិ នត្ថិ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គត្តរនិកាយ ឆក្កនិបាត

ធម៌ ៦ យ៉ាងតើអ្វីខ្លះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះជាអ្នក
មានពន្លឺ គឺញាណដ៏ច្រើន ១ មានព្យាយាមដ៏ច្រើន ១ មានសេចក្តី
ត្រេកអរដ៏ច្រើន ១ មានសន្តោសដ៏ច្រើន ១ មិនលះធុរៈចោលក្នុងកុសល-
ធម៌ ១ ញ៉ាំងចិត្តឲ្យឆ្លងទៅរកគុណខាងលើ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
ភិក្ខុប្រកបដោយធម៌ ៦ យ៉ាងនេះឯង មិនយូរប៉ុន្មាន គង់បានដល់នូវ
ភាពជាធិទូលំទូលាយ ក្នុងធម៌ទាំងឡាយ ។

[៨១] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលប្រកបដោយធម៌ ៦ យ៉ាង តែង
ទៅកើតក្នុងនរក ដូចជាគេនាំយកទៅទម្លាក់ ។ ធម៌ ៦ យ៉ាង តើអ្វីខ្លះ ។
គឺជាអ្នកសម្លាប់សត្វ ១ កាន់យកទ្រព្យ ដែលគេមិនបានឲ្យ ១ ប្រព្រឹត្តខុស
ក្នុងកាមទាំងឡាយ ១ ពោលពាក្យកុហក ១ មានសេចក្តីប្រាថ្នាអាក្រក់ ១
មានទិដ្ឋិខុស ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលប្រកបដោយធម៌ ៦ យ៉ាង
នេះឯង តែងទៅកើតក្នុងនរក ដូចជាគេនាំយកទៅទម្លាក់ ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលប្រកបដោយធម៌ ៦ យ៉ាង តែងទៅកើតក្នុង
ឋានសួគ៌ ដូចជាគេនាំទៅដាក់ ។ ធម៌ ៦ យ៉ាង តើអ្វីខ្លះ ។ គឺជាអ្នកវៀរ
ចាកការសម្លាប់ ១ វៀរចាកការកាន់យកទ្រព្យ ដែលគេមិនបាន
ឲ្យ ១ វៀរចាកការប្រព្រឹត្តខុស ក្នុងកាមទាំងឡាយ ១ វៀរចាក
ការនិយាយកុហក ១ មានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ១ មានទិដ្ឋិត្រូវ ១ ។

ទុតិយបណ្ណាសកេ អរហន្តវគ្គោ

ឥមេហិ ខោ ភិក្ខុវេ ឆហិ ធម្មេហិ សមន្នាគតោ
យថាកតំ និក្ខិត្តោ ឯវំ សក្កេតិ ។

[៨២] ឆហិ ភិក្ខុវេ ធម្មេហិ សមន្នាគតោ យថាកតំ
និក្ខិត្តោ ឯវំ និរយេ ។ កតមេហិ ឆហិ ។ មុសាវាទិ
ហោតិ បិសុណាវាចោ ហោតិ ធម្មសាវាចោ^(១) ហោតិ
សម្មប្បុលាបី ហោតិ លុទ្ធា ច បកព្រោ ច ។ ឥមេហិ
ខោ ភិក្ខុវេ ឆហិ ធម្មេហិ សមន្នាគតោ យថាកតំ
និក្ខិត្តោ ឯវំ និរយេ ។

ឆហិ ភិក្ខុវេ ធម្មេហិ សមន្នាគតោ យថាកតំ
និក្ខិត្តោ ឯវំ សក្កេ ។ កតមេហិ ឆហិ ។ មុសាវាទា
បដិវិរតោ ហោតិ បិសុណាយ វាចាយ បដិវិរតោ
ហោតិ ធម្មសាយ វាចាយ បដិវិរតោ ហោតិ សម្មប្បុ-
លាចា បដិវិរតោ ហោតិ អលុទ្ធា ច អប្បកព្រោ ច ។
ឥមេហិ ខោ ភិក្ខុវេ ឆហិ ធម្មេហិ សមន្នាគតោ
យថាកតំ និក្ខិត្តោ ឯវំ សក្កេតិ ។

[៨៣] ឆហិ ភិក្ខុវេ ធម្មេហិ សមន្នាគតោ អកព្វោ
ភិក្ខុ អក្កំ ធម្មំ អរហត្តំ សច្ចិកាតុំ ។ កតមេហិ ឆហិ ។

១ ម. បាណាតិបាតី ហោតិ អទិន្នាទាយី ហោតិ កាមេសុមិច្ឆាចារី ហោតិ មុសាវាទី ហោតិ ។

ទុតិយបណ្ណាសក អរហន្តវគ្គ

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលប្រកបដោយធម៌ ៦ យ៉ាងនេះឯង តែង
ទៅកើតក្នុងឋានសួគ៌ ដូចជាគេនាំយកទៅដាក់ ។

[៨២] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលប្រកបដោយធម៌ ៦ យ៉ាង តែង
ទៅកើតក្នុងនរក ដូចជាគេនាំយកទៅទម្លាក់ ។ ធម៌ ៦ យ៉ាង តើអ្វីខ្លះ ។
គឺបុគ្គលជាអ្នកនិយាយកុហក ១ និយាយញុះញង់ ១ និយាយអាក្រក់ ១
និយាយឥតប្រយោជន៍ ១ កាចអាក្រក់ ១ ឃ្នើសឃ្នង ១ ។ ម្នាលភិក្ខុ
ទាំងឡាយ បុគ្គលប្រកបដោយធម៌ ៦ យ៉ាងនេះឯង តែងទៅកើតក្នុង
នរក ដូចជាគេនាំយកទៅទម្លាក់ ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលប្រកបដោយធម៌ ៦ យ៉ាង តែងទៅកើត
ក្នុងឋានសួគ៌ ដូចជាគេនាំយកទៅដាក់ ។ ធម៌ ៦ យ៉ាង តើអ្វីខ្លះ ។ គឺបុគ្គលជា
អ្នករៀនចាកការនិយាយកុហក ១ រៀនចាកការនិយាយញុះញង់ ១ រៀនចាក
ការនិយាយអាក្រក់ ១ រៀនចាកការនិយាយឥតប្រយោជន៍ ១ មិនកាច
អាក្រក់ ១ មិនឃ្នើសឃ្នង ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលប្រកបដោយ
ធម៌ ៦ យ៉ាងនេះឯង តែងទៅកើតក្នុងឋានសួគ៌ ដូចជាគេនាំយកទៅដាក់ ។

[៨៣] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុប្រកបដោយធម៌ ៦ យ៉ាង ជាអ្នកមិនគួរ
ដើម្បីធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវអរហត្ត ជាធម៌ដ៏ខ្ពង់ខ្ពស់ ។ ធម៌ ៦ យ៉ាងតើអ្វីខ្លះ ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គត្តរនិកាយស្ស ឆក្កនិបាតោ

ឥធិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អសន្ទោ ហោតិ អហិរិកោ ហោតិ
អនោត្តប្បិ ហោតិ កុសីនោ ហោតិ ទុប្បញ្ញោ ហោតិ
កាយេ ច ជីវិតេ ច សាមេក្ខោ ហោតិ ។ ឥមេហិ
ខោ ភិក្ខុវេ ឆហិ ធម្មេហិ សមន្នាគតោ ភិក្ខុ អភព្វោ
អត្ថំ ធម្មំ អរហត្តំ សច្ចិកាតុំ ។

ឆហិ ភិក្ខុវេ ធម្មេហិ សមន្នាគតោ ភិក្ខុ ភព្វោ
អត្ថំ ធម្មំ អរហត្តំ សច្ចិកាតុំ ។ កតមេហិ ឆហិ ។

ឥធិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សន្ទោ ហោតិ ហិរិមា ហោតិ ឱត្តប្បិ
ហោតិ អារទ្ធវិយោ ហោតិ បញ្ញាវា ហោតិ កាយេ
ច ជីវិតេ ច អនមេក្ខោ ហោតិ ។ ឥមេហិ ខោ
ភិក្ខុវេ ឆហិ ធម្មេហិ សមន្នាគតោ ភិក្ខុ ភព្វោ
អត្ថំ ធម្មំ អរហត្តំ សច្ចិកាតុន្តិ ។

[៨៤] ឆហិ ភិក្ខុវេ ធម្មេហិ សមន្នាគតស្ស ភិក្ខុនោ
យា រត្តិ វា ទិវសោ វា អាគច្ឆតិ ហានិយេវ ចាដិកដ្ឋា
កុសលេសុ ធម្មេសុ នោ វុឡិ ។ កតមេហិ ឆហិ ។
ឥធិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ មហិច្ឆោ ហោតិ វិហាតវា

សុត្តន្តបិដក អង្គត្ថរនិកាយ ឆក្កនិបាត

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ជាអ្នកមិនមានសទ្ធា ១ មិនខ្មាសបាប ១ មិនក្តៅក្រហាយនឹងបាប ១ ខ្ជិលច្រអូស ១ អប្បតតប្រាជ្ញា ១ មានសេចក្តីអាឡោះអាលីយ ក្នុងរាងកាយនិងជីវិត ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុប្រកបដោយធម៌ ៦ យ៉ាងនេះឯង ជាអ្នកមិនគួរដើម្បីធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវអរហត្ត ជាធម៌ដ៏ខ្ពង់ខ្ពស់ ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុប្រកបដោយធម៌ ៦ យ៉ាង ជាអ្នកគួរដើម្បីធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវអរហត្ត ជាធម៌ដ៏ខ្ពង់ខ្ពស់ ។ ធម៌ ៦ យ៉ាងតើអ្វីខ្លះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ជាអ្នកមានសទ្ធា ១ មានសេចក្តីខ្មាសបាប ១ មានសេចក្តីខ្ជិលច្រអូស ១ មានប្រាជ្ញា ១ មិនអាឡោះអាលីយ ក្នុងរាងកាយនិងជីវិត ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុប្រកបដោយធម៌ ៦ យ៉ាងនេះឯង ជាអ្នកគួរដើម្បីធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវអរហត្ត ជាធម៌ដ៏ខ្ពង់ខ្ពស់ ។

[៨២] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុប្រកបដោយធម៌ ៦ យ៉ាង យប់ក្តី ថ្ងៃក្តី រមែងមានមក ឯសេចក្តីសាបសូន្យ ក្នុងកុសលធម៌ទាំងឡាយ តែងកើតឡើងប្រាកដ សេចក្តីចម្រើនមិនមានឡើយ ។ ធម៌ ៦ យ៉ាង តើអ្វីខ្លះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ជាអ្នកមានសេចក្តីប្រាថ្នាច្រើន មានសេចក្តីចង្អៀតចង្អល់

ទុតិយបណ្ណាសក អរហន្តវគ្គ

មិនសន្តោសដោយចីវរ បិណ្ឌបាត សេនាសនៈ និងគិលានប្បច្ចយ-
 ភេសជ្ជបរិក្ខារ តាមមាន តាមបាន ១ មិនមានសទ្ធា ១ ទ្រុស្តសីល ១
 ខ្ជិលច្រអូស ១ ភ្លេចស្មារតី ១ អប្បឥតប្រាជ្ញា ១ ។ ម្នាលភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ ភិក្ខុប្រកបដោយធម៌ ៦ យ៉ាងនេះឯង យប់ក្តី ថ្ងៃក្តី រមែង
 មានមក ឯសេចក្តីសាបសូន្យ ក្នុងកុសលធម៌ទាំងឡាយ តែងកើតឡើង
 ប្រាកដ សេចក្តីចម្រើនមិនមានឡើយ ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុប្រកបដោយធម៌ ៦ យ៉ាង យប់ក្តី ថ្ងៃក្តី
 រមែងមានមក ឯសេចក្តីចម្រើនក្នុងកុសលធម៌ទាំងឡាយ តែងកើតឡើង
 ប្រាកដ សេចក្តីសាបសូន្យមិនមានឡើយ ។ ធម៌ ៦ យ៉ាង តើអ្វីខ្លះ ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ជាអ្នកមិនមានសេចក្តី
 ប្រាជ្ញាច្រើន មិនមានសេចក្តីចង្អៀតចង្អល់ សន្តោសដោយចីវរ បិណ្ឌបាត
 សេនាសនៈ និងគិលានប្បច្ចយភេសជ្ជបរិក្ខារ តាមមានតាមបាន ១
 ជាអ្នកមានសទ្ធា ១ មានសីល ១ ប្រារព្ធសេចក្តីព្យាយាម ១ មានស្មារតី ១

សុត្តន្តបិដកេ អង្គត្ថវនិកាយស្ស ឆក្កនិបាតោ

បញ្ញវា ហោតិ ។ ឥមេហិ ខោ ភិក្ខុវេ ធម្មិ
 ធម្មេហិ សមដ្ឋាកតស្ស ភិក្ខុនោ យា វត្តិ វា
 ទិវសោ វា អាកច្ឆតិ វុឡិយេវ ចាដិកដ្ឋា កុសលេសុ
 ធម្មេសុ នោ បរិហានីតិ ។

អរហន្តវគ្គោ តតិយោ ។

តិស្សុទ្ធានំ

ទុក្ខំ អរហត្តំ ឧត្តរិ ច សុខំ អធិកមេន ច
 មហត្តទ្ធឯនិរយេ អក្កធម្មញ្ច វត្តិយាតិ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គត្ថរនិកាយ ឆក្កនិបាត

មានប្រាជ្ញា ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុប្រកបដោយធម៌ ៦ យ៉ាងនេះ
ឯង យប់ក្តី ថ្ងៃក្តី រមែងមានមក ឯសេចក្តីចម្រើនក្នុងកុសលធម៌ទាំងឡាយ
តែងកើតឡើងប្រាកដ សេចក្តីសាបសូន្យមិនមានឡើយ ។

ចប់ អរហន្តវគ្គទី ៣ ។

ឧទ្ទាននៃអរហន្តវគ្គនោះគឺ

និយាយពីការនៅជាទុក្ខ ១ មិនគួរធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់អរហត្ត ១
ឧត្តរិមនុស្សធម៌ ១ សុខនិងសោមនស្សដ៏ច្រើន ១ ការ
ត្រាស់ដឹង និងមិនត្រាស់ដឹង ១ ដល់នូវភាពជាធំ ១ ការទៅ
កើតក្នុងនរកពីរលើក មិនគួរធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវអគ្គធម៌ និង
គួរធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវអគ្គធម៌ ១ យប់និងថ្ងៃ រមែងមានមក ១ ។

សីតិវគ្គោ

[៨៥] ឆហិ ភិក្ខុវេ ធម្មេហិ សមដ្ឋាកតោ
 ភិក្ខុ អកញ្ចោ អនុត្តរំ សីតិការំ សច្ចិកាតំ ។
 កតមេហិ ឆហិ ។ ឥធិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ យស្មី
 សមយេ ចិត្តំ និក្ខហោតព្វំ តស្មី សមយេ ចិត្តំ
 ន និក្ខណ្ណាតិ យស្មី សមយេ ចិត្តំ បក្ខហោតព្វំ
 តស្មី សមយេ ចិត្តំ ន បក្ខណ្ណាតិ យស្មី សមយេ
 ចិត្តំ សម្មហំសិតព្វំ តស្មី សមយេ ចិត្តំ ន
 សម្មហំសតិ យស្មី សមយេ ចិត្តំ អដ្ឋបេក្ខិតព្វំ
 តស្មី សមយេ ចិត្តំ ន អដ្ឋបេក្ខិតិ ហីណិមុត្តិកោ
 ច ហោតិ សក្កាយាកិរតោ ច ។ ឥមេហិ ខោ
 ភិក្ខុវេ ឆហិ ធម្មេហិ សមដ្ឋាកតោ ភិក្ខុ អកញ្ចោ
 អនុត្តរំ សីតិការំ សច្ចិកាតំ ។

ឆហិ ភិក្ខុវេ ធម្មេហិ សមដ្ឋាកតោ ភិក្ខុ កញ្ចោ
 អនុត្តរំ សីតិការំ សច្ចិកាតំ ។ កតមេហិ ឆហិ ។
 ឥធិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ យស្មី សមយេ ចិត្តំ និក្ខហោតព្វំ

សីតិវគ្គ

[៨៥] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុប្រកបដោយធម៌ ៦ យ៉ាង ជាអ្នកមិនគួរដើម្បីធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ នូវសេចក្តីត្រជាក់ចិត្ត ដ៏ប្រសើរបាន ។

ធម៌ ៦ យ៉ាងតើអ្វីខ្លះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ចិត្ត ដែលគួរសង្កត់សង្កិន ក្នុងពេលណា មិនសង្កត់សង្កិនចិត្ត ក្នុងពេលនោះ ១

ចិត្តដែលគួរផ្តងឡើង ក្នុងពេលណា មិនផ្តងចិត្តឡើង ក្នុងពេលនោះ ១

ចិត្តដែលគួរធ្វើឲ្យរីករាយ ក្នុងពេលណា មិនធ្វើចិត្តឲ្យរីករាយ ក្នុងពេល នោះ ១ ចិត្តដែលគួរធ្វើឲ្យព្រងើយ ក្នុងពេលណា មិនធ្វើចិត្តឲ្យព្រងើយ ក្នុងពេលនោះ ១ ជាអ្នកស្ទុះចុះក្នុងធម៌ថោកទាប ១ ត្រេកអរនឹងកាយ របស់ខ្លួន ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុប្រកបដោយធម៌ ៦ យ៉ាងនេះឯង ជាអ្នកមិនគួរដើម្បីធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ នូវសេចក្តីត្រជាក់ចិត្ត ដ៏ប្រសើរបាន ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុប្រកបដោយធម៌ ៦ យ៉ាង ជាអ្នកគួរដើម្បីធ្វើឲ្យ ជាក់ច្បាស់នូវសេចក្តីត្រជាក់ចិត្ត ដ៏ប្រសើរ ។ ធម៌ ៦ យ៉ាង តើអ្វីខ្លះ ។ ម្នាលភិក្ខុ ទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ចិត្តដែលគួរសង្កត់សង្កិន ក្នុងពេលណា

សុត្តន្តបិដកេ អង្គត្ថរនិកាយស្ស ឆក្កនិបាតោ

តស្មី សមយេ ចិត្តំ និក្កណ្ណាតិ យស្មី សមយេ ចិត្តំ
 បក្កហោតព្វំ តស្មី សមយេ ចិត្តំ បក្កណ្ណាតិ យស្មី
 សមយេ ចិត្តំ សម្បហំសិតព្វំ តស្មី សមយេ ចិត្តំ
 សម្បហំសតិ យស្មី សមយេ ចិត្តំ អន្ស្របេក្ខិតព្វំ
 តស្មី សមយេ ចិត្តំ អន្ស្របេក្ខិតិ បណ្ឌិតាធិមុត្តិកោ ច
 ហោតិ និព្វានាភិរតោ ច ។ ឥមេហិ ខោ ភិក្ខុវេ
 ឆហិ ធម្មេហិ សមន្នាគតោ ភិក្ខុ ភព្វោ អនុត្តរំ
 សីតិការំ សច្ចិកាតុន្តិ ។

[៨៦] ឆហិ ភិក្ខុវេ ធម្មេហិ សមន្នាគតោ
 សុណាន្តោបិ សទ្ធម្មំ អភព្វោ និយាមំ ឱក្កមិត្តំ
 កុសលេសុ ធម្មេសុ សម្មត្តំ ។ កតមេហិ ឆហិ ។
 កម្មារណតាយ សមន្នាគតោ ហោតិ កិលេសារណា-
 តាយ សមន្នាគតោ ហោតិ វិចារណតាយ
 សមន្នាគតោ ហោតិ អស្សន្ទោ ច ហោតិ អច្ចន្ទិកោ
 ច ទុប្បញ្ញោ ច ។ ឥមេហិ ខោ ភិក្ខុវេ
 ឆហិ ធម្មេហិ សមន្នាគតោ សុណាន្តោបិ សទ្ធម្មំ

សុត្តន្តបិដក អង្គគ្រូនិកាយ ឆក្កនិបាត

ក៏សង្កត់សង្កិនចិត្ត ក្នុងពេលនោះ ១ ចិត្តដែលគួរផ្តងឡើង ក្នុងពេលណា ក៏
 ផ្តងចិត្តឡើង ក្នុងពេលនោះ ១ ចិត្តដែលគួរធ្វើឲ្យរីករាយ ក្នុងពេលណា ក៏
 ធ្វើចិត្តឲ្យរីករាយ ក្នុងពេលនោះ ១ ចិត្តដែលគួរធ្វើឲ្យព្រងើយ ក្នុងពេល
 ណា ក៏ធ្វើចិត្តឲ្យព្រងើយក្នុងពេលនោះ ១ ជាអ្នកស្ទុះចុះក្នុងធម៌ដ៏ថ្លៃថ្លា ១
 ត្រេកអរ ក្នុងព្រះនិព្វាន ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុប្រកបដោយធម៌ ៦
 យ៉ាងនេះឯង ជាអ្នកគួរដើម្បីធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ នូវសេចក្តីត្រជាក់ចិត្ត
 ដ៏ប្រសើរ ។

[៨៦] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលប្រកបដោយធម៌ ៦ យ៉ាង
 បើទុកជាកំពុងស្តាប់ព្រះសទ្ធម្ម ក៏មិនគួរដើម្បីចុះកាន់និយាម ៩ គឺ មគ្គដ៏
 ប្រពៃ ក្នុងកុសលធម៌ទាំងឡាយ ។ ធម៌ ៦ យ៉ាងតើអ្វីខ្លះ ។ គឺបុគ្គល
 ជាអ្នកប្រកបដោយការរារាំងគឺកម្ម^(១) ១ ប្រកបដោយការរារាំង គឺ
 កិលេស^(២) ១ ប្រកបដោយការរារាំងគឺវិបាក^(៣) ១ មិនមានសទ្ធា ១
 មិនពេញចិត្តនឹងធម៌ ១ អប្បឥតប្រាជ្ញា ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 បុគ្គលប្រកបដោយធម៌ ៦ យ៉ាងនេះឯង បើទុកជាកំពុងស្តាប់ព្រះសទ្ធម្ម

១ អនន្តរិយកម្មទាំង ៥ ។ ២ និយតមិច្ឆាទិដ្ឋិ ។ ៣ ឲ្យបដិសន្ធិតាមអកុសលវិបាក
 ឬ ឲ្យបដិសន្ធិជាអហេតុកកំណើត គឺកើតជាមនុស្សគ, ផ្លូវ, ខ្វាក់ជាដើម ព្រោះអកុសលវិបាក
 ទាំងឡាយ ។ អដ្ឋកថា ។

ទុតិយបណ្ណសកេ សីតិវគ្គោ

អភព្វោ និយាមំ ឱក្កមិត្តំ កុសលេសុ ធម្មេសុ សម្មត្តំ ។
 ឆហិ ភិក្ខុវេ ធម្មេហិ សមដ្ឋាភតោ សុណាន្តោបិ
 សទ្ធម្មំ ភព្វោ និយាមំ ឱក្កមិត្តំ កុសលេសុ
 ធម្មេសុ សម្មត្តំ ។ កតមេហិ ឆហិ ។ ន កម្មារណា-
 តាយ សមដ្ឋាភតោ ហោតិ ន កិលេសារណាតាយ
 សមដ្ឋាភតោ ហោតិ ន វិចាការណាតាយ សមដ្ឋាភតោ
 ហោតិ សន្នោ ច ហោតិ ឆន្ទិកោ ច បញ្ញាវា ច ។
 ឥមេហិ ខោ ភិក្ខុវេ ឆហិ ធម្មេហិ សមដ្ឋាភតោ
 សុណាន្តោបិ សទ្ធម្មំ ភព្វោ និយាមំ ឱក្កមិត្តំ
 កុសលេសុ ធម្មេសុ សម្មត្តន្តិ ។

[៨៧] ឆហិ ភិក្ខុវេ ធម្មេហិ សមដ្ឋាភតោ
 សុណាន្តោបិ សទ្ធម្មំ អភព្វោ និយាមំ ឱក្កមិត្តំ
 កុសលេសុ ធម្មេសុ សម្មត្តំ ។ កតមេហិ ឆហិ ។
 មាតា ដីវិតា វោរោមិតា ហោតិ មិតា ដីវិតា
 វោរោមិតោ ហោតិ អរហា ដីវិតា វោរោមិតោ
 ហោតិ តថាភតស្ស ទុដ្ឋេន ចិត្តេន លោហិតំ
 ឧប្បាទិតំ ហោតិ សង្ឃោ ភិក្ខុវេ ហោតិ

ទុតិយបណ្ណាសក សីតិវគ្គ

ក៏មិនគួរដើម្បីចុះកាន់និយាមដ៏ប្រពៃ ក្នុងកុសលធម៌ទាំងឡាយ ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលប្រកបដោយធម៌ ៦ យ៉ាង បើបានស្តាប់ ព្រះសទ្ធម្ម ជាអ្នកគួរ ដើម្បីចុះកាន់និយាមដ៏ប្រពៃ ក្នុងកុសលធម៌ ទាំងឡាយ ។ ធម៌ ៦ យ៉ាង តើអ្វីខ្លះ ។ គឺបុគ្គលជាអ្នកមិនប្រកបដោយ ការរារាំងគឺកម្ម ១ មិនប្រកបដោយការរារាំងគឺកិលេស ១ មិនប្រកបដោយ ការរារាំងគឺវិបាក ១ មានសទ្ធា ១ ពេញចិត្តនឹងកុសលធម៌ ១ មាន ប្រាជ្ញា ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលប្រកបដោយធម៌ ៦ យ៉ាងនេះឯង កាលបើបានស្តាប់នូវព្រះសទ្ធម្ម ជាអ្នកគួរដើម្បីចុះកាន់និយាមដ៏ប្រពៃ ក្នុងកុសលធម៌ទាំងឡាយ ។

[៨៧] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលប្រកបដោយធម៌ ៦ យ៉ាង បើទុក ជាកំពុងស្តាប់ព្រះសទ្ធម្ម ក៏ជាអ្នកមិនគួរដើម្បីចុះកាន់និយាមដ៏ប្រពៃ ក្នុង កុសលធម៌ទាំងឡាយ ។ ធម៌ ៦ យ៉ាង តើអ្វីខ្លះ ។ គឺបុគ្គលជាអ្នកផ្តាច់ផ្តិលជីវិត មាតា ១ ផ្តាច់ផ្តិលជីវិតបិតា ១ ផ្តាច់ផ្តិលជីវិតអរហន្ត ១ មានចិត្តប្រទូស្ត ចំពោះព្រះតថាគត ធ្វើលោហិតឲ្យពុរពាងឡើង ១ បំបែកសង្ឃ ១

សុត្តន្តបិដកេ អង្គុត្តរនិកាយស្ស ឆក្កនិបាតោ

ទុប្បញ្ញោ ហោតិ ជន្នោ ឯទ្បម្ភកោ ។ ឥមេហិ
ខោ ភិក្ខុវេ ឆហិ ធម្មេហិ សមន្តាកតោ
សុណាន្តោបិ សទ្ធម្មំ អភព្វោ និយាមំ ឱក្កមិត្តំ
កុសលេសុ ធម្មេសុ សម្មត្តំ ។

ឆហិ ភិក្ខុវេ ធម្មេហិ សមន្តាកតោ សុណាន្តោបិ
សទ្ធម្មំ ភព្វោ និយាមំ ឱក្កមិត្តំ កុសលេសុ
ធម្មេសុ សម្មត្តំ ។ កតមេហិ ឆហិ ។ ន មាតា ដីវិតា
វោរោបិតា ហោតិ ន បិតា ដីវិតា វោរោបិតោ ហោតិ
ន អរហា ដីវិតា វោរោបិតោ ហោតិ ន តថាភតស្ស
ទុដ្ឋេន ចិត្តេន លោហិតំ ឧប្បាទិតំ ហោតិ ន សង្ឃោ
ភិក្ខោ ហោតិ បញ្ញាវា ហោតិ អជន្នោ អនេទ្បម្ភកោ ។
ឥមេហិ ខោ ភិក្ខុវេ ឆហិ ធម្មេហិ សមន្តាកតោ
សុណាន្តោបិ សទ្ធម្មំ ភព្វោ និយាមំ ឱក្កមិត្តំ
កុសលេសុ ធម្មេសុ សម្មត្តន្តិ ។

[៨៨] ឆហិ ភិក្ខុវេ ធម្មេហិ សមន្តាកតោ
សុណាន្តោបិ សទ្ធម្មំ អភព្វោ និយាមំ ឱក្កមិត្តំ
កុសលេសុ ធម្មេសុ សម្មត្តំ ។ កតមេហិ ឆហិ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គត្ថរនិកាយ ឆក្កនិបាត

អប្បតតប្រាជ្ញាត្ថលេលា ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលប្រកបដោយ
ធម៌ ៦ យ៉ាងនេះឯង បើទុកជាកំពុងស្តាប់ព្រះសទ្ធម្ម ក៏ជាអ្នកមិនគួរដើម្បីចុះ
កាន់និយាមដ៏ប្រពៃ ក្នុងកុសលធម៌ទាំងឡាយ ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលប្រកបដោយធម៌ ៦ យ៉ាង កាលបើបាន
ស្តាប់ព្រះសទ្ធម្មហើយ ជាអ្នកគួរដើម្បីចុះកាន់និយាមដ៏ប្រពៃ ក្នុងកុសល-
ធម៌ទាំងឡាយ ។ ធម៌ ៦ យ៉ាង តើអ្វីខ្លះ ។ គឺបុគ្គលជាអ្នកមិនផ្តាច់ផ្តិលជីវិត
មាតា ១ មិនផ្តាច់ផ្តិលជីវិតបិតា ១ មិនផ្តាច់ផ្តិលជីវិតអរហន្ត ១ មិនមាន
ចិត្តប្រទូស្តចំពោះព្រះតថាគត ធ្វើលោហិតឲ្យពុរពងឡើង ១ មិនបំបែក
សង្ឃ ១ មានប្រាជ្ញា មិនត្រួតលេលា ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គល
ប្រកបដោយធម៌ ៦ យ៉ាងនេះឯង កាលបើបានស្តាប់ព្រះសទ្ធម្មហើយ
ជាអ្នកគួរដើម្បីចុះកាន់និយាមដ៏ប្រពៃ ក្នុងកុសលធម៌ទាំងឡាយ ។

[៨៨] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលប្រកបដោយធម៌ ៦ យ៉ាង
បើទុកជាកំពុងស្តាប់ព្រះសទ្ធម្ម ក៏ជាអ្នកមិនគួរ ដើម្បីចុះកាន់និយាម
ដ៏ប្រពៃ ក្នុងកុសលធម៌ទាំងឡាយ ។ ធម៌ ៦ យ៉ាង តើអ្វីខ្លះ ។

ទុតិយបណ្ណាសកេ សីតិវគ្គោ

តថាភតប្បវេទិតេ ធម្មវិនយេ ទេសិយមាទេ ន
 សុស្ស្រសតិ ន សោតំ ឱទហតិ ន អញ្ញាចិត្តំ
 ឧបដ្ឋបេតិ អនត្តំ កណ្ណាតិ អត្តំ វិញ្ញាតិ អនុលោមិ-
 កាយ ខន្តិយា សមដ្ឋាកតោ ហោតិ ។ ឥមេហិ ខោ
 ភិក្ខុវេ ឆហិ ធម្មេហិ សមដ្ឋាកតោ សុណាន្តោបិ
 សទ្ធម្មំ អភព្វោ ជិយាមំ ឱក្កមិត្តំ កុសលេសុ
 ធម្មេសុ សម្មត្តំ ។

ឆហិ ភិក្ខុវេ ធម្មេហិ សមដ្ឋាកតោ សុណាន្តោបិ
 សទ្ធម្មំ ភព្វោ ជិយាមំ ឱក្កមិត្តំ កុសលេសុ
 ធម្មេសុ សម្មត្តំ ។ កតមេហិ ឆហិ ។ តថាភត-
 ប្បវេទិតេ ធម្មវិនយេ ទេសិយមាទេ សុស្ស្រសតិ
 សោតំ ឱទហតិ អញ្ញាចិត្តំ ឧបដ្ឋបេតិ អត្តំ
 កណ្ណាតិ អនត្តំ វិញ្ញាតិ អនុលោមិកាយ ខន្តិយា
 សមដ្ឋាកតោ ហោតិ ។ ឥមេហិ ខោ ភិក្ខុវេ ឆហិ
 ធម្មេហិ សមដ្ឋាកតោ សុណាន្តោបិ សទ្ធម្មំ ភព្វោ
 ជិយាមំ ឱក្កមិត្តំ កុសលេសុ ធម្មេសុ សម្មត្តន្តិ ។

ទុតិយបណ្ណាសក សីតិវគ្គ

គឺកាលបើធម៌វិន័យ ដែលព្រះតថាគតប្រកាសសម្តែង បុគ្គលមិនស្តាប់
 ដោយគោរព ១ មិនប្រុងត្រចៀកស្តាប់ ១ មិនតាំងចិត្តស្តាប់ឲ្យបាន
 ដឹង ១ កាន់យកតែអំពើតតប្រយោជន៍ ១ លះបង់ប្រយោជន៍ចោល ១
 ប្រកបដោយខន្តី ដ៏មិនសមគួរ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលប្រកប
 ដោយធម៌ ៦ យ៉ាងនេះឯង បើទុកជាកំពុងស្តាប់ព្រះសទ្ធម្ម ក៏មិនគួរ
 ដើម្បីចុះកាន់និយាម ដ៏ប្រពៃ ក្នុងកុសលធម៌ទាំងឡាយ ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលប្រកបដោយធម៌ ៦ យ៉ាង កាលបើបាន
 ស្តាប់ព្រះសទ្ធម្ម ជាអ្នកគួរដើម្បីចុះកាន់និយាមដ៏ប្រពៃ ក្នុងកុសលធម៌ទាំង
 ឡាយ ។ ធម៌ ៦ យ៉ាង តើអ្វីខ្លះ ។ គឺកាលបើធម៌វិន័យ ដែលព្រះតថាគត
 ទ្រង់ប្រកាសសម្តែង បុគ្គលស្តាប់ដោយគោរព ១ ប្រុងត្រចៀកស្តាប់ ១
 តាំងចិត្តប្រុងស្តាប់ឲ្យដឹង ១ កាន់យកនូវប្រយោជន៍ ១ លះបង់នូវអំពើមិន
 ជាប្រយោជន៍ ១ ប្រកបដោយខន្តីដ៏សមគួរ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 បុគ្គលប្រកបដោយធម៌ ៦ យ៉ាងនេះឯង កាលបើបានស្តាប់ព្រះសទ្ធម្ម
 ជាអ្នកគួរ ដើម្បីចុះកាន់និយាមដ៏ប្រពៃ ក្នុងកុសលធម៌ទាំងឡាយ ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គត្តរនិកាយស្ស ឆក្កនិបាតោ

[៨៩] ឆ ភិក្ខុវេ ធម្មេ អប្បហាយ អភព្វោ
 ទិដ្ឋិសម្បទំ សច្ចិកាតុំ ។ កតមេ ឆ ។ សក្កាយទិដ្ឋិ
 វិចិត្តិច្ឆំ សីលព្វតបរាមាសំ អទាយកមនិយំ រាតំ
 អទាយកមនិយំ ទោសំ អទាយកមនិយំ មោហំ ។
 ឥមេ ខោ ភិក្ខុវេ ឆ ធម្មេ អប្បហាយ អភព្វោ
 ទិដ្ឋិសម្បទំ សច្ចិកាតុំ ។

ឆ ភិក្ខុវេ ធម្មេ បហាយ ភព្វោ ទិដ្ឋិសម្បទំ សច្ចិ-
 កាតុំ ។ កតមេ ឆ ។ សក្កាយទិដ្ឋិ វិចិត្តិច្ឆំ សីល-
 ព្វតបរាមាសំ អទាយកមនិយំ រាតំ អទាយកមនិយំ
 ទោសំ អទាយកមនិយំ មោហំ ។ ឥមេ ខោ ភិក្ខុវេ
 ឆ ធម្មេ បហាយ ភព្វោ ទិដ្ឋិសម្បទំ សច្ចិកាតុន្តិ ។

[៩០] ឆយិមេ ភិក្ខុវេ ធម្មា ទិដ្ឋិសម្បទ្ខស្ស
 បុគ្គលស្ស បហីនា ។ កតមេ ឆ ។ សក្កាយទិដ្ឋិ
 វិចិត្តិច្ឆា សីលព្វតបរាមាសោ អទាយកមនិយោ រាតោ

សុត្តន្តបិដក អង្គគ្រូនិកាយ ឆក្កនិបាត

[៨៩] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលមិនបានលះធម៌ ៦ យ៉ាង ជា អ្នកមិនគួរ ដើម្បីធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវទិដ្ឋិសម្បទា (សោតាបត្តិមគ្គ) បាន ឡើយ ។ ធម៌ ៦ យ៉ាង តើអ្វីខ្លះ ។ គឺសក្កាយទិដ្ឋិ ១ វិចិកិច្ឆា ១ សីល- ពូតបរាមាសៈ ១ រាគៈជាហេតុនាំឲ្យទៅកាន់អបាយ ១ ទោសៈជាហេតុ នាំឲ្យទៅកាន់អបាយ ១ មោហៈជាហេតុនាំឲ្យទៅកាន់អបាយ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលមិនបានលះធម៌ទាំង ៦ យ៉ាងនេះទេ មិនគួរ ដើម្បីធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវទិដ្ឋិសម្បទាបានឡើយ ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលលះធម៌ ៦ យ៉ាងបាន ទើបគួរដើម្បី ធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវទិដ្ឋិសម្បទា ។ ធម៌ ៦ យ៉ាង តើអ្វីខ្លះ ។ គឺសក្កាយទិដ្ឋិ ១ វិចិកិច្ឆា ១ សីលពូតបរាមាសៈ ១ រាគៈជាហេតុនាំឲ្យទៅកាន់អបាយ ១ ទោសៈជាហេតុនាំឲ្យទៅកាន់អបាយ ១ មោហៈជាហេតុនាំឲ្យទៅកាន់ អបាយ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលលះធម៌ ៦ យ៉ាងនេះបាន ហើយ ទើបគួរធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវទិដ្ឋិសម្បទាបាន ។

[៩០] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលដែលបរិបូណ៌ដោយទិដ្ឋិ ទើប លះធម៌ ៦ យ៉ាងនេះបាន ។ ធម៌ ៦ យ៉ាង តើអ្វីខ្លះ ។ គឺសក្កាយទិដ្ឋិ ១ វិចិកិច្ឆា ១ សីលពូតបរាមាសៈ ១ រាគៈជាហេតុនាំឲ្យទៅកាន់អបាយ ១

ទុតិយបណ្ណាសកេ សីតិវគ្គោ

អនាយកមនិយោ ទោសោ អនាយកមនិយោ
មោហោ ។ ឥមេ ខោ ភិក្ខុវេ ឆ ធម្មា ទិដ្ឋិសម្បជ្ជោ
បុគ្គលស្ស បហីនាតិ ។

[៩១] ឆ ភិក្ខុវេ ធម្មេ អភព្វោ ទិដ្ឋិសម្បជ្ជោ
បុគ្គលោ ឧប្បាទេតុំ ។ កតមេ ឆ ។ សក្កាយទិដ្ឋិ
វិចិត្តិច្ចំ សីលព្វតបរាមាសំ អនាយកមនិយំ រាគំ
អនាយកមនិយំ ទោសំ អនាយកមនិយំ មោហំ ។
ឥមេ ខោ ភិក្ខុវេ ឆ ធម្មេ អភព្វោ ទិដ្ឋិសម្បជ្ជោ
បុគ្គលោ ឧប្បាទេតុន្តិ ។

[៩២] ឆយិមាទិ ភិក្ខុវេ អភព្វដ្ឋាណាទិ ។
កតមាទិ ឆ ។ អភព្វោ ទិដ្ឋិសម្បជ្ជោ បុគ្គលោ
សត្តវិ អការវោ វិហារិតុំ អប្បតិស្សោ អភព្វោ ទិដ្ឋិ-
សម្បជ្ជោ បុគ្គលោ ធម្មេ អការវោ វិហារិតុំ អប្បតិស្សោ
អភព្វោ ទិដ្ឋិសម្បជ្ជោ បុគ្គលោ សង្ខេ អការវោ
វិហារិតុំ អប្បតិស្សោ អភព្វោ ទិដ្ឋិសម្បជ្ជោ បុគ្គលោ
សិក្កាយ អការវោ វិហារិតុំ អប្បតិស្សោ អភព្វោ

ទុតិយបណ្ណាសក សីតិវគ្គ

ទោសៈជាហេតុនាំឲ្យទៅកាន់អបាយ ១ មោហៈជាហេតុនាំឲ្យទៅកាន់
អបាយ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលដែលបរិបូណ៌ដោយទិដ្ឋិ
ទើបលះធម៌ទាំង ៦ យ៉ាងនេះបាន ។

[៧១] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលបរិបូណ៌ដោយទិដ្ឋិ មិនគួរធ្វើ
ធម៌ ៦ យ៉ាង ឲ្យកើតឡើងទេ ។ ធម៌ ៦ យ៉ាង តើអ្វីខ្លះ ។ គឺសក្កាយទិដ្ឋិ ១
វិចិកិច្ចា ១ សីលពូតបរាមាសៈ ១ រាគៈជាហេតុនាំឲ្យទៅកាន់អបាយ ១
ទោសៈជាហេតុនាំឲ្យទៅកាន់អបាយ ១ មោហៈជាហេតុនាំឲ្យទៅកាន់
អបាយ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលបរិបូណ៌ដោយទិដ្ឋិ មិនគួរធ្វើ
ធម៌ ៦ យ៉ាងនេះ ឲ្យកើតឡើងបានទេ ។

[៧២] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អកព្វដ្ឋាន (ហេតុដែលមិនគួរ) នេះ
មាន ៦ យ៉ាង ។ ធម៌ ៦ យ៉ាង តើអ្វីខ្លះ ។ គឺបុគ្គលបរិបូណ៌ដោយទិដ្ឋិ មិន
គួរ មិនគោរព មិនកោតក្រែងចំពោះព្រះសាស្តា ១ បុគ្គលបរិបូណ៌
ដោយទិដ្ឋិ មិនគួរ មិនគោរព មិនកោតក្រែងចំពោះព្រះធម៌ ១ បុគ្គល
បរិបូណ៌ដោយទិដ្ឋិ មិនគួរ មិនគោរព មិនកោតក្រែងចំពោះសង្ឃ ១
បុគ្គលបរិបូណ៌ដោយទិដ្ឋិ មិនគួរ មិនគោរព មិនកោតក្រែងចំពោះសិក្ខា ១

សុត្តន្តបិដកេ អង្គត្តវនិកាយស្ស ឆក្កនិបាតោ

ទិដ្ឋិសម្បជ្ជោ បុគ្គលោ អនាគមនីយវត្ថុំ បច្ចាគន្តំ
អភព្វោ ទិដ្ឋិសម្បជ្ជោ បុគ្គលោ អជ្ជមំ ភវំ និព្វត្តេត្ថំ ។
ឥមាជិ ខោ ភិក្ខុវេ ឆ អភព្វដ្ឋាជានីតិ ។

[៩៣] ឆយិមាជិ ភិក្ខុវេ អភព្វដ្ឋាជានិ ។
កតមាជិ ឆ ។ អភព្វោ ទិដ្ឋិសម្បជ្ជោ បុគ្គលោ
កញ្ចំ សដ្ឋារំ និច្ចតោ ឧបកន្តំ អភព្វោ ទិដ្ឋិសម្បជ្ជោ
បុគ្គលោ កញ្ចំ សដ្ឋារំ សុខតោ ឧបកន្តំ អភព្វោ
ទិដ្ឋិសម្បជ្ជោ បុគ្គលោ កញ្ចំ ធម្មំ អត្តតោ ឧបកន្តំ
អភព្វោ ទិដ្ឋិសម្បជ្ជោ បុគ្គលោ អនន្តវិយកម្មំ កាតំ
អភព្វោ ទិដ្ឋិសម្បជ្ជោ បុគ្គលោ កោតុហាលមដ្ឋុលេន
សទ្ធិំ បច្ចាគន្តំ អភព្វោ ទិដ្ឋិសម្បជ្ជោ បុគ្គលោ
ឥតោ ពហិទ្ធា ទត្តិណោយ្យំ កវេសិតំ ។ ឥមាជិ
ខោ ភិក្ខុវេ ឆ អភព្វដ្ឋាជានីតិ ។

[៩៤] ឆយិមាជិ ភិក្ខុវេ អភព្វដ្ឋាជានិ ។
កតមាជិ ឆ ។ អភព្វោ ទិដ្ឋិសម្បជ្ជោ បុគ្គលោ
មាតវំ ដីវិតា វោវោបេត្ថំ អភព្វោ ទិដ្ឋិសម្បជ្ជោ
បុគ្គលោ បិតវំ ដីវិតា វោវោបេត្ថំ អភព្វោ

សុត្តន្តបិដក អង្គគ្រូនិកាយ ឆក្កនិបាត

បុគ្គលបរិបូណ៌ដោយទិដ្ឋិ មិនគួរដើម្បីត្រឡប់ មកកាន់ហេតុដែលខ្លួនមិន
គប្បីប្រកាន់^(១) ១ បុគ្គលបរិបូណ៌ដោយទិដ្ឋិមិនគួរញ៉ាំងភពជាគម្រប់ ៨
ឲ្យកើត^(២) ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ហេតុដែលមិនគួរនេះ
មាន ៦ យ៉ាងប៉ុណ្ណោះ ។

[៩៣] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ហេតុមិនគួរនេះមាន ៦ យ៉ាង ។ ៦
យ៉ាងតើអ្វីខ្លះ ។ គឺបុគ្គលបរិបូណ៌ដោយទិដ្ឋិ មិនគួរប្រកាន់សង្ខារណា
មួយ ថាទៀង ១ បុគ្គលបរិបូណ៌ដោយទិដ្ឋិ មិនគួរប្រកាន់សង្ខារណា
មួយ ថាសុខ ១ បុគ្គលបរិបូណ៌ដោយទិដ្ឋិ មិនគួរប្រកាន់ធម៌ណាមួយ
ថាខ្លួន ១ បុគ្គលបរិបូណ៌ដោយទិដ្ឋិ មិនគួរធ្វើនូវអនន្តរិយកម្ម ១
បុគ្គលបរិបូណ៌ដោយទិដ្ឋិ មិនគួរត្រឡប់ទៅកាន់សេចក្តីបរិសុទ្ធ ដោយ
មង្គលភ្នាក់ផ្អើល ១ បុគ្គលបរិបូណ៌ដោយទិដ្ឋិ មិនគួរស្វែងរកទក្ខិណោយ្យ-
បុគ្គលខាងក្រៅព្រះពុទ្ធសាសនានេះ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ហេតុ
ដែលមិនគួរនេះ មាន ៦ យ៉ាងនេះឯង ។

[៩៤] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ហេតុដែលមិនគួរនេះ មាន ៦
យ៉ាង ។ ៦ យ៉ាង តើអ្វីខ្លះ ។ គឺបុគ្គលបរិបូណ៌ដោយទិដ្ឋិ មិនគួរផ្តាច់
ផ្តិលជីវិតមាតា ១ បុគ្គលបរិបូណ៌ដោយទិដ្ឋិ មិនគួរផ្តាច់ផ្តិលជីវិតបិតា ១

១ ហេតុដែលខ្លួនមិនគួរប្រកាន់នេះ ជាឈ្មោះនៃទិដ្ឋិ ៦២ ប្រការ ។
២ មិនចាប់បដិសន្ធិជាគម្រប់ ៨ ក្នុងកាមាចរភពទៀតទេ ។ អដ្ឋកថា ។

ទុតិយបណ្ណាសកេ សីតិវគ្គោ

ទិដ្ឋិសម្បជ្ជោ បុគ្គលោ អរហន្តំ ដីវិតា វោរោបេតុំ
 អភព្វោ ទិដ្ឋិសម្បជ្ជោ បុគ្គលោ តថាភតស្ស ទុដ្ឋេន
 ចិត្តេន លោហិតំ ឧប្បាទេតុំ អភព្វោ ទិដ្ឋិសម្បជ្ជោ
 បុគ្គលោ សង្ឃំ ភិទ្ធិតុំ អភព្វោ ទិដ្ឋិសម្បជ្ជោ
 បុគ្គលោ អញ្ញំ សត្តារំ ឧទ្ធិសិតុំ ។ ឥមាទិ ខោ
 ភិក្ខុវេ ឆ អភព្វដ្ឋាណាទិទិ ។

[៩៥] ឆយិមាទិ ភិក្ខុវេ អភព្វដ្ឋាណាទិ ។

កតមាទិ ឆ ។ អភព្វោ ទិដ្ឋិសម្បជ្ជោ បុគ្គលោ
 សយំកតំ សុខទុក្ខំ បច្ចាគន្តំ អភព្វោ ទិដ្ឋិសម្បជ្ជោ
 បុគ្គលោ បរកតំ សុខទុក្ខំ បច្ចាគន្តំ អភព្វោ
 ទិដ្ឋិសម្បជ្ជោ បុគ្គលោ សយំកតញ្ច បរកតញ្ច
 សុខទុក្ខំ បច្ចាគន្តំ អភព្វោ ទិដ្ឋិសម្បជ្ជោ បុគ្គលោ
 អសយំការំ^(១) អធិច្ចសមុប្បន្នំ សុខទុក្ខំ បច្ចាគន្តំ
 អភព្វោ ទិដ្ឋិសម្បជ្ជោ បុគ្គលោ អបរការំ
 អធិច្ចសមុប្បន្នំ សុខទុក្ខំ បច្ចាគន្តំ អភព្វោ

១ ម. អសយំការំ (អបរំការំ) ។

ទុតិយបណ្ណាសក សីតិវគ្គ

បុគ្គលបរិបូណ៌ដោយទិដ្ឋិ មិនគួរផ្តាច់ផ្តិលជីវិតអរហន្ត ១ បុគ្គលបរិបូណ៌
ដោយទិដ្ឋិ មិនគួរញ៉ាំងលោហិតរបស់ព្រះតថាគត ឲ្យពោរពងដោយ
ចិត្តប្រទូស្ត ១ បុគ្គលបរិបូណ៌ដោយទិដ្ឋិ មិនគួរបំបែកសង្ឃ ១ បុគ្គល
បរិបូណ៌ដោយទិដ្ឋិ មិនគួរប្រគល់ខ្លួនទៅគ្រូដទៃ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
ហេតុដែលមិនគួរនេះមាន ៦ យ៉ាងនេះឯង ។

[៩៥] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ហេតុដែលមិនគួរ នេះមាន ៦ យ៉ាង ។
៦ យ៉ាងតើអ្វីខ្លះ ។ គឺបុគ្គលបរិបូណ៌ដោយទិដ្ឋិ មិនគួរត្រឡប់មកកាន់
សុខនិងទុក្ខ ដែលខ្លួនធ្វើដោយខ្លួនឯង ១ បុគ្គលបរិបូណ៌ដោយទិដ្ឋិ
មិនគួរត្រឡប់មកកាន់សុខនិងទុក្ខ ដែលបុគ្គលដទៃធ្វើ ១ បុគ្គលបរិបូណ៌
ដោយទិដ្ឋិ មិនគួរត្រឡប់មកកាន់សុខនិងទុក្ខ ដែលខ្លួនឯងធ្វើផង ដែល
បុគ្គលដទៃធ្វើផង ១ បុគ្គលបរិបូណ៌ដោយទិដ្ឋិ មិនគួរត្រឡប់មកកាន់សុខ
និងទុក្ខ ដែលកើតឡើង ដោយមិនអាស្រ័យហេតុ មិនជាអំពើ ដែលខ្លួនឯង
ធ្វើ ១ បុគ្គលបរិបូណ៌ដោយទិដ្ឋិ មិនគួរត្រឡប់មកកាន់សុខនិងទុក្ខ ដែល
កើតឡើង ដោយមិនអាស្រ័យហេតុ មិនមែនជាអំពើដែលបុគ្គលដទៃធ្វើ ១

សុត្តន្តបិដកេ អង្គត្តវនិកាយស្ស ឆក្កនិបាតោ

ទិដ្ឋិសម្បជ្ជោ បុគ្គលោ អសយំការញ្ច អបរការញ្ច
 អធិច្ចសមុប្បជ្ជំ សុខទុក្ខំ បច្ចាគន្តំ ។ តំ កិស្ស
 ហេតុ ។ តថាហិស្ស ភិក្ខុវេ ទិដ្ឋិសម្បជ្ជស្ស
 បុគ្គលស្ស ហេតុ ច សុទិដ្ឋោ ហេតុសមុប្បជ្ជោ ច
 ធម្មា ។ ឥមាជិ ខោ ភិក្ខុវេ ឆ អភព្វជ្ជាជានីតិ ។

សីតិវគ្គោ ចតុត្ថោ ។

តស្សុទ្ធានំ

សីតិ ភព្វោ អារវណាតា សុស្សសា បរុច្ចតិ
 បហាតព្វំ បហីនា មេ ឧប្បាទេតព្វំ សត្តវិ
 កញ្ចិ សដ្ឋារំ មាតវិ សយំកតេន មក្កោតិ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គគ្រូនិកាយ ឆក្កនិបាត

បុគ្គលបរិបូណ៌ដោយទិដ្ឋិ មិនគួរត្រឡប់មកកាន់សុខនិងទុក្ខ ដែល
 កើតឡើង ដោយមិនអាស្រ័យហេតុ មិនមែនជាអំពើ ដែលខ្លួនឯងធ្វើផង
 មិនមែនជាអំពើ ដែលបុគ្គលដទៃធ្វើផង ១ ។ ដំណើរនោះ ព្រោះ
 ហេតុអ្វី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះថា បុគ្គលដែលបរិបូណ៌ដោយ
 ទិដ្ឋិនោះ ឃើញច្បាស់លាស់នូវហេតុផង នូវធម៌កើតអំពីហេតុផង ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ហេតុដែលមិនគួរនេះមាន ៦ យ៉ាងប៉ុណ្ណោះឯង ។

ចប់ សីតិវគ្គទី ៤ ។

ឧទ្ទាននៃសីតិវគ្គនោះគឺ

និយាយអំពីភិក្ខុ មិនគួរធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវសេចក្តីត្រជាក់ ១
 គួរធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវសេចក្តីត្រជាក់ ១ ការរារាំង ១ ស្តាប់
 ដោយគោរព ១ បុគ្គលត្រូវលះបង់ធម៌ ៦ យ៉ាង ១ បុគ្គលលះ
 បង់ធម៌ ៦ យ៉ាងហើយ ១ មិនគួរធ្វើធម៌ ៦ យ៉ាងឲ្យ
 កើតឡើង ១ គោរពក្នុងព្រះសាស្តា ១ មិនគួរប្រកាន់
 សង្ខារណាមួយ ១ មិនគួរ ផ្តាច់ផ្តិលជីវិតមាតា ជាដើម ១
 មិនគួរប្រកាន់សុខទុក្ខ ដោយការធ្វើខ្លួនឯង ១ មគ្គ ១ ។

អាណិសំសវគ្គោ

[៩៦] ឆន្ទំ ភិក្ខុវេ ចាតុកាវោ ទុល្លកោ
 លោកស្មី ។ កតមេសំ ឆន្ទំ ។ តថាភតស្ស
 អរហតោ សម្មាសម្ពុទ្ធស្ស ចាតុកាវោ ទុល្លកោ
 លោកស្មី តថាភតប្បវេទិតស្ស ធម្មវិនយស្ស
 ទេសេតា បុគ្គលោ ទុល្លកោ លោកស្មី
 អរិយាយតនេ បច្ចាជាតោ ទុល្លកោ លោកស្មី
 ឥន្ទ្រិយានំ អវេកលូតា ទុល្លកា លោកស្មី
 អជឿតា អនេធិម្បតតា ទុល្លកា លោកស្មី
 កុសលធម្មច្ឆន្ទោ ទុល្លកោ លោកស្មី ។ ឥមេសំ
 ខោ ភិក្ខុវេ ឆន្ទំ ចាតុកាវោ ទុល្លកោ លោកស្មីន្តិ ។

[៩៧] ឆយិមេ ភិក្ខុវេ អាណិសំសា សោតាបត្តិផល-
 សច្ចិកិរិយាយ ។ កតមេ ឆ ។ សទ្ធម្មនិយតោ ហោតិ
 អបរិហានធម្មោ ហោតិ បរិយន្តកតស្ស ទុក្ខំ ន ហោតិ

អានិសំសវគ្គ

[៩៦] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ការកើតឡើងនៃសភាវៈ ៦ យ៉ាងគឺ បុគ្គលបានដោយក្រ ក្នុងលោក ។ ៦ យ៉ាងតើអ្វីខ្លះ ។ គឺការកើតឡើងនៃព្រះ តថាគតជាអរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធ បុគ្គលបានដោយក្រ ក្នុងលោក ១ បុគ្គល ជាអ្នកសម្តែងធម្មវិន័យ ដែលព្រះតថាគតបានប្រកាសហើយ បុគ្គលបាន ដោយក្រ ក្នុងលោក ១ សត្វត្រឡប់មកកើត ក្នុងប្រទេសជាទីនៅនៃអរិយ- ជន បុគ្គលបានដោយក្រ ក្នុងលោក ១ ការមិនខូចខាតតន្ត្រីយទាំងឡាយ បុគ្គលបានដោយក្រ ក្នុងលោក ១ ភាពនៃបុគ្គលមិនលេលាមិនធ្លួត បុគ្គលបានដោយក្រក្នុងលោក ១ សេចក្តីពេញចិត្ត ក្នុងកុសលធម៌ បុគ្គល បានដោយក្រ ក្នុងលោក ១ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ការកើតឡើងនៃ សភាវៈ ៦ យ៉ាងនេះ បុគ្គលបានដោយក្រ ក្នុងលោក ។

[៩៧] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អានិសង្សនៃកិរិយាធ្វើឲ្យជាក់ ច្បាស់នូវសោតាបត្តិផលនេះ មាន ៦ យ៉ាង ។ ៦ យ៉ាង តើអ្វីខ្លះ ។ គឺបុគ្គលជាអ្នកទៀងត្រង់ ក្នុងព្រះសទ្ធម្ម ១ មានធម៌មិនសាបសូន្យ ១ សេចក្តីទុក្ខ មិនមានដល់បុគ្គល អ្នកធ្វើនូវព្រះនិព្វាន ជាទីបំផុតទុក្ខ ១

សុត្តន្តបិដកេ អង្គត្តរនិកាយស្ស ឆក្កនិបាតោ

អសាធារណោ ញ្ញាណោ សមន្នាកតោ ហោតិ
ហោតុ ចស្ស សុទិដ្ឋោ ហោតុសមុប្បន្នោ ច ធម្មា ។
ឥមេ ខោ ភិក្ខុវេ ឆ អាទិសំសា សោតាបត្តិផល-
សច្ចិកិរិយាយាតិ ។

[៩៨] សោ វត ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ កញ្ចំ សង្ខារំ
និច្ចតោ សមនុបស្សន្តោ អនុលោមិកាយ ខន្តិយា
សមន្នាកតោ ភវិស្សតីតិ នេតំ ហានំ វិជ្ជតិ ។
អនុលោមិកាយ ខន្តិយា អសមន្នាកតោ
សម្មត្តនិយាមំ ឱក្កមិស្សតីតិ នេតំ ហានំ វិជ្ជតិ ។
សម្មត្តនិយាមំ អនោក្កមមាដោ សោតាបត្តិផលំ
វា សកតាកាមិផលំ វា អនាកាមិផលំ វា
អរហត្តំ វា សច្ចិកិរិស្សតីតិ នេតំ ហានំ វិជ្ជតិ ។
សោ វត ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សព្វសង្ខារេ អនិច្ចតោ
សមនុបស្សន្តោ អនុលោមិកាយ ខន្តិយា
សមន្នាកតោ ភវិស្សតីតិ ហានមេតំ វិជ្ជតិ ។
អនុលោមិកាយ ខន្តិយា សមន្នាកតោ សម្មត្ត-
និយាមំ ឱក្កមិស្សតីតិ ហានមេតំ វិជ្ជតិ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គុត្តរនិកាយ ឆក្កនិបាត

ប្រកបដោយញ្ញាណមិនទូទៅ (ដល់បុគ្គជនទាំងឡាយ) ១ ហេតុដែល
បុគ្គលនោះឃើញដោយប្រពៃ ១ ធម៌ទាំងឡាយកើតឡើងអំពីហេតុ ១
ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អានិសង្សនៃកិរិយាធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវសោតាបត្តិ-
ផលមាន ៦ យ៉ាងនេះឯង ។

[៩៨] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ កាលភិក្ខុនោះពិចារណានូវសង្ខារ
ណាមួយ ថាទៀង នឹងប្រកបដោយអនុលោមិកាខន្តិបាន ហេតុនេះ
មិនដែលមានឡើយ ។ ភិក្ខុមិនប្រកបដោយអនុលោមិកាខន្តិ នឹងឈាន
ចុះកាន់និយាមដ៏ប្រពៃបាន ហេតុនេះមិនដែលមានឡើយ ។ កាល
ភិក្ខុមិនឈានចុះកាន់និយាមដ៏ប្រពៃ នឹងធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវសោតា-
បត្តិផល ឬសកទាតាមិផល អនាតាមិផល ឬក៏អរហត្តបាន ហេតុនេះ
មិនដែលមានឡើយ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ កាលភិក្ខុនោះ ពិចារណា
នូវសង្ខារទាំងពួង ថាមិនទៀង នឹងប្រកបដោយអនុលោមិកាខន្តិ
បាន ហេតុនេះរមែងមាន ។ ភិក្ខុប្រកបដោយអនុលោមិកាខន្តិ
ហើយ នឹងឈានចុះកាន់និយាមដ៏ប្រពៃបាន ហេតុនេះរមែងមាន ។

ទុតិយបណ្ណាសកេ អានិសំសវគ្គោ

សម្មត្តនិយាមំ ឌីក្កមមាណោ សោតាបត្តិដលំ វា
សកណាកាមិដលំ វា អនាកាមិដលំ វា អរហត្តំ វា
សច្ចិករិស្សតីតិ ហានមេតំ វិជ្ជតីតិ ។

[៩៩] សោ វត ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ កញ្ចំ សង្ខារំ
សុខតោ សមនុបស្សន្តោ ។ បេ ។ សព្វសង្ខារ
ទុក្ខតោ សមនុបស្សន្តោ ។ បេ ។

[១០០] សោ វត ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ កញ្ចំ ធម្មំ
អត្តតោ សមនុបស្សន្តោ ។ បេ ។ សព្វធម្ម
អនត្តតោ សមនុបស្សន្តោ ។ បេ ។

[១០១] សោ វត ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ និព្វានំ
ទុក្ខតោ សមនុបស្សន្តោ អនុលោមិកាយ ខន្តិយា
សមដ្ឋាកតោ ភិស្សតីតិ នេតំ ហានំ វិជ្ជតិ ។
អនុលោមិកាយ ខន្តិយា អសមដ្ឋាកតោ សម្មត្ត-
និយាមំ ឌីក្កមិស្សតីតិ នេតំ ហានំ វិជ្ជតិ ។
សម្មត្តនិយាមំ អនោក្កមមាណោ សោតាបត្តិដលំ វា
សកណាកាមិដលំ វា អនាកាមិដលំ វា អរហត្តំ^(១)
វា សច្ចិករិស្សតីតិ នេតំ ហានំ វិជ្ជតិ ។

១ ម. អរហត្តដលំ ។

ទុតិយបណ្ណាសក អានិសំសវគ្គ

ភិក្ខុឈានចុះកាន់និយាមដ៏ប្រពៃហើយ នឹងធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវសោតា-
បត្តិផល ឬ សកទាតាមិផល អនាតាមិផល ឬ ក៏អរហត្តបាន ហេតុនេះ
រមែងមាន ។

[៩៩] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលភិក្ខុនោះ ពិចារណានូវសង្ខារ
ណាមួយថាសុខ ។ បេ ។ កាលពិចារណានូវសង្ខារទាំងពួងថា ទុក្ខ ។ បេ ។

[១០០] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលភិក្ខុនោះ ពិចារណានូវធម៌
ណាមួយថា ជាខ្លួន ។ បេ ។ កាលពិចារណានូវធម៌ទាំងពួង ថា
មិនមែនខ្លួន ។ បេ ។

[១០១] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលភិក្ខុនោះ ពិចារណានូវព្រះនិព្វាន
ថា ជាទុក្ខ នឹងប្រកបដោយអនុលោមិកាខន្តិបាន ហេតុនេះ មិនដែលមាន
ឡើយ ។ ភិក្ខុមិនប្រកបដោយអនុលោមិកាខន្តិហើយ នឹងឈានចុះកាន់
និយាមដ៏ប្រពៃបាន ហេតុនេះមិនដែលមានឡើយ ។ ភិក្ខុមិនឈានចុះកាន់
និយាមដ៏ប្រពៃហើយ នឹងធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវសោតាបត្តិផល ឬ សកទា-
តាមិផល អនាតាមិផល ឬ ក៏អរហត្តបាន ហេតុនេះ មិនដែលមានឡើយ ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គត្តរនិកាយស្ស ឆក្កនិបាតោ

សោ វត ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ និព្វានំ សុខតោ
 សមនុបស្សន្តោ អនុលោមិកាយ ខន្តិយា សមន្នាគតោ
 ភវិស្សតីតិ ហានមេតំ វិជ្ជតិ ។ អនុលោមិកាយ
 ខន្តិយា សមន្នាគតោ សម្មត្តនិយាមំ ឱក្កមិស្សតីតិ
 ហានមេតំ វិជ្ជតិ ។ សម្មត្តនិយាមំ ឱក្កមមាដោ សោតា-
 បត្តិដលំ វា សកទាតាមិដលំ វា អនាតាមិដលំ វា
 អរហត្តំ វា សច្ចិករិស្សតីតិ ហានមេតំ វិជ្ជតីតិ ។

[១០២] ឆ ភិក្ខុវេ អាទិសំសេ សម្បស្សមាទេន
 អលមេវ ភិក្ខុនា សព្វសម្មាវេសុ អនោធិ ករិត្វា
 អនិច្ចសញ្ញំ ឧបជ្ឈបេតុំ ។ កតមេ ឆ ។ សព្វសម្មាវា
 ច^(១) អនវជ្ជិតតោ ខាយិស្សន្តិ សព្វលោកេ ច មេ
 មនោ ពាកិរមិស្សតិ សព្វលោកា ច មេ មនោ
 វុដ្ឋហិស្សតិ និព្វានចោលាព្វា មេ មាទសំ ភវិស្សតិ
 សញ្ញាជនា ច មេ បហានំ កច្ចន្តិ បរមេន ច សាមញ្ញេន
 សមន្នាគតោ ភវិស្សាមីតិ ។ ឥមេ ខោ ភិក្ខុវេ ឆ
 អាទិសំសេ សម្បស្សមាទេន អលមេវ ភិក្ខុនា សព្វ-
 សម្មាវេសុ អនោធិ ករិត្វា អនិច្ចសញ្ញំ ឧបជ្ឈបេតុន្តិ ។

១ ឱ. ម. ឯត្តន្តវេ មេតិ បទំ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គគ្រូនិកាយ ឆក្កនិបាត

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលភិក្ខុនោះ ពិចារណានូវព្រះនិព្វានថា ជា
សុខ នឹងប្រកបដោយអនុលោមិកាខន្តិបាន ហេតុនេះ រមែងមាន ។ ភិក្ខុ
ប្រកបដោយអនុលោមិកាខន្តិហើយ នឹងឈានចុះកាន់និយាមដ៏ប្រពៃបាន
ហេតុនេះ រមែងមាន ។ ភិក្ខុឈានចុះកាន់និយាមដ៏ប្រពៃហើយ នឹង
ធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវសោតាបត្តិផល ឬ សកទាតាមិផល អនាតាមិផល ឬ
ក៏អរហត្តបាន ហេតុនេះ រមែងមាន ។

[១០២] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលភិក្ខុឃើញនូវអានិសង្ស
ទាំង ៦ យ៉ាង គួរធ្វើមិនឲ្យមានខេត្តដែន ក្នុងសង្ខារទាំងពួង ហើយ
តម្កល់នូវសេចក្តីសម្គាល់ថា មិនទៀង ។ ៦ យ៉ាង តើអ្វីខ្លះ ។
គឺសង្ខារទាំងឡាយទាំងពួង នឹងប្រាកដថាជារបស់មិនតាំងនៅខ្ជាប់
ខ្លួនបាន ១ ចិត្តអាត្មាអញនឹងមិនត្រេកអរ ក្នុងលោកទាំងពួង ១
ចិត្តអាត្មាអញ នឹងចេញចាកលោកទាំងពួង ១ ចិត្តឈមទៅរកព្រះនិព្វាន
នឹងមានដល់អាត្មាអញ ១ សញ្ញាជនៈទាំងឡាយ របស់អាត្មាអញ
នឹងដល់នូវការសាបសូន្យ ១ អាត្មាអញ នឹងប្រកបដោយភាពនៃខ្លួន
ជាសមណៈដ៏ឧត្តម ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលភិក្ខុ
ឃើញនូវអានិសង្ស ៦ យ៉ាងនេះឯង គួរធ្វើមិនឲ្យមានខេត្តដែន ក្នុង
សង្ខារទាំងពួង ហើយតម្កល់នូវសេចក្តីសម្គាល់ថា មិនទៀង ។

ទុតិយបណ្ណាសកេ អានិសំសវគ្គោ

[១០៣] ឆ ភិក្ខុវេ អានិសំសេ សម្មស្សមាណន
 អលមេវ ភិក្ខុនា សព្វសង្ខារេសុ អនោធិ ករិត្វា ទុក្ខ-
 សញ្ញា ឧបដ្ឋបេតុំ ។ កតមេ ឆ ។ សព្វសង្ខារេសុ ច
 មេ និព្វានសញ្ញា បច្ចុបដ្ឋិតា ភវិស្សតិ សេយ្យថាបិ
 ឧត្តិត្តាសិកេ វេកេ សព្វលោកា ច មេ មនោ
 វុដ្ឋហិស្សតិ និព្វានេ ច សន្តិទស្សវី^(១) ភវិស្សមិ
 អនុសយា ច មេ សមុត្ត្យាតំ កច្ឆិស្សន្តិ^(២) កិច្ចការី
 ច ភវិស្សមិ សត្តា ច បរិចិណ្ណា ភវិស្សតិ
 មេត្តាវតាយាតិ ។ ឥមេ ខោ ភិក្ខុវេ ឆ អានិសំសេ
 សម្មស្សមាណន អលមេវ ភិក្ខុនា សព្វសង្ខារេសុ
 អនោធិ ករិត្វា ទុក្ខសញ្ញា ឧបដ្ឋបេតុន្តិ ។

[១០៤] ឆ ភិក្ខុវេ អានិសំសេ សម្មស្សមាណន
 អលមេវ ភិក្ខុនា សព្វធម្មេសុ អនោធិ ករិត្វា អនត្ត-
 សញ្ញា ឧបដ្ឋបេតុំ ។ កតមេ ឆ ។ សព្វលោកេ ច
 អតម្មយោ ភវិស្សមិ អហំការា ច មេ ឧបវុដ្ឋិស្សន្តិ

១ ម. សន្តិស្សា ។ ២ ឱ. ម. កច្ឆន្តិ ។

ទុតិយបណ្ណាសក អានិសំសវគ្គ

[១០៣] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលភិក្ខុឃើញនូវអានិសង្សទាំង
 ៦ យ៉ាង គួរធ្វើមិនឲ្យមានខេត្តដែន ក្នុងសង្ខារទាំងពួង ហើយតម្កល់នូវ
 សេចក្តីសម្គាល់ថា ជាទុក្ខ ។ ៦ យ៉ាងតើអ្វីខ្លះ ។ គឺសេចក្តីសម្គាល់ក្នុង
 ការរលត់ចំពោះសង្ខារទាំងពួង នឹងតាំងឡើងប្រាកដដល់អាត្មាអញ ដូច
 នាយពេជ្យឃាត ដែលងារដារឡើង ១ ចិត្តអាត្មាអញ នឹងចេញចាក
 លោកទាំងពួង ១ អាត្មាអញជាអ្នកឃើញនូវសេចក្តីស្ងប់រម្ងាប់ ក្នុងព្រះ
 និព្វាន ១ អនុសយធម៌ទាំងឡាយ របស់អាត្មាអញ នឹងដល់នូវការគាស់
 រំលើង ១ អាត្មាអញនឹងជាអ្នកធ្វើនូវកិច្ចការ ១ ព្រះសាស្តា អាត្មាអញ
 នឹងជាអ្នកបម្រើ ប្រកបដោយមេត្តា ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលភិក្ខុ
 ឃើញនូវអានិសង្សទាំង ៦ យ៉ាងនេះឯង គួរធ្វើមិនឲ្យមានខេត្តដែន
 ក្នុងសង្ខារទាំងពួង ហើយតម្កល់នូវសេចក្តីសម្គាល់ថា ជាទុក្ខ ។

[១០៤] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលភិក្ខុឃើញនូវអានិសង្សទាំង ៦ យ៉ាង
 គួរធ្វើមិនឲ្យមានខេត្តដែន ក្នុងធម៌ទាំងពួង ហើយតម្កល់នូវសេចក្តីសម្គាល់
 ថា អនត្តា ។ ៦ យ៉ាង តើអ្វីខ្លះ ។ គឺអាត្មាអញនឹងមិនមានតម្មយៈ (គឺតណ្ហា-
 ទិដ្ឋិ) ក្នុងលោកទាំងពួង ១ ពួកអហំការទិដ្ឋិរបស់អាត្មាអញ នឹងរលត់ទៅ ១

សុត្តន្តបិដកេ អង្គត្តវនិកាយស្ស ឆក្កនិបាតោ

មមំការា ច មេ ឧបរុដ្ឋិស្សន្តិ អសាធារណោ ច
 ញាណោ សមន្តាគតោ ភវិស្សាមិ ហេតុ ច មេ
 សុទិដ្ឋោ ភវិស្សតិ ហេតុសមុប្បន្នា ច ធម្មា ។
 ឥមេ ខោ ភិក្ខុវេ ឆ អាទិសំសេ សម្បស្សមាណេន
 អលមេវ ភិក្ខុនា សព្វធម្មេសុ អនោធិ កវិត្វា អនតុត-
 សញ្ញំ ឧបដ្ឋបេតុន្តិ ។

[១០៥] តយោមេ ភិក្ខុវេ ភវា បហាតព្វា តីសុ
 សិក្ខាសុ សិក្ខិតព្វំ ។ កតមេ តយោ ភវា
 បហាតព្វា ។ កាមភវោ រូបភវោ អរូបភវោ ។ ឥមេ
 តយោ ភវា បហាតព្វា ។ កតមាសុ តីសុ សិក្ខាសុ
 សិក្ខិតព្វំ ។ អទិសីលសិក្ខាយ អទិចិត្តសិក្ខាយ
 អទិប្បញ្ញាសិក្ខាយ ។ ឥមាសុ តីសុ សិក្ខាសុ
 សិក្ខិតព្វំ ។ យតោ ខោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុនោ ឥមេ
 តយោ ភវា បហីនា ហោន្តិ ឥមាសុ ច តីសុ
 សិក្ខាសុ សិក្ខិតសិក្ខោ ហោតិ ។ អយំ វុច្ចតិ
 ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អច្ឆេដ្ឋិ តណ្ហា វិត្តយិ សញ្ញាជនំ សម្មា
 មាណាភិសមយា អន្តមកាសិ ទុក្ខស្សាតិ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គត្ថរនិកាយ ឆក្កនិបាត

ពួកមម៌ការតណ្ហារបស់អាត្មាអញ នឹងរលត់ទៅ ១ អាត្មាអញ ជាអ្នកប្រកប
ដោយញាណមិនទូទៅ ១ ហេតុ អាត្មាអញនឹងឃើញដោយប្រពៃ ១ ធម៌
ទាំងឡាយ កើតឡើងអំពីហេតុ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលភិក្ខុឃើញ
អានិសង្សទាំង ៦ យ៉ាងនេះឯង គួរធ្វើមិនឲ្យមានខេត្តដែន ក្នុងធម៌ទាំងពួង
ហើយតម្កល់នូវសេចក្តីសម្គាល់ថា អនត្តា ។

[១០៥] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភព ៣ នេះ បុគ្គលគួរលះ ហើយ
គួរសិក្សាក្នុងសិក្ខាទាំង ៣ ។ ភព ៣ ដែលបុគ្គលគួរលះ តើអ្វីខ្លះ ។ គឺ
កាមភព ១ រូបភព ១ អរូបភព ១ ។ ភព ៣ យ៉ាងនេះ បុគ្គលគួរលះបង់
ចេញ ។ សិក្ខា ៣ ដែលបុគ្គលគួរសិក្សា តើអ្វីខ្លះ ។ គឺអធិសីលសិក្ខា ១
អធិចិត្តសិក្ខា ១ អធិប្បញ្ញាសិក្ខា ១ ។ បុគ្គលគួរសិក្សា ក្នុងសិក្ខាទាំង ៣
នេះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភពទាំង ៣ នេះ ជាភពដែលភិក្ខុលះបង់
ហើយផង ភិក្ខុជាអ្នកមានសិក្ខាសិក្សាហើយ ក្នុងសិក្ខាទាំងឡាយ ៣ នេះ
ផង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា ភិក្ខុអ្នកបានកាត់នូវតណ្ហា ស្រាយ
នូវសញ្ញាជនៈធ្វើនូវទីបំផុតនៃទុក្ខ ព្រោះត្រាស់ដឹងនូវមានដោយប្រពៃ ។

ទុតិយបណ្ណាសកេ អានិសំសវគ្គោ

[១០៦] តិស្សោ ឥមា ភិក្ខុវេ តណ្ហា បហាតព្វា
 តយោ ច មាណា ។ កតមា តិស្សោ តណ្ហា បហាតព្វា ។
 កាមតណ្ហា កវតណ្ហា វិកវតណ្ហា ។ ឥមា តិស្សោ
 តណ្ហា បហាតព្វា ។ កតមេ តយោ មាណា^(១) ។
 មាណោ ឱមាណោ អតិមាណោ ។ ឥមេ តយោ មាណា ។
 យតោ ខោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុនោ ឥមា តិស្សោ តណ្ហា
 បហីណា ហោន្តិ ឥមេ ច តយោ មាណា ។ អយំ
 វុច្ចតិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អច្ឆេដ្ឋិ តណ្ហា វិត្តយិ សញ្ញាជនំ
 សម្មា មាណាភិសមយា អន្តមកាសិ ទុក្ខស្សាតិ ។

អានិសំសវគ្គោ បញ្ចមោ ។

តិស្សុទ្ធានំ

ចាតុកាវោ អានិសំសោ អនិច្ចំ ទុក្ខមនត្តតោ
 និព្វានំ តយោ អនោទិសំ
 វុត្តា ភវា តណ្ហាយ តេ ទសាតិ ។

ទុតិយបណ្ណាសកោ និដ្ឋិតោ ។

១ ឱ. ម. មាណា បហាតព្វា ។

ទុតិយបណ្ណាសក អានិសំសវគ្គ

[១០៦] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តណ្ហា ៣ នេះបុគ្គលគួរលះ ទាំង
 មានៈ ៣ បុគ្គលក៏ត្រូវលះដែរ ។ តណ្ហា ៣ ដែលបុគ្គលគួរលះ តើអ្វីខ្លះ ។
 គឺកាមតណ្ហា ១ ភវតណ្ហា ១ វិភវតណ្ហា ១ ។ តណ្ហាទាំង ៣ នេះ បុគ្គល
 គួរលះ ។ មានៈ ៣ តើអ្វីខ្លះ ។ គឺមានៈ ១ ឱមានៈ ១ អតិមានៈ ១ ។ នេះ
 មានៈ ៣ យ៉ាង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលណាតណ្ហាទាំង ៣ នេះ
 ភិក្ខុលះហើយ មានៈទាំង ៣ នេះក៏ឈ្មោះថា ភិក្ខុលះហើយដែរ ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះទើបហៅថា ភិក្ខុអ្នកបានកាត់នូវតណ្ហា បាន
 រលាស់ចោលនូវសញ្ញាជនៈ ធ្វើនូវទីបំផុតនៃទុក្ខ ព្រោះត្រាស់ដឹង
 នូវមានៈដោយប្រពៃ ។

ចប់ អានិសំសវគ្គ ទី ៥ ។

ឧទ្ទាននៃអានិសំសវគ្គនោះគឺ

- និយាយអំពីការកើតប្រាកដ ១ អានិសង្ស ១
- អនិច្ចសញ្ញា ១ ទុក្ខសញ្ញា ១ អនត្តសញ្ញា ១ ព្រះ
- និព្វាន ១ មានៈបី ១ មិនធ្វើនូវការចែក ១ ភព
- ទាំងឡាយ ១ តណ្ហា ១ ទាំងអស់ត្រូវជា ១០ ។

ចប់ ទុតិយបណ្ណាសក ។

បណ្ណាសកាសង្គហិតោ វគ្គោ

តិកវគ្គោ

[១០៧] តយោ មេ ភិក្ខុវេ ធម្មា ។ កតមេ
 តយោ ។ វាកោ ទោសោ មោហោ ។ ឥមេ ខោ
 ភិក្ខុវេ តយោ ធម្មា ។ ឥមេសំ ខោ ភិក្ខុវេ តិណ្ណំ
 ធម្មានំ បហានាយ តយោ ធម្មា ភាវេតព្វា ។ កតមេ
 តយោ ។ វាសស្ស បហានាយ អសុភា ភាវេតព្វា
 ទោសស្ស បហានាយ មេត្តា ភាវេតព្វា មោហស្ស
 បហានាយ បញ្ញា ភាវេតព្វា ។ ឥមេសំ ខោ ភិក្ខុវេ
 តិណ្ណំ ធម្មានំ បហានាយ ឥមេ តយោ ធម្មា
 ភាវេតព្វាតិ ។

[១០៨] តយោមេ ភិក្ខុវេ ធម្មា ។ កតមេ តយោ ។
 កាយទុច្ចរិតំ វេទិទុច្ចរិតំ មនោទុច្ចរិតំ ។ ឥមេ ខោ ភិក្ខុវេ
 តយោ ធម្មា ។ ឥមេសំ ខោ ភិក្ខុវេ តិណ្ណំ ធម្មានំ
 បហានាយ តយោ ធម្មា ភាវេតព្វា ។ កតមេ
 តយោ ។ កាយទុច្ចរិតស្ស បហានាយ កាយសុច្ចរិតំ
 ភាវេតព្វំ វេទិទុច្ចរិតស្ស បហានាយ វេទិសុច្ចរិតំ ភាវេតព្វំ
 មនោទុច្ចរិតស្ស បហានាយ មនោសុច្ចរិតំ ភាវេតព្វំ ។

បណ្ណាសកាសង្គហិតវគ្គ

តិកវគ្គ

[១០៧] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ទាំងឡាយនេះ មាន ៣ យ៉ាង ។
 ៣ យ៉ាងតើអ្វីខ្លះ ។ គឺរាគៈ ១ ទោសៈ ១ មោហៈ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 នេះធម៌ ៣ យ៉ាង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលត្រូវចម្រើនធម៌ ៣ ប្រការ
 ដើម្បីលះធម៌ ៣ ប្រការ នេះចេញ ។ ធម៌ ៣ ប្រការតើអ្វីខ្លះ ។ គឺបុគ្គល
 ត្រូវចម្រើនអសុភ ដើម្បីលះរាគៈ ១ ត្រូវចម្រើនមេត្តា ដើម្បីលះទោសៈ ១
 ត្រូវចម្រើនបញ្ញា ដើម្បីលះមោហៈ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គល
 ត្រូវចម្រើនធម៌ទាំង ៣ នេះ ដើម្បីលះធម៌ ៣ យ៉ាងនេះ ។

[១០៨] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ទាំងឡាយនេះ មាន ៣ យ៉ាង ។
 ៣ យ៉ាងតើអ្វីខ្លះ ។ គឺកាយទុច្ចរិត ១ វចីទុច្ចរិត ១ មនោទុច្ចរិត ១ ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះធម៌ ៣ យ៉ាង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 ធម៌ទាំង ៣ យ៉ាង បុគ្គលត្រូវចម្រើន ដើម្បីលះធម៌ ៣ យ៉ាង
 នោះចេញ ។ ៣ យ៉ាង តើអ្វីខ្លះ ។ គឺបុគ្គលត្រូវចម្រើនកាយសុចរិត
 ដើម្បីលះកាយទុច្ចរិតចេញ ១ ត្រូវចម្រើនវចីសុចរិត ដើម្បីលះវចីទុច្ចរិត
 ចេញ ១ ត្រូវចម្រើនមនោសុចរិត ដើម្បីលះមនោទុច្ចរិតចេញ ១ ។

បណ្ណាសកាសង្កហិតោ វគ្គោ

ឥមេសំ ខោ ភិក្ខុវេ តិណ្ណំ ធម្មានំ បហានាយ ឥមេ
តយោ ធម្មា ភាវេតព្វាតិ ។

[១០៩] តយោមេ ភិក្ខុវេ ធម្មា ។ កតមេ តយោ ។
កាមវិតក្កោ ព្យាទាទវិតក្កោ វិហឹសាវិតក្កោ ។ ឥមេ
ខោ ភិក្ខុវេ តយោ ធម្មា ។ ឥមេសំ ខោ ភិក្ខុវេ តិណ្ណំ
ធម្មានំ បហានាយ ឥមេ តយោ ធម្មា ភាវេតព្វា ។
កតមេ តយោ ។ កាមវិតក្កស្ស បហានាយ នេក្ខម្ម-
វិតក្កោ ភាវេតព្វោ ព្យាទាទវិតក្កស្ស បហានាយ
អព្យាទាទវិតក្កោ ភាវេតព្វោ វិហឹសាវិតក្កសុស
បហានាយ អវិហឹសាវិតក្កោ ភាវេតព្វោ ។ ឥមេសំ
ខោ ភិក្ខុវេ តិណ្ណំ ធម្មានំ បហានាយ ឥមេ តយោ
ធម្មា ភាវេតព្វាតិ ។

[១១០] តយោមេ ភិក្ខុវេ ធម្មា ។ កតមេ
តយោ ។ កាមសញ្ញា ព្យាទាទសញ្ញា វិហឹសាសញ្ញា ។
ឥមេ ខោ ភិក្ខុវេ តយោ ធម្មា ។ ឥមេសំ
ខោ ភិក្ខុវេ តិណ្ណំ ធម្មានំ បហានាយ តយោ
ធម្មា ភាវេតព្វា ។ កតមេ តយោ ។

បណ្ណាសកាសង្គហិតវគ្គ

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ ៣ យ៉ាងនេះ បុគ្គលត្រូវចម្រើន ដើម្បីលះ
ធម៌ ៣ យ៉ាងនេះ ។

[១០៩] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ទាំងឡាយនេះ មាន ៣
យ៉ាង ។ ៣ យ៉ាងតើអ្វីខ្លះ ។ គឺកាមវិតក្កៈ ១ ព្យាបាទវិតក្កៈ ១ វិហឹ-
សាវិតក្កៈ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះធម៌ ៣ យ៉ាង ។ ម្នាល
ភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ ៣ យ៉ាងនេះ បុគ្គលត្រូវចម្រើន ដើម្បីលះធម៌ ៣ យ៉ាង
នេះចេញ ។ ៣ យ៉ាងតើអ្វីខ្លះ ។ គឺបុគ្គលត្រូវចម្រើននេក្ខម្មវិតក្កៈ
ដើម្បីលះកាមវិតក្កៈចេញ ១ ត្រូវចម្រើនអព្យាបាទវិតក្កៈ ដើម្បីលះព្យាបាទ-
វិតក្កៈចេញ ១ ត្រូវចម្រើនអវិហឹសាវិតក្កៈ ដើម្បីលះវិហឹសាវិតក្កៈចេញ ១ ។
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ ៣ យ៉ាងនេះ បុគ្គលត្រូវចម្រើន ដើម្បីលះធម៌
៣ យ៉ាងនេះ ។

[១១០] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ទាំងឡាយនេះ មាន ៣ យ៉ាង ។
៣ យ៉ាងតើអ្វីខ្លះ ។ គឺកាមសញ្ញា ១ ព្យាបាទសញ្ញា ១ វិហឹសាសញ្ញា ១ ។
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះធម៌ ៣ យ៉ាង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ ៣
យ៉ាងបុគ្គលត្រូវចម្រើន ដើម្បីលះធម៌ ៣ យ៉ាងនេះចេញ ។ ៣ យ៉ាងតើអ្វីខ្លះ ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គត្តរនិកាយស្ស ឆក្កនិបាតោ

កាមសញ្ញាយ បហាណាយ នេក្ខម្មសញ្ញា ភាវេតព្វ
 ព្យាចាទសញ្ញាយ បហាណាយ អព្យាចាទសញ្ញា
 ភាវេតព្វ វិហឹសាសញ្ញាយ បហាណាយ អវិហឹសាសញ្ញា
 ភាវេតព្វ ។ ឥមេសំ ខោ ភិក្ខុវេ តិណ្ណំ ធម្មានំ
 បហាណាយ ឥមេ តយោ ធម្មា ភាវេតព្វាតិ ។

[១១១] តយោមេ ភិក្ខុវេ ធម្មា ។ កតមេ តយោ ។
 កាមជាតុ ព្យាចាទជាតុ វិហឹសាជាតុ ។ ឥមេ ខោ
 ភិក្ខុវេ តយោ ធម្មា ។ ឥមេសំ ខោ ភិក្ខុវេ តិណ្ណំ
 ធម្មានំ បហាណាយ តយោ ធម្មា ភាវេតព្វា ។ កតមេ
 តយោ ។ កាមជាតុយា បហាណាយ នេក្ខម្មជាតុ
 ភាវេតព្វា ព្យាចាទជាតុយា បហាណាយ អព្យាចាទជាតុ
 ភាវេតព្វា វិហឹសាជាតុយា បហាណាយ អវិហឹសាជាតុ
 ភាវេតព្វា ។ ឥមេសំ ខោ ភិក្ខុវេ តិណ្ណំ ធម្មានំ
 បហាណាយ ឥមេ តយោ ធម្មា ភាវេតព្វាតិ ។

[១១២] តយោមេ ភិក្ខុវេ ធម្មា ។ កតមេ
 តយោ ។ អស្សាទទិដ្ឋិ អត្តានុទិដ្ឋិ មិច្ឆាទិដ្ឋិ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គត្ថវនិកាយ ឆក្កនិបាត

គឺបុគ្គលត្រូវចម្រើននេក្ខម្មសញ្ញា ដើម្បីលះកាមសញ្ញា ១ ត្រូវចម្រើន
អព្យាបាទសញ្ញា ដើម្បីលះព្យាបាទសញ្ញា ១ ត្រូវចម្រើនអវិហឹសា-
សញ្ញា ដើម្បីលះវិហឹសាសញ្ញា ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ ៣
យ៉ាងនេះ បុគ្គលត្រូវចម្រើន ដើម្បីលះធម៌ ៣ យ៉ាងនេះចេញ ។

[១១១] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ទាំងឡាយនេះ ៣ យ៉ាង ។
៣ យ៉ាង តើអ្វីខ្លះ ។ គឺកាមធាតុ ១ ព្យាបាទធាតុ ១ វិហឹសាធាតុ ១ ។
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះធម៌ ៣ យ៉ាង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
ធម៌ ៣ យ៉ាង បុគ្គលត្រូវចម្រើន ដើម្បីលះធម៌ ៣ យ៉ាងនេះចេញ ។
៣ យ៉ាង តើអ្វីខ្លះ ។ គឺបុគ្គលត្រូវចម្រើននេក្ខម្មធាតុ ដើម្បីលះកាមធាតុ ១
ត្រូវចម្រើនអព្យាបាទធាតុ ដើម្បីលះព្យាបាទធាតុ ១ ត្រូវចម្រើនអវិហឹសាធាតុ
ដើម្បីលះវិហឹសាធាតុ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ ៣ យ៉ាងនេះ
បុគ្គលត្រូវចម្រើន ដើម្បីលះធម៌ ៣ យ៉ាងនេះ ។

[១១២] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ទាំងឡាយនេះ មាន ៣ យ៉ាង ។ ៣ យ៉ាង
តើអ្វីខ្លះ ។ គឺអស្សាទទិដ្ឋិ (យល់ថាសត្វទៀង) ១ អត្តានុទិដ្ឋិ^(១) ១ មិច្ឆាទិដ្ឋិ ១ ។

១ បានដល់សក្កាយទិដ្ឋិ ២០ ប្រការ ដែលអាស្រ័យនឹងខ្លួន ។ អដ្ឋកថា ។

បណ្ណាសកាសង្កហិតោ វគ្គោ

ឥមេ ខោ ភិក្ខុវេ តយោ ធម្មា ។ ឥមេសំ ខោ
 ភិក្ខុវេ តិណ្ណំ ធម្មានំ បហានាយ តយោ ធម្មា
 កាវេតព្វា ។ កតមេ តយោ ។ អស្សាទទិដ្ឋិយា
 បហានាយ អនិច្ចសញ្ញា កាវេតព្វា អត្តានុទិដ្ឋិយា
 បហានាយ អនត្តសញ្ញា កាវេតព្វា មិច្ឆាទិដ្ឋិយា
 បហានាយ សម្មាទិដ្ឋិ កាវេតព្វា ។ ឥមេសំ ខោ
 ភិក្ខុវេ តិណ្ណំ ធម្មានំ បហានាយ ឥមេ តយោ
 ធម្មា កាវេតព្វាតិ ។

[១១៣] តយោមេ ភិក្ខុវេ ធម្មា ។ កតមេ
 តយោ ។ អរតិ វិហឹសា អធម្មចរិយា ។ ឥមេ ខោ
 ភិក្ខុវេ តយោ ធម្មា ។ ឥមេសំ ខោ ភិក្ខុវេ តិណ្ណំ
 ធម្មានំ បហានាយ តយោ ធម្មា កាវេតព្វា ។ កតមេ
 តយោ ។ អរតិយា បហានាយ មុទិតា កាវេតព្វា
 វិហឹសាយ បហានាយ អវិហឹសា កាវេតព្វា
 អធម្មចរិយាយ បហានាយ ធម្មចរិយា កាវេតព្វា ។
 ឥមេសំ ខោ ភិក្ខុវេ តិណ្ណំ ធម្មានំ បហានាយ ឥមេ
 តយោ ធម្មា កាវេតព្វាតិ ។

បណ្ណាសកាសង្គហិតវគ្គ

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះធម៌ ៣ យ៉ាង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 ធម៌ ៣ យ៉ាង បុគ្គលត្រូវចម្រើន ដើម្បីលះធម៌ ៣ យ៉ាងនេះចេញ ។
 ៣ យ៉ាង តើអ្វីខ្លះ ។ គឺបុគ្គលត្រូវចម្រើន អនិច្ចសញ្ញា ដើម្បីលះ
 អស្សាទទិដ្ឋិ ១ ត្រូវចម្រើនអនត្តសញ្ញា ដើម្បីលះអត្តានុទិដ្ឋិ ១ ត្រូវចម្រើន
 សម្មាទិដ្ឋិ ដើម្បីលះមិច្ឆាទិដ្ឋិ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ ៣ យ៉ាងនេះ
 បុគ្គលត្រូវចម្រើន ដើម្បីលះធម៌ ៣ យ៉ាងនេះ ។

[១១៣] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ទាំងឡាយនេះ មាន ៣ យ៉ាង ។
 ៣ យ៉ាង តើអ្វីខ្លះ ។ គឺអរតិ (សេចក្តីមិនត្រេកអរ) ១ វិហឹសា (ការបៀត-
 បៀន) ១ អធម្មចរិយា (ការមិនប្រព្រឹត្តធម៌) ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះ
 ធម៌ទាំងឡាយ ៣ យ៉ាង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ ៣ យ៉ាង បុគ្គលត្រូវចម្រើន
 ដើម្បីលះធម៌ ៣ យ៉ាងនេះចេញ ។ ៣ យ៉ាង តើអ្វីខ្លះ ។ គឺបុគ្គលត្រូវចម្រើន
 មុទិតា ដើម្បីលះអរតិ ១ ត្រូវចម្រើនអវិហឹសា ដើម្បីលះវិហឹសា ១ ត្រូវចម្រើន
 ធម្មចរិយា ដើម្បីលះអធម្មចរិយា ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ទាំងឡាយ
 ៣ យ៉ាងនេះ បុគ្គលត្រូវចម្រើន ដើម្បីលះធម៌ ៣ យ៉ាងនេះ ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គកុរុនិកាយស្ស ឆក្កនិបាតោ

[១១៤] តយោមេ ភិក្ខុវេ ធម្មា ។ កតមេ
 តយោ ។ អសន្តុដ្ឋិតា អសម្បជញ្ញំ មហិច្ឆតា ។ ឥមេ
 ខោ ភិក្ខុវេ តយោ ធម្មា ។ ឥមេសំ ខោ ភិក្ខុវេ តិណ្ណំ
 ធម្មានំ បហានាយ តយោ ធម្មា ភាវេតព្វា ។
 កតមេ តយោ ។ អសន្តុដ្ឋិតាយ បហានាយ
 សន្តុដ្ឋិតា ភាវេតព្វា អសម្បជញ្ញស្ស បហានាយ
 សម្បជញ្ញំ ភាវេតព្វំ មហិច្ឆតាយ បហានាយ
 អម្បិច្ឆតា ភាវេតព្វា ។ ឥមេសំ ខោ ភិក្ខុវេ តិណ្ណំ
 ធម្មានំ បហានាយ ឥមេ តយោ ធម្មា ភាវេតព្វាតិ ។

[១១៥] តយោមេ ភិក្ខុវេ ធម្មា ។ កតមេ
 តយោ ។ ទោវចស្សតា ចាបមិត្តតា ចេតសោ
 វិក្ខេទោ ។ ឥមេ ខោ ភិក្ខុវេ តយោ ធម្មា ។ ឥមេសំ
 ខោ ភិក្ខុវេ តិណ្ណំ ធម្មានំ បហានាយ តយោ
 ធម្មា ភាវេតព្វា ។ កតមេ តយោ ។ ទោវចស្ស-
 តាយ បហានាយ សោវចស្សតា ភាវេតព្វា ចាបមិត្ត-
 តាយ បហានាយ កល្យាណមិត្តតា ភាវេតព្វា

សុត្តន្តបិដក អង្គត្តរនិកាយ ឆក្កនិបាត

[១១៤] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ទាំងឡាយនេះ មាន ៣ យ៉ាង ។
 ៣ យ៉ាង តើអ្វីខ្លះ ។ គឺអសន្តដ្ឋិតា (សេចក្តីមិនសន្តោស) ១ អសម្ប-
 ជញ្ញៈ (មិនដឹងខ្លួន) ១ មហិច្ឆតា (សេចក្តីប្រាថ្នាច្រើន) ១ ។ ម្នាល
 ភិក្ខុទាំងឡាយ នេះធម៌ ៣ យ៉ាង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ ៣ យ៉ាង
 បុគ្គលត្រូវចម្រើន ដើម្បីលះធម៌ ៣ យ៉ាងនេះចេញ ។ ៣ យ៉ាង តើអ្វីខ្លះ ។
 គឺបុគ្គលត្រូវចម្រើនសន្តដ្ឋិតា ដើម្បីលះអសន្តដ្ឋិតា ១ ត្រូវចម្រើន សម្បជញ្ញៈ
 ដើម្បីលះអសម្បជញ្ញៈ ១ ត្រូវចម្រើន អប្បិច្ឆតា ដើម្បីលះមហិច្ឆតា ១ ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ ៣ យ៉ាងនេះ បុគ្គលត្រូវចម្រើន ដើម្បីលះ
 ធម៌ ៣ យ៉ាងនេះ ។

[១១៥] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ទាំងឡាយនេះ មាន
 ៣ យ៉ាង ។ ធម៌ ៣ យ៉ាង តើអ្វីខ្លះ។ គឺទោវចស្សតា (ភាពនៃបុគ្គល
 ជាអ្នកប្រដៅបានដោយក្រ) ១ បាបមិត្តតា (ភាពនៃបុគ្គលជាអ្នកមានមិត្រ
 អាក្រក់) ១ សេចក្តីរើរវាយចិត្ត ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះធម៌ ៣
 យ៉ាង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ ៣ យ៉ាង បុគ្គលត្រូវចម្រើន ដើម្បី
 លះធម៌ ៣ យ៉ាងនេះចេញ ។ ៣ យ៉ាង តើអ្វីខ្លះ ។ គឺបុគ្គលត្រូវចម្រើន
 សោវចស្សតា (ភាពនៃបុគ្គលជាអ្នកប្រដៅបានដោយងាយ) ដើម្បីលះ
 ទោវចស្សតា ១ ត្រូវចម្រើនកល្យាណមិត្តតា ដើម្បីលះបាបមិត្តតា ១

បណ្ណាសកាសង្កហិតោ វគ្គោ

ចេតសោ វិក្កេបស្ស បហាឆាយ អាណាចានស្សតិ
ភាវេតព្វា ។ ឥមេសំ ខោ ភិក្ខុវេ តិណ្ណំ ធម្មានំ
បហាឆាយ ឥមេ តយោ ធម្មា ភាវេតព្វាតិ ។

[១១៦] តយោ មេ ភិក្ខុវេ ធម្មា ។ កតមេ
តយោ ។ ឧទ្ធច្ចំ អសំវេ បមាណោ ។ ឥមេ ខោ ភិក្ខុវេ
តយោ ធម្មា ។ ឥមេសំ ខោ ភិក្ខុវេ តិណ្ណំ ធម្មានំ
បហាឆាយ តយោ ធម្មា ភាវេតព្វា ។ កតមេ តយោ ។
ឧទ្ធច្ចស្ស បហាឆាយ សមថោ ភាវេតព្វោ
អសំវេស្ស បហាឆាយ សំវេ ភាវេតព្វោ បមាណស្ស
បហាឆាយ អប្បមាណោ ភាវេតព្វោ ។ ឥមេសំ ខោ
ភិក្ខុវេ តិណ្ណំ ធម្មានំ បហាឆាយ ឥមេ តយោ ធម្មា
ភាវេតព្វាតិ ។

តិកវគ្គោ និដ្ឋិតោ ។

តស្សុទ្ធានំ

រាគទុច្ចរិតវិតក្ក- សញ្ញាធាតុតិ បុព្វតិ
អស្សាទអរតិ តុដ្ឋិ ទុវេ ច ឧទ្ធច្ចេន វគ្គោតិ ។

បណ្ណាសកាសង្គហិតវគ្គ

ត្រូវចម្រើនអាណាបានស្សតិ ដើម្បីលះសេចក្តីរវើរវាយចិត្ត ១ ។ ម្នាលភិក្ខុ
ទាំងឡាយ ធម៌ ៣ យ៉ាងនេះ បុគ្គលត្រូវចម្រើន ដើម្បីលះធម៌ ៣ យ៉ាងនេះ ។

[១១៦] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ទាំងឡាយនេះ មាន ៣ យ៉ាង ។
៣ យ៉ាង តើអ្វីខ្លះ ។ គឺឧទ្ធច្ចៈ (សេចក្តីរាយមាយ) ១ អសំវរៈ (សេចក្តី
មិនសង្រួម) ១ បមាទៈ (សេចក្តីធ្វេសប្រហែស) ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
នេះធម៌ ៣ យ៉ាង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ ៣ យ៉ាង បុគ្គលត្រូវ
ចម្រើន ដើម្បីលះធម៌ ៣ យ៉ាងនេះចេញ ។ ៣ យ៉ាង តើអ្វីខ្លះ ។ គឺបុគ្គល
ត្រូវច្រើនសមថៈ ដើម្បីលះឧទ្ធច្ចៈ ១ ត្រូវចម្រើនសំវរៈ ដើម្បីលះអសំវរៈ ១
ត្រូវចម្រើនអប្បមាទៈ ដើម្បីលះបមាទៈ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
ធម៌ ៣ យ៉ាងនេះ បុគ្គលត្រូវចម្រើន ដើម្បីលះធម៌ ៣ យ៉ាងនេះ ។

ចប់ តិកវគ្គ ។

ឧទ្ទាននៃតិកវគ្គនោះគឺ

និយាយអំពីរាគៈ ១ ទុច្ចរិត ១ វិតក្កៈ ១ សញ្ញា ១ ធាតុ ១
អស្សាទទិដ្ឋិ ១ អរតិ ១ តុដ្ឋិពីរលើក ១ ឧទ្ធច្ចៈ ១ វគ្គ ១ ។

វគ្គសង្គហិតា សុត្តន្ត

[១១៧] ឆ ភិក្ខុវេ ធម្មេ អប្បហាយ អភព្វោ
កាយេ កាយានុបស្សី វិហារិតុំ ។ កតមេ ឆ ។
កម្មារាមតំ ភស្ការាមតំ ទិទ្ធារាមតំ សង្កណិការាមតំ
ឥន្ទ្រិយេសុ អគុត្តទ្វារតំ ភោជនេ អមត្តញ្ញតំ ។ ឥមេ
ខោ ភិក្ខុវេ ឆ ធម្មេ អប្បហាយ អភព្វោ កាយេ
កាយានុបស្សី វិហារិតុំ ។

[១១៨] ឆ ភិក្ខុវេ ធម្មេ បហាយ ភព្វោ កាយេ
កាយានុបស្សី វិហារិតុំ ។ កតមេ ឆ ។ កម្មារាមតំ
ភស្ការាមតំ ទិទ្ធារាមតំ សង្កណិការាមតំ ឥន្ទ្រិយេសុ
អគុត្តទ្វារតំ ភោជនេ អមត្តញ្ញតំ ។ ឥមេ ខោ ភិក្ខុវេ
ឆ ធម្មេ បហាយ ភព្វោ កាយេ កាយានុបស្សី
វិហារិតុន្តិ ។

វគ្គសង្គហិតសុត្តន្ត

[១១៧] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលមិនលះធម៌ ៦ យ៉ាងចេញ
ទេ ជាអ្នកមិនគួរពិចារណាយើញកាយ ក្នុងកាយ ។ ៦ យ៉ាង តើអ្វីខ្លះ ។
គឺសេចក្តីត្រេកអរក្នុងការងារ ១ សេចក្តីត្រេកអរក្នុងតិរច្ឆានកថា ១ សេចក្តី
ត្រេកអរក្នុងការដេក ១ សេចក្តីត្រេកអរក្នុងការប្រឡូកប្រឡំ ដោយពួក
គណៈ ១ សេចក្តីមិនសង្រួមទ្វារ ក្នុងឥន្ទ្រិយទាំងឡាយ ១ សេចក្តីមិន
ដឹងប្រមាណ ក្នុងភោជន ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលមិនលះធម៌
៦ យ៉ាងនេះចេញទេ ជាអ្នកមិនគួរពិចារណាយើញកាយ ក្នុងកាយឡើយ ។

[១១៨] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលលះធម៌ ៦ យ៉ាងចេញ ជា
អ្នកគួរពិចារណាយើញកាយ ក្នុងកាយ ។ ៦ យ៉ាងតើអ្វីខ្លះ ។ គឺសេចក្តី
ត្រេកអរក្នុងការងារ ១ សេចក្តីត្រេកអរក្នុងតិរច្ឆានកថា ១ សេចក្តីត្រេក
អរក្នុងការដេក ១ សេចក្តីត្រេកអរក្នុងការប្រឡូកប្រឡំដោយពួកគណៈ ១
សេចក្តីមិនសង្រួមទ្វារ ក្នុងឥន្ទ្រិយទាំងឡាយ ១ សេចក្តីមិនដឹងប្រមាណ
ក្នុងភោជន ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលលះធម៌ ៦ យ៉ាងនេះចេញ
ជាអ្នកគួរពិចារណាយើញកាយ ក្នុងកាយបាន ។

វគ្គសង្គហិតា សុត្តន្ត

[១១៩] ឆ ភិក្ខុវេ ធម្មេ អប្បហាយ អភព្វោ
អជ្ឈតំ កាយេ កាយានុបស្សី វិហារិតំ ។ បេ ។ ពហិទ្ធា
កាយេ . . . អជ្ឈត្តពហិទ្ធា កាយេ

[១២០] ឆ ភិក្ខុវេ ធម្មេ អប្បហាយ អភព្វោ
វេទនាសុ វេទនានុបស្សី វិហារិតំ ។ បេ ។ អជ្ឈតំ
វេទនាសុ... ពហិទ្ធា វេទនាសុ... អជ្ឈត្តពហិទ្ធា
វេទនាសុ...

[១២១] ឆ ភិក្ខុវេ ធម្មេ អប្បហាយ អភព្វោ ចិត្តេ
ចិត្តានុបស្សី វិហារិតំ ។ បេ ។ អជ្ឈតំ ចិត្តេ... ពហិទ្ធា
ចិត្តេ . . . អជ្ឈត្តពហិទ្ធា ចិត្តេ...

[១២២] ឆ ភិក្ខុវេ ធម្មេ អប្បហាយ អភព្វោ
ធម្មេសុ ធម្មានុបស្សី វិហារិតំ ។ បេ ។ អជ្ឈតំ ធម្មេសុ...
ពហិទ្ធា ធម្មេសុ... អជ្ឈត្តពហិទ្ធា ធម្មេសុ ធម្មានុបស្សី
វិហារិតំ ។ កតមេ ឆ ។ កម្មារាមតំ
កស្សារាមតំ និទ្ធារាមតំ សង្កណិការាមតំ

វគ្គសង្គហិតសុត្តន្ត

[១១៩] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលមិនលះធម៌ ៦ យ៉ាង ជាអ្នក
មិនគួរពិចារណាឃើញកាយ ក្នុងកាយជាខាងក្នុង ។ បេ ។ ក្នុងកាយខាង
ក្រៅ . . . ក្នុងកាយ ទាំងខាងក្នុង ទាំងខាងក្រៅ . . .

[១២០] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលមិនលះធម៌ ៦ យ៉ាង ជាអ្នក
មិនគួរពិចារណាឃើញវេទនា ក្នុងវេទនាទាំងឡាយ ។ បេ ។ ក្នុងវេទនា
ទាំងឡាយ ជាខាងក្នុង... ក្នុងវេទនាទាំងឡាយ ជាខាងក្រៅ... ក្នុង
វេទនាទាំងឡាយ ទាំងខាងក្នុងទាំងខាងក្រៅ...

[១២១] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលមិនលះធម៌ ៦ យ៉ាង ជាអ្នក
មិនគួរពិចារណាឃើញចិត្ត ក្នុងចិត្ត ។ បេ ។ ក្នុងចិត្តជាខាងក្នុង... ក្នុងចិត្ត
ជាខាងក្រៅ... ក្នុងចិត្តទាំងខាងក្នុង ទាំងខាងក្រៅ...

[១២២] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលមិនលះធម៌ ៦ យ៉ាង មិនគួរ
ពិចារណាឃើញធម៌ ក្នុងធម៌ទាំងឡាយ ។ បេ ។ ក្នុងធម៌ទាំងឡាយជាខាង
ក្នុង... ក្នុងធម៌ទាំងឡាយ ជាខាងក្រៅ... ពិចារណាឃើញធម៌ ក្នុងធម៌
ទាំងឡាយ ទាំងខាងក្នុង ទាំងខាងក្រៅ ។ ៦ យ៉ាង តើអ្វីខ្លះ ។ គឺសេចក្តី
ត្រេកអរក្នុងការងារ ១ សេចក្តីត្រេកអរក្នុងតិរច្ឆានកថា ១ សេចក្តីត្រេកអរ
ក្នុងការដេក ១ សេចក្តីត្រេកអរក្នុងការប្រឡូកប្រឡំ ដោយពួកគណៈ ១

សុត្តន្តបិដកេ អង្គុត្តរនិកាយស្ស ឆក្កនិបាតោ

ឥន្ទ្រិយេសុ អកុត្តទ្វារតំ កោជនេ អមត្តញ្ញតំ ។
ឥមេ ខោ ភិក្ខុវេ ឆ ធម្មេ អប្បហាយ អភព្វោ
អជ្ឈត្តពហិទ្ធា ធម្មេសុ ធម្មានុបស្សី វិហារិតុំ ។

[១២៣] ឆ ភិក្ខុវេ ធម្មេ បហាយ ភព្វោ អជ្ឈត្ត-
ពហិទ្ធា ធម្មេសុ ធម្មានុបស្សី វិហារិតុំ ។ កតមេ ឆ ។
កម្មារាមតំ ។ បេ ។ កោជនេ អមត្តញ្ញតំ ។ ឥមេ
ខោ ភិក្ខុវេ ឆ ធម្មេ បហាយ ភព្វោ អជ្ឈត្តពហិទ្ធា
ធម្មេសុ ធម្មានុបស្សី វិហារិតុន្តិ ។

[១២៤] ឆហិ ភិក្ខុវេ ធម្មេហិ សមន្នាកតោ
តបុស្សោ កហាបតិ តថាកតេ និដ្ឋង្គតោ អមតទ្ធុសោ
អមតំ សច្ចិកត្វា ឥរិយតិ ។ កតមេហិ ឆហិ ។
ពុទ្ធិ អវេច្ចប្បសានេន ធម្មេ អវេច្ចប្បសានេន សង្ឃេ
អវេច្ចប្បសានេន អរិយេន សីលេន អរិយេន ញ្ញាលោន
អរិយាយ វិមុត្តិយា ។ ឥមេហិ ខោ ភិក្ខុវេ ឆហិ
ធម្មេហិ សមន្នាកតោ តបុស្សោ កហាបតិ តថាកតេ
និដ្ឋង្គតោ អមតទ្ធុសោ អមតំ សច្ចិកត្វា ឥរិយតិ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គគ្រួសារិកាយ ឆក្កនិបាត

សេចក្តីមិនសង្រួមទ្វារ ក្នុងតន្ត្រីទាំងឡាយ ១ សេចក្តីមិនដឹងប្រមាណ
ក្នុងកោជន ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលមិនលះធម៌ ៦ យ៉ាងនេះទេ
ជាអ្នកមិនគួរពិចារណាយើញធម៌ ក្នុងធម៌ទាំងឡាយ ទាំងខាងក្នុង ទាំង
ខាងក្រៅឡើយ ។

[១២៣] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលលះធម៌ ៦ យ៉ាងបានហើយ
ជាអ្នកគួរពិចារណាយើញធម៌ ក្នុងធម៌ទាំងឡាយ ទាំងខាងក្នុង ទាំងខាង
ក្រៅ ។ ៦ យ៉ាង តើអ្វីខ្លះ? គឺសេចក្តីត្រេកអរក្នុងការងារ ១ ។ បេ ។ មិន
ដឹងប្រមាណក្នុងកោជន ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលលះធម៌ ៦ យ៉ាង
នេះចេញ ជាអ្នកគួរពិចារណាយើញធម៌ ក្នុងធម៌ទាំងឡាយ ទាំងខាង
ក្នុង ទាំងខាងក្រៅ ។

[១២៤] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តបុស្សគហបតីប្រកបដោយធម៌ ៦
យ៉ាង ជាអ្នកអស់សង្ស័យ ក្នុងព្រះតថាគត ជាអ្នកឃើញអមតធម៌ ហើយ
ធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវអមតធម៌ ។ ៦ យ៉ាង តើអ្វីខ្លះ ។ គឺសេចក្តីជ្រះថ្លា មិន
ញាប់ញ័រក្នុងព្រះពុទ្ធ ១ សេចក្តីជ្រះថ្លាមិនញាប់ញ័រក្នុងព្រះធម៌ ១ សេចក្តី
ជ្រះថ្លា មិនញាប់ញ័រក្នុងព្រះសង្ឃ ១ សីលដ៏ប្រសើរ ១ ញាណដ៏ប្រសើរ ១
វិមុត្តិដ៏ប្រសើរ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តបុស្សគហបតីប្រកប
ដោយធម៌ ៦ យ៉ាងនេះឯង ជាអ្នកអស់សង្ស័យក្នុងព្រះតថាគត ជាអ្នក
ឃើញអមតធម៌ ហើយធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវអមតធម៌ ។

វគ្គសង្គហិតា សុត្តន្ត

[១២៥] ឆហិ ភិក្ខុវេ ធម្មេហិ សមណ្ឌកតោ
 ភស្មីកោ កហាបតិ សុទត្តោ កហាបតិ អនាថបិណ្ណិកោ
 ចិត្តោ កហាបតិ មច្ឆិកាសណ្ឋិកោ ហត្ថកោ
 អាឡុវកោ មហានាមោ សក្កោ ឧត្តោ កហាបតិ
 វេសាលិកោ ឧត្តតោ កហាបតិ សូរោ អម្ពុដ្ឋោ ដីវកោ
 កោមារកថោ នកុលបិតា កហាបតិ តវកណ្ណិកោ
 កហាបតិ បូរណោ កហាបតិ ឥសិទត្តោ កហាបតិ
 សន្ធានោ កហាបតិ វិជយោ កហាបតិ វជ្ជិយមហិតោ
 កហាបតិ មេណ្ណិកោ កហាបតិ វាសេដ្ឋោ ឧទាសកោ
 អវិដ្ឋោ ឧទាសកោ សាទត្តោ ឧទាសកោ តថាកតេ
 និដ្ឋង្គតោ អមតទ្ធសោ អមតំ សច្ឆិកត្វា ឥរិយតិ ។
 កតមេហិ ឆហិ ។ ពុទ្ធេ អវេច្ចប្បសាទេន ធម្មេ
 អវេច្ចប្បសាទេន សង្ឃេ អវេច្ចប្បសាទេន អរិយេន
 សីលេន អរិយេន ញាណេន អរិយាយ វិមុត្តិយា ។
 ឥមេហិ ខោ ភិក្ខុវេ ឆហិ ធម្មេហិ សមណ្ឌកតោ
 សាទត្តោ ឧទាសកោ តថាកតេ និដ្ឋង្គតោ
 អមតទ្ធសោ អមតំ សច្ឆិកត្វា ឥរិយតីតិ ។

វគ្គសង្គហិតសុត្តន្ត

[១២៥] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភល្លិកគហបតី ១ សុទត្តគហបតី គឺអនាថបិណ្ឌិក ១ ចិត្តគហបតី នៅក្នុងមច្ឆិកាសណ្ឋាៈ ១ ហត្ថកអាឡវកៈ ១ មហានាមសក្កៈ ១ ឧត្តគហបតី នៅក្នុងក្រុងវេសាលី ១ ឧត្តតគហបតី ១ សូរអម្ពដ្ឋ ១ ជីវកកោមារភត្យ ១ នកុលបិតាគហបតី ១ តវកណ្ណិកគហបតី ១ បូរណគហបតី ១ តសិទត្តគហបតី ១ សន្ធានគហបតី ១ វិជយគហបតី ១ វជ្ជិយមហិតគហបតី ១ មេណ្ឌកគហបតី ១ វាសេដ្ឋ-ឧបាសក ១ អវិដ្ឋឧបាសក ១ សាទត្តឧបាសក ១ សុទ្ធតែប្រកបដោយធម៌ ៦ យ៉ាង ជាអ្នកអស់សេចក្តីសង្ស័យក្នុងព្រះតថាគត ជាអ្នកឃើញអមតធម៌ ហើយធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវអមតធម៌ ។ ៦ យ៉ាង តើអ្វីខ្លះ ។ គឺសេចក្តី ជ្រះថ្លា មិនញាប់ញ័រក្នុងព្រះពុទ្ធ ១ សេចក្តីជ្រះថ្លា មិនញាប់ញ័រក្នុងព្រះ ធម៌ ១ សេចក្តីជ្រះថ្លា មិនញាប់ញ័រក្នុងព្រះសង្ឃ ១ សីលដ៏ប្រសើរ ១ ញាណដ៏ប្រសើរ ១ វិមុត្តិដ៏ប្រសើរ ១ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ សាទត្ត-ឧបាសក ប្រកបដោយធម៌ទាំង ៦ យ៉ាងនេះ ជាអ្នកអស់សេចក្តីសង្ស័យ ក្នុងព្រះតថាគត ឃើញអមតធម៌ ហើយធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវអមតធម៌ ។

សុត្តន្តបិដកេ អង្គត្ថវនិកាយស្ស ឆក្កនិបាតោ

[១២៦] រាគស្ស ភិក្ខុវេ អភិញ្ញាយ ឆ ធម្មា
 ភាវេតព្វា ។ កតមេ ឆ ។ ទស្សនានុត្តរិយំ
 សវនានុត្តរិយំ លាកានុត្តរិយំ សិក្ខានុត្តរិយំ
 ចារិចរិយានុត្តរិយំ អនុស្សតានុត្តរិយំ ។ រាគស្ស ភិក្ខុវេ
 អភិញ្ញាយ ឥមេ ឆ ធម្មា ភាវេតព្វាតិ ។

[១២៧] រាគស្ស ភិក្ខុវេ អភិញ្ញាយ ឆ ធម្មា
 ភាវេតព្វា ។ កតមេ ឆ ។ ពុទ្ធានុស្សតិ ធម្មានុស្សតិ
 សង្ឃានុស្សតិ សីលានុស្សតិ ចាកានុស្សតិ
 ទេវតានុស្សតិ ។ រាគស្ស ភិក្ខុវេ អភិញ្ញាយ ឥមេ
 ឆ ធម្មា ភាវេតព្វាតិ ។

[១២៨] រាគស្ស ភិក្ខុវេ អភិញ្ញាយ ឆ ធម្មា
 ភាវេតព្វា ។ កតមេ ឆ ។ អនិច្ចសញ្ញា អនិច្ចេ
 ទុក្ខសញ្ញា ទុក្ខេ អនត្តសញ្ញា បហានសញ្ញា
 វិរាគសញ្ញា និរោធសញ្ញា ។ រាគស្ស ភិក្ខុវេ
 អភិញ្ញាយ ឥមេ ឆ ធម្មា ភាវេតព្វាតិ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គត្តរនិកាយ ឆក្កនិបាត

[១២៦] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលគួរតែចម្រើនធម៌ ៦ ប្រការ ដើម្បីឲ្យបានដឹងច្បាស់នូវរាគៈ ។ ៦ ប្រការតើអ្វីខ្លះ ។ គឺការឃើញដ៏ ប្រសើរ ១ ការស្តាប់ដ៏ប្រសើរ ១ ការបានដ៏ប្រសើរ ១ ការរៀនដ៏ប្រសើរ ១ ការបម្រើដ៏ប្រសើរ ១ ការរលឹកដ៏ប្រសើរ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ ៦ ប្រការនេះ បុគ្គលគួរតែចម្រើន ដើម្បីឲ្យបានដឹងច្បាស់នូវរាគៈ ។

[១២៧] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលគួរតែចម្រើនធម៌ ៦ ប្រការ ដើម្បីឲ្យបានដឹងច្បាស់នូវរាគៈ ។ ៦ ប្រការតើអ្វីខ្លះ ។ គឺពុទ្ធានុស្សតិ ១ ធម្មានុស្សតិ ១ សង្ឃានុស្សតិ ១ សីលានុស្សតិ ១ ចាគានុស្សតិ ១ ទេវតានុស្សតិ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ ៦ ប្រការនេះ បុគ្គល គួរតែចម្រើន ដើម្បីឲ្យបានដឹងច្បាស់នូវរាគៈ ។

[១២៨] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ ៦ ប្រការ បុគ្គលគួរតែចម្រើន ដើម្បីឲ្យបានដឹងច្បាស់នូវរាគៈ ។ ៦ ប្រការតើអ្វីខ្លះ ។ គឺសេចក្តីសម្គាល់ ថាមិនទៀង ក្នុងរបស់មិនទៀង ១ សេចក្តីសម្គាល់ថាជាទុក្ខ ក្នុងរបស់ ជាទុក្ខ ១ សេចក្តីសម្គាល់ថាមិនមែនជារបស់ខ្លួន ១ សេចក្តីសម្គាល់ក្នុង ការលះ ១ សេចក្តីសម្គាល់ក្នុងការប្រាសចាកតម្រេក ១ សេចក្តីសម្គាល់ ក្នុងការរលត់ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ ៦ ប្រការនេះ បុគ្គលគួរតែចម្រើន ដើម្បីឲ្យបានដឹងច្បាស់នូវរាគៈ ។

វគ្គសង្គហិតា សុត្តន្ត

[១២៩] រាគស្ស ភិក្ខុវេ បរិញ្ញាយ ។ បេ ។
បរិក្ខុយាយ បហាឆាយ ខយាយ វយាយ វិរាតាយ
និរោឆាយ ចាកាយ បដិទិស្សក្កាយ ឥមេ ឆ ធម្មា
កាវេតព្វា ។ បេ ។

[១៣០] ទោសស្ស មោហស្ស កោធស្ស
ឧបនាហស្ស មក្ខស្ស បណ្ឌសស្ស ឥស្សរាយ
មច្ឆរិយស្ស មាយាយ សាថេយ្យស្ស ថម្កស្ស
សារម្កស្ស មាណស្ស អតិមាណស្ស មទស្ស បមាណស្ស
អភិញ្ញាយ បរិញ្ញាយ បរិក្ខុយាយ បហាឆាយ ខយាយ
វយាយ វិរាតាយ និរោឆាយ ចាកាយ បដិទិស្សក្កាយ
។ បេ ។ ឥមេ ខោ ភិក្ខុវេ ឆ ធម្មា កាវេតព្វាតិ ។
ឥទមវោច ភក្កវា ។ អត្ថមនា តេ ភិក្ខុ ភក្កវតោ
កាសិទ្ធិ អភិទន្ធិ ។

ឆក្កនិបាតោ និដ្ឋិតោ ។

វគ្គសង្គហិតសុត្តន្ត

[១២៩] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដើម្បីកំណត់ដឹងនូវរាគៈ ។ បេ ។
ធម៌ ៦ យ៉ាងនេះ បុគ្គលគួរតែចម្រើន ដើម្បីឲ្យអស់រលីង លះបង់អស់ទៅ
សូន្យទៅ ប្រាសចាក រលត់ កម្ចាត់ចេញ រលាស់ចេញ ។ បេ ។

[១៣០] ដើម្បីដឹងច្បាស់ កំណត់ដឹង អស់រលីង លះអស់ទៅ
សូន្យទៅ ប្រាសចាក រលត់ កម្ចាត់ចេញ រលាស់ចេញ នូវទោសៈ
មោហៈ កោធនៈ ឧបនាហៈ មក្ខៈ បឡាសៈ ឥស្សា មច្ឆវិយៈ មាយា
សាថេយ្យៈ ថម្កៈ សារម្កៈ មានៈ អតិមានៈ មទៈ បមាទៈ ។ បេ ។
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ទាំង ៦ ប្រការនេះឯង បុគ្គលគួរតែចម្រើន ។
លុះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់សួរត្រង់នេះ ចប់ហើយ ភិក្ខុទាំងនុ៎ះ
មានចិត្តរីករាយ ត្រេកអរ នឹងភាសិតរបស់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។

ចប់ ឆក្កនិបាត ។

សុត្តន្តបិដកេ

អង្គុត្តរនិកាយស្ស ឆក្កនិបាតោ

សត្តមោ ភាគោ

មាតិកា

អង្កេ

បឋមបណ្ណាសកោ

បឋមបណ្ណាសកេ	អាហុនេយ្យវគ្គោ	បឋមោ	១
	សារាណីយាទិវគ្គោ	ទុតិយោ	២០
	អនុត្តរិយវគ្គោ	តតិយោ	៦២
	សេក្ខបរិហានិយវគ្គោ	ចតុត្ថោ	១០២
	ធម្មិកវគ្គោ	បញ្ចមោ.....	១៣១

ទុតិយបណ្ណាសកោ

ទុតិយបណ្ណាសកេ	មហាវគ្គោ	បឋមោ	១៨៧
	ទេវតាវគ្គោ	ទុតិយោ	២៨២
	អរហន្តវគ្គោ	តតិយោ.....	២៩៧
	សីតិវគ្គោ	ចតុត្ថោ.....	៣០៧
	អានិសំសវគ្គោ	បញ្ចមោ.....	៣១៧

បណ្ណាសកាសង្កហិតោ វគ្គោ

បណ្ណាសកាសង្កហិតេ	វគ្គោ	តិកវគ្គោ.....	៣២៦
------------------	-------	---------------	-----

សុត្តន្តបិដក

អង្គុត្តរនិកាយ ឆក្កនិបាត

សត្តមភាគ

មាតិកា

លេខទំព័រ

បឋមបណ្ណាសក

បឋមបណ្ណាសក	អាហុនេយ្យវគ្គ	ទិ ១.....	១
	សារាណីយាទិវគ្គ	ទិ ២.....	២០
	អនុត្តរិយវគ្គ	ទិ ៣.....	៦២
	សេក្ខបរិហានិយវគ្គ	ទិ ៤.....	១០២
	ធម្មិកវគ្គ	ទិ ៥.....	១៣១

ទុតិយបណ្ណាសក

ទុតិយបណ្ណាសក	មហាវគ្គ	ទិ ១.....	១៨៧
	ទេវតាវគ្គ	ទិ ២.....	២៨៤
	អរហន្តវគ្គ	ទិ ៣.....	២៧៧
	សីតិវគ្គ	ទិ ៤.....	៣០៧
	អានិសំសវគ្គ	ទិ ៥.....	៣១៧

បណ្ណាសកាសង្កហិតវគ្គ

បណ្ណាសកាសង្កហិតវគ្គ	តិកវគ្គ.....	៣២៦
---------------------	--------------	-----

